

гарина плаћена у готову

Недељне Шлепратије

Бр 11

Дн. 3

БИБЛИОТЕКА
ГРАДА БЕОГРАДА

RN 515

Мна. бр. 7416. 7049

Две групе врло успешних народних костима на свесловенском балу Кола Српских Сестара

Велики свесловенски бал Кола Српских Сестара

Овде нам је дужност, као хроничара, лака и пријатна, иако је лакше критиковати рђаво нам хвалити добро. Ко би по скромним почетцима, којим смо пре неколико година присуствовали у сали кола Сестара, могао наслутити да ће се ови балови претворити у велике националне светковине, ревије наше историје и садашњице, уметности и лепоте одражене у сјајним националним костимима. Вишегодишњи истрајни рад чланица Кола Српских Сестара је достојно награђен. Никад у Београду није била очигледнија потреба за великом салом, као на овој забави, никад ни једна забава није била са то-

лико сјаја и лепоте. Већ са почетка, са улаза, док су се званице пеле пужевом брзином уз степенице видело се да ће превелика посета бити једина мана ове забаве, и да ће за Коло Сестара бити у идућој години највећи проблем његовог бала тражење таквих просторија које ће моћи да приме све стално повећавајуће посетиоце. Гледајући сјајне одоре наших девојака и госпи сетили смо се речи које је један страни дипломата упutio једној својој колегиници, која је дошла у националној ношњи једног краја њене земље — ми само региструјемо — »Извините, госпођо, али ме чуди да су Вас на улазу пустили«.

Лепи су и уметнички из свих крајева, лепи су национални костими наше крвне словенске браће, Руса, Чеха, Пољака, али савршене златоткане одоре Јужне Србије и Босне, Црне Горе и Србије, биле су толико прекрасне да би упутили молбу и савет дамама које су их имале да фотографију још овековече момент када су изгледале у њиховом животу најлепше.

По улазу званице су распоређиване: костимирание на десну, у обичној балској тоалети на левој, али без потпуног успеха због превелике посете. У средини сале отворен је пролаз за Краљицу, Принца Павла и принцезу Олгу, који су дошли, праћени својом свитом око пола једанаест сати, и заузели места у горњем делу сале. Поклонствени дефиле костимираних дама омогућио је да се лепо види ношња у свим нашим крајевима и словенским земљама: Ческој, Пољској и Русији. После дефилеа маса је прекрила у тако густим редовима салу да се егзибициони плесови могли извести у врло скућеном простору.

Балу је поред Краљице, Принца Павла, и принцезе Олге присуствовао моденски и национални Београд са много гостију са стране. Међу присутним дипломатама истицала се симпатична фигура г. Џона Дајнле Принса посланика Сједињених Америчких Држава, који је са најживљим интересовањем разгледао костиме.

Многе београдске госпођице изгледале су у костимима као никад тако лепе и интересантне. Обавијене извесном тајанственошћу и грацијом, изазивале су сећање на сумрак, залазак сунца у нашем класичном Југу, на сталтију за харемима, животом на

Шаренило националних костима на свесловенској забави

ших предака градовима и засецима пуним мистерија, туге за пропалим царством. Све су биле тако симпатичне и лепе да нам је тешко једне поменути без других, а биле су тако многобројне да се све нису могле ни видети и забележити. Балу је присуствовала г-ђица Дробњак Мис Југославија, којој овај високи назив није поколебао природну скромност. Међу присутним госпођицама нарочито лепе и скупцене костиме из Јужне Србије Босне и Црне Горе имале су: г-ђице Мила Белић, Олга Поповић, Путић, Поповић, Марковић, Ристић, Савић, Грујић, Симић, Георгијевић Павловић, Прендић, Јанковић, поред многобројних дама из Београда и других градова. Нарочито изасланство из хрватске извело је уз музику тамбура једно хрватско коло, бурно поздрављено од присутних.

Петрониус

Весела група костимираних посетиоца на забави Удружења чехословачких жена у Београду (Фото Лала)

Група посетиоца на успелој забави резервних авијатичара (Фото Ета)

ЕЛИТНИ БАЛ РЕЗЕРВНИХ АВИЈАТИЧАРА

У раскошним просторијама престоничког Официрског Дома одржали су наши резервни авијатичари свој грандиозни и елитни бал.

Наши млади авијатичари са огромним пожртвовањем, сервирали су Београду још један симпатичан бал и то у доба када је интересовање за бало ве достигло максимум.

При улазу у балске просторије, за столом су седели млади резервни официри у смокингима и фраковима, дочекујући стране представнике, велике државне функционере и престонички елитни свет — који је у великом броју показао искрену пажњу за бал резервних авијатичара.

У просторијама Официрског Дома, од почетка бала па до последњих званица, које су отишле дубоко у ноћ — владао је утисак младости, лепоте, грације и отмености!

Чланице управног одбора удружења чехословачких жена у Београду

ЈЕДНА ВЕСЕЛА НОЋ У ЧЕХОСЛОВАЧКОМ ДОМУ

Удружење чехословачких жена у Београду приредило је 22. фебруара врло успелу забаву под маскама. Уз учешће целокупне чехословачке колоније и многобројних гостију, забава је протекла у најлепшем расположењу. Сала је била декорисана у нарочитом стилу и личила на велику путничку лађу, што је стварало нарочити штимунг. На кљуну лађе свирала је музика док су на «палуби» нуморни парови веселих маски стално играли. Светлост се често гасила да би се рефлекторима објасњавала лађа са својим раздраганим путницима.

Конфети су падали као киша, серпентине се увијале око костимираних парова играча, балони су летели на све стране и ноћ је неосетно и у најбољем расположењу брзо прошла. Сви су се изненадили кад је почело да свиће и да се разилази.

Уметничка школа г-ђе Гите Предић као чланови циркуса „Џумбус“

ЗАБАВА БЕОГРАДСКИХ УМЕТНИКА

„Мали Калемегдан“

Наши уметници, којима као домаћинима забава није никад недостајало духовитости и смисла за друштвено вече, приредили су нам и ове сезоне једно успело изненађење, које може са пуно права да стане у исти ред са ранијим уметничким креацијама ове врсте у претходним годинама.

Већ је одавно ишчезео жагор и узвици, са Малог Калемегдана где се у достојанственом миру, окружен зеленилом диже павиљон друштва пријатеља, уметности »Цвијета Зузорић«, и његови становници су се повули према Дунаву, пуни носталгије за овим делом парка. Успомена на оно шаренило и мешавину: тотица, жандара, војника и других недељних кавалера са улице, инспирисала је наше уметнике да је покушају оживети у виду једне забаве у Цветним Салонима. И успели су изузев једног — забава није била посећена како се могло с пуним правом очекивати, што је погрешка одбора, који је приредио забаву, у обичан дан, 26 — два дана пред први, у месецу балова, у граду где су бирократи стојер друштва, а са улазном ценом сто динара од особе. Ипак ова забава, поред сличних приредаба: »Вашара у Дому Културе« и »Ноћи у Холивуду« је по својој оригиналности и програму најуспелија у овогодишњој балској сезони. И нехотице се посетиоцима ове забаве наметало поређење с великим уметничким забавама у модерним Вавилонима, где су уметничке забаве врхунац њихових креација и привлачније за људе од укуса, јер је на њима извршена концентрација оног флунда, којим се служе уметници да би очарали профани свет.

У очекивању својих гостију уметници су целу велику салу, декорисали сликама, у којима су духовито приказане сцене из живота наших поклоника Муза, далеко прела-

зећи по својој вредности декорације зидова у »Ноћи у Холивуду«. У малој сали поред бифеа, потрудио се Пјер и његови пријатељи да нам, преставе своју зоолошку башту, у којој су сви припадници зоологије имали лин наших истакнутих књижевника и уметника. Из неколико невиних алузија, у овим карикатурама могло се сазнати нешто с оне стране — из интимног живота наших духовних великана. Горе у куполи је приређивана представа куку Тодоре, за коју је саставио текст г. Тоша, али као што је један кроничар умесно приметио, и овде му је једино премијера успела.

Од почетка бала посетиоци су били стално у ставу очекивања — прво нових гостију —

а после изненађења, које је најавила Гита Предић, и мали плакатићи, које су делили мали продавци кикирика и маскиран уметнички подмладак. Читав вал радости прешао је салу када је са тушем музике извршила упад чета Гите Предић која је ушла са колама, са бурним узвицима, маскирана као чланови једног циркуса. Чланови ове трупе били су тако многобројни и весели да је сала оживела од смеха и жагора. Млад пуначак Директор са члановима своје шарене трупе представио се публици једном пригодном песмицом, која је одисала писцем стихова »не мучте се жабе него и ви постаните бабе« а која гласи:

Цвети ишло лепо, здраво,
Док је не надари ђаво,
Ову кућу да сазида,
Своје паре да раскида.

Све је ишло доле, ниже,
Док се кућа не подиже
Ал' кад кућа под кров дође —
Тек их онда језа прође.

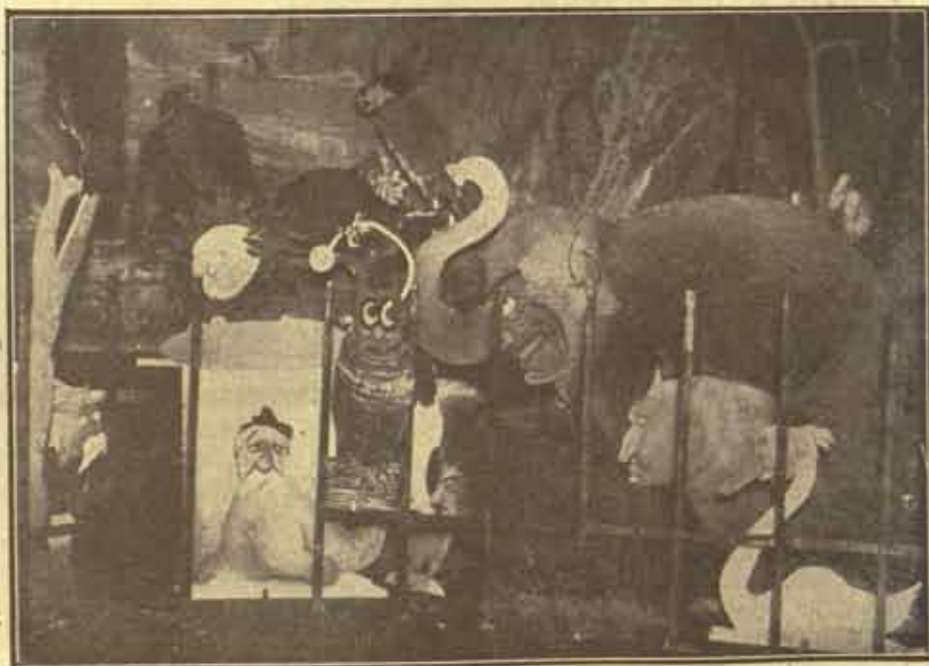
Ајде брже зајам тражи
Свуд околу кукај, лажи,
Сви мужићи Зузорићи
Потрчаше к'о коњићи.

Уметнике дај овамо —
Какве друге људе знамо
Цвијета због њих баш је пала
И свој живот њима дала.

Дај забаве нека праве,
Нек' довлаче снаге здраве,
Искористе вољу врућу
Да исплате ову кућу.

И да Цвета боље прође
Овај циркус сво дође.
Нена гледа ком је право
Друге нека носи ђаво!

У трупи се налазило неколико симпатичних цокеја и јахачица — г-ђица Пантелић

Менажерија књижевника и уметника на „Малом Калемегдану“

и Цана Раденковић, клоунови, акробати, де-бела Рожица, заиста успела имитација, јер је стварно пуна, као нека чланица Управе добротворног друштва. Чак и један млади махараџа био је присутан. Ту су биле готово све ученице г-ђе Предић: г-ђице Богичева, Пантелић, Раденковић, Ђорђевић, Радовано-вић, Перничеве, г-ђе Бергман, Маџаревић, и као гошће г-це Милијашевић и К. Павло-вић.

Међу присутним посетиоцима примећена је Мис Југославија г-ђица Цеца Дробњан, којој је то био први излазак на забаву по повратку из Париза и г-ђици Добановачки из Србобрана. Забави су присуствовали поз-нате мецене и пријатељи уметности г-ђе и г.г. Пајевић, Ђорђевић, Стефановић, Попо-вић, Јокић, Јовановић, Станојевић и г. Ђока Ђурчин.

Прва страна:

БЕБЕ ДАНИЕЛО

у тон филму „Рио Рита“

Група маски на „Малом Келемегдану“. Напред десно седи г-ца Олга Соповјова, баперина, у оригиналној хавајској ношњи са својим мајму-ном „Сани Бој“.

Каква је модерна девојка ?

Еволуција модерног живота имала је великог утицаја на душу младе девојке и извршила у њој промене које још нису завршене, али довољ-но велике да се опазе тај утицај.

Та метаморфоза младих девојака опажа се још пре 1914 године. Може се рећи да та еволуција настаје од 1903 године, јер тада младе девојке захвата мисао о еманципацији и оне почињу да израђују своју индивиду-алност. Тада су били почетци, данас

жена стоји пред готовим фактима, о-на је заузела своје место у друштву као једна важна чињеница. Колика је између данашње разлике девојке и ње не маме. Она не црвени, кад разгова-ра са мушкарцем; она не ишчекује љубавно писмо као њена мама; нити се осећа потчињена мушкарцу. На-против, она је свесна, да је њему рав-на, и сматра га својим другом.

У својој соби млада девојка не тражи више друшвеницу, њен савето-давац то је њен разум, а њена разми-шљања довољни су јој да је упуте кроз живот. Модерна млада девојка не воли да даје рачуна никоме како употребљава своје време. Чак не тр-пи ни мати да је испитује; где је би-ла шта је радила, не због тога што о-на има нешто да сакрије од своје ма-ме, већ просто из осећања самостал-ности, јер она воли своју слободу, и своју индивидуалност.

Индивидуалност!

То је реч коју често употребљава млада девојка, не само у питању из-бора своје професије и мужа, већ у сваком свом поступку. Због своје ин-дивидуалности она је постала велики пробирач. Њој није довољна само љубав мушкарца, већ тражи и њего-ву вредност... Зато она остаје некад неудата, али тај целибат не пада јој тешко, као некада, кад јој се живот кретао у оквиру куће. Она данас ра-ди у друштву, осигурава сама себи егзистенцију, слободна је, уме себи да прибави забаве и угодан живот, и не сматра се никад »уседелицом«.

Модеран живот ставио је жену према мушкарцу као конкурента, и о-

ни се некад боре једно поред другог-а у многим случајевима постају су-парници.

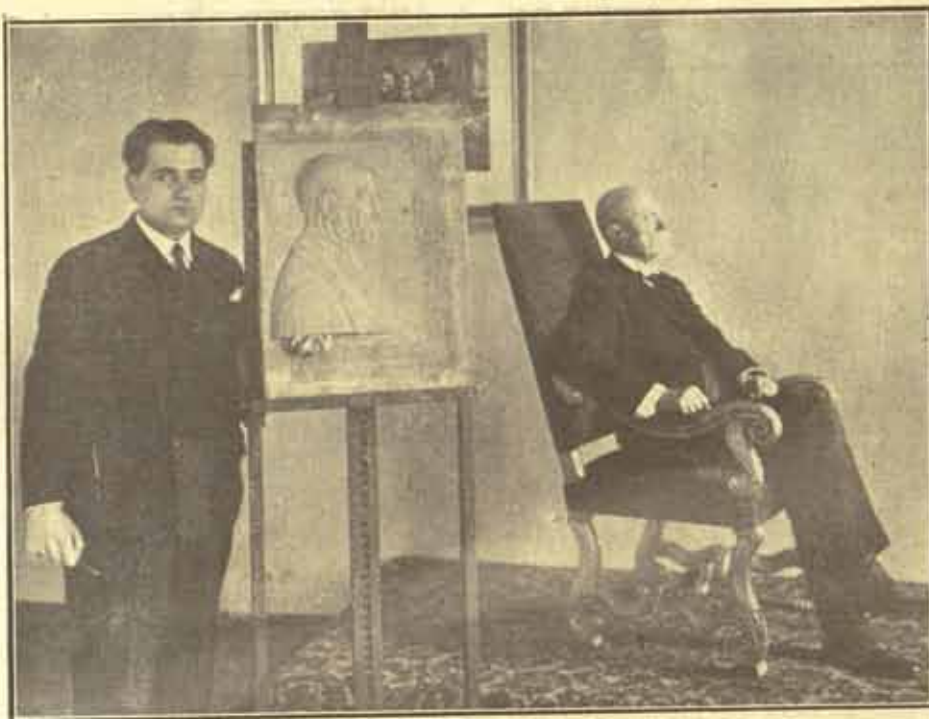
Најинтересантије за студију код младих девојака то је њихово срце. И оно је претрпело метаморфозу. Ма-ње је сентиментално, а више се пово-ди за разумом; идеализам уступа ме-сто материјализму. Бити сувише о-сетљива није више у духу времена; чак ни заљубљива... Карактеристика модерне девојке је да увек уме да господари својим срцем, а то значи у-ме да влада и мушкарцем.

Г-ца Наталија Радовановић из Шап-ца у јужносрбијанској ношњи

Симпатична г-ца Магда Шустерчић из Љубљане, у веома успелом ко-стиму са једне љубљанске забаве

На дан 7. марта ове године прославио је чехословачки претседник републике г. Тома Масарик свој 80 рођендан. Том приликом приређени су дани претседника Масарика у чему је и наша држава учествовала. — На слици се види г. Масарик приликом позирања нашем акедемском вајару г. Трпимиру Иванчевићу

КРАЉЕВСКИ БАЛЕТ У КАМБОџУ

Као неки духови улазе играчице и клизе еластично преко ширинчаних асура. Њихова лица су бела као месечина; њихове ситуете дуге, и још више издужене са шлемовима на глави, изнад којих се издиже златна стрела. Тело им је витко, обавијено прозрачном свилом, извезеном златом и драгим камењем, и оперважено златним бордурама. На рукама и ногама звече масивне гривне и алке... Оне иду, једва додирујући земљу ногама, таласавим ходом, и таласају се њихове руке опружених витких прстију.

Музичари свирају и чудна је та музика, као лупа чекиња у металне плоче и лупање штапићима у разапету кожу...

Сводови велике свечане сале наслањају се на стубове, и цела сала личи на неки огромни шатор подигнут у ноћи... Поветарац долази однекуда, и разноси неки чудан парфем. Између колона блиста срп месеца...

Краљевска породица седи на трибини застројој црвеном катифом... А унаоколо публика. Краљев син у смокингу нагиње се старим женама, са рукама обојеним индиго, и нешто им прича... Принц, његов брат, једе бисквите и пружа их другој деци. Доносе се колачи и пића из краљевске кухиње... Сирупи, разних боја, сипају се у чаше, никаква ларма се не чује, никакво гурање. Лакеји служе и смеју се показујући њихове блиставе зубе. На камбоџском двору то је најлепше уживање: седети и пити жуљкаста и ружичаста пића и посматрати играчице.

И ево, Принцеза Месечина, суверенка мора, уђе као дах... На њеним грудима, које прикрива црвени скерлет, блиста краљевска огрлица. Њен стас је тањи него ли инсекта. Њене беле руке блистају од драгог камења, а прсти дуги и фини, као од воска... Принцеза Месечина поче да сања... Њене руке и прсти окрећу се и извијају неприродно... Она не личи на живо биће, већ као нека визија. Али један скок, један ударац ногом, и она се повраћа у живот... Колена јој се савијају, она надима своја плу-

ћа, плаче са својим телом, лети као нека тица... Па онда опет као у почеку, пада у сањарију, и губи се у вечности.

Наједаред искочи Принц муња, са оштрим крилима на рамену... За њим руке балерине, заклањајући лице. Принц облеће око Принцезе Месечине, хоће да је зачара, али не може. Наједаред се појави Цан-Гром, са страшним чељустима и исколаченим очима. Он размахује својом секиром из које излећу муње... Принц хоће да спасе Принцезу и да је однесе на месечев зрак... И сви посматрају занесену дивну игру, какву никада не може да изведе ни један балет у Европи.

Једна лепа Ужичанка љубитељна „Недељних Илустарција“

Пред отварањем изложбе југословенске уметности у Лондону Жири који је извршио избор слика и вајарских радова у Лондону. С лева на десно: г.г. Драгутин Мишић, П. Палавичини, Тома Росандић, Бора Стефановић, Марино Тартаља и Јован Бијелић. Снимак Slavla-Press

Село за време зиме

РУСКА БЕЛА НЕДЕЉА

МАСЛЕНИЦА

Страховити и крвави мач руске револуције, који је својом огромном снагом и смртоносним ударима нанео неиздржљиви бол рускоме народу — од велике руске нације створио је средину покоља, глади, убијања и смрти.

Та огромна бура у Русији, растера-

ла је праве пријатеље и искрене синове бескрајне Русије, бацајући их у туђе земље да се муче, раде и живе ако је могуће.

Али, геније рускога народа неће да пропадне — па макар се налазио ма у ком делу света.

Руски народ ван своје земље уме да се снађе, уме да нађе посао; а уме и да ужива!

Шта је Масленица?

То је, како би се код нас рекло карневал или последња недеља до Великог поста.

Целокупна Русија празнује ову недељу на свој начин, који је сличан карневалу у католичким државама.

Ова недеља има своје карактеристичне појаве у јелу: једу се само рибе и тако зване »блини« (сличне српским палачинкама).

Блини се једе у огромним количинама и то уз пратњу вотке. У Русији је још и тај обичај за време масленице: да се после блини-а и вотке — по варошима и селима на тројкама возе.

И тако тај обичај свакодневно траје у току недеље од 12 сати у подне па до зоре на познати руски начин са циганкама.

Преко целе недеље много се лумпује, једе, игра праве разне глупости које дају тои веселости карневалским данима.

А кад дође последњи дан карневала све се забаве завршавају у 12 сати ноћу; а сутра дан сваки Рус иде у цркву да се моли Богу за учинене

Трактир, сеоска кафана

грехе у току карневала.

Београд је ту радост имао да ужива у старом руском обичају у елитном ресторану »Мон Репо« — који је за те дане био нарочито декорисан да би се, у колико је могуће, персонифицирали срећни дани Русије — када се живело безбрижно и весело.

Ресторан »Мон Репо«, тим својим гестом Београду је показао шта су то: руске масленице и сам штимунг за време карневала — који је престоички свет задивио.

М. М. Кутлешић

Г-ца Херта Биндер, симпатична Загребчанка на забави резервних авијатичара

Група авијатичара из Рајловца, љубитеља »Недељних Илустрација«.

АЛЕКСИНАЧКО БАЧКО ПОЗОРИШТЕ »БУДУЋНОСТ«

Баца оад. Учитељске школе организовали су, поред осталих отсека у дружини »Будућност« и позоришни. Овај отсек последњих неколико месеци показује велику активност и хоће да обнови оно што су раније генерације радиле. Ту скоро, они су приредили матине, уз који је даван и комад »Божићне прасе«, који је код ђана од-

лично примљен. Ових дана учитељи спремају један бољи комад »Зону Замфирову«. Како су улоге додељене најбољим »глумцима«, који са великом вољом спремају комад очекује се да ће исти и успети. Код учитеља је интересовање велико. На нашој слици виде се учитељи приликом представљања комада »Божићне прасе« — лево г. Настасије Ранковић, суплент, њихов редитељ.

Г-ца Ружица М. Поповић, учитељица из Ниша, талентована певачица, која је недавно певала на забави Јадранске Страже у Нишу.

Спорт у Пожаревцу

Као и у осталим градовима наше земље и у Пожаревцу је спортски живот веома развијен. Омладина нарочиту и велику пажњу и време посвећује ногометном спорту, који гаји са искреношћу и одушевљењем, што је својствено само омладини.

Хазена тим »Викторије« из Пожаревца

У Пожаревцу постоје ова четири клуба: »Викторија«, »Славија«, »Млади Радник« и »Освета«. На челу стоји »Викторија«, која већ три године носи ласкаву титулу првака Браничевске Жупе Б.Л.П. Овај клуб има и

Спорт клуб »Славија« из Пожаревца

одличну чету хазена, за коју се може рећи да је најбоља у провинцији Б.Х.П. Председник »Викторије« г. Војислав Живковић — »Земљотрес«, порезним много труда улаже да свој клуб одржи и подигне на још већи ниво и да од њега створи један клуб, који ће служити на част Пожаревцу и це-

лој Браничевској жули.

После »Викторије« друго место заузима »Славија«, која се труди свима снагама да не изостане иза своје угледне предходнице. »Викторија« и »Славија« имају и своја доста добра уређена игралишта.

В.

Американски услови за срећан брак

Ово је потпуно истинита историја о 14 тачака, не Вудрова Вилсона, него његовог мање познатог земљака Ралфа Ослена из Сент Луиса. Овај мистер Ослен живео је са својом младом госпођом Иреком у свађи и, по угледу на Вилсона, хтео је да одстрани рат октроизирањем 14 тачака. Он седе и написа овај «докуменат», који се налази у једном од бројева «Америкин Уикли».

1. Ти ћеш ме од сада звати само Ралф, господин Ослен или мој муж. Називи као «балавац» или «будаља» су забрањени.

2. Преузимај потпуно туторство над тобом и ти се имаш понашати како ти ја кажем.

3. Смеш 2 пута недељно да посетиш, у вече, своју пријатељицу госпођу Фокс; даљне посећивање госпође Чери се забрањује.

4. Нећеш ни с једним човеком бити заједно осим са својим мужем. Изузети се не дозвољавају. Ти ћеш бити верна, лојална и пуна поштовања жена оног чије име носиш.

5. Твоја соба ће увек бити у чистоти, хигијенском стању.

6. Ти ћеш у свако време одржавати моје и своје одело у добром стању и нарочито ћеш на то pazити, да моје одело буде испеглено кадгод је то потребно.

7. Ти ћеш много на то pazити како говориш о своме мужу.

8. Мисли увек на то, да ја без тебе могу тако добро да живим или још боље, него с тобом и да сваки непромишљен чин или свака брза реч значајно трајну раставу.

9. Ти имаш и даље да радиш, све док не имам «мали конто» у банци и док ја не наћем за сходно, да напустим свој позив. Своју недељну плату предаваћеш ми у недељу, а ја ћу ти — с времена на време — давати новац за твоје издатке.

10. Ти нећеш никада дизати новац из банке без моје дозволе.

11. Пре свега никад ме не лажи.

12. Ти нећеш више никада казати нешто непристојно или са омаловажавањем о своме мужу, твоје непрекидно заокретање и израз мржње и одвратности имају одмах да престану.

13. Када имам намеру да читам или студирам нећеш правити никаквих приговора, него ћеш за то време радити нешто корисно, шити, крпiti или месити. Никада нећеш ништа рећи против макаквог издатка који ја наћем, да је потребан за моју удобност, изобразбу или опоравак.

Свака дама

усхићена је са новом опремом, много
бољим квалитетом и јачим мирисом
особито финог Елида пудера

ЕЛИДА ПУДЕР

14. Не трпим лажи ни жену која лаже. Свако напуштање једно од ових 14 тачака значи раставу места. Ако не можеш да живиш по овим тачкама, кажи ми и ми ћемо живети растављено док не могамо добити развод!

То је 14 тачака које је мистер Ослен написао у Ст. Луису, — сигурно у најидеалистичком настојању, да утврди брачни — мир.

Али већ влада несрећна звезда изнад идеалистичких 14 тачака једног Американца. Ова млада госпођа Ослен прочитала је 14 тачака, услове и примедбе, али се није нипошто — предала. Од свих ових лепих тачака прихватила јој је заправо само једно ве-

ћење она која је претрпела раставом одмах у случају да... Таква претња раставом значи намме по америчкој правој пракси чињеницу «алонмерног напуштања». Само је на то чекала млада жена. Она се упутила са лепим документом одмах у суд и — судија Перси је изрекао раставу — «ради кривине мужа»!

Решена сваке кривине госпођа Ослен венчала се за 24 сата са другим човеком, на коме јој се допало више од само 14 тачака. Господин Ослен може да се теши још само са својом тринаестом тачком: сада га не бунни нико у његовој лектури, у лектури његовог «дела са 14 тачака»...

Бр. Мон

Живот музичара Верди-а

Син сеоског крмара. — Прва виолина. — Смрт у породици. — Триумф Аиде. — Скромност великог музичког генија.

О животу Вердијевом причају се интересантне историје. Отац великог музичара био је кафеџија и код њега се хранио један свирач, по имену Багасе, који је био омиљен у целом селу. Он је живео од свог хеманета, свирајући по селу популарне мелодије... Често пута свирач би опазио сјајан и узбуђен поглед малог Вердија, који га је слушао кад свира... Једног дана он рече Вердијевом оцу, да би требао да му купи виолину, и да му допусти да учи свирање. Отац послуша свирача и ту своју прву виолину Верди је чувао целог живота... Од тог доба за малог Вердија почиње музички живот. Органиста у селу учио га је да свира и на Оргуљама и он је показао одмах ванредан талент.

Прича се једна анегдота о Верди-у. Као децко, занесен оргуљама, увлачио се кришом ноћу у цркву и сам је импровизирао песме. Становници су често слушали ноћу музику, и кад им је то дојавило туже органисту, мислећи да он то ноћу свира. После су дознали да је то био мали Ђузепе Верди.

У то доба пословица његовог оца рђаво су ишли у кафани и мали Ђузепе морао је да ради, да би помогао и своје родитеље. Ипак је имао срећу, да у свом газди нађе мецену, који се реши да му помогне да настави музичке студије на конзерваторијуму. Његов учитељ постаде Лавини, чувени диригент у Миланској Скали.

Верди се оженио врло млад и жена му је родила два дивна детета. Срећа му се смешила и он је почео да напредује као музичар... Али ускоро почеше да га шибају несреће. Умре му прво синчић, затим кћи, а иза њих подлеже и његова жена, веран његов друг.

Сад је Верди био сам у кући, са својим тешком болом, готов да напусти музику и композиције, чак решио и да раскине са жиаотом... Сваке вечери су га виђали како лута по гробљу, усамљен и несрећан... После годину дана тешког бола, он се подиже, прихвати сву ствар и поче да компонује једно дело за другим, Риголета, Травијату... Свако дело било је један нов триумф, и за три четири године његова је слава била на врхунцу. Француска влада га замоли да компонује једну оперу приликом отварања изложбе 1855 год. и Верди је тада компоновао »Сивилијанско вече». Године 1872 компоновао је за оперу у Канру »Аиду... Те вечери, 7. фебруара 1872 год., кад се давала Аида, био је његов највећи триумф.

Миланци му тада предадоше један скинтар украшен драгим камењем, који је био у шагули покривеној лавором... Тридесет два пута излазио је пред публику и клањао се после Аиде... Једног дана предложише му да му даду титулу херцога од Бисета. Он је са осмехом одбио ту титулу, али је пристао да га прогласе сенатором, само је ретко присуствовао седницама сената... Позната је била скромност великог музичара и никада није волео да позира и да се приказује, да би му приређивала овације... У једном писму каже: »Уметнички клуб звао ме је да присуствујем премијери Отелу у Риму... Моје присуство потпуно је непотребно, и зашто бих долазио у Рим? Да би ми само аплаудирали, а моје осећање достојанства то ми не допушта».

Његов живот музичара био је сав од нераза, а у свом домаћем животу био је миран и тих. Волео је цвеће, децу, сиромаше и животине. Водио је неколико година једну комично-философску преписку између његове судице и луднице његовог пријатеља графа Аривабена. То је право ремекдело хумора... Његова дарожљивост према сиротињи била је сваком позната. Живео је скромним патријархалним животом... Долазили су му често најближи пријатељи и он је увек сам справљао чај... Једини његов кошмар биле су уличне оргуље, које су се у Италији могле чути на сваком кораку.

Затим је одлазио да потражи сунца на обалама Лигурије. У Бенови је стазовао у палати Дориа, а недалеко од свог родног места имао је имање, на коме је пасла читава ердела коња.

Верди је умро 1901 год. Пред смрт изјавио је жељу. »Желим да ме скромно сахраните, без икаквих парада и почаста: Само две свеће, два свештеника и један крст». И његова последња жеља била је испуњена.

14 кар. злато

Дан. 330

Три инте. бесплатно франко цен. валим

Сребро

Дан. 160

Елегантан, плоскат, пикет, цинклер-сат са жамовина као слика

Дан. 99-

Роскоф-сат у бојој изради

Дан. 68-

Исти најлепшија врста

Дан. 49-

5 година јемство.

За неоготоварење праха се позва.

A. KIFMANN, MARIBOR Br. 158-a
СПЕЦИЈАЛИСТА САМО ВОЉИХ САТОВА

Популарни кино-уметници О ТОН-ФИЛМУ

Олга Чехова

Она је најзаузетија глумица Берлина. Ипак радо и љубазно говори о свима питањима у вези са будућношћу биоскопа.

— Ја мислим и осећам да је тон-филм изум који глумцу даје могућност да звуком изрази доживљено, уколико су дати услови да се то изрази. Ја сам глумица бине говорим четири језика и зато учествујући у филму, нарочито у вишим драматичним моментима, увек ме огорчавало то што уздах, јецај итд. не продају се истовремено с мимиком мојих очију. Мој идући филм биће делимично звучни. То је слика из руског живота с називом »Тројка».

Хари Литке

Верује у велики успех говорећег филма, који је још технички несавршен. Али за две-три године ти дефекти ће се исправити. У односу на позориште, мисли да му тон-филм засад још неће конкурисати, али у будуће они ће бити непријатељи. Нема филм пак ће остати; шта више међу њима ће настати споразум и измирење.

Хари Пил.

Он је тако популаран међу немачким гимназистима као Шерлок Холмс међу енглеском школском младежи или — још пре као Том Микс међу американском младежи. Он гледа ово питање са своје тачке гледишта.

— Будућност филма? То је тешко прорећи. Тон филм је несумњиво филм будућности, али ја верујем и у вечност немога филма. Наиме код њега је темпо, кретање, брза промена слика и лица, коју ми тако ценимо на филму. Он дакле не може умрети. Тон-филм ће нешто успорити темпо; представите прелаз са облакодера на кров аутобуса. Како то да се изведе на тон-филму? Али код филма нема немогућности. Кад ја, на пример, имам да скочим са петог спрата, ја ћу крикнути, а ствар је технике, задатак гласноговорника да појача тај крик човека који пада у бездан, тако да се од њега тресу зидови биоскопа.

Ксенија Десни.

Ксенија Александровна Десница (скраћено Десни) изражава се о будућности овако: Будућност то је звучни филм. Технички недостаци биће савладани, треба веровати, у најближој скорашњости. Он открива огромне могућности за глумца, за режисера и што је главно за аутора сценарије. Има да се роди нови тип прикладног књижевног посла: кино-драматургија.

На острву Крит поново се десно један јачи земљотрес, којом приликом је рањено преко 50 особа. У варошици Хераклион потрес је прекинуо електричне жице, тако да је варошица остала у потпуном мраку. Како се земљотрес десно баш у време биоскопске преставе, у публици је настала паника, при којој су многи повређени. У многим селима порушене су куће. Стрепећи од нових потреса народ бежи у поља и ноћива под ведрим небом и поред велике хладноће, која влада. На Криту су утврђени 7 епицентра земљотреса, али изгледа да се главни налази под морем. На нашој слици се види пристаниште малог места Кандиа, које је нарочито страдало од земљотреса

Нове звезде тон-филма

Тон-филм је једна нова уметност, могло би се рећи — осма, јер је неми филм био седма. Филмски глумци, који су досада играли само мимиком и жестовима, проговорили су и пропевали. Да ли баш сваки од њих пева, или неко други за њих, то је филмска тајна, која се не може докучити из филма, јер се отварање уста увек подудара са мелодијом. Тон-филм је заинтересовао публику целог света. Док се слуша један љубавни дует, чује се рика морских таласа, и свака шум природе преноси се, што допуњава игру глумаца, као фијукање ветра, шуштање лишћа, галоп коња.

За ову нову филмску уметност потребне су биле и нове звезде и водите. Већ их је једно дванаест, који су заблистали у својој слави, док су старе филмске звезде мало потамнеле.

Први тонфилмски глумац који је очарао цео свет то је Ал-Џонсон. Он је био певач у једном чувеном америчком цазу, кад су браћа Варнер дошли на идеју да га искористе у звучном филму са њиховим новим проналаском виогафоном. Успех је бив изванредан и Џонсон је одмах освојио публику у филму »Певач цаз«.

После је дошао успех Мориса Шевалијеа у тон-филму »Париска песма«.

Шевалије је био певач у једном париском музихолу и једног дана на-

пустио је музихол и отишао у Америку, где га је ангажовао Парамаунт за тон-филмове. Чим су почела снимања и певање Шевалијеа сви су били очарани, само је певач увек сам себе критиковао.

— Атмосфера студија не може да се осети одмах, првих дана, говорио је Шевалије. Ја знам, да ће мој идолни филм бити бољи, јер сам научио многе ствари у току снимања првог филма.

После ова прва два филма дошла је читава серија тон-филмова. Велики успех имао је тон-филм Бродвеј-

Приликом исушивања језера Неми у Италији да би се извадиле потонуле Тиберијева лађе, пронађен је недавно један скупљени стуб од позлаћеног камена. На врху се налази врло лепо израђена глава једног божанства, са два лица. Овај налазак представља драгоцену вредност јер је, поред одличне уметничке нарада, врло добро очуван иако је 20 векова лежао под водом.

На нашој слици види се стуб гледан са три разне стране.

ске мелодије са Анитом Пеџ, Беси Лов, и њиховим партнером Чарлс Кингом. Други филм »Бродвеј« показује изакулисни живот једног музихола, а интерпретатори су били Глен Трион и Мирна Кенеди.

Звучни и говорећи филм отворио је нове могућности стварања и пронашао нове звезде. Чувени амерички певач из Метрополитен-опере, Лоранс Тибет, дебитовао је у великом тон-филму »Песма вагабунде«.

У музичком свету подиже се и протест противу тон-филма и доказује се, да музика не може да се стави у службу платну. То исто се говорило и за радио у оно прво време, док још радио таласи нису могли да буду потпуно звучни, али данас се радио све више усавршава и служи као сретство за музичко образовање.

Тон-филм имаће исту улогу да развија музички укус и преноси мелодије целог света. Можда ће једног дана тон-филм бити опера, кад почну да се компоњују нове врсте тонфилмских партитура.

Филм, у коме пева велики амерички певач Лоранс Тибет, догађа се у Русији, то је драма, и покрај њега игра Лајонел Баримор. Све није музика, али Тибет пева неколико арија, које тражи оркестар од педесет чланова.

Ко зна, можда неће проћи дуго верена па ће се на филму слушати опере Верди-а и Вагнера.

Шеф железничке станице, 33 год. стар, кришћанин, са лијешим станом и посједом жели познанство женидбе ради. Не тражи се мизанс, него мила, вјерна супруга и добра домаћица. Понуђе са потпуном адресом под: »Идеалан брак« на алмичностпацију.

Портрет ратног богаташа

Вирвеј, чувени сликар, специјалиста за портрете богатих људи, седео је у својој соби и уживао у мирису једне ливке цигарете. У том зазвони звонце. Диге се и отварајући врата спази једног омаленог дебелка, средњовечних година.

— Господин Вирвеј? упита посетилац.

— Ја сам, господине... Шта желите?

— Дошао сам ради једне слике.

— Изволите унутра.

Пре него што је ушао, дебелко је дуго брисао ноге — из срамежљивости свакко јер је напољу било дивно време — затим уђе, скиде шешир и обриса марамицом зној са чела. Најзад седе на понуђену столицу.

— Маестро, рече новоланшавин, необично ми јаска што сам се упознго са вама... Ја сам Маршлу и ако ми дозволите ја ћу вам у две речи објаснити за што сам дошао... Пре рата имао сам једну малу бакалницу овде у Паризу. Кад је бујнуо рат ја рекох жени: «Пропали смо». Међутим, на моје велико изненађење намирнице су почеле нагло да поскупљују. Преко мог шупрака успео сам да благовремено купим већу количину конзерви и повећавајући цену — Боже мој, сваки гледа себе — успео сам да зарадим... Али да вам не бих досађивао са овим детаљима, рећи ћу вам да сам стекао извесно лепо благо. На жалост све не може да иде лепо и ја сам 1913 године изгубио моју њезу... Њу је рат убио, господине. Сигурно је умрла од страха да не изгубимо нашу једну уштеђевину, плод нашег двадесетогодишњег рада... И кад помислим да је некако могла да предвиди мој успех она би сигурно још била жива...

Дебели гостолин удахну и крајем руквица обриса једну сузу.

— Дивна је то жена била... Ја по

смо се слагали... Ја сам је необично волео... Имали смо исте погледе... И целог нашег живота ми смо сањали о једном заједничком портрету, правом портрету са масним бојама, као што се виђају по музејима. Пре рата нисмо имали средстава за то а сад нема ње да би испунили ту жарку жељу. Па ипак ја сам се решио да нашу замисао приведем у дело, бар што се меке тиче... У кратко, Маестро, ја сам дошао код вас да ме насликате.

— Добро, али откуд баш да дођете код мене а не код неког другог?

— Ево зашто. Кад сам дошао одлуку о мом портрету, обилао сам све могуће сликарске изложбе у Паризу, не би ли пронашао нешто по мом у-

кусу. Каквих ти ствари нисам видео тих дана! Видео сам дивљачке слике, лудачке... односно кубистичке, како их зову. Али слабо да бих ја дао да ме сликају у комадињима од разбијене флаше или са раздробљеном главом. Најзад пре неки дан на једној малој изложби наиђем на слику једног грофа и у дну потпис «Вирвеј». То је мој човек, помислио сам одмах. И, ето, дошао сам.

— Лепо, али знате ли ви да је скупо наплаћујем моје слике? Моје су муштерије најбогатији људи...

— И ја сам најбогатији...

Колико бисте ми узели за једну слику као овај гроф?

— Двадесет хиљада.

— Двадесет хиљада... портрет? Један једини портрет?

— Не мислите ваљда луце?

— А има ли још каква такса одозго? Не?... Дойста нисам могао веровати

да је то тако скупо... Најзад пошто је то цена, пристајем. Само мени се жури... Не бисте ли могли почети одмах?

— Немогуће, само сутра. Али лако ћемо се споразумети за то... Него какву слику желите? Седећи?... Стојећи?... С преда?... Три четврти?

— То ми је свеједно, то остављам вама... Само има друго нешто до чега ми је стало... тиче се онога што сам вам причао...

— Шта то?

— Хтео бих да ме насликате како мислим на моју жену.

Забезежнут сликар га погледа:

— Како мислите на вашу жену? рече он кад се мало повратио од чуђења. Како ви то замисаљате да изгледа?

— Не знам ни сам... Како би било да гледим у небо?

— Изгледало би да гледате у аероплан.

— Онда да оборим поглед и да гледам у земљу?

— Сви ће мислити да тражите нешто што сте изгубили.

— Па како ћемо онда?

— То се и ја питам... Нико ми још није тражио да га сликам како на нешто мисли... На мојим сликама људи мисле на шта хоће... на шта се год хоће... или не мисли ништа.

— А ја бих то тако волео... То би се толико свидело мојој сиротој жени...

Јадни човек толико се беше снужио да сликару би жао и поче сам да размисља. Најзад после малог размисљања рече:

— Па ипак... могло би се и то у десити. Насликаћу вас како гледате у једну слику која ће да личи на вашу покојну супругу.

— Сјајно! То је генијална идеја!

Сликара је доиста мајсторски извео

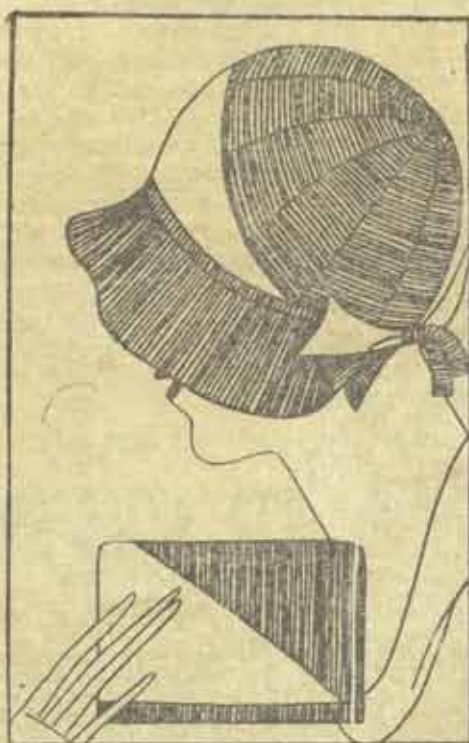
Лекција о шику и летњој моди

Шик је урођени шарм жене, којим она привлачи, очарава и осваја. Али и покрај те дефиниције, има нечега необјашњивог и мистериозног у тој привлачности жене, која се зове «шик». Бити шик значи имати префиниран укус, изванредан такт, познавати вештаку облачења, умети направити хармонију између линије и боја.

Али то није све.

Бити шик, значи још умети изабрати између многобројних варијација моде оне детаље и каприше који ће направити најлепши оквир вашој слици, изабрати ону боју која ће најлепше истакнути свежину и лепоту лица и тена; умети прилагодити силуету линији коју је мода прокламовала као најмодернију, и у исто време довести у склад и ваш шешир, и рукавице, и ципеле, једном речи све оно, што служи као украс вашој фигури.

Жена, која полаже да буде шик, увек води рачуна о дужини хаљине... Кратка сукња давала је истоветни израз свима женама. Она је често пута имала и један вулгаран тон и откривала је многе неправилности жене,

Мали глокен-шешир од црне сламе и зеленог филца. Креација Жан Пату

силу, али покрај ње носиле се и лаки муслин за оне лепршаве летње тоалете. Једна нова врста «крепжоржета», *креп Ирис*, носиле се лето, а његова је особина пуноћа и тежина. За поподневне хаљине *креп Кесако*, тежки свилени марокен, истакли су важност силуете, а за вечерње хаљине *креп Белита*. Импримиране материје имаће најразноврсније варијације. Цртежи су на њима још компликованији, а пошати су букетима цвећа, и на загаситим материјама, на пример браки, посејани су зелени цветови, хладуско црвени, са таквим богатством боја, какве се то сада нису виђале.

Десени на тканинама, црни модели са свилом из романтичног доба, нарочито из епохе Луја шеснаестог, кад се саврла највише носила, биће јако у моди.

Шантуно ће бити врло модеран. Он се појавио тек прошле године, али сад ће имати своју праву сезону.

Како су блузе ушле у моду, постоји и *креп* за кошуљице, и врло је модеран *бео*, фасониран са трајницама, лозом, цвећем и лепшаницама.

Тока од отворено зеленог филца комбинована са сламом у истој боји

нарочито рђаво скројену ногу... Данишња дуга сукња, нарочито вечерња тоалета, дају изванредну отменост и елеганцију жени...

Поподневна хаљина неће имати вечерњу дужину, али је у париским салонима решено, да се дневна хаљина спусти десет сантиметара испод колена. Нарочита је пажња поклоњена ширини сукње, да би корак имао више грациозности при кретању.

Уличне тоалете задржаће неутралне боје и симпатично браон и беж. Још ће наметати своју власт женама. Бело је зимус имало своју кулминацију и добијало је још један тон, врло нежне пастел боје, симпатично зелено, које је зимус имало своју велику моду.

Летња мода са својим дугим хаљинама и драпе-ом захтева тешку

Шешир са издигнутим ободом од баку-сламе са машном од црног сатена

портрет бившег бакалина, седећи за столом, на коме је почивала слика једне зајатурене роспије, која је у истини јако потсећала на покојну Еду Маршлу, и коју је бакалин посматрао са пуно нежности и љубави у очима.

Ратни богаташ је био пресрећан. Побожно је обесио слику у свом разкошном дречећем салону.

Прошло је шест месеци, кад једног дана сликар спази свог клијента понова код себе.

— Добар дан. Маестро, рече мало збуњено. Ево ме опет код вас... До-нео сам ваше ремек-дело...

— Шта је било? Да га нисте оште-тили?

— Не, ево у чему је ствар. Ја... ја сам се понова оженио, па сам дошао да вас умолим ако бисте могли, по-моћу фотографије, да на слици за-мените моју бившу жену са овом по-вом... Има, знате, рђав карактер и рекла ми је да ће поцупати слику ако и даље будем гледао ову стару!

ВЕЋ ЈЕ УРАЧУНАО

— Лепо, рече будући таст кандидату, али пре него што вам дам руку моје ћерке, хтео бих да знам колико износе ваши месечни приходи?

— Па, тако око 5.000 динара.

— То значи да би са 3.000 колико зарађује моја ћерка...

— А не, прекиде га будући зет, њих сам већ урачунао.

У чему се састоји шарм жене?

Често пута каже се за неку жену: „Она није лепа, али има шарма...“ Јер хладна лепота нема нимало дејства на срца, док шарм, она необјашњива привлачност жене, има велику моћ завођења. Зато свака жена треба да се труди, да прибави ту привлачност, која се не осећа у изразу лица, умиљатости и нежности.

Шарм је једноставан, али врло хармоничан... То је она хармонија у жени, која се сваком свиђа. Имати шарма, значи допадати се и очима и духу. Жена, уравнотежена природе, увек има у себи неке благодати, што је чини шармантном.

Данашња мода још више истиче ту привлачност жене, јер она се ослобађа сада свега овог што је било претерано, смело, ексцентрично и неукусно.

Више нема оних сувише кратких сукања, које су откривале колена женама, која нису била увек лепа... Нема више ни оних мушких фризура, које су захтевале да се врат брије и тиме уништавале лепоту најлепшем делу врата и одузимае лицу неку слатку чежњу.

То је свршени факт: коса мора да буде дужа, а фиња ондулација, и то широких таласа, даје један романтично-постични оквир женској глави.

Данашња мода доставила је себи циљ: повратак женскости. Та дуга коса доводи се у хармонију са свечаним дугим хаљинама, које носимо после подне и увече. И та хармонија оживљава једним истинским шармом нову силу жене.

Шарм жене захтева и друге гестове, љутке и хармоничне, без нервозе и комичности. Кад жена жели да јој се каже: „Ви имате много шарма...“ мора да пази и на своје гестове... Претенциозност, ексцентричност и позе, одузимају жени њене најлепше чари.

Жене воле често пута да подражавају једна другој. Копирају и погледе, и гестове, дикцију, позе, не проучавајући своју природу, и не мислећи да ли то одговара њиховој индивидуалности... И онда се осети нека накалемљеност гестова и поза, која их чини смешним и уображеним.

Може се десити да се ми дивимо гестовима неке жене и њеној пози, али то не значи да ми то треба да усвојимо, јер што лепо стоји једној, може другу да кваре.

Из те неподударности проистиче смешно на жени.

Кад је у питању укус, који треба да улепша жену, онда су најважније три ствари: пријатна линија појаса и дужина сукоње.

Ефекти тунике одужују силу жене. Зато се мора препоручити женама кратког стаса.

Жена са лепом силом треба да носи једноставне хаљине, драпирне око кукова, и сукоњу неједнаких нивца.

Нешто што ће пролетос и летос истицати највише лепоту жене, то су велики шешири. Они ће бацити сенку на лице и давати још више дубине погледу, више мистичности осмејку, и више нежности тену. Ти велики шешири правиће се од фиње сламе и органдина, крепкоржета, чипака и тила, муслина и крепдешина...

Неки шешири имаће оперважену ивицу фином чипком... А разуме се, да ће доћи један цвет са стране, а неки пут дуге пангљике спуштаће се чак до рамена...

КОД ДОКТОРА

— Шта бисте ми препоручили за нервозу мога мужа?

— Опитујте обоје.

— Где?

— У два расна правца.

Из посједиичке сам породице, млада кршћанка, добра домаћица са знатним покретним и непокретним иметком. Од родитеља наслеђено господарство изврсна је база сигурном и подобном животу. Не тражимо богатог, него карактерног и солидног супруга. Понуде са потпуном адресом под шифром: „Давно зажељена срећа“ нека се шаљу на администрацију.

И ви ћете овако изгледати

ако вам коса опада а не употребите благовремено СИГУРАН ЛЕК ЗА КОСУ помаду или Лосион „MICHEL“

На захтев свакоме заинтересованом показујемо преко 500 захвалница, које нам пишу наше муштерије, господа и госпође: доктори, професори, чиновници, пензионери, трговци, публицисти и т. д., који су употребили помаду, и да су се осведочили, да је једини лек помада „MICHEL“, која обустави опадање и седење косе, поврати и подгоји нову косу, одстрани перут, сврабеж и све бољке, од којих коса опада и седи.

Лосион „MICHEL“

Састављен од биљних сокова без алкохола и при првој употреби обустави опадање косе и одстрани масноћу косе за навек, и најслабију косу после употребе дигне у бујне валове. Поменути лосион, не само што обустави опадање косе, него одстрани бољку да не узме маха са даље слабење косног ткива „жерија“. Један флакон лосиона траје 20—25 употреба. Цена једном флакону 95 дина, са поштарином 110 дина. За помаду дозе следеју од дина 45.—, 70.—, 115.—, 150.—, 185.— и 290.—. Дозе су састављене мање и веће према оболелом косном ткиву, са дозу од 290.— дина, гарантирамо за потпуни успех, у случају непотпуног успеха дајемо бадава исту количину о нашем трошку. Шаље поузећем „МИШЕЛ“, Београд, Сремска 10. Продају и апотека Делини, Кнез Михаилова 1, Египтоска Дрогерија, Кнез Михаилова 33, Београд.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Тел. 45-21.

Електрично
ондулирање косе
Mise en plis

Шта је „студио“ у модерној кући

Кућа је пола задовољства у животу, зато се модерна архитектура труди да пружи што више угодности домаћем животу.

Најважнији услов за угодан живот то је да кућа буде здрава. Тај услов стоји у вези са вентилацијом, светлости, електричним осветљењем, грејањем. Безбројни су технички детаљи који решавају проблем здравог стана... На првом месту здрав стан треба да је даље од воде. Венеција је лепа за гледање, али није здрава за становање.

Здрав стан је онај, који је саграђен од таквог материјала, који не упија влагу из ваздуха, нити из земље.

Тапети, који су још увек у моди, нису хигијенски. Они задржавају прашину, не могу добро да се пају, нити дезинфикују. Здравље је имати окренућу собу, него превучену тапетом. Најбоље је премазати зидове лаком или масном бојом која може да се пере. Зидови треба да су прави, без рељефне скулптуре, јер сви они углови лако су разних микроба.

Најважнија одељења у модерној кући то су: спаваћа соба, трпезарија, и студио.

Студио је комбинација кабинета за рад и салона, још и са том могућношћу да може да се претвори у спаваћу собу, ако то захтева потреба у недостатку других соба. Данас и не постоје више салони, јер није могуће сваком да држи салон, једну собу само за примаме гостину, у коју се улази само онда, кад дођу гости или је дан примаме.

Студио може да има свака породица, свију друштвених слојева, и да увек репрезентује изванредан укус. На тај начин, кад је мање апартмана, могу да буду већа одељења, а то је принцип данашње архитектуре; пружити велике и сунчане собе. Неко воли да има и будоар, и један салон,

ФАРАОНОВА ОСВЕТА. Невероватан страх је завладао у круговима истраживача Фараонових гробница. Од како је откривен Тутанкаменов гроб, умрло је 20 особа, које су имале мањег или већег удела при овом истраживању. Последња жртва Фараонове освете је 78-годишњи лорд Вестбурн, који је извршио самоубиство скочивши са прозора. Његов син, који је радио на ископавању Тутанкаменовог гроба такође је напрасно умро пре кратког времена. Исто тако један чиновник Британског Музеја у Лондону умро је изненада, баш у моменту кад је лепио неке етикете на стварама нађеним у Фарановој гробници.

Наша слика претставља место где је Фараон Тутанкамен мислио да ће наћи вечити мир

и друго, све узано, мало, набијено стварима, да не може да се окрене у том стану ни домаћица ни гости. Зато се стварају велика студија или велике трпезарије, које служе за примаме.

Модерна спаваћа соба претрпела је своју метаморфозу. Она традиционална два брачна кревета излазе из моде. Они запремају собу и нису ништа друго већ само за спавање. Уместо два кревета, сад је најмодерније имати велики диван са фијоком, у којој се склопе све спаваће хаљине, јастуци, чаршави и јоргани, и преко дана то је широки диван за седење и одмарање, а увече спаваћа соба. Данас није могуће држати више апартмана, зато се једна соба модернизирала, и дану је салон, а увече се удешава за спавање.

Претседник француске владе г. Шотан чија је влада трајала свега неколико дана

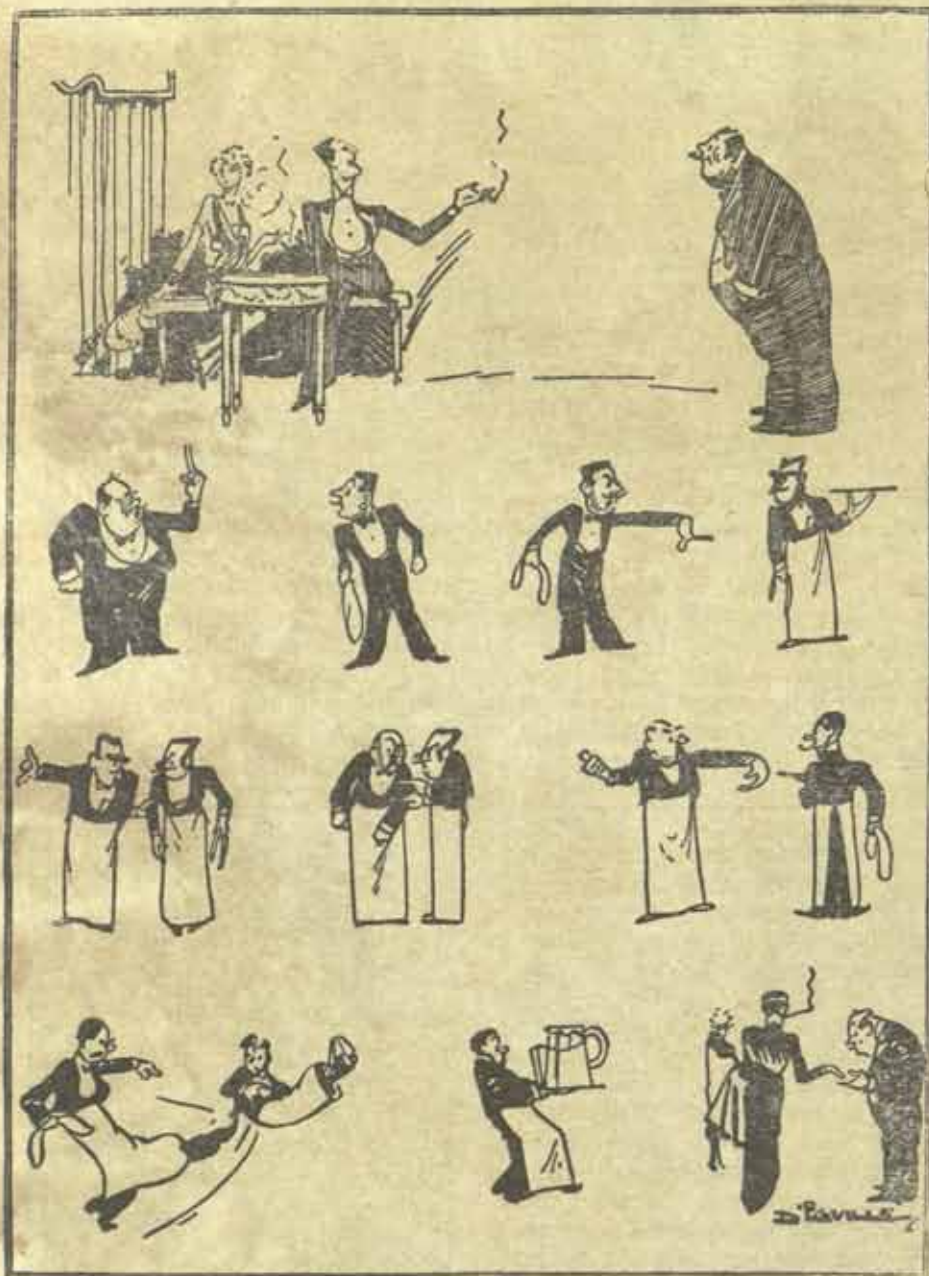

Пре неколико дана италијанска влада донела је одлуку којом је варош Ријека проглашена за слободно пристаниште. На нашој слици види се мост који везује Сушак са Ријеком.

ЗА НЕГУ ЛИЦА И КОЖЕ
УПОТРЕБЉАВАЈТЕ САМО

ОКАНОВИЋА
НАРЦИС КРЕМ
ПУДЕР, САПУН

ЦРНКИЊА

Враћајући се кући на вечеру г. Винчић затече своју жену јако расположено, што није био њен обичај. Ствар му постаде сумњива и тамак се спремаше да је пита за узрок, кад му га она сама објасни:

— Замисли, драги мој, успела сам да пронађем једну служавку!

— Није могуће?

— Јесте, бога ми. Надам се да ће бити добра... Није скупа а изгледа им чиста. Само има једну мину: нова служавка је црнкиња.

— Не мари ништа. Не бојим се ја црнкиња, рече г. Винчић са једним нарочитим осмејком. Камо, покажи ми ту твоју црну перлу.

Госпођа Винчић изађе за тренутак и појави се са једном још држећом

и пуначком црнкињом, која се одазиваше на поетично име Кармен.

Чим је угледао г. Винчић погледе и нешто промрмља у себи.

Познавао је он добро ту црнкињу. Готово сваке суботе он је одлазио у један локал, на коме је напољу стајала фирма «Египатска масажа». Најбоља масерка била је та црнкиња и он је код ње редовно свраћао. Али откуда она ту? До душе, у последње време је није виђао, али је веровао да је још увек запослена као масерка. Посао је добро ишао, лепо је зарађивала, зашто би сад ступала у службу, кад јој је тамо боље било? Све су то била питања на која г. Винчић није узео да одговори а поред свега највише га је плашило да га

црнкиња не ода код жене.

Међутим, бојазан је била неоправдана. Кармен се правила потпуно невешта, као да га никад није видела раније. Свој посао изгубила је јер јој је досадио онај живот. Она је одувек чезнула за мирним огњиштем и уредним животом. На жалост није умела да уштеди а да би се икако ипак повукла одлучила је да ступи у какву породицу.

— Добро је, помисли г. Винчић, гурајући погледом пуначку црнкињу, од сад нећу морати да идем суботом, пошто ћу египатску масажу имати код куће.

Госпођа Винчић, добра домаћица, по мало наивна и пригласна, није ни појма имала о ранијим везама њеног мужа и црнкиње. Чак и кад би чула што о томе, не би веровала својим ушима а и кад би видела не би веровала својим очима.

У ствари г-ђа Винчић се јако плашила своје нове служавке, али не због тога што би могла да јој украде наклоност г. Винчића, већ из сасвим других разлога.

— Слушај, говорила је често своје мужу, икако не могу да се ослободим помисли да би ова црнкиња могла да буде људодер и да би нас могла једног дана напасти.

— Баш си гуска, одговарао би г. Винчић, смејући се слатко овој бојазни његове жене.

Међутим, што је најчудније ствар се ипак догодила.

Једно после подне, г-ђа Винчић оде у неке посете и врати се сат раније него што је рекла због изненадне главобоље. Не напавши црнкињу у кући она је потражи по осталим одељењима, јер је хтела да јој изда неке наредбе за вечеру. Најзад отвори врата од малог салона, који је служио г. Винчићу за собу за рад. Али тек што је отворила врата одмах их је затворила и поче да виче на сав глас:

— У помоћ! Људодерка! У помоћ! Убица! Спасите мог мужа!

И док се цео крај скупљао на њену вичу она паде у несвест од узбуђења.

Кад се повратила свести, спазила је свог мужа живог — мало бледог али здравог и читавог — како је лупка по рукама. Хвала Богу био је спасен.

— Није ништа било, рече по мало збуњен. Нерви напад. Ипак сам је отпустио... И сад је све у реду.

— Али мене чуди твоја инерција, рече г-ђа Винчић. Ниси се бранио... ниси викао... ти си...

— Драга моја, прекиде је суво њен муж, кад је човек под канџама подињале звери, онда је најбоље не бранити се и правити се мртав... То ће ти сваки укротитељ рећи.

ПОПРАВЉЕНА ГРЕШКА

Два познаника, који се неколико година нису виђали, сретну се једне вечери у позоришту за време одмора. Гледајући у једну ложу у којој су седеле три даме, један не рећи:

— Боже, ала има ружног света вечерас! Погледајте ону даму у оној ложи преко пута нас.

— Па то је моја жена — рече му познаник.

— Нисам мислио на њу, рече први брзо, већ на ону до ње.

— Па то ми је сестра.

— Ма, не, не. Оне су савим добро, него она трећа, она је право ругло.

— То је моја ћерка.

— Ах, она је дивна. Све три су дивне и ја вам честитам на тако лепој породици, рече овај брбљивац и удаљи се од свог старог познаника.

ТРАГИЧАН СЛУЧАЈ

Дете се враћа из школе и плаче на сав глас.

— Шта ти је? — пита га забринуте отац.

— Учитељ нам се разболео...

— Па?

— Два дана како је лежао... опасно болестан...

— Сироти човек! Да није умро?

— Није... Оздравио је и вратио се опет у школу!

ЛОВАЧКА ПРИЧА

— Ови људи не знају да лове.

— Ја узмем једну циглу, једну шаргарепу и мало биберера...

Све то поставим испред руке где се крије зец...

Зец изађе и оћуши...

Киде јаво и разбије главу о циглу.

— И ја га просто узмем са земље!

Амерички хумор

Један странац у Њујорку зауставља једног пролазника, који се јако журно, као и сви Американци.

— Пардон, господине, можете ли ми рећи где се налази најближа пошта?

— Могу — одговори овај и продужи брзо пут.

После неколико корачаји Американец се покаје што је био тако нељубазан и враћа се натраг.

— Извините! Ви сте питали где је најближа пошта?

— Не — одговори странац и окрете му леђа.

Уочи свог рођендана један дечко одлази код свог богатог стрица, великог тврдице. Хтео би да га потсети да му је рођендан али не зна како. Најзад се реши и рече:

— Ноћас сам сањао да си ми дао 20 долара као поклон за рођендан...

— Добро, рече стриц, пошто си био послушан можеш задржати новац.

Аврам и Моша купе по пола један ауто, носећи заједнички трошкове. Сасвим природно несугласица је било доста али некако су се увек споразумевали.

Једне вечери заустави их саобраћај на улици због тога што је на аутомобилу горео само један фењер. После неколико дана буду кажњени и тада Аврам рече:

— Кажну ћемо платити заједно, по пола.

— А не — одговори Моша. Пошто је са стране, на којој сам ја био, горела светлост, то ја нисам ништа крив и немам шта да плаћам.

ПРОТИВ ШМИНКЕ

Пре неколико дана у једном лондонском салону поведе се разговор о шминкању. Ту је био и чувени Бернар Шо, који се држао сасвим резервисано у овом деликатном питању.

— Не само да шминка упропашћује лице дамама, рече један стари лорд, већ је утврђено да извесне врсте ружа за усне садрже у себи прави отров. Надам се да ће се после овога жена одрећи жеље да карминизу уста. Није ли то и Ваше мишљење г. Шо?

Духовити књижевник се насмеши иронијом и рече:

— Ни најмање! Жене су од увек волеле људе који пркосе смрти!

— То није разлог ако те је жена напустила да правиш тако очајно лице.

— Због тога не, али се бојим да се не врати!

Једини Моде Салон

у својој кући без режије и који добија робу
из првих извора за готово, стога
продаје најјефтиније
увек модерне

женске шешире

сав прибор, и огроман избор украса, цвећа и све новитете.
Поруџбине првом поштом, оправке прима

Сима М. Лазаревић, Краља Милана 120 (у дворишту). Телефон. 19-28

До данас већ смо раздали око милион бесплатних рецептних
књижица, па рачунамо да свака вриједна газдарица посједује исту.
У истим књижицама налазе се разни рецепти за прављење разно-
врсних колача и то све са мало новаца и мало труда. Др. Еткерови
производи, као и рецептне књиге, добију се у свим шпедерајским и
колонијалним радњама.

Ако шта желите, а ненађете код Вашег трговца, тада пишите
директно на наслов, Др. Еткер, Марибор, који шаље и најмањи квантум.
При накупу робе пазити на нашу заштитну марку

„Свијетла глава“

Поликлиника „Цермановић“ ТЕРАЗИЈЕ 11.

За преглед и амбулантно лечење болесника
по свим гранама медицине. Преглед Рент-
геновим зрацима. Зрачење ултравиолетним
зрацима (Quartz-lampe). Примање у свако до-
ба. Лекар поликлинике упућују лекарску
помоћ на позив (тел. 8-47) у свако доба и у
стану болесника. Шеф поликлинике Др. Ми-
ливоје Цермановић.

Домаћинска Школа у Земуну

спрема савремене и напредне
домаћице **отвара про-
летни течај од 5. III
до 28. VI.** Информације:
Завод школских сестара Земун.

А. Финци БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
7-87

НАЈМЛАЂА ЛИТЕРАРНА ГЕНЕРАЦИЈА НА РАДИУ

Београдска радио-станица приносиће нам у недељу 9. марта ретко задовољство, постављајући пред микрофон најмлађе литерате.

«Илустрације» су увек обраћале пажњу на књижевна настојања најмлађих имајући у своје време рубрику «песме нових». Недавно је баш пуштен чланак о поезији најмлађих, који савршено одговара баш овој групи коју сачињавају, по азбучном реду, г-ца Дора Пијаковић, г-л. Јанко Боновић, Милош Ђорђевић, Мих. Б. Станковић, Славко Ђуришић и Слободан А. Јовановић.

Од ових су г-л. Боновић, Станковић и Ђорђевић већ имали прилоге у «Поезији нових», написавши том приликом аутофрагменте. Поред њих поезију заступа још г-ца Пијаковићева која се истиче као најистакнутија песникиња у последњих неколико генерација. Г. Ђуришић чита своје песме у прози, на коју му је мисаона приповетка ближа. Г. Јовановић, талентовани критичар, који, на супрот својим годинама, води књижевне рубрике угледних часописа, отвара ово вече есејом о најмлађим литератима.

Верујемо да ће њихов наступ заинтересовати цео Краљевину, јер су: Јовановић из Вардарске бановине, Боновић из Зетске, Ђорђевић из Београда, Ђуришић из Дунавске, Пијаковићева из Савске, Станковић из Дринске бановине.

Сви пишу ћирицом, што претставља превагу овог писма и оличење духовног јединства.

На фотографији, која је недавно изашла у «Илустрацијама» поводом књижевне вечери најмлађих у уметничком павилјону, наћи ћете од ових учесника: Јовановића, Ђуришића и Станковића.

То ће бити значајна афирмација једног новог и крепког поколења.

У недељу, по подне...

ГЛАВНИЈИ ДЕЧИЈИ ЧАСОПИСИ

Неколико најбољих дечијих листова, који су излазили дуго времена, престали су да излазе у току последње две-три године. То су: Зраци г. Владе Петровића, Наша деца г. Зринића и Завичај г. Милосављевића (Скопље).

Данас постоје као најважнији: Зорица Удружења југословенског учитељства, Дечије новине г-ђе Зорке Лазић (Нови Сад), Дечији лист г. Св.

Милосављевића и Добра деца г-ђе Видовић (Сарајево).

Зорица је најстарија, њено деловање, успешно и педагошко простира се на неколико деценија. Кроз њу је сервирана здрава лектира за децу основних школа, која су у њој добијена први контакт са спољним светом, први корак ван уџбеника. Могла је бити популарна као издање У. Ј. У. што је осигурало растурање.

Сасвим другојачија ствар је с новосадским «Дечијим новинама». Дечији лист увек је тешко егзистирао у провинцији, што се огледа и у њиховој малобројности. Тим изгледају заслужнији напори г-ђе Зорке Симе Лазић, која десет година издаје «Д. новине» и успева да подржавајући националну пропаганду, протурат их у целој земљи а у иностранству, нарочито, у Америци. Лист доноси врло добре и приступачне прилоге; у сарадничтву имају известан удео и ђаци. «Д. новине» су намењене не само «дечи» већ и гимназиској омладини.

«Добра деца» из Сарајева врше једну, нарочито постављену мисију. У вези су с Видовићевим етичким покретом који добија све више признања. Лист се истиче илустрацијама и предметима дечије разоноде.

Један од најбољих листова, који су уопште излазили код нас, несумњиво је «Дечији лист» који се не тако давно појавио у Београду.

Одлично је уређен и истиче се прилозима угледних књижевника. Он највише и пропотира дечију књижевност која је код нас у приличној мери запостављена.

Ипак, ових неколико часописа, од којих су два нова, сведоче нам да и у тој грани долази прогрес и да ће и ново доба добити свог Чика-Јову.

Libet.

Песме Белаидиних вртова, песме Момчила Влајковића; Београд, 1930. — Ма да се, по наслову, очекује нешто «бомбастичко», то се, изузев у првој прозној песми, нигде не налази. Напротив, кроз ову скромну збирку провлачи се реалистичка нота, како је песник сав «у јесењем сумраку», у «сумраку једне младости» (циклуса) — Тај песмизам није довео до клонудости, већ из њега бије животна енергија и пада читав слеп вибрација и утањених осећања.

Непосредан је:

«Моја је душа наткана од нити
Звезданих снова
И цветова тежње
У јулоко вече».

По која, ретко успела, изрека:

«Крећућ вечерње тишине
Шумом уздаха својих».

Резонанција је дошла као резултат «грација и жуди»: «Ноћас кад лахори дуну савим ветровима развјају њима даљине чезнућа, потргају нити што ме собом вежу за прошлост».

Од Влајковића се може очекивати нарочито кад се, у развоју, ослободи својих «сумрака».

Краљ Никодим портрет, из збирке ра писаних 1916., од Мићула Павићеве; Загреб.

Павићеве, чије се дело чуло и у иностранству, један је од наших најплоднијих писаца. Мала књижица, од једног штампаног табака, који ће пред нама, истиче аутора као «фахмана» у свему што се дотиче Црне Горе, њених културних питања, етнологије, знаменитих личности, у овом случају портрет Краљ-Никодиме. Писана је природним стилем и приступна као природно обавештење за омладину.

Свијет без каста и без сталежа, студија о Павићевевићим «Црногорцима», од Бура Виловића; издање Владимира Лазовића, Загреб.

Публикујући ову «класичну студију хрватског литератора» Ћирилицом, наводан је у предговору оцењује као «најдубљу, најпластичнију и најреалнију анализу епске Црне Горе и Црногораца». Не мислимо да је Виловић могао отићи тако «дубоко» на 24 странице ове површине студије.

Нови председник естонске републике г. О. Штрандман, вратио се недавно са свог првог службеног путовања у Пољску

Дух грофице Кунигунде

— Дакле, капетане, хвала много! Богу доцелом смо се једном крова над главом, примитивних али сувих постеља и вруће хране.

Ове речи задовољно је изговорио стари пуковник Никола Черепов, командант птских хусара, веома задовољан своје дуге оне оркове, гредући се пред камином у полузракоту сали дворца грофова Чарторишких.

Мали окрутан као кликер капетан Зајачковски, ађутант П-ског пука, по рођењу чистокрван Пољак, седео је до пуковника на једном седлу, жмиркао плавим очима без трепавица као мачак на кашу и сушило своје мале ноге, налик на пинкоте, без чизама, у свиленим процепаним чарапама. (Рат је рат и за хусара).

Група од 10—11 официра и ђака била се разместила по слами напуцаној на испуцали и изгажени паркет, а неколицина чак је наместила и праве кревете од врата стила рококо скинутих и наменених на дебеле цепенацие.

Из усијаног камина пуцкетали су огромни плањевци. Влага је у њима цвилела жалосну песмицу јесење ватре, као предзнак долазеће зиме и снега.

Задовољство и умор од дана пуног језовитих борба огледао се на млађим зараслим у браде лицима официра а чај с румом у огромним војничким мањеркама пушило се и пријатно голицао њихове носеве.

Само у хошку на носилима превртао се и стењао академац - добровољац Васиљев, леп прикомањаст дечко, са безброј ситних младежа на лицу — још дете без бркова и браде, сав зајарен од грознице. Рањен је на увета и у раме шрапнелом.

Стењао је и уздисао, шкргутао зубима и дозивао детињим плачним гласом „Маму, златну добру маму“.

Месташце С-в у северној Пољској у току петнаест дана већ пет пута прелазило је из руке у руке.

Тешким напорима, са огромним губитцима у људима заузимају су Руси овај положај али није пролазило ни два дана — били су увек избачени назад са још већим жртвама.

Неколико километара око С-ва налазило се огромно имање чувених грофова Чарторишких, окружено шумама пуним дивљачи, дивним парковима са вештачким језерима са лабудима и рибама, а у центру те лепоте био је дворак старински и монументални у готском стилу са великим кулама, рововима и мостовима. Сама зграда, услед борби, била је прилично оштећена а и сав скупocen намештај, сребрно посуђе,

гоблени и породични портрети одне-ла је немачка војска, да не би она, али у руке руских оцроара.

Власник, стари нежења Вацлав Чарторишки још 1913 године је отишао у Монте Карло, тамо га је затекао рат и он наравно није ни покушавао да се врати у отаџбину преливеноу чељаном и кривом.

После рата се разосеља, остао је само стари вратар Стах, који је памтио три генерације грофова и његова полузграда, од страха, жена Катариња.

Живели су у малој кућици до главне капље и никад нису ни улазили у разнучен и упрошашен замак у коме су се дешавале чудне ствари и сваке ноћи лупали духови.

Равнодушно је дочекивао кратковечне поединке и монотоним гласом причао о смрти прабабе садашњег господара грофице Кунигунде, коју је њен муж ухватио у неверству, убио и не зна се где сакрио њен грешни леш да не би њена душа имала мира.

Тако и овог пута, руска пешадија, уз помоћ артилерије заузела је била С-в и продужила са гонењем разбијених немачких трупа.

Неки хусарски пук остављен је био у резерви да преноћи на имању и са одмореним људима и коњима продужи у зору у правцу Р-ка.

Стах је понизно дочекао панове официре али је гуњао да нема места за толико људи и стоку. Не слушајући његове приповетке енергични пук, Черепов одредио је одмах место за коње, распоредио је страже и патроле а остале војнике сместио у трему дворца поред ватре да се греју и суше.

Покупио је око себе официре и отишао да разгледа цео замак и да одреди собу за преноћиште официра.

Стах је ишао пред њима, казивао је собе које више ничим нису одваљале свој пређашњи положај.

У „кинеском салону“ од кинеског је остао само подерани свилени тапет на зиду и бачени у хошак разбијени „чајник“.

Галерија породичних слика имала је на изабледелим зидовима загаите трагове од скинутих слика а епска бајта — била је зимска али без и једног цвета, ветар је шетао кроз потупано стакло и киша се уливала потоцима унутра.

Свугде жалосни хаос и пропаст.

Пуковник је прегледао све собе и изабрао је за спавање велику салу, бившу тризарију, јер је имала четвора врата те је било мање опасно-сти од клошке. Прозорима је излазила и на запад и на југ а са балко-

на се видео пут за С-в и Р-к.

На приче слуге да је баш у овој соби уморена грофица Кунигунда, официри су само зазвиздукали и саветовали старица да се чисти што пре код његове Катарине.

Порције су празне. Рум и чај загрејао људе и ударио руменилом у образе.

Командант хрче као Јерихонска труба, испружен на пољском кревету.

Из сламе вири по која нога или чупава глава.

Рањеник стење и нешто му кркла у грудима.

Камин се угасио и само по који комадић угља светлуца као прасио бавоље око.

Поред малог комадића свеће за-лепљеног за буре седе три официра и играју „ајца“. Међу њима је и ађутант Зајачковски. Губи очајно и грди на свепогућим језицима почев од омиланог латинског као Сепкијевићев Заглоба па до варшавског шатровачког.

У Даљини гругају топови а јесења честа кишица неуморно добује о спуштене ролетне.

Гласом надгробног редања зајечао је јадни ађутант губећи и по седми пут крупну банкноту.

Потпоручник Каверда задовољно је приграбио шиљур и ставио га под свој бућелар на бурету.

Карте шуштећи се деле играчима; звекећу паре, лица су напета и озбиљна.

Ађутант избриса зној са ћеле и диже се од бурета.

Играчи га са смехом испратиле па се и сами дигосе, купећи новчи.

Свећница је догорела до краја, запуккетала, угасила се и замирисала на лој.

Потпун мрак је завладао собом јер и камин се беше охладисао и само је хладан пепео био у њему.

Хору хркања придружило се још два баритона и назални тенор ађу-танта.

Мали Васиљев гледао је у помрчину, слушао напрегнутих ушију сваки шум и мислио на своју маму која и не зна како пати њен мали Бора.

Студена влага увлачила се лагано у салу, под ћебад и у сламу. Несвесно болесник окрену главу камињу мислећи, зашто су дали да се угаси.

Али нешто је задржало тај његов поглед, везало га је магнетична, уочи-то леденим страхом његове удоне и дигло косу на глави. Кроз пуко-тине камина на стражњем зиду ка-мина светлуцала је слаба плаво-зе-лена светлост.

Напрегнути слух његов ухватио је,

далеки слаби шапат, опрени бат корака, неко шкљоцање и звекет.

„Кунигунда“, пројурило му је кроз главу као црвена муња.

— Кунигунда, ох Кунигунда! Духови... О-о-о-о! Отегнуто и дивље викуо је он и завалио се у јастуке носилаке.

Командант је скочио на ноге.

— Шта је Вама? Много боли јел' те? Шанутао је благо болеснику.

— Кунигунда, мртваца! Ево њих — ту су, долазе... јеоао је сав дрхтећи, јадан дечко.

— Ех! Помислио је Черепов, свом дерану ватра је заврнула памет. Каква Кунигунда, ваљда нисте дете да верујете у духове? Смирите се. Имате ватру... У вору стиже лекар. Све ће бити добро.

— Али не! Чујте, слушајте! Зар ништа не гледите г. пуковниче? Гледајте у камин.

Командант се окрену и стаде изненађен. Чак и њега старог војника обузе хладна језа. Камин је нискило и напигао и даље. А кроз тренутак затим чуло се опет звекетање и шкљоцање.

— Чекајте ме, дете. Видећу већ киди су то духови. Ако су астрални — не могу нам ништа али ако су опипљиви — рачун ћу изравнати.

Устао је полако, напигао своју електричну лампу, ухватио је и пошао од официра до официра, будно их је пажљиво и у кратко објашњавао у чему је ствар.

За петуних пет минута сви су били будни и обучени с револверима у рукама и полако се скупили око камина.

Настало је пажљиво пипање и кукање каменних зидова и дасака. Али — резултата није било.

Већ су почели губити стрпљење непрекидно завлачећи онтрице са баља у цукотине, кад мали Зајичковски у очајању узвикну и дупи свом силном по-малој Венери на ивици горње плоче. И о радост — Венера је пропала у даску а задњи део камина почео нечујно да се спушта у под.

Пригушени узвик задовољства прелетео је са устију на уста. Чак и рањеник се придигао са лежњига и успаљеним очима зурно у приу пронастију која се открила пред њима.

Черепов је осветлио простор и устукнуо назад. На влажном црном поду ходника који се био пред њима лежао је костур згрчених удова са дугом црном косом на лобањи. Међу ребрима је вирио велики бодаж изједен од крии и времена.

Махнално се сви прекретнише и погнуше главе.

Сад је сваки био склон веровати да је занета дух покојне Кунигунде лутао мало пре по дворцу и изази-

вао луцу, светлост и гласове.

Само командант је гледао у ходник и са пригушеним дахом нешто ослушкивао.

— Децо! шапуо је он. — Брао за мнош, револверне на готове, без речи, без луце, тако рећи без даха, хајдемо!

Као црне сенке појурили су официри за својим командантом дуж црног ходника.

Корачали су обазриво у мраку и само је Черепов из рукава свог шињела бацао траку жуте светлости, пред собом.

— Стој, пред нама су врата, чула се као удах команда.

Пуковник је наслонио главу на храстове даске и неко време прислушкивао. Шкљоцање је било сасвим јасно и глухо одјекивало гласови.

— Ту смо, децо! Духови су на окуцу. Удримо сви одједаред у врата — нек излете до ђавола.

Снажан удар десеторице младих рамена — и прата од храстовине разлетеше се у изверје. Море светлости се пролило у ходник.

— Ни с места! Руке у висе! Загрмео је глас пуковника.

У пространој одаји без прозора осветљеној огромним електричним сијалицама стајало је 7 немачких војника и један млад официр са дигнутим рукама горе. Лица су им била бледа као код мртваца. Изненађени и уплашени нису ни покушали да се бране.

У соби је био мали динамо, радио-апарат, осам кревета, астал са белим чаршавом и дуж клупе око зида били су поређани сандуци, ђакови и пакети са храном и муницијом.

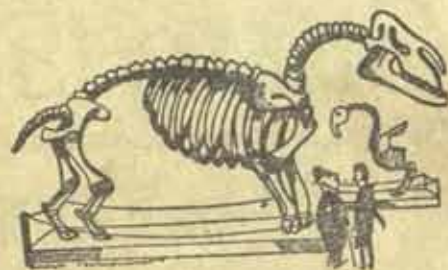
Људи су дали мирно и резигнирано да се претресу, показали тајни излаз у парк и смирено очекивали своју судбу.

Зајичковски који је одлично владао немачким језиком, почео је ислеђење.

Дознао је да су још првог пута кад су Немци ушли у дворца, нашли плач и по њему су пронашли ходник и доњу собу. Одмах су то искористили за сталну радио-станицу. Благодарни њој никад нису могли Руси да се одрже у С-ву. Она је одмах јављала јачину и положај противничке војске и напад Немаца увек је био успешан.

Костур Кунигунде су и они нашла и нису хтели да га склопе јер су се плашили да чак и кад би неко пронашао улаз, сујеверни страх задржао би га од даљих истраживања.

У вору два плотуна из кољичких перабена окончали су живот осморичи људи — послуге немачке радио-станице.

— Шта мислиш кад би се оваква животиња појавила жиаа!

— Можеш да појмиш колико би говеђина појестилила!

СНИМАЊЕ ТОН-ФИЛМА

У прво време снимање токифилма скопчано је било са великим неприликама и било је врло отежано. Међутим, техничари нису ни један тренутак мировали и за неколико месеци пренађени су апарати, који су омогућили да се за токифилм може снимати све оно што је се могло снимати за исти филм. У прво време била је камера везана за своју стаклену кабину која је била непокретна, а данас је камера већ потпуно покретна и слободна и вије више као пре везана на затворене просторије. У модерним токифилмовима има исто толико природних сцена колико је пре било у неким филмовима и данас испадају звукови снимљени у природи чистији и природнији, него што су пре испалили звукови снимљени у затвореним просторијама.

Тон-филмови се снимају данас с много различитих апарата, који се потпуно разликују од апарата за снимање неких филмова. И поред тога што је камера данас покретна ипак је преудешена тако да се помоћу објектива разних јачина могу са истог места снимати снимци разних величина.

Принцип снимања тонских филмова у главном је овај Камера хвата као и пре слике, док микрофон, који је сакривен у близини сцене, хвата звукове. Микрофон је водовима спојен са т. зв. кониторском кабином, у којој седи «миксер», стручњак за регулирање јачине гласа и његове чистоће. Код токифилма треба дакле назити да не испадну само лепе слике, него да се ухвате и чисти звукови, тако да уживање гледалаца буде потпуно.

Али ипак настале само промене у си мању филмова, него се променила и сама пројекција. Приказивање токифилмова скопчано је са инсталацијама нарочитих апарата, којих има неколико врста. И зато данас добро приказивање говорених филмова зависи и од каквоће пројекционог апарата. И најбољи тон-филм не ваља ако није добар апарат за пројекцију.

М. М. А.

Мирт.

Само за кратко време!

Занимљиве књиге Свака књига 10 динара !

МАРИЈА АНА АДЕЛА ЛЕНОРМАНД

Прорицање судбине картама

Скоро свака данашња францускиња зна за чувену Ленорманд, француску пророчицу 19 века; која је била позната у оном времену у целој свету и на дворовима владалаца, са својим тумачењима судбине из 32 и 36 карте.

Са 36 карте, цена само 10 динара

Шиндлехеров највећи потпун Сановник

Рађен је на основу свих тачнијих тумача снова свију народа пре и после Христовог рођења, и на данашњој научној основи примерима допуњен.

Садржај: I део. С. Чутурило. Наука о познавању душе. II део. Др. мед. Георг Ломер: Сан и његове тајне. III део. Живот санова. IV део. Тајниственост санова. V део. Има више од 7.000 растумачених санова. VI део. Научно разлагање о добијању у лутрији.

Према садржају и према цени, овај сановник превазилази све сановнике који постоје код нас и у иностранству.

Садржи 368 страна, цена само 10 динара.

Хиромантија или судбина са длана

Садржи 69 слика са 630 знакова и тумачења (у слици и речи) судбине свакога човека, жене, детета: прошлост, садашњост и будућност, са руке и са длана. Тако и приступачно сазнање за свакога.

Тачност знакова и тумачења јесу за дивљење, за чуђење, да је наука хиромантије у овој књизи толико тачна у погледу духовне, телесне и материјалне среће или несреће; урођене или стечене (постигнуте), код свакога онако (срећно или несрећно), какв има облик руку и састав, нацрт црта на длану.

Усмена хиромантија — према тумачењима и према ниској цени ове књиге — неможе да да толико много, као што пружа ова књига.

Цена само 10 динара.

За унутрашњост: све три књиге стају са препорученом поштом 35 динара унапред; доплатом (поузећем) стају 38 динара. Свака књига када се посебно на ручи стаје 15 динара унапред, доплатом 17 динара.

Шаљемо бесплатно свој чек за бесплатно слање новца.

Књиге се добијају у нашој администрацији у Скопљанској ул. 18/II. — Порудбине слати: Администрацији „Недељне Илустрације“ Скопљанска ул. 18/II. Београд.

Почетак завршнога дела...

...донео је занимљиве игре и једно изненађење.

Престонички љубитељи фудбала су у недељу имали један скроман програм, али скроман само с обзиром на вредност учесника. Иначе је он био интересантан за посматраче, јер је приказао, мада у минијатури, изгледе њихових љубимаца у другом делу званичних огледања. Навијачи су опет, после дуже паузе, доведени у могућност да лупају главу са разним цифрама, бодре своје и стварају у својој фантазији прогнозе. Официјелно или не то не игра никакву улогу. Старт је наговестио љуте борбе и у могућности је пертурбација. То су бар нагостили први такмачи. Наравно да ће то потенцијално утицати на саму драж догађаја. С обзиром на репутацију клубова, више није ни очекивао са естетске стране лоптање, али је зато у емоционом погледу достигнута прилична висина. Било је доста и голова а лепо време је учинило да шпинует добије ретко виђен облик.

Свакако да је на игралишту првака био већи облик неизвесности. Истина, рачунало се на успех Плавих, који темељније познају лоптање, хомогенији су и боље се скалазе пред циљем. Али је узиман у обзир и борбени дух и боље ноге Студената. Нарочито се много помагало на њихову дефанзиву. И такво резонување није било неоправдано. Чак шта више, резултат 2:2 је доказао, да се са Зелено-Белима мора озбиљно рачунати. Они су најборбенија чета, издржљиви су и што је најглавније, игра стрелаца је добила знатно у систему. Нови вођа екс-Југословен Милорадовић носи зато главну заслугу. Он им је уједно и једини лудач. Остали су остали и даље они стари «Бускови стрелци», чиме је све речено. Чак ни Милорадовић старији, који је своједобно убрајан у најбоље престоничке стрелце, изгубио је сасвим егзекуторске способности. Поред вође, најбољи човек назалног квингета је био Трифуновић, од кога би добар тренинг могао створити звезду. Права је штета, што младић није у стању да своје неодољиве јуришне крунисе успехом. Најслабији играч навале, а уједно и целог тима је Каракашевић, чији моментални успеси базирају на случају. Што се тиче одбране, та је била потпуно на месту и обавила главни задатак.

Папирска форма Обилића није овог пута сасвим дошла до изражаја. Нарочито до одмора, када су добар део времена утудали на сређивању своје игре. Мора се признати да им у том делу игре није успела намера, јер је зато створена и предиспозиција, слабом игром неких одбранбених играча. Поред слабе игре бека Чинаговића, ни крилни халфови Николић и Таушановић нису задовољили. Наравно да је прва линија била лишена ове обилатне и тако потбене потпоре и никакво чудо онда није, што су јој многе акције осујећене. Међутим је наставак довео знатну промену, а посотоме после два брзо получена згодитка, Таушановић је дошао у швунг и дејствовање Обилића је на моменте изазивало бурно аплаудирање. Овај полууспех је добро дошао Јединству, које је ослобођено Обилићеве пратње, али је исто тако дозекле расистио ситуацију на крају, у корист Студената. Графичар пред собом нема ни мало ружичасте перспективе будућности и само Промишљење, као и крајње самопоуздање могу да га извуку из опасне зоне.

На игралишту Црвених је вођена борба, за коју није било ни тунке неизвесности. Истина, Јединство је увек у борбе са нашим водећим тимовима полазило са много хуке и самопоуздања, баш као оно стари варварски народи у борбе, али наравно, увек излазило дебели крај. Било је то

тако и овог пута. Ваљда ради одржања традиције! Домаћи су имали до одмора муке са њима и морали су се задовољити са 1:1 исходом. Тек у наставку су успели да поправе резултат на 5:1.

Благ. С. Ракић

РАЗНЕ ВЕСТИ

Вакер (Беч) игра 16. о. м. у Прагу противу Спарте. Како се налази у изврсној форми, његов наступ се очекује са великом интересовањем.

Орт, бизнис «Краљ фудбалера», напустио је домовину и на путу је за Чиле. Некрунисани краљ лоптања ће тамо фудбирати као тренер.

Неманка игра 4. маја противу Швајцарске.

Кинези ће ускоро играти у Бечу противу Ваца и Вакера. Свакако да је интересовање за фудбалске представнике Небеског Царства огромно.

АНОДНЕ И ЦЕПНЕ БАТЕРИЈЕ

CROATIA KRISTAL

РАДИО ДЕТЕКТОР

апарате, слушалаце као и целокупан радио-прибор, пуњење акумulatorа, боље и јефтиније него у ма којој другој радњи, добићете код

«ЕЛЕКТРЕ»

ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

Тел. 38-13.

Тел. 38-13.

Од 23. фебруара ове године одржано су у Ослу међународне војничке скијачке утакмице. Главну тачку представљале су утакмице између скијачких патрола, чије се поље виде на нашој слици. С лева на десно представници: Финске, Чехословачке, Француске, Пољске, Немачке, Норвешке и Швајцарске.

Твој САПУН

и КОЗМЕТИКА

нека буде само **МЕРИМА**

ДАВИД ЛИ
Омиљени Сони Бој из тон филма «Singing fool».

СОНИ БОЈ

Снивај слатки сан, Сони бој
Док не сване дан, Сони бој
Пружи своје руке
Ти у моје руке
Сневај да си цар, Сони бој

Хиљаде звезда,
птичице из гнезда
То су друг твој
Сони бој.

Звона кад звоне
Они се моле за живот твој
Сони бој.

Знај дете драго
Твом оцу ти си највеће благо
И зато мирно спи
И сањај, анђеле мили, краљеве
И то су друг твој
Сони бој.

ТУЧЕН РЕДАК РЕКОРД

У једном од прошлих бројева објавили смо чудноват рекорд једног Американца, који је за 12 минута смазао 74 јаја. Сад се дознаје да је један немачки обућар успео да туче овај рекорд. Он је за десет и по минута прогутао 75 јаја! Не саветујемо никога да покуша да учини боље од ове двојице, пошто су рекорди ове врсте врло опасни.

ТРАГИЧНА ОДЛУКА

— Тата, је ли ти збиља решен да ми не даш паре за бископ?
— Потпуно.
— Онда знам шта ми остаје да радим.
И дечко приђе орману и извади татин револвер.
— Несретниче, шта ћеш да радиш са њиме?
— Да га продам.

ДИМА ФЕЉТОНИСТА

Кад би му се машта пролењила, а морао је ипак да пише фељтоне, Александар Дима се извлачио на један оригиналан начин, који је он свакако измислио, али који су многи фељтонисти после њега употребљавали. Да би испунио ступце листа у коме је сарађивао, Дима би састављао кратке дијалоге од неколико речи, од прилике овако:

— Ах, то сте ви!
— Да, ја сам!
— Очекивао сам вас.
— Ево ме!
— Јесте ли успели?
— Јесам.
— Збиља?
— Збиља.
— Па онда?
— Ствар је свршена.
— Онда разговарајмо.
— Можемо!

Пошто су га плаћали по реду и то прилично скупо, овај начин се досади директорима листова. Диктарије, директор «Штампе» оде код Деноајеа, директора «Века» па му рече:

— Зар се ви не бојите празнине наших фељтона? Нема више од две речи у реду. Тако више не иде!

И они се сложише да назначе Дими да ће му се у будуће плаћати само половина уговорене цене по реду за сваки текст где је испуњена само половина ступца. Један сарадник је однео писмо у том смислу Дими и овај после читања дограби неколико страница свог рукописа и поцепави их и рече:

— Убио сам га!
— Кога сте убили?
— Па овог ћутљивог Гримо-а. Намерно сам га био измислио за оне кратке редове, али пошто ми се више не плаћају то онда више волим да ми личности буду говорљивије.

Један ретко паметан мајмун стигао је у Београд са својим импресаријом

Храњење потпуно припитомљених голубова

Полазак једне групе голубара на дресуру

Голуб писмоноша

У прастарим предањима, најстаријој повести, чак и у Библији, спомиње се голуб. Он је од памтивека био уз човека веома као добар и разуман пријатељ.

Погрешно би било мислити да је голуб писмоноша почео да долази до угледа тек у новија времена. Истина новијег датума, али тако исто са си-је, да је разграненост овога спорта гурношћу можемо утврдити, да је голуб писмоноша још пре неколико хиљада година, — у старом и средњем веку играо лепу улогу у обавештајној служби. Ту су били стари Египћани, који су на својим путовањима на мору носили голубове, па трговци Римљани, који су их већ за време Цезара употребљавали. У Грчкој су са њима након битке објављивали победу. Знатну улогу играју писмоноше за време крсташких војни. Позната је њихова глорификација у делу Торквата Таса «Ослобођење Јерусалима».

Потпуно уређење станице налази-мо у XV. веку у Египту и Сирији. Ту су разне вароши помоћу голубијих станица биле везане.

Ратна историја свих векова пуна је оваквих примера, но голубови нису употребљавани увек у чисто војничке сврхе, већ и за трговачко-спекулативне.

Натан Ротшилд стекао је свој огромни иметак помоћу голубова, који су му, пре него што су могли доћи други извештаји, доносили депеше о кретању на новчаним тржиштима и победама Наполеона.

Важност голуба-писмоноше у војничке сврхе откривена је у великој мери за време француско-немачког рата 1870 год. Голубови су за време опсаде Париза стално носили извештаје о стању немачких трупа, као и

Превиијање оболелог голуба-писмоноше

многа друга поверљива војна саопштења, пошто је сваки други саобра-

ћај са овим градом био искључен. Укупан број у Париз унетих депеша износио је 2,500.000.—

Светски рат је нарочито пун примера о одличној употреби голубова као средства везе између првих линија и штабова.

Тако је за време борби око Вердена велики број голубова одликован орденом «Легије части».

На изложби живине и голубова у Новом Саду публика је имала прилике да се упозна са писмоношама, које је изложило у четири кавеза I. Одељење голубије поште Сва четири кавеза одликована су I. наградом.

Лепота и живахност ових писмоноша привукла је највише пажњу публике и са свих страна из уста могло се је чути искрено одушевљење за ову најплеменитију расу међу голубовима.
J. C. П.

Јапан се потпуно модернизовао. Група јапанских принцеза и принчева, сви обучени по последњој париској моди, која прописује дуже сукње.

јер он као добар Турчин није ни помишљао да пита своју жену за било какав савет, па макако је он волео. Па ипак срећа је послужила да добије сина и да постане султанија Валиде, то јест царица — мајка. Тако је постигла сјај и раскош оријенталног двора као из приче из хиљаду и једне ноћи.

Али њена срећа није дуго трајала. Турска је била побеђена у огорченој борби коју је водила противу Аустрије. Абдул Хамид умире у очајању и оставља престо Селиму III. Неколико година доцније, по убиству Селима, на престо ступа син султаније Валиде Махмуд Кан II, који је владао све до 1839 године.

Овај владар је имао муке да влада јер је морао да издржи велику борбу противу Руса и нас Срба, као и са побуњеним јаничарима.

Једном приликом слао је своје емисаре на острво где му је била рођена мајка. Тек тада се сазнало за чудну судбину лепе креолке, отете са лађе. Емисари су своме владару саопштили све детаље из живота његове мајке у њеном детињству.

Чудновата огрлица једне екзотичне лепотице.

НАМЕШТАЈ

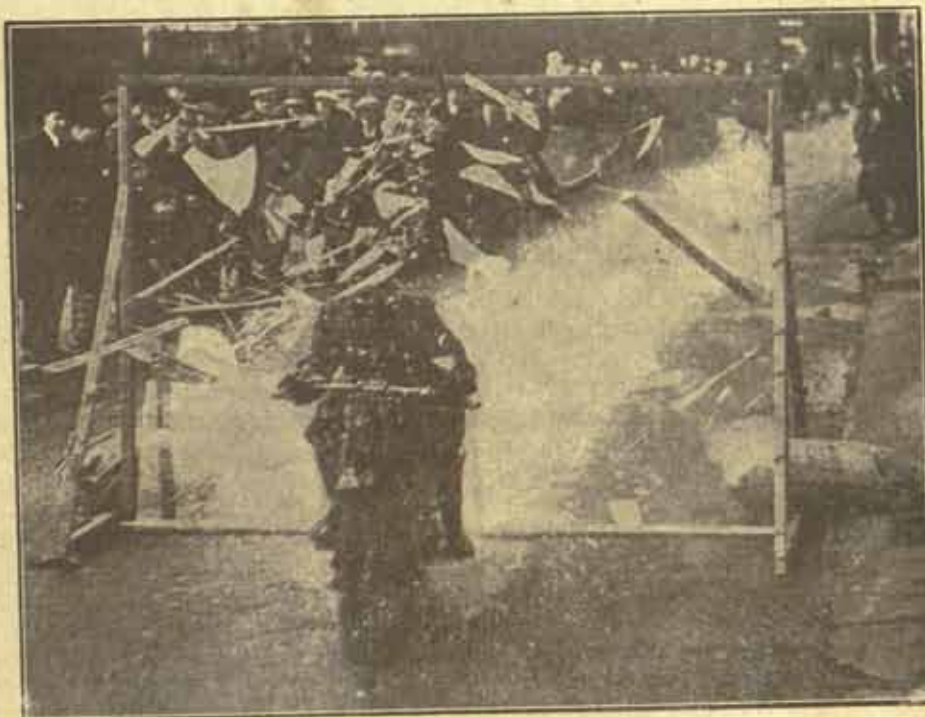
Најјефтинији доброг квалитета,
добитиће само у радњи

Петра Дедића

Кнез. Љубице 15-а, Београд. Тел. 31-63

Мајмун као фото-аматер. Ради бржег обављања свог посла на ноге је ставио рол-шуре.

Подвиг једног моторциклисте који је пролетео кроз рам од стакла.

Краљевски гест: Шпањолски краљ Алфонс XIII пали cigaretу свом новом претседнику владе генералу Беренгуеру

Разлина у сексуалној психологији жене и мушараца

Кад мушарац анализира своја осећања, он увек тврди, да је он тај, који воли дубље и искреније... Искуство говори, јер он је пре готов да изневери жену него она њега... Женино неверство само је једна реакција, зато се јавља у облику освете, а та освета није увек довољна да стиша душевне патње жене... И кроз те патње она много пута носи своју љубав, само замрачену и испуњену горчинама...

Тих горчина има много више у животу жена него мушараца... Жена увек носи неподељиво осећање љубави. Она је заљубљена, кад је у њој љубав као једна целина, другим речима, кад њено срце припада само једном човеку... Искрена и честита природа жене не може никад да во-

ли два човека у исто време. Кокета може, али она је изузетак, и све жене нису кокете у питању љубави. Код мушараца је другојачије... Они увек носе у свом срцу једну резерву и активу... И може се рећи, да не постоји ниједан мушарац, који нема у своме животу две жене у исто доба, па можда и три и четири... Мушарац има два живота: емоционални и сексуални. Једна млада девојка има само емоционални живот... Неко ће протестовати: »Зар девојке немају свој сексуални живот?»

Можда имају... али оное, коме се даје, она га воли, још га више воли, него кад би му само платонски припадала, и увек је готова да му посвети цео свој живот, и најнесрећнија је ако дође до раскида с тим чове-

ком. Јер код жене у тесној је вези психички живот са сексуалним... Само се кокоша даје човеку без љубави... Иначе жена је у стању да ишчезне из живота мушараца, ако сам осети физичку одвратност према њему, а та одвратност долази онда, кад нема у њој више љубави за тог човека... Код мушараца су два појма: љубав и сексуални живот... Код жене је то један исти појам... Кад жена воли, она и физички припада човеку, док мушарац не мора да воли жену, а може да јој припада.

Љубав жене зато је лепша, што она није полигам... Прељубница жена никад није задовољена супруга. Нечего мора бити у браку, што њу отуђује и расхлађује... Јер ретко ће се наћи да може да вара свог мужа жена, која је у њега заљубљена... А има мушараца, који су заљубљени у жене, па их опет варају. Неверство женино долази, кад љубав ишчезава. Или дође разочараност...

Разочарана жена не трпи мужа, али га подноси као једну тортуру... Разочарани муж може опет да поврати тренутке, екстаза, јер његов инстинкт није у вези са психом, и он тим навијањем жене као да се свети и њеном телу и психи... Жена не би могла да изврши такву врсту освете, јер не може да падне у то сексуално одушевљење, кад не воли мушараца.

Ако мушарац успе да свој сексу-

Чувени париски сликар Јапанац Фужита враћа се из Јапана, где је боравио неко време са својом дражесном женом

везу, онда га жена воли. Чим она осети да је његова психа изван сексуса, оне нити душевних веза које је и сексуално привлаче човеку, почињу да лабаве, и она се удаљује, пати, разочарава, и постепено расхлађује...

Мушкарац не може да осети и разуме све те финесе женске душе. Он се и не труди, јер он никада не припада само једној жени... Таква је његова природа, или, боље рећи, тако тврде сами мушкарци, да би објаснили и оправдали сва своја неверства. И свој многоструки живот... Мушкарац вара жену чим почне да живи. Један младић од осамнаест година воли једну шипарицу, воли је платонски... Али он већ упознаје живот покрај неке жене, и ти тренуци, које проводи с њом, морају да га одстране од оне његове платонске љубави, и у нежном загрљају какве шипарице он се сећа сладострасних загрљаја неке жене, и већ у мислима види девојчицу, јер носи у себи два осећања, управо једно осећање психичко и један физички осећај сласти... Тај осећај може да победи платонско осећање, а често пута изазове и кајање и стид, што је само у почетку, а доцније мушкарац то сматра као један закон свога живота коме мора да се покори... Због тог «закона» пати млада девојка кад воли једног мушкарца... Она је свесна да у његовом животу постоје жене, много ближе њему него што је она, и макако се трудила да то оправда и ални живот и своју психу доведе у себе умири, она увек гаји у себи једно осећање освете, коју припрема

На острву Само-а дошло је до побуне урођеника, незадовољних привредном управом новоселанђанских господара. На нашој слици виде се два урођеника са примитивним пушкама

Претседник нангкишке владе генерал Чанг-Кај-Чек оженио се недавно са једном лепом Кинескињом

једном да изврши, кад она буде господар човека. До те освете не дође, ако је мушкарац психолог и својом нежности зачара жену... Жену треба увек зачарати, хипнотисати је нежности, ако мислите да је освојите... Она тада све заборавља и предаје се заљубљено и са заносом...

Тако само настају периоди дуге љубави, које се лако не раскидају... Али је питање: да ли мушкарац уме кроз психу сексуално да освоји жену... Његов интензивни сексуални живот и многобројне жене, које прође кроз његов живот, увиште у њему осећајност и створе једну шаблонску тактику освајања, којом се он подједнако приближава свакој жени, заборављајући да свака жена има своју индивидуалност, и да је треба најпре проучити па јој се приближити, или кроз приближавање проучавати њен карактер и осећање...

Мир-Јам

недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.-

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредник: Драг. М. Стојадиновић
Зорина ул. 25.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Бојанина ул. 17.
Рукописи, писма и сва остала пошта
шаље се искључиво Уредништву:
Скопљанска ул. 18/II.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. - Телефон 40-89.

НЕДЕЉНЕ ШЕШРАЦИЈЕ

Две љупке маркизе на забави друштва пријатеља Француске

недељне Илустрације

Мис Југославије код куће

После бурног светковања у Француској, све Мис Европе повукле су се у мир свога свакодневног живота. И Мис Југославија 1930., гца Цеце Дробњак по свом повратку из Париза и француске Ривијере, изашла је свега на неколико елитних балова, поздрављена срдечно у раскоши своје отмене лепоте, али се највећим делом прикрила у своју шкољку, у своју кулу усамљеничку, негде на Слативији.

Ту јој још увек стижу писма, пламтећа, као што их је добијала у Марсељу, писма пуна усхићења од обожаваоца на првом сусрету.

Но Мис их и не чита. Мис се одмара од славе и спрема се за велики меч лепоте у Рио де Жанеиро, када тамо буде процветало пролеће, а то ће рећи у нашу јесен. Одлучила се

да иде, у пратњи своје маме, гђе Дробњак.

Кад смо је посетити пре неки дан и узнемирили у породичном кућу, где на зидовима висе портрети деде, некадањег краљевског намесника, гца Цеце Дробњак причала нам је своје утиске из овако изненадног посета у широки свет, неизгладиве утиске, макар да је сва та трка била заморна за нерве. Најлепше сећање понела је од мис Холандије.

На њу је она начинила најбољи утисак својом чудном плавом лепотом севера. Причала нам је мале и занимиве потене за време конкурса из чега излази, да су наши драги суседи Грци развили живу акцију у корист своје мис. Остали су тиме доследни својој историји, културној линији, која им је остала још од Фи-

дијаса. И како су је светковали? Како су умели изванредним гестовима указати почаст најлепшој девојци Европе, која је поникла на њиховом пешчаном тлу и под водним поднебљем, Спарте. Истина и стари маестро Ван Донжен, сликар који држи Париз под својим ћудима, допринео је много својим култом грчког профила. Његова склоност, његова предилекција била је пресуђивајућа за столом скромнијих конферера. Кад је метр био за Грчку, сви су се имали сложити са њим. Како је то морало тешко пасти мис Белгији, која је сигурно држала да ће она бити изабрана. Гца Цеце Дробњак, причала нам је са изванредном скромношћу ове мале епизоде велике битке за лепоту. Чудна је морала бити та атмосфера и како необична за онај свет у српском, наш свет деветнаестог века, који нас је гледао из рамова породичних слика.

Св.

Конгрес студената Мале Антанте у Прагу

Прошле године на позив Румуна образована је «Мала Антанта» студената, а ове год. одржан је њен први конгрес у Прагу од 24—28 пр. месеца.

Југославију су репрезентовали око 70 студенткиња и 200 студената са београдског, загребачког, љубљанског, скопског и суботичког универзитета; најмногобројнији су били Београђани, њих 250 на броју. Из Београда кренули смо 22 а у братски Праг стигли смо тек 24. На станици био је свечан дочек, војна музика, претставници, клицање с њихове и одвраћање с наше стране, поздравни говори и најзад размештање по становима. У 10 час.

свечано отварање првог конгреса у раскошној сали општинског дома, т. ј. у познатој Систонвиновој сали, где се одржавају велики концерти. Конгресу присуствују званични претставници Румуније, Чешке и Југославије; у сали јако падају у очи Румункиње у живописној народној ношњи.

Идућих дана одржане су националне вечери. Прво румунско, па наше и најзад чешко. Сва три била су обилно посећена. Свако вече одржало се у присуству стр. посл. г.г. Сноидна, румун. посл., Грге Анђелиновића нашег посл. у Прагу и званичних претставника браће Чеха.

Наше вече је било кратко, у по-

гледу програма, али зато врло пријатно. Певало је Академско певачко друштво «Младост» из Загреба, које је пожељело огроман успех, као ниједан хор, тако да су неке ствари два три пута понављане. Осим тога приказан је један филм о нашој држави са предавањем професора Ибровца.

28-ог смо били примљени и код председника прашке општине, приматора Баксе. У своме раскошном дому г. Бакса је приредио чај за учеснике конгреса. Г. Баксини љубазност и сусрећивост необично нас је задивила.

После примања код г. Баксе, били смо у позоришту, на свечаној претстави, која је давана у част конгресиста.

1. ов. мес. напустили смо Праг,

Група југословенских студената испред „Народног Дивалда“ у Прагу.

испраћени од љупких Чехиња сузних очију. Кренули смо на екскурзију по Чехословачкој. И то је спадало у програм. Најпре смо отишли у Злин, код широм света познатог „Бате“. Ту смо били врло лепо дочекани, са музиком и парадним маршом кроз варошицу Злин дошли смо у Батину фабрику. Батина фабрика претставља савршенство XX века. Све је уређено како се само може пожелети. Ту је техника рекла последњу реч. Чистоћа и ред јесу за пример. Клицали смо из свег срца Томашу Бати, јер је сваки видео у њему рад и вољу. Ни трунке раскоши на њему, јер је он и сада радник, и ако спада у највеће капиталисте.

Јело се и пило, али не пива, него

малине и лимунаде, јер Бата је трезвењак, колико је ко могао. Овај ручак и вечера код Бате остаће свакоме излетнику ненагладив утисак. Тушеви, умиваоници и бела постеља као снег никад се не заборавља.

Група београдских студената приликом посете у фабрици обуће „Бата“.

ју, то је боља постеља него код куће. Све је то Бата подигао за своје раднике, они код њега уживају, музика, игра, биоскоп, радио, једном речју сва забавна сретства су стављена радницима на расположење. Да смо могли остати би код Бате дуже. Али већ сутра дан напустисмо тужним срцем Злин, да би после 3 сата стигли у Брно, центар Моравске и центар чехословачке индустрије. Брно је велика варош, као наш Београд, пун је дим-

Наши студенти испред Масариковог дворца у Прагу.

њака, како сам чуо има много фабрика, преовлађује ткачка индустрија, али поред ње има и машинске индустрије. Један део вароши сав је у диму. Како не би био, када се 40 димњака непрестано пуше; кажу да шешир отворене боје за два дана поцрни. Други део вароши, модерни део је врло леп, куће су све у стилу вила као наш „Неимар“. Разгледали смо неке институције па и казни завод, који је подигла Марија Терезија, страх да Вас ухвати кад ступите у оне подземне ходнике и хелије. Ту су били затворени и многи храстови борци за слободу.

После Брна обишли смо при повратку Беч и са најлепшим успоменама вратили се у Београд.

Аца Ђорђевић

За време снимања нових тонфилмова у боји потребна је велика вештачка светлост што ствара ужасну запару у атељеима. Да би освежили глумце, филмска предузећа су направила нарочите басене са хладном водом. Као што се на горњој слици види америчке герле у балским тоалетима газе весело по води.

Шта се догађа у Монаку

Принцеза Шарлота од Монака.

ЉУБАВ...

Пре једно месец дана Шарлота-Лујза-Жилиета, војвоткиња од Валентиноа, принцеза наследница и кћи Луја II. кнеза Монака, тајно је оставила брачни дом. Куда је утекла лакомислена принцеза? По једнима у Оспедалети, по другима у Бордиљеру. Несумњиво ради неких нове љубави. Руј Блаз ове принцезе биће неки талијански лекар, доктор Д... коме је четрдесет година.

Што се тиче напушеног мужа, његове светлости кнеза Пјера од Полињак, он је показао у овој прилици врло мало ведрине. Ко ће га окривити? Ствари се погоршале, и сада кнегиња Шарлота подиже парницу против свога мужа за раставу добара.

По изгледу то је један од оних дневних догађаја из великог света, које скандалозна кроника бележи у великом броју сваке године. Али ова брачна свађа може у кнежевину Монако да доведе ако не до крви, а оно до великих метежа. »Демократска партија« — која има 700 чланова — изјаснила се против кнегиње Шарлоте, а »владина партија« — која групише 50 присталица — устала је против кнеза Пјера. И тако су се сви Монаковци поделили у два табора, који се туку речима, јер ако Монако има 25.000 становника, рачуна се само 750 грађана, који имају право да политизирају, 750 чистокрвних Монаковаца, пошто су остали они које презриво називају »странци«.

ПОЛИТИКА...

Зашто љубавне игре утичу на политичке? Има ту једна мала тајна

која није без пријатности.

Ваља знати најпре да становници Монака, странци и домородци, не плаћају — или готово — никакве порезе. Не плаћају их од 8. фебруара 1869, када је кнез Карло III, коме би сви светски порески обвезници требали да подигну споменик, узгинуо све данке у својој кнежевини.

Затим треба знати да, сразмерно, мало народа имају толико чиновника као ова мајушина кнежевина. Има чиновника двора, симпатично знаменитог, у коме је пуно шамбе-

Принц Луј II од Монака.

Принцеза Шарлота и принц Реније, који ће постати регент у случају да се његов деда и мајна повуку са престола.

Принц Пијер, бивши маркиз де Полињак, муж Принцезе Шарлоте.

лана, дувна, гардиских капетана. Има затим чиновника владе: мноштво државних секретара, подсекретара и секретара ових подсекретара. Затим општински чиновници. А има и војних: 60 карабињера, 50 наоружаних ватрогасаца, државна полиција, јавна безбедност, варошка полиција. Не заборавимо морину, дипломатију (12 амбасада) и свештенство (5 парохија).

Ко дакле плаћа сав тај свет, пошто су званично државне касе празне? Одакле долази тај богодани извор богатства?

И КОЦКА.

Морали сте погодити, тај извор долази од Коцкарнице. Амерички милионар, који засипа милијонима тајне и луксузне салоне Спортинг клуба, крупни немачки трговац који губи у Касино цео свој магацин, па и мноштво средњих Француза који губе своје мршаве уштеђевине у овој јазбини пуној прашине, грознице и самртне муке, коју називају »кујна«, коцкари целог света плаћају порезу Монаковаца.

Друштво за игре (Коцкарница), права златна кокош, плаћа кнежевини годишњу аренду од 8%, читава богатство. Али та кокош има клун и канџе. Она је прождрљива. Има апетит јастреба, баснословне хале. И мештани је оптужују да хоће да прождере саму кнежевину.

Зар не сумњиче они главног секретара друштва да је израдио бегство кнегиње Шарлоте, да би себе наименовао за регента Монака, на место кнеза Перал!

Шта се у осталом не говори о

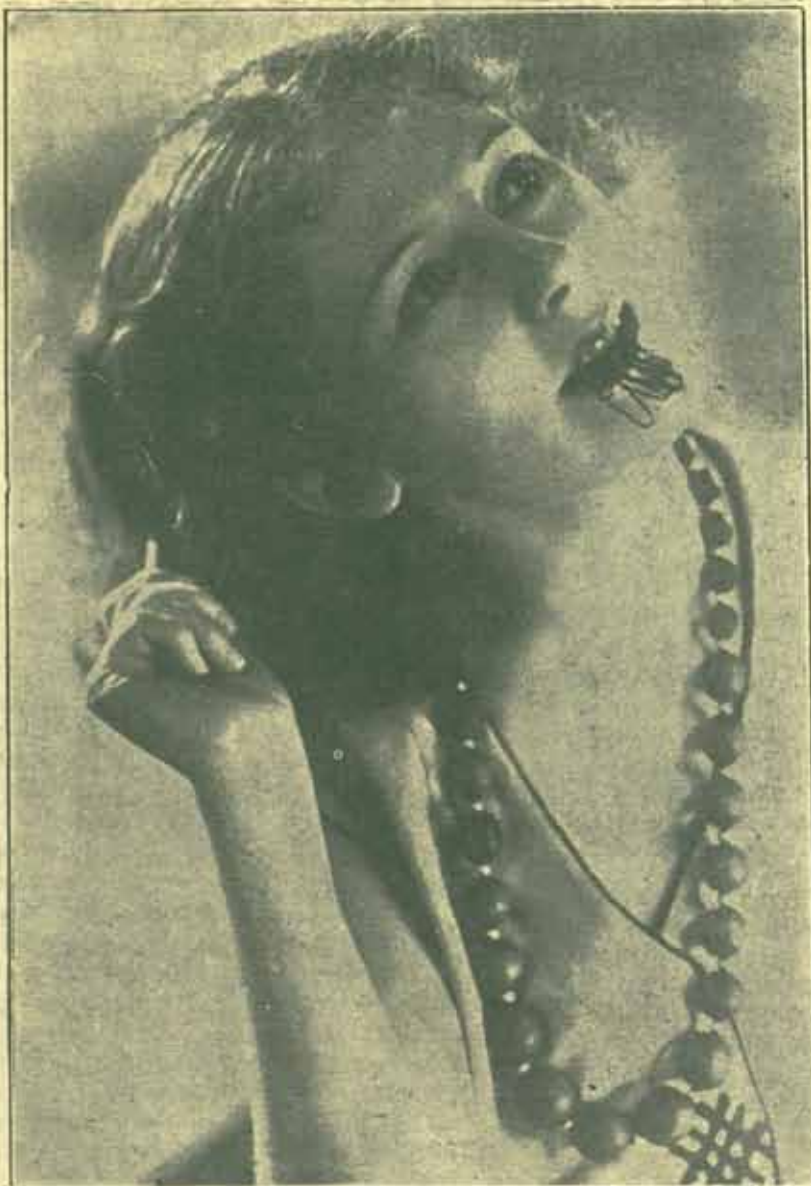
позадини бавга чудног, анахроничног и занимивог монте-Карла, и каква открила оарем не очекивана, кад би се објавила листа главних акционара ове страшне силе »Друштва морских купатила« (т. ј. фаорике бакара или рулета!) Поред једног Василија Захарова, акционара до овинх последних дана, фигурирају представници једне од најстаријих аристократских француских грана. Трећина акција је изгледа ишчезла, а мисли се да се налази под тро-струком бравом, у подрумима Ватикана.

Требало би такође истражити екстравагантне кулисе ове тврђаве за Транте Карант.

Међутим у старој тврђави која већ шест стотина година служи као палата његове породице садањи суверен, Луј II, тридесети кнез Грималди, проводи невеселе дане.

Он је можда човек са највише титула на свету... Али њенова кћер, коју је обожавао, оставила га је, зет је отишао залупивши вратима; одвели су му два унучета; а његови поданици, које ипак воли, псују му под прозорима. Кнез је сам.

Није добро бити владар најсрећнијег народа на свету.

Поред хаљина и коса постаје дужа. Давно напуштене и скоро заборављене укоснице поново се увлаче у женску фризуру.

Ћерка америчког банкара Ото Кана лансира нову моду за тенис

ПРВА СТРАНА

ЛЕНОР УЛРИК

нова звезда Фокс Филм Компаније

Хрватско певачко друштво и дилеттантска трупа „Загорско Коло“ на путу за Крагуевац, где су 16. ов. мес. држали концерт.

Политички успех жена

Пре рата једино су жене у Норвешкој и Финској уживале сва политичка права и то унакнаду за учињене услуге.

Први пут жене су добиле право гласа на општинским изборима 1860 године и то у Енглеској. Идуће године исто право су добиле и Аустралијанке на југу. У Шведској не-удате су жене 1862 добиле право гласа али без права избора. 1863 сељан-

са на административним изборима, али како је ово право уопште укинуто, то стварно Италијанке не уживају никакво политичко право.

У појединим земљама, женско право гласа постигнуто је тек после великих напора и борби. Најистрајније у овом погледу су биле Енглескиње, које су често долазиле у сукоб са властима и биле хапшене. У Немачкој и Русији жене су дошле до својих права услед револуције, без икакве борбе са своје стране. У совјетској Русији жене су иза револуције биле потпуно изједначене са људима. Тако су чак и жене, муслиманке са југа Русије, које су њихови родитељи могли да продају било ради удаје било ради снабдевања харема у Персији и Турској и које су ишле покривена лица, одједном су се нашле потпуно еманциповане и равне људима. Данас жене у Русији заузимају врло угледне положаје. Има их у Централном извршном одбору, међу посланицима у земљи и на страни, на челу локалних совјета, једна је чак и министар просвете у Молдавији а друга потпредседница републике Узбекистан. У локалним совјетима жене долазе до најбољег изражаја. Преко 30% жена налазе се на челу оваквих управа. Једна жена је претседница совјета радница и сељанки. Осим тога 60.000 сељанки именоване су за делегате при провинцијским комитетима.

Модерна поборница за женска права
г-ђа Сузана Шрајбер председница
Париског Женског Удружења.

са том идејом. Тако, на пример, у земљама са пропорционалним изборним системом, жене налазе на тешкоће око истицања листа; жене кандидати не постављају се на добрим местима; штампа и политичке партије труде се да пре избора придобију жене гласаче, али им не дозвољавају никакву активност у крилу саме партије која би их могла јаче да истакне, а све то да би им се онемогућило избор. Па ипак и поред свих тешкоћа, ми-

Политичка права жена у Европи.
Црним су обележене земље где жене не уживају право гласа.

ке у Финској добијају право гласа на општинским изборима. Најлибералнија у то време била је америчка држава Вајоминг, која је 1869 дала женама сва политичка права.

Године 1905 Финска, ослобођавајући своје људе, дала је иста права и женама, које су показале велику способност и активно сарађивале у политичкој националној борби.

Норвешка је 1913 године потпуно избрисала разлику између људи и жена у политичком погледу. Ово је учињено из захвалности за држање Норвежанки приликом одвајања ове земље од Шведске.

За време рата свака година бележила је нов успех жене на пољу њихове еманципације.

Листа европских земаља, у којима жене уживају извесна или потпуна политичка права, врло је дугачка. С друге стране мали је број земаља у којима жене та права немају. Таких је свега шест: Француска, Португалија, Швајцарска, Југославија, Бугарска и Албанија. У Италији жене су једно време имале право гласа.

Распоред женских посланика у енглеском парламенту

Према статистичким подацима било је у 1929 години у Русији укупно 72,536.735 бирача од којих 37,020.737 жена. На изборима узело је учешћа 45,937.830 гласача од којих 18,907.407 жена. Исте године било је 28.909 жена општинских совјетских одборника, односно 24,6% од укупног броја. Учешће жена у обласним извршним одборима износи 16,1% од укупног броја.

Међутим чак и у земљама са женским правом гласа, њихова борба није завршена. Изгледа да мушкарци, иако су у теорији за равноправност, у пракси не могу да се помире

бројне су жене изабране у разним земљама.

Што се тиче политичких оријентација жена, оне су разноврсне. У неким земљама оне су се засебно кандидовале и постигле знатан успех, али у већини случајева оне приступају већ постојећим партијама. Тако у Немачкој, где има највише жена посланика — на последњим изборима било их је 33 на броју — женских посланика има готово у свима партијама. Највише их има у немачкој социјалистичкој странци, њих 20, што чини 13,16 од сто од укупног броја посланика ове странке.

Црним обележене земље у којима не постоји женско право гласа.

У погледу учешћа женских бирача на изборима, тешко је изнети право стање, пошто већина земаља не води засебну статистику мушких и женских бирача. У америчкој држави Илиноис, где је 1920 године вођена ова статистика, изашло је на изборе 74,4% мушких и 76,6% женских гласача од укупног броја бирача. У Енглеској, где 14 милиона жена имају гласачко право, одзив је био већи од мушкараца. На изборима за уставотворну скупштину у Немачкој, 82,3 бирачица и 85,5% бирача употребило је своје право. У Данској, априла 1918 год. 67% женских гласача изашло је на изборе. У Норвешкој, где је последњих година 70 до 75% уписаних бирача гласало, учешће жена износи свега 45 до 47% од укупног броја женских бирача. У Шведској однос мушких и женских бирача, према укупном броју износи, 62% мушких и 47% женских. У Чехословачкој, где је гласање обавезно, однос је приближно исти, чак је примећено да је учешће жена на изборима јаче од људи.

На крају поставља се питање да ли је женско право гласа имало благотворног дејства у земљама где оно постоји. Могло би се слободно рећи да јесте. У свима земљама где су жене добиле политичко право, осетила је се њихова корисна активност. Као успех еманципације жена бележи се: смањени моралитет код деце, (што се најбоље види по Аустралији где је смртност код деце најмања а где је жена добила политичка права међу првима); алкохолизам је у опадању; проституција ишчезава; животни услови за жену знатно су побољшани а исто тако и услови за рад. Многобројни

Каква је била феминисткиња из прошлог века (гђа Венсан 1868 год.)

су закони од опште користи, донети на предлог жена.

Није далеко време када ће све жене на свету бити најзад изједначене у погледу политичких права са људима, чиме ће се задовољити не само правичност већ и општи интереси човечанства.

ПУРИМСКА СВЕЧАНОСТ

Празник «Пурим» сваке године прослављају Јевреји широм целог света, у знак сећања када су Јевреји спасени од покоља првенаца у Мисиру за време владавине Султана Амана у 3 веку после Христа.

У то време Јевреји настањени у Египту морали су свако своје прво дете да поднесу као жртву султану Аману, који их је немилосрдно погубљивао.

После кратког времена султан Аман заљуби се до лудила у лепу и младу ћерку једног јеврејског пастира која се звала Естер, ожени се њоме, и од тога дана, као сви заљубљени мушкарци који су слаби према женама тако је и султан Аман био слаб према Естери, и извршавао је сваку њену жељу.

А прва жеља Естери била је та

Г-ца Ферстел на костимираној забави Јеврејског Националног Фонда

Са успеле забаве Јевр. Националног Фонда, приређене за време јеврејског празника «Пурим». Горњи костим награђен је првом наградом

што је тражила од султана да више не погубљује првенце јеврејске деце. И силни Аман послуша Естеру и нареди да се више јеврејски првенци не погубљују.

У знак спасења јеврејских првенаца, Јеврејски народ прославио је Естеру и тога дана одржава се велики «Естериин пост», а после поста настаје тродневно весеље и маскирање, те тако и наши Југословенски Јевреји одржавају ову традиционалну свечаност приређујући сваке године о «Пуриму» маскен бал.

Ј. С. П.

Чланови приређивачког одбора Јеврејског Националног Фонда.

Карневал у Сплиту

На целом нашем Приморју, а нарочито по већим местима уобичајене су карневалске свечаности врло карактеристичне за ове крајеве. Како се читав друштвени живот на југу услед климатских прилика развија највише на улици и по кафанама, тако су и карневалске свечаности изразито јавна приредба и читав карневалски живот развија се на отвореном простору.

Те свечаности дошле су до најјачег изражаја, у току година, баш у Сплиту, зато што је то највећи центар у приморју и нарочито зато, што је у Сплиту самоникао здрави хумор и живи темпераменат приморца.

Карневалски живот развијао се од давнина, ваљда и под утицајем Венеције, али ипак има све особине и карактеристике специфично наше, далматинске. Нема сумње, да би се згодном организацијом потстицајем могло да се те свечаности развију дотле да постану атракција не само за град и за околину, како су биле до сада, него да постану првокласна атракција за читаву Краљевину. Нигде у нашој држави не би могле те свечаности да имају онај карактер општег расположења и хумора, као што га има баш у Сплиту, а један од главних разлога је свакако и клима, која доприноси развијању друштвеног живота на улици.

Први покушај, да се те свечаности организују учињен је пре две године и то са огромним успехом. Било је дана, када се на улици и по шеталиштима појављивало до шест хиљада маски у врло укусним, а и у примитивним костимима, тако да је велика карневалска поворка бројила последњи дан поклада око 8.000 маски сваке врсте.

Необично јака зима прошле го-

дине спречила је, те се прошле године није имало јачих успеха, док је ове године услед повољнијег времена успех био веома добар нарочито друге половине фебруара, са кулминацијом последња три дана, у недељу, понедељак и уторак, 2., 3. и 4. марта.

Посебни одбор грађана, а под управом и иницијативом »Централног Уреда за Пропаганду« у Сплиту радио је врло живо, да овогодишње покладе добију карактер распојасане пучке свечаности, која је нарочито за странце од највећег интереса, јер се забаве овакве врсте не могу да виде нигде код нас, а вештачки не могу да се створе, ако не постоји расположење у масама и традиција, која је за ове крајеве врло карактеристична.

Маске на сплитском карневалу.

У недељу после подне, 2. марта, обављен је на свечан начин дочек »Крњи«, који је посебном лађом, праћен музиком и огромним бројем маски долазио на мало пристаниште у луци пред Диоклецијанову палату. Пре тога на игралишту »Хајдука« организирана је огромна поворка искључиво од маски на коњима и магарцима, која је прошла кроз све главне градске улице до обале, да дочека »Крњу«. Наравно да је код тога суделовало цело грађанство, и у томе је баш карактеристика ових сплитских свечаности. Када се »Крње« искрцао, онда се опет са музикама и огромном поворком прошло кроз градске улице све до касно увече, када почињу плесови и забаве и по свим локалитетима и клубовима у граду, а »Крње« се смести у једном јавном локалу да чека на своју осуду.

У понедељак је организована поворка маски, деце и укусних костима на Диоклецијановој и Француској обали, док је поподне велики корсо у коме суделују ове маске и пучанство од највиших до најнижих слојева.

Кулминација свечаности била је трећег дана у уторак поподне, када се »Крња« упути праћен великом поворком кроз градске улице и по обали. Пред вечер, када поворка сврши, »Крња« се постави на нарочитом пиједесталу на дну сплитске обале код Чесме, а маске се разлилазе по градским улицама и по кафанама, те стварају онај »штимунг«, који карактерише Сплит и »Сплитски Карневал«. Око 10 сати увече поновно се упути поворка, а њој на челу су суци, поротници и бранитељи у посебним одорама, те иду на пиједестал до »Крње«, да му одрже расправу за злочине, које је у Карневалу починио и на основу одлуке поротника буде уз живо учествовање целокупне масе гледалаца осуђен на смрт. Расправа, односно оптуживање и обрана обавља се у Сплитском жаргону са врло много здравог безазленог и традиционалног хумора, а када падне осуда »Крњи« по нарочитом церимоналу прилазу »Крњи« и спаљују га на ломачи. То бива тачно у поноћ, када сва звона са свију градских цркава почињу да звоне и да позивају распојасане масе на коризмену појору. У исто доба све лађе у луци, све сирене околишних фабрика жвижде и тутње у пуној пари, а расположење масе долази до кулминације. Нема детета, које не суделује спаљивању »Крње« и то је можда једина прилика у години када и деца и одрасли из свих тежачких фамилија читавог Сплита стоје на улици и чекају велики чин.

»Крње« је велика фигура старог »бонвивана«, који карикира све мане и пороке Сплићана, па већ својом појавом изазива смех и весело расположење. »Крњу« је пре две године правно нестор нашег кипарства госп. Рендић, а ове године поверен је тај посао двојци наших млађих уметника гг. Мирковићу и Бибићу. Сама фигура је велика око 5 метара.

Београдска пророчица г-ђа Ди Пон и њан муж г. Де Сан у Сплиту.

Група маски у поворци.

Пожари петролеумских поља

Милиони и милиони штете и губитци
људских живота.

Често, доста често дешава се да се, људском непажњом или поводом каквог непредвиђеног случаја, одједном, изненада, упале сонде петролеумских поља и да из земље страховитом силом почну сукљати големе масе иначе доста тешке уљане кише, претварајући милионе вредности у ништа, у дим. Призор што га, тада, ватра и пламен пружају човековим очима језовито је леп, али он, обично, не траје дуго, јер људима пође за руком да пожар убрзо угасе, или се он и сам од себе угули.

Међутим, има већ неколико месеци откако недалеко од Букурешта, у Моренију, гори једна широм света чувена сонда неког америчког друштва, и нико живи не може рећи када ће ватра престати. Истина, за сада горе само гасови. Поред губитака у људским животима и у времену, материјална штета је непроцењива. Под притиском гасова, цеви су се почеле издизати, те ће сонда, све и да се пожар угаси, остати неупотребљива. А овде, у овом случају у Моренију, најтрагичније је то што се, после овако неуспелог, скупогеног испитивања земљишта, најзад било наишло на други слој на дубини од неких 1000 метара, докле су сва остала ушесја достигала само до 300 а највише до 600 метара.

Радознали свет назире у тај крај са свих страна, да посматра величанствени призор, који се још из Букурешта види као у огледалу на ноћњем небу. Ватри се може прићи на даљини од 150 метара, па и на том размаку човек се осећа веома неугодно. Јер жета је просто неиздржљива, а одело је у опасности да се запали. Слика је одиста јединствена. Пламениви букте и разбуктавају се све јаче и јаче, кљуцају, врију, праште, тако да је разговор немогућ. У обиму од неколико километара, предео је осветљен као усред белог дава. Преида су ноћи иначе хладне, људи ту спавају на голој земљи, не покривајући се.

Притисак се цени на 360 атмосфера. У блиској околини утинуо је или, због недостатка влаге, бедно се осушио и последњи остатак биљнога света. Јер сва вода ту испари одмах. И никако још не може се знати кад ће тај пожар престати, да ли ће људима за руком поћи да га угуше и да ли не предстоје и друге какве, још веће, непредвиђене катастрофе.

Где и од се појавише

покажете отменост и неговану вањшину. Посвема танак слој Елида пудера даће Вам у свако доба дивни баршунасти тен, који Вас чини дражесном и љупком.

ЕЛИДА ПУДЕР

Стручњаци из целог света стекли су се ту и покушавају све што знају и умеју, али узалудно. Копади су један канал мање дубине, мислећи да у њега гасове прикупе те тако ватру лише њене хране. И ништа. Још нису били тај посао ни довршили, а страховити елемент учинио је крај свима напорима. Неколико људских жртава био је једини резултат целог труда. Сада се прешло на извођење два нова плана. Приступило се бушењу једнога канала, овога пута ду-

боког 80 метара. Затим, дошло се на мисао да се ватра једним големим, тешким поклопцем одједном угуши. Тај би се поклопац, због силне жете пламенива који избијају у висину од 100 метара, на ватру навучао каквим колима која би била слична тенку. Многи, сумњајући у успех тога покушаја, само се осмехују, јер виде да је човек, који замисља да влада природом, био и да и даље остаје њен немоћни роб.

Велика страст једног малог народа

Акадија, полуострво у Северној Америци, на ушћу реке Свети Лоренс, населила је у XVII веку једна напредна колонија сељака француског порекла. Уступљена Енглеској од стране француске по Утрехтском уговору, Акадија се прозва Нова Шкотска. Ускоро насталоше гоњења за француске насељенике. Рачуна се да је Акађана било око 14.000. Много их је још раније емигрирало у Канаду, која је још била француска, да би избегли од јарма енглеског. А године 1755. догоди се страховита драма: 10.000 Акађана беше прогнани, истерани са њихове земље, лишени својих добара. На лађама, на које их укрцаше, читаве фамилије свирепе су растављене. Ипак један број ових, око 3.000, на време су побегли у шуме, међу Индијанце. Енглески војници немилостиво су их прогонили, тако да од те три хиљаде две су хиљаде ухваћене, масакриране или депортиране у току три године. А она једна трећина бедно је животињала у дну прашума или пећина најпистијег предела обале, стално стрепећи од глади и зиме или још више од завојевача Нове Енглеске у Америци.

Страшна је зверства починила ова солдатека по Акадији: двадесет младих жена убијено под бичевима; четрдесет Индијанаца »испечено као свињско месо«; плотуни на бегунце који су препливали реку... А док седам хиљада депортираних (од којих ће многи умрети на лађама) плове у своје нове »отаџбине« победиоци деле плен побеђених. Све је опљачкано. А циљ је да Акађане униште као народ. Једини од прогнаника који нађоше на добре самарићане били су оних 913 који бише искрцани у Мариланду, колонизованом од католика енглеског порекла. Настанише их у приватне куће и на бавише им грађу да себи саграде мале домове. Многи, које је обузела носталгија за домовином, упутише се кроз шуме тада потпуно неискрчене и насељене дивљим индијанцима, да би стигли у Канаду и Акадију, — страховит пут од више хиљада километара. Већина их је свакако пропала; али неки после месеци и година лбгалачког живота стигоше до циља.

Двадесетину година доцније нађено је само малих колонија у Мариландској престоници Балтимору; остали су пропали или се претопили. Нису боље прошли ни у другим насељенима. План уништења је успео.

А када насталоше ратови између

Енглеске и колонија у Новом Свету, шта је било са Акађанима? Гробља у Бостону, Филаделфији и многим другим местима дају одговор, као и анали Европе и Америке. После потписаног париског мира, којим се завршава Седмогодишњи рат, Француска је покушала да помогне Акађанима интернираним у енглеским колонијама или заточеним у Енглеској. И тако је нешто од њих спасено и насељено у Француској или Сен-Домингу. Други неки успели су да утекну у Луизијанију и тамо оснују колоније; неки у Канаду.

Уочи америчког рата за независност стара Акадија, прозвана Нова Шкотска, бројала је седамнаест хиљада становника међу којима је било још око хиљаду триста Акађана. Нови закони лишише их земље, те у морали радити као печалбари на својим негдашњим земљама. Рат им је донео нешто обзира. Синови проскрибованих ангажоваше се у милицију, па им би поверен и пренос званичних депеша. Али по свршеном рату не само да нису награђени за лојалност него ситуација постаде за њих још мучнија. Енглеска је отворила Нову Шкотску хиљадама Американаца који су остали верни. Тако у Акадији нађе нова инвазија англосаксонска.

Али зачудо, оно мало Акађана не само да се није утопило, него се још више стало ојачавати, и то врло нагло! Те тако данас, не рачунајући оне који су се населили у Сједињеним Државама, они чине народ од преко 200.000 душа! Но и поред тако наглог пораста, политичку слободу добили су тек пре једног века. А дотле, они су законом сматрани као урођеници. Укинућем овог неправедног закона, вратило је Акађане под општи политички режим. Још додуше нису имали добрих школа нити су могли рачунати на слободну каријеру, те су морали да остану земљорадници, занатлије или рибари. Али су сад уживали права да бирају посланике и да се чује њихов глас, глас прекогробни, а потом је дошло и све остало...

Тако је настало ускрснуће за овај мали народ који је страшно волео своју независност и чувао своје француско порекло. А потом дође још и доба триумфа. У овој Акадији коју је њен стрпљиви народ опет задобило данас су два Акађанина гувернери области. Министар пошта доминиона је такође Акађанин; њему Канада дугује за двојезичне марке (на слици стоји Француз по-

ред Енглеза); три Акађанина су чланови сената доминиона. Имају извршну штампу (шест дневних листова и повремене), у којима се пише врло чистим француским језиком и који се труде да ојачају везе са растућим читавицима велике акађанске фамилије: 60.000 потомака у Луизијанији, 50.000 растућих по Сједињеним Државама и колонијама у Француској.

УСПРХ РАМОНА НОВАРА

У Холивуду је са великим интересовањем очекивана премијера првог Рамон Новаровог тог филма »Devil may care«. Успех Рамона Новара је потпуно оправдан, јер овај талентовани глумац располаже врло лепим гласом и одличним музичким диспозицијама.

ODIS

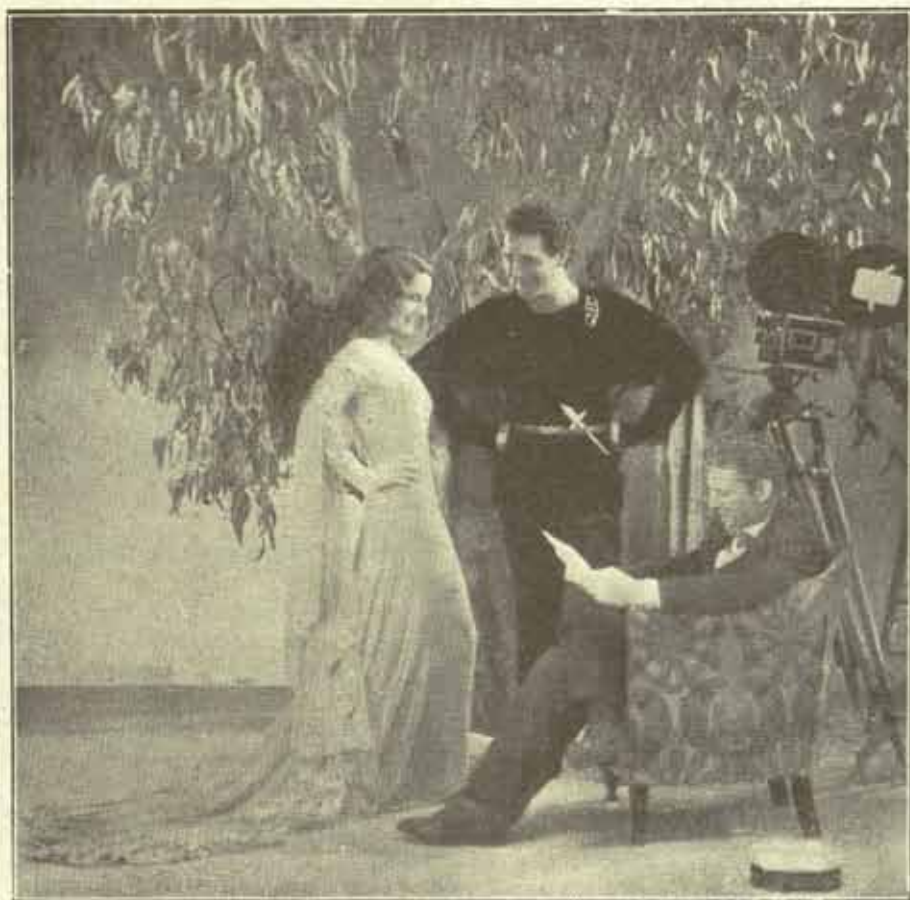
ПАСТА ЗА ЗУБЕ

ЈЕ

НАЈБОЉА

1839

Холивудска ревија

Ромео и Јулија на филму. У великом тон-филму „Холивудска ревија“ појављују се и Џон Џилберт као Ромео и Норма Ширер као Јулија.

Природна је појава да се код проналаска сваког новог изума не може одмах постићи техничко савршенство. Најпре се поставља принцип и темељни основи, који могу да изазову сензацију ради новости, али техничко савршенство може ипак да буде још врло далеко. Техника никад не мирује, она се све више развија и нови изум се све више и више усавршава, све до момента док се не постигне готово савршенство или док се не пронађе нешто ново. Тај случај био је и код тон-филма. У првим почетцима кад су изашли први тон-филмови они су имали изважредни успех. Публика ту није пазила толико на савршенство извођења колико је била очарана новотином. Али данас се већ ситуација променила. Чар новости је прошао и публика тражи савршенство. Срећа је за тон-филм, што је он одмах после тога проналаска имао на располагање огромне капитале, који су омогућавали експериментисање, тако да је већ данас готово постигнуто потпуно савршенство.

Данас имају филмска предузећа своје сопствене лабораторије за вршење опита са тон-филмом. Ту су наме-

штени стручњаци сваке врсте и они дан и ноћ проучавају тон-филм и увек проналазе нешто новог. Познато је, на пример, да код старијих филмова говор звучи промукло и да особито женски гласови испадају предубоко. У последње доба успело је међутим Метро Голдвиновим стручњацима да ту погрешку потпуно уклоне. Они су експериментирали дуго времена и коначно пронашли, да су за поједине глумце потребни не само посебни микрофони, него да те микрофоне треба још и наместити у нарочитој удаљености од глумца. Помоћу овог система успело је се у великом тон-филму „Hollywood Revue“ да се добије потпуна природност гласова. Тако кад слушамо Џонау Крауфорд, Конрада Нагела или Чарлса Кинга, како певају и говоре онда се добија потпуни утисак да они певају или говоре на позорници. Од удаљености глумца од микрофона зависи уосталом све: интензитет и јакост, тврдоћа и мекоћа гласа певачева.

Ове »микрофон удаљености« тачно су табелиране, тако да свако тачно зна у којој удаљености се глумац мора поставити од микрофона да

спречи уништење осетљивих »вентила светлости« на апарату за снимање. Тако на пример мора Вилиам Хајнес, који такође наступа у »Холивудској Ревиви«, да се постави најмање пет стопа далеко од микрофона док је за Грету Гарбо довољна удаљеност од две стопе. Напротив, Бастер Китон мора исто као и Џон Гилберт да буде пет стопа далеко од микрофона. За Норму Ширер довољна је удаљеност од 3 и по стопе, а за Рамон Новара од четири.

Рекорд држи Лоранс Тибет познати стар Метрополитен опере који је ада стално ангажиран за Метро Голдвин Мејер. Кад он запева микрофон мора бити од њега удаљен добрих 20 корака иначе је пропала читава апаратура!

За »Холивудску ревију« пронашли су Метро Голдвинови стручњаци још много чега другог а међу осталим и начин како се може добити права сразмера јакости тона једног оркестра и гласа певача или певачице, које тај оркестар прати. То је решено на тај начин што диригент оркестра има нарочите слушалице помоћу којих сам може да чује које ће јачине испустити оркестар у репродукцији, а исто тако даје му потребне упуте и режисер и то нарочитим сигнаlima помоћу светлости.

Узгред буди речено »Холивудска ревија« је тонфилм нарочите и сасвим нове врсте. У њему наступају старови филма, казалишта и варитеја у разним тачкама: плесним, певачким, говорним, акробатским и хумористичким.

Тако, на пример Чарлс Кинг бродвајски стар, познат и код нас са грамофонских плоча, пева необично нежњу и лепу песму »Мајница твоја и моја« (Your mother and mine), док Џона Крауфорд пева љубавну песму »Волим те«. Бастер Китон наступа пак у једној комичној сцени, која услед контраста и неочекиване промене врло комично делује. Сцена је најме ова: славна плесачица Наташа Нотова излази из школке и игра једну игру. Касније опет улази у школку и враћа се своме оцу Нептуну. Сцена се мења и ми видимо Нептуна под водом. Он се радује што се његова нећакнута и неочекивана ћерка враћа, школка се отвара и из ње излази Бастер Китон. Обучен је у одело оријенталне плесачице, но наместо металних украса има по себи разне лонце и друго кухињско посуђе. Шта се сада догађа није могуће описати. Бастер игра једну оријенталску игру а Нептун чита неки модеран илустровани лист и најзад ствар се свршава тако, да човек са смрзнутим лицем начини читаву узбуну у подморском царству.

Књижевни Свет

КРОЗ КИНУ, путопис др. Милутина Велимировића, издање С. Ђ. Цвијановића, Београд. Цена 30 дина.

За последњих неколико недеља, наша путописна литература добила је три значајна прилога. То су по реду излагања: »Љубав у Тоскани« од Милоша Црњанског, »Африка« Растка Петровића и »Кроз Кину« од др. Милутина Велимировића. Као што се види ова два последња дела су из екзотичних земаља, које су код нас тако мало познате.

Књига г. др. Велимировића нарочито се истиче својом вредношћу. Потребна је, поред књижевног талента још и прилична доза храбрости, да се обиђе једна земља и понесу писани утисци, кад у њој владају велики метежи, револуције, отежан саобраћај и разне епидемије.

На 200 страница занимљивог причања, са масом интересантних слика ваш текста, г. др. Велимировић нас води по бескрајним пределима жутог царства. Читаоц се за час преноси у земљу пагода, кулна и ширења уживајући у живописном шаренилу овог забаченог краја света. Излагање пишчево врло је занимљиво, стил течан и пријатан, тако да се књига чита као најзанимљивији роман.

Велика је заслуга г. др. Велимировића што је својим делом обогатио нашу иначе занемарену путописну књижевност.

Препоручујући ову одличну књигу нашим читаоцима, надамо се да ће иста наићи на добар пријем и заслужено интересовање.

Ових дана изашла је из штампе најновија књига г. Растка Петровића, под насловом »Африка«, у врло јкусном издању књижаре Геце Кона.

После дуже паузе г. Растко Петровић јавља се са једним опширним путописом. У своје време, док је живео у Београду, г. Петровић, један од наших првих модерних у књижевности, изазивао је читаву буру негодовања противу себе својим песмама, које су тада збиља јако одударале од сладуњаве поезије тако званих »старијих« у нашој послератној књижевности. Писац »Откровења« чак је доживео и једну малу непријатност зајавивши се са црквеним властима. Али изгледа да су сада ишчезли ти »греси младости« и да је ишчезао сваки траг на »Бурлеску Господина Перуна Бога Грома«. У

»Африци«, г. Р. Петровић јавља нам се потпуно препорођен и даје врло живописан приказ свога лутања по црном континенту. По угледу на Црњанскову »Љубав у Тоскани«, писац овог путописа одише оригиналним стилем, пуним нарочитог колорита, који се ретко среће у нашој литератури. Само дело врло је обимно и обухвата 223 стране, пуно врло интересантних детаља. Има нечег филмског у овом великом путопису, како по својој садржини тако и по начину обраде. Писац нас одводи у једну нашу савршено непознату средину и приказује нам типове које смо могли само на платну видети. Црначки краљевци, људождери, губавци, ловци на хлопотаме и други екзотични становници Африке, доиста нису личности које често сусрећемо у нашим оригиналним делима. И кад се тако занимљивој теми дода пријатан начин излагања, онда ова књига заслужује сваку препоруку. Једино што би се могло примети то је местимично претерана опширност, која ипак не иде на уштрб опште интересантности.

Писац је успео да овом ретком књигом прилично обогатио нашу иначе јако сиромашну путописну литературу и у томе лежи његова главна заслуга.

Филозофска настава у средњој школи од г. Драгослава П. Ђорђевића, издање књижаре Геце Кона, Београд 1930 год.

Као што је сам навео у предговору, писац је објавио ово дело у моменту кад је ова тема најактуелнија и да би потстакao интерес школских људи за ову врсту наставе, чији се значај канда не схвата довољно и о

којој је код нас тако мало писано.

Будући да је стручњак и врло добро упознат са овим питањем, писац је своје дело врло лепо обрадио. Најпре нас упознаје са циљем средњошколске наставе, који је двојак: да поучи и да васпита. Међутим овај други најчешће изостаје у пракси код нас и за њега се писац нарочито залаже, што је сасвим оправдано. Даље, писац врло опширно и образложено говори о улози практичног дела филозофске наставе, да би завршио кратким прегледом о филозофској настави у појединим земљама.

Народна старина. Уредио Др. Јосип Магасовић, проф. уметн. у Скопљу. Часопис за позест и етнографију јужних Словена. Излази у Загребу, у 4 свеске годишње. Свеска 18 дина. Свеска 19 садржи: Прилози за грађевну позест загребачке катедрале, Грофовска диплома из 1734 г., Мати земља, Настасија едикт Загреба о чистоћи, Два просведа против конкуренције у Загребу 1869 и 1870. Више бележака, Лепо слике: Старице из манастира Раванице, Старо Хопово (из 1756 г.). Цар Урош, Кнез Лазар, Крушедол.

ПЛАГИЈАТ

Марк Твен, славни хумориста важио је за најдуховитијег човека у Америци. Безбројне су шаловице анекдоте из његовог живота. Ево једне.

Једног дана Марк Твен рече једном пастору, свом пријатељу, после беседе:

— Ваша проповед је била изврсна... Само ја имам код куће једну књигу која садржи цео ваш говор од речи до речи!

Пастор је био запрепаштен овом оптужбом за плагијат и сав узбуђен захтевао од Твена да му покаже ту књигу. Најзад после три дана пастор је добио »доказ«. И збиља морао је признати да та књига садржи све речи употребљене у његовом говору, пошто је то био речник.

Г. Мих. Б. Станковић, који је недавно, у групи најмлађих, читао своје песме на Радиу.

Најудобнија путовања Београд-Краљево и обратно

аутобусима »Интернационал« и »Ласта« Аце Ж. Поповића, Дечанска 23, Тел. 32-04 и 54-46. »Ласта« полази у 6 ч. изјутра, »Интернационал« у 1 по подне испред кафане »Тополе« у Београду.

БОЛЕРО и КЕП

Пролетња мода донела је женама мали кеп и болеро, који им даје неки гамански и штафолски изглед. Болеро и јесте шпанска мода, јер се виђа на националним костимима, само има разних варијација дужине, зато могу да га носе и пункије особе. Ипак, може се дати један сазет: болеро је више за мршавије, витке и високе даме.

Та два нова детаља имају нечег романтичног у себи, и потсећају на Есмералдину доба.

Врло различити модели могу се видети са комбинацијом кепи и болеро-а. Тако је лепа хаљина од твида беж боје са кепом, а цео струк чак до дна сукње завршава се, као што се раније носило. Дугмад и штепови, у неколико реди, као бордура, украшавају хаљину.

Други модел још је упадљивији. Сукња од црног крепсатена, блуза плава са квадратним пругама изведеним од штепа црног, и болеро од црног крепсатена.

Беж боја остаје врло омиљена и овог пролећа.

Модеран је и твид црно и бело. Крепмарокен, плава као лавазда, на моделу са болером, чини врло леп утисак. Болеро ће бити практичан за дане кад није потребан мантил, а ипак је толико свеже да се осећа потреба за неким лаким огртачем.

Твид парадире у моди већ трећа година и добија све лепше десене. За мантилове се употребљава једна хармонија црвено, беж и браон. Пецке, које су се носиле прошле го-

дине, сад су још више преплавиле материје. На беж штофу могу се видети црвене пецке.

Кеп се носи на хаљини, мантилу и жакету. Дама, широких рамена, не би смела да га носи. Зато њој мода пружа елегантан жакетић, који је врло практичан и врло шик као доподневна тоалета.

Пре подне може се носити и костим од жерсеја, који остаје увек најважнија материја у спорту. Зелени жерсеј са белим пецкама виђаће се пролетос.

За поподневне тоалете употребљаваће се много моаре савила. Браон,

блузе и сукње. Једног дана носите тај ансамбл: — хаљину и жакет. Другог, хаљину и кеп. Ако додате још и једно две блузе, ви имате четири, пет промена и увек сте шик, и сами себи се допадате са тим променама.

СПРЕТАН БРАК

Две пријатељице разговарају:

— Како се осећаш у браку?

— Врло добро. Годину дана како смо се венчали а свега смо се једном посвађали.

— То је сјајно. А кад сте се то посвађали?

— Сутра-дан по венчању и од тог доба више не говоримо.

ДОВИТЉИВОСТ

Доктор се баш спремао да легне кад га изненадна и ужасна лупа трже. Приђе прозору и отвори га.

— Шта хоћете? упита он човека који се налазио под прозором:

— Извините г. докторе, али колико тражите да пођете самном до једног болесника, удаљеног 6 км. одавде.

— Три долара, одговори доктор. Мислим да није много.

— Па молим Вас пођите одмах самном.

Доктор се на врат на нос, брзо обуче, упрегне свога коња у чезе и пођу.

Кад су стигли тамо, доктор упита где је болесник.

— Не, г. докторе, није нико болестан, рече странац сасвим мирно, дошао сам по Вас зато што сте ме Ви довели догде за три долара, а фијакерист тражи 5 долара.

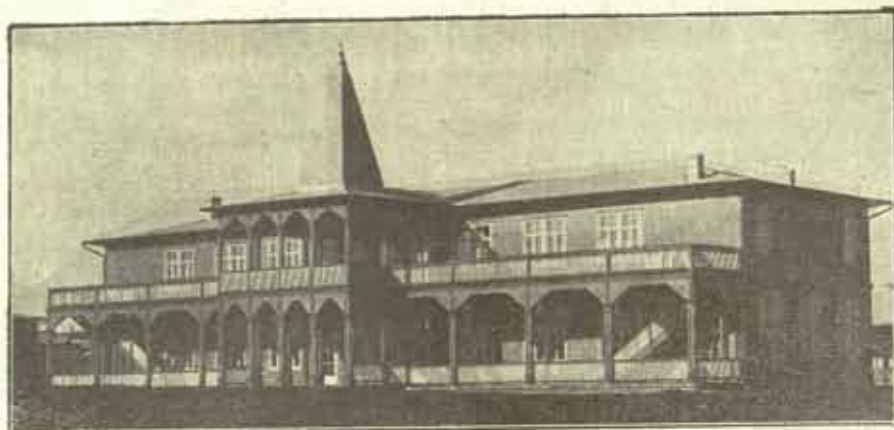

црно и тевет остаје симпатија жена. Али је врло модерно и моаре боје георгијне, што даје свежине лицу. Лимунова боја носиће се, чак има твида у том тону, сем лаким летњих материја.

Повратак блузе мало је изненадно женски свет, нарочито блузе преко које долази сукња. Толико година она је била сасвим одбачена из женске гардеробе, јер се увек сматрало да није шик и да квари линију. Али кад мода нешто наметне, онда отпадају све предрасуде. И овог лета даме ће наћи да је блуза врло шик, и она од крепдешина, муслина, жоржета, свиленог платна, делена и штофа. Она пружа прилике да се праве разне варијације у вези са костимом и кепом. Сашијете на пример жакетић, хаљину и кеп од истог штофа. Хаљина само да буде од два дела:

Шетња кроз Рад у Краг

Кафана Радничке Колоније.

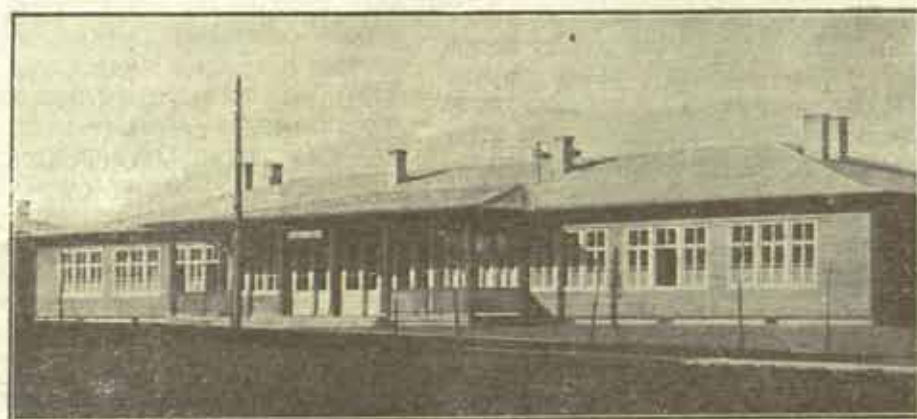
Учитељ

Дечје Обданиште и Забавиште Радничке Колоније.

Управа Колоније (са

Основна Школа Радничке Колоније.

Један весели изглед дрвене *Höntschi-Ko* из Niederschollitz, Немачком Пољу» у Крагујевцу за Радничке Колоније. Ових неколико слика приказују: раднички дом, управу колоније, дечје обданиште, несправе, изглед колоније, једну кућу. Би никада могло помислити да је могуће изградити од дрвета, које одговарају свакој потреби као и зидане куће. Крагујевцу изглед, посматран са горњег краја колоније. Иста фирма радила је још много кућа. Се може препоручити и за подизање зграда. Желети је да и друге варошнице, т. ј., за своје потребе украсе оваквим кућама. Спасу стотинама сиротних радника од Велике прекопачнице ових кућа јесте поставити их жељено место, (како се зна) та је за непуних шест месеци, а имају ве и могу се насељавати одмах по изградњи тако, да се у свакој кући ра. Ове куће знатно се разликују од старих, дина после рата добивене на рачун државе. Имале дугоу изолацију, као што је фирма има моментално свога заступника добити сва обавештења.

ДНИЧКУ КОЛОНИЈУ УЈЕВЦУ

ски Дом

амбулантом у приземљу).

их зграда (које је подигла фирма
чка), — на такозваном »Становљан-
чку Колонију од 400 породица. Тако
азне типове зграда као: кафане, учи-
обданиште, школу, зграду за пожар-
обичну, мању кућу. — Код нас се не
огуће овако вредно лепе зграде из-
свим хигијенским условима животних
вац је овиме добио веома свечан из-
олоније, који личи на холивудска ате-
Ово колонија на страни и код нас, те
е како државних тако и приватних
ци као и индустријска предузећа, и
им становима своја предграђа и тиме
д влажних и нехигијенских станова.
у томе, што се исте могу врло брзо
мо обавештени, ова колонија подигну-
преко стотину зграда). Све су куће су-
подизању (склапању). Имају вред-
оба у њима осећа умерена температу-
д ових дрвених кућа које су првих го-
репарација, јер те раније куће нису
то случај код овог система »Хенч«
пника у Крагујевцу, од кога се могу

Пожарна Команда Радничке Колоније

Целокупан изглед Радничке Колоније.

Једна обична (мања) кућа Радничке Колоније

Психологија прве брачне ноћи

Девојка романтичног доба ишчекивала је прву брачну ноћ као остварење неког идиличног сна, неке тајанствене поезије, о којој је помало наслућивала, а можда није ни знала у чему се састоји тајна брака. Њена машта дочаравала јој је тај живот и зато су се њене жеље будиле бојажљиво, и често јој доносиле велика изненађења и радости, и она се предавала са својом нежном и осећајном девичанском природом, примајући у исто време темперамент мушкарца, многе његове особине душевне, што неизменно прати контакт двају бића, где јачи увек господари слабијим.

Романтични век носи обележје сексуалне потчињености жене, а од стране мушкарца обожавање њене девичности. Девичност је била највећа врлина и сваки мушкарац је желео да му жена принесе тај дар.

Макако изгледало све оправдано, с обзиром на модерни живот, на равнопразност, отежавајуће услове брака, ипак у томе лежи и трагика сексуалног живота жене.

Нема ни једне девојке која од првих дана пубертета не снела о брачној ноћи. Ти снови добијају боју њеног темперамента, и према томе некад су фантастично-романтични или поетично-сензуелни. Кроз те снове урођена спљиваност жене почиње да уступа место малој женки, која се буди и чезне. Те чезње појачава и савремени живот, који делује на нејача чула девојчице и пре времена упознаје је, управо дошаптава тајну живота, за коју некад није знала романтична девојка све до оног тренутка, кад је ступала после венчања у брачну собу.

Слобода, коју има данашња млада девојка, води је истим путевима којим иде и мушкарац, и не ставља никакав надзор над њом. Она иде сама на играшке, сама у биоскоп, позориште, допушта младићу да је прати некад као друг, а често се из другог става развије љубав.

То најлепше осећање, које се зове љубав, постојало је увек. Само је љубав, постојало је увек. Само је сада љубав добила много веће привлачности, постала је смелија а без ограничења и предрасуда.

То не лежи увек кривица до жене, није она та, која даје слободу љубави, већ је мушкарац тај, који не жели само романтичну љубав, већ тражи остварење свију жеља. Он у љубави више жели жену него што је воли, управо не може да замисли вољење без жеље да потпуно овлада једним бићем.

Али томе је уништен њен сан о првој брачној ноћи, а у томе лежи

трагика њеног сексуалног живота. То ће изгледати неистинито, чудно, и неко ће рећи: Зар и у браку и ван брака није један исти сексуални живот?

Сексуални живот пре брака и у браку много се разликују... Законити живот има свој мир, задовољена чула; незаконоити је увек нервоза, стрепња, страх... То је искидани, распарчани сексуални живот, пун трзаја, душевних пањки, стида, а све те појаве зависе се на карактер жене и оставе трага у њеним нервима. Њена незадовољена чула пате, траже нове надражаје, а кад дођу разочарења или раскид онда је воде катастрофи. Зато удата жена мање пати кад је муж изневери, него девојка кад је остави пријатељ. Жена није остављена, она је изневерена; међутим девојка изневерена у исто време је и напуштена. Код удате жене пати сујета — али она није осрамоћена, напротив, друштво је сажаливо и готово је да јој изјави саучешће... Девојка је постиђена и нико је не сажалева. То је неправда друштвена, али друштво увек више поштује законске везе него незаконите. То је његово право.

Али ако девојка преболи све те кризе и једног дана ступи у брак, с тим човеком или с другим, она, ипак, има једно разочарење.

Она не упозна никад поезију прве брачне ноћи, и носи увек у себи трагове тог распарчаног сексуалног живота из паркова, по клупама, шумарцима, кад је увек пратио и страх. Зато је увек у њој нека жеља и чезња за нечим што није потпуно познато.

Знам, ви ћете ми сада добацити: Па шта онда да ради, да седи и чека цео живот ту прву брачну ноћ, која можда никад неће доћи?

То је већ друго питање: до којих година треба чекати. Ја мислим на младе девојке, које имају могућности да се удаду, али немају стрпљења да чекају брак. Најлепше би било, кад би се девојка удала за онога, кога првог заволи. У оном доба кад постане удавача.

Али и то није могуће.

Ипак, девојке не треба сувише да троше своја чула, јер превремени сексуални живот ствара доцније хистеријне жене, уништава радост живота, замори за сваки рад, и упропасти организам. Колико је младих девојка са бледим лицем, колупима испод очију, хистеријним сјајем у оку, којима видите увек неку расејаност на лицу, нервозу у сваком гесту, и иду кроз живот као да нешто траже, или их неко гони.

И шта оне онда унесу у брак?

— А шта мушкарци унесу у брак? чујем вас како говорите...

Али ако бисмо ми терале живот као мушкарци, не би постојао ни брак, ни породица.

Зато девојка треба да шипти себе од многих искушења, да би сачувала светињу брака и срећу породичног живота.

Не може се никад претпоставити да и муж и жена буду подједнако идеални и чедни, али ако је жена таква, то је увек гаранција за срећнији брачни живот. Мушкарац треба да буде сувише без скрупула, сувише блазиран, па да не осети психичку лепоту такве жене. А та душевна и физичка чистота жене може да поправи и мушкарца, који је имао велике бродоломе у свом животу.

Мир—Јам

За време поклада одржан је у Трстенику један врло успели маскен-бал, са кога доносимо ову слику. Као што се види провинција ниуколико не изостаје иза престонице у приређивању успешних забава

Чудан живот укротитеља

Ко је био први укротитељ познат у историји?

То је био како изгледа неки Гал, по занимању гладиатор, који је у Риму једног дана објавио да ће сићи у арену, наоружан простом игračком и тако ићи међу лавовима и тигровима. Он је одиста испунио ово јунаштво и повуче се без једне огреботине, усред одушевљеног плескања публике.

Али занимање укротитеља које видимо данас у циркусима и на вашарским манаџеријама постоји тек од почетка XIX века.

Најпре су дивљи зверови само показивани у кавезима. А први коме дође на ум мисао да показује дресираних животиња звао се Мартен и тај позив дође му на доста занимљив начин. Као коњушар у једном циркусу, он се удварао кћери једнога приказивача животиња чија је барака била у суседству. Једно вече кад су се двоје заљубљених заклињали на вечиту верност у једном углу менаџерије, један тигра, кога је њихово суседство без сумње дражило, стаде страшно да риче. Млада девојка се уплаши да ови крици не привуку оца. Ваљало је на сваки начин ућупкати животињу. Мартен зграби једне виле и бич, одважно уђе у кавез и стаде млатити тигра, који изненађен овим ненадним нападом побеже у један кут и ућута.

Ово искуство обасја Мартина. Гле! па то није тако тешко укротити зверове... И пошто се оженио девојком и узео менаџерију од свога таста, он поче улазити у кавезе међу животињама.

Прво се приказивало у Паризу, на пространим земљиштима, последњем остатку шанчева око париских утврђења. А гомила је јурила да се научива приказу сасвим новог за њу.

Мартен, упркос опасностима свога заната, умро је врло стар; шта више био је среће да заврши своју каријеру а да ниједном није био ни огребен ни уједен.

Већина његових последника и настављача нису могли бити те среће; јер су неки од њих били пождрани пред очима публике, па међу њима и једна жена. Па и најхрабрији и најсрећнији међу њима, Бати, био је тешко рањен више пута у току својих вежбања.

Бати је први окушао смелост да разјапи чељуст лава и у њу увуче главу. Дешавало се кадгод да животиња стегне мало вилице: кад је Бати извукао главу, крв је текла са слепоочица. Укротитељ би је обрисао марамом и настављао хладно своју представу.

Његов ученик Лука, овековечно је

ову опасну вежбу. Али мање срећан од свога учитеља. Једнога дана кад је извукао главу лава у чељуст, овај му стеже главу и згњечи је.

Два најславнија имена у аналима укротитеља дивљих зверова су Бидел и Пезон.

Пезон чиме читау династију укротитеља. Предак Жан-Батист Пезон почео је као медведар. Његова четворица сина била су такође укротитељи; такође два нећака: Александар је имао једну од најлепших менаџерија у Европи, а Едмонд се такмичио са Биделом на свима вашарима.

Што је занимљиво, ниједан од ових Пезона није изгубио живот у овим продукцијама; највише да су били рањени и то не опасно. Стари Жан-Батист био је за сурову методу: он је злостављао лавове и претерано употребљавао виле. Ипак је имао такав утицај на своје животиње, да га ниједна није смела напасти. И стари медведар, пошто се обогатио, мирно је завршио своје дане у родном крају.

Едмонд Пезон био је мање срећан. Год. 1910 његова менаџерија била је украј Марне. Захвати је поплава и све се животиње подазише. Уз велике трошкове он је обнови. Али тада изби рат и он поново пропаде. Умро је 1916 готово у беду.

Каријера Бидела није прошла без догађаја у вези са занатом. Али син укротитељев, одгајан међу зверовима, велики укротитељ био је и опрезан колико смео. Ипак је имао један озбиљан случај, који га замало није стао главе; али га је спасла хладнокрвност, која га није напустила ни под канџама и зубима његовог лава Султана.

Случај се десио у Неји 1886. Овај лав био је диван африканац са црном гривом. Било му је тада осамнаест година, доба највеће снаге. У Лиону

једног дана прождерао је једног човека који је био несмотрен и хтео се играти с њиме. Тога вечера, Султан је био зловољан. Бидел је то запазио кад је ушао у кавез. За несрећу и укротитељ је имао реуматизам. Шта да ради? Да се повуче пред опасношћу!... За тако што Бидел није био способан. Он дакле пође к лава. Али одједном спонадоше га оштри болози и прижудише га да похлебаје... »Ах, говорио је после, тада сам био уверен да сам пропао. Укротитељ на земљи, то је укротитељ побеђен«.

Једним скоком Султан се баца и на њега и дохвати га по глави страшном шапом. Видећи то, публику обузе паника. Сви су се дерали. Само укротитељ не пусти ни гласа. Са ванредном хладнокрвношћу, он ичела животињу за гушу и уклањаје му кожу да га угуши. У тај мах два помоћника дотрчаше и наоружани гвозденим шепкама натераше лава да узмакне.

Укротитељ је био подигнут на ноге. Пола врата било му је раздерано; одерана кожа са чеља висила му је на очима. Одвезе га и морао је лежати три месеца. Затим опет настави свој опасан занат. И напустио га је 1902 године, после једног кимало херојског догађаја. Пошто се толико пута извукао из канџи и зуба дивљих зверова, пој је са лествица, те му је требало одсећи ногу.

Тада се повукао у своју вилу у Анијеру. Живео је ту, у својој златној повучености, мање срећан него негда у својим укротитељским заговинама. Недостајао му је јак мирис његових зверова, одјек рикања, звучна музика и одушевљење гомиле.

Последњи му дани били су тужни. Крај живота је ретко весео за оне који су живели у слави позорнице. Стари укротитељ умро је ту 24 децембра 1909, посматрајући слику на којој је Роза Бонер насликала за њега лава му Султана и лавицу Миледи, његове две најнеукротивије животиње, и зато најмилије.

Алпинско место Монверније, у близини Екс-ле-Бена у Француској, недавно је потпуно уништено од пожара. Наш снимак приказује рушевине потпуно упропашћеног села

Физичка култура

ОРГАНИЗАЦИЈА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА ОМЛАДИНЕ У ЕВРОПСКИМ ДРЖАВАМА.

На васпитање младежи у физичком погледу обраћа се пажња још код најстаријих народа. И уколико је култура једног народа на већем ступњу, у толико се физичком васпитању омладине тога народа придаје већа важност.

Данас се код свију европских држава обраћа озбиљна пажња на физичко развиће омладине, и она је код већине у вези са предпремом за војничко васпитање. Постараћемо се да читаоцима изнесемо, ради оријентације, један кратак преглед организација физичког васпитања омладине у европским државама.

Енглеска. — Поред разних спорских друштава физичко васпитање омладине за војничку и националну припрему поверено је Високој комисији за физичко васпитање. Ова се комисија стара о свима питањима младих до уласка у војску.

Белгија. — Белгија има специјалну, нормалну школу гимнастике, која је под Министарством војске. Кроз ову школу пролазе сви учитељи и наставници физичког васпитања по цивилним школама. Целокупно васпитање је на основи војничке службе. Овде долази и гађање, те се на тај начин младићи потпуно спреми упућују на одслужење свога рока, који у том случају може бити и краћи.

Швајцарска. — Од 16 па све до 40 година швајцарски грађанин се, иако најслободоумнији, припрема за рат. Федерална влада потпомогнута од

Чехословачка основана школа Масарикова у Београду (одељење основне школе на Запад. Врачару), прославио је 80. рођендан председника републике Г. Т. Г. Масарика на врло успели начин. На исклићеној позорници после певања наше и чехословачке химне поздравно је присутне управици ове школе Г. Ауг. Страјт и изложио деци значај Г. Т. Г. Масарика за чехословачку државу и цели чехословачки народ. Иза тога следовала је академија са три речитације, 4 музичке тачке и 3 вожбе школске деце. У првој ритмичкој вожби уз мелодију Масарикове омиљене песме »Тече вода, тече...« мале девојчице изразиле су своју љубав према председнику, друга вожба дечаци са заставицама а трећа ико врхунац програма ритмичке вожбе са заставима — поклонство великом борцу за права свих Словена. Академија је врло добро успела. — (Фото Лала).

Министарства војске, придаје највећу важност обуци у гађању и физичком васпитању, које је потребно војсци. Због овога се каже да у Швајцарској свака активност у физичком васпитању спорту, туризму, обуци у гађању, као и у култури »Ludus pro patria«.

Француска. — Француска је 1921 године организовала припрему за војну службу кроз војничке центре, и кроз нарочите школе и друштва, олашћена за физичко васпитање младежи.

Министарство војске узима видна учешћа у овој припреми.

Ове школе нису обавезне, али су

тако удешене, да дају многе олакшице за службу у кадру, што привлачи масу омладине.

Пољска. — У Пољској постоји један командант, чина генерала, опуномоћен од стране Министарства војске и просвете, за припремно васпитање, које се врши интензивно и са озбиљном бригом.

Ни једно спортско друштво не може да постоји, без одобрења овога команданта. И сва су спортска друштва у тесној вези са овом организацијом за физичко васпитање.

Италија. — Вођење и директива предвојничке обуке је законски предвиђена и поверена је извршењу фашистичке милиције, а под надзором команданта корпуса у дотичној области и јединице фашистичке организације.

Норвешка. — Физичко васпитање, спортови, гађања и пливање чине део лепоте норвешког грађанина. Постоји »Hoerens Komulat för Idrat« једна врста органа компетентног који је придат Главној Команди, која одлучује и решава сва питања у армији и у војничким школама.

Шведска. — Слична је организација као и у Норвешкој, али са много већим интересом Министарства војске, на физичко и војно васпитање омладине.

Бугарска. — Организација Бугарске се састоји у друштву »Јунак« »Извидници«, и друга спортска удружења. Војна обука омладине врши се преко Војне лиге и других организација. Министарство војске снабдева их наставним особљем, новцем и материјалом.

Немачка. — Немачка је спровела

На горњој слици види се највећи ратни брод на свету »Родни« у алжирском пристаништу. Енглеска је овај брод сградила после Вашингтонске конференције по којој се не могу градити бродови већег типа него што је овај. Брод је снабдевен новим топовима од 40,6 см. чија зрна допиру на даљину од 36 км. а могу се испаливати два пута у минуту. Осим овог брода Енглеска има још један ратни брод истог типа »Нелсон«

организацију кроз разна удружења и репрезентације за моралну, физичку и спортску обуку. Све су ове организације помагане од стране Министарства војске и просвете. »Удружење резервних официра«, »Челични шлем«, »Удружење бивших царских пукова«, играју врло видне улоге у васпитању омладине у физичко-војном смислу.

Угарска. — Има такође озбиљне и добро уређене организације за војничку спрему, не само младежи већ и целог народа. Идеју воде чланови »Удружења Пробуђених Маџара«.

Аустрија. — Има сличну организацију као и Маџарска.

Русија. — У Русији званична Совјетска влада узела је потпуно у своје руке организацију васпитања руске омладине у духу војно-комунистичком. У овом погледу нарочито се истакао Министар просвете Луначарски.

Румунија. — Поред обавезне наставе у погледу физичког васпитања по школама, од стране војних наставника, ово се васпитање комплетира кроз спортске организације.

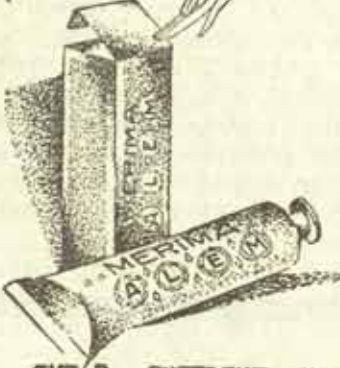
Чехословачка. — Њено је физичко васпитање познато. Соколска организација пре рата припремила је Чехословачки народ, да у светском рату каже своју реч. Она му је дала не само физичко него и морално васпитање, које је и допринело, да Чехословачке легије извојују слободу своје отаџбине. М.

Две генерације сликара. На нашој слици виде се два црвенокожца, отац и син. Алберт Расин, пунокрвни Индијанац имао је одличног успеха у Америци као сликар. Истим талентом располаже и његов отац само што он не слика на платну већ на разапетом кожи

Нежно лице
и
фине, меке
руке,

у особина отмене даме. — Дневном употребом нашег »АЛЕМ« крема, свежина Вашег тела остаће дуготрајно непромењена. — Све нечистоће за кратко време изчизавају, јер »АЛЕМ« крем дубоко продире у поре, и тиме даје кожи здравље и лепоту.

MERIVA 1839

ФИЛМСКЕ ВЕСТИ

Норма Талмац се појављује у свом првом говорећем филму »Њујоршке ноћи«. Радња се дешава на Бродвеју, у ноћним локалитетима, са малим драмама, којима је препуно наличје сјајног и раскошног живота ноћног Њујорка.

Клара Бов се верила! Њен вереник нема никакве везе са филмом, зове се Хари Ричман, што на енглеском значи »богаташ«. Изгледа да му ово име врло лепо одговара пошто је приликом Клариног доласка у Њујорк поклонно лепој уметници један диван ауто, за који кажу да вреди близу милион динара. Иначе по занимању је трговац и врло добро стоји.

Пуста љубав!

Као што му само име каже нови филм »Људи без жена« престава један филм у коме учествују само мушкарци. После »Бо жеста« у коме је ипак било две ипак споредне женске улоге, ово је први филм без жена. Радња се дешава на једном америчком сумарену, који приликом јед-

ног путовања тоне и није у могућности да изађе на површину. Према томе идеја је узета из истинског догађаја који се недавно десио једном енглеском сумарену. Слична тема је већ обрађена као позоришни комад и приказивана у париском позоришту »Гран Гињол«, које искључиво приказује језиве комаде.

Нова звезда на филмском небу појавила се у облику једне младе и лепе Енглескиње, по имену Гиљјан Санд. За звезду је проглашена пре кратког времена, после једног конкурса, на коме је учествовало преко 600 кандидаткиња и на коме је Мис Санд однела прву награду. Поред својих 20 година и лепоте, нова звезда располаже знањем француског, италијанског, немачког, шпанског и наравно енглеског језика. Због ових особина творци говорећих филмова полажу велике наде у њу. Њен први филм зваће се »Тако, дакле, то је Лондон«, у коме се на сатиричан начин приказује живот Американаца у Лондону. Филм је од истог писца, као и раније приказивани филм »Тако, дакле, то је Париз«.

Београдски биоскопи

НОЈЕВ КОВЧЕГ

После «Рио Рите» и «Сони Боја» дирекција г. Кронштајна, сервирала нам је још један првокласни тон-филм «Нојев Ковчег» у биоскопу «Касини».

Сам садржај «Нојевог Ковчега» врло је интересантан; а нарочито је рељефан због тога, што се моменти Светског Рата компарирају са поготовом света или Нојевим Ковчегом.

Ту је компарацију до максимума генијалности реализовао велики амерички режисер г. Михајло Кертес. Савршена режија монументалног тон-филма «Нојев Ковчег» има још једну величанствену идеју, што изгледом страховите призоре рата у крвоточном уништању људског рода, где се изводи закрски сударају на највећој класици света.

Београд је тај тон-филм са великим задовољством гледао.

ХОЛИВУДСКА РЕВИЈА

За «Холивудску Ревииу», могло би се рећи да је најраскопнија ревија света. У тој ревији певају, играју и говоре најславнији старови филма, позорнице и варијетеа.

У «Холивудској Ревиии», Београд је увидео у савременом сјају светлосних ефеката, чаробног декора, ле-

пих жана и разних других атракција које Југославија још за дуго неће видети.

Једино негативна страна тога великог филма: «Што је биоскоп «Луксор» веома слабу копију добио — јер су понеке сцене тако неприметне и нејасне да су гледаоце просто револтирале.

Надајмо се да ће будуће копије бити много боље.

ЉУБАВНИ ВАЛЦЕР

Са појавом «Љубавног Валцера» у биоскопу Корсо може се без претеривања рећи да је престоница добила један оригиналан стопроцентни тон-филм.

То је једини тон-филм, који је до очаравајућег задовољства задивио Београд.

Када гледате «Љубавни Валцер» ви сте пресрећни јер добијате утисак да гледате нешто у оригиналу — а не на биоскопском платну.

«Љубавни Валцер» је први тон-филм код кога вас савршена репродукција тонова до лудости весели.

Цео филм је проткан дијалозима, песмом и музиком и то у најчистијим тоновима — без икаквог утиска грамофона!

Мил. М. Кутлешкић

СЛОБОДА

По издржаној казни једном робителу саопштавају:

— Сад можеш да идеш, пошто си издржао казну. Пожури се доле те чека жена..

— Шта кажете? Жена? И ти то освете враћање слободе!?

Г. Марсел Пари, један од најстаријих pilota на линији С. I. D. N. A. Сада одржава линију Београд — Софија и живи стално у Земуну. — За време рата г. Пари је оборио 10 непријатељских авијона

МАЛА ОЛГА

БЕОГРАД, Скопљанска ул. 18.

Позната и чувена радња дечије конфекције спремила је за

Врбицу за децу:

Везене мантилиће у разним бојама и шарама.

Хаљиница шарених и свилених. Шеширића финих свилених и свилене сламе.

Капица, огртача, мантилића за бебе и разне остале дечије потребе као и повојнице и спреме за новорођенчад, у великом и лепом избору.

Цене солидне, рад познат.

Поруџбине за унутрашњост шаљу се доплатом.

МАЛА ОЛГА

Београд, Скопљанска 18

Излишно узрујавање

— Непотребно звоњење за узбуну. —

Сваки критичар, а специјално спортисти, дукама је да приказује ствари у њиховој правој боји. Таквим начином он једним ударом убија две муве: прво, директним путем указује на све добре особине или мање дотичног објекта, а затим, индиректним путем га спомиње, више императивно, да уклони све недостатке. Наравно да сам и таквих, чије писање базира на фантастичној основи, на блефу, ради постизања сензације, непотребног и штетног ефекта. Постоји пак и писање, које потиче на основу егзистичких побуда, не увек личних али тек и онда, кад су у питању интереси ближе средине.

У једну од ових двеју група које сам увек презирао, требао бих према писању г. Бугарског у »Времени« од 8. ов. м., и ја да се уврстим. Мој чланак *Заблуда провинције* је окарактерисан као прави *Дамасхов* *Мач*, који би имао стално висити над главом спортске унутрашњости и што је најинтересантије, забавати се у њено тело и онда, кад је то апсолутно непотребно! Каква провинција! Какав рђаво тумачење! Значи дакле просто напросто, да сам или хтео направити сензацију (зашта нема места у »Илустрацијма«) или пак сам себи дати сатисфакцију, желећи да обрачунавам неке старе рануне са спортском унутрашњошћу. Наравно да би ме савест а уједно и љубав према нашем целокупном лоптању одвратила потпуно од овог неспортског начина. Поменути чланак сам написао на основу раних причања појединих играча, који су имали прилике гостовати у унутрашњости. Рекао сам да верујем у егзалтираност причања, да информације примам са извесном резервом, али да им ипак придајем важности. Спомињањем бојкота, који би се имао изрећи над клубовима, са неспортским схватањем, мислим да нисам нити могу у опште створити какве опасне последице. Ствар је јасна као дан: сви београдски клубови знају из искуства (једино вредан део чланка г. Бугарског) шта је то провинција и начин играња њених тимова. На њима остаје да одлуче. А што господин каже да бих је за сваки провинцијски клуб рекао оно облигато: *изузетак*, мислим да неби било баш тако. Ето на пример, ја сам слушао (од оних који су искусили) да у Обреновцу, гост који победи губи право на плаћање путног трошка од стране домаћина. Овоме додајем »фер« игру домаћих, па ће се јасније добити дефиниција о спортској

Послата америчка војојетарна *ЛИЛИ-мор Смит*, постигла је нов рекорд на лету у висину за даме, полевши се на висину од 9.753 метра

свести. Истина, тамошња друштва су се сматрала имуним од сваког параграфског погађања, јер нису чланови *J.H.C.*. Али ипак јели то био циљ спорта? Да ли су се спортисте (мада и незваничне) смеље кукавички скривати иза једне такве брине, као што је то била ова олакшавајућа околност? Исто тако ме чуди да се господин не сећа апела судија на њихову секцију, којим траже да не буду слати у Петроварадин или бар да буду обезбеђени — свакако не од спортског — поступка тамошњих клубова. Чак изгледа да господин не зна ни ону причу о шабаним каменцама на једно одашње друштво (мислим баш Црвено), као ни за случај Графичара, који је поред кнежевова

морао два играча послати са игралишта у болницу. Неки играчи рез. Југославије се жале на грубу игру пожаревачке Викторије. А како сам чуо и господин је био на лицу места, па ме тим више чуди, да није ништа запазио.

Највише ме чуди скептично изражавање о мом схватању спортског циља. Ту је господин отишао тако далеко, да је почео да ми држи неку врсту предавања, што сам могао примити само за иронизирање. Зар господин Бугарски то све из овог мог чланка није могао видети? А држим да је тако лепо српски било написано: да провинцијски клубови треба да уче од престоницких и да их наравно у том учењу не ометају непотребним начином.

Имав или не искуство са провинцијом, то мислим да није нимало важно и по мом схватању игра тек секундарну улогу. А поготово у мом случају. За мене је главно да о извесној ствари дознам индиректним путем неколико истоветних верзија и да је окарактерисем резултатом њиховом. У том случају играм сигурним штиховима: ако је по ореди истина, нападути добија прилику да се поправи, ако ли пак не, он такође ништа не губи, пошто при том остављам одрешене руке ономе, који га боље — из искуства — познаје. Ако би се пак г. Бугарски хтео изближе упознати са мојим схватањем спортског циља, нека изволи прочитати члана о гостовању »Цикладије« у престоници, о мом предлогу одигравања државног првенства и др. па ће видети да ми је овога стало баш до претка ногомета у провинцији.

Благ. С. Ракић

С. К. Приморац у Котору, који је успео да туче са 6:1 енглеску посаду са ратних бродова, приликом њихове посете Боки Которској.

И ВИ ЋЕТЕ ОВАКО ИЗГЛЕДАТИ

ако вам коса опада а не употребите благовремено СИГУРАН ЛЕК ЗА КОСУ помаду или Лосион „MICHEL“

На захтев свакоме заинтересованом показујемо преко 500 захвалница, које нам пишу наше муштерије, господа и госпође: доктори, професори, чиновници, пензионери, трговци, публицисти и т. д., који су употребили поменути помаду, и да су се осведочили, да је једини лек помада »MICHEL«, која обустави опадање и седење косе, поврати и подгоји нову косу, одстрани перут, сврабеж и све бољке, од којих коса опада и седи.

Лосион „MICHEL“

Састављен од биљних сојева без алкохола и при првој употреби обустави опадање косе и одстрани масноћу косе за навек, и најслабију косу после употребе дигне у бујне палове. Поменути лосион, не само што обустави опадање косе, него одотрани бољку да не узме маха за даље слабење косног ткива »жерма«. Један флакон лосиона траје 20—25 употреба. Цена једном флакону 95 дин, са поштарином 110 дин. За помаду косе следују од дин. 45.—, 70.—, 115.—, 150.—, 185.— и 290.—. Дозе су састављене мање и веће према оболелом косном ткиву, за дозу од 290.— дин. гарантирамо за потпуи успех, у случају непотпуног успеха дајемо бадава исту количину о нашем трошку. Шаље поузећем »МИШЕЛ«, Београд, Сремска 10. Продају и апотека Делни, Кнез Михаилова 1, Билдеска Дрогерија, Кнез Михаилова 33, Београд.

ЗА НЕГУ ЛИЦА И КОЖЕ
УПОТРЕБЉАВАЈТЕ САМО

ОКАНОВИЋА
НАРЦИС КРЕМ
ПУДЕР, САПУН

Поликлиника „Цермановић“

ТЕРАЗИЈЕ 11.

За преглед и амбулантно лечење болесника по свима гранама медицине. Преглед Рентгеновим зрацима. Зрачење ултравиолетним зрацима (Quarz-lampe). Примање у свако доба. Лекарски поликлинике указују лекарску помоћ на позив (тел. 8-47) у свако доба и у стану болесника. Шеф поликлинике Др. Миливоје Цермановић.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Тел. 45-21.

Електрично
ондулирање косе
Mise en plis

АНОДНЕ И ЦЕПНЕ БАТЕРИЈЕ

CROATIA KRISTAL

РАДИО ДЕТЕКТОР
апарате, слушалице као и целокупан радио-прибор, пуњење акумulatorа, боље и јефтиније него у на којо другој радњи, добићете код

»ЕЛЕКТРЕ«

ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ
Тел. 38-13. Теразије

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7

ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛ. 8-47

Пре двадесет година жене су практиковале спорт у шеширима и дугим сукњама а данас облаче купаће костиме и поред снега, који само доприноси јачању њеног витког тела и одржавању модерне линије.

Најлепша зграда у Кини. Недавно је завршена у Пекингу нова поштанска зграда, потпуно у модерном европском стилу.

Најоригиналнији споменик до сада подигнут Богородици, налази се у Бреслави. — Овај споменик подигао је у своје време велику парму и требао је да се постави испред катедрале, али на протест црквених власти то није учињено. Сада је, после неколико година, овај споменик откривен у потпуном миру на једном од најлепших тргова у Бреслави.

ШАЛА

Утеха

Мама: Опет си се тукao са Јовицом, несретни сине... погледај само како си издрпан!... И сада треба понова да ти купим капут!...

Ђокица: То није ништа!.. Када би ти, мама, само видела Јовицу како изгледа! Та, његова мама мораће купити друго дете!

Sonata quasi una Fantasia

Домаћице!

Тражите свуда изрично

Колинску цигуру

наш прави домаћи производ!

Управо над главом блистао се пун месец. У природи владала је топла, миомирна летња ноћ. Далеко на хоризонту плавило се, као јаблан, торањ цркве св. Стевана у Бечу. Господин Лудвик ван Бетовен, тада још млад човек, лутао је по своје обичају по идиличној таласастој околини царског града. Шешир је држао у руци, а руке на леђима и ходао по шумарцима, пољанама и ливадама својим брзим ходом. Чешће би застајкивао и подигао очи ка небу где је суверено владао месец, те својим сјајем потамнио звезде. Цело море светлости лио је на околину, која је личила на један једини огромни парк.

И приближавао се г. Бетовен првим, још усамљеним кућицама предграђа. У ноћној тишини коснуше се његова слуха нежни звуци старинског клавира. Звуци су долазили кроз отворен прозор једне мале, али лепе и чисте на изглед кућице. Мотив је био једноставан, али је у њему вибрирала права музичка душа, видело се да је свирач сву своју душу у њега излио. Бетовен се полако приближи отвореном прозору и погледа унутра. Месечина је широким млазом падала у собу и Бетовен увиде за клавијордом, младо и лепо девојче, које је њежним прстићима прелазило преко пожутеле клавија-

туре. Глава јој је била забачена на траг, а велике, сасвим отворене очи гледале су некако чудновато у прозор. У тим очима није било — погледа! Бетовен је брзо приметио да је то јадно девојче — слепо! Некакав чудноват осећај стеже му срце, осећај пун дубоког сажалења. За ово девојче није постојала ова дивна летња ноћ, луна месечине и поезије; њу је окружавао вечити и густ мрак. После моменталног колебања, Бетовен одлучно уђе у кућу и ушао у собу, где је девојче било само, замоли за чашу воде. Из суседне собе се на то појави млад човек, тако налик на девојче, да се одмах могло познати да јој је рођени брат. Но овај није био слеп, те зато брзо и радо испуни молбу незнаног ноћног посетиоца.

Када је Бетовен испио чашу свеж кристалне чисте воде, он замоли девојче да му на часак уступи место крај клавијорда, што она одмах и учини.

Бетовен седе, затресе својом лавовском гривом, упери поглед на обасјану месечином околину и испод његових прстију зазвучаше тихо, једва чујно, дивни акордирани звуци. Ти звуци су били као проткани месечевим зрацима. Већ после првог такта осетити и брат и сестра нехотичан, али дубок осећај. Такву музику они у својој скромној кућици још нису чули.

После рајског адађија и ритмичког алегрета, разлише се страсни таласasti звуци »престо«-а. Лице девојчета показивало је највеће блаженство. Одједном, скочи она са столице и приближи се Бетовену, вучена као неком неодољивом, магичном силом. Косну се лако руком његова рамена, а усне њене шепутале су као у некој екстази:

— Месечина! Ја видим — месечину!...

И девојче је говорило истину. Својим душевним очима она је заиста видела месечину, јер су звуци, које је мађионичар за клавијордом изазивао били као проткани месечевим зрацима, те својим сребрним али и обичним валовима испунили душу овог слепог девојчета магичним светлом.

Последњи страсни звуци фантазије изгинуше у бескрајно пространство. Бетовен устаде и метну своју руку на девојчетову главицу. Велики Маестро је постигао највећи триумф своје уметности. Он је успео да дочара месечину у душу слепог девојчета...

Ни брат, ни сестра нису ни слутили, какав је бесмртни геније био у

До данас већ смо раздали око милион бесплатних рецептних књижица, па рачунамо да свака вриједна газдарица посједује исту. У истим књижицама налазе се разни рецепти за прављење разноврсних колача и то све са мало новаца и мало труда. Др. Еткерови производи, као и рецептне књиге, добију се у свим шпечерајским и колонијалним радњама.

Ако шта желите, а ненађете код Вашег трговца, тада пишите директно на наслов, Др. Еткер, Марибор, који шаље и најмањи квантум.

При накупу робе пазити на нашу заштитну марку

„Свијетла глава“

њиховој кућици, и да су ти божанствени звуци први пут на њиховом старинском клавијорду зазвучили, и да је то била она бесмртна соната, позната под именом »Sonata quasi una Fantasia« или »Mondscheinsonate« — »месечева соната«...

Ево мисли које је у мени изазвала једна дивна слика, која приказује великог Бетовена како свира на клавиру слепом девојчету.

Шта мислите о омладини?

Оваква анкета постављена је многим Французима да би се добило од њих мишљење о француској омладини. Одговор би се могао односити и на нашу омладину, зато ћемо изнети мишљење Алберта Беснара, директора националне школе за лепу уметност.

Он каже:

»Изгледа да данашња омладина врло воли кафину и врло је амбициозна. Новац је постао њихов главни циљ живота, готово идеал. Не може се рећи да у уметности немају талента. Напротив, има их врло талентованих, и њихова је особина да раскидају са старом школом врло лако и стварају нову. У сликарству њихова уметност је сувише сива и тужна, готово прљаво сива. Изгледа, да они не осећају више радост, нити их весели да посматрају лепе форме, да се заносе живим бојама, које уносе веселости у живот. По свему судећи, они су изгубили радост очију.

То не значи да они немају радости у животу, и да нису срећни. Добијају они од живота друге компензације. У сликарству се осећа, да се они лагано враћају разуму. За њих се не може рећи ни да су већи или мањи од старих уметника, али због извесних околности они су узели рђаве навике, али ће их, ипак, уметност спасти.

Покрај њихових недостатака, омладина данашњој може да се позавиди. Она има смисла за рад, и показује довољно енергије а при свем том може да буде модернистички романтична. Романтизам није стил прошлости, он се провлачи кроз све периоде, јер се и историја увек понавља. Неко им пребацује да нису искрени у другарству, међутим данашња омладина је искренија и сваки је бољи друг и сарадник.

НАМЕШТАЈ

Најјефтинији доброт квалитета,
добићете само у радњи

Петра Дедића

Књег. Љубице 15-а, Београд Тел. 31-63

Савршена и верна репродукција тонова као код најновијих радио-апарата **ТЕЛЕФУНКЕН 30w**

пријемни апарат са 3 сијалице за варош
са финим регулатором

За прикључак на електричну мрежу.

Слушате месну станицу без високе
антене и околне станице.

Скала тонова 7 1/2 октава.

Регулатор за шалтовање помоћу дугмета.

Цена са цевима **Дин. 3090.**

Тражите необавезно прикази-
вање у свакој радио-трговини.

ТЕЛЕФУНКЕН

Најстарије искуство. — Најмодернија конструкција.
ЈУГОСЛ. СИМЕНС А. Д., Београд — Краља Александра 8.
Заступници у свим већим местима.

Једини Моде Салон

у својој кући без режије и који добија робу
из првих извора за готово, стога
продаје најјефтиније
увек модерне

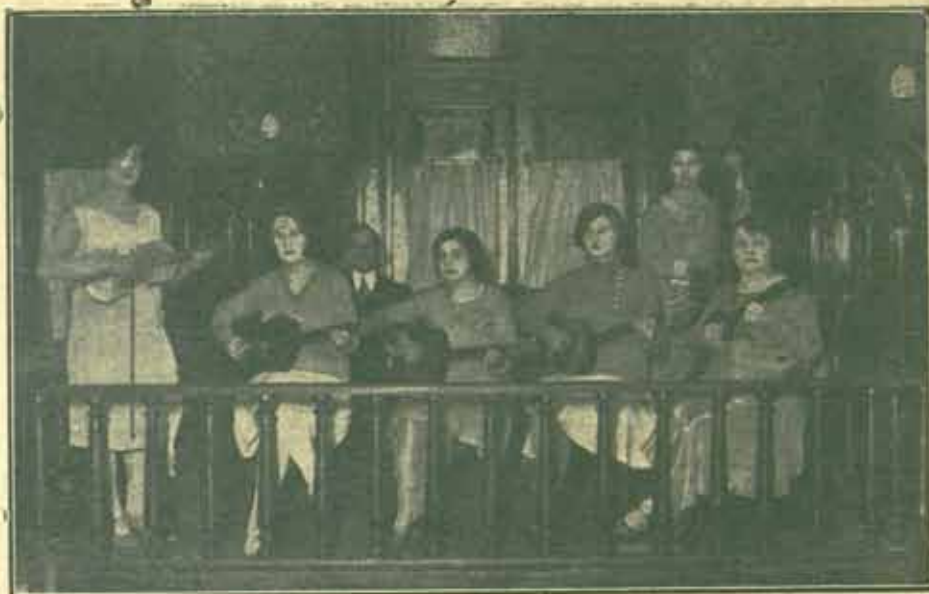

женске шешире

сав прибор, и огроман избор украса, цвећа и све новитете.
Поруџбине првом поштом, оправке прима

Сима М. Лазаревић, Краља Милана 120 (у дворишту). Телеф. 19-28

Шетње кроз

Дамен-капела „Драга Попара“ код „Неготина“ (Фото Ета)

Сугерирани раскошним дражима и величанственим заносима »Бога Севдаха« наставили смо божанствени пут, пут који нас несвесно води у севдалинске храмове, — кафане и ресторане — где је императорски диктирао Бог Бах и Бог Севдах!

И старо и младо — и мушко и женско, јурило је кроз веселу ноћ наше престонице, да растера туђу и бол; или пак да ужива у дрхтајима севдаха који је наркотизирао смртга бића, бацајући их у опијумски занос и у драж севдаха!

Засењени утисцима севдаха прохујалих ноћи, ми смо са девичанском радозналошћу поново кренули улицама, које су нам показивале пут ка севдаху!

Најзад, са највећим нестрпљењем

Дамен-капела „Олга“ у кафани „Обилић“

Дамен-капела „Катица“ код „Бајлоновог Кладенца“

прекоричили смо прагове дорћолског ресторана »Неготина«!

А, када смо ушли у отмене и савршено укусне просторије ресторана — били смо пресрећни. Шта више, осећали смо извесну завист према Дорћолцима, што је њихов »Вилајет« уметнички украшен тако симпатичном, а у исто време и најлепшом кафаном те врсте. Док је са десне стране (при улазу) седео на каси чувени дорћолски »Ујка« Мига, који је са великом савесношћу дириговао својом келнерском гардом; да би се гости што пријатније осећали у његовом ресторану. У том севдалинском храму, пријатно је деловала на нерве

»на далеко« чувена дамен-капела »Драга Попара«; која је чувена и славна са својим ватреним говорима у друштву »женских музиканата«! За њу би се могло, без претеривања, рећи да је највећи говорник женског дела нашега народа. До госпође Попаре седи г-ца Реза. (Прича се да је велика лафица у интерпретацији класичних пиеса). А, о госпођици Марији »Приморки« да не говоримо — ма је, опет, геније за севдах — и то наравно када пева са Реном плавојком. У том ресторану грех би био ако не бисмо споменули и словеначки бас или грациозну Пепицу »Словенку«!

Одатле нас такси пренесе у кафану »Обилић« крај железничке станице код чувеног газда Ике!

У ову севдалинску кафану долазе

ноћни Београд

Људи из свију крајева Југославије, да чују песму која им срце дира. У тој симпатичној кафани у заносу «својих средњих година» неуморно пева и диригује г-ђа Олга — жена великог темперамента. Поред «великог темперамента» примећује се још већи темперамент њене ћерчице г-це Емилије. А, поред тих двеју примећује се још један највећи темперамент, зван «Што такој». То је једна савршено лепа Рускиња г-ђа Тамара.

Из «Обилића» за час се створисмо у «Бајлоновом кладенцу» који се налази покрај Саве. Ту је господарила чувена дамен капела «Катица» са својим лепим и симпатичним девојчица-

Столе и Геза са својом дамен-капелом и омиљеном певачицом „Бебом“ код „Човића“

У хотел „Европи“ концерттрира чувена босанска капела „Сарајево“

ма Аном и Бебом, као и г-ђом Хедом специјалистичком за оперетске ствари. Та пристанишна кафана чувена је са својим домаћим специјалитетима и атмосфером, која је вечито испуњена веселошћу.

А када смо се желудчано задовољили код «Бајлоновог кладенца» — ми пођемо путевима који воде ка кафани «Човић». У тој кафани пева чувена лепотица Беба. То црно-око биће много њих је затудело. Прича се да када пева опија све! Поред Бебе, симпатична је филтура «Мађар ембер» Гезе и Чубурског Адониса «Столета».

Одакле кренемо за ресторацију «Румунски Краљ» где се публика, просто, превија од силнога заноса слушајући руско-југословенске сев-

далије! Г-ђа Тања Белов са својим дијамантском гласом симпатично је деловала на публику, која је са задовољством слушала сваку њену песму.

Најзад, смо дошли у хотел «Европу» — где се осећао мирис младости и лепоте премладих бића — која су опијала са својим заносним гласом!

Мил. М. Кутлешкић

ШТЕДИША

Отац: Мориц, нашао сам ти девојку. Нешто изванредно!.. Сутра ћеш ићи самном да је видиш. Припреми се, пристojно се обуци и не заборави купатило.

Син: Купатило?! Али, отац, ако се из ма каквог узрока прошевина поквари?...

Једна руско-југословенска капела

Г. Борислав Филиповић љубитељ „Недељних Илустрација“ из Охрида

Г-це Лешљанин, две симпатичне читатељке „Недељних Илустрација“ из Београда

Три љубитеља „Недељних Илустрација“ у Топчидеру

Г-ца Даница Вучковић из Ниша

Г. Драгиша Анђелковић из Београда

Г. Радован М. Алексић, учитељ из Пилиће

КОЈИ ЈЕ СПОРТ ЗА ЖЕНЕ?

Као и мушки спорт, женски је исто тако постао интернационалан. Жене северних земаља обожавају спорт као и оне из екзотичних предела. Једна Енглескиња воли тенис, као и Јапанка или Кинескиња. Интересантно је, да се жене одушевљавају неким спортовима, за које су раније држале да не одговарају њиховом темпераменту.

На пример фудбал. То је енглески спорт, а сада су га прихватиле најчешће Францускиње, мада су неки мушкарци противни женском фудбалу, доказујући да је то мушка страст а да није естетички да жена јури по

блатњавом терену, и убија ноге.

У многим земљама жене не воле фудбал, из кокетерије, јер воли увек да је лепа.

Најлепши женски спорт је јахање и пливање. На коњу се најлепше истиче грациозност жене и виткост њене силуете. То је можда најстарији спорт жена, јер је било амазонка у најстаријем добу. У осамнаестом веку жене су врло волеле јахање.

Пливање даје лепе форме жени, и истањује је. То је најбоља масажа за жене, којом умањује сало на трбуху.

Авијација је механички спорт и жене почињу да се баве њиме. У А-

мерици има доста авијатичарки, али Јапанкиње и Кинескиње воле авијатику.

Чисто мушки спорт — мачевање, прихватају и жене. Било је увек жена одличних бораца, које су умеле да рукују мачем и сабљом као мушкарци.

Наше Београђанке воле спорт. Оне се одушевљавају јахањем, хазеном, тенисом и пливањем. Београђанка је готово свака пливачица, а са тенисом некад мало позирају, воле да носе ракету, и дасе београдске износе им чикарму:

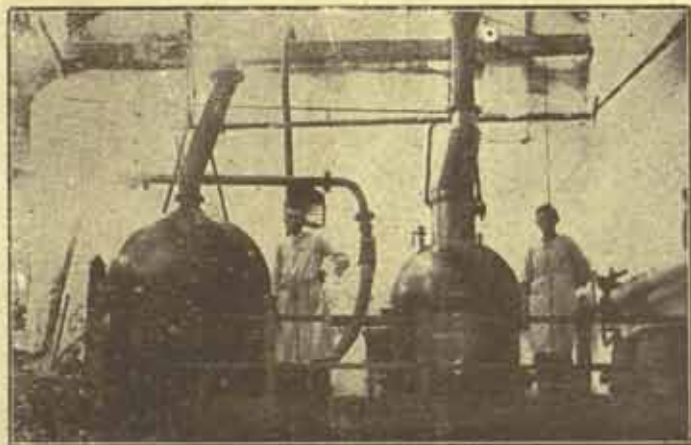
»Погледај, носи ракету, а не уме да игра тенис.»

За Вас, домаћице...

Прва Југословенска Фабрика Конзерви, Пекмеза и Буради **Светозар Стефановић - Крагујевац**

Производи Стефановића фабрике конзерви на изложби С. П. Д. у Београду 1929. г.

Казани за кување пекмеза

Утовар за извоз готовог пекмеза

Спољни изглед Стефановића фабрике конзерви

Фабрика конзерви: Основана је 1907 год. на месту где је постојала примитивна фабрика пекмеза и буради. Великим улагањем поч. Светозара Стефановића пре рата и великим трудом пре и после рата његових синова Стевана и Милутина, ово је предузеће данас на завидној висини. Фабрика конзерви је саграђена по свима хигијенским условима са пуно светлости, савршеном вентилацијом, са зидовима поплочаним плочицама. У погледу машина овај одсек фабрике има најмодерније машине за израду свих врста кутија од белог lima, а за израду конзерви постоје батерије казана, аутоклава, и пуно машина за сечење, чишћење и сортирање поврћа, фабрика има капацитет 40.000 кутија за 10 часова рада. За израду конзерви од меса фабрика располаже сопственом, врло модерном кланицом, у којој се може дневно прерадити 50 комада волова; затим оделења за смештај ме-

Квалитет стоке, која се коље за Стефановића конзерве

са и огромне штале за смештај преко 250 комада волова. Фабрика скоро све потребно поврће производи у својим огромним баштама од нарочитог семена које се сваке године добавља из Француске и Немачке. Положај и машинске инсталације за заливање дају могућности да и у сушној години фабрика добије потреб-

ну количину поврћа. Производи ове фабрике познати су како пре рата тако и после рата нашој потрошачкој публици по одличном квалитету и солидној цени.

Фабрика буради: Производи бурад од буковог дрвета за паковање масти, пекмеза, зејтина и т. д. и може годишње да изради до 20.000 комада. Фабрика располаже са модерним машинама, у којој се поред буради израђују сандуци и дрвена вуна за паковање конзерви.

Фабрика пекмеза: Једино предузеће ове врсте у нашој држави које више од 30 година производи пекмез на модеран и машински начин. Фабрика може да произведе око 80 вагона првокласног пекмеза за сезону, која траје највише 45 дана. Производ ове фабрике јако је тражен у нашој земљи, а нарочито у Аустрији, Немачкој и Чехословачкој, јер му је квалитет ненадмашан и врло добро познат и тражен.

Недељне Илустрације

Бастер Китон у једној љубавној пози са својом партнерком Дороти Себастијан

Портрети публичних уметности.

недељне

Илустрације

Дин. 3.

Бр. 20

MC-1639

DOROTHY SEBASTIAN
by Sidney H. Mayer

Чувајте се, gospodo, кад Нанси Карол одапиње свој лук са љубавним стрелама.

Психологија женског и мушког срца.

Пркост и гордост у љубави

У једном роману прочитала сам ове речи: »Ако хоћеш неког да заволиш, свађај се с њим...« То нису оне жучне препирке, већ лаке, као иронисање и негативна осећања, која се крију, само што тињају непрекидно и прете да се претворе у страст.

Признање љубави ствара чисту ситуацију, скривање осећања увек буди радозналост, даје права да једно друго истражују, истражују оно што желе да дознају, а те fine дискусије откривају дух, мисли, интелигенцију и мушкарца и жене, и штогод се они више познају, симпатичнији су једно другом кад нема разочарења...

Кроз те препирке и пецкања осети се и карактер и темперамент, и ако изгледа, да су двоје који се воле, далеко једно од другог, они већ плету свилене нити љубави од оних слатких и чежњивих погледа, од не-

гација и иронисања, и те нити их обмотавају и приближавају једно другоме.

Љубав је вечно осећање, истоветно од свог постанка па до бесконачности, али оно има и своју боју, свој тон, који је у романтичном добу био сентименталан... Зар би један младић из тих времена могао почети увертиру љубави другим чиме до уздасима и заљубљеним погледом.

Данас је у љубави много пркоса. Пркоси и мушкарац жени и она њему.

А зашто тај тон?

Зато што је велика конкуренција, што је мање отпорне снаге пред многобројним искушењима, што је већа zasiћеност љубави. И чежња не сме одмах да је задовољни... Треба чезнути и желети, успоравати темпо љубави, водити је вијугавим путем, при-

премати јој мале заседе и изненађења, која изазивају у очима једног тријумф или пркос, у очима другог љубомору...

Љубав је низ ситних догађаја, ситних сцена, које могу да имају огромног ефекта на срце и велико дејство на љубомору. Кад би љубав била песма од два три такта, заморила би... Али то је симфонија са фијуком осећања, уздасима, стрљенима, разочарењима, надом, бесом, циклоном страсти, који кида и руши. Сваки дан у љубави има своју боју, своје догађаје, свој темпо и расположење... Љубав увек припрема низ радости и низ разочарења, и мушкарац некад лагано приступа освајачки, а жена узмиче лагано, одржавајући увек једно исто одстојање... И у том стадијуму освајања они се обоје оружају... То је први дуел, и некад су обоје храбри борци, наоружани духом и отпорношћу, која све више дражи у колико се продужава.

Успоравајућа једна околност у љубави то је гордост. Има гордых жена и поноситих мушкараца. Гордост је или пуста, или дубина осећања. Горда жена не даје лако своје срце, поносит мушкарац не верује увек жени, можда и због разочараности, или зато што се боји да не пати. Кад се сусретну две горде природе онда настаје прави двобој, јер ни једно неће да капитулира прво.

Али то могу да буду опасни сусрети који воде пожару страсти. Оно што се тешко осваја, тешко се и губи... Брзо освајање уништи понекад перспективе нормалне љубави, јер је све без даха, без размишљања, без психичке подлоге, која је темељ љубави. Осећања морају да се култивирају, ако се не схватају као тренутни каприци. Тренутна уживања су као они пејзажи на станицама од пет минута, и кад се воз крене после једног сата све је заборављено... Модерни живот узбуђује, нервира жену а она много пута подлегне каквом каприцу... Али кад се кроз живот жени нижу такви каприци, она постаје блазирана, неспособна за дубље осећање, осети презирање према мушкарцу. А то је све зато, што је била жртва својих чула, што није имала гордости у себи. Из љубави треба увек извући неку корист, психичку неку добит, нешто што ће да унесе лепоте у душевни живот жене преко њених чула, што ће да јој увек остави лепу и топлу успомену, од које се она неће никад застидети. Кад је жена у власти чула, онда је то немогуће; кад спаја психу и срце и кроз њих посматра мушкарца, она ће се мање разочаравати. На психи базира гордост жене, и кад је мушкарац у стању да растопи гордост топлином својих осећања, онда он увек има исто срце једне жене.

МИР-ЈАМ.

Званична Мис Саарјево г-ца Милојк а Ђуковић, изабрана приликом конкурса „Времена“.

Избор „Југословенске поште“

Друга, ново-изабрана мис Сарајево 1930 г-ца Лопа Франк.

Недавно је уредништво „Југословенске Поште“ изабрало на свом курсу најлепшу Сарајевку. Ово је други избор, јер Сарајево је било те среће да ове год., као ни једно место, бира две мис. Једну званичну и једну симпатичну, чисто сарајевску. Први избор, званични извршило је уредништво „Времена“ преко овдашње „Цвијете Узорић“ на њеној забави уочи нове године. Мало незгодан термин, кад је у Сарајеву било толико приредаба да је се у просторијама Хотел Европе, где је вршен избор скупило врло мало публике, да би избор могао бити правилан и да задовољи већину. Зато је објављени, независни конкурс „Југословенске Поште“ примљен с разумљивим интересовањем, јер је учествовање сарајевских лепотица било многобројније. Зли језици причају, да је већина посетилаца за први избор знала, ко ће бити изабрана за мис. Овај пут се пак није знало, све до сада, док није жири између многих кандидаткиња прогласио симпатичну госпођицу ЛОЛУ ФРАНК као мис.

Самом избору не може се пребаци-

ти ништа, јер поред публике која је гласала гласовницама, избор је на крају извршио посебни жири, независан од утицаја са ма које стране.

А сад о једној мало захвалној страни поводом ових двају избора. Питање које занима Сарајево, која је од ових двеју мис лепша, гори свакоме на уснама. Ту су већ мишљења подељена по симпатијама, које и једна и друга мис уживају овде. Ја бих рекао мој суд, али само у поверењу, јер не бих желео да се као сарајлија замерим ни званичној, а ни овој данашњој. То решење неск ми се дозволи да пренесем на цењене читаоце „Недељних Илустрација“, а мене реши незахвалне задаће, јер знате, ја бих желео да останем са обе мис у добрим односима.

Госпођа Лидс, рођена руска принцеза Ксенија, љупка жена г. Лидса, америчког спортисте и сина краља плекане индустрије.

ЗНА ОН ГДЕ ЈЕ

Ташта: Твоја жена је дошла код мене.

Зет: Знао сам ја то... пошто сам јој рекао да иде до ђавола.

Познато је да у кишне дана влажан амреп причињава доста штете, квари паркет и тепихе. Сад је међутим пронађен један згодан патент који задржава воду са змрела. На нашој слици види се тај нови практични проналазак, који има изглед малог амрела и по употреби може се скинути.

У Холивуду су заведене по улицама нарочите поштанске кутије за пакете, сличне онима за писма. Ово је дошло услед тога што се у Америци о празницима шаљу многобројни поклони те су поште преотерене разним пошиљкама. Овако сваки може директно да шаље пакет као обично писмо.

Позоришна публика од галерије до партера

Један амерички редитељ рекао је да су Американци најсимпатичнија публика на свету. То би се исто могло рећи и за Београђане, речима глумца, које често познавају: »Ах, Београђани су златна публика.«

Најлепша особина наше публике је: самосталност критерума. Она се потпуно еманциповала критика, и увек чека да донесе сама свој суд, а уме да буде најлепши жива реклама и глумцима и комаду, и од уста до уста препричава сва своја преживљавања. Тешко комаду и глумцима, кад публика каже: »Не вреди да гледате«. У нашем позоришном животу многи ишчекују критику публике, и пусте да гледају прво она, који морају сваки комад да виде, и тада се од њих распитују, да не би узалуд ишли, ма да има један добар део публике, који посети сваку представу, да би потпуно свој репертоар, или зато, што хоће да види баш и оно, што други не хвали.

Друга особина публике то је такт.

Она је увек лепо васпитана на представи, слуша до краја, допусти себи да зене, прокритикује у фоаје-у на сумору, али те критике у фоаје-у највише су чују од премијерске публике, и не допусти себи ни један узвик негодовања, а већ о звиждању и да не говори. Галерија изражава своје задовољство аплаузом, а кад је незадовољна она је утишана, или просто неће да дође. Комади, који пропадају, осете празнину сале, не у партеру, већ на галерији. Галерија има највећу скалу позоришне публике, и њен темпераменат је увек ватрен, као да седи увек угодно у фотелији, и ако их можда заболе ноге од стајања по три сата. Али колико идеализма у њиховим младим срцима кад се стојећи одушевљавају, и излазе расположени и одушевљени из позоришта. На галерији се ретко кад заспи. Партер пре може да види неку главу која се клати и пада дремљиво и пруди, а галерија је срце позоришне сале, њен најосетљивији

нерв, најбудније чуло, најнеуморнија позоришна публика, коју вазда глумац с љубављу гледа и ишчекује од ње највећу захвалност и признање. Галерија има најискренији суд, непристрастан, правичан, и увек се потруди да нађе нешто и лепо у комаду. Она уме да осети све ефекте, да пронађе најважније моменте и да их осети.

Партер и галерија нису увек у љубави. На њене аплаузе, услед сцене, често се чује из партера ућукивање: »Пет!.. Пет!..« Што галерију једи, а и глумца, јер кроз узбуђење игре аплауз му даје још више заноса, али оно »Пет!..« нервира га и пада као хладан туш на његове вреле нерве... Зато се чувајте да изговорите оно »Пет!« Тај, који то каже, требало би да се појави после сцене иза кулисе, и да чује онај љути глас глумца који говори својим колегама:

»Само да ми је знати ко оно виче »пет«, кад ми је аплаудирао на отвореној сцени...«

А то »пет« може се објаснити, и оправдати, јер долази од неког паљљивог слушаоца, који тражи тиши-

ну и боји се да му не умакне ни једна реч, док галерија мора да га одуше својом пажњом и љубави према глумцу.

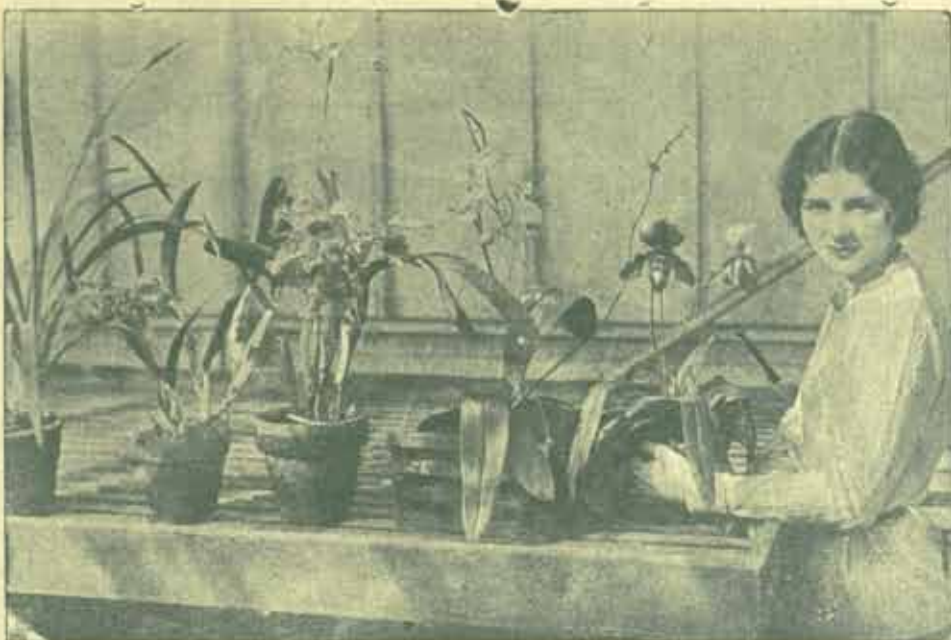
Свака представа има своју публику, и на једном лепој комади никада публика не реагира на један исти начин, а има места која осети сва публика и реагира истим темпом. Некад публика не даје такав утисак, као да се скупило неко интимно заједничко друштво, које једнодушно и једногласно прима игру глумаца, расположење се преноси с једних на друге и тако се снажно и весело реагира, да су глумци просто усхићени. Од партера, па до врха, све изгледа као да је галерија. Тај галериски штимулс сале пренесе се и на глумце и представа је за њих права милина.

Кроз тај штимулс често се провлачи понеки женски смех, више кикот, слатка и звучан, да глумац непрестано чује тај смех, и он га одушевљава, и чује се после иза кулиса: «Е, што се чуо један женски кикот...»

А понеко кашље, дође са кашљем у позорницу, па осећате како га голица грло, и он не може да трпи, него сваки час кашљуће... Једном тако, на гостовању Сесил Сорел, седи до мене једна дама, па је такав кашаљ спопао, да је сваког минута морала да се накашље, да је тај њен кашаљ апсорбовао сву пажњу оних око ње, спреда, позади, десно и лево... Ја сам се страшно нервирала, и мислила сам: Зашто свет долази у позорнице, кад назебе и кашље?.. Али баш ако хоће да дође, има један начин, да спречи кашљање: Нека држи стално марамицу на грлу, да га загреје, и кашаљ умине.

То је једина мана београдске публике, иначе она је увек златна публика, тактична и непристрасна.

МИР-ЈАМ.

Филмска звезда Марселин Деј има најскупоценије орхидеје на свату. Ових пет сансија орхидеја, које се на слици виде, представљају огромно богатство од 3 милиона динара.

Јеж

Ова чудна мала животиња необично је прождрљива. Обично се мисли да се он храни бубама, црвима и зеленишом. У ствари он се не задовољава тако мршавом храном и тиме се храни само кад нема ништа боље. Кад му се укаже прилика он прогуте птицу, циљу па чак и зеца. Видели су једну женку која је појела своје младиће, остављајући на страну само кожу са бодљикама. Јеж врло радо гута жабе, мишове и гмизавце, нарочито змије. Енглез, знајући за његову наклоњеност према инсектима, држе га по кујнама где тамани

гамад. У извесно доба године јежеви се могу купити на лондонској пијаци.

Јеж има ту особину да на њега не дејствују никакви отрови. Један немачки лекар је давао јежу арсеник, опијум и сублимат и онај је све лепо сварио. Тиме се да објаснити да јежу не буде ништа пако га отровне змије уједају приликом борбе које он води са њима и увек решава у своју корист. Има људи који једу јежеве и тврде да су врло укусни.

Свечано отварање новинарског дома у Мадриду. У средини види се краљевски пар а између њих претседник новинарског удружења у Шпанији.

У Мадрину је недавно на свечан начин отворен први шпански облакодер: дом новинарског удружења.

Румунска Краљица Марија са принцем Николом и принцезом Илеаном на броду „Левитанија“ приликом свог пута за Америку. На слици се види поред принцезе Илеане и г-ђа Вилсон супруга бившег председника Сједињених Држава.

Њ. В. Краљица Марија — Румунска

Међу европским крунисаним главама Њ. В. Краљица Марија, можда је једина, која се може похвалити, да је највише света видела и да је највише света пропутовала. Треба само напоменути њен далеки пут у Америку, где је посетила сва знаменита места северне Америке, а познато је да је ових дана завршила свој пут по Азији и Египту, где је обишла историјске споменике старе египатске културе.

Дописник румуњског листа „Универзула“ у Каиру имао је част да буде примљен од Краљице Марије и из свога интервјуа са румунском краљицом износи врло интересантне податке.

»Да нисам краљица била би сликарка. Увек сам сретна када се нађем у кругу уметника... Околности су хтеле друго«.

Ове речи — вели дописник — врезале су се дубоко у мени, после једног разговора кога сам имао са Њ. В. Краљицом од Румуније, коју сам срео у Каиру у току њеног пута са Њ. К. В. Принцезом Илеаном.

Овако почиње врло интересантан чланак енглески журналиста г. Гордон Уатерфилд, коресподент агенције Н. А. Н. А. чији је једини представник у Румунији „Универзул“.

ПРАУНУКА КРАЉИЦЕ ВИКТОРИЈЕ

»Краљица — продужава г. Уатерфилд — праунука краљице Викторије, јесте једна од најмаркантнијих персона. Она је од ње наследила изглед и моћ једне личности која импресионира све који дођу у контакт са њом. Њене дубоке очи са продирућим и ватреним погледом, захвати све у њеној близини, а њена неизмерна енергија излива се у писању, сликању и путовању. Начин оваквог њеног живота давао је повода критикама, које су додирнуте у овом интервјуу. Да је краљица Марија живела пре француске револуције, она би била вероватно један аутократ и владала би земљом са много достојанства. У демократској епохи њена енергија требала је да пронађе друге путеве за канализирање. Она је један редак карактер,

који заслужује пажњу једног првокласног биографа.

За време њеног бившења у току од месец дана у Египту, Њ. В. Краљица Марија успела је да импресионира цео свет својом симпатијом, која је из ње зрачила, као и њеном интелигенцијом. Читаве генерације које су је виделе како пловни плавим Нилом задржаће вечиту усломену на њу.

После једног ручка који је даван у њену част, у једном од великих хотела у Асуану, примећена су два детета како се шетају хотелским коридором до дубоко у ноћ. Тада су изјавили да они нису до сада видели праву краљицу и да неће лећи пре него што је добро својим очима не виде. Њиховој радости није био крај, кад су били представљени краљици.

МНОГО САМ ПУТОВАЛА У МОМ ЖИВОТУ

»Много сам путовала у мом животу — изјавила ми је краљица. — Детињство сам провела у Енглеској, после тога била сам на Малти, у доба када је мој отац, војвода од Единбурга командовао средоземном

енглеском флотом. Онда сам била на подједнакој даљини од Немачке и Русије. Али ретко сам се тако провела као у Египту. Интересује ме ова земља и симпатизирам са модерним аспирацијама Египта.

Нисам истраживала политичку ситуацију земље. Моја пажња била је још од првог момента привучена од стране египатских сељака. Дивим се њином схватању и животном елементу. За месец дана видела сам много, највише су ме импресионирали краљевски гробови прастарог Египта.

Устајала сам рано, устајала сам у 6 и била сам жељна да будем за све време заузета интересантним стварима, и интересантним људима које сам требала сусрести.

Никада, пак, нисам била активнија него у Америци, где сам требала да присуствујем на четири—пет пријема дневно у свакој вароши коју сам посетила. За време ноћи писала сам чланке. Много ми се допадају Американци, али њихова штампа прелази моћ мога схватања. Нигде до сада нисам видела тако огромну машину која је избацивала из себе сензационалне истине, као што је то њихова штампа.

Увек сам волела да пишем, и издала сам на јавност књигу приповеатака, пре неколико година. Оне су базиране на фолклору Румуније, која је чаробна. У прошлости сам много сликала, највише цвеће, које ме увек занима. Већина наследника краљице Викторије имали су уметничког дара, ја сам наследила дар сликарства.

КРАЉИЦА ДЕКОРИСАНА НА ИЗЛОЖБИ У БАРЦЕЛОНИ

»Али остало ми је врло мало од слика, јер су ми све разузели пријатељи и посетиоци.

Сликала сам ради мог личног уживања и израдила сам једну слику већих размера и урамила сам је у танак оквир. И благодарећи само тој околности, успела сам да сачувам и да је пошљем на изложбу у Барцелони. Изложена слика је учинила велики успех и ја сам декорисана.

Кад сам, ту скоро, била у Лондону, сећам се једног дивног ручка у Пен-клубу. Тада сам била за столом поред John Galsworthy, коме се много дивим. Много читам на енглеском, француском, немачком и румунском. За нашу епоху моји су укуси католички. Сигурно је да би они укуси, да живим у доба моје прабабе, били скандалозни.

МОДЕРНИ ПИСЦИ

»Занимају ме манири модерне литературе, с тога сам дезоријентирана о писцима као James Joyce, и те-

Принцеза Илеана, која је Краљицу Марију пратила на путу по Америци.

жњама које чине да фабрикују нов језик. Изгледа ми да има много пркошења и чикања у духу модерног писања. Аутори култивације скандал у духу да изазову реакцију публике и уживају видећи колико је она готова да прогута све што јој се сервира. Групе модерних писаца реципрочно се додирују, имајући њихову критику готову, да им одобравају, а да публика црвени и да се стиди. Ја их све читам. Имам велико дивљење за Lytton Strachey, чије су биографије занимљиве и за које верујем да су истините. Што се тиче »Живота краљице Викторије« могао је моју прабабу нешто мало да исмеје. Био је уистини врло правичан. Имам наду да ће г. Lytton Strachey писати моју биографију.

ДНЕВНЕ БЕЛЕШКЕ

Верујем да водим врло активан живот и могу се ограничити да пишем, или да сликам свакодневно у личном дневнику, кога сам почела у почетку светског рата, тај мој живот.

Сваког дана пишем о људима које сам тога дана сусрела, и у њему се налазе интересантна опажања између догађаја и личности. Али ово није циљ дневника који се пише да буде публикован доцније, под именом Успомена. Стављам на хартију све што сматрам да треба да ставим за мене и за остале личности које срећем у животу. Налазим да ми је дневник од велике користи при мојим дискусијама, јер ме опомињу на поједине познате.

Не сећам се, да ми је ко казао да личим на моју прабабу краљицу Викторију, па ипак верујем да имам нешто од ње, као, из њене воље да води и од њене снаге. Била сам више пута осуђивана због суторитивности, али ја мислим да је то само начин опхођења кога сам наследила.

Моје сродство са Русијом је сигурно модификовало моју енглеску структуру.

УПРАВЉАЊЕ ЗЕМЉОМ

Врло се интересујем (very interested) о управи моје земље што је природно, ако се обрати пажња колико сам много провела у њој. Румунија је пролазила кроз многе тешкоће.

Она је много патила после великог рата, а после овога дошла је експропријација која је била неопходна, али која је донела опадање агрикултуре. Земља је била узета од велепоседника који су умели да исцрпе максимум користи из ње и прешла је у сељачке руке, којима је једина брига била да донесе толико да исхрани њихове породице; постепено земља ће изаћи из ове кризе.

КАД БИ БИЛА АУТОКРАТА

»Питам се више пута, шта би радила, да сам аутократа. Увек ми је изгледало, да политичке размирице нису потребне.

У доба прошлог века политичар је био врло моћан, данас финансијер је најмоћнији, а често је стицајем прилика бивао у опозицији противу владе, што је врло рђаво. Волела бих да формирам владу састављену од људи од посла. И кад би се ма ко од мојих подчињених показао да је способан у администрацији, ја бих га поставила за првог министра. Социјалисти иду за тим да имају владу састављену од експерата једне партије. Више пута сам изненађена колико поједини управљачи државе имају у себи предрасуда и анимозности, и колико су укорењени и изукрштени интереси и убеђења. Ово доводи до неразумевања и половину времена људи раде негативно, врло често што не познају сам проблем. Ја немам ни један облик осећања анимозности према нареду.

ДОБРО ЗДРАВЉЕ

Може бити да мој недостатак у предрасудама припада факту, да нисам имала потребе да отварам пут живота. Да сам друкчије радила, можда бих и ја била приморана да будем мизантропа. Ово вероватно утиче на људе да греше у расуђивању интенција и карактера на начин који је нарочити. Ја сама патим од овога као и сви други, али имам здравље изванредно те ми се ретко дешавало да идем за мислима других људи.

М. М.

ПРВА СТРАНА:

ДОРОТИ СЕБАСТИЈАН

Звезда која у последње време осваја биоскопску публику.

Зграда у Васиной улици коју Државна Хипотекарна Банка руши због проширења своје зграде.

Крсмановићево имање у почетку Васине улице, које је откупила Општина и које се сад руши.

Типична зграда старог Београда на углу Скопљанске и Дечанске улице.

БОРБА СА КОНДОРМ

Американац Лим који је у току последњих година прокрстарио крајеве још довољно не проучене Мексиканске Калифорније, успео је, да помоћу тамошњих урођеника открије једно кондорово јаје, врло редак примерак, које је г. Лим продао једном колекционеру у Сан Франциску за хиљаду долара. Али авантуриста Јанки у мало што није овом приликом главом платио.

Кондор, грдна птичирина која летва на невероватној висини, налази се врло често на Андима, али има га и у Калифорнији, где су у неку руку као реткост заштићени. У Мексику на против, и у пределима где Лим оперисао није се знало за ову заштиту.

Једног дана Лима позову Индијанци, да их ослободи два орла, који им сваке неде-

ље односише по једну овцу. Лим пође у лов, и одмах сазнаде да су то кондори. Али како су они летели на огромној висини, то Лим није могао ни да помишља на пушку. Тада Лим реши да их убије на њиховом гнезду, и после навесног времена он га и пронађе.

Када стигне до места где кондори свине своје гнездо, на једном врху од стене која висаше над једном дивљом провалијом, Лим се веза једним конопцем за једно стабло од бора, да би имао слободу дејства и очекивао свој лов.

Како се кондори не појављиваху, Лим се реши да се приближи гнезду које је било у шупљини једне стене, на његово изненађење и радост тамо нађе једно јаје, које узме. Али у моменту када остављаше гнездо и носаше свој плен — јаје — кондори који на близини осматраху своје

БЕОГРАД КОГА НЕСТАЈЕ...

Престоница из дана у дан мења свој лик, губи свој некадањи паланачки изглед и све се више модернизује. Турска кацрма почиње да бива исто онаква реткост каква је реткост до скоро била асфалтна улица. Исти је случај и са грађевинама. И ту је много уређено, али још увек има да се ради. Старијске куће, које памте наше прве устанке, готово су све ишчезле. Ово лето збрисаће још неку десетину кућерака, који су се једва држали да не падну. На место њих подижу се модерне, вишеспратне куће, које одговарају увећаном Београду и престоници велике Југославије.

Гнездо, као муње успремаше се на Лима и ударима крила хтедохе да га оборе у провалију.

Лим држећи чврсто јаје у левој руци дохвати уже и хтеде брзо да се удаљи од гнезда. Узалуд је ловац ударао ножем кога је имао у појасу, женку она га кљуном држаше за кожне чакшире и удараше крилима. Сечиво од ноже не достизаше до кондоровог тела. За то време мужјак се устреми и кљуном удари Лима у грљан и раскрвави га. Проузороковани бол учини да он испусти јаје, које паде на маховину и срећом није се разбило. Ослободивши руке, извади револвер и истади два метка у женку и она се отропошта мртва у провалију, а мужјак изненада напусти борбу и одлете на оближњу стену.

Тада Лим стави јаје у недра и поче да се спушта низ конопца који је био везан за бор. Дошав до места где је био оставио своју пушку, журно је аграби и једним метком обори и мужјака.

Лим се са богатим ловом сиђе низ планину, са грабљивицом која је мерила 30 кгр. са јајетом и са раном на грљану, коју је морао доста дуго лечити. **М.**

СВАДБА

— Мамо, мамице...

(... Шта, дете моје?)

— Причај ми нешто.

(... Шта, дете моје?)

— Ма шта. Већ је година дана како лежим овде. Тако ми је досадно. Пожури се, док се није смркло. Јер онда долази грозница и ти онда над подом лебдиш, одлетиш на пећ и тако су ти велика крила. Причај о свадби, о својој свадби, о којој си ми већ толико пута причала, о тој великој, дивној свадби.

(... Где да почнем?)

— Почни са раном зором. Тиме почни, како си се пробудила и на- смешила на гране јоргована, тиме почни, како си отворила очи и све- жом водом прала своје дивно лице. Је ли да је лепо време било онда?

(... Дивно време душо моја. Биле су Цвети, све је у злато и цвеће било обучено. Ко је тога јутра пружи руку кроз прозор, томе је целога дана златна била).

— Тога дана рано си уранила.

(... У киши од злата сам се че- шљала. Шарени лептирићи су лете- ли око косе моје. Смејала сам се гледајући у огледало. Косу сам пле- ла у коврчице и имала сам рококо фризуру).

— Видео сам слику твоју. Оквир њезин од сребра је. Таква си на њој као голупче у огледалу. У тој хаљи- ни од броката си била, коју сам на тој столици видео?

(... У тој, од које сам ти касни- је повој направила).

— Је ли много гостију било на свадби?

(... Деведесет и деветоро њих је дошло. Већ недељу дана пре сва- дбе дођоше. Твоја баба их је у оде- љенима према врсту сместила: оне за које је било места, док су остали све хотеле у граду били заузели. Боже мој, сваки ред је нестао у ку- ћи. Седам куварица је кувало и пе- кло, и дању и ноћу. Са свију страна су долазили: из целе државе, из иностранства, рођаци и познаници и плакали су од радости. Плаве очи чланова породице топиле су се у полумрачним собама када се о мо- јој срећи говорило. Бацали су по- гледе на мој венац од мирте, којим су се расејано играли моји прсти, а моје очи, моје плаве очи светлиле су се као плави алем).

— Ко је све био овде?

(... Сви су били овде. Бискуп у љубичастој одежди, са својом се- дом косом, паметним очима и злат- ним наочарима. Њега су у гостин-

*За неју
и природне лепоте.*

Велика омиљеност Елида артиклова нашла је повода у њиховом ненад- машивом квалитету. Ови су произ- води у најмању руку равни најбољим страним фабрикатима. Елида Вам са својим богатим избором пружа све што требате за неговоње Ваше природне лепоте.

ЕЛИДА

ској соби сместили, тамо где је по- стеља са балдахиним. Свилен покри- вач и чипкама украшене јастуке му дадоше. Сијасет путних кожных торби донеше рођаци са севера, прашни и изломљени од пута они сиромашни, а одморни, горди и охо- ли они богати. Они који су већ пре недељу дана дошли са југа, из су- седних села, завидели су онима са севера. Не умем да ти кажем колико их је било. Адвокати, лекари, беле- жници, официри, силне даме од гла- ве до пете у бело обучене, цвећем искићене, многа важна господа, ко- ја су краљевске напојнице давала послузи после вечере).

— Где је било постављено за ве- черу?

(... У дворишту, дете моје, као што знаш, испод киселог дрвета, под једним шатором, испод којег су

бели столови у облику потковице би- ли постављени, и који су се клатили под теретом торта и цвећа. Градски пандури у својим белим гајтанима украшеним одећама разносили су грејане тањире. Чувена печења и крофне твоје бабе никад не пости- гоше такву хвалу као те вечери.

— Како сте седели?

(... Ја сам поред оца твога седе- ла, који беше врло блед. Својом ко- преном хладила сам лице своје, ру- ке своје и успамтеле уши своје. Са- мо врат ми беше хладан као лед. По- ред нас седели су венчани кумови и епископ, благо смећећи се. Мало ниже у дугом венцу девојке, а по- ред њих девери готови за игру. Је- дан твој рођак изрекато је веселу здравицу и упадљиво је кашљуцао. А твој ћелави чика, коме се толико смејеш сада, гладно је своју ковр-

дасту косу и удварао девојкама. Тада ти још беху живи оба деда).

— Мени је то вече сада тако познато.

(... Јесте ... богме. Цигани из суседног града дођоше у двоје кола и никада лепше нису свирали. Лице примашево облиле су сузе. Старе, стародревне песме су свирали, при којима се старија господа сетише младости своје и помислише на младе девојке које су од онда остареле и које су тада тамо седеле са седим власима, повезане, својим увенулим ушницама удисале у себе меланхолију и опијале се сузама као мушки вином. Незнам, сви су по мало тужни били. Маслине из суседних вртова слале су свој болни мирис).

— Мамице ја осећам и мирис маслина.

(... Само остани миран, дете моје. Све ћу ти испричати).

— Не сад ћу ја да наставим. Па толико си већ причала о томе, мамице. Све на памет знам, свега се сећам. Видиш, ја видим како у седам часова седите у шатору и још је сасвим видно. Послуга трчи тамо-амо... А кућа је сва преврнута. И кроз пољаву шатора се види да сте собе за госте испразнили. Ходник, који је иначе тако уредан и пријатан, био је суморан од ствари које су једна на другу биле набациане, као да је мртвачки одар постављен у њему. И ти си плакала, а ниси знала због чега плачеш. Стегло ти се срце, јер си на свој живот помислила, на године свога девојаштва, на своје собе у које више нећеш улазити. Тихо си јецала код једног прозора.

(... Откуда знаш то, дете моје?)

— Знам, знам. И то знам да си загрлила брата пре но што си отишла у шатор. Тако си тужна била.

(... Шта то говориш?)

— Једну жуту ружу си заденула у косу.

(... Једну увелу ружу.)

— И твоја кита цвећа била је од ружа и сећам се на папирни точир и на траку од атласа коју си нежно миловала.

(... Па то ти никад нисам причала).

— И зебла си за столом, поред хладног пламена свећа. Свој поглед бацала си на госте око себе и он се зауставио на једном младићу.

(... На коме?)

— На једном непознатом младићу.

(... Не сећам се).

— Али ја се сећам. На једном непознатом младићу, који је седео с леве стране поред прочеља између два рођака, са сјајним белим пластроном у свечаној црнини, чист, врло чист. Ниси га познала. Али ваши погледи укрстише се. После си се мо-

ме оцу обратила. И он је на један тренутак према младићу бацио поглед, бојажљиво и дрхћући, а после је збуњено оборио очи. Ни он га није познао. Мислили сте да је неки странац. Нико га није познавао.

(... Да, да.)

— Међутим, онда сте га силно волели.

(... Мислили смо да је неки далеки рођак, неки путник или нека скитница који се увукао међу нас.

— Ником ништа није рекао.

(... Сећам се сада. Ништа није окусно).

Тек после поноћи је узео један гутљај црне кафе.

(... И то са таквим пијететом као свештеник вино над олтаром, свету крв Христову).

— Младић је скоро светац био. Често је излазио у ноћ и посматрао звезде које се купаху у ароми дрвећа и тужно је гледао према Истоку, према звезди Вечерњачи.

(... Када се вратио под шатор, његов фрак је сав позлаћен био. Међу звездама угледах његово лице).

— Једна звезда је горела на његовом оделу, мамице.

(... Тако је пазио на себе. Ни једна мрва га није упрљала. Ни једна кап вина се није скротрљала на његову белу кошуљу).

— Никоме није дозволио да се његовој души приближи. Када је засвирао оркестар запушио је уши: другу песму је чуо.

(... Пред зору сам га боље видела).

— Пред зору је тихо за тобом ишао и у дворишту прах ногу твојих целивао и траг обуће твоје у песку.

(... И другог дана је тамо био за столом).

— Тамо је седео и посматрао госте, који су у подне на столу хркали поред догорелих свећа. Дивно се крупним сузама које су се котрљале низ лице тих гостију, који су

се плачући веселили, дивио се банкетима у рукама цигана, вину у чашама, умрљаном, пепелом од цигара посутом чаршаву, који је изгледао као неки обесвећени покров са олтара. Три дана је трајала свадба и он је три дана остао тамо.

(... Али трећег дана у зору не-стао је).

— Није, мамице, поред тебе је остао. И ти се сећаш тога, када сте прошли кроз стаклени трем. Тога јутра је у једној дубокој фотељи седео, тужно умирући.

(... Прозори су се већ светлили).

— А он вас је чекао у предсобљу.

(... Наслонили смо се на прозор и посматрали смо звезде ја и твој отац).

— А младић, који је представљао будућност твоју и који види сада у себи прошлост твоју, укочено је гледао преда се, као да је спавао, али није спавао, већ се молио Богу за тебе. Грозница његова искитила те је ватреним тракама. Испод тебе зеленила се трава врта, а у сунчању тако су горели црвени цветови турчинка као мале црвене електричне лампе.

(... Како је блед... рекао је отац твој и указао на младића).

— И он се није макнуо оданде.

(... Како плаче... рекла сам благо и погладила га по коси).

— Тада сте пољубили једно друго први пут и сасвим добро сте ме видели. Мене сте видели. Да, мамице, немој се плашити очију мојих, ја сам то био, ја сам био тамо на твојој светој, хиљаду пута светој свадби, тај непознати младић поред левог угла стола, лево од срца твога и плакао сам, радовао сам се, молио се Богу молитвом својом и певао својом болесном малом душом.

(... Дете моје, шта говориш? Опет те је ухватила грозница. Лези па се одмарај. Сутра ћемо опет причати. Лекар је рекао да ти дам антипирина).

К. А. Ц.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.Финци БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН 781

Писмо из Русије

БАЛЕТСКА ШКОЛА У МОДЕРНОЈ РУСИЈИ

Густ, децембарски снег пада над Москвом, ветар фијуче, јурећи чак са далеких степа, и засипа пролазнике белим зимским отртачем. Осећа се хладноћа са азијских планина, и ледени мраз смрзава ваздух у носу и подврати се у заноктице. На свакој раскрсници ветар се тако страшно окоми као да хоће сваког да сруши и следи... Није то мала хладноћа двадесетпет степени испод нуле.

Ја идем да посетим велику школу класичних игара и балета модерне Русије, којом управља Вера Маја.

У овој страшној хладноћи наврати мало од зиме продавац пирошки с месом, који привлачи пролазнике гласом већ промуклим од зиме. Склоњен испод једног свода, у високим чизама од филца, он подиже тешки поклопац и узима са плеха пирошке које се пуше, и у трен ока сваки алапљиво смота колач, да би се што пре загрејао. Ретко ко да нема неколико копејка да купи пирошку.

Ја немам више снаге да идем пешце, већ усканем у један трамвај. То су трамваји, које је раднички синдикат понудио влади, и по целом трамвају насликане су симболистичке слике.

На једној страни слика представља равницу са рововима и топовима, а одоздо небо избрзано гранатама. На другој страни њива по којој тера плут сељак а над њим блиста сунце.

Ја седам у кола са тим симболистичким сликама Рата и Мира, али прозори су сасвим залеђени, само се налази понегде чисто стакло а који је растопљен лед дахом. Тако може да се види где стаје трамвај.

Руси су познати као народ који воли игре. И данас показују ону исту љубав према балету. Руски балет одушевно је цве свет. Па и данас, у модерној Русији, недеља и ореда у опери посвећена је балету.

Балетска школа налази се у једној улици близу центра Москве. Управитељица, Вера Мара, млада је жена, свежа и нежна блондинка, први тип Русиње, уз то насмејана и врло љубазна. Она познаје савршено балет и ритмичке и пластичне игре, зато је изабрана да управља једним државним студиом, где се спремају играчи и балерине за целу Русију, и одатле разашли у сва позоришта. По свршетку школе држава их шаље у позоришта, јер она саставља цео ансамбл једне групе.

Простране ученице не празне се од јутра до мрака, чак се вежба и ноћу, и разне групе, састављене по годинама, наизменично долазе једна за другом. Дечаци и девојчице састав-

Дубок звук прави музику

светско познати ARCOPHON ре-продуцира потпуних 7 $\frac{1}{2}$ октава до најдубљих басова. Ради тога слушате човечји ГЛАС исто тако наравно као и сваки поједини иструменат.

ARCOPHON 41

Најомиљенији звучник

Југосл. Сименс А. Д.

Београд, Краља Александра ул. 6.

Најстарије искуство. — Најмодернија конструкција.

Заступници у свим већим варошима.

љени су по узрасту и способностима, и сви су у црном костиму, голих руку и ногу. Они играју са таквим одушевљењем, да је ваздух силно угрејан у тим ивице препрежаним собама, како се само ложи у Русији, и по једно окно на прозору стоји увек отворено, иако је напољу зима.

Свака група вежба се по пола сата, и само што су завршили јурну у једну собу где се одмарају и одатле се чује њихов жагор и смех, да онако седећи једни уз друге по клупама, и лармајући, личе на вратице на телеграфској жици. Младеж је свуда једна иста, под сваком поднебљем.

Ученици нису само из Москве, већ и из других крајева, који придолазе на молбе родитеља, и има врло интересантних типова. Један од њих, у кога полажу велике наде, сем савршене мускулатуре има и типичну главу, као негдашњи славни играч Нижањски, оне исте узане очи изнад испупчених јагодица, и његово крат-

ко лице са меснатим уснама. У моменту форсиране игре добија свирепу маску, која се за час преобрази у један шармантни осмејак. Покрај њега истиче се једна девојчица од седамнаест година, тако ваздушаста и лака, као визија, што се ретко виђа у балетском светлу. Она тако дивно игра, да у неком тренутку застаје све њене другарице и с дивљењем је посматрају. Она је из околине Казака и као дете имала је само једну жељу да постане играчица.

На један знак цела група улази и уз звуке клавира, одвајају се у групе, праве кораке, окрећу се у ковитлац, час се скупљају у средини, час одлазе уз барне које се пружају свуда унаоколо зида. Затим се хватају око стаса и почињу фигуре, док диригује Вера Мара.

Преко лета ученици одлазе да проведу одмор на једном имању на Криму, и вежбе нису стално као у школи, али се не напуштају часови.

Пољски војни авијатичар Лукасик, настрадао је пре неки дан на једном хидроавијону. И он и његов пратилац погинули су том приликом. Међутим занимљиво је да је овај авијатичар већ имао један несретан случај, када му се у ваздуху упалио авион. Тада му је пошло за руком да се жив и читав спусти на земљу. На нашој слици види се авијатичар Лукасик поред свог првог изгорелог авиона.

На прагу смрти

Шта све човек осећа када му је живот у опасности?

Каква ли све осећања обузимају човекову душу у часу опасности по живот и какве ли све слике тада излазе пред његове очи? Прича се, на пример, да утопљеник, борећи се с душом, за неколико тренутака преживи сву своју прошлост. Ево шта о таквим осећањима, у тренутку смртне опасности, наводи један почетник авијатичар, Немац, неки Рајнхолд Оте, који је, још невичан управљању апаратом, долазио на руб гроба:

«Ја сам — још пре рата — био авијатички ученик једног учитеља који и сам беше, тако рећи, почетник. Наш школски апарат, типа «Таубе», имао је дуплу крму, која је била врло примитивна и којом ја, премда сам са учитељем неких дванаест пута летео, нисам научно да управљам. Ипак сам сматрао да нешто знам. Једнога дана упита ме мој учитељ, да ли бих могао да летим сам. Разуме се да сам му одговорио да могу, јер сам мислио: Он, као мој учитељ, свакако мора знати да ли ја могу или не могу да летим. То је било увече. Договорисмо се да оглед извршим сутрадан у 4 часа изјутра.

Целе ноћи лежао сам будан и — летео. Упола седећи, у мраку, с рукама у ваздуху, као да придржавам крму, по стотину пута сам се уздицао, шестарио, спуштао. Најзад заруди зора. Преко ромене рудине одскакутах до аеродрома. Апарат је већ стојао пред шупом. Мотор је радио. Мало затим наиђе мој учитељ. Дакле... сада или никада... Очекух мало, због других авиона који су већ били у ваздуху. Добив знак, пустих мотор

у потпун покрет, и апарат се крену...

Како сам се уздицао у ваздух, то не знам; тек после неколико тренутака већ сам се налазио изнад дрвећа. Али, на највеће моје запрепашћење, увидех да о летењу немам ни појма. Као какав пастув који се отргао, голема тичурина носи ме некуда. Први пут седим на правом, дакле задњем седишту; полуге и педале су ту сасвим друкчије постројене. Напрегнувши сву снагу, горњу крму померам унапред, пошто је апарат (стога што су, како је касније запажено, с ума сметнули да на друго, пасажерско седиште стави баласт) страховито оптерећен. Да се не бих, дакле, пео у све ве-

ћу висину, ја морам да непрестано крмим на ниже. Али при свем том, уздижем се све више и више. Срећа је што мој «Таубе» некако нагиње у лево, те сам од себе кружи отприлике око аеродрома.

Не могу ништа да предузимем. Лебдим ваздухом на висини између 300 до 400 метара. Руку не смем ни да помакнем са крме. Наочари ми непрестано беже навише. Вреле кап воде и уља прскају ми у очи. Не видим готово ништа. Мотор преда мном страховито хукче и заглушује ми уши. Апарат јури бесно. Седим у њему као узет, до крајности узбуђен.

Требало је да се подиђем свега за 100 метара и начиним два круга па затим да се спустим. А чини ми се да летим читаву вечност и на страховитој висини. Како да се спустим и где? Крму не смем из руке да испуштам, да бих зауставио мотор. Јер у том тренутку апарат би на леву или на десну страну јурио к земљи. А да летим догод сав бензин не сагори? Не могу ни да слутим докле све то може да траје. И онда?

Да ли ћу проћи са сломљеном руком или ногом? То би још била срећа. Али тако што врло је невероватно, пошто би пад наступио са велике висине. Са мном је, дакле, свршено. Ја сам прва жртва на нашем аеродрому. Гледам већ како са свих страна притрчавају; мој учитељ је међу првима. С муком ме извлаче испод разбијеног авиона. После неколико минута долазе људи с носилима. Сви ћуте. Односе ме. За носиоцима мога тела крећу се остали, тихо разговарајући. Уносе ме у празну шупу, полажу на под и покривају ме. Потом долазе болничка кола са лекаром. Он ме прегледа и одмахује главом... Пише се записник. Болничка кола одвозе ме у капелу која је у близини. Пут ми је тачно познат...

Прошле године, ма како то невероватно изгледало, покушао је неки Хедер да пређе Атлантски океан у обичном чамцу. Први покушај није успео, али овај смели морепловац није одустао од своје намере. Сад га поново видимо у његовом мало преиначеном чамцу «Хумел-Хумел» у коме се нада да ће успети да пређе океан.

Апрат, са мном на себи, и даље јури махњито. Срце ми бије као да ће свакога тренутка из груди да искочи. Моје незаштићене очи букте као да су у ватри. Руке ми почињу да малаксавају од сталног, мучног притискивања крме. Више просто не могу да издржим. Када бих хтео већ једном да паднем...

Сада, код моје куће зврји телефон. Моја мати узима слушалицу и, цикнувши, пада у несвест. Притрчава мој отац. Дознаје одмах шта је. Страшно. Обе старе душе долазе к мени, у капелу. Не могу просто да их гледам. У подневним листовима излази једна кратка белешка. Затим, видим дуг мртвачки спровод. Познајем скоро свакога у тужној поворци. Лагано, сасвим лагано спушта се мој ковчег у студену земљу. Чујем свештеников глас. Грудве земље ударају у дрвени поклопац... и онда настаје гробна тишина...

Али овога часа видех нешто сасвим друго. Дубоко доле испод мене крећу се мајушина људска створења. Неко ми маше белом руцем, можда чаршавом. Мора бити да је то мој учитељ. Требало би да се спустим. Дакле, још сам жив, још нисам пао, погинуо нити сахрањен. Моји родитељи нису ни извештени. Па то не сме ни да буде. Ја морам да се спустим, да сиђем међу оне што су доле и да

живим... па макар ме то живота стало.

Последњом снагом воље... одлучих се. Леву руку подигох са крме и... једним покретом заврнух славину на цени која спроводи гас. За трен ока мотор престаде звржати, авион се наже унапред, ветар поче у жицама фијукати. Повукох мало крму и фијукање се ублажи. Благо, сасвим благо клизим ја наниже, у правцу земље. Први зраци јутарњег сунца обасјавају шуму и поље. Како је диван, колико величанствен свет тамо доле!

Нестаде страховите стрепње од смрти, ублажише се удари срца. Сада, шта више, могу да једном руком отарем уље и воду из очију. Испод мене је аеродромска равна! У овом тренутку тачно знам где сам. Први пут тада видим направи за мерење висине да се налазим на 300 метара изнад земље. Морам, дакле, да начиним још један повећи круг, да бих се могао спустити на право место. Дивно је ово скоро немо клизање! И како се апарат сада лепо покорава покретима крме! Све више и више примиче се зелен рудина. Још неколико метара, и точкови додирују тло, и авион, пошто је по равни клизнуо неколико метара одједном застаје на сред летишта! Исканем. Неко дотле непознато ми осећање прожима ми цело тело. Дође ми да

из свег гласа кликнем, да певам и по земљи се шаљам. Али, у томе тренутку прилази ми мој учитељ заједно са мојим друговима, и сви они честирају ми: «Гром и пакао! Летети први пут 22 минута и спустити се тако дивно, то је одиста нешто баснословно и величанствено!»

Енглески научник Ховард Картер, који је узео видног учешћа у откопавању Тутанкаменове гробнице, спрема се сада да открије гроб Александра Великог. По његовом мишљењу овај гроб треба да се налази негде у близини Александрије.

Знак захвалности!

Из захвалности што је потрошачка публика

од свега срца прихватила нашу пасту за зубе

„Odiz“

удвостручили смо дозу пасте, а дајемо је по старој цени.

МЕРИМА-1839.

Подморница „Ајкула“

Висока женска фигура сва умотана у бели провидни огртач стајала је наслонена на балустраду терасе на јужном крају парка. Многи касни шетач или пролазник зауставио би свој одмерени корак и са дивљењем посматрао ту чаробну сенку превијену преко белог мермера оградe, у ставу дубоке туге и очекивања. Лаки поветарац лепршао је крајеве танке хаљине, тесно прилијајући га уз обле форме витког тела, примајући погледе. Али ниједан од тих шетача није био толико индискретан да поремети мир и да је ослови, толико неизмерно сете и чистоте беше у том профили, чије су нежне црте имале особиту драж на позадини мора, мирног и сјајног под мистичним зрацима месечине.

Чаробни мир је владао парком. Доле уз саму обалу укотвила се једна подморница која је тек дошла са луцине. Зелена и црвена ватра за распознавање подрхтавала је у одсјајима воде, бежећи у мрак дубина зеленим црвеним трептавим змијама. Звон на њеном мосту ударило је једанпут, — поноћ је прошла за пола сата. Истоветним звуком у разним тоновима одговорило је у кратком јеку још неколико торпиљерки и гломазна оклопача која је доминирала улазом у луку.

Жена се није ни помакла са свог места, само још црње и тужније постале су њене очи и поглед је и даље био укочено управљен на чисту сребрну траку хоризонта.

Из парка опет се зачу музика. Нежна мелодија симфонијског оркестра... а међу дрвећем, јако је светлила шкољка акустичке естраде... »Ich liebe dich« од Гриба... »Ich liebe dich«... прошапутала је жена. Чудног ли случаја. Пре шест дана, када је он одлазио и баш ту се опраштали на овом балкону, музика је свирала исти комад... онда су њена рамена стезале снажане мушке руке и мимички глас у шапату понављао диољиве речи романсе, а сада, хладна језа обузима њено тело, сузе замагљују очи, а ладни морски ветрић можда јој доноси уздах њеног Хајнеа.

»Туљен« је дошао на време. Смит са својом женом сретно и весело већ слушају тамо у Касину музику. Делфин је исто тако стигао још у зору, а он је морао да буде овде још јутрос а њега нема... нема... Боже! да се није десила каква несрећа? — Распитивала је пред вече у штабу али стари командант намрштен као и увек љутито јој одговорио: »Не узнемирава се, госпођо, са таквим ситуацијама штаб. Истина тек сте се удале и незнате наш ред али ваш муж је стари морски вук. Не брините се за

њега. Све ће бити добро. У осталом то није никакво закашњење. Не јавља се... али ваљда ће у току овога дана стићи. Тражио би већ помоћ, а и ми знамо своју дужност. Море је савршено мирно. Са таквим осетљивим живцима ви сте требали да се удате или за пастора или за римског папу а не за маринског официра. З богом.

...Да се умири?! Зар може она да буде мирна кад, ето, одавно је прошла поноћ, а њен Хајне, њена једина нада љубав, блуди негде у тој мрачној пуној језе пучини, закључан у дуг метални сандук... можда мртвачки сандук, толико младих људи.

...Почекала је још мало, тражећи узалуд очима на глаткој површини мора бразду од перископа, обрисала је сузе и тромо пошла у правцу излаза, носећи са собом своју бригу.

Подморница »Ајкула«, чини се, спава лежћи својим огромним трбу-

хом на муљавом морском дну. У тој гробној тишини не одјекује уједначени бат турбина. Мутно црвеним електрика тек што се не гаси. Не чује се ни један глас ни једна реч. Као да нема никог живог у том твозденом колосу...

У војничкој соби после напорног дванајесточасовног рада око покованог механизма, после у лудо утрошеног времена и снаге, лежи сва посада, испружена на узаним креветима, преварена у надама, индиферентна, резигнирана и мирна.

40, бледих укочених лица. 40, груди које разрачунавају сваки дах узимајући што мање ваздуха у грцава плућа, 40, осуђеника на лагану смрт без наде на спасење и помиловање.

»Ајкула« сва, са својом душом и телом умире... Неумољиви муљ све више и више усисава њено дугуљасто тело.

У малој тескобној кабини, загушљивој и мрачној седи Хајне фон Лехе, наслонен лактовима на сто. Његово бледо лице пуно је ужаса и бриге. Слепоочнице, проседеле за ово ужасно време очекивања смрти, стиснуто је грчевито рукама а његов

поглед је упрт у слику нежне жене са финим профилем у узаном златном раму. Грета!.. Грета!.. З богом!

Ваздуха је све мање, све је теже дисати, а на очи се навлачи крвава могола удара бесно у мозак. Сви су изгубили присебност. — Напуштена су стражарска места. Само Франц, стари наредник љуљајући се на ногама прилази сваких пол сата звону и удара малаксавом руком... једанпут! Поноћ, тамо на земљи је прошла за пола сата...

Зар има нешто страшније! Умрети, умрети у лудо. Угинути за толиким младим жељним живота људима. И то ту... на домашају кућа, на улазу у луку, сахрањени за увек у муљу међу алтима, угушени, задављени, страшни, исколчени очију, исплажених језика и нико никад неће наћи трага том братском гробу. А све је због једне луде жеље команданта да уђе неопажено у луку и да се појави пред саму базу да би изненадио своју Прету јер је знао да га она очекује на оном јужном делу парка... Све је било добро. И тачно извршени задатак и савршена мирноћа мора и само је требао тај гулни кабел све да поквари. Обе хелисе се ушле у његову мрежу и приковали су »Ајкулу« за морско дно. И сада Хајне фон Лерхе —, он је једини кривац пропасти тих људи. Он је њихов целат и бица. Он мора први да умре, више нема наде за спасење... нема... нема! Од када је пуштен на површину телефон и звони непрекидно... Љуљали су трун окретали турбине... Кабел не пушта и пропаст је неизбежна... она је ту... Смрт, старашна, грозна!

Црвени кругови играју у очима младог команданта. Стварају хиљаде крвавих рамова око слике његове жене, развлаче се по кабини, шарају плафон. Плућа су празна, у глави звони гломазно звоно и неумољиви четки бију у теме. Хајне се диже и придржавајући се рукама за зид са јаким напором отвори врата и упаде у војничку собу. Са четрдесет кревета инстинктивно, механички, уз урођене субординације, дигло се четрдесет мутних сени бивших четрдесет људи. Под се измиче њиховим ногама и они се немоћно спуштају на душеке.

— Децо, непознато одјекује као туђи глас Хајнеа фон Лерхе. — Не очајавајте... Имајте још наде! Могуће да ће неко ипак пронаћи наш телефон, а за сада... мораћемо раздвојити и последњу резерву кисеоника... Дели се, равно, правично... Сада смо сви једнаки... и тај ко ће преживети ову трагедију нек отворено гледа сваком у очи, да није употребио живот на штету свог друга...

Несвестица се навукла на очи младом команданту и он се сруши на руке старом Францу...

...И тако је последња резерва у-
трошена, на поду, на креветима ле-
же страшне сени, избуљених укоче-
них очију, ружичастом пеном обоје-
них устију. Згрчене руке нешто хва-
тају у ваздуху а из грудију се отима
језовито крклање. У самом углу пи-
скаво се церака мали јунга и помиње
у неvezаном брбљању своју мајку и
вруће медене колаче.

Само стари Франц наредник још
се држи на ногама и пружајући ф-
шу са кисеоником пред капетанова
уста милује га очински по глави. Он
је се одрекао свога дела, тог спасо-
носног незидљивог напитка у корист
млађег и снажнијег Хајнеа. Лагано
спушта свој терет и гледајући на сат-
тромо корака ка звону. Седам удара-
да... Тамо горе за пола сата заруде-
ће скоро девичанска зора и појавиће
се сунце које они никад више неће
видети. Агонија траје лагано али не-
умитно се ближи смрт. Али... шта је
то? — Звонце... бесно немирно звон-
це пуно стрепње и наде које се про-
бија кроз муклу тишину, кроз тај че-
лيني леш. Као на команду са свијух
кревета дижу се модро-зелена лица,
млатарајући немоћно рукама, шапу-
ћући мукло: »З—з—зв—оми!.. Т—е-
л—е—фон! Ко—ман—дан—те!!! —

Миче се Хајне, диже се, хвата ру-
чицу телефона, али... немоћан пада,
нема више снаге, не може... не мо-
же... и ако можда носи спас тај звон-
ки глас метала. Франц... Франц!! —
О! Њега нису требали звати... он је
ту! Пузи потбушке, извлачи врат
сав набрекао од претераног напора,
још мало... још само метар... сада
нем ни толико... још један трзај!..
Снага издаје старца, он се мучи он
се извија... Ах! са колико молећиве
наде гледају његове напоре, очи оних
четрдесеторице избезумљених полу-
мртваца... Трепери све у очима Фран-
ца. Још један трзај и слушаница је
у његовим рукама. Тај успех је осве-
жио његову славу и сух глас пун су-
рове дисциплине одјекнуо је у тој на-
петој тишини: Хало! Овде је »Ај-
кула«, дубина 23 метара... Коман-
дант је на смрти посада исто...
Стижете у последњи час. Говори на-
редник Франц Дејнке. Помоћ! По-
моћ...»

Помоћ!... Тупим ударцем је лупи-
ла сада глава о гвоздје прага... гу-
сти млаз крви покуљао је из велике
ране. А телефон и даље нешто шкри-
пи. Шта ли обећава?... Наду, спас
или разочарење и смрт?? — Мрак
лудила се спустио у велику кабину
»Ајкуле«... Смеје се јунга О! како
је много ваздуха мајко на том брду
а мале златне рибице једу медене ко-
лаче! Ха-ха-ха!»

Цело пристаниште ври од света
који је дошао да види спасену по-

саду са потонуле »Ајкуле« и да поз-
драви спасиоце и њиховог коман-
данта нивалида луковника. Сија бе-
заслено под сунчевим зрацима сафир-
но море. Лагано и пажљиво истова-
рују болничари са шлепова носилке
са онесвесним мориарима. Из устију
носева и уста сливају се танке траки-
це крви.

»Хајнц, мој Хајнц, жив... жив је!
О Боже!« плаче сретним сузама Грета,
фраг Лерхе, љубећи лице спа-

шеног мужа забачено у јастуке носи-
ла. »Хвала вам луковнике, хвала спа-
сли сте ми мог Хајнца и још толи-
ким женама њихову децу и мужеве.
Јесу ли сви живи?«

...»Јесу милостива. Ваш супруг и
четрдесет морнара... Потрес је ве-
лики али надајмо се проћи ће без по-
следица. Само... стари Дејнке је мр-
тав... Штета, ваљан је то момак
био...»

MIRYT.

Чувена са своје лекови гости и романтике

Бања Ковиљача у Србији

ДРИНСКА БАНОВИНА

Да десној обали Дрине 6 км. југозападно од вароши Лознице на подножју у
историји светског рата чувеног »Гучева« (Црин Врх) који има надморску висину
708 мет.

Сезона почиње од 1. Маја и траје до 15. Октобра сваке године. Лечи са ус-
пехом купањем у чудотворним и на далеко познатим сумпорним блатом, сле-
деће болести: шифулозу, реуматизам, ишијас, туберкулозу костију и зглобова,
последнице ауеса, малокрвност, хронична запаљења материце, гихт, неуралгију,
рахитис, и све поремећаје дечијег здравља.

Првокласна конфор. у бањским хотелима и вилама који су најмодерније уре-
ђењем: угодне постеље са новим постељинама простране и лепу терасу. Раскош-
ни цветни паркови — потпуно реконструисани.

Ново сagraњени и најмодерније уређени Кур Салон.

Свакодневни концерти Војне Музике — Ковиљачке Дивизије.

Савремено уређена плажа на Дрини са кабинама, рестораном и музиком,
до које се долази ново просеченим шеталиштем из центра Бање.

Богати ловови дивљачи и рибе.

Разноврсне дневне забаве, концерти, позориште, биоскоп, даисинзи и том-
бола и т. д.

На расположењу посетиоцима бања стоји ново подигнута бањска гаража са
бензинском станицом.

Саобраћај са Бањом: бродовима Салом до Шапца и возом преко Руме и
Кленка а по том брзим возом Подринских железница — за 1 час и 20 мин. до
Ковиљаче.

Аутомобилима у редовном дневном саобраћају, преко Шапца, Ваљева, Са-
рајева, Бијељине, Зворника и т. д.

Цене за овогодишњу бањску сезону у свему специјално нормиране.

Сва ближа обавештења даје

Управа Бање Ковиљаче.

Велико стовариште собног намештаја

Александар Антонијевић

Пређе Божо Божовић

Основано 1895.

БЕОГРАД

КНЕЗ МИХАЈЛОВА 46. — ТЕЛ. 4-68.

Велики избор нових мо-
дерних спаваћих соба, тр-
пезарија, хернцимера само
по веома сниженим ценама

Дођите и уверите се.

ПРИЧА СА ПЕРИФЕРИЈЕ

Уске улице прљавог предграђа пуне су смрада. Бубриште се избацује на сред улице, а кухњи задах отежава дисање.

Ниске чатрље одају сву беду и јад овога краја.

Мрачне силуете помаљају своје главе кроз олупане прозорчиће чим падне вече и осматрају ко улицом пролази, да се затим појаве и ујурбаним корацима изгубе за неосветљене завијутке.

Било је тачно девет часова, када је једно створење заогрнуто огртачем изишло из једног ћумеза. Осврнуло се неколико пута за собом и упутило кривом улицом.

Они пођоше да играју.

Лаки ветар је пиркао, те је тиме чинио, да се огртач са времена на време растварао, а испод њега се видео један пар красивих женских ногу у црним свиленим чарапама, преко којих се назирали дивне подвезе, које су одавале још више чари.

Американско створење нађе се на једном живом булевару. Сада је се слободно раскринкло заогрнутим огртачем. На светлости се указало веома нежно лице са крупним црним очима и косом подшишаном а ла гарсон.

У том дар-мару од људи она се провлачила, не освртајући се на разна добацивања. Са уздигнутом главом ишла је даље.

Застаде на углу једне улице пред једним хотелом. У приземљу је био бар. Она оклеваше неколико тренутака, затим се упути степеницама.

Ушла је у бар и заузела место у једном сепареу. Наручила је ликер,

запалила цигарету прекрстивши пикантно ногу преко ноге — — — — —

Посматрала је све присутне — — — — —

Поглед јој застаде на једног младића веома лепо одевеног, који је седео сам за једним столом и превртао у рукама табакеру, незнајући шта ће од досаде. Фиксирала га је својим оштрим очима, да он одмах то осети.

Наједаред се младић дигне са свог места и упути се к њој. Приђе јој поклонивши се. Она га погледа завољивим погледом и дозволи му да јој пољуби руку.

У том се чу мелодија једног заносног тангоа. Пођоше да играју. Она се припијала уз њега, док он сав раздраган овим познанством није обраћао пажњу на остале, који су правили велику ларму у машкаратском ковитлању.

Било је један по поноћи, када је она дремљиво затворила очи припијајући се уз њега. Он затвори завесе на сепареу и поче да јој љуби усне, грлећи дивне њене груди. Она се не опирише, док је својим огртачем прикривала своје тело, допуштајући да јој се ноге разголићују правећи зачаран приказ на сјају електричног светла.

У том лудом љубакању провели они читав сат. Она најзад устаде и рече му, да је време за одлазак. Он јој онда понуди свој ауто, да је допрати до стана.

Сели су обоје за волан и изгубише се ка мрачном предграђу.

Два светла аутомобилска ока појавише се у ону мрачну прљаву улицицу, одакле је »она« изашла. Иза угла ниске чатрље на знак сирене и светла, изгубише се две црне прилике у мрачни ходник ћумеза наше познанице из бара.

Овде зашкрипе кочнице и младић изађе из аута, док га је она држала испод руку — — — — — Обоје се изгубише у мрачним вратима, припијени једно уз друго... Он јој спусти један пољубац, држећи је пригрљено...

Наједаред се младић занесе и пригушено узвикну стрпоштавајуће се на земљу... Она се измаче од њега...

Две електричне лампе синусе из једног угла блештећи.

— Врло добро, Алберте, врло добро си симулирао, прошапта једна прилика прилазећи познаници из бара.

— Ха, па ја нисам способан да

изигравам кавалера, али даму одлично, одговори »она« сада звонким мушким гласом.

— Шта чекате, на посао — — — — — одазва се трећи, док је лампом осветљавао онесвешћеног младића.

— Изгледа да је добро нагуман, али гле, па ти си га баш добро чукнуо — — — — — а!

Та ја ваљда знам где — — — — — ха, ха, ха — — — — —

Сва тројица се савише, претражујући џепове несретном младићу. Када су са »послом« били готови, Алберт га натовари на леђа и изнесе до аута, ту се испну и истовари младића на задње седиште, при том му се сукња тако задиже, да му се показаше ноге.

— Дивне ли ножице имаш, узвикну један, па лепо си завео овога глупака, ко не би за таким красивим ножицама полетео.

Мотор аутомобила је опет заклопао, а волан се вешто окретао у рукама једног од нападача, док су

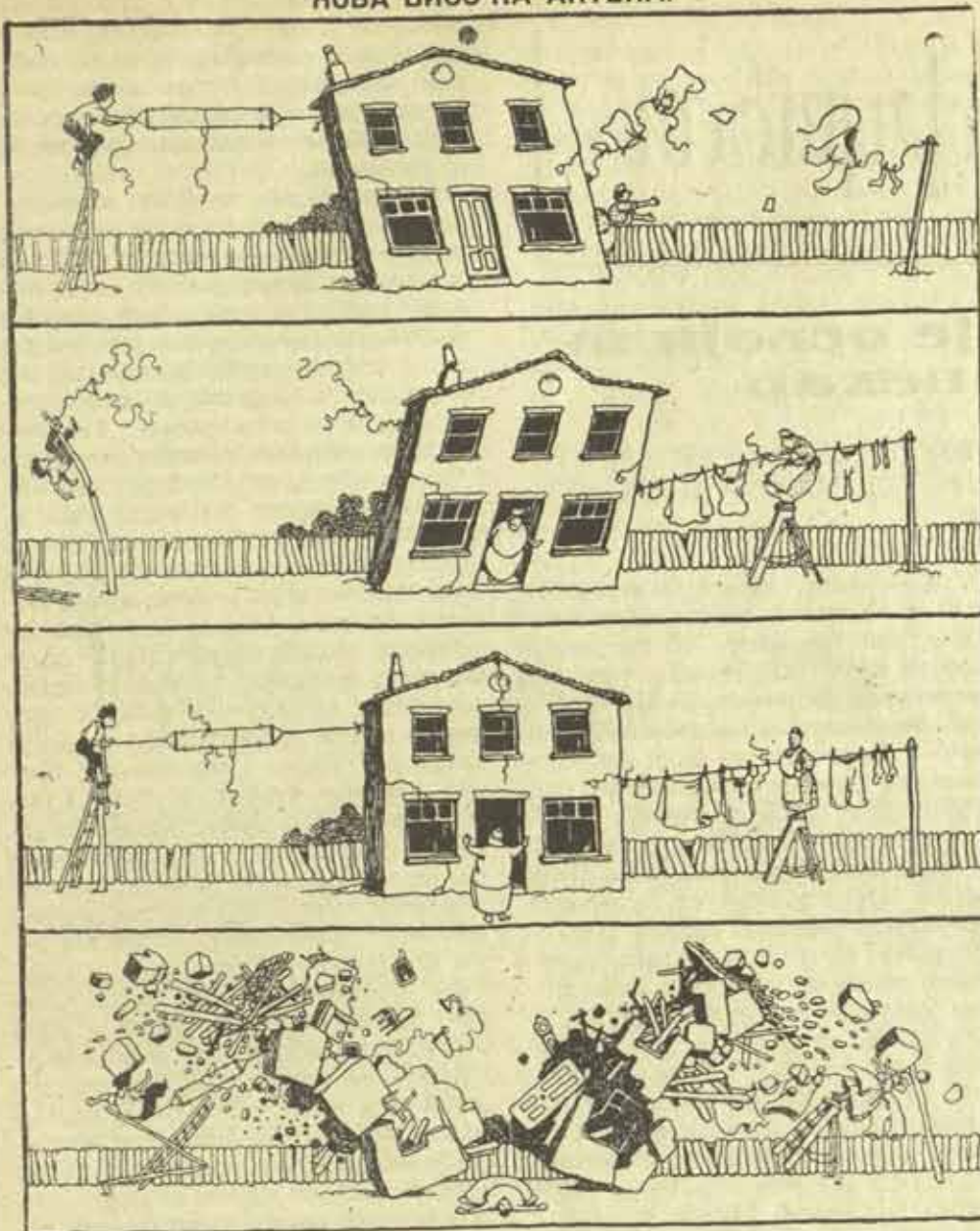
Они су седели до касно у ноћ.

у ауту била друга двојица, који су искористили вече маскарата наседењем богатог младића.

Тамо изван града застадоше поред обале реке, искочише из аута и журним корацима вратише се напраз у варош, када је већ почело да свиће.

Сутрадан донесе листови вест, да је син познатог индустријалца нађен онесвештен крај обале ван града, у свом ауту, са преврнутим џеповима; полиција велеграда дала се у потеру за препређеним злочинцима, којима је у трагу, — међутим при протуве и даље су пљачкале посетице барова.

НОВА ВИСОКА АНТЕНА.

НА ЛИДУ

— Погледај, Анђелија, како ме грле таласи.

— Познато је да море нема укуса.

ДАНАШЊА ДЕЦА

Отац: Срам те било, Перице, ја у твојим годинама нисам лагао?

Перица: А кад си почео, татице?...

Нов патент за шешире кад дува јак ветар.

СПЕЦИЈАЛИЗИРАЊЕ

Млади Мандиловић враћа се са специјализирања у Бечу — спреман је да отпочне праксу.

Отац: — Јеси ли ме послушао, сине јеси ли специјализирао зубну технику као што сам те ја саветовао?

Син: — Извини, оче, али ја сам изабрао очне болести....

Отац: — Забога сине, што ме ниси послушао?... Што ниси само помислио, да човек има само два ока а тридесет и два зуба....

СТИДЉИВ.

— Баш немам среће код девојака, све ми се смеју, јер сам сувише стидљив!

— Па зашто си стидљив.

— За то што ми се смеју.

ИСКРЕНОСТ

— Како се осећаш као удовац?...

— У почетку плачем по дужности, за тим из навике, и најзад од радости.

У КВАРТУ

— Г. члане, јуче сам пријавила нестанак мог пелца.

— Да, госпођо, и ми трагамо за њиме.

— Али кад сам се вратила кући мој ми муж обећа да ће ми купити други, лепши пелц, ако се овај не нађе... Онда, знате, дошла сам да вам кажем, да бих чак дала и награду само да се пелц не нађе.

МОДЕРНА ДЕЦА

Ела (која је од мајке добила батине). Она мисли да ће ми тиме наху-дити... ја знам зашто ме туче... не може да ме трпи за то што сам млађа од ње.

У АПОТЕЦИ

— Дајте ми арсеник.

— За колико?

— За две особе.

Југославија је освојила Краљев пехар

ТЕМПЕРАМЕНТА, СНАЖНА И ТЕХНИЧКИ ДОТЕРАНА ИГРА РУМУНА. — ИГРУ ЈЕ ДОБИЛА НАША ИЗВРСНА ОДБРАНА. — НАПАД ЈЕ ПОДБАЦИО.

Најзад, традиционална нагатања за златни пехар Н. В. Краља Александра, између наше државе и Румуније су скинута са дневног реда. Својом четвртом узастопном победом, Југославија је постала власник скупоценог трофеја. Резултат игре гласио је 2:1 (2:0) за нас. И то је главно. Што се тиче саме игре нашег националног тима, то је друга ствар и игра тек секундарну улогу. А и боље је што је тако. Да није таквог резоновања, задовољство 10.000 посматрача би успело тек са тешком муком да се претпостави негодовању. Игра наших играча није била на особитој висини и само се тако може протумачити неизвесност за крајњим исходом и поред вођства од 2:0 и теренске надмоћности. Нарочито је завршни део игре био обилан у страху за саршетац догађаја. Скупоцени дар, који је после првога полувремена изгледао потпуно наш, био је веома близу румунског власништва. Истина, не трајног, али тек пут до његовог дефинитивног освојења би постао знатно дужи.

Наша momчад би се у погледу игре могла поделити на два дела: на одбрану, која је потпуно задовољна и форвард, који је сасвим подбацио. Михелчић, Ивковић, Белеслић, Арсенијевић, Премрл и Ђокић су обавили велики посао и у офанзивном и дефанзивном погледу. Још једном је одбрана била главни ослонац нашег тима. Нарочито ужа, која је представљала непробојан зид. Макс у вратима је показао неколико изврских парова, Ивковић и Белеслић су брзим и снажним дејствовањем створили велики респект код противника. То је један изврсно уигран бековски пар, који не би требало раздвајати. Грех би био не нагласити, да доста заслуге за успех уже одбране, сноси и сам средњи ред, са Премрлом на челу. »Југо-Нурми« је задивно гледао својом великом енергијом, издржљивошћу, извршним постављањем

и стабилношћу. Многи би му пребацили због нешто дужег задржавања лопте, али ту »ману« би пре могли назвати врлином, једним извршним тактичким својством, које има за циљ демарширање саиграча. Арсенијевић и Ђокић су му били достојни помагачи. Само би првог требало опоменути због слабијег чувања крила. А та грешка је баш овог пута могла да нас кошта скруте некад. Наше најјаче оруђе у игри са Бугарском, навала, подбацила је сасвим. Што је лево крило Крагић до одмора провео једном обичном статирању, неби требало много да нас чуди. Додуше, очигледно је било, да је Сплитанин имао велику трему, али ваља нагласити да ни по одмору, кад је био у бољем душевном расположењу, није одавао играча нарочитих квалитета. Само Београд има три боља лева крила (Најдановић, Виркић, Хрњићек). У осталом, ја сам прошлог пута био отворено противу овог избора г. савезног капитена. Али оно што је највише изненадило, свакако је слаба игра главног покретача стрелаца, чувеног дуа Тирнакић—Марјановић. Њима ништа није полазило за руком. Јасно се видело, да је по среди индиспозиција, али ништа мање на њих није утицало и снажан и брз рад противничке одбране. Тако се скоро императивно наметала потреба игре кроз трио, пошто форсирање крила није могло донети успеха. Чему води пак нападање кроз средишту, нарочито кад му се супротставља један изврсан центар-халф, што што је то био Фогл и два оштра и брза бека, са сигурним интервенцијама, мислим да је излишно и говорити. Пуцање из даљине, није могло успевати, пошто је између статива стајао један поуздани вратар, који је уз то још био и срећан. Лубурић је био најбољи и подједнако успостављао обе стране. Опет је грешно што и сам није пуцао. Боначић је давао извршне лопте свом клубском колеги, по-

казао се способан и у индивидуалном раду и као опасан шутер. Његов сјајан гол — постигнут ретко виђеним волејом, — и неколико бомби из даљине, ставили су га у ред наших најбољих стрелаца. Спорост му је једина мана.

Румуни су нас пријатно изненадили. Они су нам — нарочито после одмора — ставили до знања, да су у могућности да искористе и нашу нејмању слабост и победу нам доведу у питање. Доказали су нам још једном да су у свако доба спремни да нас изненаде. У осталом, и сама традиција нам то исто говори. Ми смо, мада предвиђали јак отпор, веровали у једну убедљивију победу, или бар, већу супериорност у погледу саме игре. Међутим је изостало и једно и друго. Победа је висила у ваздуху а сама њихова игра је била изнад сваког очекивања. Они су се знатно поправили. Поред типичне расне одлике, овог урођеног латинског темперамента и брзине, они уносе у игру много полета, робуствости и доста техничког знања, Лапошневцу, Биргер, Штајнер, Рафински, Фогл, Станчу, Дузитреску, Дешу, Сепи, Чолак, Барбу су физички јака једанаесторица, што спојено са напред поменутих својствима, ствара респектовање код сваког противника. И њихов бољи део је била одбрана, која је извршним стартом успела да сврши успешно велики посао. Форвард је имао допадајивих потеза, али је одавао утисак једне линије, која још није испекла свој занат, али која је на најбољем путу да то учини. Тим акцијама је недостајало онога, што би им давало праву вредност, завршних потеза. Оне су често пропадале на половини пута. Највећа им је слабост неодлучност. Да тога није било, велики је знак питања, какав би епилог добио недељни догађај.

Судија г. Степановски (Праг) је слабо свирао фаулове. Два очигледна, груба прекршаја у казненом простору побеђених (над Боначићем и Марјановићем) није казнио. Благодарни томе, Румуни су играли доста слатко. Једну руку у нашем бековском простору за Румуне и доста ситних грешака, такође није видео.

Благ, С. Ракић.

ХАЗЕНА ПРЕД НОВИМ СИСТЕМОМ ТРИЈУМФ ЛЕТЕЋИХ КОМБИНАЦИЈА

Изврсна игра загребачке Конкордије.

Гостовање хазена друштине загребачке »Конкордије«, није само оставило ванредан ефекат својом игром, већ нам је наговестило извесан прекрет у начину извођења овог најпопуларнијег женског спорта. Симпатичне Загребчанке су овадашњем спортском свету приказале нешто

ново, ипру ала Манчестер Сити, практикујући систем летећих комбинација. Изгледа да ће ово проузроковати праву пертурбацију, сличну оној, коју је створило у фудбалу ново офсајд привило. Девојке испод Слемена су играле брзо, без и најмање задржавања, те је изгледало просто да лете ка циљу. Њихови неодољиви напади су увек завршавани правим бомбама на гол. Било да су у поседу лопте или да исту очекују, стално су у покрету, изврсно се демаркирају и играју веома снажно. Наравно да овакав начин захтева много лако-атлетског тренинга, а поготово оног, који их предиспонира за издржавање силног темпа.

Препоручљиво би само било, утвр-

дити лекарски, да ли се зети пол сме излагати толиком напору.

Овдашње «Црвене» девојке су поражене са 3:11 (2:5). Оне су пружиле праву женску игру. Играле су меко и доста споро. А изгледа да су биле и депримиране слабом интересијом своје вратарке. Да би малер још већи, противнику капију је чузала једна поуздана девојка, која је својом појавом улила много поштовања код противника. Она је просто била заузела цео гол и право је чудо, како су ушле и оне три лопте.

Судија г. Николић је био изврсан, само се не зна, да ли је у овој улози, или оној — благодарећи слабој организацији — аут-рихтера, био бољи.

Бл. С. Р.

ла, стартовало је свега седам. Патриције води, али према трибини наједаред пада остављајући јахача г. Макарова на земљу. Овде предузима вођство Белзевуб, али и он је морао да одступи пред Карибером за пола дужине и његовим извршним јахачем г. Чанићем, који се показао као ненадмашив за офици. препонске трке. Трећи је био Утмутато. Јахач Белзевуба г. М. Петровић врло добро прескакао препоне. Кладоница: победа: 29; награде 11, 12:10.

НАШ ПРВИ УПЕХ У ДЕВИСОВОМ КУПУ

Победа над Шведском од 5:0! — И наши тенисери су најзад једном пробили лед. После досадашњих испадања из првог кола ових највећих тениских натецања за светски шампионат, ове године смо успели да пређемо прву препреку. Наиме, наши заступници су нам осветлили образ, тукавши Шведску у сигурном мачу са 5:0!

Технички резултати гласе:

Фридрих — Рамберг 6:3, 1:6, 6:4, 5:7, 6:4.

Шефер — Седерстром 4:6, 6:3, 6:1, 6:0.

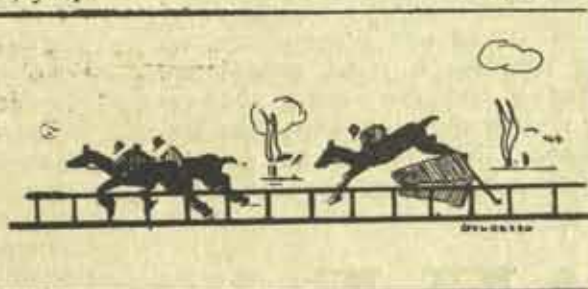
Рајовић — Шефер — Седерстром, Рамберг 6:3, 6:1, 5:7, 6:2.

Шефер — Рамберг: 6:0, 3:1.

Фридрих — Седерстром 6:3, 6:2, 6:2.

Победа ј у толико веће изненађење, што су Швеђани дошли као сигурни фаворити. Да ли ће мо успети да идемо даље, зависиће од победна игре Шпанија—Белгија, с којим играмо.

Трке

ПРЕТПОСЛЕДЊИ ДАН ПРОЛЕТЊЕГ САСТАНКА

Ма да је овај дан био намењен као свечани спортски дан за све спортисте, те је велики број публике био присутан другим спортским играма, ипак је хиподром привукао своје праве љубимце и то у приличном броју. Облигатно изненађење није изостало, али не баш тако велико.

Трке су ишле овим редом:

1) Утешна трка, стартирало 16 грла. После многобројних рђавих полазака најзад велика група креће у којој избија на чело Ждрал али застаје уступајући место Летицији, док је други за дужину био ипак Ждрал, за врат и за њих Негро. На кладоници мало изненађење, победа: 70:10, награде 23, 18, 17:10.

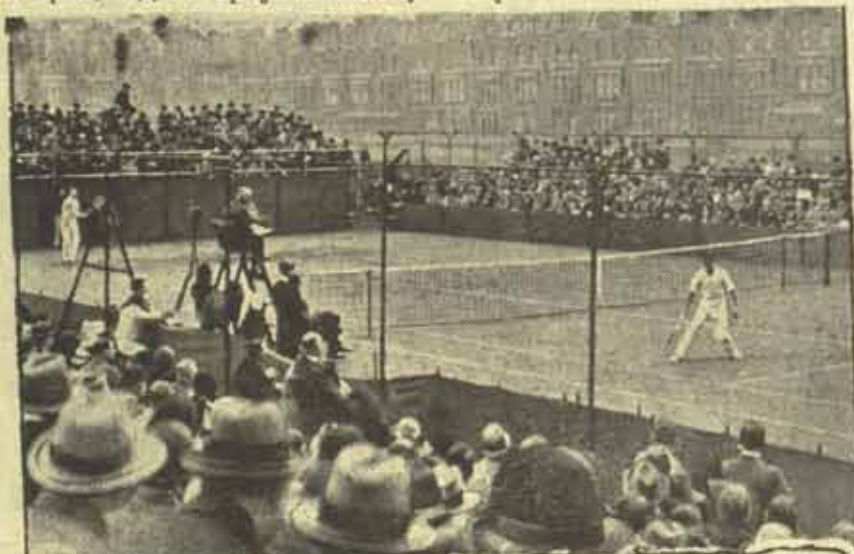
2) Критеријум трогодих грла, трчало је осам грла. На знак стартера Спирион II води, — за њим одмах Шумадија II али према железничкој станици посустаје — остављајући Спиридону првог. Овај води све до кривине, али ту наједаред застаје рамљајући, сви га прелазе, по цокеј се прибира и опет успева да да реноме Спиридону, доводећи га трећег, Балди је пошто је Спиридону изостао избио на чело и дошао први, док је Алхимист био други. Победа 30:10, награда 12, 14, 12:10; време 1.59.

3) Трка «Карађорђе» је извела на старт десет грла. Тирелем води. Код фабрике Гуд-Хоуп последњи, али од тог момента почиње његова борба, коју је ваљало гледати и где је он показао да је грло од класе. До кривине је био прешао све и избио на

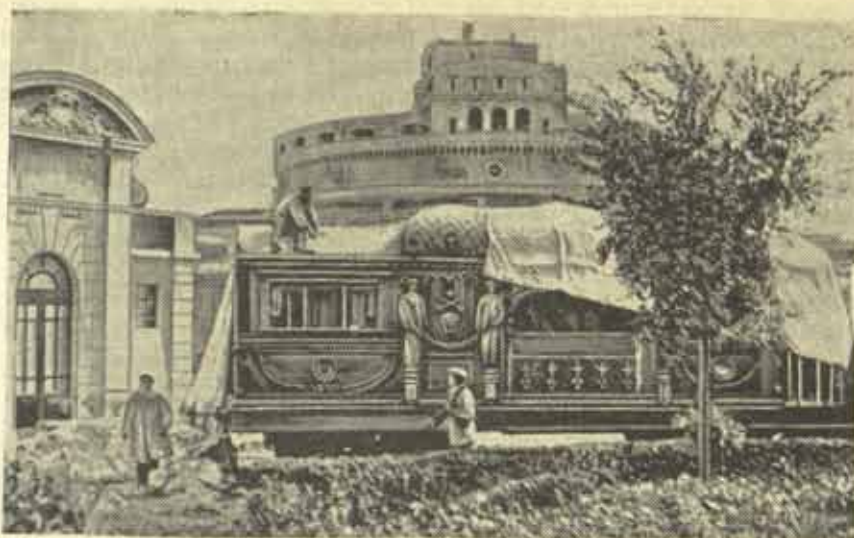
чело, но ту наступа у одлучну борбу са Флајером и долази први за њушку испред овог. Пласт се пласирао трећи. Тако је Гуд са свим заслужено добио награду Њ. К. В. Кнеза Павла. Кладоница, победа 25:10, награде 12, 19, 12:10, време 1.57½.

4) Интернционална трка. На старт су изашла шест грла, међу којима се одмах истакао фаворит Тип-Топ. Ма да је Риркобол повео, заало се да ће Тип бити први и заиста у финишу на 200 м. Тип излеће, да је изгледало као да је својим противницима дао форе. За Типом је била друга Јарушица, а трећи Дискобол. Победа 14:10; награде 11, 12:10.

5) Официрско - центлменска препонска трка. Од 16 пријављених гр-

Ових дана се одржавају у целој Европи најзанимљивије међународне тениске утакмице за Дејков пехар. Наша слика приказује један момент са тениске утакмице у Лондону између представника Енглеске Остона (десно) и Немца др. Ландмана, који је добио овај мач.

Последње путовање чувеног папиног воза. — На неколико година по увођењу железнице, тадашња папска држава направила је своју сопствену пругу. Папа Пије IX наредио је да се направи и један специјалан воз, који је употребљавао приликом путовања. Међутим како је 1870 године Италија сјединила папину државу и како овај није напуштао Ватикан, то ни овај воз није више употребљаван. Сада је пак, као што се на нашој слици види, покривен платном и спреман да се пренесе у варошки музеј у Риму.

ТРОВАЊЕ

— Аркадије Аверченко —

Било је студено, влажно вече. Походцев је са собним му другом, Клинковым, седео у хладној соби. Наједанпут ће рећи госту, сликару Грому:

— Наопака, зла, тешка времена! Горих није било никада! Седимо овде, у незгрејаној соби, не можемо да купимо угља, јер сва тројица заједно немамо једну рубљу у џеповима, а онај Харченко...

— Који Харченко? — упита Громов.

— Харченко? — одговори Походцев, — хм, онај мајчин голуб, син једног трулог богатог паланачког трговца. Добија од куће месечно по 300 рубаља. Пансион га стаје 100 рубаља, а остатак редовно пролумпује у кабареима са лепим женским светом. Чешће је у нашем друштву; к нама долази чим дозна да имамо новца. Чека да ми све платимо; али чим останемо празних џепова, њага нема нигде. Толико је саможив! Тако прљав!

— Али сада ће морати да нас извуче из овога теснаца, — рећи ће Громов смејући се. — Приредићемо му добар подгив. Имам једну идеју... једну дивну идеју. Ходи овамо, Походцеве, да ти нешто на уво платим!... Шта велиш? Дивота! Зар не? Хоћемо ли?

— Одлична идеја! Децо, хајдемо до Харченка

И грехотом се смејући, сва тројица кренуше се из хладне собе.

После пола часа, три пријатеља стајала су пред кућом у којој је ста-

новао Харченко, у некој мрачној, забаченој улици на крају града. Иза куће протезао се сеоски пут са јендецима.

Завонише. Одмах затим чуше се кораци. Врата се отворише, и Харченко пусти у кућу те позне госте.

— Аха! Весела браћа! Бог вам помогао! Стигли сте управо када треба. Самовар је на столу. Уђите!

— Извини, драги Харченко, — рећи ће Походцев стежући му руку, — довели смо са собом једног пријатеља. Да ти га представим: Громов

из Новочеркаска.

— Вемоа ми је драго. Ја се зovem Харченко!

И чврсто стеже Громовљеву руку. Овај га само погледа и поче муцати:

— А — а — ба — хм — кхх — —

— Шта каже? — узвикну уплашено Харченко.

— Он је глувонем. Немој да га се плашиш. Стигао је данас из унутрашњости.

— Зашто сте га довели к мени?

— Боже мој! Па шта да чинимо с њим? Нисмо га могли ваљда да оставимо сама код куће.

— Сиромашак! — рећи ће сажаљиво Харченко. — Па зар не може ни једне речи да проговори?

— Ни једног слова. Можеш да о њему говориш што год ти је драго.

— Јест, очи су му мутне, поглед му је укочен, погледи незграпни. Да ли да му дам чаја?

— Зашто да не? Немој да му ту вазда правиш комплименте. Посади га негде у кут... он је као стока, не разуме ништа.

— Хм... а да не уједа? — упита преплашено Харченко.

— Будало, јеси ли икада видео да глувонем уједају? Само га не треба раздражливати.

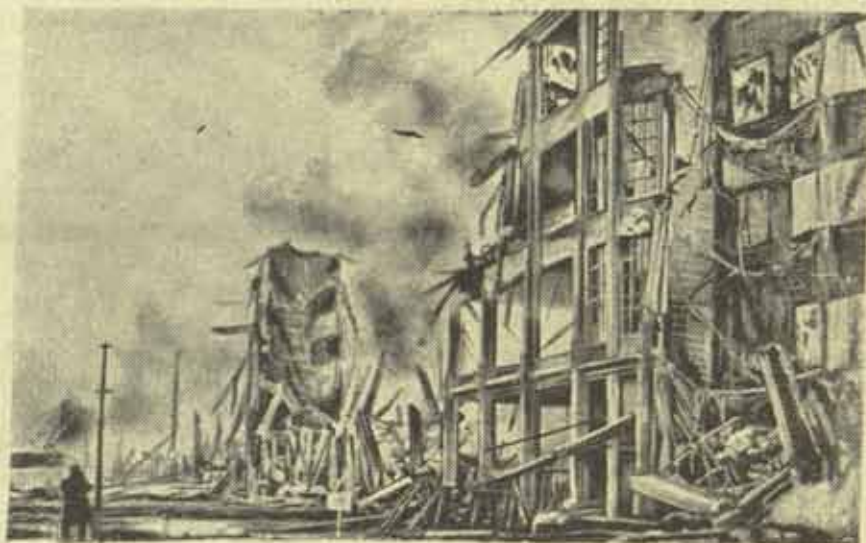
— Добро је што сте га довели... Хеј ти, ааа... ба... баа... ходи овамо, па једи и пији!

Харченко приступи самовару, нали једну чашу чаја, у њу убаци коцкицу шећера и пружи је глувонемом.

— Ав — кхх — ба — ба — — — узвикну Громов и одмахну руком.

— Шта хоће? — упита Харченко, страховито препашен.

— Дао си му премало шећера. Немој да будеш тврдица! Зад не знаш да глувонем страшно једу шећер?

У петонској престоници дошло је недавно до катастрофалног пожара који по својим размерама превазилази многе пожаре у Европи. У Риги се запалила једна текстилна фабрика, која је убрзо изгорела услед лако упаливог материјала, који се у њој налазио. Приликом гашења овог пожара три ватрогасца су погинули, док је неколико теже рањено. Штета у изгорелом материјалу износи преко 120 милиона динара а само зграда оштећена је са 80 милиона.

И као да је био рад да поткрепи то тврђење, Громов притрча столу и напуни уста и цевове шећером.

— Видиш ли?

— Баво би вас ваш знао шта сте и кога довели у моју кућу, — плану Харченко. — Подходцеве, кажи му ти да седне тамо у угао и мирно ср-куће свој чај.

— Ав — ад — ба — хм — — — рече Походцев, — иди тамо у хо-шак па пиј чај!

Глувонери узне чашу, отиде у један кут, седе, чај преручи у једну шољу, извади из цеве коцкицу шећера, тури је у уста и стаде да срче чај.

— Идиот! Кретен! — рече Харченко. — А сада, децо, причајте ми шта радите вас двојица? Како проводите своје дане?

— Боже мој, шта да радимо у ова штурца времена? Лутамо по улицама, седимо по каванама, када новаца немамо. Код куће не можемо да издр-жамо, пошто су се у њој утнездили мишеви. Малочас сам у апотеци купио отрова, да би их потаманио. Само не знам како се тај отров упо-требљава.

— А који је то отров?

— Арсеник! Један врло опасан отров. Најмања количина, даат на врху ножа, убија на месту. Погледај!

Подходцев спусти на сто један мали пакет и из њега мало усу у тац-ну... беше то некакав бео прашак.

Глувонери устаде наједаред, при-ђе столу, спусти на њега празну ча-шу. Спазив пакет с белим прашком, пусти неки неартикулисан глас, шче-па прашак и одједном га сручи у уста.

— Шта учини то? — викну Хар-ченко запрепашћено.

— Господе Боже! Он мисли да је то шећер! — дрекну Подходцев. — Брзо млека, иначе ће да умре!

Харченко брже боље нали једну шољу млека и притрча Громову. Овај застена, паде на под, стаде се прету-рати тамо и овамо, повраћати, пљу-вати, ногама се батргати. Најзад се у-мири и остаде лежећи као мртав.

Подходцев му притрча, наже се над његово срце, послуша, а потом одјурн до огледала на зиду, скиде га, окрену му дрвену страну устима. Слеже раменима и изусту само реч: — Мртав!

Харченко зајеца. Он викну: — Шта то урадите? Зашто сте га дово-дили овамо? Ви сте криви што се он отровао! Ви сте отров донели! Ах!

— Ћути ту, будало! Нико га није отровао; отровао се сам... Извршио је самоубиство... Мораће се леш по-ложити на диван. Клишкове, пебаци прек олепа тај покривач са дивана. Одиста, нешто непријатно, незгодно!

— Шта да радим сада? — узвик-ну Харченко чупајући косу.

— Ништа. Мртав ће до сутрадан изјутра остати ту. Чим сване, отићи

Турска влада је отворила за јавност врата на бившем султановом двор-цу Серају у Цариграду. Сјај и раскош бљешти из ових одаја, које су преко 300 година биле поприште оргија, интрига и завера, којима је историја турских султана испуњена. Невероватан бес и луксуз овог двор-ца превлазила машту људи који су до сада о томе писали. Данас, пак, свако може својим очима да види место где су боравили обесни султа-ни. — На нашој слици види се омиљена султанова соба у којој је посма-трао игру заносних одаписки.

тамо ће те, свакако, задржати и не-колико месеци ћеш остати у притво-ру... све докле комисија не утврди да ли је по среди самоубиство или уби-ство.

— Ја да будем у пријвору? Аа за-што?

— Како зашто? Помисли само: у твоје стану нађен је леш. Човек је отрован... Ко је он? Нека непозната личност. Зашто се отровао? Шта ћеш ти да кажеш? Како ћеш да докажеш свој »алаба«? Ми ћемо изјавити да нешто ништа, је речећемо да имамо никакву посла с полицијом. Случај је сасвим јасан. Остаје један једини излаз: да избациш леш у један по-ред пута. Сервус, ми одосмо. Нисмо ради да имамо никакве везе с тобом!

— Не пуштам ја вас, — викну Хар-ченко и стаде на врата. — Ја се пла-шим... ви сте га донели... ви га мора-те и донети.

— Будло, шта имаш да се плашиш! Доћи ћеш у засебну ћелију. Твој о-тац положиће кауцију, па ћеш бити пуштен на слободу до претреса.

— Ама, ја се плашим мртваца!

— Па мртав човек је кудикамо ма-ње опасан од живог!

— Мили моји пријатељи, повесите га собом. Дају вам што год хоћете... Куд да га носимо? Додуше, леш би се могао метнути у какав ауто те да

— А шта да ми с њиме чинимо? га шофер одвезе, али за ауто треба новаца...

— А ми новаца немамо! — додаде хладно Клишков.

— Па колико вам треба? Дају шам три рубље! — рећи ће узбуђено домаћин.

— Смешно! Три рубље! Тај човек живи у Павловску. Стало би то нај-млађи,

мање четрдесет рубаља. И онд, мо-раћеш да нам платиш три боце бур-гундског вина као награду, стога што леш с опаснишћу по себе из тво-је куће односимо.

Харченко је на све пристао. Мртва-ца је требало што је могуће пре у-даљити из његове куће. Подходцев приступи дивану, подиже леш, а Клишков га подухвати од позади. Потом Харченко извади новчаник, изброја новац, и када су његови го-сти с тајанственим бременом били с друге стране врата, он одахну. На вратима окрену се Подходцев и рече тихо: — Ни речи никоме о овоме случају, јер иначе ћемо сви у затвор. — Дајем часну реч да ћу ћутати! Идите! Идите!

Када су Подходцев, Клишков и мр-твац већ били напољу, Харченко бри-жљиво закључа врата и скљока се на столицу.

На улици, Подходцев и Клишков спустише »леш« на земљу. Громов у-стаде и смејући се рече:

— Подвиг нам је пошао за руком. Децо, сада да отидемо у криму да попијемо које вино, јер сам од ше-ћера страховито жедан.

И онда отидоше у најближу гости-оницу, поручише вина и почеше га пити у Харченково здравље.

ЖЕНСКА РАЧУНИЦА

Један индискретан човек запита неку даму колико има година. У ме-сто одговора она рече:

— Чекајте да израчунам... Имала сам двадесет година кад сам се уда-ла, мом мужу је било тридесет. Сад има душло... према томе мени је сад четрдесет.

— Тако је, ма да изгледате много

ЖИВОТ НА ЧИСТОМ ВАЗДУХУ

— Козерије о живинарству. —

У последње време све се више врши пропаганда за чист ваздух, за одлазак на село, у природу, када год послови дозвољавају. Међутим, човек не може само седети скрштених руку, спавати или само јести и пити на чистом ваздуху. Он и за то време мора нешто радити. Неку забаву мора имати, иначе би му било досадно. Ко воли књигу, књига би му донекле олакшала бављење у чистоме зраку. Али књига се много згодније и с више користи чита у соби. На чистоме ваздуху човеку онајпре треба физичког рада. И физичком раденику као и интелектуалцу! Али какав физички рад? Разуме се такав који не замара и при коме се човек одмара радећи га. Одмара живце, мислимо.

Такав рад у првоме реду био би рад око живине. Наравно да сваки варошанин није у стању да има своје пољско добро, на коме ће му се подизати живина. Али ми при свем том заводимо сталну рубрику о живинарству. Ми ћемо у кратким чланцима сладити нашим читаољкама и читаоница рад око кока, па ће се, бар, наћи извесан број који ће нас послушати и одати се томе корисноме послу. А онај који нема могућности да надгледа свој сопствени живинарник, паћи ће неког пријатеља на селу кога ће бар моћи поучити о раду са живином — а и од тога ће бити користи по народну приреду.

Поликлиника „Цермановић“

ТЕРАЗИЈЕ 11.

За преглед и амбулантно лечење болесника по свима гранама медицине. Преглед Рентгеновим зрацима. Зрачење ултравиолетних зрацима (Quartz-lampe). Примање у свако доба. Лекар поликлинике указују лекарску помоћ на позив (тел. 8-47) у свако доба и у стану болесника. Шеф поликлинике Др. Милivoје Цермановић.

АНОДНЕ И ЦЕПНЕ БАТЕРИЈЕ CROATIA KRISTAL

РАДИО ДЕТЕКТОР
апарате, слушалице као и целокупан радио-прибор, пуњење акумулатора, боље и јефтиније него у ма којој другој радњи, добићете код

»ЕЛЕКТРЕ«

ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ
Тел. 38-13. Теразије

Матарушка Бања

Отвара се 1-ог маја, сезона траје до 30 септембра.

Савршено лечи: шкрофулозе, туберкулозе костију и зглобкова; хроничног реуматизма зглобкова и мишића као и костобоље; хроничне кожне болести; хронична запаљења материце и јајника, као и нерађања која услед тога долазе: нервозе; нишјаса и свих врста парализе; старих повреда костију и меких делова и њихове последице; свих врста хроничних ексудата; хроничног запаљења вена; претеране гојазности и тихта; стања немоглости и смањења животне енергије услед прележаних тешких болести и претераног физичког или умног рада; последице старог луеса; рахитиса и свих поремећаја дечјег здравља услед нехигијенских станова, рђаве исхране, прележаних болести.

Сумпорно блато матарушко чувено је са своје лековитости.

Ново модерно купалиште са хигијенским просторијама и кадама, топлим и хладним тушевима, електричном масажом.

Базени изграђени на самим изворима.

Изврсна пијаћа вода.

Станови са потпуним комфором у друштвеним и приватним виллама.

Електрично осветљење. Првокласни ресторани. Стална бањска музика концертира пре и после подне. Државна пошта, телеграм и телефон.

Романтична околнина и Манастир Жича, горостасни Столови са оградама који надкриљују Бању, пружају посетиоцима најпријатнија разонођења за излете и шетње, вожња чамцем, купање на Ибру, сунчање на песку чине боравак пријатним.

Железничка станица Краљево, превоз до Бање колекси и аутомобилски обилан. Излет за Врњачку Бању.

Краљево.

УПРАВА

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Тел. 45-21.

Електрично
ондулирање косе
Mise en plis

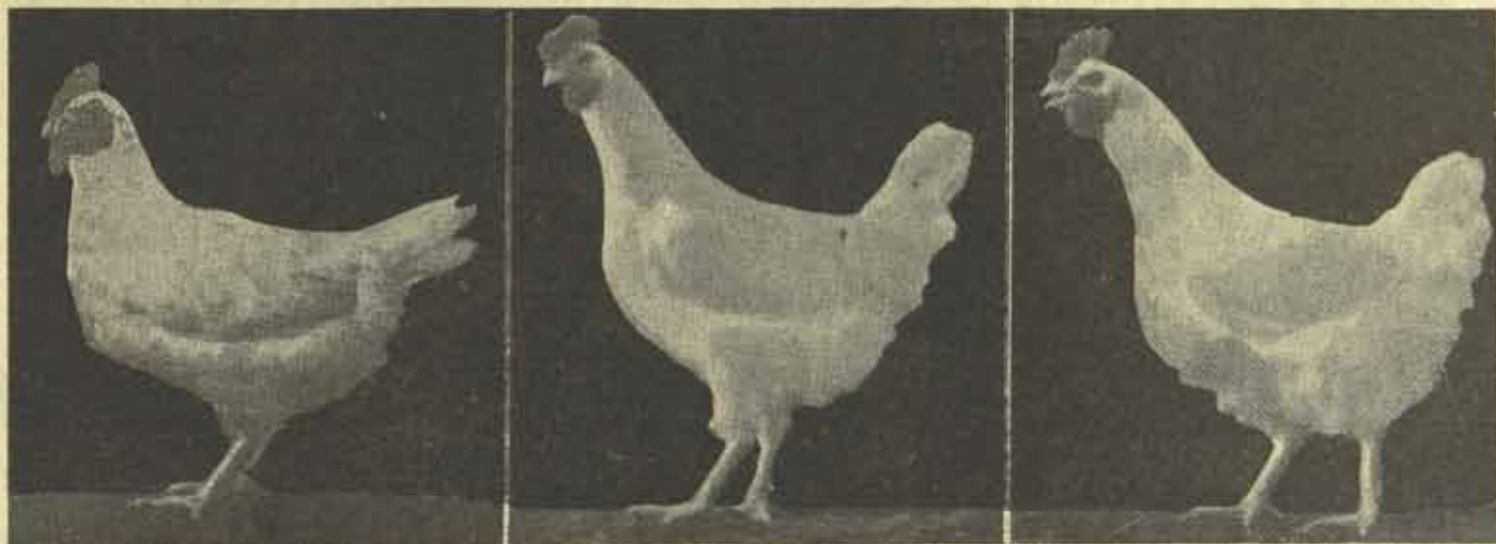
Једина и највећа трговина
музичких инструмената

Рајић и Вуковић, Београд, Кнез Михаила 31.

Препоручује своје велико стовариште свију врста музичких инструмената, као и прибор за исте, у најбољем квалитету. — Цене су умерене и солидне. Ценовник на захтев шаљемо бесплатно.

Козерија о живинарству

ТРИ ВРЕДНЕ КОКЕ Г-ЋЕ ЛЕКОНТ

Ово су кокошке француске домаће расе зване „Гатине“. Последњих година одгајивачи се труде да путем селекције ову расу доведу на висину белих легхорна.

Прва кокош снела је у првој години ношења 237 јаја. Друга је снела у првој години 209 а у другој 244 комада јаја. Трећа је снела у првој години 217 јаја. Одлика им је још и у томе што су њихова јаја крупна и тешка. Њихова тежина достиже до 72 грама по комаду.

ШТА УОПШТЕ ТРЕБА ЗНАТИ О КОКОШИМА?

Извесно је да рационалан рад око живине мора имати ослојца у науци. То је тако у свакоме послу, па и код живинарства. Људско знање се до данас толико проширило, да је још врло мало терена, где наука није открила тајне законе који управљају светом и животима у природи.

Да видимо, сад, шта нам наука пружа на пољу живинарства? На првом месту она нам објашњава анатомију и физиологију живине. О томе овде нећемо говорити, али морамо истаћи да проучавање анатомije и физиологије живине довело нас је у могућност да од слабих и недовољно плодних носиља производимо све боље и боље; затим да

укрштњем разних раса, разних својстава, добијемо све бољу и бољу врсту, како у погледу, количине и укусу меса, тако и у продукцији јаја.

Наука нас, даље, упознава са детаљима који су својствени појединим расама и по којима можемо ценити у колико је једно грло од чисте пасмине. (Када будемо прешли на опис појединих раса, онда ћемо опширније говорити о тим особеним детаљима).

Наука нам открива састојке хране којом се живина храни и дејство поједине врсте хране на организам живине. Отуда знамо којом храном треба хранити живину зими, а којом лети; којом да добијемо више и боље месо, а којом да добијемо више и те-

жих (бољих) јаја.

Наука је, најзад, испитала и болести код живине, па је чак изнашла и мере предохране (серуме) за отклањање болести, нарочито за разних. Ово је, можда, за нас живинаре најважнији резултат науке. Као што заразне болести пустоше људски род, тако исто праве пустош и код животиња. Узалудни би нам био сваки наш труд на произвођењу и унапређивању живине, ако не бисмо имали средстава за сузбијање и спречавање заразних болести. На нашу срећу наука је, изгледа, у односу на живину у овоме правцу и највише напредовала; данас нема живинске болести која би била непозната и против које не би било лека.

Rusticus.

ПОМОРСКО УТРКИВАЊЕ

Пре извесног времена светска штампа је обележила један апатан догађај у историји поморских транспортних линија. Тиче се фузије два највећа немачка паробродска друштва: Hamburg—Amerika и Nord Deutscher Lloyd линија.

Британска је на ово спајање два највећа не-

мачка друштва за преокеанску пловидбу одмах одговорила. Из Лондона јављају, да се преговори приводе крају за спајање Cunard-а и White Star Line. Оба ова друштва располажу капиталом од 20 милиона фунти стерлинга и прево 200 пароброда, са целокупним депласманом од 1,250.000 тона.

Још при преговору о спајању изнет је план

о изградњи једног новог преокеанског дила од 60.000 тона, а који би имао да кошта 5 милиона фунти стерлинга, те ће на тај начин Британска поново тући светски рекорд у величини, комфору и брзини трансатлантика. Наравно, да и Немачка није дала последњу реч, а све ово иде у корист човечанству.

М.

ЛЕД

продајемо сваку количину, гагантованан чист, за сваку сврху употребљив

Станишић и Јовановић
Велика Плана Тел бр. 10.

„ПОЉОПРИВРЕДНЕ НОВИНЕ“

изашле су за мај. Затражите картом један примерак бесплатно на углед. Препоручују се и књиге: „Гајење ружа“. Цена 10—дин. „Виноградарство“ о новом начину гајења лозе 30—дин. „Поврће и његово гајење“ велика књига за све баштенске производе 40—дин. Продаје и разошиље поштом Тима Владисављевић, Београд Карађорђева ул. 85. (Руже калемљене 1 ком. 18 дин.).

Овог месеца навршује се 25 година од пробијања три највећа тунела у Европи. То су симплонски (дуг 19 км. и 730 м.) готхардски (14.998 км.) и печберски (14.612 км.). Ова три тунела просецају швајцарске Алпе и спајају најкраћим путем железничку мрежу Немачке, Холандије и Белгије са Италијом. Електрификацијом швајцарских железница која је изведена пре десет година овај пут је још више скраћен. На нашој слици види се јужни улаз у печберски тунел.

недељне Цицешрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/П
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредник: Драг. М. Стојадиновић,
Зорина ул. 25.

За власништво листа и штампарiju
Драг. Вучићевић, Бојанина ул. 17.

Рукописи, писма и сва остала пошта
шаље се искључиво Уредништву:
Скопљанска ул. 18/П.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. - Телефон 40-89.

Задовољство

знач, кад имате нове ципеле, а задовољство је што веће и трајније, ако јесу ципеле истинито добре и постојне. Овакве вам нуди ипак само индустрија ципела СТЕРМЕЦКИ у Цељу. Да се можете уверити, тражите однах нови ценовник са више хиљада слика, којег примате посве бесплатно. Ципеле од кравике Дин. 149, телеће 170, бокс 178, горске 188, локачке 245, гајзери 259, шпорске 343, шепро 290, лак 298, сандала 80, 88, полуципеле 135, 148. Такођер велики избор дечијих, дамских, платнених, купачких и гомбалачких ципела; цијене јефтиније и квалитета боља него игде.

Industrija cipela R. STERMECKI CELJE br. 76
DRAVSKA BANOVINA

Еlegantни сервизи су понос сваке добре домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе и модерне разне сервизе јевтино да купи, треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА
БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

УСПЕХ ПОМАДЕ

„MICHEL“

Домаћице!

Плавље, 24-III-1930 год

Цењеној фирми Мишел Београд

Како сам се лично уверио да је наша помада «Мишел» лек против опадања и седења косе, перути сврбежи врло добро дејствује, то вас молим да ми изволите послати поузећем 160 грама. С поштовањем,

Тодор М. Бојовић, столар, Плавље.

Шаље поузећем депо за Југославију «MICHEL» Срмска 10, Београд. Продају: Енглеска Дрогерија Браће Ј. Јовановића, Кнез Михаилова бр. 33, Апотека Делани, Кнез Михаилова 1, и Дрогерија Ескулап, Коларчева 8.

Тражите свуда изрично

Колинску цигуру

наш прави домаћи производ!

Нови Абисиниски цар Тафари Маконем окружен својим дворјанима са француским авијатичарем Мале-ом, који му је помогао у борби противу Данкала.

У држави Негуса Негестиа

О далекој афричкој земљи Абисинији и о њеним становницима, Абисинцима, говори се и пише у свету само онда када се тамо одигра какав важнији, крупнији догађај. Такав један догађај, који се збио ових дана, занима целокупну светску јавност. Наиме, веома загонетном смрћу напрасно је преминула досадања владарка те државе, царица Заудиту, и на абисински престо попео се њен досадањи регент, Рас Тафари, и прогласио се за негуса негести, то јест цара царева.

Абисинија се у историји појављује у доба цара Псаметика I, када се 240.000 Мисираца из једног ратничког племена из своје домовине преселило у планински предео данашње Абисиније и ту основало државу с престоницом Аксумом. У 330. години по Христовом рођењу, Грци су у Абисинији унели своју културу и Хришћанство. Потом, три столећа у тој земљи вођени су крвави верски ратови, све дотле док хришћанство није однело победу. У XVI веку Абисинија је била у опасности од

Ислама, али тада су је својом помоћи спасли Португалци.

Новија историја Абисиније, а нарочито прошлог столећа, испуњена је низом непрекидних ратова између владара три земље: Амхаре, Тигра и Шое. Око 1850. године пошло је за руком Кази, сину једног намесника, да целу Абисинију покори и себе прогласи за цара Етиопије под именом Теодор. Али његова владавина била је кратког века. Иза једног паразита што су му га нанели Енглези, он се убио. После њега негус негести постао је владалац Тигра, који је узео име Јован. Он је с успехом одбијао нападе Мисираца, али је подлегао у борби против махдиста. Затим је на престо дошао Менелик, владалац Шое. Он је био један од најенергичнијих абисинских владара, и веома добро је познат у свету по томе што је у 1895. нанео онај ужасни пораз италијанској војсци код Адве. Али и он је затим жалосно свој живот завршио: један још неиспитани абисински отров донео му је лудило па онда смрт.

Његове присталице подлегле су такође томе отрову. Тада је у народ букнула буна и особа која је цара и његове људе тровала, Менеликова жена, царица Таиту, изведена је пред народни суд, који ју је осудио на исту такву смрт. Неколико година владао је мир, а затим су и опет отпочеле интриге и тровања. Менелик је био свога малолетног унука, Лид Јасуа, одредио за свога наследника. Али њега је одједном нестало после неке револуције у двору те се на престо винула Менеликова кћи, Заудиту, која је, као што напоменусмо, напрасно «умрла» и владалац Абисиније постао је саможиви, немилосрдни Рас Тафарн, човек који је већ једном Друштву Народа био оптуживан због убиства.

Абисинија заузима простор од преко милион квадрат. километара. Једним делом састоји се из висоравни чије поједине планине, као што је Рас-Дашан, достижу висину од скоро 5000 метара, а другим баровиту, прашумама обраслу низину где живе крупне звери, слон, носорог и нилски коњ. Ту успева и кава. На висоравни, тамо где су прашуме ређе, има големих стада антилопа, а ту успевају још и виногради и бабане.

Становништво те земље износи око 15 милиона. Оно се у главном не састоји, као што многи погрешно мисле, од црнаца, него то је потомство насељених Арабљана који су се измешали са хамитским становницима. Многоженство и трговање робљем које је столећима доводило у земљу жене из најразличитијих народа и које је укинута тек пре неколико деценија нису дали да се дође до једне јединствене расе. Има деце од једног и истог оца која имају црвено угаситу, маслинасту, угасито-жуту и црпурасту кожу или коврчаву и равну косу. У обичајима и у ношњи превлађује арабљански утицај.

Хришћанство није Абисинца оплеменило. Оно је код њега проткало јеврејским и многобожачким елементима. На пример, абисинска деца и крсте се и обрезају. Поред недеље празнује се и субота. Главне привредне гране су обрада земље и сточарство.

КОД СУДА

Претседник: Године старости, госпођице?...

Марија: Двадесет девет година, г. претседниче!

Претседник: Па молим вас, ево у записнику стоји да сте и пре две године казали да имате толико година.

Марија: Да!... па шта?... Мислите ли ви господине претседниче да ћу ја себи противуречити?

Савремени захтеви у уметности тако јако теже за све новијим и сензационалнијим, да проналазачи је два стижу са изумима.

Није тако давно, конструисан је у Немачкој клавир са четврт тоновима, а сада су се појавили и нови инструменти геролд-фанfare.

Ови инструменти удешени су у Миксолидијској и Фригијској скали и већ имају своју специјалну, опширну музичку литературу.

Потпуно комплет број овог оркестра састоји се свега од седам инструмената геролд-фанfare и ударачких инструмената, и зато је за овакав

оркестар потребан мањи број свирача.

Белоцркванска гимназија, и ако је сведена на четвороразредну, ипак корача напред и има сада поред свога симфонијског оркестра још и оркестар геролд-фанfare, чију слику доносимо.

Ово је први оркестар геролд-фанfare у Југославији и видећемо га на соколском слету у Београду. Свирање овог оркестра поред његове оригиналности оставља врло леп утисак на слушаоца. Директор је г. Тома Ировић, а наставник музике проф. Павле Чекалов.

Сретни отац: г. Бенито Мусолини у кругу целе своје породице. Десно од њега његова ћерка Еда која се недавно венчала за графа Чиано.

РУСИ О СЕБИ

СРЦЕ, ЛЈУБАВ И ЖЕНА У РУСИЈИ

Не може се разумом схватити Русија. Не можете је мерити обичним аршином. Она има свој рођени стас.. Може се само веровати у Русију.

Тјучед.

Шта мари живети или умрети, ако су само они које волимо срећни.

Достојевски.

— О реци ми, јадна мила девојко, зар не можеш стишати свој пол? Зар не можеш заборавити оног кога волиш, ни дању ни ноћу, ни у јутру ни увече?

Млада девојка тужно одговара:

— Заборавићу оног кога волим кад престану ноге да ме носе; кад се моје беле руке отпусте, кад ми се поглед угаси, кад ми притисну даску мртвачког сандука на срце.

Народна песма.

Што мање волиш жену, тим ћеш јој се пре допасти.

Љермонтов.

Милујеш жену, немаш право. Слобода поквари и најбољу. Ја сам своју дотерао... Видиш друже! треси бунду, она ће постати топлија, удри своју жену, биће паметнија.

Островски.

Видиш ли овај снег? Па ето, моје тело је бело. — По том снегу видиш ли да тече крв? Моји су образи руменији. — Прођи овом планином, па ћеш видети огорело стабло. Па добро! моје су косе црне. — Султан има муле који много пишу: ето! моје су обрве црне од њиховог мастила.

Киргиска песма.

Законита жена је топла капа са наушницама; цела глава упадне у њу...

Пушкин.

Познавати дух и карактер људи, доказ је дубоке филозофије; теже је познавати људе него знати намет многе књиге.

Руска изрека.

Бол увек прати широкую интелигенцију и дубоко срце. Људи дондла велики морају се веома тужно осећати на земљи.

Достојевски.

Младе девојке бирају онога кога највише воле, удате жене онога којим ће оне владати.

Толстој.

У младим девојкама има ђаво који их гони да све сазнаду.

Гогољ.

»Ево је опет крај мене она коју волим, она од које сам сакрио сву моју муку, сву моју нежност, сву моју љубав.«

Руска песма.

Очинска кућа је пуна чаша за жељно дете.

Руска изрека.

Само глупак или неискусан човек може очекивати од жене тарјну срећу.

Павлов.

Реп у бича је дужи него што је реп ђаволов.

Руска изрека.

Љубав, најсрећније душевно стање представљено је као опасност. Зашто? Јер човек који не живи као човек гори је од животиње.

Толстој.

Будите увек весели; шта значе те речи? Ако не: будите увек честити, будите беспрекорни у вашим мислима и вашим делима. **Семенов.**

За све нас, али нарочито за вас жене, неопходно је потребно окусити сујету живота пре но што би се могла уживати стварност живота; и никад се не можемо ослонити на туђе искуство. **Толстој.**

Ако се загребе Рус нађе се козак, ако се загребе козак нађе се медвед. **Пословица.**

Каква је Ева извучена из слабине човекове, таква ће остати до краја света. **Толстој.**

Ако је човек толико глуп да не може заповедати жени, има само оно што је заслужно. **Толстој.**

Младеж је играчка привидности, она не схвата јад без суза; разазнаје радост само по бурном смеху. **Некрасов.**

О моје миле другарице, ви сте весело шетале а ја јадница, свршено је са мојим шетњама! Моје дуге косе неће више бити плетене као пре; хаљина ми неће више бити тако сјајна. Нема више моје девојачке слободе.

Доћи ће лепо пролеће, ви ћете ићи на зелену ливаду, плешћете венце за ваше насмејане главе, певаћете весело по путовима а ја, јадна жена, певаћу тужно. **Свадбена песма.**

Биле смо младе девојке код наше драге пријатељице. Нисмо пили медовину, нисмо пили водку, него сузе наше пријатељице.

Нисмо је ми продали за сто рубаља; него за купу вина.

Нисмо је заручили за кнеза, за господара, него за лепог и јаког младића са плавим косама, поносним лицем и кога поздрављају с поштовањем. **Песма о зарукама.**

Под цбуном лежи млад човек сав прекривен ранама и нагопљен крвљу. — Нику то ласте које облећу око својега кнеза: то мајка плаче као да јој ека тече из очију; млада му сестра плаче као да јој поток тече из очију; жена му плаче као да свежа роса пада с њених очних капака.

Сунце ће се дићи и осушити росу. **Погребна песма.**

Туђа жена је лепи лабуд а твоја жена је горко пиће.

Руска пословица.

Блага си, покорна, хтела би га служити као робинја, али те он слуша равнодушно, хладна срца.

Некада ... сећаш ли се? Млада горда поносна на своју лепоту, уживала си да га мучиш. Али он је онда волео... Он је волео!... **Некрасов.**

Када човек ћути, то је што има много духа. **Гогољ.**

Код нас у Русији израдио се тип човека какав се не налази ни у једној земљи — тип људи који пате за цео људски род. То је превасходни руски тип. **Достојевски.**

Са славе београдског 2. пука: група војника у старим војничким костимима пред улазом у град.

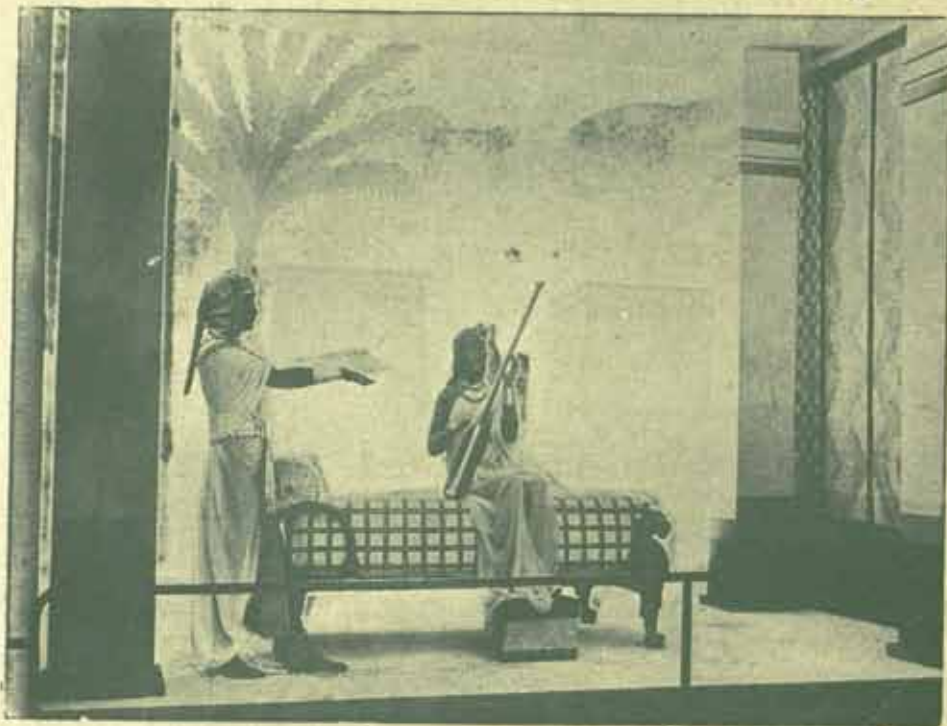

Погреб гвозденог генерала Михаила Живковића.

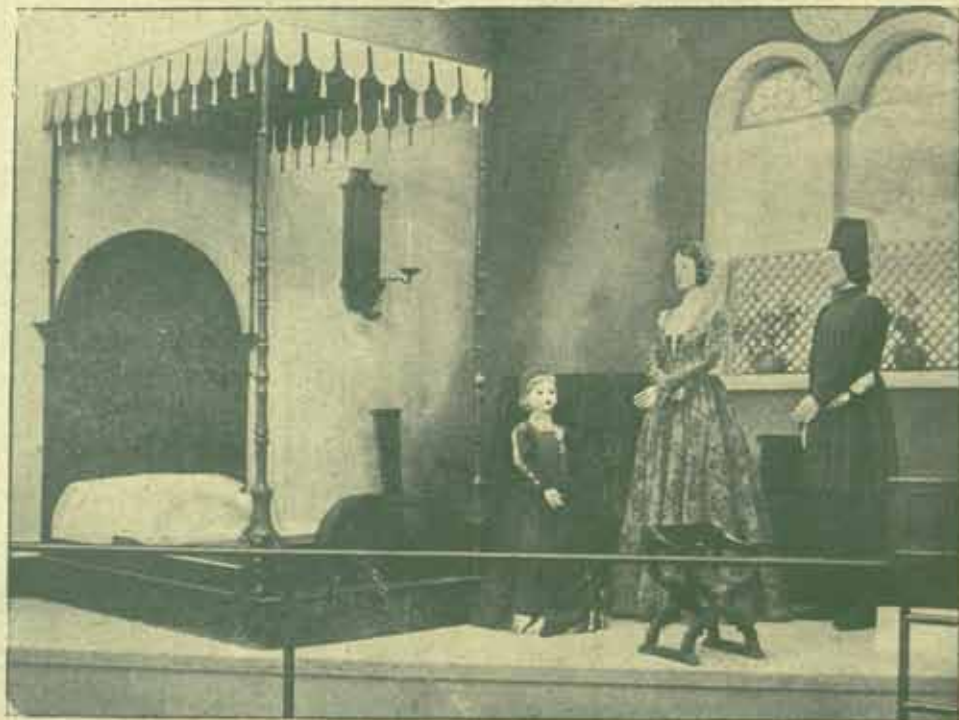

Група немачких студената, која је прошле недеље посетила Београд, испред зграде Државне Хипотекарне Банке.

Изложба намештаја у Берлину

Пре кратког времена отворена је једна интересантна изложба намештаја у Берлину. На овој изложби могу се видети реконструисани собни намештаји од најстаријег доба до данас. Ово је прва изложба ове врсте на којој је детаљно приказан развој намештаја у току векова, почев од најпримитивнијег па све до данашњег најмодернијег унутрашњег комфора. Ради боље илустрације приређивачи су подесили и нарочите луке одевене у костиме из доба појединих врста намештаја који се приказују. Поред европског намештаја, из разних векова после Христа, при чему су заступљени и сви стилови, изложени су и намештаји појединих ваневропских земаља као и собе старих народа. Тако је изложена египатска соба (сл. горе) из доба Кле-

опатре. Исто тако занимљива је и соба из средњег века, која се одликује својом простом елеганцијом без икакве пренатрпаности (слика доле) као што је то био случај код познијих намештаја, нарочито из доба рококо-а. Најмодернији стил намештаја, као што се на нашој доњој слици види, прилагођава се савременим захтевима хигијене, који из собе избацује све што је непотребно. Осим тога модерни стил одликује се правим линијама, без много украса и шара. Тиме се постиже леп ефекат, штеди се у простору а задовољава и економску страну овог питања.

Ова занимљива и врло успела изложба привукла је поред великог броја Немаца и масу странаца. Изложба ће трајати до краја овог месеца.

Египатске пирамиде

Кад се посматрају из далека египатске пирамиде изгледају као да су са стране равне и да су бриљантно озидане. Ова илузија ишчезава чим се човек приближи. Кад се дође у подножје величанственог споменика, туриста се изненађује хаосу којим су огромни блокови стена наслагани један преко другог. Многи од њих достижу висину од два метра. У ствари, архитекти древног Египта, нису били саградили ове колосе какви данас изгледају. Лице је било прекривено малтером, који се и сад налази на појединим местима. Према писању Херодота, оца историје и других античких писаца, површина пирамида била

је глатка као мермер и оцјала се према правцима рађајућег или залазачег сунца. Невреме је успело да ископа ову лепу одећу пирамида. Неколико њих биле су већ оправљане бар два пута у вековима који су претходили хришћанском добу. Али ове оправке су толико много коштале да су фараони дигли руке.

Несумњиво је утврђено да су на гребенима све четири стране пирамиде биле саграђене степенице, којима су се пали свешеници и високе личности на врх пирамиде, приликом свечаности. Ове су степенице потпуно ишчезле и тако туристи који желе да се пошту на врх морају, сваки од

њих, да узму по два бедуина, од којих један вуче за руке а други гура с леђа.

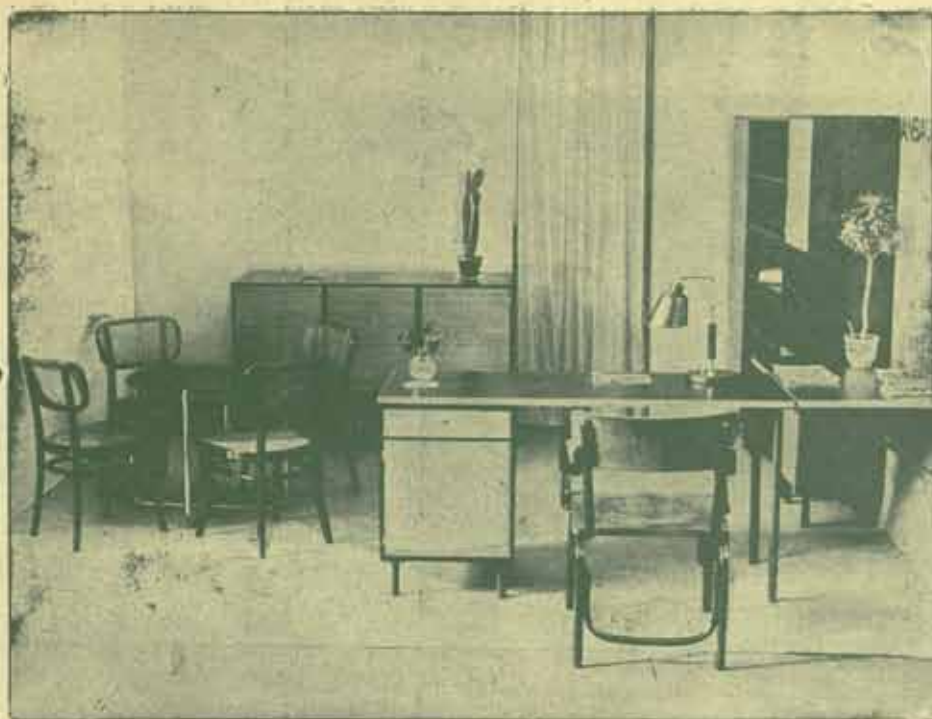
Поглед који се добија са врха пирамиде, где се налази једна тераса, изванредан је и не да се ни са чим поредити.

ПОВОЈНИЦЕ

и спреме за бебе и све друге потребне ствари добићете најлепше и најјефтиније код

МАЛЕ ОЛГЕ

Скопљанска 18 Београд

Модерни биро за рад — са изложбе намештаја у Берлину.

ПОДМОРСКА СВАДБА

Американска екстравагантност не зна за границе. До сада смо имали свадбе у авијонима, у аутомобилима, на бициклетима или на води. Данас америчанске новине доносе вести да је све то дато историји, јер данас је забележено једно венчање под морем.

„Њу-Јорк Тајмс“ јавља да је се у Лос Анђелосу обавила најмокрија до сада свадба на свету.

Пошто је свукао своје духовничко одело, пастор универзалне конгрегације Шелдон Шепард, обукао је костим за гђурање корачајући величанствено преко моста који води за доњи базен испод хотела „Амбасадора“. Његова преосвећеност је праћена са два млада створења, који бејашу везани за пастора са електричним појасима, а на ушима су имали слушалице. Млада је носила дивну роза моаре свиле хаљину а испод је имала костим за купање. Сви троје имали су шлем са једном пумпом за ваздух на обали, која је за све време радила под прикметром једнога од сватова.

Свадбени марш од Вагнера свирао је за све време ове религиозне свечаности. Сви троје су се једновремено спустили у море и под морем се је обавило венчање. По свршетку венчања, уз урнебесно клицање и плескање масе света на обали, свештеник са својим младенцима такође је победоносно продефиловао и уз пратњу сватова који су на обали чекали, одвезли су се да се пресвуку и да продуже весеље првог венчања под морем.

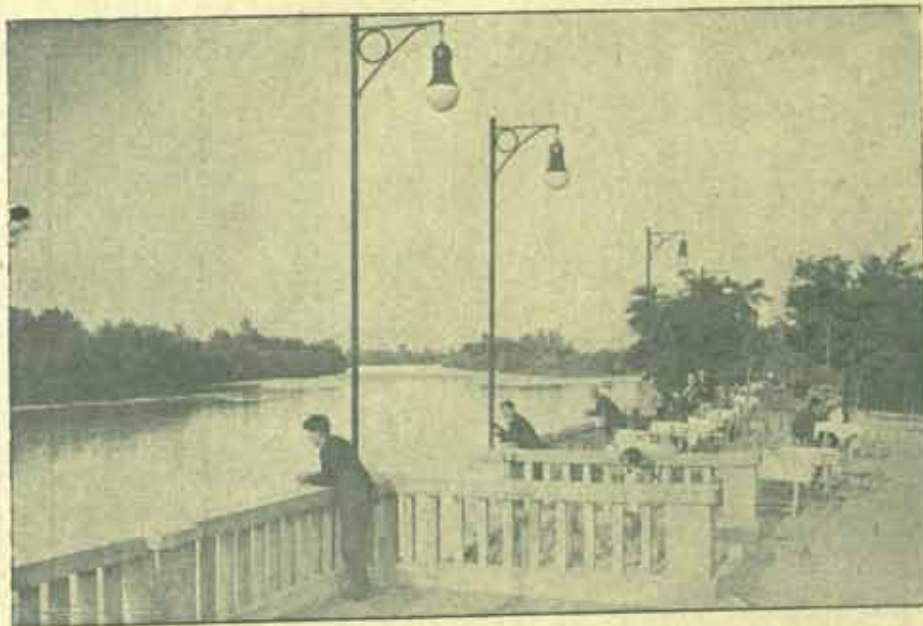

Оригиналан споменик Дон Кихоту у Сан Франциску. — Пре кратког времена откривен је овај занимљив споменик који претставља само главу Дон Кихота. Испред њега клече два витеза у задивљеној пози.

Најоригиналнија свадба до сад: под водом у гђурајућим костимима!

Писмо из Матарушке Бање

Матарушка бања: Ибарска тераса са пристаништем (Друштвена својина).

Матарушка Бања, почетком маја.

Кад човек изађе из тог Београда, пуног вечите ларме проткане борбом за живот, и зађе по нашим природно богатим крајевима, који су украшени најлепшим украсима које мајка природа може дати, тешко му пада срцу да се врати у град. Мисли да би вечито остао у тој савршеној хармонији коју само природа ствара уз минималну помоћ човечије руке.

Не далеко од Краљева, који лежи у подножју огранака великог планиског венца Столова, још из давнина лежи село Матаруге, насељено мирним и марљивим сељацима. Ово село лежи у самом подножју величанствених Столова, чији врхови вечито пркосе небу, с друге стране Матаруга су одвојене од осталог света шумним Ибром, тако да сте приморани ске-

Матарушка Бања: ново модерно купатило, својина друштва.

Вила Краљево у Матарушкој Бањи, својина Друштва.

лом се пребацити преко Ибра да би се дошло у романтичне Матаруге. У том усамљеном месту, украшеним најлепшим природним лепотама, налази се Матарушка Бања. Бања која има једну сјајну будућност и због своје чудотворне моћи и због величанствених природних лепота у чијим наручјима почива.

Матарушка Бања датира некако од 1908. године, што значи да је пре 22 године откривено ово природно благо. Пошто је установљена њена лековитост, формирано је акционарско друштво за експлоатацију Бање. У тим првим данима створене су најпотребније бањске установе али се тешко ишло напред. Кривица што је бања тешко напредовала пада на стару управу, која се само бринула да се обезбеди дивиденда, па ма Бања радила са најпримитивнијим средствима. Тако би то ишло у недоглед или до момента кад би држава оду-

зела концесију друштву, да се није наша једна група енергичних акционара, који су имали много више смисла за једно рационално управљање Бањом, која стварно претставља једно велико богатство! Нова управа, састављена од младих и енергичних људи, преузела је управу Бање у своје руке 1924. године. У једну нову бању потребно је прво уложити велики капитал па да се она може рентирати, тако је нова управа прво обезбедила потребне кредите, па је 1925. године приступила уређењу Матарушке Бање. За последње четири године Бања је променила сасвим свој облик и данас она личи на једну малу варош, која може да прими све оне који би хтели да се моментално одморе од свакодашње борбе и да добију нове снаге за нове борбе.

Вила Столови у Матарушкој Бањи, Друштвена својина.

Подигнута су нова купатила са најмодернијим инсталацијама, поред постојећих вила, подигнуто је још неколико, које својом лепотом дају нарочиту драж овој Бањи. Обала Ибра обезбеђена је једним великим кејом и са једним врло лепим пристаништем. Управа је донела одлуку да не подиже мост, јер не би могла спречити да кола не улазе у Бању. Бања је паркирана са безброј липа и најлепшим ружама, тако да се лети Бања не види, јер је сва покривена зеленилом. Ресторације, павиљони, електрично осветљење, парно грејање, шеталишта — све је то већ подигнуто уз цену великих материјалних жртава.

Лекарски је утврђено, а на основу дугогодишњег посматрања, да ова бања лечи следеће болести: шкрофулозе, хроничан реуматизам зглавкова и мишића, као и костобоље, туберкулозу костију и зглавкова, хроничне кожне болести, нервозу, мишијас и све врсте парализе, старе повреде костију и меких делова, хронично запаљење вена, претерану гојазност и гихт, изнемоглост, последице старог луеса, рахитис и све поремећаје дечијег здравља, и т. д. и т. д.

Какве су цене, питаће се! Мислим да је ова бања, која са својим комфором не изостаје ни иза једне друге бање, има најповољније цене тако да и најсиромашнији могу лекарски одређено време на лечењу. Соба са најмодернијим комфором стаје од 28—60 динара. У бањи постоји неколико лекара за све врсте обољења, пошта, телеграф и телефон. Бања је удаљена од Краљева непуних осам километара, на путу Краљево-Рашка.

Поред одличне бање опет подвизчим да је природна околина таква да би ова бања могла истодобно бити и ваздушна бања. Огромни венци Столова спуштају своје огршке над саму бању, тако да је бања заштићена од свих ветрова, те је према томе и веома благе климе. У подножју пла-

нских огршката на два километра лежи стародревни манастир Жича, исто тако близу је и манастир Студеница, тако да бањски посетиоци могу свакодневно правити излете у ову замамљиву околину, која је прошарана нашим најлепшим историјским споменицима. Мислим да би наши туристи наишли у овим крајевима на многа места која би их одушевила природним лепотама. Чудиме да наше полуофицијелне туристичке агенције не упућују стране туристе у овај крај, где поред природних лепота могу добити све оне угодности, које им се обезбеђују и Далмацији. Провести неколико група страних туриста и боља реклама у иностранству не би била потребна.

Бања је отворила своју сезону 1. маја и иста траје до краја септембра, а најјача сезона је у јуну, јулу и августу... Треба напоменути да у Матарушкој Бањи Команда Жандармерије подиже свој санаторијум.

На крају је потребно још рећи да ће ускоро бити пуштена у саобраћај железница Краљево—Рашка, на којој лежи Матарушка Бања, а ту ће бити и станица тако да ће Бања бити удаљена од станице свега пола километра.

М. В. Ин.

Чувени наши најбољи гуслари, који су на својој турнеји већ годину дана, недавно су приложили један врло леп венац на гроб Војводе Степе Степановића у Чачку. На траци венца пише: »Свом доживотном чувару наших гусала Војводи Степи: Шумадинац, Херцеговац и Црногорац.« Они су у присуству војводине породице и мноштва грађана положили тај венац и том приликом гуслар Вуковић импровизирао је једну лепу и дирљиву песму која је била посвећена пок. Војводи и која је била награђена сузама од стране Војводине породице и присутних.

Гуслари су Светислав Јаћимовић — Шумадинац, Илија Вуковић — Херцеговац и Танасије Вукић —

Читајте и ширите Недељне Илустрације

Недељне Илустрације

Г-ца Еда Мусолини, кћи италијанског председника владе, и гроф Белеацо Чиано на дан њиховог венчања.

Повштарина плаћена у готову

недељне Илустрације

Бр. 21

Дин. 3.

МСМР-21/33

Студенткиње у трпезарији за време ручна.

Живот у дому студенткиња

Испод велике сијалице, за дугачким столом, седе неколико студенткиња нагнутих коврчавих главица над својим књигама и белешкама.

Ни једна не сме да проговори, иако би хтела одмах је друге ућуткују, јер им је потребан мир, пошто се приближава испит. А оне се труде да буду вредни ђаци, а што је похвала и за сам дом, који се труди да им пружи сву угодност коју им допуштају њихова скромна средства.

Није нимало завидна сума 20.000 динара, колико дом располаже месечно кад је у питању кирија, исхрана 43 студенткиње, не рачунајући ту управитељицу и послугу.

Неке од студенткиња имају и службу, раде у банкама или другим надлештвима, то су обично правници, и хвати их госпођа управитељица да су врло вредне, скромне, од јутра до

Једна већа спаваћа соба у Дому Студенткиња.

Група студенткиња из Дома на калемегданским степеницама.

мирака упослене, а ноћу уче и полажу испите.

Ипак су све задовољне, и признају саме: »Знамо ми да са 500 дина не бисмо могле овако да живимо«. На свима се осећа да је живот у дому хигијенски и исхрана добра... Поправиле су се, и још... пролешпале, што много зависи од оних лепих и сунчаних соба и свежег ваздуха, који им долази са Калимегдана.

Из зиме су храбро изашле, срећа те је и зима била блага, и сад тек уживају у њиховим лепим спаваћим собама, где им је дозвољено и да уче, да би се на миру што боље спремиле за испит.

У дому је увек слога и ред. Истина, зимус је било неких мањих неугласица између појединих студенткиња и управе, и госпођица Лула Даниловић поднела је оставку. Сад се те неугласице отклањају, и студенткиње признају, да је г-ђица Даниловић много урадила за напредак дома и само се управи има захвалити што су створиле ово, што имају данас.

Време вечере се приближава и две дежурне постављају... Али сад више нису хартије на столу, већ беле мушеме, као дамаск чаршави, и стаклени бокали, да више дом нема онај свој сиротињски изглед. Имају оне и fine гарнитуре стоног рубља, осам туцета, које су добиле од Њеног Величанства Краљице Марије, али то чувају за свечане дане и празнике, и онда им сто добија господски изглед. Све студенткиње врло су захвалне својој племенитој Краљици за тај лепи поклон.

Празници су им проишли врло весело, као у некој домаћинској кући, покрај разних колача и слаткиша, које им је у изобиљу сама спремила вредна Управитељица г-ђица Прендић, да не би осетиле да су далеко од родитељске куће. Добиле су о Ускрсу и поклон, два печена јагњета и сто

Г-ца Рада Грегорић ученица VII разреда гимназије.

комада црвених јаја, од познатог београдског кафешије код потрошачке задруге г. Воје Грегорића, који је све то послао по својој ћерки Ради гимназискињи седмог разреда, што је пријатно изненадило цео дом, јер је он био једини који им се сетио о празнику. Г. Грегорић је познат међ београдским кафеџијама са своје хуманитости, јер ни једног празника не заборавља ни Дом старца са разним јестивом и пићем.

Тако су пријатно провеле љупке студенткиње, поред виолине, која им је једини инструменат. Јер грамофона и радна још немају, пошто немају новца да га купе, а нико, апсолутно нико се не сећа, да им пошаље један грамофон, који би им пречинио велико задовољство, у оним часовима кад су слободне.

Управа дома има идеју да оснује и домаћински курс, где би покрај студија студенткиње стекле и практично знање, из домаћинства, које је неопходно потребно свакој жени, била она највећа интелектуалка. Ове године нису могле да оснују кујне, зато неколико студенткиња посећује домаћински курс у женском клубу, што, заиста заслужује похвалу.

Циљ дома треба да буде и тај, да упозна студенткиње са домаћинством, да оне некад узму учешће и у кујни, јер то ће им све користити кроз живот, који ће им одмах намет-

нути дужности породичне. Мене је изненадило, кад сам чула да у дому држе собарицу, коју плаћају месечно 600 динара. То би се могло замислити у дому студената, али младе девојке, и то њих четрдесет три, могу и треба саме да распере собе, а тај издатак да узму на неке заједничке потребе. Њима пуно ствари недостаје. Немају на првом месту телефон, због кога много пате; потребна им једна шиваћа машина, веш, судови... Ето, тих шест стотина динара могло би да иде на те њихове потребе, чак и за један грамофон. Тај посао не би им одузео много времена, за младе девојке то је лака дужност, и више би се осећале код свој куће, јер све оне раде и код својих кућа, што саме признају.

То је једина замерка, која би се могла учинити дому.

А један савет бих им дала: треба се увек трудити да се одржи хармонија између дома и управе. Младост је увек бујна, али треба свака од студенткиња да помисли: Како би

она живела да није дома, да ли би са њених пет стотина динара могла имати онако лепу и светлу собу, укућну храну, купатило...

Зато треба увек одати признање онима, које су им то створиле.

М

Две мале љупке Београђанке.

ПРВА СТРАНА

Симпатична Парамунтова звезда Лејла Хајамс труди се да установи тачан положај своје јахте на Тихом океану.

Необично лепо дете г. Грубића мајора из Београда.

Приликом снимања извесних сцена са усташима изабрани су били екстеријери код романтичног авалског града.

ПРВИ УСПЕХ ДОМАЋЕГ ФИЛМА

КРОЗ БУРУ И ОГАЊ

КРОЗ ФИЛМСКИ АТЕЉЕ «АДРИЈА НАЦИОНАЛ ФИЛМ»

Као што је познато филмска се индустрија развија и шири у свима земљама. Свака културна земља тежи да да и представи што верније своју нацију, историју, обичаје, карактере, темпераменте, живописне пејсаже, градове — једном речју све што чини украс и карактеристичну појаву једне земље. За ту се сврху употребљавају многи милиони, ула-

жу се и искоришћују велике енергије; употребљавају се сва могућа знања и људи од ауторитета, затим општа помоћ и од државе и од материјално великих предузећа. И то само с тога: да би се што верније и рељефније показало осталим народима оно што је било а нарочито оно што живи — ствара — рађа се и обележава једну нацију.

У тој борби и утакмици народа за филм и филмску уметност једино ми изостајемо, слабо се интересујемо и не дајемо ни пет пара; полазећи стално са том претпоставком да смо неспособни да сами нешто створимо.

Какав је узрок томе?

Ништа простије: лењост и уображење да све што је страано «добро је» а што је домаће «не ваља»!

Али верујемо да ће се наш народ од те заблуде излечити и поћи стазама савршенијег расуђивања; јер смо ми нација млада, здрава, снажна, лепа и пуна енергије за стварање ако не епохалних филмова — оно бар приближно.

Када већ имамо те лепе особине које красе нашу нацију, зашто онда запостављамо себе?

Можемо слободно рећи да до сада нисмо ништа створили на пољу филмске уметности.

А да ли се ствара? На то се може потврдно одговорити. За то нам сведоче неколико озбиљнијих покуша-

ја, који се у последње време јављају готово једновремено.

Главну улогу узело је на себе престоничко филмско предузеће «Адриа Национал Филм».

Оно већ ради ствара и удара солидне темеље нашој младој филмској индустрији.

За људе који су ангажовани у филмској кући Адриа Национал Филм» можемо рећи да су пуни снаге, живота, полета и воље за стварање филма и филмске индустрије код нас. Они су стручњаци за филм, његов сјај и лепоту.

Улога директора и режисера поверена је г. Ранку Јовановићу бившем филмском драматургу у Лондону; а улога секретара и асистент-режисера г. Милутину Игњачевићу — док је технички стручњак и оператор г. Јосип Новак. Њихова стручна спрема, енергија и воља за рад даје нам право да се надамо и верујемо да ће успети и остварити своју замисао, и ако имају на расположењу скромна материјална средства. Они са великом и неискључивом енергијом раде на отварању путева нашој младој филмској индустрији. Иако раде од скоро и са много тешкоћа, њихов рад већ је крунисан једним лепим успехом. Кроз врло кратко време наша јавност имаће прилике да види и оцени једногодишњи рад овог предузећа.

«Адриа Национал Филм» ускоро ће нам приказати један филм који је по карактеру, техничкој страни, игри глумаца и режији са сто процената наш филм. Због тога смо замолили г. Милутину Игњачевића секретара и помоћника режисера «Адрије Национал Филма» да нам за наше читаоце у неколико речи прикаже наш први домаћи филм «Кроз буру и огањ».

Г. Стаменко Ђурђевић, академски сликар, као усташа.

Г-ца Ковилка Константиновић интерпретаторка главне женске улоге.

Г. Сергије Јањенко, југословенски Адолф Манжу, креирао је улогу аустријског официра у филму „Кроз буру и огањ“.

Господин Игњачевић се са великом љубазношћу одазвао нашој радозналости и рекао у главном о садржају филма:

— Први домаћи филм „Кроз буру и огањ“ проткан је трагедијом од почетка Европског рата па до дана слободе и уједињења. У том филму имате сцена од уметничке вредности и светског нивоа — као непријатељска најезда, бежанија, повлачење наше војске, окупација. Напореда са овим развија се драмска радња где је главна идеја љубав сестре према

Г. Димитрије Димитријевић који је играо главну улогу Јанка у филму „Кроз буру и огањ“.

Завршна сцена из филма „Кроз буру и огањ“.

Снимање унутрашњих сцена за филм „Кроз буру и огањ“ у студију „Адрија Национал филм“

брату. Јанко млад добровољац остаје у земљи и формира чету усташа — која често долази у сукоб са окупационим властима. Он са усташима одржава наду код народа за ослобођење. Али једнога дана Јанка заробе окупационе власти. Сестра се жртвује за брата и у згодном тренутку нападне са усташима непријатеља и тако спасе свога брата од сигурне смрти. У том тренутку долази наша војска која крулише све мук

које је наш народ преживео. За сада вам само толико могу рећи — а када будете гледати наш филм ви ћете дати свој суд.

— Шта мислите када ће се дати филм „Кроз буру и огањ“?

— Тај ће се филм дати још у току овог месеца.

Опаштајући се са г. Игњачевићем зажелили смо успех, који свакако неће изостати код наше публике.
Мил. М. Кутлешкић.

Скрећемо пажњу нашим читаоцима да ћемо почев од идућег броја почети да доносимо оригиналне снимке из Африке, које је г. Растко Петровић, књижевник, донео са свог необично занимљивог пута. Г. Петровић је својим величанственим делом „Африка“ скренуо на себе пажњу целе наше читалачке јавности, јер је то стварно прво дело своје врсте и потпуно заслужује успех који је постигло. Благодарећи љубазности самог аутора у могућности смо да нашим читаоцима прикажемо необично занимљиве снимке које је г. Петровић донео из Африке. Уједно ћемо додати и неколико одломака из ове необично занимљиве књиге.

Пелцовање деце у селу од стране задружног лекара.

Огроман напор Здравствених Задруга

Једновремено са интензивном хигијенском акцијом, коју је спровело Министарство Народног Здравља, јавља се спонтано из самог народа, на селу, један здравствени покрет — Здравствено Задругарство — са истоветним циљевима које је себи поставила државна здравствена политика.

Здравствено Задругарство изграђено је заслугом Др. Гаврила Којића, рано умрлог оснивача и организатора Здравствених Задруга.

Прве Здравствене Задруге основане су тек после подробних проучавања и великог броја реферата о здравственим, привредним и социјалним односима у нашој земљи. Комисија Америчког друштва за заштиту Српске деце, којој је на челу стајао Др. Ридер, заједно са Др. Којићем вршила је ова проучавања. У извештајима се вели да се мање од 12% сељака користе медијалном службом. Отуда је и смртност врло велика, нарочито међу децом. И док је сељак под утицајем земљорадничке задруге напустио примитиван начин производње и увео гвоздени плуг и савремене справе за обраду земље, дотле често још спава на поду, готови храну на отвореном огњишту, станује у нехигијенским кућама у којима нема ни патоса ни стакла у прозорима. Али сви ти извештаји утврђују велику вољу и готовост сељака да себи у здравственом погледу унапреду помоћу задружног рада, исто онако као што је и своју земљорадњу унапреду помоћу земљорадничког задругарства.

И заиста сама собом, као логична последица свих ових запажања, настала се организација здравствених задруга. Није било другог изласка, ни-

ти друкчијег решења. Америчанско друштво само признаје да је свој здравствени програм предало једној

Г. Гаврило Којић оснивач Здравствених задруга († 1927 године).

установи познатој и блиској сељаку. «Сељак је већ куповао своје косалице и продавао своје жито, овце, говеда и живину преко земљорадничких задруга. Зашто онда не би могао да набави своју медијалну услугу, лекове, санитетски материјал, најпотребнији кућевни намештај и да се послужи фондом за помагање болесних преко здравствене задруге? За и зга би било сасвим природно да тако учини. Стога се друштво постарало за њега да може све то да добије преко Здравствене Задруге.»

Тако је већ у јуну месецу 1922. године основана и пројектована прва Здравствена Задруга. Већ у 1928. години, у шестој години од оснивања, оне су у свима правцима здравствене делатности прошириле и развиле свој рад. И не само то. Здравствене Задруге су отпочеле широк рад на санацијама нездравих односа у на-сељима. Оне су прошириле свој рад и на спречавање заразних болести и лечење домаћих животиња. Оне су почеле и рад на сузбијању биљних штеточина.

Цео овај рад су прихватили и непрестано га проширују, усавршавају и унапређују задругари сељаци. И то је оно што је од највеће важности и најтрајније вредности: та задругарска и здравствена свест у 1929. год. било је 50 здравствених задруга са 15.372 задругара, а са 92.232 породичних чланова.

Ове Здравствене Задруге развиле су своје деловање на подручје 142. управне општине, које обухватају 420 села и око 300.000 становника, рачунајући на задружно подручје просечно 6.000 становника.

Значај рада Здравствених Задруга види се из овог упоређења:

1923. год. на подручју на коме живи 78.000 становника лечено је у задружним установама 16.940 болесника, а 1928. год. лечено је 29.257 болесника.

Велика зграда Здравствене задруге у Лазаревцу.

Подизање зграде за Здравствену задругу у селу Прањанима.

У тој години лечило је се 23% задругара и чланова њихове породице, незадругара на истом подручју свега 6%. Значи да се задругари лече 4 пута више него незадругари. Здравствене задруге, дакле, развијају свест народа за лекарску помоћ и лечење. Економски ефекат рада здравствених задруга за село врло је велик за село. Поред многих великих користи по народно здравље, здравствене задруге уштеделе су народу 7,146.948.95 дина, или ако узмемо број задругара дина 14.403 из 1928. године, онда излази око 510.— дина по једном задругару.

Важан је рад здравствених задруга у погледу заштите здравља сељака и стварања услова за здравствено унапређење села.

Већ у првим почецима својим здравствене задруге бавиле су се сузбијањем редњи. У последњим годинама врше се систематска сузбијања заразних болести. Исто тако значајан је и рад на заштити матера, одојчади, мале деце и школске деце.

Здравствена пропаганда врши се нарочито у последње време интензивно америчком помоћи и сарадњом хигијенских установа. По задругама се одржавају зимски хигијенско-при-

редни течајеви. Исто тако у заједници са Друштвом Црвеног Крста одржавају се по селима самарјански течајеви. У централном хигијенском заводу у Београду одржан је привредно-хигијенски течај за младиће из Здравствених Задруга, као и течајеви за задружне лекаре.

У последње време заслугом Централног Хигијенског Завода и хигијенског музеја у Београду, установљавају се по задругама сталне хигијенске изложбе.

Из средства америчке помоћи, а у заједници са Централним Хигијенским Заводом и Министарством Пољопривреде спроводи се асанација села: испрађивање ђубришта, нукника, оправка бунара, довођење воде и т. д.

Прошле године изграђено је у селима Славковици, Бољковци и Кадиној Луци 34 објекта у камену и бетону, изграђен је сеоски водовод и нарочито купатило.

Овог пролећа почети су такви ра-

Амбуланта среска Здравствене задруге у Словцу.

дови у Моравској Бановини у заједници са Централним Хигијенским Заводом у Нишу.

Колико народ озбиљно улази у рад на свом здравственом унапређењу у Здравственим Задругама, види се по напору који задругари чине у изграђивању задружних домова здравља. Домови поред амбуланте, апотеке, чекаонице имају болничко одељење са неколико болесничких соба, лабораторију, купатило, стан за лекара и сестру. Задружни дом у Бањанима већ је готов и стаје 450.000. Његово освећење обавиће се 24. ов. месеца и то ће бити велика народна светковина.

Дом у Словцу исто тако осветиће се на први дан Духова.

Задружни Дом Здравља у Лазаревцу има 54 одељења са великом задружном болницом. Он још није потпуно завршен. Задружни Дом Здравља у Бајиној Башти биће ове јесени готов. Он ће носити име велике добротворке нашег народа Енглескиње, Мис Евелине Хаверфилд, зачетника оне задруге, која је у том месту и умрла. Даље се подижу, или су

Здравствена задруга у Бањанима.

већ готови домови Здравља у Прањанима, Белини, Вранову, Милошевицу и т. д.

Сав овај велики и за народно здравље од неоцењиве вредности изводе здравствене задруге у широкој сарадњи са установама Министарства Социјалне Политике и Народног Здравља, нарочито са Централним и Хигијенским Заводом у Нишу. Држава помаже овај рад материјално. Асанацију и привредни рад здравствених Задруга помаже Министарство Пољопривреде.

Велику моралну и материјалну помоћ уживају здравствене задруге од њихових пријатеља у Америци, који сваке године обилазе Здравствене Задруге. Ове године долазе да прегледају рад здравствених задруга гг. Ђорђе Радин и Џон Кингсбери.

Ова значајна иницијатива наших сељака показала је да још једанпут наш народ може да ствара тековине на културном пољу од велике и опште вредности.

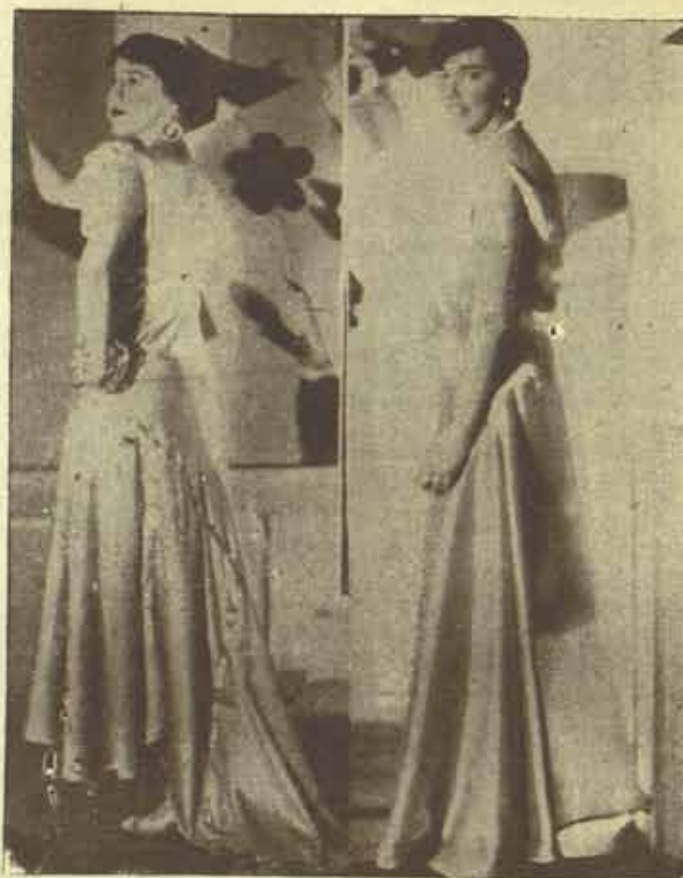

Централа Земљорадничких здравствених задруга у Београду.

Стара црква на острву Поречу код Доњег Милановца, сазидаана за време другог устанка.

ТОАЛЕТЕ ОД 80 ДИНАРА!

Мало чудно звучи али је истина да све ове четири тоалете, ма како скупоцене изгледале не вреде више од 35 франака, а то је 78.— динара. Тиме је постигнут идеал данашњице: лепе тоалете за јефтине паре. (Друго је питање колико трају ове тоалете и од какве су материје.

Модна ревија у Холивуду. Американци се труде да сами лансирају своју моду и да се ослободе утицаја Париза. Љупка глумица Џин Артур приказује нам неколико успешних модела.

Ловћенска Легенда

Стадосмо. Причини нам се да смо чули завијање вука у неодређеној даљини. Можда је то била и варка какве јеке. Кренусмо даље.

— Ау-у-у! — чусмо јасније завијање, али ово није било као оно пређашње. Изгледало ми је као да је то људски глас, који имитира вука.

— Је ли ти оружје спремно? — упитах друга који ме је пратио.

— Јесте.

Иза нас су биле литице и провалије, које су се спуштале до мора близу Котора, а изнад нас стршили су камењари Крстаца. Јесен оголила ретке шумарке, само се је Зверинак црнιο својим зимзеленим стаблима, која су као какво пробље утеравала страх у кости ноћноме путнику. Прелетела би понека сова и крештавим злослутним гласом стала на литицу чудећи се одоцњелим путницима. Сунце је давно зашло и за собом оставило пурпурне трагове своје огњене путање, који су се топили у успаваном Јадрану. Ловћен је дремао уморан тоглог дана. Хоризонт је обећавао лепу ноћ.

Мој се је пријатељ немирно освртао лево и десно, као да се боји неке бусије, а завијање вука дало ми је повода да у то не посумња.

— Знаш, много сам пута овуд пролазио — рече он — али још никада са овако рђавим расположењем. Управо није то никакво расположење него, како да ти то објасним, немир... страх. Овај сумрак, овај поток, кланац, ово камење ноћас ми изгледа другојачије. Ето, пре неколико година туда су владали качици, а ја сам пролазио мирно, неузружан. А данас...

— Ау-у-у-у! — пресече ваздух грозно завијање.

— И овај вук... Никада се вукова етсам бојао, напротив нишао сам у потерама за њима сам. Али ово завијање јекни ми кожу.

И мени је било непријатно, тим пре гледајући око себе мрак који нас је све више обухватао, а пред собом доста дугу странпутицу у правцу Крстаца.

Циљ нам је био Његуш, а затим раним јутром — Цетиње.

Пођосмо даље подупирујући се штаповима, рушећи труло камење, вапнено и влажно. Почесмо тешко разабирати предмете у тами.

Одједном створи се пред нама, као да је из земље изниклао, један стари калуђер. Седа брада допира-

да му је до појаса, а преко ушњу прекривале су га густе беле косе. Око њега титрала је нека чудна бела светлост, као од магнетија, а извор јој се није могао разабрати.

Уплашисмо се најозбиљније. Мени се причини привиђење, као у сликама које су представљале Христово Васкрснуће. Нехотице се прекрстим.

— Путници — проговори калуђер подигнувши драматски руку у висини чела — пожурите и оставите што пре овај крај.

Његов је глас био бистар и звонак као капље из пукотина подземних пећина. Говорио је полако, а уста му се једва отвараху. Црни мантил га је покривао а био је чист и скупочен, као и тубаста капа на глави.

Управо хтедосмо да га питамо за образложење његових речи, али

Одједном се створи пред нама један калуђер.

Њега несташе исто онако као што нам се је показао.

И ако сам био узнемирен чудноватим догађајем, ипак сам могао сачувати своју присебност, али мој друг је дрхтао од страха.

— Бежимо! — викну он — бежимо, почели су се духови појављивати.

Сури камењари разривени погоцима јесењих киша и пролетњег копњења дебелих наслага снега, узетих странпутица.

крчили су нам погрешне правце — Ау-у-у-у! чуло се је завијање вука, али већ сасвим далеко, а мало затим опет оно исто завијање које је личило на имитирање.

Озвонјени до под језик, дочепасмо се тешким напором цесте у кланцу Крстаца и настависмо пут за Његуше.

Те се је ноћи, преко сваког очекивања, спустила с Ловћена страховита олуја. Ветар, помешан крупним зрнима туче, завитланог камења и корења, пустошио је најжешће у потоку Крстаца, а у Зверинаку потргао неколико борова. Многа је сеоска кућица остала без сламнатог крова, а Шљакари и Которани палили су свеће пред Св. Илијом Громовником.

✱

Идућега дана, у поновној улози славољубивих туриста, пролазили смо преко висоравни Иванових Корита, уживајући свеж и хладан ваздух — дах Ловћенских груди — после претрпеле олује.

— Чудноват знамен — рече ми друг после дужег ћутљивог ходања. — Не могу да заборавим јучерашњег калуђера, ни његову опомену: »Путници, пожурите се и оставите овај крај што пре«.

— Батали! То је неки маниак каквих има много у Црној Гори, који се крију по гудурама и запуштеним манастирима, показујући се народу свецима и пророчица.

— Све једно, он нас је спасао.

Тога смо дана посетили врх Ловћена и поклонили се пепелу Великог Владике.

Вратили смо се на висораван Иванових Корита и разапели шатор да преноћимо, јер нас је стигла тиха и звездана ноћ.

Легосмо и заспасмо.

— Еј, Еј! Пробуди се, друже. Друже...

Из његовог је гласа избивао страх, јер је био пригушен и испрекидан.

— Шта је?

— Ноћас је неко обилазио око шатора.

— Бавола, сањао си.

— Тако ми Бога нисам сањао.

— Ко зна, можда је нека зверка. Изађимо.

Узесмо пушке и изађосмо. Месеца није било, али су небројене звезде својим ситним сјајем ипак обасјавале врхове љурика и клисура стварајући фантастичне сенке.

Хтедосмо да пођемо, али у тај час приметисмо на некој недалекој клисури, скоро на самом њеном врху, малу ватру.

— Ех, ето загонетке. Пролазили су сточари.

— Хајдемо к њима.

И пођосмо.

У подножју саме клисуре поздра-

Наставак на 12. стр.

Звали су је Мими.

Она није знала своје право име, већ јој је то улица дала.

Остала је још као врло мала без мајке, тако да јој је она била као бледа слика у сећању. Знала је само толико, да су је неки људи одвели код неке старије жене, а ту жену она је звала просто »тетице«. За оца у опште није имала појма. Улица је очувала, а можда је само због тога постала лепушаста и примамљива.

Када јој је било дванаест година, она је већ била развијена девојка, да би јој свако дао петнаесту.

Сећа се врло добро, да је једне вечери, код њене тетице дошао један старији господин са зализаном косом. Разговарао је са тетицом шапућући, онда је пришао и к њој, помиловао је и пружио чоколаду. Позвао је са собом. Повео је од куће и одвео у један велики хотел. Тамо је добила још једну чоколаду. Господин је тада још више миљиво, љубио је, метуо је на крило и... више се ничега није сећала. Знала је само толико, да је добила много чоколеде... Стари господин је једнога дана отпутовао негде, а она је остала опет код тетице... а тетица је налазила друге људе, који су јој давали чоколаде.

...Из ње искочи Мими, док је за њом у стопу ишао један елегантан младић...

Тетица је умрла изненада и она је била сама...

Из дана у дан бивала је све лепша и лепша. Мушкарци су се грабили за њену љубав, а она ју је делила не обзирајући се коме. Била је без контроле, — њен живот, њена нада, њена љубав била је улица... И она је била кћи улице...

Имала је већ седамнаесту годину, у пуном је јеку младости. Слатка је била Мими. Била је украс ноћног живота. Без ње се ноћ није могла замислити. Дивно створење, које је мењало хаљине свакога дана, а дивно тело се извијало у рукама мушкарца, жељних брзих љубави, т. зв. аутоматских љубави. Опијала је младиће чим би их погледала и они су с тога лудовали за њом, а и она је лудовала за њима — за њиховим пољцем.

II

Једне зимске вечери пред једним баром, стаде луксузна лимузина. Из ње искочи вижљасто тело шармантне Мими, док је за њом у стопу био један елегантан младић. Ушли су унутра и заузели место у једном сепареу у близини капа, јер је Мими јако волела ове црначке инструменте, али ове вечери њене очи нису биле светле, оне су лутале неодређено по сали, док је младић посматрао, дивећи се, њено тело.

Мими је била замисљена. Осећала је неку тугу, док су јој колутасте очи жмиркале и пиљиле у наоколо као да неког тражи, а у ствари је покушала да растера меланхолију.

Поглед јој се најзад заустави на једног келнера, који је стајао у дну сале. Посматрала га је укочено, Лаки осмех јој пређе преко усана, док су јој се груди благо надимале, а лице јој се озари. Он је, прошапта она Пронашла га је; да, само »он« може да буде вољен од ње, закључила је она окрећући се нервозно своме пратиоцу.

Изашли су из бара. Мими је опет била тужна, једва је чекала да дође сутрашњи дан, да се нађе с »њим«, да му се приближи, да му каже да само њега воли, да је до сада све било лажно и привидно. Али се тргла. Да ли ће он њу заволети?

Сутра дан дошла је журним корацма у бар. Потражила га је и нашла. Упознала се с њим и најзад му казала, исказала му своју велику љубав, коју је стекла за цигло једно вече.

А он?

Гледајући њено тело, које је се вазирано кроз танку хаљину, а које је ко зна ко грлио и љубио, стресао се, одгурујући днену Мими од себе, говорећи:

— Опростите госпођице, али ја сам ожењен, притом се удалио од ње остављајући Мими запањену.

Она је отишла, али је опет исте вечери дошла натраг, но овог пута сама. Села је за сто, за којим је он послуживао. Само сада је Мими била богато обучена и није одавала обичну даму.

Он је служио као да се тога јутра ништа није догодило. Мими се правила горда, али није могла да издржи, а да му при плаћању не пружи крупан новац, знајући да он нема ситнице при себи, с тога када он оде да је прибави, она се диже и брзо се изгуби у вртлогу ноћи; а када је он дошао, гледао је зачуђено њено празно место.

Сутрадан Мими је опет дошла у бар и опшма право у његову собу. Он је био згрзанут њеном појавом. Није знао шта треба то да значи. Она затвори лагано врата и приђе му, док је он вадио из џепа новац, који јој је дуговао, но она одби то једним покретом руке...

На, једном спаде хаљина са њеног тела. Он је посматраше запањено. Очи му се засијаше, док су му се руке инстинктивно рашириле, а њено дијено тело паде у његово наручје...

Он није могао да одоли пред Мими, она га је завела и разорила је његов дом...

Али Мими је нашла своју срећу, засновала је свој дом, отргла се од улице. Улица јој није више била склониште, пошто је нашла љубљено створење, а новац који је она стекла, послужио им је за нови живот.

...Наједном спаде хаљина са њеног тела...

Смртоносна акробација

Целокупна немачка јавност стоји још под свежим утисцима тешке несреће која је недавно задесила ваздухопловног акробату Хундертмарка и која га је стала живота. Приликом једне авијатичарске свечаности Хундертмарк је требао из једног авиона у лету до пређе у други, помоћу висићких степеница од конопаца. У присуству неколико хиљада гледалаца он је успео да ухвати доњи део степеница и да напусти авион у коме се налазио. Али сад се дешава оно што је најгоре. Услед брзине кретања авиона уже је било увијено и тако му неколико ухватило једну руку да није могао да се пење уз степенице. Другом руком није могао да се служи јер је услед једне ране у рату имао свега три прста на тој руци. Кад је безизлазан положај акробате био познат учињен је покушај да се ухвати у расплето платно. Али и ово је било немогуће јер у једном истом моменту акробата није могао да пресече дебело уже и да се пусти. Пилот је тада покушао да спусти акробату на земљу у нади да ће се моћи ослободити. Међутим овај није имао више снаге за то и на ужас публике он се при повлачењу по земљи сав изубијао. Авион се опет уздигао у вис а Хундертмарк иако тешко рањен држао се чврсто за уже од степеница. Три четврти сага трајала је ова очајна борба на живот и смрт несретног акробате, док се најзад није увидело да је сваки покушај за спасавање измучен. Најзад пилот је морао да се спусти. Ма како да је пазио није могао да спречи да тело акробате лупи о земљи и да га још неколико метара вуче за собом. Одмах је пренет болничким колима у најближу болницу али све је било доцкан.

Наша слика приказује несретног акробату, обешеног о уже у беспомоћном положају, неколико минута пред његову смрт.

Омиљени енглески женски спорт „лакрос“, који и поред прилично грубе игре јако привлачи спортисткиње. — На нашој слици види се моменат једне такве утакмице у Енглеској.

Школска година се ближи крају

Корзо постоје пустији, ђака нема више онолико као зимус. Док сте пре могли видети само ђачке капе са бројкама, сада не, сада се сусрећу шешир и озбиљнија лица или она класа младина, која је по занимању — фрајер. Која скита преко целог дана, док се увече укотви на неки ћошак или са стране тротоара и отпочиње кибицажу, без које се не може замислити корзо. Оно истина и ђачка капа се често видела по тим ћошковима, али сада је нема или пак ако се појави, она журно прође или застане за неколико тренутака, па се понова изгуби, одлази код куће, јер зна врло добро, да се сутра решава судбина у школи. Решава се, да ли има способности да одмах пређе у старији разред или да остане преко лета у Београду на сунцу које пржи, да боље сазри.

Школска година се ближи крају, сви су озбиљнији, смирили се, почевши од клиндера из нижих разреда, па до матуранта, који се купа у своме сопственом зноју на овим првим топлим пролетним данима, али с тога ће се он много пријатније купати летос у хладној Сави, која га већ жељно очекује. И матуранткиње исто тако ујурбано раде и оне се презнојавају и у место да им се покажу бразде, које остају од зноја због пудера, њихово лице је чисто, природно црвено, јер оне сад немају времена за те ствари и ко зна када су последњи пут ставиле руж и пудер.

Дансиза и журеви су одавно престали за њих. На дансизима се може видети још која шестина и седмина, која је смела, која се не боји краја школске године или пак она, која и

не мисли да уђе у нову школску годину са већом бројком на капи. Матуранти и матуранткиње су са тим стварима још зимус раскрстили и од Божића су се повукли од те хуке и галаме.

Мало већа живост осећа се недељом пред вече. Тада можете видети ученике и ученице са подадулим очима од рада. Видите их да иду у групицама и обично третирају неко питање из кога предмета. Сада не заузимају бусију више на ћошковима и ивицама тротоара за кибицажу, већ и ако заузму не обраћају велику пажњу на пролазнике, но стоје међу собом разговарају, мењају мисли, да се после још зрака изгубе, да опет уче или пак да се одморе за сутрашњи мегдан пред црном таблом и катедром, која се њима чини тако страшна. Једва чекају да се ослободе школског окова, да се пуште слободно у природу, где ће провести лето, да опет на јесен приме са новим еланом школски јарам.

Код матураната је осећање сасвим другачије. Они се налазе пред великим мегданом, који ће они обавити и за црном таблом и за зеленим столом, окружени строгим комисијом, пред којом ће положити рачуне, које су правили за осам година напорног рада. Када му пак комисија са свију страна опроба главу колико вреди, она ће му дати титулу: „Слободан Академски Грађанин“ и он ће онда запевати ону, коју већ одавно вежба: „Gaudeamus igitur...“, а дебели матурантски штапови заглаушиће својом дупом београдски корзо, који је сад пуст без ђака, пред крај школске године.

М. Ј. Поповић,

ви нас са оближњег врха, страховито завијање.

— Вук! — крикнем — прикради-мо се убићемо га.

— Не! — загрми неко иза наших леђа — никада ви тога вука нећете убити.

Осврнусмо се уплашени. Пред нама спазисмо једног старог сељака у трошном гуњу и пропалим опанкама. Ма колико нас је његова појава и изненадила и уплашила, ми осетимо обојица неки чудновати страх, сасвим други од онога, када се у некој далекој пустоши сретнемо у тами са непознатим човеком, непознатих намера.

Његов глас ми је био познат, а и она његова бела дугачка брада, седе косе које су му покривале уши, потсећаху ме на тајанственог калуђера.

— Ко си ти? — упитах га хитро бојећи се да не би нестао као и раније.

Старац је ћутао упиљивши очи у наше, а из њих је извирала неодлучност: да говори или да не говори. Ја се мало осоколих:

— Ти си калуђер.

Старац се прене и спусти главу на широке груди, које су се виделе иза поцепаног, старог и безбојног џамадана. Још нас два пута погледа, а затим ухвативши нас под руку рече:

— Водите ме до вашег шатора. Лепо сте место изабрали.

Поћосмо. Старац седне, а ми пред њим. У средини нас горела је дебла свећа.

— Синоћ сте изнијели живу главу претекавши сву ону ломљаву небеског бијеса — рече старац и ућута за неколико секунди, а затим настави скоро мелодрамски: — Кроз двадесет година, кад мене на овом свету неће бити, те ће ноћи настрадати и платити главом сваки онај путник који буде туда пролазио или ма где у тој околини.

Ми се зачуђено погледасмо верујући и не верујући. Старац је говорио чисто и лако нагласком катунског нахијца.

— Не чудите се, — настави он — моје срце или Бог поставили су ми тај задатак. Казаћу вам све. Знам, ви сте млади планинари, ви волите лијепе предјеле, камењаре, шуме и високе стијене. Ваше душе необичном радошћу примају те дивне природне слике, а ваше груди лакше дишу на чистом и непокованом ваздуху недостиживих врхова. Ви знате да цијените... и ја... и он... Он! Ето ту почиње све.

— Давно је то било, врло давно. Један отмени господски «излет»

који је јашући дивне коње полазио из Котора за Цетиње није спазио да је млада и прекрасна дјевојка заостала. Они прођуше, а она да би их брже стигла ишла коња и пусти га цестом, те се спусти странпутицом кроз поток Крстаца пењући се, попут мушке главе, преко оних хридина и клисура, ће сам вас уморне затекао.

На један високи камен спази неко момче, голо ко од мајке рођено, само је око пасу причврстио зечју кожу као украс. Тај је младић сјдео наслоњен леђима на широку камену плочу, а очи су му биле затворене као да спава.

Дјевојка стаде као укупана. Гледала је ону савршену љепоту мушкарца, оне црне трепавице и црне обрве, густу коврчасту косу, прав нос и црвена уста као стиснут цвијет. Гледала је оне витке кукове, широка прса и равна рамена на којима се сваки мишић видио. Гледала га је дуго, дуго не макнувши с мјеста и — она зажели много чега.

— Момче, момче! — викну она.

— Момче, момче! — викну она.

— Младић се тргне, отвори очи и спазивши је хтједе да побјегне преко литице.

— Стој момче, стој, да те питам нешто.

Када је младић стао зачуђено је гледајући, она му се примакне сасвим близу и опипа својим танким прстићима његове мишићаве руке прси и рамена, а очи су јој сјајиле чудним сјајем, којег је стварала нека унутарња снага.

Младић се насмијешки показујући два реда густих бисерних зуба, а она сва задрхта.

— Ко си ти ти? — упита га.

— Ја сам човјек. Љубавник среће, а штићеник ових сурих камењара разбацаних по Ловћену.

— А гдје живиш?

— Живим овдје.

— Ко су ти родитељи?

— Незнам. Примео ме Ловћен једног дивног дана као својег штиће-

ника, којег је нечасно дјело људи дало на свијет — као посљедица једне гријешне ноћи из заноса људске подлоге и лажи, на тихом Јадрану. Примео ме да ми даде све оно што човјек треба да има учећи ме животу и тешећи осјећаје, оставштину мојих створитеља.

— Ох, јадни младићу, како те сажаљевам. Сироме!

— Хахала! Јадан... сироме... А срећа моја љубавница? А Ловћен? Ох, она ме воли, а он ме чува као бисер своје круне.

— Ће је срећа?

— Срећа? Њу никада не видим, нити је чујем, али она је увјек самном, увјек ме прати, осјећам је. Њу ми је Ловћен дао за вјереницу онога дана, када ме је обиједио, колико ли је варав занос, колико ли је лажна ријеч.

Ђевојка сједне на камен и позове га к себи. Он приђе. Она га обухвати око његових мишићавих кукова стежући га свом снагом своје женске моћи, пуна страсти, пуна жеља. Он се је смјешкао, невиним посмјехом неразумног створења, али када је осјетио на својим слепоочницама додир њене косе, а до носа му је допирао мирис њених груди, он осјети нешто што у својем животу никад није осјетио. Жерава која је у његовој души од рођења била покривена лепелом невиности, почне тињати, а када је одједном на својим осјетио њена баршинаста, мека и топла уста, распламио се.

— Пођи самном, ја ћу ти показати прави живот. Остави пустош, дивни младићу, остави ово голо камење вјечито намрштено. Бјежи из сјена ових ћутљивих клисура, безумних, безосећајних...

Он се тргне, скочи сав згрожен тим ријечима, као да је та дивна ђевојка изрекла грозну псовку, светогрдну псовку.

— Момче, ох момче дивно! Стој! Слушај!...

Али младић се је губио иза високих стијена, одмићући и пењући се по њима. Нестале га.

Дрхтаву је стигне звездана ноћ...

И свакога је дана долазила. Увјерила се је да је пронашла нешто чега у оном свијету, у којем живи, нема. Нешто лијепо, божанско, чисто...

— Ох, дивни младићу, — говорила му је све већим заносом, док је он покрај ње сједио, као што је често сједио покрај какве срне из звјерињака. — Идоле савршенства човјечје душе и тијела, неокаљаних осјећаја људских...

— Што то говориш, лијепа ђевојко? — питао би је он безазлено,

милујући златне косе, а она би при том додиру дрхтала као лептир. Дрхтала је мембрана њене душе. Опијена бујицом својих властитих снага, препуштала се је његовим снажним рукама које нису знале ништа осим миловања косе. И он је чудећи се подизао њену облу брадицу, гледајући јој испитивачки у сјајне очи.

— Знаш ли шта је љубав?

— Знам. Љубав је срећа, коју ја никада не видим, али је осјећам. Лутајући по овим камењарима и тумарајући по шумама, утркујући се срнама и дивокозама, гледајући са високог Ловћана широко море — свуда је осјећам. Она је велика. Обухвата све докле поглед допире, а душа осјећа, свуда — далеко од људи. Хладни лахори с Иванових Корита доносе ми вијест само о њој. — И моја је душа весела.

— Дивни младићу, поћи самном.

— Нећу... не смијем.

Погледај само бисерну воду Јадрана. Уз оне тамне крајеве обала простиру се градови, куће, бајште. Ту је бујни живот. Ту је много људи, који се љубе, који се воле и живе заједно у вечитом миру, братском слогом. Туда пролазе лађе које воде у далеки свијет. Поћи самном, бићеш икона мојега дома, бићеш господар мојега живота.

— Не, није истина. За вријеме тихих звјезданих ноћи, повјетарац са Џинова брда и Орловог Крша причао ми је чудне ствари и откривао згодне тајне људске нискости, а Бока је сва шумила од лахора тајанственог шаптања свемира. Ловћен ми је тумачио, а срећа је била тужна.

Узалудан је био читав њен напор. Али се никад није растајала без топлих пољубаца, које је остављала на његова уста, очи, лице и косу. Привијала га је уз себе и превијала се. Он би понекад задрхтао као од студени и протегао би се читавим својим голим тијелом.

— Видиш лијепа дјевојка, кад видим чојека бјежим, презирем га и не могу сносити његов поглед у којем гледам нешто одвратног. А ти... ти си тако лијепа, твоје су очи тако миле, а твој је глас тако милозвучан и мио да ми је твоја близина пријатна. Ловћен не зна о томе ништа...

— Ох, мило моје, поћи самном! Дођи да те уживам, да те љубим, јер моја је љубав велика, љубав која ме мучи и убија.

Он је обујми око паса. Она задрхта од среће, а када је осјетила његова угријана уста, која су упијала њене груди, клоне.

— Ау-у-у-у! — завијао је у тај чак вук са неке клисуре.

Он је баци онесвешћену и побјегне.

✱

Али једне ноћи, када се је и њему пробудила сва снага чојека потискивајући му неумољиву вољу за животом обичног земаљског створа у опојном загрљају дивне жене, он не послуша завијање вука, већ носећи у својим мишићавим рукама жену, љубав и задовољство, спуштао се потоком Крстаца према Јадрану.

А када подигосмо главе капућера у шатору није било.

— У живот с тобом, ноћас ћеш бити моја!

Грозан без сивих камењара шкрипио је претњом и буком. Фантастичне сјенке без облика помјераху се небом и земљом, а страховити вјетар фијукао је пјесме пропасти и смрти. Свемира није било. Био је испуњен безбројним фалангама тамних облака, кроз које су шибале страховите муње. Ловћен

се је тресао, а поток Крстаца набујао носио је собом огромно камење које се је рушило треском до мора. Громови су тутњали и проклињали човечанство.

Када је зарудила зора и после олује освануло сунце, његови танки зраци обасјаваху на једној високој клисури два мртва тијела спојена најјачом везом...

✱

Ја сам онај капућер који им је прочитао последње опијело. Ја сам онај који сам све то знао. Ја сам онај који сам сваких двадесет година, колико их је њему било, спашавао путнике од бијесног помена разјарене природе увријежене незахвалношћу и уздајством.

✱

Погледасмо у земљу замишљени мислећи о бедницима, а кад подигосмо главе, капућера у шатору није било.

За бајште горнитуре

плетене од прућа, рогоза и шпанске трске, у највећем избору, продаје по најјефтинијој цени

ПЕТАР ДЕДИЋ

Београд — Књ. Љубице 15а.

ПОВОЈНИЦЕ

и спреме за бебе и све друге потребне ствари добићете најлепше и најјефтиније код

МАЛЕ ОЛГЕ

Скопљанска 18 Београд

Пре кратког времена десила се на париској подземној железници тешка катастрофа, којом приликом је погинуло 15 особа а оно 100 теже рањено. До несреће је дошло услед тога што је један воз налетео на други при чему је један вагон потпуно уништен. Многи путници су повређени услед панике која је наступила после судара.

— На нашој слици види се разбијени вагон на месту катастрофе.

Потемкинова села

ПУТОВАЊА КАТАРИНЕ II У ТАВРИДУ

Европа на крају осамнаестог века пружа необичан приказ: друштво се тадање распада, али у једној атмосфери празничној, цела стара грађевина пуца, али весело...

А велики кнезови тадањи мисле само на велика освајања. Две земље, на истоку Европе, налазе се у таквом стању слабости и опадања да то предкажује скору пропаст: Пољска и Турска. Њихови суседи, Аустрија и Русија, уз присмотру Пруске, спремају се на пљачку... али хоће да у то унесу форму и елеганцију. Судбина народа има се дакле решити уз звуке виолина, сјај свечаности треба да сакрије интригу, и као предигра за деобу Пољске и Турске биће приређена политичка чаробна игра коју савременици упоређују са путовањем Клеопатре. То је пут у Тавриду...

Тај пут је триумф Катарине II, прави триумф опере, са тритонима и морским боговима који јој носе шлеп, и аморима који јој стављају на главу круну од ружа и ловора. У исти мах то је политички маневар: треба увући Аустрију у рат против Турске, завести и опчигити цара.

У тај мах све полази за руком Катарине. За сву Русију она није само царица, она је »матушка«. У Европи она прави закон. Једини њен противник, Фридрих II, баш је умро; Француска и Енглеска желе само да јој угоде; најзад Турска, побеђена и руинирана, уступа јој Кубан и Кримско полуострво, кључ Црнога мора, те сан Петра Великог изгледа близу остварења.

Ове нове области дала је она на управу кнезу Потемкину, почасном љубавнику, титуларном министру и увек фавориту. Врло је вешт човек тај Потемкин и најфинији удворица на свету, под својим изгледом немарности. Нико боље од њега не познаје своју суверенку, која је за њега била најстрашнија метреса, нико као он не зна колико има ђушевања, уображења и ђуди у овој тако позитивној души. Он је у то време у највишој милости, за коју је раније дубоко царству чула и заносу срца, а сада се оснива на поверењу у његове таленте и поштовању његове триљиве воље. Он жели да то још утврди. Овај пут у Тавриду, ова апотеоза Катарине је његово дело. Рукујући масама и благајницама свемоћно, као какав оријенталски сатрап, он је укра-

сно предео ванредним декором: као мађионичком палицом подигао је палате, баште, читава села по степима упола пустим. Ради тога спољњег декора, он је, како се доцније износило, расељавао читава насеља, али у такве ситуације у околини Катарине нико није хтео веровати.

Све је било дивно распоређено да би свита царичина била потпуна. Ови суверени који су требали да учествују у путовању, зар нису допринели њеном триумфу. Овај пољски краљ, и самим горди цар, зар нису имали изглед вазала? И дали су све ове почасти биле упућене суверенки или жени? Свеједно. Катарина се њима ускоро опима, али је то није спречавало да их искористи за своју политику. Светкујући, с најнаивнијим лицем на свету, своје последње победе, она је спремала нови рат у који ће увући аустријског савезника сваљујући на његова леђа најтежи посао. Али ова дубока интрига и сав овај азијатски сјај превучени су широком руском добродушношћу, неком фамилијарном простотом, који овој комедији даје лажни изглед невиности. Ова »Семирамида са Севера«, ради чијег пута су мобилисани корпуси војске, којој ће татарски канови одати почаст са челом у прабини, изгледа, када обедује у своме уском кругу, као добра и мућна старамајка која прима своје рођаке на селу. Овај триумфални пут весео је као путовање о распусту. Сви се упућују да ласкају царици, али што је ласка весе-лија, слободнија, то се она више допада, и ове озбиљне личности допуштају себи често лакрдије пажева...

У Кијеву беше дакле врло живо. Многи пољски великаши беху дошли пре свога суверена (краља Ставизлава) на подворење Катарине, већ одавно правој суверенки њихове земље. Било је ту људи свију народности, чули су се језици свију земаља; хранило се јелима, воћем и вином из свију предела. Али центар интереса и интрига био је у манастиру где се наставио кнез Потемкин. Аудијенције свемоћног министра личиле су пре на пријеме каквог сатрапа или везира него једног европског кнеза. Било из природне немарности било из намерне и прорачунате надмености, он кога су виђали на двору увек у гала униформи фелдмаршала, примао је овде у будњи, головрат и разбарушен и са босим ногама у папучама...

Најзад код је 1. маја 1787 реком престао пловити лед и Потемкин завршио припреме. царица се укрца на своју галију, праћену тако бројном и помпезном флотом да је подсећала на ескадру. А свуда дуж обала огромне масе народа, козачки маневри, окићене вароши и села... Потемкинова села. А са галија одговарала је музика пријатним мелодијама триумфа и задовољства. Проводило се и забављало, па и стихови писали.

У Канефу пало се опет у политику. Ту је краљ Пољске са целим својим двором очекивао царицу. »Потрошио је три милиона и три месеца да би је видео за време од три сата«. Крајњи корак једног несрећног суверена, који осећа да му тле измиче под ногама и који не зна више да ли да рачуна Катарину међу своје непријатеље или да у њој гледа своју заштитницу. Пре 25 година ова иста царица била му је ставила на главу круну. Она га је силно волела у време када је, као велика војводиња неизвесна за сутрашњицу, дрхтала од задржаног гнева под влашћу мужа твјанице и помало лудог. Он јој се тада појавио као витез спаситељ урешен свима љупкостима француским, и када је помоћу другог љубавника села на престо, било јој је угодно да од првога начина пољскога краља; а он сада хоће да узме озбиљно свој занат краља и да покуша спасти Пољску! Али за то треба гениалности или бар карактера. Колико меланхолије у овој понизности остарелог краља који преклиње, пред суверенком величанственијом и поноснијом него обично!...

Керзон, где је Јосиф II дошао у сусрет Катарини, пружа сасвим други приказ. У Канефу царица се једва трудила да сакрије журбу да се отараси несносног молиноца; овде ће она унети сву кокетерију жене и суверенке да заведе једног савезника кога је хтела увући у рат и који је важан као врло мало осећајив према завођењу. И ма колико да се држао, аустријски цар би и сам увучен у ову галантну атмосферу која је владала у интимном друштву царичином. Ови су се шалили, правили узајамно комплименте али се и узајамно посматрали, и од свечаности до свечаности, етапу по етапу, комедија се настављала око овога рата турског о коме се више није било начисто да ли му се треба надати или га се треба бојати.

Керзон је и завршна тачка пута. Одатле је требало зрачити у свима правцима да се искористи ова легендарна Таврида и све околне земље. И Катарина је унапред, као што чини какав освојилац после победе, стала делити онима који су јој се свидели не само бисере и дијаманте него и земље...

Авион десно

Капетан Бојков, бивши аустријски марински официр, пронашао је један апарат, који без икаквог човечијег дејства сигурно вози авион кроз маглу и облаци. Проналазак се у главном састоји у томе што свако падање, скретање у страну или уздицање овина, аутоматски поправља и доводи машину у нормалан положај. Благодарећи овом проналаску омогућује се лет и по магловитом времену. — На нашој слици види се проналазач Бојков десно и позади авион са новим проналаском са којим су извршене успешне пробае.

Шопенхауер и жене

Г. Леополд Стерн публиковао је у „Реву д' Франс“ један интересантан чланак о Шопенхауеру и женама — врло деликатан свјет, јер се зна да је немачки филозоф био врло суров према њима за све време свога живота. „Жене, говорио је Шопенхауер, иду ка циљу најкраћим путем и недостаје им здрав разум. Неправда је њина капитална грешка и недостатак. За заштиту њихових слабости природа им је дала лукавство, извор њине подлости, која им је урођена и њине сталне наклоности у лаж“. Ето како је Шопенхауер изливао своју мржњу наспрам лепога пола.

Истина Шопенхауер са своје стране није имао ништа што би се могло допасти женама. Он бејаше здепаст; његова коса бејаше плаво-црвена, имао је плоснат широк нос и размакнуте очи тако да се није могао служити обичним наочарима; најзад његова глава бејаше несразмерно велика и глас врло јак. Шопенхауер је целог свог века био непријатељ моде, која је била у доба његове младости. С друге стране он је био чудног карактера и веома обазрив и неповерљив. Он је страховао од свега — и питање је, да ли његова женомрзост није једино узрок страха од жене.

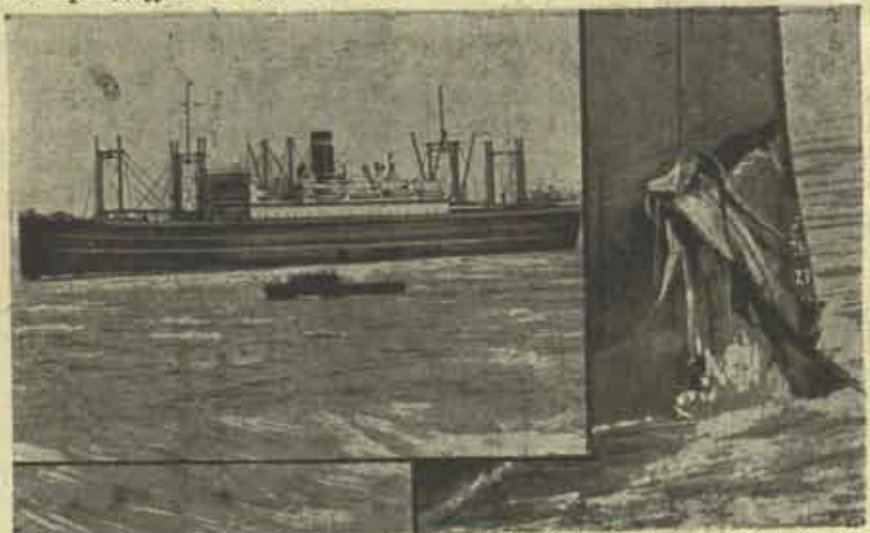
Прво разочарење које је имао за жену, то бејаше његова рођена мајка, чија грешна веза са Герстембергом, удаљи од ње сина — Шопенхауера. Писац овог чланка Г. Стерн потсећа поводом овога на речи Ницеа: „Сваки носи у себи једну женску слику, а први модел била је ње-

гова мати; зависн од ове слике, да ли ће ко поштовати жене, или ће их презирати, или најзад да ли ће према женским бити равнодушан“. Али оно што је учинило, да немачки филозоф омрзне жене, бејаху његове парнице са Каролином Маркет. Једнога дана 1821. Шопенхауер нађе у своје претсобљу три жене да разговарају а које није познавао. Он их учтиво замоли да се удаље. Две се повукоше одмах, али трећа — једна кројачица, по имену Каролина Маркет, одби да га послуша. Онда јој Шопенхауер запрети да ће је силом отерати, и како се она једнако противљаше правдајући се да она ста-

нује у истој кући, он је ухвати око струка и избаци је напоље.

На улици кројачица узбуни цео кварт и под изговором, да је заоравила неку ствар у предсобљу Шопенхауера, она се понова попе. Раздражен овим поступком, филозоф је гурну напоље и Каролина Маркет у том хрвању оклизну се и паде. Она поведе противу њега парницу, оптужујући га — противно свакој истини — да ју је филозоф малтретирао, ударио штапом и удрао погама. Она је показала и уверење он једног лекара; али првостепени суд одбије је од овог тражења и казни је да плати трошкове. Кројачица изјави жалбу апелацији и противу сваког очекивања, у априлу 1822. год. Шопенхауер који се тада налазаше у Италији, сазнаде, да је осуђен на двадесет дуката казне. Тада кројачица окуражена овим, претендоваше да почиње да пати од парализе услед удара и малтретирања Шопенхауера. Понова га тужи суду за накнаду и једнога дана Шопенхауер је био осуђен на сталну годишњу накнаду од 50 дуката. Никада није успео да обнови овај процес, и до смрти Каролине Маркет он је њој плаћао годишње 60 дуката. Јицимерство, лаж и лакомост ове але жене изазваше дубоко презрење према жени уопште. Ово му није сметало да по који пут падне у занос. „Он осећа — вели Г. Стерн — да у љубави није довољно волети, него да треба тако исто бити вољен, и знајући да он на себи нема ничега што би се допало, и да изазове љубав, исувише горд да дозволи себи да осети срџбу, он се одену женомрством, претпостављајући да гледа жену одозго — са презрењем — него да дозволи да њега жена освоји и да она њега презире.

М. М.

Велики амерички путнички брод „Претседник Хардинг“ сударио је се недавно са енглеским теретним бродом „Кирквуд“. Овај последњи је био толико оштећен да је за неколико тренутака потонуо. Целокупна посада је ипак спасена, изузев једног старог пожарца, коме је ово требало да буде последње путовање, после чега је хтео да се повуче у пензију. Наша слика приказује лево пароброд „Претседник Хардинг“ десно оштећено место приликом судара.

Козерија о живинарству

II

Код нас се чује врло често реч: **живинарство**; ређе се чује и реч: **живинарење**. Да ли су то синоними, то јест, да ли те две речи означају један исти појам? Не. Али факт је да многи не знају да ове две речи означају различите појмове, те са речју **живинарство** врло често обележавају и појам **живинарење**.

Шта је **живинарство**, а шта **живинарење**?

Рекли смо већ у првом чланку да рационалног рада око живине не може бити, ако се у томе раду човек не придоклава резултата науке. Из такве констатације одмах јасно излази да се живином не бави само одгајивач живине, него и научар, отуда, опет, следује да тај рад око живине иде у два разна правца. Научар иде засебним путем и има засебан интерес за живину, а одгајивач другим путем и с другим интересом. Зато је и наш језик (као, у осталом, и други језици) дао засебне речи за те засебне правце. Те речи, додуше, имају исти корен, али и научар и одгајивач, у раду око живине, иду, на крају крајева, истоме циљу.

Према томе реч **живинарство** значи, пре свега, науку о живини. У оскудици другог израза у нашем језику, та реч још означава и ону грану пољске привреде која продукује живину. А реч **живинарење** означава практичан рад на одгоју живине. Зато је **живинарење**, као год и **пчеларење**, **занат**. Саво, занат који мора имати додир с научним резултатима, ако хоћемо да од њега добијемо што потпунију награду за свој рад.

Наши данашњи одгајивачи живине јесу у главном сељаци или тачније речено, **сељанке**. Зна се, међутим, да је културно стање на селу врло очајно: Од 100 сељанки једва ако су једна или две писмене. Јасно је, онда, да сељанке, као одгајивачи живине,

немају оштре подобност: па да се припреме за рационалан рад са живином. Отуда се морамо свим силама трудити да сељака, мушкарца на селу, најпре приволимо на рад око живине, а затим га упутимо на рационални рад са живином.

Зашто треба, питаће неко, нарочито приволети сељака да ради око живине?

Свако је, сигурно, приметно, да се живином, у једном сеоском газдинству, баве искључиво жене и женска чељад. Ко је икада видео сељака, мушкарца, да у своме газдинству баци хресту живини, насађује квочке, или дробн пројино брашњо малим пилићима? Не верујем да има тога ко је то видео. Јер сељак сматра рад око живине као нешто што је недостојно човека, мушке снаге. Извесно је да је у давна времена, када је земље било и сувише, при поделу рада између човека и жене у једном сеоском газдинству, човек узео на себе теже радове, а лакше оставио женској страни. И ако је наш човек, Србин, увек расположен да потцењује рад жене као и саму жену — што се лако види из наших народних пословица јасно је да је временом створен овај чудан сеоски мушки понос по коме човека није достојно да ради женске послове.

Међутим су се економски услови за живот мењали све више и више услед намножавања људског рода. Сеоска газдинства постајала су све мања и све сиромашнија и данас је јасно да једна сеока породица не може живети само од земљорада. Данас се један сеоски домаћин мора запослити и у друге гране пољске привреде, ако жели да одржи породицу и да му кућа има напретка. Тако се **живина** и **пчеле**, односно одгајивање живине и пчела појављују као први и најјевтинији спасиоци у економској кризи, а у нестајници која

мори наша села. Али с обзиром на степен конкуренције која у овом послу влада, овде у обзир може доћи само рационалан рад на живинарству, као и на пчеларству. Само од рационалног рада може доћи спас, може се имати користи. Јер рационални рад даће и бољу и даће више робе, а даће, што је врло важно, робу која ће произвођача јевтиније коштати.

Наш лист још не иде у села и сељаци неће читати наше чланке о живинарству и раду са живином. Али ће бити доста наших читалаца и читатељи који осећају задовољство када каквог свог познаника са села поуче у чему. Ради њих смо и учинили ове констатације, јер верујемо да ће се опромне услуге учинити и селу и држави, ако сваки наш читалац бар по једног свог познаника са села упозна са материјалом који ћемо у току времена објавити у овој нашој рубрици. А радоваће нас још и више, ако овај материјал бар сваког стотог читаоца нашег листа одушеви за рад са живином. Јер, треба знати да се рационално може с успехом гајити живина и у самим варошима, па и у Београду.

Rusticus

ОД ОДБОРА ЗА ПОДИЗАЊЕ СОКОЛСКОГ ДОМА У БЕОГРАДУ.

10. јуна т. г. за време II. Југословенског Свесокског Слета, одржаће се у Београду вучење **Прве Соколске Лутрије**, чиста добит од које намењена је подизању Соколског Дома у нашој Престоници.

Како овом лутријом директно помажемо нашу омладину, да у срцу Југославије сазида свој Дом, који ће бити извор душевне и физичке културе целокупног Соколства, Одбор за подизање Соколског Дома апелује на сва приватна лица установе и продавце који имају код себе за растурање Соколске срећке, да се за ово задње време што енергичније заузму за растурање истих, тако да до дана вучења т. ј. 10. јуна т. г., коначно буду растурене.

И овим путем Одбор напомиње да у случају задоцнелог враћања непродатих срећака у место очекиване помоћи имаће само штету, јер ће бити и сувише доцкан да враћене срећке растури на другим местима.

Новац за продате срећке треба редовно достављати на текући рачун Соколске Лутрије код Пошт. Штед. Београд Бр. 53.465.

Ова Лутрија пружа могућност грађанству, да са незнатним издатком учествује у једној од најинтересантнијих Лутрија у земљи, у којој је предвиђено много разних скупоцених и бољих згодитака.

Срећке се набављају: Космајска 9. Београд.

КОКОШИ АМЕРИЧКЕ РАСЕ: Plymouth — rock (Плимес — рок)
Прва кокош (с лева) снела је 268 јаја за једну годину. — Друга кокош снела је 212 ком. јаја. — Петао је предан једне групе кокошију који су за годину дана снеле просечно по 204 јаја.

МРАМОРНА НЕВЕСТА

Код Италијана постоји интересна легенда о «мраморној невести».

У старим природним религијама била је допуштена могућност љубавне везе између људи и надприродних бића. Стара Грчка и Рим изразили су то сујеверије у многобројнијим причама своје митологије. Кад је дошло хришћанство, његови браниоци, монополишући веровање у богочовечански савез за своју религију, повели су жестоку борбу против тог истог веровања код осталих. Црквени оци веровали су пак у постојање демона који заводе жене, и демокиње које то чине са људима.

Ова сујеверја инспирисала су и чувена књижевна дела. Тако је стара скаска о невести-вампиру доживела част да се претвори у Гетеову «Коринтску невесту».

Венера, представивши бити богиња, задржала је своје чари као најлепша и најопаснија демонкиња. Она је очарала доброга ритера-песника Танхајзера, и тој легенди дугујемо за дивну балладу Хајнриха Хајнеа и генијалну оперу Рихарда Вагнера. У мраку и досади средњег века, древну али увек младу богињу волели су и тражили и она је многе љубила, — љубила и била љубоморна, и из те љубави и љубоморе поникло је предање (описано у XII веку) о «мраморној невести», тј. чудан случај са једним младим човеком сенаторског рода којим је овладава Венера на сам дан његове свадбе.

Ево дакле те легенде.

За време свадбене гозбе, гости зажеле да се поиграју лоптом. Да не би сломио бурму, младожења је скине и надене на палац Венериног кипа, који је био у близини. По свршеној игри, он се врати да узме бурму, али на своје запрепашћење виде да се палац статуе који је пре био исправљен, чврсто припио к шапи. После дугих и безуспешних покушаја да скине бурму, он се врати развеселим друговима, али ништа не рече шта му се догодило, бојећи се да му се не подсмевају или да ко не оде кришом и украде бурму. По свршетку гозбе, у сумрак, он поново оде с неким од родбине и слугама к статуи и запрепасти се још више; палац се опет исправно а бурме нестало. Млада је успела да га развесели и утеши због губитка. Она сирота није ни слутила какво је изненађење чека.

Дође брачна ноћ. Но тек што је

младожења легао с младом, он осети да се између њега и ње таласа нешто неодређено, као густе ваздух, — не види се али се осећа, и чује необичан глас: «Буди са мном а не с њом, пошто си се данас заручио и са њом. Ја сам Венера. Ти си ми метнуо прстен на палац. Он је код мене, и ја га не дам».

Младић онемевши од страха, не смеде ни речи проговорити проведе остатак ноћи у бесаници, премислајући ћутке о чуду нечуеном. Прође отада доста времена. Али кад год би покушао да се приближи супрузи, он би осетио и чуо исто. Најзад не могући дуже издржати и гледати жалост младину, он каза све својима и породични савет докона да га одведу некаквом свештенику из предграђа, по имену Палумбу.

Тај Палумб знао је црну мађију и заповедао је демонима како је хтео. Он изјави да је случај врло тежак, и пре свега затражи унапред велику награду. Затим напише писмо магиским знацима и даде га младом човеку са упуством:

— Пођи у поноћни час на Апијев пут, наћи раскришће где се путеви разилазе на четири стране света, и чекај пажљиво гледајући шта ће се десити. Проћи ће туда многе људске подобе мушког и женског пола свију узраста, слојева и стајежа. Једни пешке, други јашући; једни опуштене главе, други с гордо дигнутим носом. На њиховим лицима видећеш све слике земаљске радости и бриге. Ни речи ни с ким од њих, баш и ако застану и почну разговор с томоб. Најзад ће наићи Неко, већи и тежи од свију, седећи у колима. Ћутећи подај му ово писмо, и твоја жеља биће одмах испуњена, само ако се не плашиш и владаш се како доликује човеку.

Млади човек упуту се на означено место, и пуним месецом обасјана ноћ показа му сва чуда која му је чаробник обећао. Међу другим приказима, он ускоро примети жену: обучена као куртизанка, са по плећима расутом косом испод златне дијадеме, она је скакала на белом коњу, терајући га златним бичем. Тело јакхачице под танком ткањом изгледало је голо; и она га је бестидно излагала замамним кретањима. То је била демонкиња Венера, бивша богиња, крадљивица бурме.

Најзад ево и последњег главног демона: див на великолепној колима, начињеним од смарагда и би-

сера. Упревши страшне своје очи у лице младога човека, он га упита: — Шта ћеш ти овде?

Али он не одговарајући пружи му писмо.

Видевши познати печат, демон не смеде ни примити писмо, али прочитавши, уздиже гневно руке к небу и повика:

— Свемогући Боже! Докле ћеш трпети подлости Палумбове?!

И истог часа посла двојицу из своје сратње да од Венере узму тражену бурму. Она се дуго противила да је уступи. Али кад он нареди да је туку бичем по голом телу, она не издржа и даде. Тако је насилно заручење «анулирано» те се млади човек, добивши жељени залог, врати у наручје законите љубави.

А Палумб када је чуо да се демон на њега толико разгневио да је се већ и Богу пожалио, реши се да сам себи прибави мучеништво за живота; нареди да му одсекну руке и ноге, и умро је у покајању, исповедивши се код папе за своје нечувене грехе и преступе.

*

Ова тема обрађивана је у много варијаната код католика. Тако на пример једна калуђерска поема из XIII века, у ритмованим стиховима, са насловима «О човеку који је метнуо бурму на палац Пресвете Богородице с циљем да прослави безбрачност духовништва, замењује кип Венерини кипом Дадоне, а младог римљанина младим ђаконом-веселаком. Ђакон се жени, али брачне ноћи јавља му се Дева Марија:

— Лажљивче и издајниче! где је твоје заручење са мном?

Уразумљиви ђакон оставља жену, подели имање, постриже се за монаха и постаје пустињаком...

Симпатичан љубитељ „Недељних Илустрација“.

ПОГИБИЈА 300 РОБИЈАША

Као што је раније било јављено у америчкој вароши Колумбус десно се недавно пожар у затвору. Том приликом дошло је до страховитих сцена. Робијаши су хтели да искористе ову прилику да побегну и тако је око 300 њих нашло смрт у пламену док је преко 400 затвореника теже рањено. На нашој слици види се зграда затвора пре и после пожара. Интересантно је да је у моменту пожара било 4000 затвореника, док је затвор био предвиђен само за 2000. Већина од њих доспела је у затвор због повредо прехибиционог закона.

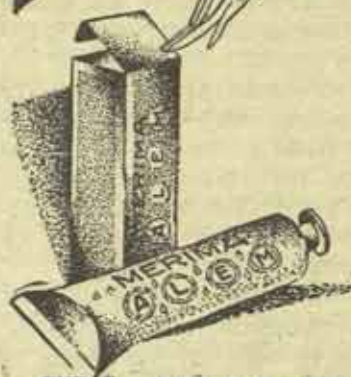

Зашто је код вас шећер пола дијара скупљи него у бакалници нашој?

— Зато што су коцке мог шећера теже!

Нежно лице
и
фине, меке
руке,

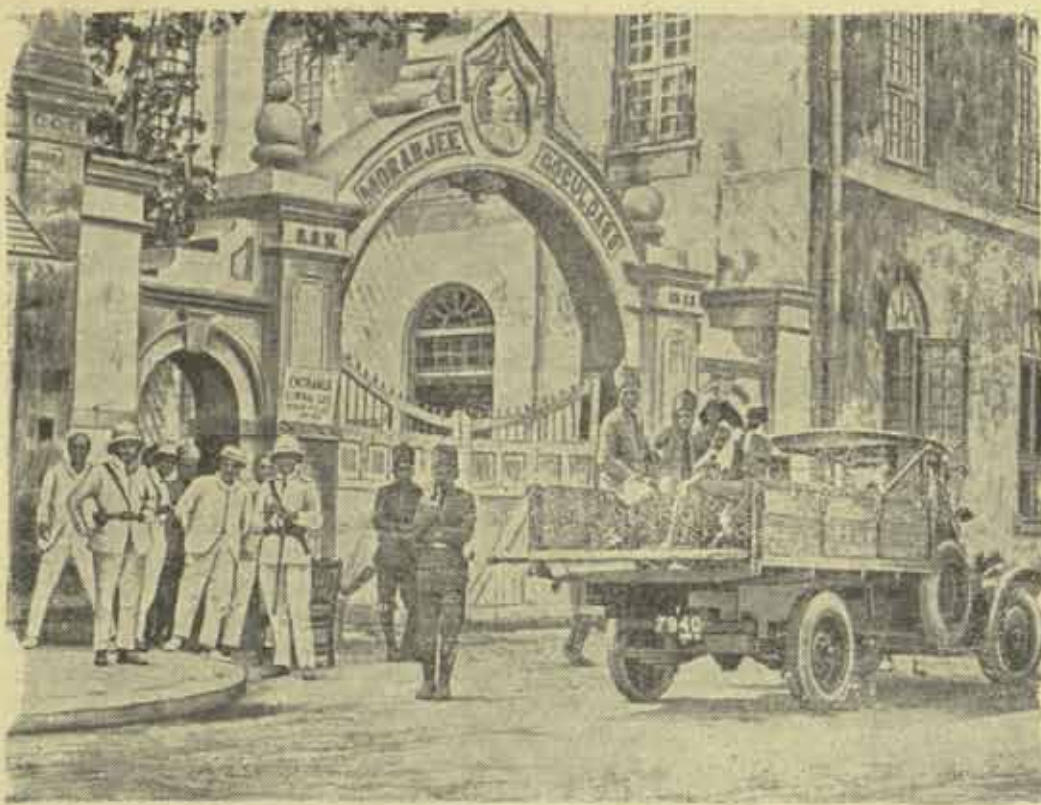

са особина отмене даме. — Дневном употребом нашег »Алем« крема, свежина Вашег тела остаће дуготрајна непромењена. — Све нечистоће за кратко време изчезавају, јер »Алем« крем дубоко продире у поре, и тиме даје кожи здравље и лепоту.

MERIVA 1839

У америчкој држави Нови Мексико десила се недавно велика аутомобилска несрећа. Један велики аутобус за дуга путовања, снабдевен кабинетама за спавање, наишао је на отворену пругу баш у моменту кад је пролазио брзи воз. Судар је био тако јак да је аутобус размрсан у комаде. Том приликом је страдало 22 путника. Несрећа је појачана и тиме што се аутобус одмах после судара упалио из до сад непознатих узрока, те су многе жртве ове катастрофе изгореле. На нашој слици види се један такав аутобус.

БУРА У ИНДИЈИ

Догађаји у Индији спринули су на себе пажњу целог света. На нашој слици види се један одред индијске војске који је запосео један већи млин да би се обезбедиле животне намирнице од евентуалних напада националиста у Бомбају.

ЉУБАВ ФРАНЦА ЛИСТА

Скорашња смрт гђе Козиме Вагнер проузроковала је утрошак мора мастила, о патњама јединствене породице састављене из Вагнера Мина и Козиме, а што је већ прешло у историју.

Напротив, врло се мало говорило о интимном животу Франца Листа, чије љубави, ипак занимаху дуго хроничку, не само Париза, него и целе Европе.

Јер велики музичар, несправљени виртуоз, имао је над женама тако јуку фасцинацију, да су жене остављале своје мужеве, напуштале своју децу, напуштале своја огњишта, да би му донеле награду њеног пасионарног обожавања.

Франц Лист имао је пуних седамнаест година, када га гроф Сент-Крик позва да даје часове музике његовој ћерки.

Тек што је био представљен лепом детету — сувоњаво и бледо са очима пролетње љубавнице, када муња учини своје и споји два срца. Али Каролина требаше се удати за грофа Дартило и Лист мишљаше да ће умрети.

Његови пријатељи саветоваху му, да утоли своје патње у валцима хар-

моније, као што други траже да их угуше у алкохолу. Он их је са тежким срцем послушао и није видео обожавањо створење читавих шеснаест година. Казала му је најзад да је за њега сачувала братску љубав, и... умире мало затим.

У интервалу Франц Лист је се упознао са грофицом Огулт, која напусти свога мужа и три детета, да би га следовала. Имала је двадесет осам година, а он осамнаест. И у Паризу је овај скандал избио на јавност што Жорж Санду није било непознато.

Три се детета родише у току неколико година, а за тим се љубав распури.

Друге авантуре следоваху још чудноватије. Лист, љубавник немачке уметнице Шарлоте де Хагон, напусти је, да постане љубавник Бетине фон Арним, старе пријатељице Гетеове и Бетовенове — у педесет-седмој години.

После ње долази Лола Монтез, чувена играчица, крви ирландско-андалузијске. Заљубљен толико да није могао да ради. Једнога дана доведе је у хотелску собу затвори је и побеже, не остављајући никоме адресу.

Двадесет четири часа затворена Монтез је бесомучно ватијала, ломећи намештај, али портир је био о свему обавештен и све беше унапред плаћено.

После ње дошла је на ред принцеза Каролина де Санин-Витленштајн. Млада и лепа, оријенталски тип: проплазуле коже и великих очију које сажмижу. Она је течно говорила француски и живљаше одвојено од свога мужа једног руског официра. Покуша да на Ватикану добије развод брака, али није успела.

Када је дошла педесета година Лист хтеде да се повуче из светске вреве и да се одмори у миру. Он се затвори у један румунски манастир и подстриже се. Али и ако се је подстригао, он није могао да постигне никакав успех у монашком реду.

Нажалост и тамо, упркос његових седих власи његова моћ да олчињује женски свет продужава и даље да дејствује. Жене румењаху под његовим погледима, које као неком чаролијом миловаху оне које је посматрао. Једна од његових ученица, грофица Јанина пореклом козакиња заљуби се до лудила у њега и гоњаше га свуда са својим изјавама љубави. Побегао је од ње, али једнога дана она га ипак нађе — преобучена у мушко одело са пуним наручјем цвећа.

Три месеца доцније он побеже у Будимпешту. Тамо она га опет пронађе, продре у његову собу и реши се, да га убије и да за тим изврши самоубиство. Она извади из џепа револвер и једну фијолу са отровом. Морао је да попусти. Сиромах Лист!

Он приреди последњи концерат који испале тријумфалан. При повратку у Париз чекаше га огромна пошта, у којој нађе хитна писма госпођице д'Осијане, у којима му изјављиваше да умире због љубави за њим.

Тако све до своје смрти која га затече у Бејруту 1886. генијални музичар имо је да се бори са љубављу.

М. М.

АНОДНЕ И ЦЕПНЕ БАТЕРИЈЕ CROATIA KRISTAL

РАДИО ДЕТЕКТОР
апарате, слушалице као и целокупан радио-прибор, пуњење акумulatorа, боље и јефтиније него у на којој другој радњи, добићете код

»ЕЛЕКТРЕ«

ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

Тел. 38-13.

Теразије

Грандиозан успех полета и хомогености

БРЖА И ЕФИКАСНИЈА ИГРА ПЛАВИХ. — ЦРВЕНИ СУ ПОДБАЦИЛИ.

Праву иронију судбине је доживео овај највећи престонички лоптачки догађај. Он је био завијен атмосфером неизвесности и ако је и било неких прогнозирања у корист неког од такмаца, та су већином била на страни Црвених. Не неосновано, али мора се признати, да се нешто претерало у сигурности њихових изрицања. А поглавито од стране доброг дела овдашње штампе. За основу мерења противничких снага, узимане су игре од Уокрса. Црвени су тада били бољи и сви су били сагласни са мишљењем, да је друштво достигло стари сјај. Међутим су заборавили, да узму у обзир и вредност Плавих и потраже освежења у традиционалном билансу ова два велика противника. Заборавило се, да су сусрети са Црвенима, једино меродавни за одређивање праве вредности Плавих. Мала евентуална разлика у корист њиховог супарника је скоро увек била и остала и надање само напирско прогнозирање, без веће вредности, готова увек да се негира њиховим максималним залагањем. И, мај је један факат више. Минули догађај је један од оних, који ће у будуће императивно захтевати већу резервисаност. А то ипак значи доста, јер смањује знатно моћ разочарења.

Плави су победили сасвим убедљиво са 4:0 (2:0)! Оваквом се исходу није надао ни онај најзатупанији њихов присталица, коме су само пред очима »Моша«, Ђокића, »Тирке« и др. и који не предвиђа никакав противотпор њиховом дејству. Али зар се то једанпут десило? Мајстор је заиграо по својој и успех није могао бити у питању. Додуше, побеђени су извели читаву серију напада и знатно поколебали задње делове победника, али ни такво стање није могло да спречи његове играче да развију максимум енергије. Онај стари и несатомљиви елан је постепено узимао све више маха. Голови су узели још више самопоуздања и сваки отпор је био искључен. Цео тим првака је био једна хомогена целина, у којој је сваки појединац уложио максимум знања и енергије. Одбрана је почела несигурно и није значила озбиљну препреку против-

ничком форварду. Са развојком игре бивала је све боља и завршила изврсно. Фор је форсирањем крила деловао веома брзо. Био је одлучан, забио 4 гола, али ипак се може слободно рећи, да није промашио ништа мање циљ но Црвени. Стрелце није служила срећа, чак ни онда, кад је гол висео у зраку и обрнуто, постигали су голове, кад су се најмање надали. Најактивнији човек је био вођа, који је подсећао на оног старог и неуморног »Грбу«. Од крила је Најдановић више долазио до изражаја, а поготово због слабог чувања од стране противничког халфа. Далеко теже је излазила на крај десна страна са извршним Ђокићем.

Црвени су улазили у ову борбу са много поуздања. Можда је то и био главни узрок, да су се брзо збунили пред неочекиваним отпором првака. Почели су жестоко и гол домаћина је стално био у опасности. Али таква игра није могла остати до краја, пошто се ускоро увидела разлика из-

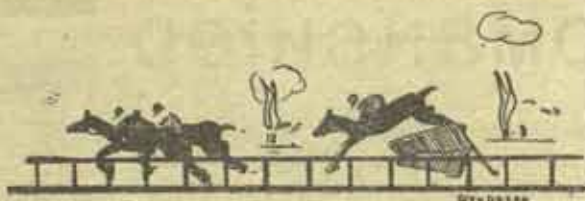
У Енглеској је овогодишњи фудбалски пехар освојио лондонски »Арсенал«. Испред 100.000 гледалаца овај клуб је однео ову значајну победу са 2:0 на штету Худерсфилда. Наша слика приказује одушевљење навјача после победе.

међу обеју momчади. Док је хомогеност јединих почела да долази у замах, дотле су код других почеле јасно да се запажају слабе тачке. А оне су овог пута биле тамо, где се најмање надало. Ко би мислио, да ће Димитријевић толико подбацити? Истина, ја поменутог веома дуго нисам видео на делу, али су поједини листови тврдили, да би требало да навуче државни дрес и што је још значајније, називали га најбољим беком државе. Од свега тога нисам видео ништа и овај играч је у најбољем случају оставио утисак једне просечности. Слабијег бека није било на терену у овој игри. Најдановић га је веома често прелазно. Његов партнер Спасојевић је показао већу тупост и брзину и чак сигурност. У средњем реду је једино вредео мали Ђокић, који је уједино био и најбољи на терену. Тирнанића и Марјановића је сјајно држао и уз то извео један низ дивних потеза. Младеновић се слабо постављао, а баш је овог пута Најдановић више него икад заслужно више пажње. Много је нишао у средину, где није такође урадио много, као ни интернационалац Лончаревић, који је био изразито слаб. Навала је у Лубурићу имала духовног вођу, али је то све било слабо код индиспозиције главних реализатора Живковића и Добријевића, којима апсолутно ништа није полазило за руком, а најмање опасни шут на гол. Крила су имала добрих момената. Нарочито је велику радост изазвало неодољиво јуришање младог Николића, који је одушевно присутан. Наравно само до одмора. Вирић је дао своју познату брзу и снажну игру, али се показао на жалост сасвим у старој боји, не знајући својим акцијама да успешно заврши потезе. Укупно узев, Југославија је оставила утисак тима, који нема човека у навали, спљосног да у прави час пошаље шут на врата. А овог пута је било више но икад идеалних ситуација, које су на бедан начин пуштане на вољу срећи и случају.

Судија г. Фохт (Сарајево) је успешно извршио дужност. Истина, предвидео је поред два прекршаја у казненом простору (рука) и неколико мањих, али се слично може десити а и дешавало се и неким судијским капацитетима. Сам начин тражења судија из других, а поглавито мањих места, поред извесне несимпатичности на први поглед, директно, веома повољно потпомаже само напредовање дотичне господе. Суђење судија из унутрашњости на дерби приредбама Београда и Загреба, најбољи је пут до њиховог успеха, најбољи начин за стицање рутине. Сва је штета, што га не можемо практиковати и у играма за државно првенство.

Благ, С. Ракић

Трке

Последњи пролетњи дан

Футбалска дерби утакмица привукла је велики број посетиоца са хиподрома, на коме се приметно видела празнина, а уз то су и саме трке биле веома штуре и може се рећи да су стартовала само грла друге класе. На овом састанку осећало се као нека изнемоглост, није било оне живости као прошлих састанака, а то је због тога што је последња а грла, она из боље класе отишла су на одмор, а нека су пренешена и у Нови Сад, где ће се за време одмора на нашем хиподрому одржавати трке. И овде је било изненађења и то прилично. Начинила га је Банаћанка у утешној трци.

Трке су се ређале овим редом:

1) *Трка одгајивача са села*, стартовало је 10 грла. На поласку одмах излеће Војвода Гојко и до реке води, али ту наједаред избија Љутица Богдан, који је све докле био седми, но Правда му све до финиша није уступала прво место, када је на неких сто метара успео да промолити врат напред и тако је најзад и дошао на циљ. Трећи је био Напругар. Трка је била и сувише спора што и време показује: 2 м. Кладионица победа 3 и 7 (штала) дин. 29:10, награде 15, 16, 17:10.

2) *Утешна трка*, на старт је било 9 такмичара и на други знак стартера Банаћанка води трку, коју је и

довела како је хтела без јаког корбача, за њом је била Бистрица и Орловић Павле. Банаћанка је изненадила својим држањем, ма да је стаза била кратка, а поред себе је имала доста трогоди грла. Време 1:31; Кладионица победа: 125:10, награде 20, 13, 16:10.

3) *Општи пролетњи Handicap*, од 17 уписаних на старт се појавило свега 4 грла и то Ризи Бизи, Алрауне, Летиција и Јасеница. Група је била веома штура према оним звучним именима који су требали да се појаве. Но ипак је Ризи добила врло лепу трку, а може се рећи и врло лако, за њим је Летиција и Јасеница; време 1:45, Кладионица победа 15:10, награде 11, 11:10.

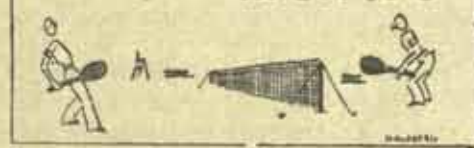
4) *Интернационална трка*, од лепе групе од тринајест њих, свега стартирају три и то Бајадера, Рамона и Негро. Бајадера води, за њом Рамона и Негро, али према реци ред се у неколико мења. Бајадера ипак остаје напред, али Негро узима Рамонино место, тако и стижу на циљ. Време 2:18, Кладионица: победа 13:10.

5) *Интерн. препонска цокејска трка*. Трчало је 8 грла. Шпанс је данас имао свој дан и показао је да је она фама, да има слабе ноге и сувише претерана. Дошао је први у веома лепом стилу. Све до реке по другом обиласку био је у групи међу послед-

њим, ту прелази све и у кривину улази као трећи, али овде у одлучној борби са Антином, узима овај прво место, док Утмута дефинитивно остаје трећи. Време 3:54³/₄; Кладионица победа: 48:10, награде 13, 12, 12:10.

Пауза између пролетњег и летњег састанка траје три недеље. Први летњи састанак трчи се у недељу 1. јуна. Мил. Ј. П.

Шенис

ПОСЛЕ ПРВЕ НАШЕ ПОБЕДЕ

Победа над Швеђанима не треба да нас много занесе и да сада попустимо. Она треба да нам да елана и самопоуздања за предстојећу борбу, која је много озбиљнија но ова у првом колу. Ма да немамо много изгледа на победу, ипак треба да будемо куражни. Јер не треба да се подцењујемо или да мислимо да смо довољно способни. У борбу треба ући потпуно сигуран у победу, па макар имали пред собом непобедивог противника.

Што се тиче нашег гласа у иностранству, он је доста подигнут и страсти нас сада сматрају ипак за неку силу, на коју треба рачунати.

У другом колу играју први круг: Југославија—Шпанија, Данска—Чехословачка, Индија—Јапан, Холандија—Финска.

Други круг: Аустралија—Ирска, Енглеска—Пољска, Италија—Египат, Аустрија—Норвешка. М—д.

Једна породица пливачких шампиона: пет сестара Филд из Бруклина (Америка) које укупно имају 60 награда. Најмлађој је 18 а најстаријој 28 година.

НАЈВЕЋИ ИЗБОР
НАЈСОЛИДНИЈЕ ЦЕНЕ
НАЈМОДЕРНИЈИ
ЦАЗ - КЛАВИР ХАРМОНИКА
АЈХЛЕР — БЕОГРАД
ФРАНКОПАНОВА УЛ. 35.

Модерни романисијер

Ричард Еддингтан је један од енглеских писаца кога данас читалачка публика обожава. Док се његово последње дело «Смрт једног јунака» — роман из прошлог рата — продаваће као насупи хлеб, или по нашем, као алба, он је крстарио Северном Африком, на коме ће се терену одигравати његов скорашњи нови роман.

Пошто је провео неколико недеља у Енглеској, где је средио своје белешке г. Еддингтан се враћа у Африку за којом је сада одушевљен. Његово последње путовање било је врло интересантно, али и пуно инцидента.

У позоришту једне мале вароши г. Еддингтан је присуствовао представи једног чаробника змија. Уместо полуприпитомљених змија, арабљанин је имао кобре ухваћене пре неколико дана. У једном моменту арабљанинове испажње, кобре се ослободише и размишљаху по позоришту и поред чаробних мелодија које арабљанин извођаше на својој флаути, змије се не вратише. У публици настаде узбуна, свет пожури на врата, многи добише при овом гушању на излазу озбиљне повреде и никада се није сада брже испразнила него тога дана.

У Кајруану, другој великој и за муслимане светој вароши, г. Ричард је био сведок међусобној борби камила. На једном празном простору беше се скупила маса арабљана, а по крстовима околних кућа бежу напичкате арабљанке. Две камиле дувајући и стењући галопирају у круг тог празног простора. Затим, после тренутног затишја, камиле полетеше једна на другу и отпоче борба. Свака од њих покушаваше да подвуче главу и врат под трбух друге, да је обори. Кто прави хрвачи камиле се хватаху у коштац, раздвајаху се, понова јуришаху до тренутка, када јача обори своју противницу на земљу. И тада настаде френетично халакање арабљана — оне групе која је држала страну, односно навијала камили победници.

У Кајруану романисијер купи један лак аутомобил да пропутује пустињу. После неколико дана путовања, Еддингтан примети да је радијатор готово празан. Он је био потрошио сву воду коју је понео. Имао је неколико флаша доброг алжирског вина, и све је — не без жаљења — изручио у радијатор, не би ли на тај начин продужио пут до прве стазе. Али ауто није се макао с места. Вероватно — вели романисијер — да је био американског порекла, па због прохибиције није трпео алкохол ни

у радијатору. Морао је да остане на месту у сред пешчане пустиње. Али г. Еддингтан је био сретан. После пола сата наиђе један караван, који се заустави и када су разазнали у чему је ствар, привезаше романисијеров ауто за једну камилу, и на тај начин г. Ричард Еддингтан дође до једне оазе, где је се снабдео водом и другим потребама, те тако продужио свој пут по пустињи ради студије елемената, који ће ући у његов нови роман.

М. М.

Поликлиника „Цермановић“

ТЕРАЗИЈЕ 11.

За преглед и амбулантно лечење болесника по свима гранама медицине. Преглед Рентгеновим зрацима. Зрачење ултравиолетним зрацима (Quarz-lampe). Примане у свако доба. Лекари поликлинике указују лекарску помоћ на позив (тел. 8-47) у свако доба и у стану болесника. Шеф поликлинике Др. Миливоје Цермановић.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.Финци БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН 789

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ
ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ,
БЕОГРАД
Макенајева 16. — Тел. 45-21.
Електрично
ондулирање косе
Mise en plis

УСПЕХ
ПОМАДЕ „MICHEL“

Плевље, 24-III-1930 год.

Џењеној фирми Мишел Београд

Како сам се лично уверио да је ваша помада «Мишел» лек против опадања и седења косе, перути сирбежи врло добро дејствује, то вас молим да ми изволите послати поузећем 100 грама.

О поштоманом,

Тодор М. Бојовић, столар, Плевље.

Шаље поузећем депо за Југославију «MICHEL» Срмска 10, Београд. Продају: Енглеска Дрогерија Браће Ј. Јовановића, Кнез Михаила бр. 33, Апотека Делићи, Кнез Михаила 1, и Дрогерија Ескулин, Коларчева 8.

Националистички покрет у Индији узима све више маха. Отворени сукоби са властима и хапшење демонстраната дешава се врло често. — На нашој слици виде се Гандијеве присталице са судозима пуним морске воде из које ће на примитиван начин да ваде со.

ЈЕДАН СТАРИ РУМУНСКИ ИСТОРИЈСКИ ДОКУМЕНАТ.

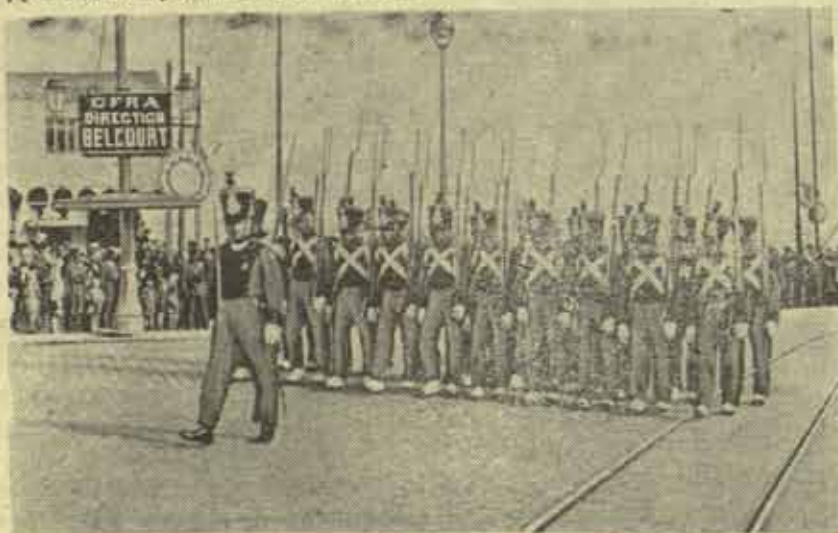
Г. Олжијер Горка, доцент Лавовског универзитета, редактор једног листа и бивши војни аташе Пољске у Румунији у 1922. години, пронашао је један стари румунски историјски докуменат.

Горка је изјавио да је његово откриће од врло велике вредности за историју Румуније. Он се као доцент универзитета занима студијом историје југоисточне Европе, и пре неколико година одржао је и предавања о Румунској историји на Лавовском универзитету.

Горка је још 1912 у Минхенској архиви пронашао један рукопис, о животу румунског владарца Стефана великог. Тек после рата он је добио могућност, да се преда изучавању овога рукописа. Рукопис носи наслов:

Пре неколико дана успостављен је редован бежични телефонски саобраћај између Европе и Аустралије. Први разговор водио се између г. Макдоналда (на нашој слици десно) и аустралијског председника владе г. Скалина.

Француска колонија Алжир налази се данас у знаку прославе стогодишњице од уласка француских трупа. Приликом тих свечаности између осталих продефиловала је и ова група војника у униформи страначких легионара из 1831 године.

Cronica breviter, Scripta Stefan der gratia, vovoda terricorum Moldaviensis. Рукопис је копија и описује сумарне догађаје владавине Стефана великог од 1457—1461, а одатле описује опширно догађаје до 1499. године. Обухвата 20 страна писаних немачким језиком. Као што се је и утврдило, копија је писана 1502. године, од стране једини савременика војводе Стефана великог. Ово је до сада најстарија хроника, која је пренађена, а која говори о владавини Стефана великог. Хроника је до сада потпуно непозната, за њу није знао ни чувени румунски кроничар Уреке.

Пољски научник као резултат своје студије износи вероватност, да је писац ове хронике Херман Паркалабул, из града Албе, а доцније из Хотина. Вероватно да је ова хроника допела до Нириберга, каковом Хермановом мисијом, где је била преписана од стране немачког историчара Шедела, која је требала да послужи

ко материјал за његово дело *Хроником Мунди*. Међутим ова хроника није употребљена од Шедела.

Хроника обухвата годину за годином, описујући ратове Стефана великог, уносећи нова дата, потпуно непозната, а која ће изменити многе досадање податке о овом владару, нарочито о његовом карактеру и о догађајима на његовом двору.

Горка је изјавио, да ће ступити у везу са румунским историчарима, и да ће ову хронику издати и на румунском језику.

Потпуно верујемо, да ће у овој, до сада необјављеној хроничи Стефана великог, војводе од Молдавије, бити податка и о нама. Доба које ова хроника обухвата, јесте доба нашег емигрирања после пропасти деспотовине у Банат, Ердељ и румунске кнежевине.

М. М.

Како се носе рукавице

Новост у моди је та, да рукавице заузимају једно врло важно место у тоалети жене. Пре неколико година оне су се ретко носиле у вече, јер је била мода прстења са огромним камењем, и нокти су лаковани врло светлом бојом, па се све то није смело да прикрива рукавицом. Сад рукавица поново враћа своја права, што је врло елегантно, а и хигијенски, јер се штити кожа и дуже се чува лепота руку.

Преко дана без рукавица не треба излазити, било да се иде у шетњу или у посету.

Нема данас ни једне жене, макар била најсиромашнија, која нема рукавице, памучне или кожане. Кожне рукавице сваки претпоставља свиленим и памучним, али ако буџет не дозвољава да се носи права кожа, може да се узме и успела имитација јеленских рукавица. Бела рукавица виђа се често преко дана, али то је погрешка. Она се само носи у свечаним приликама и увече. Чак и кад је светла тоалета не треба облачити белу рукавицу, већ у боји, која има приближно тон хаљине. Рукавице сувише украшене и извезене нису више модерне и могу се носити само покрај украшених тоалета. Костим захтева једноставну рукавицу, без других украса сем штепа. За време дубоке жалости носи се црна рукавица од шведске коже, а кад настане полужалост долази рукавица од црног или грао шево-а, или шведске грао. Рукавице морају увек да се скидају кад се нешто једе, био то колач или кифла, чак и кад се нешто пије, па макар један гутљај воде. Француска етикеција налаже, да се рукавице увек држе на руци, кад је неко званична посета, где се ништа не служи. Али ако се у посети нешто служи, онда треба скинути рукавице, а после служења опет их навући. Мушкарца љуби само руку без рукавице, иначе рукавица се не љуби. Кад дама има рукавицу на руци, мушкарца се само дубље поклони, њеној руци, али је не пољуби. Тај начин подражавања врло је галантан и исказује поштовање.

Ако сте позвани на ручак или вечеру, рукавице се скидају кад седнете за сто, али их не смете стављати на сто, већ у ташну.

На соаре-у, или балу, модерна етикеција захтева, да дама остане у рукавицама. Ако је мушкарца скинуо рукавице док се прихватао закуском у бифе-у, или играо кате, мога да их извуче кад позива даму за игру. Мушке вечерње рукавице увек су беле, само рукавице за спорт или посете могу бити грао, црвенкасте или браон.

СЕНЗАЦИЈА!

Техничко савршенство појавило се на тржишту:

TELEFUNKEN 310

3-цевни пријемни апарат за варош са финим регулатором.

Савршена репродукција гласова као код најновијег апарата.

За прикључак на електричну мрежу.

Слушате месну станицу без високе антене као и околне станице.

Скала тонова 7¹/₂ октава.

Регулатор за шалтовање помоћу дугмета.

Цена Дин. 3.500.—

Тражите необавезно приказивање у свакој радио трговини.

TELEFUNKEN

Најстарије искуство.

Најмодернија конструкција.

Ценовник разашине бесплатно.

ЈУГОСЛ. СИМЕНС А. Д. — Београд, Кр. Александра 8.

Заступници у свим већим варошима.

Неке даме имају обичај да парфимишу рукавице, што данас није више у моди, јер се никако не слаже мирис коже и парфем, а покаткад се мирис меша са безвоним, што је непријатно за онога који се рукује.

За време венчања, крштења, погребца, увек се морају имати рукавице, једино домаћица не носи рукавице кад прима посете.

„Недељне Илустрације“

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредник: Драг. М. Стојадановић
Зорина ул. 25.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Бојанина ул. 17.

Рукописи, писма и сва остала пошта
шаље се искључиво Уредништву:
Скопљанска ул. 18/II.

Огласи се плаћају искључиво администрацији листа. Ниједан скупљач огласа није овлашћен да их наплаћује.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. - Телефон 40-89.

ЛЕД

продајемо сваку количину, гарантован чист, за сваку сврху употребљив

Станишић и Јовановић
Велика Плана Тел бр. 10.

Дилетантска група Омладинског Хуманог Друштва „Радост“.

Један леп пример

До сада је познато, да су хумана друштва за потпомагње сироте деце оснивана од стране старијих људи и то обично оних који немају деце. Сада пак у Београду постоји један јединствен пример, јер пре непуних шест месеци основано је једно друштво под именом: «Омладинско Хумано Друштво „Радост“», чији су чланови искључиво омладинци. Материјалне изворе друштво ствара готово ни из чега, оно само живи од месечних прилога, али за то су омладинци дошли на једну веома оригиналну идеју. Они су основали дилетантску групу од својих чланова, која је већ забележила у својој историји два успеха, један у Београду и један у Панчеву. Ова група је под вођством вредног члана г. Алфандарија, који је уложио све своје снаге за напредак и с тога заслужује најбољу похвалу. Најбољи члан дилетант је г. Секула Чокић, а он је у исто време и садашњи подпреседник. Од чланица треба нарочито истаћи г-ђице Ј. Брајнер и Б. Стојиљковић, које су у исто време и носиоци женских улога у комадима што су до сада приказивани.

Испрва друштво се борило са многим тешкоћама, са материјалним и са управом, док се сада није све изгладило. На чело су дошли енергични људи са чистим омладинским идеалима, а друштвена каса располаже са преко 3.000 динара.

Овај покушај омладине је за сваку похвалу, јер она овим доказује да је свесна данашњице и свога положаја да може здраво да расуђује о приликама које тиште садашње друштво. Она осећа своје близине и с тога жели да им помогне, да им пружи своје

руке. Да би извело своје замисли, друштво треба што више материјалне помоћи, с тога би омладинци учинили акт племенитости, када би постали чланови овога трезвеног друштва, и тиме би још доказали да је неоправдана сва повика на данашњу раскалашну омладину. Стан друштва је у кафани «Неготин», улица Краља Петра.

М.

Вођа групе дилетаната О. Х. Д. „Радост“ г. Алфандари.

Макишка стругара прославила је свечано своје крсно име Ђурђев-дан. На слави је био присутан већи број угледних београдских личности. Домаћин славе био је г. Васа Кнежевић претседник управног одбора стругаре Макиш.

Са трећег конгреса

Пољска делегација снимљена у граду

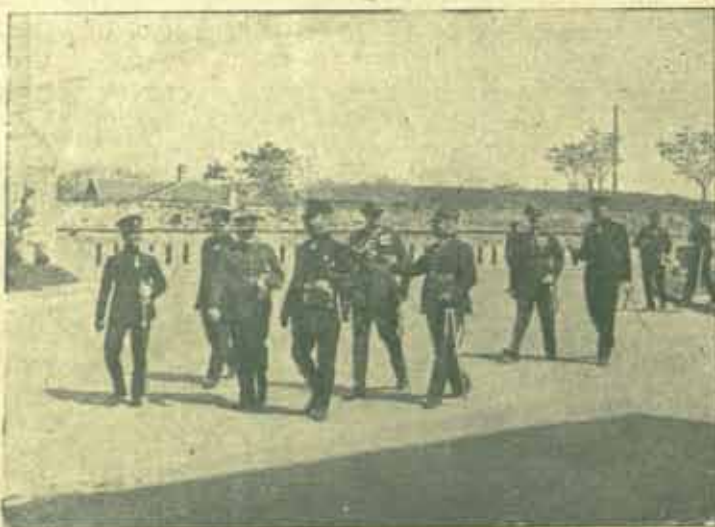

Професор др. Франтишек Поспишил, директор етнографске секције облачног музеја из Брна, који је учествовао као чехословачки делегат на III конгресу етнографа и географа.

етнографа и географа

Г-ђа Сара Поспишил, учесница на конгресу етнографа полаже венац на гроб Јованба Цвијића.

Долазак пољских и чехословачких делегата на III словенски конгрес етнографа и географа.

Група гостију, учесника на конгресу етнографа, за време банке приређеном у њихову част у београдском граду.

Последњи роман Клемансоа

У новембру прошле године, када су већ у новинама штампани билтени о болестима Клемансоа, неко је зачуцао на врата познате артисткиње Розе Карон.

Служавка отвори врата и јави:

— Хоће да вас посети некакав старац.

Роза Карон пусти посетиоца и узвикну од чуда:

— Шта, то сте ви — Жорже! Али говорите да сте болесни. Како сте мо-

гли?...

— Ја сам не само болестан, одговори Клемансо, ја умирем. Док је још мало снаге, хтео сам да се с ама опростим...

Она је стала протестовати.

— Немојте ми противречити, одговори Клемансо... То је бескорисно. Данас смо се срели последњи пут. А како сте ми били друг у току четрдесет година, анисам хтео отићи са овога света а да вас не видим...

После осам дана «Тигар» је свршио.

Недавно је умрла и Роза Карон. Она је била последња жена коју је Клемансо љубио. Године 1920, сивши с власти, отпутовао је инкогнито у Италију. Роза га је пратила. Путовали су под именом «Господин и Госпођа Жорж».

Скреће се пажња свима нашим читаоцима и оглашивачима да ниједан скупљач огласа није овлашћен да наплаћује огласе. Плаћања, ма које врсте врше се искључиво у администрицији нашег листа.

Познанство са Ђурђевданског урнка: Мира кћи г. Милана Духача вајара и Вешеслав син г. Боже Ј. Томића управника Средњешколске Матице.

Пре три месеца иницијативом г.г. Драгутина Антоновића бив. кафеџије и Луке Миливојевића рентијера, — у кафани код »Шалчанина«, основано је хумно друштво »Чика Паја«, под претседништвом г. Павла Стефановића, ћурџије из Београда. — Ма да ово друштво сачињава врло мали број чланова, ипак је успело да из свог скромног прихода на дан Лазареве свботе и дејјег празника Врбице, обуче неколико сиротих малишана и девојчица из савиначке основне школе.

Мрави ватрогасци

Ову досада непознату особину мравца описала је Г-ђа Маргарита Комб у занимљивом чланку »Живот мрави« изишлом у последњем броју априског »Прегледа два Света«, а коју је она посматрала у биолошком лабораторију њеног оца, недалеко од Фонтенобла.

У подножју оближњег храста налази се велики мравињак обичних риђих мрави. Помоћник управника бацрио је случајно испушену цигару на мравињак а она се утасила много брже него обично. Потом је он то поновио више пута и како су се цигаре врло брзо гасиле, појавила се мисао да њу гасе сами мрави. Извршени су многи опити и најзад се утврдило с поузданошћу да постоје мрави ватрогасци, који са највећом вештином и самопрегоревањем гасе огањ.

Ради огледа паљене су мале воштане свећице и уташћиване у мравињак. Мрави не само да нису бежали од ватре, него образовавши неку врсту наступајућих одреда успузували би се на свећицу и бризгали на огањ мрављу киселину — житки отров којим се они заштићују од непријатеља. Пламен се почео знатно смањивати, а затим се најзад и гасио. Неки су се мрави при томе испекли, али то

Браћа Невруси, повци, имали су пре неколико дана ретку срећу. На планини Перистеру, на месту званом »Црвени камен« убили су четири мечке, — Интересантно је да је један од браће Неврус са једним метком одједаред убио три мечке. Ово је први случај ове врсте.

није заустављало друге. Оглед се понављао много пута и мрави су гасили огањ независно од времена и величине пламена некада за неколико секунда, но никад не дуже од десет минута. Али кад је оглед опробан у другим мравињацима, резултата није било; т. ј. огањ је уништавао цео мравињак, али су мрави остајали потпуно равнодушни.

Г-ђа Комб износи нагађање зашто је баш у ономе мравињаку могао избити нагон против пожара. Можда кад су бацајући остаци од цигарете, неколики најразвијенији и најдосетљивији мрави осетили су се да они

имају средства да се боре са тим очекиваним непријатељем и искористили су своју отровну течност. Њиховом примеру следовали су после и други. Код суседних мрави није било такве »обуке«.

Али овде већ ступамо на поље давнога спора који воде испитивачи живота код мрави, — о улози нагона или свесности код ових необичних малих створова.

Занимљиво је напоменути још да мрави задржавају тај нагон за гашење огња доста дуго у години. Он се код њих појављује у месецу јулу и траје до дубоко у јесен.

Нерадо говорим о себи. Више волим да у своје улоге унесем сву искреност али не волим да причам о себи. У осталом ја важим за прилично усамљену жену, која избегава друштво, што је донекле тачно. Истина је да бежим од света, пошто га не волим и то ми се не опрашта. То је споредно. Оно што је јако отежало мој успех то је чињеница да ја морам да се борим да бих задржала слободу која ми је тако потребна. У томе не треба гледати никакву позу, већ стару навику која се у мени потпуно укоренила. С тога не ишчекујете од мене поверљиве приче и пикантерије из љубавног живота, јер ћете се разочарати. У мојим успоменама нема ни славних уметника ни принчева без круне. Чак ни пријатеља из детињства. Треба ме узети овику каква сам и не замисљати ме другојачијом. Лакше ћете ме разумети ако вам кажем да сам по мало латинске расе. Моја мајка је била Италијанка и њој имам да захвалим за своју спољашност. Моја узбудљивост такође потиче од ње.

Својој мајци такође, без сваке сумње, дугујем и за онај панични страх од смрти, који ме често обузима и узнемирава ноћу. Зашто? Ни сама не знам. Живот није тако пријатан при том, Ипак пре ће бити да ме плаши сама неизвесност, јер са малим наклоностима ка метафизици и реинкарнацији, ја немам много верског убеђења у себи.

Мој отац, пореклом Ирац, несумњиво ми је оставио ту склоност ка сањарењу, размишљању помешаним са непомирљивом независношћу и тврдоглавом истрајношћу.

Упркос тих наследстава ја не бих желела да живим ни у Италији ни у Ирској већ у Лондону. Енглески начин живота ми се највише свиђа и то

је једино место где бих желела да имам кућу.

Мој живот не претставља, кроз доста дути низ година, никакву занимљивост ни нарочиту срећу.

Мојој мајци је било шеснаест а мом оцу осамнаест кад сам се ја родила. То је било тачно годину дана после њиховог венчања.

Моја мајка је била лепа: црномањаста са мат теном и дугим црним очима, које су гледале негде далеко, иза свега што је људско.

Мој је отац имао пасију за коњске трке. Волео је не само да их посматра већ и да их јаши, нарочито оне који су били тешки за укроћење.

Једног дана, који је по свему лично на остале дане, ја сам се вртела ко мајке и бабе, заузеле око неког јела. Тада ми је било три године. Мој отац је био отишао неколико часова раније на јахање. Одјеном се појавише два човека, озбиљна изгледа. Корачали су полако јер су вукли нешто тешко: то је био мој отац, мртав. Погинуо је на хиподрому, за време тренирања.

Моја мајка која је тада очекивала другу бебу, паде у несвест пуштајући једн очајан крик. Била је опасно болесна неколико дана и кад се придигла, то је била само сенка од младе и сретне жене, каква је дотле била.

Преселили смо се у Бруклин. Становали смо на другом спрату једне велике куће. Сопственица је била Иркиња, мајка деветнаесторо деце. Имала је необично добро срце и поред толике деце заволела је и мене. И сад је обилазим кадгод идем на исток.

Иако је кућа била пуна деце ја се нисам дружила са њима. Живот ме је учинио зрелијом пре времена и ја се

Лектира је од увек било омиљено занимање Евлине Брент.

Линије» да снимам један туристички филм за пропаганду. Ето ме опет у Њујорку. На жалост филм није могао да се доврши услед несташнице капитала. Остала сам неко време у Њујорку и ту се сретнем са Бени Фајнманом, кога сам знала још из ране. Нешто непромисљено и лудо учини да се венчамо и одмах после свадбе отпутујемо у Холивуд.

Морам признати да ни мало нисам створена за домаћицу. Појма немам о одржавању куће, не умећу да наредим један ручак и не знам како се срећује веш, нити знам да се у опште срећује. А то је врло незгодно за једну жену. Девет људи од десет рећи ће то исто.

Осим тога предстојала ми је филмска каријера. Иако сам играла у безброј филмова, ниједан од њих није оставио видан траг за собом. Сви су их заборавили па и ја сама. Чинила сам савесно све што су од мене тражили, али сам често очајавала.

Црне мисли су ми се опет врзале по глави, мојој брачној срећи претила је озбиљна опасност, кад ме полагали да снимим за «Чекати» моћом сам имала озбиљан изглед који сам и данас задржала.

У ствари ја сам имала врло мало разлога да будем весела. Избегавала сам друштво и предавала се мојим сањаријама. Најчешће би компоновала драма са трагичним садржајем, које бих после сама изводила. Дешавало ми се да после тих «драмских престави» дуго плачем, свакако под утицајем «тужне» ситуације. Тако ми мајка забрани ту врсту разоноде, налазећи да сам много невесела после тога.

У осталом ја нисам ни имала смисла за играње, трчање, лутке и све што привлачи децу. И једино моје задовољство, пошто ми је «драма» била забрањена, то је било читање. Узимала сам све што ми падне шака а оно што ми се нарочито свиђа, учила сам на памет.

Имала сам десет година кад ми се мајка јако разболе. Никада није била нарочито весела од смрти мог оца али тада ме је стварно плашила својим изгледом. Често је плакала и седела непомицно сатима, не говорећи ништа. Иркиња, код које смо становали доведе једног дана лекара и по његовом савету моју смо мајку пренели у једну болницу. У почетку сам је посећивала сваке недеље али ми после забранише јер је моје посете још више узнемиравале.

Од прилике годину дана доцније, једне ноћи, за време спавања, она је издахнула. То је за њу било ослобођење. Умрла је од душевне патње јер је телесно била потпуно здрава. Њен млади живот угасио се још док је била лепа, у најбољим годинама. И дан данас тешко ми пада помисао да

ло самоће у животу, сад сам хтела да имам неког поред себе.

Тада наилазе рђави дани са «Бродвејском игралицом», филм у коме ми улога није конвенирала. Затим «Залазак славе» где сам се поново са задовољством свађала са режисером и где сам употребила сву своју снагу да бих играла са једним великим уметником као што је Емил Јањингс. Мој положај се поправио и учврстио. Тада сам отпутовала у Њујорк и ту се упознам са Харијем. Свидео ми се његов сањалачки изглед и његова симпатична појава. Он је морао да отпутује у Европу и отуд ми слао писма, телеграме и поклоне. Били смо чврсто одлучили да се узмемо и одредили дан венчања. Цео Холивуд

сам ја једини резултат тог прерано скраћеног живота...

Није чудо што после свега овог постадох замисљена и повучена. Годишама сам живела у тешкој и болној атмосфери и никако нисам могла да се потпуно ослободим тих жалосних успомена.

Смрт моје мајке оставила ме је без средстава. Тек сам била започела гимназију и нисам још имала никаквих способности, чак ни за стенографију, која ме уосталом није ни мало привлачила. Међутим требало је нешто радити да не бих умрла од глади или примити милостињу жене код које

је био изненађен јер ником нисам ништа говорила. Хтела сам да избегнем публицитет и галаму.

Мој муж ме врло добро познаје и оставља ме у појединим моментима усамљену јер зна да ми је то потребно. Имамо исти укус, исте идеале... и волимо се!

Сад сам веселија, лакше се насмејем, више причам. Осећам сигуран ослонац, проводим уредан живот и по моме укусу. Волим рад, занима ме и ја му се цела предајем. Слободно време проводим задовољна са мојим Харијем у нашем котаку поред Тихог Океана. Сретна сам и не тражим ништа више.

ме прошлости. Имала сам само неколико глумица и примала 30 долара недељно.

Али дође једно време када смо обе остале без посла, без пет пара. Три дана нисмо ништа окусили и ја се разболех од запаљења плућа.

Тада сам се решила на самоубиство пресецањем вена на рукама. У томе наравно, нисам успела јер нисам имала снаге. А и да сам могла не бих имала храбрости. Чим сам се мало посекла и видела крв, одмах сам пошла по воду и завоје. Гест очајања и ништа више.

Моја пријатељица се вратила кући али је убрзо замени једна друга поз-

Једина фантазија Евлине Брент: њена пољска вила крај обале Тихог Океана.

Нерадо говорим о себи. Више во-
лим да у својој улози играм, оти мо.

наница из студија. Најзад ме позва-
ше у компанију «Метро». Нисам има-
ла новца за пут већ сам га позај-
мила.

Код «Метро»-а су у то време сним-
али један велики филм. Требала им
је једна млада девојка да претстав-
ља Грех. Морала је бити врло млада,
врло сува и... потпуно гола.

Рекла сам да не могу примити так-
ву ролу. Они су наваљивали. Пону-
дише ми 25 долара... на дан, а сним-
ање је требало да траје око две не-
деље. Нисам могла да одолим. То је
било више новца него што сам ја и-
када сањала, то је било читаво бо-
гатство. Ако бих одбила требало би
опет да гладујем. И тако пристанем.
Моја улога Греха омогућила ми је да
купим пријатељици и себи топле ман-
тите за зиму и хаљине, које су нам
јакко требале. Добро одевена могла
сам се свуда претставити. Благоси-
љала сам «грех» који нам је толико
помогао у најгорем часу.

И дани су пролазили увек исти.
Шестомесечни уговор, овде и онде по
нека мања улога. По неколико неде-
ља ништа. Тада сам имала први пут
прилику, што се обично зове «поћи
рђавим путем». Један старији госпо-
дин покушао је да ме придобије. Ја
сам га одбила. Мало доцније опет
сам имала сличну понуду. Опет сам
је одбила. У исто време нудили су
ми да идем у Калифорнију и да
«преко ноћ» postanем звезда, што та-
кеђе нисам прихватила. Дотични гос-
подин ми онда рече ако одбијем да
нећу моћи више да радим код њега,
да ћу бити избачена. Искористила
сам прилику и отишла у оближњу

студио и за десет минута склопила
уговор. Била сам горда, ма да је мо-
жда по среди била пре одвратност
него врлина. Шта бих радила да је
био млад и леп? ... Не знам ни сама.
Али тада ме ништа није привлачило,
нити ми се штогод свиђало иако сам
била жељна пријатности.

Изузев та два изузетка, никад ни-
сам више имала сличне понуде. Чула
сам од многих колегица да се њима
то често дешава али ја нисам никад
била сведок при томе. Ја не верујем
да младе девојке морају да пристану
на те понуде да би могле да успу. На
против мислим да је боље ако од-
бију.

Ни с ким нисам излазила. Нисам

„НА СТРАЖИ“

Г-ца Вера ћерка пуковника г. Нем-
чека и г-ца Миа ћерка пуковника
г. Његована.

је једино место где бих желела да
имам кућу.

Мој живот не претставља, кроз
доста дуги низ година, никакву за-
жимљивост ни нарочиту срећу.

Мојој мајци је било шеснаест а
мом оцу осамнаест кад сам се ја ро-
дила. То је било тачно годину дана
после њиховог венчања.

Моја мајка је била лепа: црнома-
њаста са мат теном и дугим црним о-
чима, које су гледале негде далеко,
иза свега што је људско.

Мој је отац имао пасију за коњске
трке. Волео је не само да их посма-
тра већ и да их јаше, нарочито оне
који су били тешки за укроћење.

Једног дана, који је по свему лич-
ио на остале дане, ја сам се вртела
ко мајке и бабе, заузеле око неког
јела. Тада ми је било три године. Мој
отац је био отишао неколико часова
раније на јахање. Одјеном се појави-
ше два човека, озбиљна изгледа. Ко-
рначали су полако јер су вукли нешто
тешко: то је био мој отац, мртав.
Погинуо је на хиподрому, за време

имала ни времена ни расположења.
Још као девојчица волела сам јед-
ног дечка мојих година с којим сам
правила планове шта ћемо радити
«кад се будемо венчали»... И на то-
ме је све остало, наравно.

У то време једна ме пријатељица
позва да идем са њом у Француску и
Енглеску. Имала сам уштеђених 500
долара, цео мој капитал. Она ми ре-
че да ће ми платити пут и све трош-
кове а за моје доларе могу се мало
забављати у Паризу и Лондону. За-
бава! Па ја је никад нисам ни имала
а волела бих толико да се мало ра-
зонадим. Отишли смо и ја сам збиља
имала забаве.

Париз сам брзо заволела али оно
што ме је још више привлачило то
је био Лондон. Ту се зачео мој други
или боље рећи први љубавни роман.
Опет иста песма: «Кад се будемо вен-
чали»... Он је био млад адвокат и
живео је сам, са мајком, у једној
дивној кући, онаквој каквој сам ја
увек волела. Био је доброг срца, иде-
алиста и врло духовит. Успомена на
те идиличне моменте, баш зато што
у били такви, остаће увек у мени.

Тамо сам први пут ступила на по-
јорницу. Готово првог дана добила
сам улогу. Плаћали су ме 30 фунти
недељно, што ми се учинило огром-
но. Ово су учинили због мог ранијег
искуства у америчким филмовима,
што је онда била најбоља препорука.

Приликом једне пробе назебем и
место грипа, као што сам ја мислила
ја се опасно разболим. Требало ми је
неколико недеља да се опоравим.

Рад у студију је био потпуно стао.
Тако сам прихватила понуду «Кунард

Линије» да снимам један туристички филм за пропаганду. Ето ме опет у Њујорку. На жалост филм није могао да се доврши услед несташице капитала. Остала сам неко време у Њујорку и ту се сретнем са Бени Фајеманом, кога сам знала још из раније. Нешто непромишљено и лудо учини да се венчамо и одмах после свадбе отпутујемо у Холивуд.

Морам признати да ми мало нисам створена за домаћину. Појма немам о одржавању куће, не умем да наредим један ручак и не знам како се срећује веш, нити знам да се у опште срећује. А то је врло незгодно за једну жену. Девет људи од десет рећи ће то исто.

Осим тога предстојала ми је филмска каријера. Иако сам играла у безброј филмова, ниједан од њих није оставио видан траг за собом. Сви су их заборавили па и ја сама. Чинила сам савесно све што су од мене тражили, али сам често очајавала.

Црне мисли су ми се опет врмале по глави, мојој брачној срећи претила је озбиљна опасност, кад ме позваше да снимам за «Чикашке ноћи». Улога ми се свидела и ја пристадох. Снимање није ништа тако глатко. Са режисером сам имала бесконачне дискусије. Ваљда зато је и резултат био добар. Као што је познато овај филм је имао успеха.

Ипак сам била скептична. Знала сам да један успео филм није довољан да одржи репутацију једне глумице. И чекала сам.

У то време пада и мој развод брака. Тешко ми је било навићи се на самоћу после брачног живота. И то баш у моменту кад ми се срећа на филму осмехивала. Судбина је била сувише груба. Замолила сам моју пријатељицу Дороти Херцог да дође код мене да станује. Доста ми је бч-

ло самоће у животу, сад сам хтела да имам неког поред себе.

Тада наилазе рђави дани са «Бродвејском игралицом», филм у коме ми улога није конвенирала. Затим «Залазак славе» где сам се поново са задовољством свађала са режисером и где сам употребила сву своју снагу да бих играла са једним великим уметником као што је Емил Јанингс. Мој положај се поправио и учврстио. Тада сам отпутовала у Њујорк и ту се упознам са Харијем. Свидео ми се његов сањалачки изглед и његова симпатична појава. Он је морао да отпутује у Европу и отуд ми слао писма, телеграме и поклоне. Били смо чврсто одлучили да се узмемо и одредили дан венчања. Цео Холивуд

је био изненађен јер ником нисам ништа говорила. Хтела сам да избегнем публицитет и галаму.

Мој муж ме врло добро познаје и оставља ме у појединим моментима усамљену јер зна да ми је то потребно. Имамо исти укус, исте идеале... и волимо се!

Сад сам веселија, лакше се насмејем, више причам. Осећам сигуран ослонац, проводим уредан живот и по моме укусу. Волим рад, занима ме и ја му се цела предајем. Слободно време проводим задовољна са мојим Харијем у нашем котажу поред Тихог Океана. Сретна сам и не тражим ништа више.

Оливера К. Кузмановић из Крагујевца.

Г-ца Љубица Станојевић у јужно-србијанском костиму.

Група сељанки из околине Билеке у живописној херцеговачкој ношњи.

Прва слава новооснованог друштва настојника зграда. Домаћин славе био је г. Милан Стојановић индустријалац.

Овим извештавамо све фирме, које дају огласе, да Мил. В. Стефановић нема никакве везе са нашом администрацијом.

НЕДЕЛНЕ ШЕШРАЦИЈЕ

MGM-21431

Рамон Новаро, најомиљенији филмски глумац, у једном од својих последњих филмова.

недељне
Илустрације

Бр. 31.
Дил 3-

У јаку купалишну сезону у Београду: лево женски басен у једном купатилу код „Шест Топола“; десно за време сунчања на савској плажи.

КАДА ЈЕ У БЕОГРАДУ 40° У ХЛАДУ

Ко је те среће да напусти Београд преко лета, да оде на одмор далеко од вреве и свакодневног живота, сматра да је побегао из котла где температура достиже на целзијевом 40° и преко тога. Али тај не може да замисли и да наш Београд, тако вољен преко целе године, а напуштен за цео месец дана, има дивних кутака, где се може осетити пријатност, као да сте на некој већој плажи на приморју. Ма да београдска плажа нема изглед морске, ипак се човек на њој осећа врло добро. На њој не изостаје ни она веселост и разонођења, која се могу видети на мору.

Још од рана јутра ревносни купачи и купачице хитају на плажу, коју су синоћ доцкан оставили, да продуже опет ону веселост и расположеност. Они остају тамо преко целог дана. А превече београдски корзо оживи. Преplanула лица са дункл браон тенон, весело препричавају дневне доживљаје. Њих не интересује оно што се догађа ван Саве и Дунава. Интересантно је само оно што се десило раније кад „Шест топола“ или код „Дијане“ и „Бачког купатила“.

„Преко пута“ је мртво, нема живости. Пусте решетке направиле су све то. Ускраћене су идице иза „Савског места“. Колико је лепих успомени та-

мо „преко пута“ остало од проштих година? Али то не мари ништа. Све

Једно младо друштво код „Шест Топола“.

Београдске „герле“ наступају на плажи са својим партнерима — „лафовима“...

се мења, па и места за купанье. Главни је да може човек да се расхлади када буде 40° у хладу, а поред тога и лепо разонођење, а да ли ће то бити с ове или с оне стране Саве то је споредно.

Наше купачице покушавају да имитирају оне са страних плажа и донекле им то и успева. На њихој слици видите једну групу веселих купачица, које се спремају за Холивуд, сада се вежбају за герле, а кроз који дан требао би да стигне и ангажман. Вежбају их три „лафа“ са београдског корзоа. Када буде стигао господин са ангажманом, ми ћемо донети њихове фотографије, како оно кажу Хрвати у „наравној величини“. Друга пак група обожава једног „цукца“ чак су и пред апаратом стале са њим у средини. Он је толико омиљен, да се са њима и куша, а око 4 часа не изостаје ни са укине. У дискрецији само треба рећи, једна од њих затекла га је пред кибингом своје колегице, где посматра кроз кључаоницу.....!?

Веселост влада на њихој плажи. Не осећа се досада. Време пролази неприметно. Треба само једаред зачирити у ону кутак Београда, па га заолети и постати његов стални посетилац. А коме се од вас, драги читаоци, не да прилика да искористи свој летњи одмор ван Београда, нека не жали, јер овде ипак може наћи одмора и разонођења, кад буде 40° у хладу.....

Зидање првог канала у Србији

Регулација Калиманске Реке

Аустрија је већ одавно била осетила велику опасност од воде, те је у Војводини почела регулисати реке и на тај начин је дренажом и другим хидротехничким радовима спречавала поплаве у тим крајевима. Значај је овога много већи него што у први мах изгледа, јер да није било тога, Војводина не би као житница заузимала то место, које данас заузима.

У Србији, међутим, разне нередовне прилике, нису дозвољавале да се предузму радови те врсте. Кад је вода отпочела да уништава, не само друмове и путеве, већ да омета и железнички саобраћај приступило се првим радовима те врсте.

Као први рад отпочело се регулисањем Калиманске Реке и то на тај начин, што је кроз варошицу Владичин Хан изграђен канал у цементном малтеру, кроз који река протиче. Тај канал биће дефинитивно завршен у току овог лета. После тога приступиће се подизању камених преграда у горњем току, и најзад пошумљавању околног краја. На тај ће се начин спречити спирање песка и камења са обале реке.

Калиманска река дугачка је 6 км. извије у равнини Кукалице и утиче у Мораву. До сада је задња доста бриге и јада, не само целом оном крају, већ је ометала и железнички саобраћај, јер недалеко Владичиног Ха-

Камена преграда у врлетном делу горњег тока код села Горњег Јабукова.

на сече главну пругу Београд — Скопље коју је силно угрожавала. Пре него што се приступило регулисању Калиманске Реке, Дирекција државних железница трошила је по неколико десетина хиљада динара годишње на чишћење пруге од песка и камења, које је река свукла са планине. Према су радови тек у току,

Г. Јован Станимирковић надзорни инжењер за регулацију Калиманске реке у Владичином Хану.

показао се леп резултат, јер већ сада има за 25 процената мање тог материјала који омета саобраћај.

От зидањем канала отпочело се 1927. год. По предрачуноу одређено је 2.000.000 динара за целокупан рад, а до сада је утрошено нешто преко половине. Шеф секције је инжењер г. Михајло Илић, а надзорни инжењер г. Јован Станимирковић. Радови се воде у режији Вардарске бановине.

О. Б.

Камена преграда за затривање воде у селу Калиманцима у горњем току Калиманске реке.

КАКВЕ СУ БИЛЕ ДЕВОЈКЕ 1830 ГОДИНЕ

Она се нада.

Постојала су чак правила у то доба како треба да се облечи и понаша госпођица лепо васпитана... Та правила гласе: »Одело треба да буде такво, да се види само лице и руке... Коса се покрива шениром на улици, а код куће једном лепом капом... Госпођица мора да пази на своје понашање, на сваки свој гест. Кад говори не сме да пружа или шири руке, или да их држи иза леђа. Врло је непристојно вући ноге при ходу, или метати ногу преко ноге при седењу. (А, данас, госпођице уживају да прекрсте ноге свуда и на сваком месту). При ходу треба пазити да

ципела не удара у ципелу... Млада девојка треба увек да иде са озбиљним лицем, скромно оборених очију, не сме да се држи испод руке, мажар и са особом истих година... Ако она лепо пева и замоле је у друштву да нешто отпева, треба да пази какву песму игра... Спорт није за младе девојке, нити цигарета...«

Затим се говори о шминки.

Није скромно да млада девојка ставља на лице пудер, руменило и младеже... Скромност је најлепши украс једне васпитане девице.»

О реверансу се водила нарочита брига при васпитању: »Девојка не сме да пружа руку и да стиска другу, већ да направи један дубоки реверанс. При том поклону треба пазити да се стас сувише не савије напред, или назад, већ да је усправљен а глава љушко да се приклони. Руке треба да се држе на стомаку.

Једна лепотица из 1830 год.

да размишља, навизава је да буде штедљива и скромна...«

Тоалетама у то доба поклањала се велика пажња. И у једној књизи пише: »Млада девојка треба да васпитава свој укус и да упозна све тајне елџанције. Тиме ће умети да увек привеже мужа уз се, јер му неће допустити да прави поређења између једне алкаве супруге и других елџантних жена. Никада не треба причети мужа са оним »пацијашама« у коси, већ увек са локнама... Муж одлази изјутра, и кад пође од куће он види жену са »пација-

Романтична девица.

У друштву млада девојка треба да се навикне да више слуша а мање да говори, а изд говора да уноси љупкост у своју конверзацију... Млада особа треба да указује поштовање старијим, да буде љубована са својим вршњацима, учтива према мушкарцима. У присуству младих људи госпођица не сме да буде сугише весела, да показује да је радосна што је у друштву с мушкарцем.»

Мајкама су се давали савети, како да васпитавају своје кћер:

»Нек је част оној мајци, која не учи своју кћер да се само допада, већ развија све њене вртине и таленат, дух, и упућује је да уме лепо

Озбиљна девојка пре 100 година.

„Ја му се допадам“...

шама». Кад се враћа увече она опет «има панијоте»... А све друге жене које срета неће имати те хартијине на глави. Зато ће му све друге бити симпатичније.»

О лектури младих девојака водиле су бригу мајке и њихове гувернанте. Није им се давало да читају књиге, које су распаљивале њихову машту, чим млада девојке оног доба крпком су читале у постели забрањене књиге, као што се и данас крпком све чита.

Најстрожије је осуђивана у оно доба ексцентрична девојка, која би се облачила изван другог света. То су биле врло ретке појаве. Госпођице су обично носиле белу муслинску хаљину са плавом шлајфном... Због строгости морала и етике млада девојке су биле готово униформисане, али сврка је имала своју индивидуалност и дубоку осћајну природу.

Љубавна исповест.

Оригинална реклама једне америчке фабрике жижица.

МИСТЕРИОЗНИ ФЕНОМЕНИ

Елеонора Зугун, млада румунка, привукла је на себе пажњу још 1925 године. Данас нема она више од 19 година и предмет је врло интересантног феномена, који има утицај или директно на своју личност, или на личности које је окружавају.

Поред осталих чудних особина, као што је **telekinesis** — премештање предмета сместа на место без додгера, као и прелаз материје кроз материју, она показује и особину дермографије.

Од марта 1926 год. многе личности које су студирале Елеонору Зугун, констатовале су, при пуној светлости, када су руке млада девојке биле под строгом контролом некретне, да су се изненада на њеном телу појављивали знаци покрета, час јачи час слабији и који су се већином на њеном епидерму показивали као огреботине и уједи: огреботине од поката или од оштрих предмета; уједи који су остављали трагове од љуба, а све ово често је праћено са једном тешкоћу, која је према извршеној анализи, имала састојке љубавачке.

Ови феномени који се понекада могу понављати више минута у минут, осматрани су од стотине и хиљаде личности у Бечу, Лондону, Берлину, Минхелу и т. д. А у Берлину су добивени најдрагоценији научни подаци.

Кожа млада девојке показује после сваког спољњег надражаја једну дермографичку реакцију, и то врло осетну. Преобразај на време ове реакције који се манифестује под формом једног белог отака, био је врло пажљиво проучен. Трајање није исто за све делове тела и варира између 40 и 85 секунди; т. ј. почев од овог времена феномени дермографије почињу да се појављују на надраженом делу епидерме, после чега се увеличавају, затим се убрзо губе.

Да би се дошло до резултата, да ли ове појаве долазе као резултат е споља — **exogenes** — или како би хтели побожни, да буду резултат изнутра **endogenes** — делова девојачког тела који су најчешће били нападения, били су покривени једним слојем обојеног пудера. Огреботине и уједи налазили се сваки пут — одрпани у овом слоју пудера. На тај начин, могао се је утврдити узрок који је био невидљив, а који је дејствовао споља. Микроскопски испитана љубавачка са греботина и уједа није била иста као и у девојке, и давала је састојке стране личности.

Све ове феномене констатовали су и утврдили лекари Брак и Кропер у Берлину и професори универзитета у Бечу Хан и Вет.

М.

ПРВА СТРАНА:

Г-ца Ковиљке Константиновић, домаћа филмска звезда, чланица Адрија Национал филма.

ЖЕНЕ БЛЕХ МУЗИКАНТИ

Соколска музика из Сенте.

Између пријатних изненађења у слетским данима била је гимназиско-соколска блех музика из Сенте, која се појавила на Београдским улицама и прилијена од престоничке и остале слетске публике најтоплије, као нешто ново. Јер су се први пут у дувачком оркестру — марш музици — појавиле жене.

Још један корак на путу еманципације жене...

Кад смо сви мислили да је свирање у хелигон само посао мушкарца, ето сада се показало, да и жена може са истим успехом заузимати то, ако не баш почасно, свакако «истакнуто» место у блех музици.

Капелник ове музике г. Евгеније Бодеј, Рус, бивши капелник музике конвоја пок. генерала Врангела, прича нам, да је са овим својим експериментом веома задовољан и уверио се да је са ученицама много лакше научити свирање но са ученицима.

И збиља вредни и спремни г. Бодеј може бити задовољан са успехом, јер је ову музику спремио у времену од свега 8 месеца и постигао, да је музика свирала не само у маршу, као остале соколске музике, већ и на самосталном концерту у Мањежу и на радиу.

Музика је створена иницијативом

Г. Евгеније Бодеј капелник сентске гимназиско-соколске музике.

директора Сентске ниже гимназије г. Мркобрата, а састоји се од ученика и ученица 1. до 4. разреда ове гимназије, и представља у исто време и музику Сентског соколства.

Зар се не би Београдске гимназије могле угледати на Сентску и створити гимназиске музике, које би исто тако послужиле Београдском соколству, које нема своје соколске музике?

ВАЗНА ВЕЛИКЕ АРХЕОЛОШКЕ ВРЕДНОСТИ ОТКРИВЕНА У СМЕРНИ.

Јављају из Смирне, да се је један непријатан случај десно Мустафа-ефендији, учитељу гимназије из Смирне. Он је хтео да прода једну развијену вазу од сребра, која је била израђена са фигурама у рељефу. Један антиквар понуди 550 тур. лира. Ово дође и до полиције и Мустафа је под полиције изјавио, да му је то поклон од неговог лета Хасана, алатара из Дамаса. Ово је и потврђено.

Али експерти су изјавили, да она вaza има велику археолошку вредност, јер датира из доба Филипа Македонског, оца Александра Великог. Рељефи на вазни израђени су са таквом финошћу, да се то не да оравнити.

Дирекција музеја у Смирни полаже право на ову старину од ретке вредности, али је на то изјавио протест Мустафа-ефендија. Он тражи да му се за то плати по њеној вредности, а коју сви стручњаци цене на неколико хиљада турских лира.

Ствар је отишла на решење вилаетском суду, са препоруком да она треба да припадне музеју у Смирни.

Гимназијска блех музика са мушким и женским члановима.

Модеран хотел у бањи Теслић.

ТЕСЛИЋ

У живописној долини реке Усоре, — леве притоке Босне, на три километра од варошице Теслића, на самом излазу котлине потока Грабовца, налази се бања Теслић. Бањски реон налази се у атару села Врућнице, које је и добило име од извора вруће воде, те и саму бању сељаци из околине зову »Врућница«.

Историја бање Теслића досеже до римскога доба, јер приликом подизања модерног базена, нађене су зидине, које по конструкцији и начину зидања документују своје порекло од Римљана. За њу су знали и Млећани, када су своје караване са робом проводили босанским путевима за српске земље. Млетачки новац који је нађен у базену датира из XV века, када је Јадранска аристократска република била у жеку своје славе и када је господарила Далматинским Албанским обалама. Вероватно да су Турци заузимајући Босну, као и остале културне тековине и ову порушили.

Имање на коме се налази бања Теслић припадало је старој беговској породици Ајвановића. Вероватно иницијативом кога претка из ове породице. Ископан је базен над самим извором и обложен талпама и балванима, а цело купатило ограђено плотом. Одмах више извора — илице — била је пре три године једна беговска кућа од бондрука и дрвета, шпилром покривена, где су у летње месеце долазили Ајвановићи са својим пријатељима на теферице, а по некада и на лечење. А за сиротињу била је подигнута поред потока једна лапчара, коју је употребљавала сиротиња из околине.

Ето таква је изгледала илица Врућница, када су је откупили браћа

Крепићи из Сарајева пре пет година. Уложивши све своје имање, које је износило неколико милиона, и сву своју активност и предузимљивост, они су из ове турске »илице«, за неколико година створили потпуно модерну бању.

Воду је анализирао немачки струч-

Вила у Теслићу у којој је становао председник гласе генерал г. П. Живковић.

њак из Визбадена — Фризенијус, са својим асистентом Др. Капским. Резултат анализе је био: у једном литру воде 3.665 раствора соли и 1.25. Слободне угљене киселине, при чему су у претежности јаки сулфати хлора, натријума и калијума. Поред овога анализа воде у бањи Теслићу је показала и радиоактивност, 1.10 махових јединица.

По лековитости воде, она долази у ред Наухајма, Добрне и Раденаца. Долази одмах после Наухајма по јачини слободне угљене киселине.

Воду је каптирао и купалишну зграду подигао инжењер из Баден-Ведена код Беча, Маурер. Има два велика базена и одељење за каде. Зграда је у византијском стилу са

два кубета над базенима. Испод овог купатила је мање купатило са базеном за тридесет персона, одређено за сиротнију класу и сељаке из околине, који недељом и празницима долазе и ту проводе цео дан.

За становање постоји велики модеран хотел, са великим салама и одељењима за лекара, бањску управу пошту и телеграф, а на спратовима је шездесет и осам соба. Хотел је предвиђен и за лечење ван сезоне — зими, са кадама у самом хотелу. Две простране терасе хотела пружају посетиоцима право уживање посматрајући долину Усоре и планински грбен вододелнице између Босне и Врбаса, са дивним зеленилом босанских шума, пуно ваздуха, сунца и свежине. Поред хотела има и једна вила са 12 соба.

На неколико стотина метара од купатила налази се хладан кисели извор, који је врло пријатан за пиће.

Бањски лекар је г. др. Гавро Божић, који се је нарочито специјализирао за срчане и нервне болести. Бања Теслић, врло успешно лечи болести срца и крвних судова, нервне болести, специјално неуралгију и неурастенију као и ишијас. У току посматрања последње три године, вода се је показала као врло лековита за тхт, хроничне бубрежне болести као и за шећерну болест.

Саобраћај за бању Теслић — Врућницу — је угодан. Вечерњим бозим возом босанских железница у Броду до станице Усоре. У Усори се мења воз и прелази се на шумску железницу до варошице Теслића, одакле се аутобусом за 2 минута стиже у бању. Постоји и модеран аутобус који госте прима на станици Добој, зашта би се требало распитати на самој станици, где се воз задржава десет минута. Аутобусом пут се сколажује за читав један сат.

У непосредној близини бање има још две зграде које такође примају госте, а у недостатку соба у самој бањи, има гостију који привремено станују у варошици Теслићу, а долазе у бању на купање.

Група овогодишњих посетиоца Теслића.

ПАНЧЕВАЧКИ МОСТ

НАЈВЕЋИ МОСТ НА БАЛКАНУ

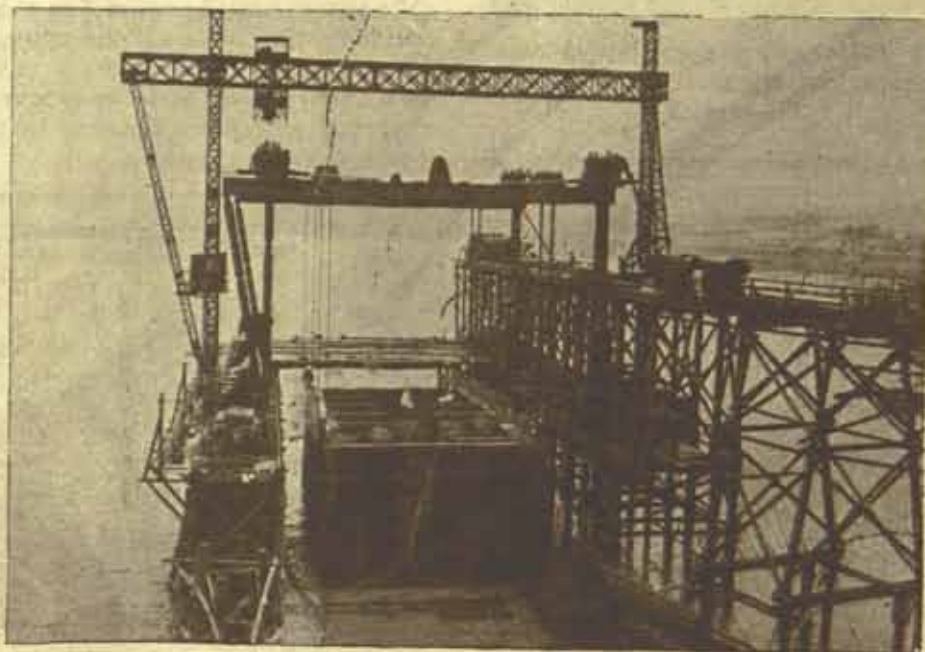
Поглед са воде на готове делове моста.

У Београду се већ више од две године гради велики мост гвоздене конструкције преко Дунава који ће престоницу везивати са Панчевом. Овај мост граде немачки стручњаци којима су придодати наши инжењери одређени од стране Министарства Грађевина, као надзорни инжењери при грађењу.

Панчевачки мост биће највећи мост на Балкану, јер износи 1500 метара преко Дунава и 300 метара преко реке Тамиша. Главни мост преко Дунава има седам великих отвора (по 200 метара дужине сваки) и пет мањих бетонских. Према прорачуну стајаће 350 милиона динара, а имао би бити готов у пролеће 1932 године. Мост ће бити наме-

њен железничком, трамвајском, колском и пешачком саобраћају. Једно-временно се ради и на изградњи друма према Панчеву, који ће износити од моста до Панчева 17 километара. На изградњи моста биће утрошено 17.000 вагона гвожђа.

11. овог месеца спуштен је у воду и последњи, седми кесон, тако да су главни и најтежи радови већ свршени, а сад остаје у главном изградња горње конструкције моста и везивање са другом обалом. Исто тако остају још и бетонски радови на малим отворима који се налазе с обе стране обале. Најзад и сви остали детаљни радови који захтевају доста времена с обзиром на величину моста.

Спуштање у воду последњег кесона.

Изградња конструкције на последњем стубу.

КОНАЛ ДОДЖ

Конан Дојл енглески писац криминалистичких романа и творца детектива, Шерлока Холмса умро је у 71 години живота.

Приликом његове смрти износимо нашим читаоцима Конанову биографију.

Артур Конан Дојл рођен је 22 јуна 1859 у Елзибургу. Студирао је медицину и у току године 1882—1892 радио је као практикант у Сучен, затим је путовао на једном броду за китове на Северни пол. На овом путовању започео се и литературом, за коју је имао нарочити дар. На ипак његово име није продрло међу читалачки свет, док се није изјавило његово дело: „Авантуре Шерлока Холмса“.

Ево шта прича Конан Дојл у својим мемоарима, који су изашли 1925 године, како је дошао до имена јунака његових романа — Шерлока Холмса.

Дао сам име моме јунаку Шерлок Холмс зато што је то име врло познато, а једно-временно са овим хтео сам да прекинем са обичајима Дикенса, који крети своје јунаке, који су одржавали буди-какви алузију на њихову професију. Што се тиче другог имена Шерлока, њега сам позајмио од мог партнера Крикета.

Поред Шерлока Холмса, Конан Дојл је писао и серију историјских романа у погледу на енглеско-бурски рат, у којој приклађује енглеско гледиште. Овај рад који је преведен на 12 језика имао је један страхотан тараз. У енглеско-бурском рату Конан Дојл је учествовао као војни лекар. Написао је и једну историју у 6 свезака о енглеско-француском рату у Француској и у Фландрији. Године 1902 подарена му је титула „Sir“.

За време светског рата изгубио је јединца сина, што је проузроковало да се сав преда спиритизму.

Године 1925 именован је за почасног председника међународног спиритистичког конгреса у Паризу.

Основао је спиритистички музеј, који је врло богат у фотографијама из спиритистичког царства.

НЕСРЕЋНИ АУТОМОБИЛСКИ СЛУЧАЈЕВИ У АМЕРИЧКИМ СЈЕДИЊЕНИМ ДРЖАВАМА.

31.000 мртвих и 1.000.000 рањених у 1930 г.

Из Вашингтона јављају, да је Министар трговине, Роберт Ламонт изјавио, да је преко 15.000 мртвих и 500.000 рањених од аутомобилских несрећних случајева до сада пријављено, од 1. јануара 1930 године. Према овоме он тврди да ће биланс несрећних аутомобилских случајева у току 1930 године достићи једну до сада незапамћену цифру од 31.000 мртвих и један милион рањених.

Цифра од милион рањених аутомобилом, већа је много, од целокупног броја рањених Американаца у светском рату.

Број мртвих од аутомобилских несрећних случајева прогресивно се увеличава сваке године. Тако 1920 године износио је 12.000, а 1930 год. 30.000.

Овај страховити број несрећних случајева од аутомобила изазвао је пажњу код меродавних кругова, што је дало повода да се сазове једна конференција од стране америчке владе, те да се види, може ли се наћи лека овоме злу.

ЗАНИМЉИВЕ МАЛЕНКОСТИ

Мр. Куоли поставио је у Камбодзи следећи рекорд: У априлу 1929. год. успео је њујоршци брусилац дијаманата Хару Блок да напише 3205 речи у 134 ретка на полеђини једне поштанске дописнице; а Куоли је на истој такој дописници написао 5151 реч, што значи 26119 слова и 291 цифра у 136 редова. За тај саставак, који садржи потпуну географију Африке требао је он 2 месеца писања специјалним пером. Блокков рекорд потукао је са 1886 речи!

— 2 —

У Берлину је умро тумач страних језика у немачком Министарству Спољних послова Емил Хробо, који је добро говорио 45 језика, а двадесет разумео. Новине тврде, да до данас није живео човек, који је знао и разумео толико језика.

— 3 —

Вудингштански професор Оберт намерава да пошаље ракету на месец. Како му то сада не полази на руку, латно се другог посла, на хоће да пошаље по ракети пошту у Америку. Таква ракета са неким поште бацила би се у ваздух у Трансилванији и имала би да падне у Америци и поца чак касније...

— 4 —

На дан великог талијанског краљевина Умборта — венчао се у Трсту 100 парова. Међу младим невестама била је и једна белгијска држављанина, која је том приликом добила од белгијске краљице леп венчани дар од 10.000 лира у готовом.

— 5 —

Отолица на којој је седео председник Линколн у вече 15 марта 1865. у позори-

*Када коса
губно мири*

*учинио
је то*

PARFUMERIE ELIDA
ELIDA
SHAMPOO
DONNE 10 LITRES DE MOUSSE

**ЕЛИДА
ШАМПОН**

шту, кад је убијен, продана је Ивану Саку за 2400 долара. За једно приватно Линколново писмо платила је књижара Вакер 7800 долара. Рукопис гласовитог Вашингтона у којем се налазе његова последња наређења америчкој војсци, купио је П. Басет за 2000 долара.

— 6 —

До сад је успело спојити радио-телеграфски совјетску станицу, основану 1929. на земљи Фране Јосифа, коју је Русија присвојила са станицом основаном од адмирал Борда у јужном пољарном крају. Спој између артичке земље и антарктичке земље изведен је сиправама протких вјетрова.

— 7 —

Француски писац Хајри Далмонд, који је недавно путовао по свету, посветио је

се нарочито проучавању лепотица, те пише: да најлепше жене живе у Азији и то то у Индији и Јапану, али да њихова лепота силно брзо пролази. Оне су већ у 30 години старице. У Индији има лепотица од 70 година. Рускиње су најлепше у Европи. Жене из Сједињених Америчких Држава такође заузимају лепо место међу светским лепотицама.

— 8 —

Поред града Хјото подигло је друштво за расвету и удружење за електрику, као и неколико сличних удружења велики споменик славном Едисону. Споменик је подигнут недалеко од горњег града у малом селу, које има све предуслове за развој и које се силно брзо развија у модерној техници.

— 9 —

Писмо из Палића

Палић, познатом јула.

Ретко је ко долазио у Суботицу, а да при том не посети Палић. Није ниједна смелост кад се каже да је св. лепота Суботице у Палићу. Због тога сам се и ја решио да посетим Палић, ово најсеверније наше купалиште. У центру вароши сео сам на електричну железницу, која је у ствари трамвај, и пошао сам на Палић. Палић је удаљен од Суботице седам и по километара и лежи источно од Суботице. Цео овај крај је попуњен виллама, где Суботичани проводе лето. Иначе се ова налази у шуми брестова, топола и четинара. Северно од Палића пружа се у недоглед брестова и христових шума чији простор обухвата преко хиљаду хектара и тиме даје нарочиту лепоту Палићу, коју нема ни једна наша банја. Изнети историјат Палића било би веома тешко, јер врло мало има конкретних података о његовој даљој прошлости. Ипак се зна да су ментари још у другој половини 17 века долазили на Палић на купање, а половином 18 столећа Мађар Фрињо Терек је у својој књизи „Лековити извори и купалишта“ подробно описао Палић, изневши, истовремено, да је језеро Палић веома лековито. На основу Терекових закључака градска управа приступила је године 1853 првим радним, а већ девет година доцније подигнут је први хотел са 32 собе (дanas стари хотел) и постојећа шума која се пружала поред језера, до које је уређен парк, који је дanas најбољи од слатководних и купалишних паркова у нашој земљи. Исте године подигнуто је и прво купатило са кадрама и

тушевицама и подигнуто је летње купатило на самом језеру од 48 кабина...

Најлепши део Палића несумњиво са је главни парк и језеро. Парк је засађен брестом, тополом и четинарима, а његов простор је сав исечен стазама за шетњу. На самом улазу у купалиште подигнута је велика капија са две велике куле, чији се врхови виде чак из Суботице. Јужно од главног улаза налазе се купатила и хотели. Највећу драг овом парку даје курсалон, који се налази на самој обали језера, подигнут у једном специјалном стилу. То је једносратна зграда са две приземне терасе, које су необично лепо уређене. Обала поред курсалона има лепо саграђен кеј, дуг 1800 метара са два мала пристаништа. Језеро гледано са ових тераса даје један величанствен приказ. Гледајући ово дивно језеро човек помисли да се налази на неком од најлепших острва наше приморске обале. У ове летње дане, кад је јулско сунце обухватило цео овај крај најлепши приказ даје језеро Палић, чија површина, која иначе увек некако тамна, даје једну пурпурну боју. Величина језера износи 997 катастарних јутара ширина се креће између 350 и 950 метара, а дужина 8250 метара.

Температура воде креће се за време сезоне између 18° и 25° C.

Укус је воде слат, алкаличан и горак.

Хемијски састав блата је у главном једнак блату природних, лековитих и сланих језера у Румунији и Русији.

Клима је купалишта Палић умерена, угодна, блага и здрава.

Ваздушни талози су за време сезоне незнатни, а и јачи ветрови доста су ретки.

За време летње сезоне дува на Палићу стално угодан поветарац од шума на северу, спрема језера југу. Овај поветарац даје Палићу познату угодну свежину.

Нарочите су лепоте купалишта у месецу мају, када је цео Палић у цвету.

Блатне купке су се до сада са успехом употребљавале код следећих болести:

Код свих случајева хроничног реуматизма. Код сифилозе и уопште код болести лимфсистема и рахитиса. Код хроничних ексудативних процеса (Пери-параметритис, Калпингитис и т. д.). Код последица трауматичних процеса и запаљења (на пр. Калус, Анкилоза, Инфилтрат, Концантур и т. д.). Код хроничних болести кости, мишица зглобова (Оситис, Остеомилитис, Периоститис, Артхритис и т. д.). Код неких хроничних болести коже, паразитарна и упалива нарави (на пр. Есчема, Ацне, Лицен, Утрицарна) код хроничних болести слезиница (Катара).

Топло купатило са језерном водом, састојеће из 50 кабина деломнице из мрамора, деломнице емалиране напе, имаде такођер врло лековито дејство нарочито код дечјих и женских болести, сифилозе итд.

Отворени купки на шtrandу (највећи у држави) са 600 кабина и шатора, фин пекан, клизаљна, справе за гомбање, ресторација, веома живахан живот на шtrandу.

Осим тога се може купатило хотела са својих 100 првокласних кабина, које леже насупрот хотелу, нарочито препоручити го-

стима, који нису љубитељи граје на шtrandу.

Хотели су темељито реновирани, а нарочито пређашњи стари хотел са својим великим светлим собама и готово исто толико великим предсобљима. Покућство, рубље, теписи намештени су кроз посве нове собе, а осим тога уведена је врућа и хладна вода, тако да се данас и захтевима интернационалне публике може удовољити. У курхаусу је дограђена велика кухиња са најмодернијим уређајима. Благоваоница, кавана и веранде су наново уређене, а покрај велике дворане за свечаности је уређен Американ Бар. Кухиња и подруми су у сваком погледу првокласни, те п. н. гостима стоји на расположењу храна «а ла карт» или пансион.

Знаменитост је овај красан парк (42 катастрална јутра) у коме се налазе зграде хотела, ресторације, купатила, виле, седам

тенис игралишта, шпорско игралиште и игралиште за децу. Почев од улаза у парк води лепа алеја јаблана до курхауса, а иначе су свуда добро наговани путеви са клупама и хладовитим сјеницама, а особито красна је борова шума.

Између мола и курхауса налази се павиљон за глуму, у коме дневно од 5 сати концертира купалишна глумба. Дивни водоскоци у средини цвећњака оживљавају целокупну слику.

У 5 сати глумба је у парку. У вечер првог разреда Цаз Банд и играчка. За излете на језеру стоји п. н. гостима на расположењу моторни чамци, чамци за веслање, као и америкашки чамци. Особито леп је излет до рибарске страже. У великој дворани курхауса одржавају се позоришне представе, концерти, плесне и балетне вечери, плесна натацања и т. д.

Етикеција, цвеће и чај у животу јапанских жена

Јапанска професорка, госпођица Цури Јајиме, говори о својим земљакињама и Јапану:

»Јапанца, који би провео тридесет година изван земље, и када дошао у Јапан, изненадио би се његовом променом. Једва би га познао.

Села су можда остала иста, али градови су се преобразили, настао је сасвим нов живот и нови обичаји. Љубав према религији и породици остала је иста у Јапану. Али унука и старицајка много се разликују једна од друге у животу изван породице.

Довољно је ући само у једну учионицу, па да се види та промена. Раније није било клупа у јапанским школама, већ су ђаци седели скрштених ногу на асурама, а писали на коленима. Тако су седели и наставници. Данас су јапанске школе модерно уређене, по систему америкашком, и Америка је са својом цивилизацијом врло много утицала на Јапан.

Угледујући се на Американце, Јапанци су се много посветили спорту, још и због тога, да би развили своју расу, која је мала, и последњих деценија опадала се, да су Јапанци услед спорта добили неколико сантиметара више.

Јапанске жене поклања много пакље овоме васпитању. У школама младе девојке уче енглески, руски, француски, немачки, и познају литературу европских народа. Енглески језик се највише употребљава. У последње време на европским универзитетима могу се видети и Јапанке, ма да их има мање од мушкараца, јер родитељи нису допуштали да се женска деца одвајају од кућа и своје земље. Зато је задуго Јапанка застајала у култури иза Јапанца...

Могу се често видети по две сасвим

различите сестре у једној породици. Она, која је била у Европи, не разликује се ни по одећу, ни фризури и гестовима од Европљанке, док она друга, која је остала у својој земљи, издржала је све навике својих земљаккиња и њихов кимоно.

Из дана у дан у Јапану се одбацују старе предрасуде као и стара одећа, али има нешто што чува у себи свака Јапанка, то је љупкост и грациозност. Јапанке су врло слатке жене, и најинтелигентнија никад не заборавља своју кућу. Како она уме да намести и украси своју кућу; како уметнички састави букет. А нико као она не уме да дочека љубазно госте и да сервира чај.

Чај и цвеће!

Још у средњем веку Јапанка је умела да намести у своју вазну грану јоргована или хризантеме, и да спреми најлепши чај са истим церемонијалом који је потребан данас при служењу чаја.

Рафинирана етикеција до најситнијих гестова одржава се у свакој породици, најсиромашнијој и најотменијој... То се не учи за један сат или годину, већ се годинама предаје с поколења на поколење тој тој отмености.

При дочекивању гостију на сваку ситницу се мисли. Зна се какав крој кимона треба да буде на домаћиница кад прима госте. Води се рачуна о свима оним лакованим кутијама за разне ситнице при готовљењу чаја. Постоје чак и правила друштвена како треба гости да улазе, а како домаћиница да их дочекује. Домаћиница никад не улази на она врата, на која су ушли гости. Према годинама и рангу зна се колико треба да буде дубок поклон. Најмања погрешка у

овом церемонијалу сматра се као увреда. Сервирање чаја, и та етикеција око служења, зове се **шано-ју**.

Домаће васпитање иде још даље. Јапанске играчице учи се пре свега како да поштује оца и мајку. Тек што је проходила уче је да распознаје млађе и старије.

За јапански народ каже се да је најучтивiji народ на свету. То је тачно. Онај осмејак Јапанца, који изгледа чудан и смешан страницима, израз је њихове учтивости. Жени се има захвалити што је такав јапански народ. Мати учи и девојчицу и деветка како треба да поздравља, како да изрекне, чак и како да се смешне.

У животу јапанских жена велику улогу игра цвеће. Цвет није само украс на материји кимона или намештају, већ украс огњишта. У најсиромашнијој кући може соба да буде готово празна, али цвет мора да стоји у вазни. И вазне се неће метнути ма где, већ јој се тражи нарочито место. Читаве лекције су потребне да научи Јапанка где да стави цвеће... Како и код чаја, и цвеће има своју етикецију... Зна се како се намешта вазна кад неко долази, каква боја цвета. Сваки цвет је један симбол за Јапанку. Она истражила све врлине: храброст, част, доброту, чедност. И гране имају своје значење. Те гране персонализирају небо, човека и земљу... Интелигентна Јапанка тако састави букет, да он говори ономе, кога дочекује.

Позната је љубав Јапанца према природи. Најсиромашнији радник воли да ужива у трешњевом цвету и одлази изван града да се дивни, или ће посадити дрвета у својој башти да ту ужива у њима... Та љубав је тако велика да се може видети сиромашна кућица и пред њом најлепши парк. Зато и месеци у Јапану добијају назив цвећа... Октобар је месец хризантема, децембар камелија, април трешња и т. д.

ЗАНИМЉИВЕ КЊИГЕ ТРИ РАЗНЕ КЊИГЕ:

СВАКА КЊИГА ПО 10 ДИНАРА

Шиндлехеров највећи потпун саопозник 368 страна (700 сачова).

Хиромантија или Судбина са длана са 69 слика (360 тумачења).

Ленорман, прорицање са картама. три разне књиге са поштарином 38.— динара.

две разне књиге са поштарином 28.— динара

једна књига са поштарином 17.— динара.

Све горње књиге добијају се у Администрацији «Недељних Илустрација», у Скопљанској ул. 17. 2-ги спр. За унутрашњост новац унапред или доплатом (повуком).

ИЛИКО

Киша беше стала, она спонтана летња киша са олујом и грмљавином и милијарде капљица још подрхтавају на погнутом и изломљеном дрвећу. Весело сунце злати их и ствара у њима преливе дугиних боја. Ваздух је још хладан, влажан али миомир оквашене траве, пелина и мајчине душице увлачи се у ноздрве, грло и плућа, освежава и голица. Свуда су барице од пљуска и у њима јасно се огледа зелено лишће и гране високих равних топола.

Леп кратак коњ у крупном талопу јури кроз сеновиту стазу шумарка, бацајући високо танке ноге у белим увијанима. Јахач је као саливен, са његовим трупом, нервозно мамуза животињу и удара кратким бичем по сапима и врату. Лепе ноге затегнуте у беле јахаће чакшире и лак чизама, нестрпљиво дрхћу у зенгијама, руке су пустиле кожане дизгине, а цело тело се подало напред. Црни увојци лепршају се испод црвене капице, а очи упрте у дугину пуне су грозничаве ватре и оквашене сузама.

Пут је нагло савио ка реци и протегло се ка млину. Вода хуктећи, у дебелом слапу се слива са точкова и обара се у реку. Коњ се уплашио, почео је да се трза и поклецава несмејући да пређе преко трошних дасака мостића, али ипак удари бич и гневни узвици јахача, натераше га напред. Крупно тело се скупил

ло у челичним грци и дуге ноге у лакском скоку прелетеше преко дасака, заносећи се у лудом касу међврбе и тополе, трзајући се под кишом удараца танког пибла и грона. Пут је водио ка циганској насеобини. Међу дрвећем већ се уклањао дим од ватре. Не смањивајући темпо, јахач

је ускочио у редове шарених шатра, кола и уплашену кљусад, те је тек ту зауставио коња.

Изненадни нагли долазак коња, пробудио је из дремежа сву насеобину и ускомешао чергаре. Из свију шатра покуљао је свет, окупио се у гомилу и наједанпут залармао, загрктао на свом дивљачком језику, смејући се гласно и указивајући рукама на коња и јахача, али он не обраћајући пажње на галаму, испитивачки је гледао у редове лепих гаравих жена, обучених у шаренерите, раздрљаних на грудима кошуља и опалених лица од сунца.

Мали циганчићи, голншави и прљави, као мајмунчићи играху се са мамузама, подвлачећи се без страха под трбух коњу, пипали су сјајне чизме, а јахач је ћутао и гледао у гомилу.

Стари циганин, маркатних црта лица, дугих седих опуштених бркова, са сребрном наушницом, пришао је дошљаку и дубоко се поклонио. »Шта те је довело нашим чергама? Хоћеш ли да знаш своју судбу или можда зла коб ти је однела срећу, те тражиш услугу од наше врачаре?« — »Пути стари«, бесно је одјекнуо глас пун горчине. Не верујем ја у врачбине, остави на миру те лудорије. Оно што хоћу да знам, то ми може сваки од вас казати. Реци ми која је од ових жена, Маријка. Хоћу с њом да говорим.« — Маријка? Она је пре два дана отишла у варош на црвеном аутомобилу са твојим мужем грофице Валеријо из замка Ралдо. Са твојим мужем, који је њу засуо новцем и поклонима, јер му је слађе миловати ватрене кћери путева и шума, него твоје, млада племкињо!

Умукао је крештави глас, а пребледело лице јахача, сакрило се под grubим ударцима тих речи у густу

гриву коња. Дакле истина је. Изневерио је њу с прљавом циганком. Њу, за којом лудоваше толики племићи са још звучнијим титулама и већим богатством. Изневерио је њу после месец дана брачног живота. Освета! ОСВЕТА! ОСВЕТА! јурило је кроз њену главу. »Чуј ме стари! нећеш остати ненаграђен за оно што си ми рекао. Одмах он погодио ко сам. Није ти то тешко било. Хоћу да ми вратите како да се осветим за увреду. Приђи ближе стара вештицо! Ево моје руке.

— Не врача моја жена на јуриш, госпо, сиђи с коња и буди нам гост.

— Ја? — цигански гост?

— Валерија се поносно усправила у седлу. Бес ју је овладао, Већ је дигла руку да удари старца преко лица, кад се њен поглед зауставио случајно на два ватрена ока, нетренице управљена на њу. Тај поглед је био пун страсти и обожавања. Нехотице као омађијана спуштајући малаксову руку и она се загледа у тог човека, који је имао тако ужарене очи. Како је он мало лично на окружавајућу околину. Лепо ново одело од сјајне чохе стезало је снажно витко тело. Крупна плуцета од ливеног сребра, поигравали су као од варница сунца. Фина узана рука стезала је дршку дугог кинђала, урешеног блиставим камењем. А тек лице!.. Фино, овално, мрко и бледо, са нервозним подрхтавајућим уснама, лепо уоквирено кестењавом валовитом косом, са узаним аргентинским бакенбардама. ... И очи... променљиве попут морских дубина, час сине хладне, час зеленкасто замисљене, час злаћано страсне или црне као ноћ од беса и љутине.

Валерија је била запањена од лепоте, урамљене и уоквирене у дречеће дроњке одела осталих цигана и циганки. А те очи и даље гутаху њен лик, а уста су се грчила у гримасу страсти и појуде.

— »Не одлази грофице!« — молећиво, а у једно и заповеднички проговори он, пружајући ка њој руке.

— Дај да те скинем са коња. Не стиди се мог друштва, и ја сам племић, цигански кнез... син поглавице... име ми је Илико... Дај лепа госпо, да ти врача моја мати. Попиј са нама једну кафу... не одлази!

Његове снажне руке придигоше грофицу и спустише је лагано на земљу, задржавајући само један часак њено тело на својим грудима. Није се противила, није се отимала поносна племкиња. Није скидала очију са његовог лица. Као опсењена примила је његову руку и пошла ка великом шатору врачаре. Несвесно се осмехивала при пролазу покрај групе цигана. Вадила је из џепа новчанице и сребрне паре. Бацала је ове у гомиле голишаве деце. Бацала је и цигарете, свилену мараму, пружила је старцу свој бич са скупоценом дршком. Све, све би сада дала њима, само да што дуже осети како је стеже челична рука Илика. Ослобађало се њено срце од терета љубоморе и бола. Негде далеко и нејасна је постала слика неверног Сигмунда. Нашла је пут ка освети. Сада њу више ништа не боли. Ове чаробне очи циганског кнеза, излечише је од свих патњи. Илико, дивни Илико, како је лепо ићи са њиме упоредо, ослањајући се на његову руку. Ох, што не потраје вечно тај пут..... Како је пријатна ладовина у црвеном лумраку шатора.

— Где је врачар Илико, шапуће она малаксава.

— Седи грофице, одговара страни глас, и Валерија седе на минделук покривен тамном медвеђом кожом. Седи заваљена и гледа у дивног циганина како се примиче к њој са гитаром у руци. Нежна, пуна егзотичног заноса, мелодија лети испод његових прстију... На пољу је сунце, лармају грлати циганчићи... хржи лепо грофичин коњ... сија окупана у киши шума, мирише пољско цвеће... а овде је мрак, и ова сладострасна музика, пуна источњачког севаха... »Где, где је врачара«, нечујно шапуће грофица. »Валеријо!... Валеријо... шта ће ти врачара. Ја, ја сам твој усуд... дај твоја уста циганска кнегињо!... Илико те воли...«

* * *

Хуктећи јури у ноћи велики луксузни аутомобил. Светле јасно, као

два будна аргусова ока, његови фењери. Дречи сирена, плашећи совуљате и буљине у њиховом ноћном лову. Весело се смеје гроф Сигмунд, опијен вином и пољупцима ватрене Маријке. Раздраган је и несташан, али ипак једна несносна мисао мучи његов пијан мозак. Шта ли ће рећи Валерији, како ће да објасни своје тродневно одсуство. Како ли ће умирити своју младу женицу. Зар је он крив што још није прежалио привилегије момачког живота? Зар

он воли Маријку? Привукла га је на кратко време њена страст и оријенталска лепота, али само за кратко време. То је први пут и жена ће то опростити. Мора опростити ако га воли. Сада ће да врати Маријку код њене мајке и одмах кући код своје драге женице, да се одмори и заборави на све што се десило за ово време.

Јури ауто лудом брзином. Хукће мотор и отегнуто дречи сирена. Дрема Сигмунд са главом спуштеном на обло раме Маријке. Сања нешто страшно, трза се и стење.

*

Лаган и осетљив колеба се пламичак свеће, шара по платненим зидовима. На медвеђој кожи разбацала се у слатком сну Валерија, полуднага, увијена у шарену свилу шпанског шала, Илико седи до ње. Скрстио је руке на грудима и гледа у лепо лице своје драгаче, као да жели да дозна шта она спања. Његове очи су црне и мрачне. Шири се зеница. Боји се Илико да ће изгубити Валерију. Плаши се њеног буђења, кад пресињена и охола хоће да се врати у прекрасни грофовски двор. Зар може ова дивна жена да воли њега — циганина? Али кад ју је имао једанпут, живу је неће уступити другоме. Спонтано, наглим покретом прибио се уз Валерију и скоро уједом пољубио њена полуотворена уста. Жена се тргла, широко и на моменат уплашено отворила очи, али одмах за тим осмех среће озарио је њено лице. »Дакле то није сан. Ја сам уз тебе Илико, циганска сам кнегиња! О волим те, волим те! Само тебе хоћу. Нек води у свој двор Маријку мој муж. Тек сада ја знам шта је љубав једног мушкарца«. Њене руке притискују његов врат, вреле чврсте дојке додирују кожу његових груди. Страст опет мути мозак. Страст распаљује циганску крв. Страст букти у Илику. Златом се паде очи. »Моја си, не дам те ни Богу ни ђаволу. Љуби ме Валеријо.«

*

Шофер је угаasio фарове и само са малим сијалицама лагано ушао у логор. Хтео је гроф нечујно да остави циганку и одмах да продужи пут за дворца, али снажни овчарски пас из далека је осетио њихов долазак и бесним лавезом огласио ноћ, кидајући танану нит осетљивог сна цигана.

Задрхтала је и Валерија у рукама Илика и још тешније се прибила уз њега.

Засветљели су факије, жачуо се жагор, звекет ђишћува и полуобучена гомила окупила се око Маријке, дивећи се њеној одећи и накиту. »Живео дарежљиви гроф! Овамо крните и ђемане! Палите ватре децо! Нећемо ни ми остати њему дужни«, виче раздрагана вештица Маријкина мати, похлепно у лету хватајући новчанице, које јој је бацао гроф за услужно тело њене кћери. Ускомешале се жене, купећи по земљи новац, парице обасијане мутном месечином, а Маријка грли свог љубавника и моли га грлећим гласом, да остане мало, само пола часа.

Само се стари кнез мршти мрачно и суче свој брк, заклањујући леђима улаз у велику шатру »Овуда

се не сме господине, овде мој син слави своју свадбену ноћ. Весели се грофе, нека ти је пријатан наш скромни дочек, али не прелази овај праг.

Смеје се пијани Сигмунд и грли змијско тело Маријке. «Или да прославимо ту сретну ноћ твог сина, стари цинго! Вина, вина и музике...!»

*

Пред зору беше пијан цео табор. Једва свира музика. Пијано рчи изваљен у колима стари кнез. Пијана игра у одсјају последњих ватра Маријка. Звекоту њени нови ћердани, звони злато гривана. Броји златнике њена мајка и церека се задовољна пазаром. А гроф... лагано, нечујно корача ка аутомобилу, да неопажен побегне, јер немир беше савладао његову душу.

Као сенка промиче се око великог шатора. Неки шапат, пригушен и плашљив привукао је његову пажњу. Сетио се речи старог кнеза. Свadbена ноћ кнежевића! Ха-ха! Али где је он већ чуо тај глас нежне гугутке, који надвисује у тремулирању меки мушки баритон. Гроф је стао и затајио дах... «Не бој се драга, спавају сви, и он је пијан... Отићи ће кући, а сутра нек нас тражи». — «Твоја сам Илико твоја! — Мрзим га, бојим се њега. О! што не иде већ једном», дакле гугутка, а од њеног гласа навре крв у пијану главу грофа.

— А, ту смо, зашкрипе он зубима и као луд са револвером у руци јурну у шатор.

— Платићеш ми то бештијо неваљала!!! Ти која носиш моје име! Склони се циганско псето. Имам право са њоме да свршим мој рачун».

— Не дир! жену грофе, моја је, блед скочи међу њима Илико. Одјекнуо је пуцањ и у ноге Валерији, пало је онесвесло тело њеног циганина. «Не плачи грофице, ипак ти моја», угасну шапат на окрвављеним устама...

Плаво небо личи на обрнуту мотру зделу. — Нигде облачка. — Ветрић не лади упаљена лица. Лагано се креће по прашњавом путу дуга поворка циганских кола. Нема песме, нема весеља. У челу јашу стари поглавице на лепом кратком коњу, оборене главе и отеких очију. А у колима на меком душеку седи бледа млада жена у изгужваном јахаћем костиму и држи на крилу главу кнежевог сина, ладећи је влажним крпама. Његове очи су уперене у небо имају боју смарагда, а лепа уста грчи израз бола.

Miryt

О ЉУДОЖДЕРИМА

Ма колико било цивилизовано наше доба, ипак са земаљске кутле још није потпуно изчезао и последњи траг — људождерства.

Ко се од вас не сећа страшних прича, које је читао у своме детињству о белним људима, који су доживели бродолом и управо, кад су захваљивали Богу за своје спасење — јер су се неким чудом нашли на неком пустом острву — наилазе Црнци и крвожедни људождери, кољу цело друштво, а један се само спасава. После силних перипетија, долази у Европу и прича о том. То беше некад; давно, можда врло давно. Данас је реткост да човек поједе човека...

Један познати путник, научник и вишегодишњи испитивач најзабаченијих колонија вели:

— «На својим многобројним и честим путовањима често сам долазио у додир са Црнцима и никад нисам имао никаквих тешкоћа. У данашње време се на прсте могу пребројати случајеви да људождери поједу кога од беле расе. Међутим много чешће се догађа, тако да се слободно може рећи да се постепено Црнци међусобно прождиру»...

Овај путник истраживач дели људождере у 3 врсте:

На племена, која су се тако навикла на људско месо, да по својим селима стално хране робље за клање; затим други, који су у чешћем додиру са Европљанима боје се репресалија суседних белих гарнизона, прождиру људско месо само у ретким приликама: поводом смрти којег поглавице; затим као приношење жртве својим идолима, када увек буде и гозбе с људским месом и секта «Људи-тигрова», која се срета у Централној Африци и Океанији...

Урођеник који ужива у меду својих ближњих или га једе из навике, има и зубе врло карактеристичне: при врху и при дну њихови су зуби изострени и истурпијани на најбрикљивији начин, тако да добију облик тестерице. Тај облик се преноси са колена на колено тако, да сада има племена која и не помишљају на људождерство, али потомци и данас оштре своје зубе, како то већ мода и обичаји захтевају.

Прва врста људождера настањена је по забаченим и удаљеним крајевима, где Европљани још није продро. Ту је урођеник потпуно примитивни лењивац, ради и обрађује земљу, али само колико му је најпотребније за живот. Он поред поврха, једе месо кадгод може моћи до њега и то било ловом или ће пак за-

клати роба, кога је нарочито хранко. Гли не пак отићи у суседно село и купити леш ког умрлог, којег његово село неће да поједе, али нема ништа против да га прождеру суседи, као што ће и сами од тих истих суседа купити мртваца, када буде на продају. А кад се деси, да буде више мртвих, услед какве борбе онда се отварају права тржишта с људским месом. Кад би Европљани покушали да репресалијама сузобију те обичаје, Црнци их не би разумели, већ би само слегли раменима, као говорећи «судбина» или «њихова посла»...

Дошао је и дан — гозбе. Од ране зоре пристижу познаници и пријатељи из оближњих села, позвани на пир. Око 8 сати приступа се облачењу жртава. Тело им се прво добро натрља палмовим уљем, затим се покрије слојем црвеног дрвета, које се упије у поре, те се жртва сва црвени, као жеравица. Лице им се намаже слојем беле глине, обрве и трепавице се навуку уљем... На сред села, пред кућом поглавице, диже се пањ; унаоколо жреци и целат са најобичајнијим ножем у руци. У средини леген за сливање крви... Жртве прилазе ритмичким кораком уз ударање у дланове и уз певање. Чим би која дошла до пања, издужила би шију, а целат би одмах пререзао гркљен... Бива да једном падне и по десет жртава и чим ти несрећници буду поваљани по земљи, отпочиње лупа у «там-тамове» и бесно урликање: тако отпочиње весеље...

Највеће свечаности бивају приликом смрти кога вишег поглавице, а само онај Европљанин би могао присуствовати у кога Црнци имају нарочито поверење. Ради се овако: Пошаље се последнику или наследнику умрлог поглавице какав дар (со, пушка кременача и др.). Па, буду ли дарови примљени, значи исто колико и позив «на свечаност»; буде ли послато уздрже, значи да Црнци дародавца сматрају као трговца и неће да га виде на гозби. По његову кожу је најбоље да се врати откуда је и дошао.

Путник — истраживач, кога су Црнци волели, доживео је једном приликом да његови дарови буду примљени. Кад је наишао у село умрлог поглавице, одасвуда се разлегала дрека и кукање, урлик жена и ударање у дланове... Жртва и гозба имали су се одржати тек сутра, а све дотле, цео дан и ноћ, све живо је скакало и играло... После подне се вршило одевање и маскирање жртава, — жена и робова које је ме је већ напред било говора... Кад

умре какав поглавница његове. Жене робови и имаће деле међу мушке чланове родбине умрлог. Жене се не узимају у обзир, оне су обична роба, ствари. Млађе, до 45 година најдаље остају на миру и само мењају сопственика; — остале се продају или убијају. Младе робинје, које су у стању да раде, такође се чувају, остале се једу...

Пред сунчев залазак почиње лупа у там-тамове и све живо у селу скаче све до сутрадан. Чак се ни жртвама не даје ни часка одмора, и почињу ли дремати, одмах их водају селом и чине све могуће само да их одрже будне. Дошао је час жртве... Свирка, песма и бука престају... Леш умрлог испружен је на сред села, на асури... Нико се не осуђује проћи туда и све се крије иза кућа и обилази... Ускоро се зачују и чудновати неки узвици од пет ритмичких тонова: то иду свирачи на челу поворке жртви... Изструменат је силно примитиван: обична сасушена биљка влакна, упредена и затегнута на дрво у форми лука; на крају струне нежна тршчица од бамбуса. Свирач удара по струди, старајући се да на њу наслони усне, те већи или мањи отвор уста даје различите тонове... За свирачима ступају жртве: оне играју и приближују се у двојним редовима. Једино најстарија жена умрлог има право да ступа у средини поворке. Она прва гине на сред села, на лешу свога мужа. Чим и она умре, оба леша — један према другом, — бивају погребена у јами, недалеко од тога места... Остале жртве имају да се покољу над том отвореном раком, тако да крвљу својом залију оно двоје мртвих у гробу... За пир који следи бира се леш које младе робинје девојке, а ако он не буде довољан, узимају се даље само мушки лешеве. Лешеве се изрежу и свака породица добија део по — главама...

«Људи-тигрови» су непознати и има их у сваком људождерском селу. Своје злочине врше ноћу. Зову се «тигровима» зато, што онај члан тога друштва, коме падне у део да се докопа жртве, има да тело избразда црном и жутом бојом, као тигар; — затим узима у руке канце од гвожђа, да би лакше задавио жртву... Кад се спрема за злочин, иде увек четвороношке, те на тај начин оставља за собом траг сличан тигровом... Одмах по извршеном злочину саучесници и помагач дижу паклену дреку, биш као да је тигар залутао у село и тек, сутрадан сељани питају да ли је био прошао тигар или човек — тигар... И то све шапатом, јер човек — тигар се сматра као фетиш и урођеник се плаши његове

освете. Жртву одвлаче изван села на место где су већ сакупљени остали чланови друштва. Несрећнику се отварају ножем груди, вади му се срце и спушта у лонац заједно са крвљу; затим се све то скува и сваки добија свој део. То су у ствари, верски обреди, јер урођеници дубоко верују у добар или рђав утицај мртвих...

Људождера је највише било у Океанији, али и тамо их већ нестаје, јер се млађи нараштај — у све ближе дотицају са белима — нагло цивилизује и напушта своје древне навике и обичаје...

Суматра је до скоро била острво куда се Европанин смео да упути само оружан до зуба. Још пре десет година два бела човека, која су се усудила да уђу мало дубље у унутрашњост острва нису се никад повратила... Данас пак Суматра, Јава и Борнео имају веома мирно становништво, које се храни пиринчем; месом дивљачи ретко. Цивилизација граби журним корацима напред, па је нестало и људождера!...

Бр. Мил—

Владимир син г-ђе Дамјанке и г. Петра Влашкалика из Новог Сада.

БЕЛЕ ЗУБЕ

ЧАРОВАН ОСМЕХ

МИОМИРИСАН ДАХ

имају само они, који употребљују

чувене француске препарате

БЕНЕДИКТИН

за негу уста и зуба

DENTIFRICES DES Паста
BÉNÉDICTINS Еликсир
DE SOULAC Сапун

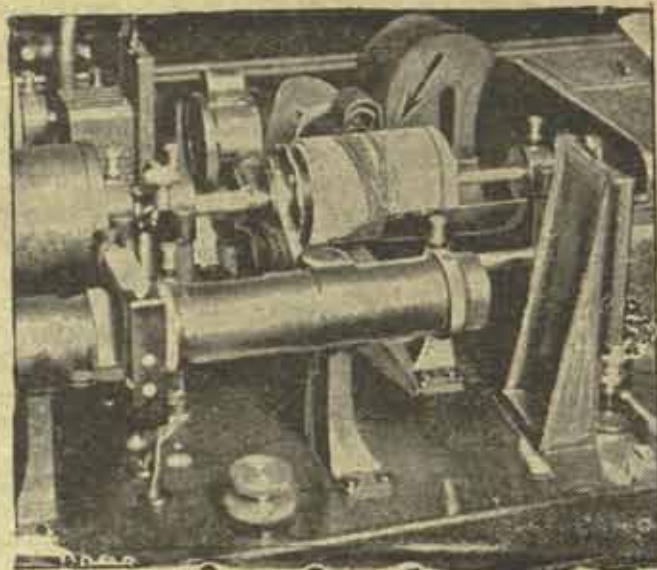
Бенедиктин има две врсте пасте:

КОЈА ПЕНИ И КОЈА НЕ ПЕНИ.

СВАКОМ ПО ЊЕГОВУ УКУСУ!

Преко лета појављују се у северном делу Атлантског океана огромне ледене санте, које угрожавају пловидбу. Да би благовремено обавестили паће на опасност која им прети, америчка влада је поставила нарочите бродове, (нша слика) који крстаре и мотре на кретање ледених брда.

У Берлину је недавно извршен први пренос слика из Аргентине помоћу радија. Пренос је извршен врло брзо и потпуно је успео. На нашој слици стрелица показује омот на коме се оцртава пренета слика.

Достојевски и коцка

Велики руски писац Достојевски имао је страшну страст за коцку, која га је у извесним тренуцима, свега обузимала. А затим су наступали часови силног кајања и мучења. Тој страсти имамо да захвалимо за једно уистини дубоко осећајно писмо, писано жени великога писца. Тешко да има узбудљивијих странаца у целом делу Достојевскога тако богатом осећајношћу!

Ево тога писма, писаног из Визбадена, 28 априла 1871. године:

Ања, ради Христа, ради наше ћерчице, ради целе наше будућности, не узрујавај се и не узнемируј и читај моје писмо пажљиво до краја. Увидећеш да уствари наша срећа не вреди толиког јада и да напротив, добићемо њоме нешто што ће више вредети него што га сада плаћамо. Дакле, умири се, ањеле мој, и слушај ме, читај писмо до краја. Ради Христа, не падај у очајање.

Моје предраго дете, ањеле мој небески, вечна моја пријатељице, ти безсумње схваташ већ да сам сасе изгубио, да сам потпуно проћердао тридесет талира које си ми послала. Сети се да си ми ти једини спасилац и да нема никог на свету ко ме води. Сети се још, Ања, да има несрећа које у себи скривају своју казну. Пишем ти и мислим: шта ће с тобом бити? Какав ће утисак учинити моје писмо? Да се не догоди несрећа? И ако си спремна да ме зажалиш, не чини то, не заслужујем...

Ах, Ања, зашто сам отишао?

Ево шта ми се данас догодило. Најпре, у један сат по подне добио

сам твоје писмо, али новац још не беше стигао. Онда сам отишао кући да ти напишем одговор (ружно неваљало писмо; опет те прекоревам!). Одneo сам писмо на пошту, где ми опет рекоше да још новац није стигао. Било је два и по. Кад сам по трећи пут дошао, око четири и по, предати су ми новац, и на моје питање: кад је новац приспео, одговорили су ми потпуно мирно да је новац стигао око два сата. Зашто ми га онда нису предали у два и по?

Пошто сам био принуђен да чекам до шест и по да отпућујем одавде, отишао сам на станицу, у којој се налази казино.

И сада, Ања, веровала ми или не,

кунем ти се да нисам имао намеру да се коцкам. Да би ми поверовала, све ћу ти признати: кад сам ти телеграфски тражио тридесет талира а не двадесет пет, хтео сам да рескирам још пет талира, али не сигурно. Али кад сам данас добио тридесет талира, нисам хтео играти из два разлога: прво, твоје ме је писмо сувише дарнуло, и друго, ноћас сам сањао свога оца у страшном стању. Само два пута сам га сањао у таквом стању. Он ми је предсказивао несрећу и два пута се сан обистинио. И кад се још сетим мога сна од прекјуче, где сам те видео потпуно обелелу, срце ми се од страха леди. Боже мој! шта ће бити с тобом, кад ти писмо стигне?

Али кад сам ушао у казино, стао сам сасвим близу стола и почео да

У Индији је поново, после малог застоја, дошло до нових немира. — Приликом једног сукоба у Бомбају, између Гандијевих присталица и по-

лиције, рањено је преко 500 особа, од којих 150 теже. — На горњој слици види се енглеско утврђење у близини Афридиса.

играм у себи. Да ли ћу тачно погодити? Е па ето, Ања, погодно сам десет пута узастопце. То ме је толико запањило да се решим да уложим, и дооно сам осамнаест талира за пет минута. Размишљао сам: узеху последњи воз, провешћу ноћ у Франкфурту, имаћу бар понети штогод кући! Толико ме је било стид за тридесет талира које сам ти украо! Хоћеш ли ми веровати, анђеле мој, ако ти кажем да сам целе године сањао да откупиш твоје мисли, и још ти их нисам повратио... Ања, Ања, сети се ипак да ја нисам подлац, већ само страстан играч.

И сети се, Ања, још једне ствари: да је ова фантазија завршена за увек. Раније, већ сам ти писао да је она завршена, али никада нисам имао ово осећање са којим ти пишем данас. Ох! сада сам се ослободио овога страшнога сна и захваљујући бих добром Богу што се све тако догодило (пored све наше несреће!) да се само не бојим за тебе. Ања, ако се и даље љутиш на мене, сети се колико ћу ја још патити три или четири дана! Ако икада доцније нађеш да сам незахвалан или неправичан према теби, само ми покажи ово писмо.

Све сам изгубио око девет и по сати увече, и изишао сам као избезумљен. Патио сам толико да сам одмах одјурио да потражим свештеника да му се исповедим. Али сам залутао у овој вароши и кад стигох до цркве за коју сам мислио да је руска, рекоше ми у оближњем дућану, да је то јеврејска синагога. Као да сам хладном водом поливен! Одјурих кући. Већ је поноћ. Ја сам за столом и пишем ти. Остаје ми још један талир и по у ситини, т. ј. доста да ти телеграфишем, али ме је страх. Шта ће бити? И зато сам одлучно да ти пишем.

Ања, спаси ме последњи пут и пошаљи ми тридесет талира. Учинићу

При повратку са Јужног Пола Берд је, поред одушевљеног дочека дооно од председника Хувера и ову медаљу са његовим ликом, која у Уједињеним Државама представља највећу почаст.

све да ми то достигне, бићу врло штедљив. Ања, оцам ти се пред носом и љуоим их. Знам дооро да имаш права да ме презиреш и кажеш: Смет ће се коцкати: Е дооро! Драга Ања, на шта хоћеш да ти се закунем да нећу играти више? Ја сам те већ преварио. Али, анђеле мој, знам потпуно да би ти умрла, ако бих још једном изгубио. Мислиш ли да сам сасвим луд! Онда знам да ћу бити изгубљен. Нећу играти, нећу играти, доћи ћу одмах крај тебе. Вери ми! Вери ми последњи пут! и нећеш се кајати. Убудуће ја ћу ардити за тебе и нашу малу Љубу; радићу целог живота, не штедећи себе. Видећеш, видећеш, ја ћу успети. Осигураћу вашу будућност. А за мене се не бој! Још не знаш колико сам сад јак. Још више, чини ми се да сам као васкрсао у моралном погледу (кажем то само теби и Богу) и да није ових патњи последња три дана због тебе, и ове непрестане мисли: шта ће сада бити од тебе?, ја бих био чак срећан. Не мисли да сам луд. Ања, мој анђеле чувару, разуми дакле да се у мени догодило чудо. Десет година сањао

сам да добијем на коцки. Сањао сам озбиљно, страшно. Али сада је све свршено. И заиста последњи пут. Би ли ми веровала кад ти кажем да су сада моје руке слободне: био сам везан игром, док данас помисаљам само на озбиљне ствари. Свршено са ноћима посвећеним потпуно сковима о игри и надама на добитак! Дакле одсад ће моја ствар ићи много боље и Бог ће ми доћи у помоћ. Ања сачувај ми своје срце, немој ме мрзети и не престани ме волети. Сада када сам као васкрснуо, живимо заједно и учинићу све што ми је могуће да будеш срећна!

У Паризу је ових дана одржана међународна ваздухопловна конференција на којој су учествовали претставници 30 разних држава. Том приликом у Париз је приспео и највећи авион на свету D. 2000, који је направљен у Немачкој.

За баште горнитуре

плетене од прућа, рогоза и шпанске трске, у највећем избору, продаје по најјефтинијој цени

ПЕТАР ДЕДИЋ

Београд — Књ. Љубице 15а.

СВЕТСКО ПРВЕНСТВО

ЗЛАТНИ ДАТУМИ НАШЕГ ЛОПТАЊА

— Југославија, фаворит у Монтевидеу ?! —

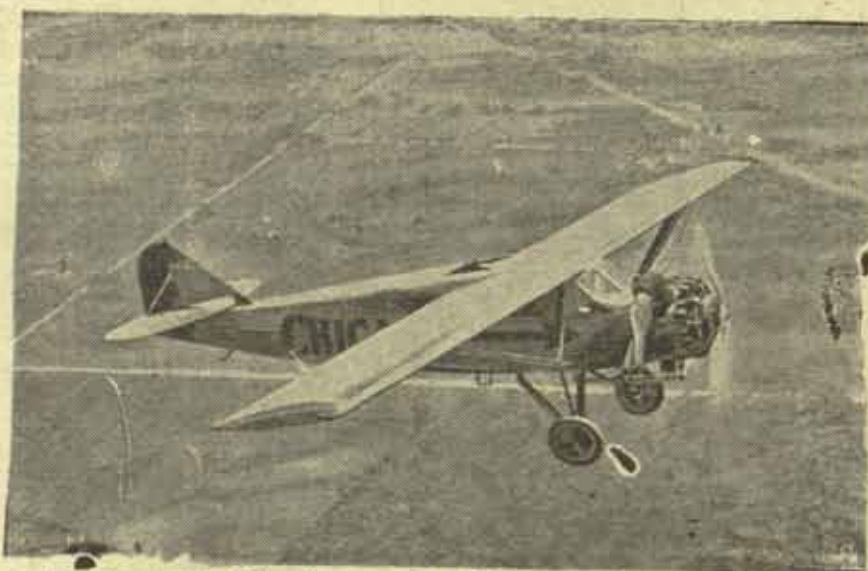
Као и остали европски преставници, тако је и Југославија крећућа на велики пут више реда, рачунајући највиши циљени, који су и њу и остале европске државе руководили на овај поступак су жеља да се и њихова имена спомињу у историјском фудбалском догађају. И Југославија, као и Белгија, Француска и Румунија су пошле у Монтевидео без каквих претензија, далеко од помисли да се упуштају у Авантуристички лов на највећу титулу, светски шампионат. То је било опште мишљење. Логика. Стручни свет није могао гарнитувати ни за сигурност које Енглеске, Шкотске, Аустрије, Мађарске, Чехословачке и др. великих сила (наравно пре њихове одлуке о неучествовању) у области жарке климе. Стручњаци су и у том случају, додуше кроз извесну копрену могле, гледали једног од Јужно-Америчких Лудера на фудбалском престоу света. Шта су тек могли мислити по кобином и дефинитивном сазнању о целокупности «уругвајског скупа». Сам стицај околности је готово императивно искочио и оно најоблигитије прогностичко и плебистичко. Више је било илузорно било тражити крајњи резултат, кад су биле познате све чињенице. Елита Америке и друга класа Европе нику се сигурно могли састрићи достојним противницима. То су наравно биле шансе на папиру, теоријски намерања.

Сам почетак натезања, као и његов дани развој, није био у ствари ништа друго до демантовање тих, на први поглед тако логичних закључака, непобитних истина. Светско првенство у Монтевидеу је један од највећих крахова пашироке прогнозе. Његови резултати су прави контраст оцима, раније очекивањима. Минималне победе «стопроцентних фаворита» и њихови порази јасан су доказ.

Најмаркантнији бод-догађај овог турнира је свакако наша победа над Бразилијом од 2:1 (2:0). То је сенза-

ција првог реда, која је Стари Свет стрела од равнодушности и пружиола му најлепше перспективе на даљем развоју такмичења. Бразилијанско лоптање, уругвајско или аргентинско, исте су вредности. Све ове три латинске земље имају подједнако велику лоптачку традицију и све значе дан с потпуно равноправне противнике и аспиранте на Јужно-Амерички шампионат. Тући једног од њих, истовремено значи и пораз сваког понаособ. Бразилија је своједобно доминирала, узастопно и наизменично да би данас препустила вођство својим ривалима Уругвају и Аргентини. Она у овогодишњем званичном натезању није ни суделовала, али је у једном пријатељском натезању документовала своју традиционалну вредност, прегазивши садашњег мајстора Аргентину са 5:1! Још 1925 године, њен мајстор Сан Паолостано, доказује велику класу бразилијанског лоп-

тања, туђини национални тим Францускер са 7:2. Никакво чудо није, што су земљи најбољих светских вратара и фамозних форварда Аракепа, Скабре, Фриденриха и Јукиверије, давани влики изглед на крајњи успех. Са великом виком и крајњим самопоуздањем пахли су синови «постојанне каве» у велике битке. Ми смо имали бити прва жртва. Коцком и општим мишљењем одређена, чак се није рачунала, ни са нашим часним поразом. Катастрофа је била у пројекту. И она је дошла, али скоро у сориноу оолику. Наши дични репрезентанти су 14 јула успели да изиђу из конкуренције једног од највећих фаворита! Бест је запрепастила читав свет. Догађај је називан чудом. У ствари, он то није ни био, пошто је победа извојевана на један сасвим уобичајив начин. Победа се не квалификује само као резултат знања и теренске надмоћности. Те чињенице би донекле могле значити сензацију, с ооизром на велику техничку оспособност Бразилијанаца. Упустимо ли се даље у анализирање овију факата, можемо доћи до једне потпуно реалне и позитивне констатације: да је духовно расположење индиректно предиспонирао терен за сензацију. Како у тесној вези са тим стоји фактичка вредност једне целине, техничке и тактичке оспособности, то није никакво чудо, да је и сама размера, равнотежу. Бразилијанци су имали наситурно у борбу, не ступећи нимало за сопствену кожу, концентришући још унапред све силе у офанзиву. Наши су пак били и сувише тврди орах и показали су се не само несавладљиви у одбрани, већ и неодољиви и веома вешти у нападу. Вештина у владању са лоптом, хи-

Први снимак који је приспео у Европу рекордног лета браће Хинтер, који су остали у ваздуху преко три недеље беспрекидно. Овај лет није био тако лак да се изведе, нарочито у погледу опирања које је требало вршити у току петења.

На нашој слици види се један од браће приликом оправке једног дефекта у мотору.

трина, неustraшивост, биле су одлике наше репрезентације, које су изbacиле њеног великог противника са свих из концепта. А штага горе не ствара преокрет ситуације, него не очекивани отпор Јакинић, Ивковић, Михајловић, Арсенијевић, Стефановић, Ђокић, Тирић, Марјановић, Бек, Вујадиновић и Секулић су једнаест имена, која ће се у историји нашег фудбалa записати златним словима, као имена наших фудбалских див-јунака, који су на првом светском првенству, однели најзначајнију победу. Њихово дело, победа, биће такође златним словима записана, као резултат, ремек-дело, који је највише подигао реноме наше ногометне класе. — Наша 4:0 победа над Боливијом је утолико значајна, што нам је обезбедила улазак у одлучне борбе. Она је и предвиђена, пошто наш противник не ужива никакву репутацију. Кога ће нам коцка одредити за семи-финале, не знамо, али са равнодушношћу можемо очекивати сваки резултат извлачења. И Уругвај и Аргентина и С.А.Д. су подједнаки противници. Лични светски мајстор и његов сусед, нису показали никакав нарочити деби. То нам само на први поглед може служити као повољна чињеница. Узмемо ли у обзир велику спретност Уругвајца, међу којима су стари лисци Назаци, Андраде, Удлинирон, Скароне, Петроне и Чез и велико знање и амбицију Аргентине, не можемо очекивати много. За Уругвајце као хендица може послужити старост њихових играча, али није искључено да би се у њима могла појавити стара амбиција. Најјаче оружје Аргентине је, као и увек, напад. Задњи редови су нешто колебаљивији (Мексико 6:3). О снази С.А.Д. се може говорити само суперлативно. Они су највеће, позитивно откровење Монтевидеа. На последњим олимпијадама су играли почетнички. То је било услед слања амтера на овете. Амерички фудбал је млад, али он се развија под веома повољним околностима и још нисам претерао, кад сам прошле године рекао, да би могао играти видну улогу. Ето, овога пута су »Јенки« демонстрирали све одлике првокласних фудбалера, сједињујући са великом корпулентношћу разне атлетске способности, тактику и технику. Имали су најмање изгледа, никакве шансе, а постали су прваци групе, тукнувши Белију и Парагвај са по 3:0! Дакле напима предстоје веома тешке битке, а оне ће бити у толико теже, што у борбе идемо са, нашим противницима, добро познатим оужјем. Пораз Бразилије, биће свакако и Уругвају и Аргентини и Северо-Америчким Државама најбоља опомена, нароученије, које ће

они увек имати пред очима у борби са нама. А то је довољно, да наше противнике примора на максимално залагање. Уругвајски листови предвиђају финале између наше државе и С.А.Д. Веома ласкливо за нас, само што ми ову прогнозу из свију поброжених разлога морамо примити са крајњом резервом. И ми и наши фудбалери. Једно је сигурно, а то је да ће наши играчи знати часно да се боре pro patria suo! А то је доста!

Благ. С. Ракић.

МИСЛИ ДОКОЛНОГ ЧОВЕКА

Жена је најлепша у тренутку када моли или када прашта увреду. — Ко има много жена, нека унапред буде уверен, да му ове нису паметне. —

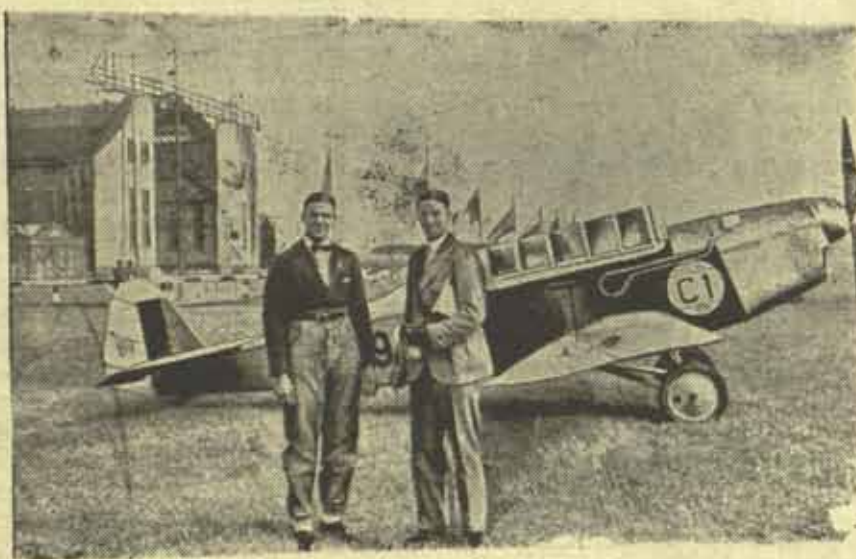
Ласкање исквари душу брже него шећер зубе. —

Ко се често надао, тај се научно и кајати се. —

Нема човека на земљи, кога нису преварили; па ипак, сваки себе више вара, него што га други варају. Бран. Мил.

Чувени водопад Нијагара у Северној Америци створио је још једну жртву у лицу једног Грка из Буфапа по име Ђорђе Стакић. По професији кувар, он је творац неког новог филозофског правца, на који нико није обраћао пажњу. Да би скренуо интересовање на себе он је хтео у нарочито конструисаном бурету да пређе опасни водопад. Покушај је пропао и кувар — филозоф је нашао смрт у пенушавим таласима Нијагаре. На нашој слици види се смели Грк неколико минута пре смртоносног покушаја.

Ове недеље одржава се у Берлину велика међународна авионска утакмица, на којој учествује 101 авион. Стаза коју имају да пређу износи 7650 км. и претставља кружни лет око Европе. Стизање на циљ биће у Берлину. — Наша слика приказује једног од учесника.

КАКО ЛУЛА ВОЛИ ДА ВОДИ ЉУБАВ

Лула је од оних слатких девојака, које у исти мах дају утисак и девојчице и девојке, и ивице и жене... Њене очи мењају јој тај израз. Оне су умилњате, наивне, безазлене; час врагољиве, несташне и пркосне. Никада нема она један исти израз. Код куће може да буде замишљена, чак-он неким сетом у њима. Она воли да размишља кад је сама, а у друштву је увек насмејана, са мушкарцима кокетна и пркосна и уме нешто да прикрива стојући природу, која ова скупљаје утисак једне пристожне младе девојке, која уме да се чува искушења модерног живота. Да, Лула неће да учини никакав велики грех, а она није јединица, има доста таквих младих девојака, које могу да дају утисак и лакоумислених природу, а то је само несташлук и кокетерија. Нешто, што највише воли Лула у животу, то је љубав. Али та реч «вољети» код ње је у оквиру предрасуда, преко којих она неће да пређе... Јер Лула хоће да се уда да воли, да има своју кућу, и неће да буде књижица мушкарца...

Сад је заљубљена, истински, дубоко, али је у њој пуно стрепњи, неког неповерења, и у једном своме писму пријатељици она се жади и изјављује своје мало срце... Ево, читајте сами, па реците да ли је Лула у праву... Драга моја,

Ти ми пишеш у последњем писму и питаш: Јеси ли се верила? Нажалост, од веридбе нема још ни помена. Нећу, набојада, ја прва да га изпросим, ја чекам да се он најјени, а и он чека... Шта чека, ја не знам?... Некад ми је врло симпатичан, а некад ми се не свиђају његови појмови о животу и љубави. О љубави он увек говори, али брак не спомиње никад. И нема ни мало позива у себи, а ти знаш да је свака жена по мало постижна... Тако пре, седимо једне вечери на кауши на Калемегдану... Како је било дивно вече... После кише, на ваздух мљак, мирнише од некуда покошено сено, руке распростире чежљив мирис, а са липа испаравају они последњи слатки мирисни сокови... Ја сам се ућупала, замислила, зажелела сам да опустим главу на његово раме... А он, мислиш ли да је ишта осетио од те лепоте... Боже чунај! Нипи је видео небо и звезде... Јесте, гледао је само мене, неким чудним, сјајним очима, али гледала сам и ја њега, само све то лепо око нас узлећивало је и њега... И док сам ја ћупала, он је развијао своје теорије о животу. То његове теорије увек ме једе, јер се све своди на то: »Прво треба бити метреса једном младичу, па после жена»...

Знам да је данас лакше постати

метреса, али је вештина избећи да будеш у једној незаконитој вези. Ја то нећу... Он то зна, зато се труди да ми докаже како је најлепша ствар на свету слободна љубав... И чак тврди, да је слободна љубав пут, који води бржу... Ето, зашто младе девојке пропадају, што се намаме на те слатке речи... Девојка је много идеалистија од младича. Она увек мисли: »Волим те и удала бих се за тебе.« А у очима мушкарца увек читаш: »Вољам те и забављао бих се с тобом, али се не бих оженио... Они не кажу да се не би оженили, али сувишне велике жртве траже... И великодушно дају на знање девојци: »Ко зна шта може после тога бити...« Другим речима: »Постани ти само моја љубавница, па ћу те ја можда после узети за жену...« То је као брак на пробу... Код неких девојака успевају, код мене неће успети... Он то зна, и осетим код њега неку огорченост противу мене... Као да га ја не волим... Али слушај, драга моја, боље је увек остати упорна и достојанствена. Ако ништа друго, мора да те цени... Он ме цени, можда ми се и смеје, са оним цинизмом модерног човека, и разиђемо се једног дана... »Удаћеш се ти за нече; чујем како ме ти увераваш... Данас девојка не може никад да тврди да ће се удала за човека кога воли... Одлучи може да се преприча за један дан. И мушкарац је сав у комбинацијама.

А непредвиђени случајеви у његовом животу играју још већу улогу... Један поглед је у стању да засене поглед жене коју воли... Један танго може да га опије, и потамни љубав у његовом срцу... Треба бити увек на опрези, жена више од мушкарца. Код њега мене једи то што неће да трчи за мном... Јеси ли опазила да мушкарци све мање трче за женама? Сад се све обрнуло... Жене трче за њима; оне прве пишу писма и изјављују љубав; и рандеву заказују, и вребају по ћошковицама, и јуре за њима... и што је најгоре... уместо да мушкарац долази у стан жене, девојке долазе у њене гарсоњере... Али ја не трчим. Пре бих умрла него да прођем тамо, где знам да ће он проћи, или да му заказујем рандеву. И тако се обоје држимо гордо. Он је горд због уображености мушкарца, ја сам горда због женске суете и поноса. И хтела бих да он прилипусти... Оваква начин љубави не свиђа ми се. Мучим ја њега, мучи он мене... Какав сам му једном... »Желела бих да сваке вечери пређеш покрај моје куће, ја да стојим на прозору и да те погледам...« Он се насмејао... »Шта да звам у твој прозор... Кад би још свишла, ја бих могао да разумем да

прођем тула...«

Зар не, ти осетиш кад те неки човек воли, јер га сретнеш, где се види да не надиш... Ето, ја то хоћу, да предаме испадне, кад се ја не надам... А он би хтео да ја пред њим испаднем. Ја се за то наљутих, па ме не види по десет дана... И кад се сретнемо, он се замишља па ме чак и не пита где сам за то време... А осетим бол и љубомору у његовим очима, али и ја нешто кријем свој бол... Осетим да смо обоје наелектрисани, и смо да прасне он, па да зашљачем јд и да му нађнем у врату... А ја се правим весела, смејем се, чак кикомем, добацити неком поглед, и он ухвати тај поглед... Тада се растајемо коректно, он ме испрића до куће, љуби ми хладну руку и одлази.

Ја сам тада сретна. Ми се узајамно мучимо и пецкамо, и понеки тренутак, кад ја изводим та мисао, доноси ми радост...

Другог изјави нема да дознаш љубав једног човека... У овом модерном животу чудновата је љубав. Ако ти питаш мушкарца: »Волиш ли ме?« Он ти у инат неће рећи да те воли.

И ти се тада трудиш другим путевима да упознаш његову љубав... Мутим га, правим љубоморним, изигравам равнодушност, и тражим рефлексе у његовим очима... Очи мушкарца једино су које не лажу... Успишај никад не можеш да верујеш... И ја увек проучавам његове очи, а не верујем ономе што говоре уста... И извекбала сам се да све прочитам на његовом лицу... Знам да ме воли, али још не знам да ли мисли да ме узме за жену... А ја бих се удала за њега, јер га волим, и осетим да би се он забављао са мном више него што треба... Мало је без окрупула, то не волим код њега, зато се трудим да му наметнем своје округле... Убедила сам га, да сам од оних девојака с којима не може лако да се флертује. То је било тешко, јер мушкарци не верују — женама... Они их имају читаве серије у животу, да им све изгледају истоветне... И кад се нека издвaja, они су у стању иронијно да добаце: »Шта се правим?...« Он данас то неће рећи за мене... Ја сам успела да ме цени... А кад мушкарца цени једну девојку, и то лепу девојку, која му с допада онда је она увек учинила један успех у срцу његовом... Да ли ћу учинити и други успех, не знам, али ја ипак водим љубав онако, како ја хоћу... а не како он хоће... И још није победио од мене. У тој мојој стратегији ја се разочаравам, опет очаравам, одушевим и расхладим, учини му се неки пут да је све свршено, па један поглед опет све поправи... И то се већ дуго продужава, и уверио сам те, да ме је добро ухватила ова љубав, а верујем и њега...

твоја Лула.

МИР—ЈАМ

Недељна репортажа

Велика модна ревија у Соко-Бањи отпочела је...

Лепотице из целе Југославије пристепеле су...

Нарочиту пажњу обратили су на себе београђанке и скопљанке...

По одличној каадрни, какву би Београд увек захтело, клизе луксузне лимузине. А дивне виле већ су искићене цвећем и заставама. Цела Соко-Бања добила је свечани изглед, а није ни чудо, овога лета је пао њој у део, да приреди ревију моде. (Морам да напоменем да су сви хотели и виле заузети још у напред, да сада за госте нема места).

Замислите, драги читаоци, на ревији биће хаљине од Наполеоновог доба, до данашњих најновијих модела... И не само то, овамо су долетеле и лепотице, које ће бити конкуренткиње за мис Југославију...

После ревије биће вече на Моравици — на купалишту «Цупан». Оно је већ украшено цвећем, разнобојним сијалницама!...

Неће изостати ни величанствени ватромет, далеко лепши но онај приликом слета у Београду... Када се ревија буде завршила, описашу вам детаљније појединости, а драге воље би вам свакога дана јављао, али Недељне Илустрације излазе само једаред недељно.

Да знате што је један сунцобран слатко сломљен о главу једног господина ономад у сред Кнез Михајлове улице; е чудо Бога ми, оде сунцобран на стотину парчади. И то због чега? Молим вас лепо. Шета «он» са «једном», како сам после дочио то је била варијеткиња. Кад наједаред туп! туп!... туп!... «Мораш да ми купиш други, стравио једна», био је епилог ове страховите сцене, на којој је синило хиљаду звезда из главе несретног човека. Њих истина није приметила околина, али јадник се осећао, као да се налази у сред звезданог неба, а не на београдском корзоу...

Сада да вам причам један свој малер. Дошао ја лепо у канцеларију, као и сваког јутра «на време». Одмах по дужности отворио јутарње новине. Отворила ми се средина где је «хроника престонице». Шта?! Гле чуда!

Слика моје једне врло добре познанице. Већ помислих: «Бог да јој душу прости, добра је била», јер одмах сам помислио да се у ери давања и она утопила... Али гле изненађења! У наслову је стајало: «Осамнаестогодишња девојка, која је краља све редом по Београду»... Хтедох да се онесвестим од изнена-

ђења и већ се навалих преко столице, кад служитељ нађе носећи литар лимунаде, коју сам наручио, јер сам умирао од жеђи на врућини... Јурну човек на мене са оним литром и цео изручи на моју главу... Тек се сада разтресних... Чудо, чудо, драги читаоци, али одмах се пинух за џеп, онако инстинктивно, да видим да ли је мој буџелар ту, јер право да вам кажем нисам се од ње уплашио, јер се с њом нисам видео читавих десет дана, већ се уплаших од најближих другара, пошто из овога видех да се треба чувати: другарство, другарство, али кесе нису другари. Кеса може лако да «воскресне» из џепа, али у џеп никада...

Интересантно је, да је једном мом другару «воскресао» пре неки дан буџелар у џепу. Ја сам то претпостављао за искључену немогућност, као што не може земља да се окреће око месеца, тако сам и ја у то био убеђен.

Возимо се ми трамвајем бр. 1 од Калемегдана. Гужва је страховита. Ми смо на платформи и «терамо комедију» онако за свој рачун, без обзира на околину... Кад на једном узвик: «Лопов! Држите га...!» Гужва још већа... Један младић прогута се... очеша се о мог друга и већ бежаше на папучи трамваја... искочи... нико га не задржа... Трамвај стаде... и гле чуда, чудо се обистинило! Буџелар бежаше код мог другара у џепу...! Младић га убацио у гужви...

Ето вам па реците, које чудо зније истинито сада на прагу четврте деценије двадесетог века...

БРАК У ЈАПАМУ.

При закључењу брака у Јапану води се рачуна и о осећањима двају супружника, али се пре свега ради о томе да се осигура живот фамилије. Исти обзир важи како за чувене куће тако и за најспромадније породице. У овој земљи брак се посматра са перек тачке гледишта; т.ј. брак је лична догма а не социјална ствар. Ипак црква се не меша у церемонију брака. Основи на којима се граде брачна веза је поштовање предака. Оно је у самој основи вере коју је основао Конфуције. Ова филозофија пореклом из Кине, поред будизма, данас је званична религија Јапана. Умрети без погребне свадбе се као несрећа веома блиска греху. Вечност предака, срећа њихова на оном свету потицају на одржавање живих успомена на покојне у срцу оних којима су дали живот. Тако највећа несрећа једне куће је да се угаси. Отуда је појмљиво да је прва дужност човека оженити се и имати деце. Исти циљ налаже и развод брака из оних седам разлога: непагодност, неверност, непослушност, крађа, лубомора и понављачиве болести.

У РЕСТОРАНУ.

Газда посматра улаз од ресторана, одакле се имају гости појавити. Келнер обилази столове и прстима поравњује со по сланицима.

«Ази један добро развијен гост и седа» сто.

— Келнер!

— Идем!

— Једну љуту црну почетак битке!

Газда обраћа пажњу на последње речи госта. После љуте, гост рече:

— Келнер, дајте ми једну тилећу чорбу пре почетка битке!

Газду поче оваква наруџба да интересује.

— Келнер једно прасеће печење пре главне битке!

А када је гост и прасеће печење добио, диже се газда са свога места приђе госту и смешећи се упита га:

— Молим вас, ако вас не женира, објасните ми ове ваше наруџбине «пре главне битке»?

— Па да, сад настаје главна битка, јер ја немам ни марјаша да платим.

Чујте!

— Књижевност се американизира иако је ~~и~~ гледају са микроскопом ~~и~~ су излети у небо интересантни због карневала, «стожеризам» осваја чак и плаже. —

Американизација књижевности

Наши футболисти играју америкачки, наши књижевници пишу америкачки. Прескочићемо два издања (по америкачки. Прича се да се спремају још два!) Драгичевог «Банкета», који имају исте штампарске грешке (1), па ће нам се неодољиво наметнути име Григорија Божовића, «А. Д. за фабрикацију оригиналних предговора».

За два-три месеца Г. Божовић је изписао: «Робље заробљено», «Са седла и самара», «Урезане истине», «Чудесне кутове» и т.д. (ко би могао све набројати?).

Идуће недеље излазе још четири књиге (свака по 364 стране). Насловно: «Робље одробљено», Три самара, три узлице», «Истините резе и црте», «Кртовска чудеса» и т.д.

Књижевност под микроскопом.

Познато је да г-ђица Селена Дукићева (С.Д.) и г. Држан Алексић (Д.А.), поврмени књижевни хроничари «Времена», гледају књижевност на дурбин, т.ј. на микроскоп (ма да нам изгледа да они сем увеличавајућег стакла не знају за други — микроскоп). Њихови чланци тако су «чисти» и «души» да их треба читати једино помоћу микроскопа. Прича се да су Д. А. С. Д. најједном постали продуктивнији и да ће кроз месец дана изаћи пуна два стубца (без дурбина) озмо-самог петита. Они су (пошто се наука усавршује) изабавили болни апарат и одсад ће њихову рубрику посетити наслов: «Књижевност под Рентгеновим зрацима».

Карневал на небеском излету.

Јадранска стража, у виду интересантних излета, приредила је излет у небо: међу излетницима била су два југословенска песника (прича се да је један од њих фаунске природе). Та двојица су: Густав Крклец и Десамир Благојевић који су се, на једном анђелском карневалу, — измирили и утврдили програм за узајамну акцију:

а.) сбојници ће демантовати своје полемике на планети Земљи;

б.) Благојевић ће певати и о житу, воћу, крупизма, потоцићима, а

Крклец ће почети да «јошује, вишује, титује, овдује и лестедија» — као рудни падни раздобни друг;

в.) на поменутој (горе) планети приредиће се маса књижевних вечеринки (наравно с играњком) у стилу: 1.) Милорада Шапчанина, 2.) Душана Ракића и 3.) Марка Ристића, Вуча, Бора и Ноја.

У подреалистичким круговима завлада је неописана радост (што ће још једном зајавити у салу Новог Универзитета) да су делегирани свога најмлађег члана, Дединића дочека Густав Крклец и Десамир Благојевић и одржи им добродошлицу најразумљивијим — немаштим језиком.

«Стожеризам» осваја — плаже.

Шабац, текућег лета (радиограм). — Мих. Станковић у нашу малу средину побудио је велику радост у нашим малим срцима. Г. Станковић се озбиљно куна на шабачкој плажи по цео дан уображавајући да се налази на неком стожеру (где је уосталом, измеравао да иде као глоб-тротер и да научи тамошњи језик, али му се та идеја извитоперила.) Већ је поцрпео од сунца, т.ј. од бриге како ће Одбор да прегледа рну рукописа која је за нови часопис «Стожер» стигла на његову београдску адресу. Увече Г. Станковић игра код «Парижа» као центрипетални бетонски играч (пошто нема паркета), обећавајући да ће за нови часопис и сам, под шифром, послати речи «Дона Кларе».

Кау-бој.

Стожер, нови књижевни часопис излази октобра 1930 у Београду. Покретачи прокламују равноправност старих и младих, познатих и непознатих литератора (постоје људи енергије и талента) позивајући на сарадњу све јужне словене (наравно и Бугаре). Лист уређује одбор. Рукописе (и под шифром са назначењем имена у посебном конверту) слати на адресу: Мих. Б. Станковић, Оштралића б. — Београд.

НАДРЕАЛИСТИЧКИ БУДИЛНИК.

Под рубриком «Будилник» у надреалистичком алманаху «Немогуће» дошле су — «песме». Душан Матић и Александар Вучо успели су да ортачки напишу «Зарни врач». Преносимо поједине стихове:

«Знај како те јошујем витујем ту-
јем самујем титујем
... како сам лепши летни рудни
разбијни падни...

граам те стољно сн сановнив те
речим алолим те овдујем или бес-
крајим...

већам дукујем пад...

косам те косо и лоним косо-косо
сећања и севања

и кожам крименим зверим лоним
зрим јерим поим...

својим својим те себим те сунца-
рања те гроздују ноћно

Зарино снм те рамно и зорно затре-
зам горко азор —

свудујем, олујам лестедијам...

корим кореним коленим пољно че-
каним каменим водоскити сад

околим околим јет...

копним и капним као капка...

и пакле пакла паклоним и маглим...

ја сан ја сен је сени

јасан јасен јесени».

Зар ту не избијају свајни таленти двојице песника од којих сваки: ку-
хује, рвони, језа, јошује, вишује,
тује, самује, титује, већује, евује, иду-
је, грла, алоли, овдује, бескраји, то-
цила литање, твојује, кровује, докује,
коса косо, лоним, копча, каснује, та-
кује, гроздујем, зарнија, свудује, олу-
ја, лестедија, хумори, зори, корени,
колени, окоми, околи, рамени, капни,
паклени, слећен у грцалим зрцалим
вир? Са колико је речн обогаћен наш
речник!

У «Појасу невиности» Вучо је изи-
шао из ортаклука и пева соло:

«Умочи ово око у ветар ветар у ве-
тар најбољи крај

Ветар и Петар Петар и Павле
Етар и метар метар и грам...

Књиги тати ноћ се клати...

Узалуд времена бремену миса
важну

Животињо ружо просто напросто
курво»...

На овако суптилном речнику позави-
десни би му последњи, заостали у
Београду, кочијашини.

Вучо хоће да буде нагад и Чика
Јова:

«Кален поим снег се толи».

А овако златни Давичев «Диллазон
ноћ»:

«... у другој ноћи ноћрупи ноћмо-
згу сирени облакодери очнју летећи
патуљци — сексови канибали од гуме
канибали дисања...

Ноћи реке реке живе пакло пакла».

Милко Ристић посвећује «Другу це-
леходност» Дели Вучо и као да за-
бравља да је — надреалиста:

«Станица мога доба чини јој се не-
достојна

О сасвим недостојна њеног краљев-
ског лица

Које не напушта, био је то изишан
дан, влажно бlediло...

Боже мој, кад би надреалисти посвећивали своје ствари рођацима својих другова — не би било надреалиста. Већ у идућој «песми» чујемо: »Маску навуците (надреалистичку маску):

«Кад се лако муну
Почињу да труну
Кад се тешко муну
Почињу да труну»

Затим се наставља са варијацијама у крајним речима: муну — труну; муну — труне; муну — трунеш; муну — трунете; муну — мулу...

Ко би био толико стрпљив да чита »Инквизитије« од Живадиновића — Бора или »Снове« (кад су снаке буди, ближи су тек у сну?) Да видите како Коча Половић мисли о читалцима у »Похвали средњости«:

— Увиђамо да ће многи од наших надзора, многи од односа и поређења која предлажемо, изгледати подозрљиви и произвољни неким нашим читалцима; нека сматрају да је томе крива неизбежна краткоћа овог издања и још више поразна слабост њиховог ума.

Исти Коча после две-три реалне реченице у напрећност:

— Да ли друг рече, чуна, падају ми усне, где ће?!... А то је сутра кад се поставим, потврдим, постанем, за означене пролазнике (Одломци улице).

Једно од интереситнијих наглашања је »Пакет удаљен од мене целом својом даљном«. Узмимо само почетак:

— П увек још бестелесно убрзање пошево водама ваздуха, водурината воћа од армираног бетона у глави која ми служи као украс. П расечено, мучено и музено као теле, јатње или пиле претом који се није ниједном претом заносом ни Сутошвајцом и т. д. у бескрај.

Песник Бор. Јованчевић најизразитији потомак чубурских цигана и аутор збирке песама »У граду бола«!

— Мозгови су летели улицама слободно, пустивши да им из вијуга точе памет као измет из чмара птица и да пада на шенире пролазника и на уста љубавника.

Ближи крај ове књиге. Вучо хоће да учини »златан пресек обмане« и цовикује, персонифицирајући:

— Сви ви који се упорно негујете, глатате између ушпију паукове наслеђених гадости, валате испод језика шљунак пијаног сумрака, притискујете на крстима јастуке воловских бешника, пртате финим перима длаке на грудима, пацијенти, параноиди, педерастин, прапранорци здудате публике.

На крају Вучо завршава: »Четири и четири осам. На трећи дан једине одвратне фикције.«

Душан Матић лови »Мутан лов у бистрој води«:

»Нема« буде какву ви хоћете, али ја знам шта знам. лећи ћу у први кревет из којег ни-
че тачно. Лећи ћу. има неко који је памети и осетљив као ишак; си грозно једна лиза. Ип...

Читање »Немогуће« већ нас је исцрпило и онемогућило нам да извадимо нешто из поговорног чланка Душана Ристића и Марка Матића (пардон, презимена су изајамно измењена! Значи, читалац улази у надреалистичке сфере). Ипак нам је 128 и 129 стр. падају у очи »Чарл аутоматизам«, или »Седам минута нијалности« (пример колективног аутоматског писања у коме су учествовала шесторица надреалиста. Сваки од шест параграфа представљао је један засебан лист хартије. Тих шест листова кружили су истовремено од једног до другог и сваки је писао, обзирући се или не обзирући се на претходника). Дакле:

1. — Нико неће бити већи. Кост до костију. Сви трбуси су празни. Сад је време да будем други: хоћу да кажем други нас. Како си дошло с тог леђења?... Гаврани, гаврани.

2.) — Ноћ као ноћ: још ни једна није довољно прошла ни дошла до циља. Ах какви циљеви! Бестрага им глава... Звери разговора, неуверене звери возова, возови разговора, надовезани разговори звери...

3.) — На којој су обали ускрснућа пиле ливаде... Метафизико, кад си изгубио невиност?... Онда су ми са руку сви мехури падали као анђели, као бели мртви пацови. Да ли знате како је у рлију?

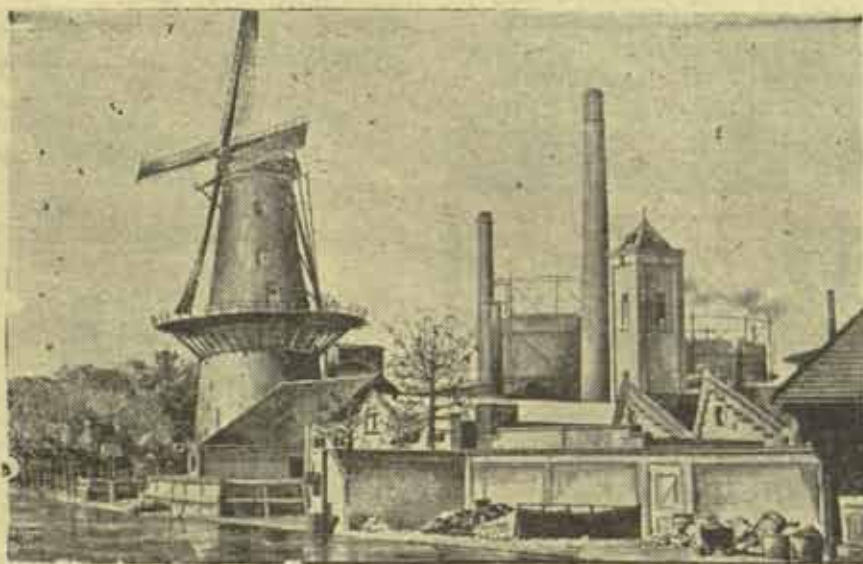
4.) — ...Понео сам неколико Северних Полова у цецу... Не, није пала у несвест, већ у месец...

5.) — ...О хистерије гизна или историје једног напрата...

6.) — Шта се мене тичу дубенице или необичне појаве у сазвежђу чије сам име сад измислио. Идите и реците му да је доручак спет покинио. Шта мислите о белим медведима и судбини?

Издигните, г. Ристићу, не мислимо више ништа ни о себи, ни о вама свима, ни о белим медведима, ни о судбини. Покините нам и ручак и вече и планет.

Р. С. Ко хоће да чита алманах »Немогуће« нека претходно консултује лекара или се информише који је са историјум најрадикалнији.

Романтичне ветрењаче, којих највише има још у Холандији ишчезавају сваким даном. Модерна техника корача исувише брзо да би могле опстати застареле ветрењаче. — Наша слика приказује једну холандску ветрењачу која се ових дана руши.

Мих

ВИРГИЛИЈЕВИ ПОКЛОНИЦИ.

Програм поклонствене експедиције у спомен двехиљадугодишњице римског песника Виргилија, ових дана је коначно утврђен, не само у главним потезима, већ и у најситније детаље, које је усвојила и италијанска влада.

Ова поклонствена експедиција биће у првој позоници сепца септембра. Почео скупом у Бриндиши скупљају оних који ће учествовати у овој спечаности. Ту у Бриндиши одржаће се један говор о предмету прославе.

Другог дана туристички брод ће прокети све учеснике на Албанску страну у Бутринт, где се имају посетити ископавања које тамо врши са успехом доктор Луифи Уголини. Трећи дан биће посвећен посети Таркита, где ће се одржати једно предавање. Сутра дан брод ће проћи поред Сицилије и Циклопа.

Следећих дана учесници имају да посете Сиракузу, Порто, Ампедоки и Агригенте. Осмога дана после визите Селимонте, брод ће одвести поклонике Виргилије на Трапани, где ће сутра дан привредити излет на врх Гуано — чувени врх Ерике где се некада уздишало храм Афродите. Десетог дана пошто се обиће рт Паликур, екскурзионисте посетиће Неапол и околину као гости туриста. Ту ће посетити Виргилијев гроб и одатле Сицилију од Кумеса.

После тринајестог дана из Неапоља проћиће поред Грјете и искрцаће се у Чинипа Велија, одакле иду за Остију. Сутра дан у Риму слушаће конференцију коју ће одржати Хуго Антонијели, о цивилизацији пре Виргилија. Најзад за последњи и последњи дан предвиђене су екскурзије у Лавинају, Лаурену и Ардеу.

У току овог путовања, где ће сваки поклоник Виргилија имати прилике, да са „Енеиде“ у рукама, поново прочита бесмртне хексаметре, посматрајући пейзаже и пределе, где се је Виргилије одушевљавао. Она ће прослава прикупити елиту целог света — поштовасце Виргилија. Овом поклонственом експедицијом руководиће сам министар просвете.

В.

Једина мана:
„made in Yugoslavia“
(прављено у Југославији)
МЕРИМА 1839

ДЕСЕТ ОДЛИЧНИХ РОМАНА ЗА БАЊУ

Тургењев, Руџин Дин. 20; — Тургењев, Пролетње воде. 20; — Хамсун, Викторија. 15; — Алфонс Доде, Сафо. 25; — Мирбо, Врт мучења. 15; — Верга, Грешница. 7.50; — Краков, Кроз буру. 25; — Никодими, Златна Дора. 20; — Пол Ервје, Новац. 25; — Ђосиф, Врзино коло. 20. — Издање књижаре С. Б. Цвијановића — Београд (Палата Академије Наука).

недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредник: Драг. М. Стојадиновић,
Зорина ул. 25.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 49. — Телефон 40-89.

За власништво листа и штампарију:
Драг. Вучићевић, Бојанина ул. 13.

Уредништво и Администр.: Скопљанска 17/II
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Рукописи, писма, пакети, рев. обрачуни и сва остала пошта шаљу се искључиво Уредништву:
Скопљанска ул. 17/II.

Огласи се плаћају искључиво администрацији листа. Ниједан скупљач огласа није овлашћен да их наплаћује.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

А.Финци БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ
ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН
7-89

Ученице једне модерне турске гимназије, за време одмора.

АНГОРА — ПРЕСТОНИЦА ТУРСКЕ

Кад се скине с воза улази се у малу станицу, као у неком предграђу. Гомила амала стоји и чека да понесе ваш пртљаг. Полицајци и војници виде се на перону.

Кад се изађе из станице угледа се једна равница, без дрвећа, само се види понеки фабрички димњак. У даљини уздижу се три брда... На врху једног брда излази се стара тврђава испод које је стара и нова варош, од којих једна чува традиције старог стила и живота, а нова је пуна промета и ултра-модерна, као да је за ноћ неким чудом постала...

Стигли смо у престоницу... Један такси, америкишког облика, вози једном алејом засађеном акацијама. Најлепши хотел је Палас. Пре-

ко пута Паласа налази се скупштина, подигнута првих дана по оснивању републике... На све стране вид се нове грађевине и нове улице... На средини нове вароши уздиже се парк, још са младим дрвећем, које

Кемал - паша.

ће давати обилан хлад доцније... На великом тргу уздиже се статуа Кемал-паше. На високом постаменту стоји Кемал паша управљених очима према равници... Покрај његових ногу стоји сељанка са гранатом на рамену, која га потсећа храбрости турских жена за време битке код Сакарије и још два војника... Десно од споменика иде «Банкарска улица». Ту су многобројне трговине и неколико дивних грађевина, којима се турци поносе: Агркултурна банка, трговачка банка и отомански, министарство просвете и пошта. И те монументалне грађе-

Стара улица у Ангори.

вине доказују како је еволуција брзо ишла. На сваком кораку у Ангори срастају се две цивилизације и за пет минута преживи се један део историје. Десно су улице са турском калдрмом, наерених кућица са даскама, које прете као да ће се срушити сваког тренутка. То су остаци отоманске империје. А на другој страни модерне, асфалтиране улице, лепе грађевине, паркови на оним местима где су била турска гробља, школе, министарства, виле, хотели, болнице... И док се у турском крају просипају помије на улици. У модерној Ангори се спроводи канализација и електрично осветљење.

У трговачком делу вароши цариградски трговци су инсталирали своју робу. Има врло много фризера у том кварту. Један други део Ангоре, који носи назив «Хришћанско предграђе» врло је стари, неууређен, порушен и прљав. Тако се на сваком кораку среташе и прошлост и садашњост.

Прошлост су и Туркиње са чаршавом, које седе испред својих кућа и прате погледом старих туркиња, и деца, која се играју око чесама, и продавци смокава у чудноватим костимима... И покрај модерне физиономије Кемал паше, ипак се доста репрезентује. Турска Абдул Хамида.

Саданшњост представљају војници у својој униформи, чиновници у црном оделу, и пролазници на улици европски обучени.

Док се једном прође кроз Ангору отмах се опази силан напор нове Турске за увођењем европске цивилизације... На све стране подижу се школе, касарне станова за чиновнике... Свуда се зида, и на сваком месту могу се видети радници.

Модерни крај Ангоре.

ЗАРО АГА

— Турски Матусалем. —

Годисни «Прогрес» приликом проласка Заро-ага кроз Солун, на своме путу за Америку доноси овај интересантан чланак:

Заро-ага је преко Атине отпутовао за Нју-Јорк, где је познат као гост од стране једног антиалкохолног удружења, као и једног кинематографског друштва. Како Заро-ага непрестано тврди, да он своје дугом животу једино има да благодари томе, што икада није окусио алкохол, он ће бити показивач американима у корист антиалкохолизма.

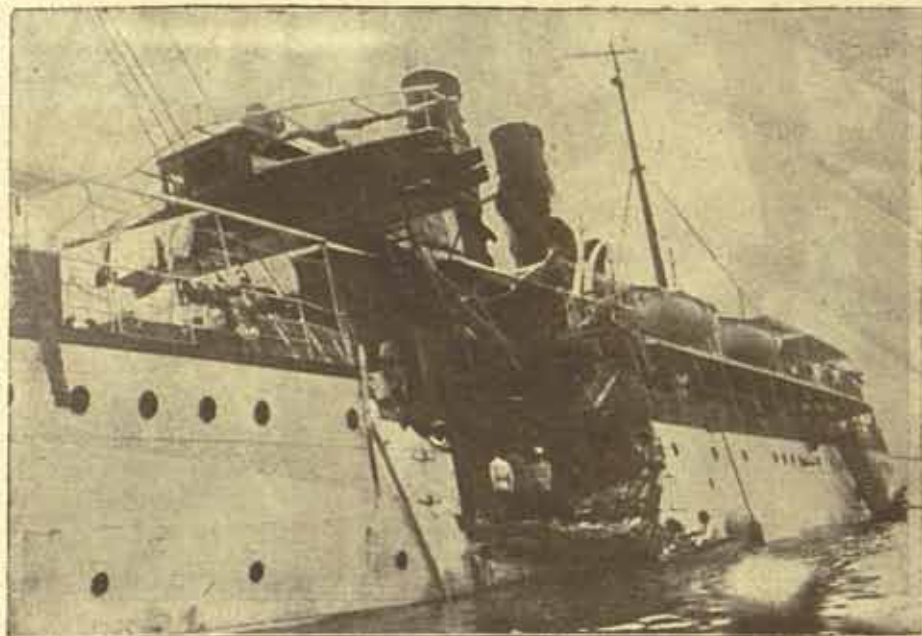
Према цариградској штампи Заро-ага треба да има 160 година и треба да је рођен 1770 године. Он је се женио 14 пута, има 65 деце оба пола, од којих најстарије има 110 година. Он је, уосталом, једног челичног здравља, жите интелегенције, памћење има добро а вид и чује савршено. Рођен у једном селу на Кавказу, Заро је син једног Курда, поглавике једног ратничког племена. На тај начин он је упознао коња и пушку пре, него што је знао за кућу и добру постељу. Као сви кавкаси он брзо постаје одличан јахач и одличан стрелац. Његово детињство и прва младост протекоше у пограничним чаркама и борбама. Он је лично својом руком и убио велики број непријатеља; међутим икада није био тешко рањен.

У 35 година старости ми га налазимо у Египту као подофицира у армији Бонапарте. Он је данас говори о њему са поштовањем и дивљењем.

— Збоља, Бонапарта није био обичан човек — каже Заро-ага — Он је био син шејтана (ђавола).

Као царев подофицир, Заро-ага је се истакао и био је одликован.

При евакуацији Египта он се укрца на бродове, који су репатрирали војску Минуа. Он се искрца на Крфу где остаде све до дана, када су ова седам острва постала

«Карађорђе» на опоравци у бродоградилишту у Краљевици.

република, под покровитељством руско-турским. Тада он пређе преко мора на Балкан и оде да се стави под команду, тада сличног Тенелени Али-паше, коме ни савези султана из Отамбула није могао ништа. За Али-пашу, Заро-ага каже, да је био одлучан човек, и ако је коме отсекао главу, то је било само у циљу, да се други пут његове заповести тачно извршују и да друге главе на то обрате пажњу. У Јањини се Заро по четврти пут оженио. Прве две је имао на Кавказу, а једну на Крфу, од које је имао шесторо деце.

Заро-ага се врло добро сећа грчке револуције из којих врло радо прича поједине епизоде. Он је и овде учествовао као војник — пешак у војсци Драмати, у Дервешакија. Он прича да је био поред самог паше, и да се неким чудом спасао од коначне пропасти. За Калокропрониса, грчког устаничког вођу има нарочито поштовање.

— То је прави генерал, једини грчки ге-

нерал, јер остали вође били су Клефти. Он је био интелегентан, подмукао и зао, који је изазивао страх и трепет код Турака.

Заро-ага је имао 60 година, када се поново нађе у Цариграду, после грчке револуције. Пораз Турске био је упркос да није ништа добио никакве награде за стечене заслуге у ратовима, које су му биле обећане. Узалуд је долазио и до падишаха, коме је причао своје доживљаје и своје заслуге. Његове наде бејаху потпуно уништене и он се нађе на цариградској калдрми где упозна глад. Да би зарадио посушни хлеб, он се реши да буде обалски радњак. Истога дана када Канодистрија постаде претседник ослобођене Грчке, Заро-ага био је изабран за хамали-бану (шеф носача). То бејаше 1830 године.

У грчко-турском рату од 1897, у доба од 125 година, он је учествовао као добровољац.

Године 1911 био је у Солуну. При објави првог балканског рата, он се врати у Стамбул.

За време окупације Цариграда од стране Савезника у 1919 години Заро-ага постаје предмет атракције странаца. Цео свет је хтео да га види и да са њиме разговара. Французи беху одушевљени да гледају једног Бонапартиног војника.

Сва радоснаност даде повода једном Грку да експлоатише овај феномен старости. Он наговори Заро-агу да се у Паризу наложи. Присуство човека од 145 година, још увек снажног у престоници Француске било је сензационална појава. Он је био позиван на све стране и добијао је и масу поклона. При своме повратку из Париза у Цариград, он је имао једно непријатно изненађење. Његова тринајеста жена љубоморна на њега због овог путовања, тражила је развод брака, на што је Заро-ага морао да пристаје.

Заро-агу сада очекују нове лаворике у Америци.

Посада „Карађорђе“ снимљена после катастрофе.

УСПЕХ ЈЕДНЕ БЕОГРАЂАНКЕ У ЦАРИГРАДУ

Г-ца Стезовић (х) ползи на стадион

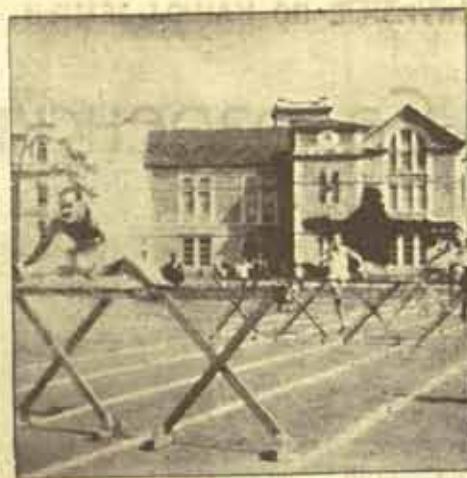
У доба велике свате Југословенскога спорта и епохалних победа краљевине Југославије у Америци од којих наш народ добија врло много у пропагандистичком смислу — Југословени могу са веселошћу да забележе у историју спортских победа још један леп успех четрнаестогодишње г-це Бранке Стезовић.

Госпођица Бранка Стезовић изабрана је у јуну 1930. год. за краљицу свију спортских клубова у Цариграду.

Младе Стезовић показале је изванредне успехе у свесрдном гајењу аутомобилизма, тениса, хаџене, кроке-

Краљица спортских клубова у Цариграду, г-ђица Бранка Стезовић.

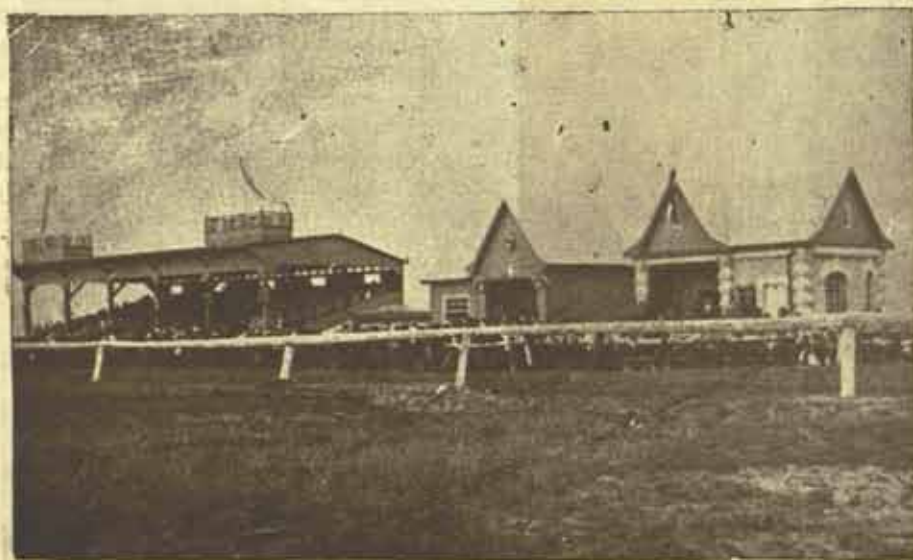
Моменат са утакмице у Цариграду.

та и других спортова.

У њену част американско и бугарско посланство приредило је у својим просторијама чајанку на којој је краљица свију спортских клубова са урођеном отмености репрезентовала своју нацију.

Госпођица Стезовић је кћи госпође Рајче и господина Ст. Стезовића сопственика аутобуског предузећа из Београда.

М. М. Н.

Поглед на трибине ново-отвореног тркалишта у Крагујевцу.

Капетан Продан снимљен на броду поред оштећеног места.

Коњаници крагујевачког сокола при суствују отварању хиподрома.

Официрска препонска трка на новоотвореном хиподрому

Са озренских огранака

Ретко се може наћи тако леп крај у Србији, као што је околина Сокобање са огранцима Озрена. Живописни предели остављају најдубљи утисак туристима, који увек радо посећују околину. Озрен је створен не као планина, већ као неко уживалиште за љубитеље лепе природе. Ту нема ничега што је људска рука створала. Ту је све природа донела на свет, с тога су они крајеви увек пуни романтике. Гледајући оне лепоте, човек се не може одвојити од њих, докле год га нека виша сила не одвоји — окови цивилизације. Свако се осећа сретним када се нађе у тој живописној природи, јер ту налази увек прави одмор, далеко од великоварошке вреве, далеко од свакидање борбе за егзистенцију живота.

Пођете ли од А. Водопад Рипаљка на речици Градашници код Соко-Бање. лексинаца ауто-биллом, добијете осећање, да ће те да одете у крај, који је како се оно каже »Богу иза леђа«. Али не. Одмах се разведристе, када уђете у Боависку клисуру, кроз коју хуји Моравица, над којом се дижу литице Озрена и Буковица. Кривудава пут вијуга, пење се над блага брдашца, а опет после понирете. Криво проширење код села Бавна везује ову клисуру са Сокобањском, која је романтична ја од ове прве. Многобројне вијуге и брски потози излопци су пут и вама ни на крај памети не долази, да се љутите што је пут испод сваке критике, јер лепоте крајева одорањују ваш гњев. Из ове последње клисуре улазите у Сокобањску котлину. Са једне стране је гигантски Ртањ, док

извор, из кога куља хладна бистра вода, у којој не би могли да држите руку више од 10—15 секунда. Одавде се одваја један крак за водовод у бањи, а други хуји даље, улазећи у једно велико проширење стварајући језеро. На пропланку више »Врела«, налази се велики број плетених љуљашки, ту се преко целог дана одмарај уна сунцу болесници. Чист ваздух, природне лепоте и јаса храна, чине да се многи болесници потпуно опораве.

Један пут, који води вреко једног кланца, кроз који протиче горски поток Баруџија, доводи вас на велики пропланак у центар Озрена, где је ваздух тако свеж, где вас опкољава јединствена липова и букова шума пуна романтике. То је т.зв. Сађевица. Овде постоји један санаторијум у пољском стилу, где се велики број деце опоравља од великоварошке прљавштине и хуке. Одмах више Сађевице уздиже се домаћирајућа Општра Чука, највећи врх Озрена, која иде у висину до 1205 м. Када баци сенику на овај пропланак, изгледа као нека огромна тичурина, која се наднела над овај дивни кутак природе. Са сађевице спуштате се на један висораван, кроз који тече река Градашница, а ту нједаред са висине од 20 м. стропоштава се у провалију прави водопад »Рипаљку«. Падови њени се продужавају даље у безброј слапова, који су поплочани битром. Изнад овог водопада уздиже се доминантна стена »Јефтин камен«. О овим лепотама требало би писати ретке и ретке и опет не наћи речи, да би се све описало. Посетиоц одлази одавде са болом у души, на-

се с друге пружају последњи огранци Озрена. На њима још из далека примећујете беле кућице Соко-Бање, које изгледају као опроута зрна пшуса.

Улазите у варош. Глас сирене ауто мобила растерује живину, која се на друму у прабини сунча на летњем сунцу. Веселе главе трговчиња промаљају се на вратима дућанчиња. Сви вас гледају радоснало. Аутомобил јури даље, да код улаза у парк застане. Ту се искрцавате.

*

У средини, између два брежуља на последњим огранцима Озрена, налази се најсимпатичније одморниште посетиоца. То је »Врело«. Један јак

Санаторијум на Озрену на висини од 800 мет. над морем.

пуштајући ова места он се осећа потпуно препорођен.

На оном крају, где се пробија Моравица кроз стењаке, налазе се на брду од сивог камена развалине старог Соко Града. У урвини хуји Моравица и вечно прича о старој слави Соко Града, који је некада био тако моћан, а сада стоји у рушеонима, са којих се катанда стровали по која стена у дубоки понор, а једи болних његових прича, наткриљују јата црних гаврана, који су нашли склоништа у његовим руинама. Многе бајке и предања, говоре тако лепе и тако страшне ствари о њему, да се човеку крв леди у жилама, али ипак када га саде видите, ви се само разоноћујете не мислећи, да су ту на зидинама некада биле изложене главе бедника, на прождрљиви поглед орлова и гаврана.

Милорад Поповић.

Идилична слика бачија на Озрену (Снимак С. Ристића).

ЈЕДНО ЗНАМЕНИТО ВЕНЧАЊЕ

Чувени светски првак тениса Рене Лакост венчао се ових дана са исто тако познатом првакињом голфа г-цом Тион д' ла Шом.

ПАГАНИНИ

Овај чудни виолиниста имао је после смрти чудну авантуру, достојну живота свога тешког и чудног уметника, за кога се веровало да је у њега ушао ђаво, и ушао у причу са својег надчовечног талента мршавости тела, а чудног изгледа и држања уопште.

Дакле, путујући у Бенову, своје родно место, он умре у Ници, 27 маја 1840 од колере. Његов син укрца тело на лађу и продужи пут за Бенову. Али свештенство од њега да сахрањеног онога кога је називало демонским. Општина се сложила са свештенством.

Сли тада крене у Марсељ, затим у Кану, али у обе луке улаз беше забрањен због заразе. Очајан, он је остао на мору, љубљајући на таласима леш великог и необичног уметника, кога су људи свуда одбијали. Није знао више шта да чини, куда да однесе драгог покојника.

Приближавши се острву Светог Хонора, он опази једну стену наострежену и голу, и на томе чудном гребену, у сред мора, било је сахрањено и сакривено читавих пет година тело Паганинијево, а тек 1845 син је пренео његове остатке у вилу Кајона у Бенови.

ПРИЧА ИЗ КАСАРНЕ

— Кажи ми, Милисаве, кад ће један човек бити сахрањен са војним почастима?

Милисав обори главу и ћути.

— Дакле, не можеш да се сестиш?

— Па... кад умре... — изустити најзад Милисав.

Омиљени севдалински уметник Шандор са својим друштвом код „Потрошачке Задруге“.

БЕОГРАДСКЕ ЛЕТЊЕ НОЋИ

После симпатично проведених ноћи у дашима зиме, по хотелима, кафанама и ресторанима, ишла је престоница кренула путевима новог живота у обожљавању природе, чистог ваздуха и заносно-вредог сунца!

А када дође пријатна летња ноћ. Београд — заморен брињама дневног живота и пакленом врућином која помућује мозак — са неиздржљивим нестрпљењем размишља се по бањима, тај сама и местима где се осећа мирис природе са поветарцем и ваздухом који опија!

У тим моментима душа јури по таласима, усхићена и неке радости која пријатно узбуђује. Тада се несвесно тражи и проналази сигуран кутак у живања у коме би провео летњу ноћ

Чланице капеле „Звезде“ која сад гестује код „Новог Београда“

Цигански оркестар код „Липовог Лада“.

која је препуна расхлађеног алкохола и укусних хевалчића, разнјиха и других специјалитета.

Дошли сте на терасу ресторана »Задруга«, т. ј. у најреживљивији кутак Београда да гурмански мезетипшете о вином које гошћаво расхлађује. Ту вам опијају нерве уметник и геније за севдах познати Шандор. Целу престоницу је залудео са шлагером »Дона Клара« и најновијом севдалинском песмом »Зрачак вири«! Тај вем је мајстор и за модерно-класичан репертоар. Шандор »бачи« толико је симпатичан да публика лудује за њим. Поред чека Шандора лафови су и његови друђи — тако исто у уметници, — као Ј. Торка, два Ритера, Јосип Ј. Још, Гаја Раду и М. Вагнер.

Из »Задруге« дођете у бању »Нови Београд« код Чубурица Раде »батлије«. Још нисте ни ушли ви се клачите од радости што ће те измисли за-

довољство да слушате са дивљењем дамен-капелу лепотица г-ђе Катице! Кад погледате мадам Катницу, вас обузме нека нежност, благост и питомост. А, кад погледате њен пензички ансамбл, ви падате у такав мерак да не спонадне дрхтавица. Све су враголосте и лене. Не знате која је лепша! Да ли Паула, Бебица, Викница, Ивилица — или Роза, Марјанка, Ивка!

Одатле ударите на Нови Ђерам у »Липов Лад«. Ту је такав ладовина да вас мерак целог поплави од вина и пива. Па није ни чудо Гаја — Чубурац свира. Кажу његови земљаци да га због тога зову »Гаја — поплавица«! Одатле, изко кажу Нишлије, уморни од поплаве, кренете у Скадарлију — престоницу боема код »Два Јелена«, да уживате у »скадарским пејсажима« како рече један песник.

Шта мислите ко свира у Скадар-

лији?? Пашко — Душан Попаз са татком и браћом. Он је «најлаф», што кажу браћа Јатиганмалци. Код Душко засвира никоме не да мира. Нарочито ону маџарску »Од како си туђа жена«. Иначе он све зна да свира јер се первира што нешто не зна!

Затим смо напустили ресторанију код Два Јелена и упутили у пивницу код »Човића« — да чујемо чувену нишку циганско-севдалијску музику г. Фаика Асановића.

Мандов Асановић са таквим је осећајем свирао чувене песме из нишког репертоара да нас је просто задивио. Он нам је свирао чувену песму нишких ловџија »Калча у лову на мачори и цвицани на чандије сос клопну од ћеремиде и лајим унутра«.

Најзад, долази полицијски час »Три сат« када севдах тренутно обамре да продузи свој живот за идућу ноћ.

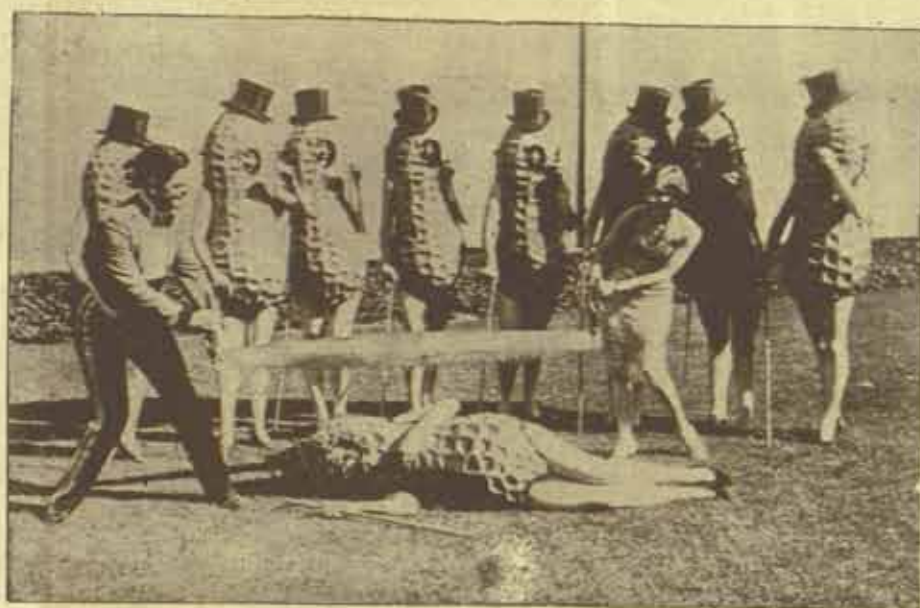

Мил. М. Кутлешић.

Чувена нишка севдалинска музика Фаика Асановића код »Човића«.

Душко Попаз са својом дружином саира код »Два Јелена«.

Једна гротескна сцена коју су могли само беспослени Американци да приреде.

Лео, син г-ђе Ангелине и г. Јосипа Папо из Бос. Градишке.

Недељне Илустрације

Измојљенији француски глумац Морис Шевалије, који је у Америци поживео врло велики успех.

Недељне Илустрације

СА ИЗЛОЖБЕ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ УЧИТЕЉА

Прошле недеље приређена је у основној школи код Саборне цркве изложба радова учитеља, учитељица и ђака основних школа крајевине Југославије.

Тих дана престоница је показала велико интересовање и са нарочитом радозналости сваку изложбену ствар посматрала.

На изложби могло се приметити око четири хиљаде врло укусних и прецизних радова.

Земаљска изложба југословенских учитеља верни нам је доказ, да су учитељи наше државе препуни енергије, елана и воље за подизање и унапређивање наше народне школе, да би се пошло путевима великог успеха који је неминован и непобитан.

Југословенски учитељи показали су да имају урођени смисао и за у-

Приређивачки одбор на изложби југословенског учитељства

Изасланик Њ. В. Краља пуковник г. Сарић и г. Драг. Ђорђевић, начелник Министарства Просвете на изложби југословенских учитеља

метност, као и за хигијенско-практичне проналаске.

Најинтересантији део изложбе бесумње је оделење за ликовну уметност. У том оделењу нарочито су примећени радови бивших учитеља: сликара Станоја Јовановића и вајара Михајла Живића.

Та два академичара располажу несумњиво талентима. Господин Станоје Јовановић са великим успехом решава проблеме композиција, линије, боје и тона; док еквилибар маса делује отмено и достојанствено. Његова су решавања на путу великог изграђивања сликарског. Сликара Јовановић био је ђак г. Бецића и живи стално у Загребу.

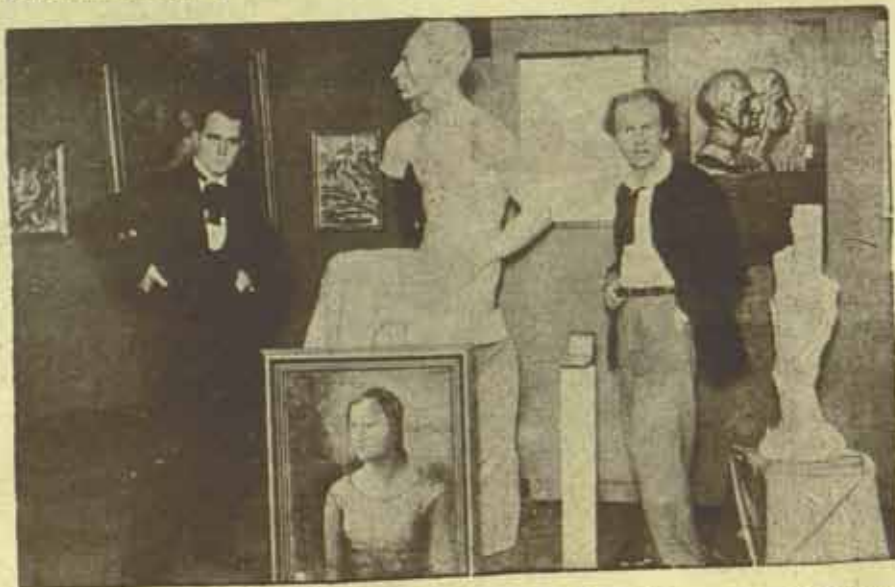
А за Михајла Живића може се рећи да је необично јак, снажан и

полетан у потезима својих вајарских рукотворина. Његова се уметност базира у духу националном и наше расе. Вајар Живић био је ђак генијалног југословенског мајстора Мештровића и живи у Осеку.

Поред њих могу се споменути и радови Јулија Томића наставника птица у Броду, који нам доноси аутопортрет и неколико успешних композиција. Затим Лукиновића, Шупука и Радоја Ивакића из Осека са гарнитуром покућства и тиквицама у шарама народних мотива.

Одељење народнога веза у разним мотивима било је веома интересантно и привлачно, а тако исто и одељак женскога рада био је скупocen и богат.

М. М. К.

Сликара Станоје Живановић и вајар Михаило Живић поред својих радова на учитељској изложби

МОТИВИ СА ГОРЊЕГ ЈАДРАНА

Јадранско вече у Крушевцу

Г-ца Љубица — Љупче Радовић, студенткиња права, изабрана за Мис „Јадранско вече“ у Крушевцу.

У прошлу суботу вече Удруж. Ратних Инвалида за Област Београдску, приредило је у корист својих сиромашних чланова веома успело „Јадранско Вече“.

Забаву је отворио пригодним говором о значају наше народне поезије и њеном утицају на развитак наше књижевности наш сарад-

ник г. Коњхоцић. Затим је наш познати и више пута одликовани гуслар г. Илија Ђуковић одпевао смрт Краља Петра Првог, уз гусле, што је присутна пуолика одушевљено поздравила.

На овој забави уз суделовање жирија и нашег сарадника извршен је избор „Мис Јадранско Вече 1930“ у Крушевцу. Жири су сачињавали; Г-ђа Наталија Браловић, председница Кола Српских Сестара, Г-ђа Видосава Коче Љотића, г. г. Др. Момчило Лазаревић општински лекар, Мића Димитријевић, Душан Торпковић и наш сарадник г. Коњхоцић.

За „Мис Јадранско Вече“ у Крушевца изабрана је на свеопште задовољство присутне публике симпатична и врло лепа госпођица Љубица—Љупче Радовић, студенткиња права. Г-це Зорка Стефановић и Дана Милетић добиле су после г-це Радовић највећи број гласова.

На забави били су запажени: г. Ђенерал Милорад Обрадовић, Управник барутане „Обилић“ са г. г. официрима и чиновницима, г. Ђока А. Дреновац, председник општине, г. Коча Љотић, индустријалац и многе друге угледне личности. Од штампе био је присутан г. Рака Љ. Ст. Милутовац, уредник „Крушевачког Гласника“. Запажене су и

Приређивачки одбор „Јадранског вечера“ испред споменика Носовским јунацима у Крушевцу.

лепе тоалете г-ђа Белотрпих и Петковић.

Анимирана забава текла је до касно у ноћ. Присутне су биле и хазенкиње „Југославије и Сокола“, које су сутра, у недељу одиграле једну пропагандну утакмицу.

Ал. С.

Пред биоскопском сезоном

У прошлом броју донели смо први део изјаве г. Ч. Цветковића, директора биоскопа Коларац—Касина—Колосеум, о наступајућој биоскопској сезони у Београду. У овом броју нашег листа доносимо други део те изјаве.

— Од осталих немачких тонфилмова, које ћемо довати у наша три биоскопа, потребно је навести ове филмове: „Недељу дана среће“ у коме пева чувени оперски певач Јозеф Шмит, а филм је у режији Тиле-а, који је режирао „Валцер љубави“. Кабинет др. Ларифари је један тонфилм који претставља пародију на све досадање тонфилмове. Овим је у главном завршена продукција Мосингера.

Исто тако ове године приказиваћемо низ одличних филмова од „Стар-филма“ који има већи број одличних немачких филмова, а међу њима на првом месту долази „Танго љубави“, у коме ћемо видети исте глумце из филма „Валцер за два срца“.

Највећа сензација у немачкој филмској индустрији у овој години несумњиво да је филм „Драјфусова афера“, која је своједобно исто тако претстављала највећу политичку сензацију у целом свету; главне улоге у овом филму играју Фриц Кортнер и Хајнрих Георг. „Дреј Медлхарс“ је чувена Шиб-

рова оперета, режију овог филма води Геза Болвари, кога познајемо из „Валцера за два срца“. Исто тако добар је и филм „Песма је завршена“. Најзад ове године имаћемо као тонфилм прву словенску оперу „Продана невеста“ у коме учествују прашка и берлинска опера. Исто тако биће нарочита сензација филм „Тараканова лажна царска кћи“ један веома скуп филм, за чије је стварање узет мотив из доба Ката-

Парамунтова звезда Клара Бов ужива крај морске плаже.

рине друге.

Ових дана успело нам је да закључимо један већи број филмова са америчком кућом Парамунт. Парамунт спада међу прве филмске куће у Америци и може се рећи да је он уложио веома много труда у овогодишњој својој продукцији. Нарочито Парамунт је учинио један велики корак, који се састоји у томе да је он све своје боље филмове превео на све европске језике. Тако ће Београђани имати прилике да чују у овој сезони два до три филма на нашем језику. Један од највећих тонфилмова Парамунта је «Принц супруг», који је у Паризу пожњео невиђене успехе, тако да се дуго давао без прекида од 9 сати изјутра па до два по поноћи. У овом филму главну улогу игра славни Морис Шевалије. Морис Шевалије игра такође главну улогу и у филму «Песма Париза». «Са адмиралом Бердом на Јужни пол» зове се тонфилм који ће бити сав на нашем језику. Филм «Тихи непријатељ» биће највећа атракција сезоне, јер ће то бити први тонфилм на српском језику. «Пази Харолд» зове се филм у коме се први пут појављује Харолд Лојд у том филму. Филм «Тајанствени Фу Ман Чу» је као такав први где ће се видети и чути све мистике мрачног оријента. «Парада Парамунт-а» зове се филм у коме играју сви глумци Парамунта. То ће бити једна врста ревије Парамунтових звезда. На крају не треба а заборавити и филм «Краљ скитница» у коме пева чувени Денис Кинг. филм је сав у колору. Најзад, Парамунт ће нам дати још један велики низ одличних филмова као што су филмови «Његова пријатељица Анет», «успаванка», «Жена у дунгли», «Иза завесе» и т. д.

Уз све ове филмове наши ће биоскопи дати и краће тонфилмове као што су журнаи, руске песме, разне ревије, Мики Мауз и многе тонфилмске шале. Као што видите наша управа је уложила доста труда да пружи један одличан програм у ова три биоскопа за ову сезону, завршио је г. Цветковић.

Ип.

Г-ЋА КОЛЕТ О ВИНУ

Приликом изложбе вина у Туру, г-ђа Колет послала је овај шармантни аутограф:

„Каква су дивна ваша вина! Од њих је умро Карло VII. Кад ручам у вашем крају — где се не руча без пића — ја потом обарам главу, улазећи у катедралу.”

Адмирал Берд по повратку са Јужног пола.

Колика је жудња за водом у ове летње дане најбоље се огледа на изразитим лицима ових пет Енглескиња,

Једно весело друштво на плажи у Црквеници

НА ГОРЊЕМ ЈАДРАНУ

Све се врти око Црквенице

Види се, да Лидо није далеко, чим се примакнемо стојеру целог хрватског Приморја. У Црквеницу се сјурио сав онај свет, који је свукуда дотле ишао на голо сунчане, па је најзад навратио на један монденски вермут, на један заносљиви танго у паласу „Терапије“, на један задњи флерт у најкосмополитнијем нашем купалишту. У Дубровнику можемо доиста наићи на ише сунца и готово стајно плаво небо над главом, без облачка; у Дубровнику, томе центру доњег Јадрана, можемо наићи на поезију медиевалску, на ретке археолошке ужитке, опијајући се парфемом прошлости који избија из старих градских зидина и уских уличица кроз које су векови прохујали, оставивши их нетакнуте. Све то може бити један плус за странца, који је дошао да ужива лето. Али Дубровник при свем том, поред својих елитних хотела и лених купалишта није добио репутацију једне монденске плаже, као Црквеница. Тамо су четари — пет купатила и ни једно централно, велико, монденско. А овде се долази с пакетом пицама. Овде и мушки, а женски свет особито, износе на видик свој интимни шик, своју креветску, лежерну елеганцију. Ко не понесе читаву колекцију пижама, свих могућих десена и боја, боље би било да тражи неку скромнију плажу, јер ће савим одударати од проноскираног тона Црквенице. Већ се то увело. Пред одлазак на купање, цео свет је у пижамама. Променада у подне крај мора, — где сваке године мале палме и јужно зеленило дају све јачи утисак парка, — одиграва се

Г-ца В. Барјактаревећ, балерина
Народног позоришта на мору

Г. Владета Драгутиновић, члан Народног позоришта, обишго је овог лета моторним чамцем цео наш Јадран од Котора до Сушака. На нашим сликама види се г. Драгутиновић приликом стицања у Дубровник.

такође у пижамама. То је читав дефиле елегантног света, особито Мађарица и Пољкиња, које су ове године бројне. Следећег лета сигурно ће се бирати мис — ако не и мистер — пижама, јер и мушки су се савим залегли за ову подесну и комотну елеганцију.

Ко је пратио развиће ове наше монденске плаже кроз целу деценију, ко је још познаје од пре рата као скромно рибарско местанце, задивље се напретком задње деценије. Близина светских пруга, непосредност главне наше артерије — Сушака, кроз који струји сав наш сувоzemни и поморски транзит, чала је Црквеници могућност да се развије врло брзо у једну посећену бању, која сваке године зида, досиђује спрат на спрат и руши старе кућерке скромног приморског типа, где су вековати наши рибари и морепловци, па подиже на њима хотеле који носе звучна и страна имена, Вин (Беч), Еспланада итд. (да поменемо само најновија здања).

Зато је плажа у Црквеници једно чудо за себе. И ако је пола километра дуга и песковита, постаје све тескобнија, пред силном навалом странаца, особито у подне, кад је сунце најјаче и кад се главе зароне готово у песак о кожа пржи. Преклање се није могло честито корачати. Ишло се с муком и саплитало о нечија ребра (евентуално с дојкама), јер су тела лежала саблажљиво једна до других, сардински поређане, што није изазивало никакво гнушање, лити протесте, већ мампило на против све веће гомиле, да се уплету у ту симфонију обнажених тела и испружених удова, на паклом сунцу. Ове године признаћемо није било толико странаца.

Доминирао је наш свет. Особито женски и леп. Било је таквих, као г-ца Сека Грујичић која је могла на једном готово међународном турниру за лепоту однети прву победу

и бити проглашена, — без икаквог локалног патриотизма — за мис Приквеницу. Она је ту част заслужила једне ноћи, у банти хотел „Терапије“, кад се вршио страсно избор најлепших девојака. И из Загреба су дошле лепе даме. Са свих страна Југославије и више него обично, него раније. Особито је било изванредних младих госпођа, за којима је жири жалио што су се рано удале и тако себи онемогућиле ловоров венца лепоте. За једну такву младу госпођу, Српкињу, прављена је читава анкета за столом жирија; у коме се је крају Србије зачела њена лепота. И за дивно чудо, одговор је био: у једном скромном, забаченом местанцу крај Дунава, где нас велика река оставља....

Ипак, поред мањег броја странаца плажа ће се проширити, односно продужити још за једно стотину метара, посути песком који је велики пријатељ и забављач деце и није далеко испред хотела „Еспленад“... Једнога дана, плажа ће допрети до купалишта хотела „Терапије“, свом километарском дужином, и свукуда приступачно за децу, јер се по двадесет метара може улазити у море, до прве године, ходајући по песку. У томе је та предност Приквенице. Зато сви верују у њену будућност и регулациони план, који је сада довршен, даће за кратко време овом купалишту светску привлачност, допунујући њене природне могућности, са раскошним естаблишментима, без којих нема модерна репутација. Приквеница то заслужује.

Она ће остати оно што је већ сада, једина наша плажа, у којој се светлост готово не гаси, где се живот дневни наставља хучно и кроз ноћ. Ко жели покоја, до мле воље може бивати оближње тихе луке: било Краљевицу са старинским Франкопанским дворима и лепим купалиштем, било Селце, три километра далеко, које постаје готово предграђе Приквенице, а где се удобност акцентира све јаче из сезоне у сезону. Или пак мало даље, до Новог, где су махом београдске породице, верче Новоме, па даље све до Сења, под Велебитом, који затвара и отвара излазе на пучину, куда бура сваки час запенуши Јадран. Ко воли мир, рано лежање, одмор тела и потпуно одвојеност од света, може се идеално наћи по тим оближњим лукама али се у Приквеницу не долази стим намерама. Уз пуне кофере пижама, вуче се један нагон жудње за фливорним доживљајима, који парави пријатне арабске у нашем животном албуму. На све стране су оркестри, организовани соарен, разне „оријенталске ноћи“, и циганске

Две симпатичне читатељке „Недељних Илустрација“ из Аранђеловца.

арије, које одјекују најлепше у зору. При тој усталасалој музици, састављају се столови, руке и срца. Тај ред иде врло брзо.

За тренутак се склапају пријатељства и наздравља оним савезима, које дипломати још нису склопили. Колико ли је таквих сентименталних Локарна потписано у Приквеници? Свакако сијасет.

Ако то очекује маме и тате, и мо-

Г. Јањенко, наш Адолф Манжу, за време летовања у Сплиту.

дерна деца имају у Приквеници серију забава, особито у „Терапији“, где се приређују њихови магисии, са забавним костимима и наградама. Имају деца на расположењу и мале магариће, на којима се сликају, у ходу кроз купалишну вреву.

За цео свет је удешен провод. Али поврх свега нећу заборавити реч једне љупке Енглескиње, која је дошла са кћери једног нашег бившег министра, — својом другарицом из париског колежа за девојке, — да проведе неко време на нашем Јадрану. Ступајући први пут у плаве воде његове, она је изненађено и раздрагано, довикнула:

— Како је ова вода топла! У њој се може остати дуго и пријатно, док код нас у енглеским купалиштима и на норманским плажама, морамо радити гимнастику да се загрејемо у води...

Да, то је предимство, огромно, наше јадранске обале, над свим тим светским плажама северних народа, који су изградили далеко већи комфор за госте. Нису им могли пујити само ову пријатну температуру воде и ово сунчано зрачење, које ће привући из године у годину све већи број странаца и направити од Приквенице најкосмополитскије наше купалиште, стојер нашег модерна, највеће петалиште у пижамама кроз целу летњу сезону.

Видећете већ, почев од јуна 1931 године.

М. Световски.

Симпатична Дороти Ђордан у шпанском костиму.

Једно ново откриће

Каријера Дороти Ђордан

Једва би се могло очекивати од једне младе Американке, која има лепо лице добро грађену фигуру и диван глас, који је једном већ одјекивао на опречној позорници, да ће се она провући у филмски атеље у моменту вратарева непажње.

А ипак то је учинила Дороти Ђордан, која данас игра као партнерка Рамона Новара у његовој првој филмској оперети »Devil May Care«.

Као познати члан једне »Musikal shaw« на Бродвеју није то заиста било потребно — али догодило се то, како Американци кажу »за љубав спорта«. И тако је она умукнула у атеље »Inated Artista« иза леђа Кербера и постигла да су од ње учинили пробни снимак. Двадесетчетири сата доцније држала је у рукама уговор према коме јој је била осигурана друга женска уло-

га у »Укрупњеној горопади«, првом говорећем филму Дагласа Фербанкса и Мери Пикфорд.

У том првом говорећем филму, познатог уметничког пара који се недавно развео, имала је велики успех. За време снимања Даглас Фербанкс је често пута дао признање о игри нове глумице. Ова хвала не би можда на коме другом месту значила много, али у Холивуду је то исто тако као да јој је то неко изрекао на јаким звучник пред масом света. Тако се одмах иза кратког времена свуда причало да је Фербанкс открио једну нову звезду и мала Дороти која се увукла у филмски атеље, добила је ускоро велики број понуда.

— Још никада пре тога у мом животу нису ме нигде толико хвалили као овде признала је она у једном интервјуу. На позорници честитају колеге сваком ко је доживео успех

и с тиме је ствар свршена. Али овде у Холивуду, кад неко некога похвали то значи цели свет и његова вредност расте код сваке похвале најмање за 20 процената.

А Дороти Ђордан, може се заиста похвалити, јер она је у правом смислу дражесни створ. Изгледа да је тога мишљења и Рамон Новаро јер он се већ побринуо за то, да осигура своју малу партнерку и за филм »The House of Troy«, који ће се снимати после »Devil May Care«.

ПРАЗНИЧНИ ДАНИ.

До пре неке године кад нас је био велики број празника, пада се није рачунало. Добра трећина дана у години, рачунајући ту и недеље, били су празнични дани. Данас је тај број знатно смањен. Тако имамо свега 5 државних празника и 11 дана када су радње затворене због државних празника. Интересантно је видети како у том погледу стоје друге земље.

У Француској постоје 13 празничних дана. У Британској и Сједињеним Државама свега седам. Мухамеданци у Индији туку рекорд од народних дана. Тако они имају 62 дана у години кад се не ради. Осим тога одмарају се сваког петка, што са рамазаном чини 142 дана годишње. Индуси се задовољавају са свега 11 празника. Док међутим Мексиканци празнују 131 дан сваке године, на велику радост запослених и омањане паша. У царичиној Русији било је 80 празничних дана. Совјети су их све до једног укинули, не остављајући чак ни недељни одмор.

Дороти Ђордан се спрема на пут авионом.

Познати амерички поларни истраживач Вилкинс намерава ускоро да оствари свој план о путу на северни пол помоћу сумарена. Он је у ту сврху већ добио од америчке морнарице један стари сумарен који ће бити преправљен за ово путовање. Вилкинсу је нарочито стало да види постоји ли какав водени пут на самом полу, који би доста скратио растојање између старог и новог света. На слици се види Вилкинс (у средини) приликом примања сумарена у Филаделфији.

И у конзервативном Лондону је такође почела борба између модерне и старе архитектуре. Неколико већих, старих зграда, осуђене су на рушење, а међу њима и познати хотел Сесил. На место ових древних грађевина, биће подигнуте нове, огромне палате у модерном стилу. Поводом овога у Енглеској штампи са горчином је констатовано да ће поново 2 милиона тона старог Лондона бити бачено са теретним камионима. — На слици се виде радници на украшеном одаку хотела Сесил.

Карло Велики и калуђер

Карло Велики, Франачки краљ из осмог века био је познат као један од највећих владара старе Француске, био је необично правичан и строг а водио је о свему рачуна. Једном приликом доставе му да је неки старешина манастира, по имену Сен Гал, човек који по своме знању не би требао да заузима такав положај. У ствари достава је била лажна, али Карло Велики незнајући ништа, реши да га испроба.

Ускоро старешини манастира дође весник са преписком тужбе која је противу њега подигнута и наредбом краљевом да у року од шест месеци има да дође к њему и да му одговори на ова три питања:

— Рећи ћеш ми најпре, писао је краљ, колико ја вредим. Затим колико треба времена да се обиђе кугла земљина и најзад рећи ћеш ми шта ја мислим у моменту кад те будем примио и доказати да је то што мислим погрешно.

Карло велики је био добро смислио своја фантастична питања, уверен у напред да старешина неће бити у стању да на њих одговори и да ће смерно признати своје незнање.

Несретни старешина манастира дупао је главу и дан и ноћ како да одговори на чудновата питања. Никако није могао да се искобела и у колико се приближавао крајњи рок он се све више замарао док најзад није пао у постељу болестан. Једног дана посети га један млађи калуђер и рече му да му се повери, не би ли му помогао.

Иако није веровао у какву помоћ с те стране старешина му исприча свој случај. Калуђер је мирно саслушао и пошто је мало размишљао, рече:

— У ствари ви не би требали толико да се секирате због тих питања. Ја ћу узети на себе да вас извучем из те ситуације. Пошто ви не можете да се крећете ја ћу на ваше место отићи у двор код краља.

И тако се калуђер, преодевен у старешинино одело појави код Карла Великог у одређени дан.

— Дакле, је ли си ти нашао одговоре на моја питања? — упита га краљ.

— Надам се да јесам, одговори скромно лажни старешина.

— У толико боље, рече краљ, заинтересован шта ће калуђер одго-

ворити. Дакле, колико је вредим?

— Двадесет девет талира — рече калуђер.

— Тако ми браде, то није много!

— Сире то је свега један талир мање него што је продат Исус Христос, син Божији...

— Тако је, рече краљ, и ја бих био крајње уображен кад бих мислио да вредим више. Али сад ми реци колико времена треба да се обиђе око земље?

— Идући за сунцем, Сире, требало би 24 сата.

— Видим да имаш одговор на свако питање и да су те оклевали. Па ипак сумњам да ћеш погодити моју мисао и да ћеш доказати да је погрешна.

— Сире, Ваше Величанство мисли да се пред њим налази старешина Сен Гал, мучећи се да одговори на постављено питање.

— Тако је, доиста.

— Мисао Вашег Величанства је погрешна пошто сам ја обичан калуђер а не старешина.

— Признајем да сам побеђен, завриши Карло Велики. Калуђер који толико зна заслужио је да буде награђен.

И тако је овај калуђер постао старешина једног манастира, чије је место било упражњено.

ЈЕСЕЊА МОДА

Романтичне девице двадесетог века.

Модерни комбинезони.

Два тона, који су били обележе-ни пролетње и летње сезоне, сад се нарочито истичу и појачавају. То је елганција и отменост.

Можда ће се нека дама зачудити. Зар жене нису биле увек елгантне?

Одговор је на то кратак: Не!

Зар је могла бити елгантна и отмена жена која се кретала у свитеру и пуловеру од јутра до ноћи. Изјутра свитер, после подне, у дансингу, у позоришту. То је био онај спортски тон, који је једно време захватио све жене, да су се често виђали велики контрасти у дансингу светске ривијере: дама у свитеру, од свиле или вуне, а око врата грлица у вредности милиона... Сва елганција састојала се тада у свитеру, а о великој моди, о тоалети вишег стила мање се водило рачуна. Сад се појављује предатна, компликована линија, али отмена

и у тој својој компликованости, јер се спушта до земље и не пресеца, силуету жене на половини листа или одмах испод колена. Дугачке хаљине дају тај отмени тон женама, неко аристократско достојанство, чак и више пристојности, више дражи, јер оно што је дискретно, више има изазивачког у себи. Један мушкарац неће се више заустављати погледом на женским ногама, али он ће видети њену силуету, много лепше извајану.

Тоалете имају сада безброј варијација, и фантазија великих сало на дошла је до своје кулминације... То, ипак, није ништа ново, већ старо, али улепшано и стилизовано. Најмодернији модни журнал који прелиставате, личи вам на неки од пре сто година... Као да су све то девице из оног доба, тек изашле из манастира, увек оборених очију, румених образа од стида, и устрептала срца на прве љубавне изјаве. Тако изгледа, али кад модерна госпођица обуче ту дугу хаљину, она јој да још више дражи, и док игра танго и гледа право у очи свога кавалера, који јој шапуће слатке речи, а она му се враголасто смеши и њене очи говоре: »Причајте ви, али ја вам не верујем, нисам ја романтична, иако носим романтично дугу хаљину. Моја је хаљина илузија прошлости, а ја сам стварност модернизма«. Али слатко је добити макар и један тренутак ту илузију романтизма и сањалачких чедних душа...

Тоалета је данас декор, која изазива сањарење. Зар није сан једна

Јесењи костими.

Јесењи мантилови

дивна хаљина од црног тила, са ришевицама од тафте, дуга до земље, и са крајном од плаве тафте... Па друга, од чипке слојеве кости, а жакетић од црне тафте. Моаре свила опет заузима видљиво место у колекцијама. Жакетић од моаре-а на хаљини од тила, или цела хаљина од плавог моаре-а, и са воланима који је обмотавају од појаса до земље.

Две боје се појављују, врло симпатичне и свеже: зелено као смарагд и розе као кајсија... Хаљине су од зеленог муслина, зелене тафта, или бео муслин зелено импримирани. И вечерњи мантил је дуг, од зеленог велура. А како тек изгледа кад је на некој плавој или црномањастој глави сомотска тока кајсијине боје. Више је, ипак, за плавуше.

Јесењи мантил је припијен уза струк и доста израђен. Боја какао, марон и црно видиће се на мантиловима. Али крзно је неопходно на јесењем мантилу. Никада се крзно није тако видело као данас. Свуда се види, и на рукама, и крајни, и при дну.

Костим увек улази у гардеробу и модеран је три четвртине, а носи се и краћи.

Компликованост тоалета изазвала је и компликованост рубља. Најмодерније је рубље од крепдешина, а комбинизони се праве и од крепсатена. Две боје остале су за рубље: бела и розе. Оне друге, зе-

Тона, ташна и цвет од тафта.

лено, виолет, жуто није више у моди...

О женској моди може увек много да се пише, али у последње време и мушки салони се труде да сваки пут унесу неку новину у мушку тоалету.

Тако је сад модерно код мушкараца, да жакет буде браон боје, на панталонама са браон пругама... Зато ко шије жакет нека тако

прави. Али код мушкараца је то другачије...

Сваки ће сад рећи:

»Нека, хвала, ја ћу ипак, да шијем цри, или грао јер ће то изаћи из моде.

А жена одмах прихвати. Зато се мода труди да жени, као својој верној поклонници, пружи све што може да је лепше украси.

НЕ СМЕТЕ ЗАБОРАВИТИ

Ка при повратку з бање употре-ите за чишћење и дезинфекцију лично сретство

TUT-TOX.

TUT-TOX
TUT-TOX
TUT-TOX

уништава све инсекте. је за домаћу хигијену оно што је сапун за одржавање тела. је течност која се специјалном пумпом у виду магле пушта у просторије и са ваздухом продире у сваки па и најмањи инсекат и уништава га.

TUT-TOX

главни депо за Југославију у трговини боја НЕДЕЉКА К. САВИЋА,

Коларчева 5. БЕОГРАД Краља Милутина 35.

Из дневника лепог мушкарца...

Понедељак

Јуче сам их срео заједно, обадве су до ушију заљубљене у мене, Мима и Горица... Ја вешто балансирам између њих двеју. Ако једној направим комплимент, одмах паралишем пакост у очима друге другим комплиментом. Оне су тада привидно умерене, али осећам да је то само затишје, и да ће изненада да пређу у отворени напад једна против друге. А сад су још интимне пријатељице, које се пољубе, ласкају једна другој, а свака од њих, кад је насамом са мном, рећи ће, тек као случајно, неку ману или дефект оне друге. Ако сам на журу код Миме, пазим да подједнако играм и са Горицом... И обратан. И тако се вешто извлачим, да свака мисли да сам у њу заљубљен, а ја нисам ни у једну. Мима има лепе очи, осећам сва се топи кад игра са мном, али је мршава, мршава као сврака... просто ме страх да ми не издахне у рукама кад играм с њом. За време танго-а или фокстрота сва сам јој ребра избројао... Горица има лепшу фигуру, чисто ме греје њена облина кад играм с њом, али нос, дугачак, да је не би могао од носа пољубити... Није ни једна по моме укусу... По некад помислим: Сироте мале, гледају ме као мачићи, и свакој читам у очима: »Узми ме за жену...« Јест, кад бих ја био луд... Могу да бирам коју год хоћу девојку, нема те, која се не би у мене заљубила... Али шта вреди само љубав... Ја уз љубав тражим и цифру, и ништа мање него — милион...

Среда

...Хтео сам мало час све слушалице да покидам... Што ме то девојче нервира, накачило ми се на врат, па ме вија по целом Београду. Кад ме не види, онда добијам писма, час љубавна, претећа, преклињући... и у сваком: »Ти си дужан да ме узмеш за жену, ја само тебе волим, ја сам одбила све просиоце...« А мени није ни пало на памет да помислиш на женидбу с њом... Упознали смо се на једном журу, мала је врло слатка, забављала ме је колосално, читави три месеца долазила ми је у стан сваке суботе. Сад ми је већ додијала, нарочито од како ми пише она претећа писма... По чему сам ја обавезан да је узмем за жену? Што су данашње девојке чудне. Траже забаве, изјављују нам љубав, а ми, мушкарци с кавалерском готовошћу изађемо у сусрет свакој њиховој жељи, и после држ', »мораш да ме

узмеш«. Одсада, кад чујем њено звончење на телефону, рећи ћу газдарици да с њом разговара... А имам још једну идеју. Покушаћу да је утешим. Она се допада једном мом другу, па, ето, могла би с њим да флертује... То би за њега било уживање, јер иначе нема много успеха код жена.

Четвртак

На журу код Луле згужвао сам све мушкарце... Кад сам се ја појавио, осетио сам, да су се сви женски погледи управили на мене... Жене обожавају моју лепоту, а мушкарци је мрзе. Заиста, пријатно је бити леп, али понекад досадно, кад видим како и ружна жена преврће очи на тебе и уздише... Баш сам играо и с једном ружном девојком, нека пријатељица једне моје рођаке, и осећао сам, колико је она, јадница била срећна, што сам јој учинио ту част.

Поразговарао сам мало с њом, видиш, паметна је девојка, али занимљивија је сва глумост лепог девојчета, него памет ружне жене... Те вечери највише сам се занимао са оном дражесном Бранкицом... Осећао сам још раније да ме та мала гута очима и док смо играли просто сам јој завртео памет... Гледао сам је право у очи и усне и шапутао слатке речи, да сам је опиио... Осетио сам, одмах, да би пристала на све концесије... Али ту морам имати обзира, јер јој је отац врло угледна личност, могао би и мени да науди... Да има мираза, ту бих још могао да помислиш на брак... Али не вреди само протекција очева, кад нема ништа да звекне... И после тога с тим фзмилијарним девојкама, које морају да се врате кући у осам сати увече, није занимљиво водити љубав... Кад она стрепи да је не сретне тата, тетка, брат... Хвала лепо... Нарочито онде, где су браћа... Ти као кербери чувају сестре, и у колико су насртљивији према другим женама; у толико су страшни према својој сестри... Ипак ми је било пријатно вече, јер сам осетио да сам центар друштва...

Петак

Ту жену сам се каприцирао да освојим, а кад ја нешто наумим, увек успевам. Није било још ни једне жене, која није капитулирала пред мојим упорним погледом... Удата је, и то баш чини освајање занимљивијим... Око онако заносне жене вреди се помучити... Уосталом, жене нису баш тако отпорне у борби. Ах, која удата жена не

превари мужа! Ако га није преварила, свака има намеру да то учини, само треба да нађе саучесника, који ће јој одговарати... По неким извесним знацима олажам да јој се допадам. Она је пријатељица, једне пријатељице моје сестре... Ту смо се упознали код те наше заједничке пријатељице... Ухватио сам неколико врло сјајних погледа управљених на мене... Ја сам био врло коректан, нисам употребио ни један комплимент... За удате жене имам другу тактику. Девојчићима одмах можемо рећи: »Мало моје...« Прву помрчину наћемо ли, можеш да је шчепаш и пољубиш... Она ће можда планути: »Ви сте дрски...« »Шта то значи«, али ти је стегни у загрљај, обаспи пољупцима, и на једном осетиш, сва ти се обеси о врат и клоње као пиле на оморини...

Али код удатих жена то је другојачије... Прво, не можеш ти њу да наведеш да зађе с тобом одмах у прву помрчину... А друго, оне све воле да изигравају поштене жене... Колико знам њих, као девојке, задовољиле су сваки свој каприц, а сад, не смеш да им направим комплимент, као да су мадоне... Овој не знам девојачку прошлост, али бих волео да је ја посветим у будућности. Трудим се, као психолог, да јој ухватим сваки гест... А ми, мушкарци, у стању смо да ухватимо сваки миг жене... Ова је метнула ногу преко ноге (ах, дивна ножица!) а ја сам зауставио поглед на оном извијаном листу... И сад, да она нема грешних мисли у себи, требало би да спусти одмах ногу. А кад она види, да ја гледам, и остаје у истој пози, то значи да у њој има заводничких жеља... Уосталом, видећемо како ће се развити ствар даље.

Уторак

Данас сам јој казао први комплимент... »Ви сте сјајни... Како мора бити срећан човек, који је ваш муж...« Она се на то кокетно насмешила... »Ко зна, да ли он тако схвата...« Размишљао сам после о тим њеним речима... Можда је само хтела да ме заголица... Препредене су жене... Ипак ме све више интересује... Али ја немам само тај један интерес... За то време вршим освајања и на другом терену, само нема толико дражи оно, што се брзо освоји...

Задржавам се сада да пишем само о њој. Нисам је видео читав месец дана, и кад смо се срели, видео сам како се обрадовала и прва

ме запитала: »Где сте ви толико времена?« — »А зар сте ви мислили на мене?« — Ја мислим увек на своје добре пријатеље...« — »Дакле и мене увршљујете у ту категорију, онако ђутуре, или само ме стављате у један кутић вашег срца...« — »Јако ви то кажете, »један кутић срца, па зар ви не знате да само муж има улазницу да уђе у тај кутић.«

Тако смо наставили један голицава разговор, и ја сам јој при растанку стегао руку, задржао моје усне на њеној руци, и погледао је у очи... дугим погледом... Осетио сам, да се збунула... Починије, почиње да капитулира... мада се још увек упорно држи...

Већ сам три везе раскинуо, а њу још нисам освојио... оно сам готово решио, да напустим сваку мисао о освајању, кад изненада сретосмо се на једном излету на лађи... Била је чаробна, у хаљини од розе муслина са великим шеширом, заноснија од свих жена... »Сад или никад, морам јој изјавити љубав...« И док је полулежала у шезлонгу, ја сам јој шапутао о љубави... Она се смешила кокетно, и мене је помало вређала та њена кокетерија. Баш сам у том тренутку био искрен, да сам се и сам чудео себи, а ко не би био, на води, кроз један млаки шти-мунг, у сутону... Њена рука стајала је на столици, ја сам је дочепао и пољубио... Наједном, она је скочила, устала, и пришла ограда лађе. Учинило ми се, да се наљутила, али кад је окренула лице, опет онај исти кокетни осмех... Сад ми је поново давала наде, и ја је шчепам за руку, и читав пљусак љубавних речи сручих на њу, и она то издржа... Али још ми није давала никакве нарочите наде, нити је одговорила »да« или »не...« Грозничаво сам је питао: »Где ћемо се видети?...« а она се насмеја »Па видећемо се... на улици...« Био сам већ љут, отишао сам од ње, и забављао с неким госпођицама... али кришом сам је посматрао, и желео да је направим љубоморном...

»Баш сам луд, мислио сам у себи, шта губим време око удате жене, код оволиких девојака«, али суета ми није дала да одустанем... »Ах, морам је освојити, у инаут, само из каприца...«

Седим грозничаво у соби, као да сам јунак неког француског романа... Цвеће, закуска... Данас је обећала да ће доћи... у шест сати... Сад је шест... Ја чекам звонце... Већ је шест и четврт, пола седам, седам... Ах, она мене да вуче за нос!.. Наједном телефон... Зврррр... Ало!

ало!.. и један глас: »Чекате ли?... Још ћете дуго чекати... Ха! ха! ха!.. И ви сте, заиста, мислили, да ћу доћи?!« Ја тек сада схватих њену игру: »Мислио сам, јер сам веровао да нисте кокетна...« »Е, па сад сте научили да кокетерија може да буде и лекција једном мушкарцу, као што сте ви... Ипак сам хтела да вам кажем »збогом«, јер вечерас путујем у иностранство са мужем... Мислим да ћете се утешити, уосталом нисте ни били богзна како заљубљени«. Ја окачих бесно слуша-

лицу: »Ала ме је намагарчила, и то мене, који сам у стању сваку жену да освојим... Ово ми је први неуспех... А ко зна?... Можда је она заљубљена у мене... па бежи само, да би се спасла... То је сигурно... Ништа, кад се врати, опет ћу извршити један јуриш...«

Уосталом, не вреди више губити време... Толико је жена око мене, толико заљубљених погледа, да већ не знам, коју преда изаберам...

Мир—Јам.

У италијанским Алпима подигнут је недавно овај необичан ресторан, који чудно одскаче од кршевите природе, пуне вечитог снега. Као што се на слици види то је један вагон-ресторан, у коме има и неколико кабина за преноћиште имућнијих туриста.

У Чехословачкој се недавно десила тешка аутобусна несрећа. Услед учестале кише пут је био каљав и клизав. Један аутобус, пун путника, исклизнуо је на једној кривини и преврнуо се у реку. Том приликом погинуло је осам путника и кондуктер. Остали су теже рањени. Једино се шофер спасао искочивши благовремено.

НЕДЕЉНА РЕПОРТАЖА

— Вагон фотографија је неколико дана. Чудо невиђено: концерт на сред улице Феноменална појава у XX веку. Велики успех модне ревије у Соко-Бањи. —

Ово је просто права напаст, драги читаоци, нисам знао да међу вама има тако досадних људи, то је нешто страшно.

Дошао молим вас ја у једну усамљену паланку, која преко лета изиграва неку ваздушну оазу. Одмор ми је био потребан као и сваком човеку, који преко целе године не диже главе од рада... први дан је прошао и које како, али сутра дан настала је права трка замахом. Докучили људи да сам сарадник «Недељних Илустрација», и знају да у њима излазе снимци наших читаоца, па онда држи бомбардуј... Већ можете да појмите у чему је ствар...

Свако би хтео да изађе његова слика. Али верујте ми да су читаоци биле најревносније у описивању са својим фотографијама... Просто нисам знао шта да радим. За два дана накупио сам пун куфер разних снимака. Дошао сам у једно безнадежно стање. Како ћу своје ствари да вратим у Београд, када су ми сапремиле фотографија сва места. То је страховита напаст, Бога ми нисам знао да по неко од читаоца може да буде толико амбициозан.

Једна ми лепушкаста шипарица са најлепшим комплиментима вели:

— Само да изађе слика и онда је све у реду, просиоца ће бити на све стране...

Знаете ли да од мог одмора није било ни помена? Морао сам да трчим на све стране. Свака забава, жур, седељка, свуда сад морао да летим. Посустао сам, једва сам чекао да се дочепам Београда... Досадно је, страшно је досадно наћи се међу читаоце који читају моје чланке, јер молим вас свако ће ми рећи по коју лепу реч, а ја толике љубазности не могу да подносим...

Али ипак сам донекле одржао реч, донео сам све фотографије у Београд и замислите шта сам учинио са њима, изручио их у... уреднички кош...!!! Молим вас зар би све оне антракуе које се називају снимцима могле да иду негде но у кош...

Концерт у концертној дворани, у ком локалу или башти, са свим је обична ствар, али концерт са играњем на сред улице, то је нешто нечувано. То значи где сам дожи-

вео, баш у оној паланци где сам преко целог дана кроз красни минтражио одмора, а нашао се опседнут фотографијама. Замислите, пола улице је преграђено, направљена је позорница...

То бејаше пред кафаном »Соко Град«, нећу вам рећи име паланке, јер ће се можда приређивачи наљутити на толику моју нељубазност... Дивна јулска ноћ. Улица закрчена клупама и столицама, јер било је речено у плакатама, ко хоће да се седи да понесе од куће... Зар не, савим нешто оригинално!?

Сеназија...! Једна женска у костиму за купање имала је да изиграва »Женску морску нимфу«, а један младић »Мушку рибу«... Чудновато, заиста чудноват концерт са још застрашујућим концертним делом...

Заборавах вам рећи да је модна ревија у Соко-Бањи веома успела.

На ревији је изабрана »Мис Ревиије, која како ми се чини биће и Мис Југославија, само ако је Мис Соко-Бање не претекне.

Дивне лепотице дефиловале су

рисави парк засађен белим ружама, нарочито удешен за ову сврху...

Увече је приређен грандиозни кермес на »Цупану«, који је био осветљен разнобојном светлошћу. Ватромет је био тако изведен, да се нешто слично неће видети скоро у Југославији. Штета је била што се још која од лепотица није пријавила, јер ово је изванредна прилика где се лепота може уочити, која се можда крије већ толико година...

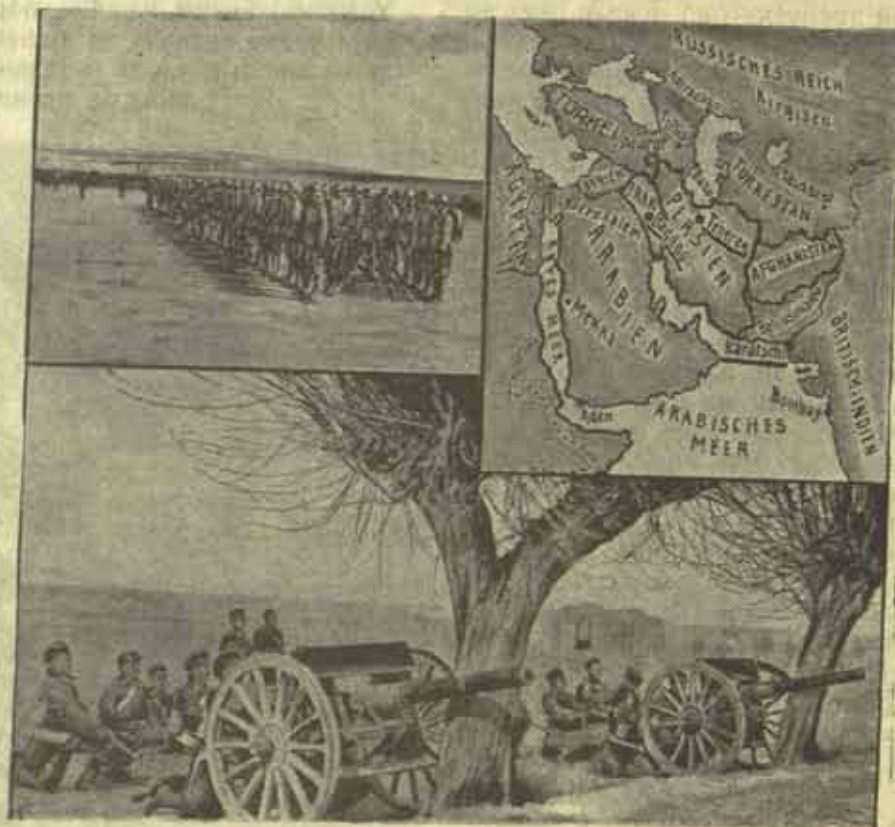
Али оно што је најгоре приређивачи су били у дефициту, јер и поред толиких прихода, морали су расходи да их прескоче, пошто су све учеснице добиле приличне свотице за ангажман... а Бога ми то ће им бити и мизан...

Ипак је успех био одличан...

Напомињем да сада у Бањи има доста места и да је Соко-Бања остала пушта, пошто је и моја маленкост отишла из ње...

Идућег пута причаћу вам о Цајлајцу.

Judex

ПРЕД ТУРСКО-ПЕРСИЈСКИМ РАТОМ?

Заостреност односа између Турске и Персије, постаје све већа. Повод је као што је познато прелазак персијске границе од стране турске војске, ради гоњења побуњених Курда који су пребегли у Персију. Ипак се верује у мирно решење овог сукоба, јер обе земље имају и сувише заједничких интереса да би могле заратити. На горњим сликама виде се моменти из овог сукоба. Гор лево: турска пешадија, која се ни по чему не разликује од модерне војске на западу. Доле персијска артиљерија са карактеристичним капима на глави. Гор лево преглед мапе.

Енглеска учтивост

За једне велике буре потоне пароброд. Спасоше се само два Енгле за и валови их избаце на један оточић. У то још једна незгода: један на једној, а други на другој страни оточаћа. За нас је то на пример врло смешно, а за Енглеze опет сасвим природно. По «енглеској учтивости» упознаје две особе једна трећа, обима позната. То значи: два непозната, где било и у каквој год ситуацији остају непознати, док случај не пошаље трећег. Ову непрактичну учтивост осетише оба практична Енглеза. Сваки је остао на својој страни оточића, који је био пун корњача и шкољка, а њих двојица гладовала. То је олет игра природе! На једној страни оточића све саме корњаче, али узалуд мука, кад је онај Енглез волео шкољке, а корњачи није могао очима да види... Његов опет комшија је доживео то исто, — њему би шле у слат његове корњаче, а сто јада, кад гази само по шкољкама... А најкомичније је било, да су се они познавали то јест шетајући се до граница видео је један — шкољке, а други корњаче комшије...

*

Кад су управо били на граници зачује први, како онај други шапће:

— Mr Brown, ко зна шта је са њим?

— Пардон! Ви споменусте Mr Browna? То је мој пријатељ! — прекиде га комшија.

— А мој стари друг! — велесо ће други.

И неприсутан Mr Brown — упозна као трећи двојицу очајника. Сад су заједно јели и скупо платише — корњаче и шкољке...

*

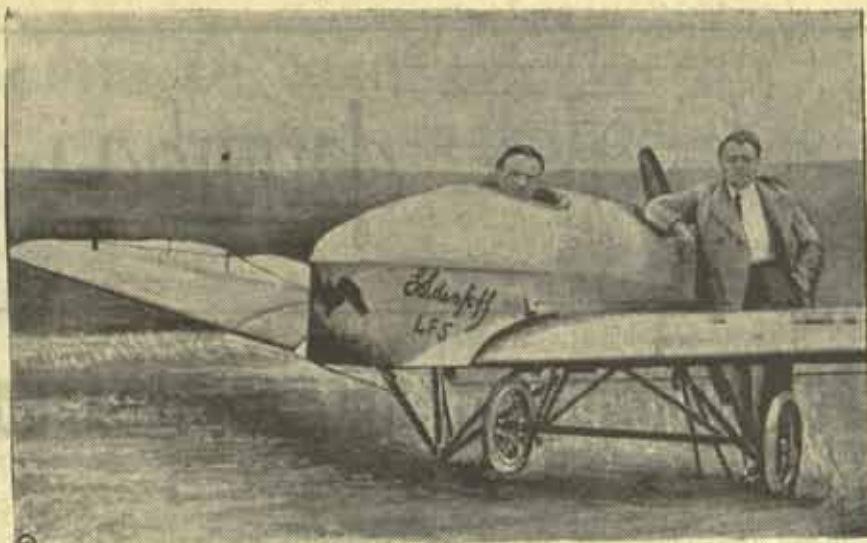
Кад су се једном шетали по обали — као обично — опазеше пароброд. Махали су и давали сигнале и пароброд им се приближи. Кад се попеше на пароброд, а на њему Mr Brown — свезан... Објаснише им, да је Mr Brown учинио некакав прекршај (преступ), па је кажњен. Оба Енглеза љутито изјавише, да са тако невиним (непоштеним) пријатељем а другом неће да путују, и надале осташе на оточићу.

*

Они се искрцаше и пароброд заплони морем...

*

Од тада не проговорише ни речи, иначе учтиве комшије. Сваки је гризао усне, — што их је такав недостојник могао упознати... И поновно настаде стари ред... Сваки

Недавно је немачки авијатичар Александар Солденхоф конструисао нарочити авион без репа, са којим је вршио успеле пробе у Диселдорфу. Приликом једне такве пробе апарат је пао са мале висине и сав се разбио. Авијатичар је теже повређен. До несреће је дошло на тај начин што је пилот хтео нагло да заокрене, још док се мотор кретао великом брзином. Према томе грешка није до конструкције. На слици се види авион без репа и његов конструктор Солденхоф.

остаде на својој страни оточића, да гази по омраженим корњачама односно шкољкама... Само њима није онако, како оно обично каже наша народна:

«И ако су живи и сад им је добро!»

Конечно таква учтивост то и заслужује!...

— Б. М. Ш. —

ИЗ СУВЕ ЗЕМЉЕ

Један Американац јадикује и грди прохибицију.

— Доиста, код нас нема слободе, рече на крају,

— Па ипак сте јој подигли велики споменик на улазу у њујоршко пристаниште.

— Да, али јесте ли приметили да је «Слобода» окренула леђа Америци?

*

Она: Драги мој, сутра ми је рођен-дан...

Он: Али пре три месеца сам ти покљонио бисерну огрицу поводом твог рођен-дана.

Она: Доиста! Како време брзо пролази!...

ИЗ СТАРИХ ДОБРИХ ВРЕМЕНА.

Штробек је једно мало и врло лепо село у Немачкој. Некада, у време Фредериха Великог, ово село никад није плаћало порез и то због једног чудноватог обичаја. Заслуга припада једном епизоду, страдном играчу шаха. Да би нашао достојног противника он је објавио да ће село бити ослобођено пореза ако он изгуби на шаху. Сельаци су се брзо извештали и ретко су порез плаћали. Епи-

скоп је умро али се обичај задржао. Сваке године је долазио порезник да заплати порез али се увек враћао празних шака јер је редовно губио на шаху. Кад је Фредерик Велики, и сам велики љубитељ шаха, дознао за ово он се реши да оде. У своје шаховско знање био је тако сигуран да се сматрао за непобедног. Али извештали селаци успели су да га матају. Фредерик се слатко смејао и у знак сећања пошаље им на поклон врло леп шах са фигурама од сребра.

Општина у Штробеку је гордо показивала овај краљевски поклон странцима и туристима који туда пролазе. Сребрни шах се и данас одржао, али обичај да се порез плаћа партијом шаха данас је ишчезао.

Реабилитација професионалаца

— Ференцварош је испунио наде. —

Неуспеси Кишпешта, Хунгарије, Ујпешта, Виенер Спорт Клуба и Виене у Београду, а затим Ваца у Загребу, као и мршав биланс новог прворазредног беошког Ваца по нашој провинцији, дали су повода да се створи једно веома неповољно мишљење о лошћу средњеевропских сила. Овде у Београду се почело мислити да наша водена друштва немају шта учити од странаца, да су им потпуно равноправна. Чак је и иностранство, специјално Аустрија и Мађарска, почело гледати у нама једног опасног противника, још и више — конкурента. Зато је сваком гостовању професионалаца придавана обострано велика пажња. Странци више нису ни помишљали на неке стратегијске шетње, парадне мечеве, који би им имали донети добар материјални и један веома богат морални успех; наши пак тимови нису мислили да би морали играти подређну улогу. Они су толико добили самопоуздања, да су сваки сусрет сматрали полузваничним такмичењем за превласт Средње — Европе! Са друге пак стране, као нови, индиректан удар, документација непосредних неуспеха професионалаца, дошла је вест о нашим сјајним успесима у Монтевидеу. Све је то створило општу импресионираност о напретку, великој вредности наше ногометне класе.

И као што су, Ујпешт после пораза Кишпешта и Хунгарије и Виена после неуспеха Виенер Спорт Клуба и Ваца, кренули у Београд са чврстом намером да поново подигну палу заставу, пољуљани реноме своје класе, исто је тако било и са Ференцварошем. Он је уједно био последња нада Мађара и може се слободно рећи и један од најдостојнијих бранилаца професионалног угледа. Зелено-Бело друштво Пеште је пошло одлучно у Београд да раскрети једном са том мистеријом. То му је и успело. И то у једном убедљивом 3:0 и 5:2 маниру. Мађарски екс-мајстор је

потпуно задовољно својом игром у сваком погледу. Разноврсност акција и избегавање једног одређеног система, то је начин игре Ференцвароша. Код њега нема шаблона; он се не држи као пијан плота једног начина. Не, то му не допушта свестрана изобразба његових играча. Игра и преко крила и кроз трио. И лепо и корисно. А таква друштва би се могла на прсте избројати.

Ференцварош је класа и то екстра-класа. Слободно се може рећи да је његова momчад једна идеална целина, чије се савршено допаљиво дејство оснива на беспрекорној вредности сваког дела тима и сваког појединог играча. Његови играчи телесно потпуно одговарају великим потребама фудбала а у баратању са лоптом и у тактици су ненадмашни. Брзина, сигуран старт, робустност, владање телом, а пре свега игра главом и ратна вештина, један необично богат репертоар трикова, особине су, каквих још дуго неће бити код наших играча. Бар не у толикој мери. Али изгледа да не претерујем кад кажем да је Ференцварош један

часан изузетак, један тим каквих сигурно нема на континенту. Барселона, Вилбао, Реал Мадрид, Торино из 1928 год., Рашид, Славија, Нирнберг, Фирт и др. велики тимови још заостају за овим славним клубом. Ни код једног од њих нису сједињене све ове особине. Тек би се у енглеском мајстору Шефилд Вединдеју могла добити једна тако идеална momчад, која потсећа на сјајну естетску традицију фудбала, а истовремено и на његов савремени, целисходан начин.

Амзел, Такач 1, Кроненбергер, Лика, Обиц, Беркеш, Тенцер, Такач 2, Туран, Толди и Кохут су, изузев десног крила, идеални лоптачи.

Ужа одбрана је непробојан бедем. Стари Амзел бриљира својом присебношћу и сигурношћу. Његов начин је величанствен. Интервенције су увек благовремене. Десни бек никад није био у бољој форми. Он је персонификација професионалног играча, правог спортисте, који је сав свој живот посветио спорту. Иначе, његова брзина и гинкост би били неразумљиве. Његов друг му успешно секундира. Средњи ред одржава подједнаку везу са одбраном и нападом. Са фамозним Буковијем у средини он би несумњиво још боље дејствовао. У навали би функционисало као сат, да на десном крилу није један изразито слаб играч, који сем брзине и пожртвовања али и шепртљанства, није показао ништа. То је и код нас добро познати Тенцер, екс-Румун, бивши члан Кишижија. Веома ме чуди да је играч таквих квалитета, слабих квалификација, могао заинтересовати вођство једног великог клуба. Иначе до њега је

Такач II, фамозни стрелац за кога се то данас неби могло рећи.

Врањски спорт клуб „Хајдук“.

али који би се слободно могао назвати мозгом навале. Његова присебност и преглед игре, колосално давање лопте из сваког могућег става и често без задржавања, волеј, затим разни трикови и бога ми и шут уздижу га на ранг савршеног фудбалера. За њим веома мало заостаје сјајни Туран, играч веома хладнокрван и савршен у владању лоптом и телом. Тодди са Кохутом сачињава један снажан ансамбл, који не функционише тако допаљиво, као Такач и Туран, али који зато игра енергичније снажније и брже. Наравно да су и ова двојица у стању да приреде нешто лепо.

Резиме: Ференцварош је својим гостовањем доказао, да наше лоптање још није достигло врхунац; да још има да се усавршава, да се изглађују недостатци и употпуњују врлине. Али то не мора и не може да значи, да наши клубови не могу са успехом да се носе са странама. Напротив, ми и даље гледамо оптимистички на те, интернационалне сусрете. Класа Ференцвароша је најмањи разлог, да би се могло веровати у неприкосновеност осталих тимова. Јер Ференцварош је изузетак.

У осталом, ни њега не би могла да изненади несрећа, ако би се врагио други пут празних шака. Овог пута је уза се имао најповољније околности: резерва Б.С.К.-а и ослабљена Југославија су му били противници. Бероватно, да је то доста припомогло његовим како бројчаним тако и моралним успесима. Од замене се није могло бог зна шта очекивати. Чак шта више, нас чуде и последњи њени успеси. А успех је свакако постигнут и у овом сусрету. Пораз од 0:3 по једном тиму од кога су страдале и најчувеније чете света и то далеко теже, могло би се слободно назвати часним. Јер, видело се то јасно и у игри, „плава деца“ су радила веома збуњено, што је учинило да падну згодитци за госте а сами остану празних шака. Њихове акције су биле сувише зелене да би могле изненадити озбиљно противника, чији су задњи редови са лакоћом разбијали све те „планове“. Са друге пак стране, стрелци су се држали сувише дефанзивно, а цео тим грешно што је усвојио високу игру! Далеко теже је дејствовао 2:5 пораз Југославије, којој су недостајали само Спасојевић и Ђокић.

Радо бисмо видели сусрет Ференцвароша са нашим мајстором. Ту би се тек пронашла права разлика између преставника континенталног професионалног и аматерског лоптања.

Благ. С. Ракић

Боеми се селе из „Москве“

Пре неки дан настала је гужва око боемског стола у „Москви“. Газда сав зајапурен виче на једног боема зато, што је опалио два шамара келнеру. Њих четворица-петорица мирно седе и слушају објашњавање између газде и њиховог друга.

— Фас трепи испакити напоље! Фи цели тан ту сетите и пијете фоту, а не прафите никакав конзум! И још правите кравал! Идите у труку кафану!

— Али господине, Москва се нама најбоље допада и то због акустике, стила и архитектуре. С уметничког гледишта, овај локал је најинтересантнији у Београду — ми га необично волимо.

— Да, упада у разговор Света Милутиновић — али ви сте господине газдо постали неувиђавни према нама. Ви би требали бар за време ове велике врућине, да напуните неколико флаша с водом, па да их за нас метнете на лед, јер није у реду да ми, ваши најсталнији гости пијемо обичну воду као и остали.

Газда је позеленео од беса и без речи отишао.

— Господо, ја предлажем да променимо локал. — добади Жика Влајнић — Залог, чувени сликар по својим одисејама по Скадарлији и Топчидерском Брду.

— Да променимо, — пристадоше сви у један глас.

— Ја сам за то, да преселимо наш штаб код Циге, — предложи Лука Ристић, песник који се абонирао на фризирање у Управи Града.

— Код којег Циге? — упита са неповерењем Жика.

— Па код оног нашег друга. Јуче је отворио кафану у Краљевића Марка улици број 13. Он је бар боем и друг.

— Господо, кад је тако, да идемо код Циге, — предложи Света.

— Хајдемо, — одговоре сви и изиђоше.

На самом излазу сусретоше једног дебелка са томпусом у зубима, у црвеној кошуљи коју је разгалио преко мере, само да би што упадније изгледао и што више личио на боема.

— Куда, куда, господо? — упита апострофирајући сваку реч да би на себе скренуо пажњу оних који седе пред Москвом.

— Мењамо локал, — одговори неко.

— Могу ли и ја са вама?

— Ако имате пара, можете, — одговори Лука — и онако немамо

још мецену.

Пошто им се он придружи, они пођоше к Циги. На улазу их је дочекао домаћин весео, што га другови виде у улози газде. Прве три литре частио је домаћин, а кад се осма литра испразнила, Света Милутиновић је одржао једно стручко предавање о Ајнштајновој теорији релативитета. После њега добио је реч дебелко, као награду за вино које су боеми на његов рачун попили.

— Господо, — почео је да гњави — написао сам један фељтон, који је најсензационалнији, најинтересантнији, најдуховитији, најексценстричнији, најпикантнији, најеротичнији, нај...

— ...глупљи, — допуни га Жика Влајнић — кажите ми мени пријатељу, имате ли ви још за једну литру вина?

— Имам.

— Е, онда вас можемо слушати. Циге овај најгенијалнији господин поручује још литру вина.

— А јесте ли тај фељтон публиковали? — заинтересова је одједном Света Милутиновић, кад је вино дошло на сто.

— Нисам. Ја пишем само за себе.

— Да, господин је врло увиђаван према читалачкој публици, — упада Лука Ристић.

Кад је друштво било у најлепшем расположењу, у кафану уђоше Слободан Палежански и Спасоје Вецић. Палежански је водио Вецића испод руке и са неким столњаком брисао му крупне сузе, које су му цуриле низ лице. Тетурајући приђоше к друштву и седоше.

— Шта му је? — упитах сви у један мах.

— Ма ништа нарочито, јуре га жене.

— Па није то тако страшно, добади Лука Ристић. — Ја ћу му помоћи, ако не може он сам да стигне.

— Али није ствар само у томе. Човек се поновно заљубио у једну.

— Аyyyy! — урлао је Вецић — Јуче, данас, сутра...

— Прекосутра, накосутра, иза накосутра, — добади неко из друштва.

Обзиром на велику тугу њиховог друга Вецића, боеми су иструсили још неколико литара вина, а кад се Вецић мало примирио, запевао је ганутљиво: „Зашто Боже, створи љубав на свету“, а сви су га у хору пратили све до фајронта. Кад су се растурили, Вецић је тврдио, да оно нису биле сузи већ шприцери.

Оскар Борчић

НА РУЛЕТУ

Свашта ли може човек да прича само кад хоће, на пример: ја се сетим стабла, језера и револвера при помену Монте Карла. Прво је угодно (ако је подесне форме) да се човек на њему обеси, у другоме се може комотно да удави, а практични резултати трећег познати су нам толико да нема човека који материјално одговара ма у чему (овде су најме искључени љубавници и неурастеничари) а да тај драгоцен предмет не поседује.

Поред овога сетим се и пријана Ханибала.

Ханибал Новоселић у оно доба управо је био завршио студије и то је стварно у току читавога његовога живота била једна најжалоснија чињеница, што је уосталом и он сам увидео, јер ми је често са уздахом говорио:

— Мартин у Загребу, Мартин из Загреба.

А да ли је имао коњске стрпљивости да прати све могуће и немогуће разговоре својих колега, могли би само да кажу зидови у клубу.

— Ханибал анте портас!

И Ханибал Новоселић улазио је свечано кроз врата клуба дочекан од другова са стотину доскочица и масних вицева што он није ни најмање примао за зло.

У социјалном животу признавао је да је »цуца«, али где је год могао

истицао је своју интелигенцију и знање па је често у дискусијама упадао као н. пр. са:

— Тако је колеге. Не губимо с ума чувеног Канту-а, који каже да је патворено знање горе од незнања, јер је незнање једна чиста пољана на којој се може радити и сејати, док је патворено знање пољана заражена грмуљцима који се тешком муком даду истребити.

— Значи, — додао је неко — да је теби потребан баштован.

Сви ударише у смех, а Ханибал није ни схватао прави смисао.

Ово све није ништа, али да грехем на ствар, јер како рекох при помену Монте Карла поред она три предмета сетим се и пријана Ханибала.

Било је то у клубу. Петар Чукић управо је био изашао из затвора, где је одседао два месеца због тога што се је једне ноћи у пијаном стању увукао у кућу једне отмене даме и легао у њезин кревет... Али о томе не треба... ту је био читави шкандал.

Ханибал се зачуди опазивши га.

— Сервус, Петре! Па где си ти до сада?

— Ех, драги мој, прошао сам ти много чега. Замисли... био сам у Монте Карлу.

— У Монте Карлу? Па дедер причај, богати, шта си тамо све радио, — рече и намести се да би боље чуо Чукићево причање.

— Ето, драги мој, најважнији предмет тамо је чудотворни рулет на коме се у року од неколико сати од обичног човека може да поста-

не... необичан човек.

— Ту се дакле игра? — упита Ханибал, — а богати, јеси ли и ти играо?

— И то како. У Хипотекарној Банци леже мојих чистих три стотине и четрдесет и пет хиљада динара.

— О — хо! Причај, причај тако ти Бога.

— Проста ствар, — наставио је Чукић — ушао сам у дворану за играње са стотину динара. Поставим на пример на број 36 двадесет динара. Број изиђе и даду ми 36 пута онолико колико сам поставио, наиме: седам стотина и двадесет динара. Затим поставим на бој 19 и... иста ствар, на број 10... опет исто, на број 9...

— Разумем, — казао је Ханибал. — Прекрасно. Са двадесет динара добије се свакога пута по седам стотина и двадесет.

— Свакога пута, главно је постићи »ан плен«.

— А шта му је тај »ан плен«?

— То ти је неко чудотвореније у бројевима. Само треба потрефити правац у бирању.

Ханибал се замислио и те ноћи није као обично долазио да присуствује уобичајеним разговорима.

Није се дуго одлучивао. Приморао је старога Новоселића да му пошаље десет хиљада динара и — Ханибал је прешао преко Алпа.

Причао ми је доцније он сам:

— Са пуним сам задовољством одесо у »Хотел д' Пари« и спремах се уздрхталим срцем да опробам мој »ан плен«.

Упао сам у величанствену дворану где је стајало најмање десет столића оних непресушних рудника богатства, који се зову рулети.

Био сам збуњен, не познајем никога, а оне црне и отмене фигуре плашиле су ме страховито.

Променуо сам шест хиљада динара и добио сам хрпу жетона, а сваки је вредео по двадесет франака. Окуражим се и приступих столу. Иза мене стајала је једна лепа дама и кибицовала... на рулету.

— У име оца и сина и... — поче да се крстим као и обично пре свакога рада, али те будале смејаху се (...Бог да прости).

Имао сам необичну срећу. Поставих жетом и сетивши се оних десет хиљада динара, које ми је из »уста« дао стари, у његову почаст почех »ан плен« с њега (имао је 82 године).

— Осамдесет и два. — рекох.

Неки се насмејаше, а дама која је седела иза мене ухвати ме под руку и умилним гласом рече ми:

Као што је

$$2 + 2 = 4$$

тако је

гарантовано чист маслинов зејтин

SASSO

најбољи

ПРОБАЈТЕ ГА!!!

У Вашем је интересу.

— Господине, осамдесет и два не постоји. Рулет кружи од један до тридесет и шест. Ви вероватно нисте до сада играли?

— Не! — рекох и погледах је као спаситеља који ме спасава из морских валова. — Не, мадам, бићу вам веома захваљан да ме малко подучите.

— О врло радо, врло радо, казала ми је — поставите на неки број.

Мој кућни број доносио ми је увек срећу и...

— Тридесет и два! — рекох.

— Тридесет и два, објави крупије.

— Напред, младићу, добили сте, — рече дама, — а сада узмите други број.

При полагању испита био сам двадесет и осми по списку.

— Двадесет и осам! — рекох.

— Двадесет и осам — понови крупије.

— Напред, напред — говорила је дама и да ти о томе, и даље причам постало би ти досадно, јер сам на тај начин продужио док се год играчница није затворила, а у цепу сам укопао стотину и четрдесет хиљада франака.

Весео, пун банкнота пођох у кафану где сам провео једну из »Хиљаду и једне ноћи.« Дама, која ме је подучавала, пратила ме је свуда, па чак није се раставила од мене ни када сам пошао да спавам, већ ме је великодушно саветовала, да »због сигурности« спава самном.

Дабоме да бих испео супер-глуп када бих такву понуду одбио и — ми се раскомотисмо.

Брате мој мили, оно винце бледо-жућкасто што ври, шампус... како ли се зове, — то ти је очаравајући напиток, па када га смешаш са слатким пољубцима и... ох бре, да видиш чуда.

Доста је да кажем, када сам се у јутро касно пробудио зло, али није било ни мојих стотину и четрдесет хиљада франака, које сам стекао са знојем страха и тескобе.

Залуду сам претражио читави хотел, залуду узбунио читаву полицију, залуду претражио сваки буџак појединих улица.

— Монсије, — рекох управитељу играчнице — ја сам добио стотину и четрдесет хиљада франака, али — ја сам покрађен заједно са капиталом.

— Имамо и за то лека, — казав ми је управитељ и (замисли безобразлука) у парку ми је показао једно криво дрво и језеро, а из цела је извукао револвер и рекао:

— Одлична, испробана средства.

Занимљиве маленкости

О познатој Енглеској авијатичарки **Miss Emy Johnson**, која је скоро боравила код нас — многи европски и амерички листови писали су и пишу још и данас опширно: њен подвиг са малим спортским авијоном заиста је изазвао дивљење у целом свету. Листови су доцели и њене разне фотографије. Један лист у Бомбају назвао је високом плавушом, док други у Сингапуру тврди да је она „мала гаравуша“; један амерички часопис доказује да је она рибокоса. А други листови су је приказивали на разне, контрадикторне начине, тако да се није могло установити чак ни то: какве она има — очи...

Славни римски војсковођа и вођа римског народа **Јулије Цезар**, који је трагично завршио свој живот, — беше у млађим годинама презадужен и није никако могао да подмири своје кредиторе. Кад је постао велики господин, ни онда није био у стању, да подмири огромна дуговања, али му кредитори нису много досађивали, рачунајући на његову протекцију и милост. Сам Цезар није се много бринуо ради својих великих дугова, али једном приликом својим пријатељима рече:

— Било би ми потребно 25 мил. сестера (данашња вредност око 42 милиона динара) па да немам ништа, чак ни — дугова!

Египтолози су пронашли старе египатске записе и папире из којих се види, да је и код старих Египћана још пре 4000 година, било »бракова на пробу«. То код њих нија била нимало ретка појава. Тај брак састојао се у следећем: Жена је имала право да носи своје девојачко име, а проба је трајала годину дана и то време се називало »годином зајотничког једења«. Ако за време те године брак остане без деце, муж има право да жени појати њеним родитељима. Погађало се, за се пок пробног боака често и продужавао још за једну годину.

»Гацето« званични лист швајцарске владе доноси вест да свако мушко лице, које је навршило 14 година мора имати једну специјалну — легитимацију са фотографијом, а коју ће му издати полиција. Ова легитимација се уводи ради тога да се више не могу вршити разне злоупотребе при изборима за парламентар. Сваки гласач када дође на биралиште мораће се легитимирати пред бирачком комисијом, која ће

оверити својим потписом сат и минут као и датум кад је приступио на биралиште и гласао. Ова легитимација вредиће само 4 године.

Између Ватикана и талијанске владе потписан је уговор о новцу; ватикански новац ће ковати талијанска држ. ковница новца. За златни новац нема ограничења, док ће се сребрног издати само 750.000 лира у комадима од 5 и 10 лира; осим тога сковаће се 236.000 лира никленог и 14.000 бакреног новца, свега дакле 1 милион. Новац ће имати исти ковни састав као и талијански и рачунаће се по истом курсу. Конвенција ће трајати 10 година. Папирнати новац неће се за сад издавати.

Амерички учитељи играња одржали су свој конгрес на коме су доцели закључак ред игара (плесова) у наредној зимској сезони. Конгрес је свечано осудио на смрт циз, фокстрот, блакботом и др. Прошло је коначно доба Африке. Афрички ритам неће више инспирисати наше игре. Будуће игре се компоњују под утисцима из Мексика, Јужне Америке и Шпаније. Најновија игра зове се »Ел Сиборен«, а одликује се лаганим, развијеним ритмом. Стручњаци игара водили су рачуна о новим дугим сукњама дама. Темпо ових нових игара је тако спор, да не сметају ни шлепови. Ниједан играчки пао неће рескрирати да сломије ноге. Учитељи игара пројектују васкрс романтичног времена и хоће да започну периоду с једном романтичном игром... **Бран. Мил.**

КОЈИ СЕ ЈЕЗИК НАЈВИШЕ ГОВОРИ?

Према једном швајцарском научнику енглески се језик данас највише употребљује у свету. Пре једног века овај језик уговорили века 20 милиона људи, док данас њихов број износи 160 милиона, не рачунајући ту још 60 милиона људи којима то није равни језик. Немачким се језиком, почетком прошлог века, служило 32 милиона а данас 85 милиона људи. Употреба фламанског се попела од 6 на 15, шведског од 3 на 7 а данског од 2 на 5 милиона људи.

Романски језици имају највиши пораст у истој сразмери у којој аноно-сансонски. На прво место долази талијански са 45 милиона (пре 100 година 21) швајцарски се попео од 35 на 50 милиона. Француски је 1829 године употребљивао 32 милиона а данас близу 45, не рачунајући још 75 милиона људи, којима то није матерњи језик. То је језик који транци највише уче а ту он предначи за читавих 15 милиона напред енглеског.

Једини језик који је у опадању, то је турски. Од 30 он је данас стао на 24 милиона.

Са гучевске прославе

Кота смрти, највиши врх Гучева где су се пре 16 година водиле исполинске борбе за независност Србије, претворила се 19. августа у коту слава целе Југославије.

Гучево је освојено по други пут. Место крви код нових освајача, који су похрлили из свих крајева уједињене отаџбине, капао је врео зној, док су у дугим колонама, колима, коњима а највише пешаци гмизали историским падинама чудотворне планине. Сецесија је била разнолика и занимљива, почев од сељачких поворки, варошких поклоника који нису заостајали у издржљивости, па до храбрих жена које су на половини пута тек пристајале да се попну на коње — и ретке слике двојнице попова који путују на воловским колима са великим амрелима у рукама (снимљени су и они за Новаковићев филм).

Успут заседе: шатори са освежавајућим напицима и разним воћем.

Они, који мисле да неће затећи на врху много света, варају се, јер је плато Црног Врха узео обличје бојишта («да из неба плаха киша падне нигде не би на земљицу пала»). Припека је заносна, али се ратнички подноси. Један младић брише зној који лије с лица.

— Отац ми остави овде кости, каже он, — да и мене не задеси иста судбина.

Пирамида-костурница је — просто обгрљена светином. У ограђеном делу су претставници свих корпорација околине, угледни грађани, некадашњи гучевски ратници, заступници Њ. В. Краља (генерал г. Белић), Претседника Владе (г. Антић), Бана, Народне одбране, многобројни свештеници, новинари и фоторепортери.

Споменик није у целости наше дело. У ствари, њега су изгладили некадашњи непријатељи. Човеку се нехотице намеће једна мисао: у непријатељској костурници почивају данас кости наших бораца; дело Аустријанаца није срушено, већ се према њему истакао извесан респект. У преправљеној костурници, која је добила орла на врху, окренутог ка Босни и два кипа према истој страни, почивају кости Хрвата и Срба који су се борили једни против других. Као што рече епископ г. Михаило после помена: «Да би трагедија била што страшнија црна историска судбина хтела је да страшни непријатељ под скиптром црног орла поведе и нашу драгу браћу Хрвате, Словенце и Србе у бој

против нас, тако да се лило море братске крви. А данас су њихове кости скупљене у братском загрљају». Зар данас, кад су се националистичке концепције измениле, не видимо ништа фатално и у налетима Аустроугарске и у братоубилачком рату? Свакако историју не диктује воља појединаца, већ ју изграђује живот који јој даје и похвалу и извину. По нашем народном обичају невина крв јагњета попрска кућне темеље. На Гучеву је невина братска крв утемељила заданицу Југославије.

Зато је католички жупник г. Момчиловић, после једне хиперболичке приче о деци чији су родитељи сахрањени, истицао: «За нас је радостан овај дан, зато што су нас пали својом крвљу ујединили, те смо се сад нашли загрљени. Не треба да плачемо, већ да се веселимо».

После успеле и громке рецитације београдског глумца г. Гошћина, ступио је генерал г. Антић да, између осталог нагласи: «Ко не уме да цени жртве није их достојан. Наши резервни официри и ратници, под вођством Њ. В. Краља, и овог пута достојно су се одужили сенима палих хероја».

Клицање Њ. В. Краљу било је бурно и громогласно. Сви говори, при самом помену узвишеног владара, прекидани су са бескрајним: «Живео! Живео! Живео!»

Најватреније биле су речи г. Милана Радосављевића, претседника централне управе Удружења резервних официра и ратника: «Казнена експедиција генерала Поћорека била је достојно кажњена. Полудели војници питали су у самртном страху где је Дрина. Није довољно било бечком ћесару што су га Бог и Правда казнили, већ да би се осветио и да би нашем јединству нанео још један удар довео је на Гучево и браћу Хрвате да га бране. То је био злочин против Словенства, каква историја није запамтила».

Ређали су се топли говори у којима се огледало поштовање према сенима погинулих Срба и Хрвата из 53. загребачке регименте — и јачини оствареног јединства.

За време помена дејствовала је артиљерија која се са топовима успела на некадашње разбојиште. Задрхтао су срца, заиграо је слика боја и крви. За тренут одагнате су све друге мисли и указана је пошта дубока и истинита.

Требало је чути занатлиско певачко друштво «Гучево» из Лознице и бељинску «Србадију». Њихова песма била је на завидној висини, те је успех био убедљив. «Гучево» је основано свега пре неколико месеца, а већ је распростраљено акцију преко шест културних и хуманих секција. Броји 80 чланова.

По свршеној свечаности остали су уз костурницу око педесет венаца из свих крајева земље. Босна их је дала највише, у чему предњаци Бијељина; симпатичан је венац Зворничког Сокола, који је уручила млада соколица Софија Клајећева. Нису изостајали вешци Шапца, Загреба, Сомбора и др. места.

Повратак је био бржи, јер се ишло — низ брдо. Ипак је код пирамиде остао већи број, нарочито сељака, који је логоровао до дубоко у ноћ. Народно весеље.

У Ковиљачи пред хотелом «Подриње» банкет, на коме се обреле многобројне званице. Протекао је уз говоре и здравице, од којих треба истаћи реч г. Цоловића, генерала и преставника Народне Одбране као и историски говор г. Љубе Павловића претседника Шабачке општине.

На банкету (као и на Гучеву), био је стари гост и пријатељ Подринаца г. Рудолф Црнић, из Загреба, капетан Дуге пловидбе и новинар, који је не тако давно држао у Шапцу предавање «О поморским катастрофама». Симпатични «Руди» учествовао је и у борбама на Церу, т. ј., приликом откривања Церске костурнице.

По подне одржан је на игралишту поред поште успели слет лозничких, бијељинских, београдских сокола (на летовању у Ковиљачи) и соколских сељачких чета из Босне. Вежбе су праћене војном музиком. Свиделе су вежбе на справама Лозничана, као и сељака са Свекоколског слета у Београду; бијељинске соколице истакле су напредак босанског соколства; београдски «маринци» били су топло поздрављени.

Увече није одржан (?) кермес на тераси «Далмација» — «Херцеговина», ма да су тробојне сијалице биле спроведене, али је зато облично био посећен канцерат бијељинске «Србадије» пред «Подрињем». Све тачке су брижљиво спрењене и изведене успешно.

Затим играња до — зоре.

У среду ујутру почео је разлаз оних који се после свечаности нису вратили истим возом Ковиљача—Шабач, нити су презали тањиге нли затезали опанке. Јутарњи воз био је претрпан од прве класе до фургона.

Док су се поклоници удаљавали ка Мачви и Босни пирамида са Црног Врха гордо је господарила околином. Речи, урезане на њеном зиду, као да су лебделе у чудотворно свежем ваздуху:

»Балго томе ко довијек живи, имао се рашта и родити«.

Мих. Бе

ЈАК АРГУМЕНАТ.

Један адвокат брани неког зликовца, за дело убиства из користољубља. Како је успео да није успео да импресионира поротнике он повика:

— Не заборавите, господо поротници, да је мој клијент наглаз и да је глас његове савести узалуд говорио!...

РАЗЛИКА.

Питали једног филозофа, како би се познао човек, практично паметан и од карактера, човек који уме живети као човек поштена карактера, на што он одговори:

— Први зна, шта говори, а други говори шта зна!

ПРЕД БИОСКОПСКОМ СЕЗОНОМ

ПРОДУКЦИЈА БОСНА--ФИЛМ

Наше најстарије филмско предузеће у држави Босна д. д. Загреб, које је познато дуго година са својом одличном репродукцијом немих филмова, а које се у последње време прославило и са великим немачким тон-филмом Атлантис приказане нам и ове године једну серију прворазредних тон-филмова, које ће мо у најкраћем времену и ми овде у Београду имати прилике, да видимо односно чујемо.

Босна филм доноси међу осталим филмовима од прошле сезоне „Атлантис“ и „Та ко ће плакати“.

Немачки 100% тонфилм „Клептоман“ је врло узбудљив, јер га режира прослављени режисер Рихард Ајберг, док је музика под руководством — најпознатијег немачког композитора Ханса Маја. Главне улоге у том великом немачком тон-филму играју: Ханс Алберс и Шарлота Суза, а остале споредне улоге такође су заступљене најбољим уметницима. Филм је доживео ванредно велики успех у Берлину, јер су веома успешни моменти у овоме тонфилму.

Под руководством истога режисера снима се још један велики 100% тонфилм, једна оперета пуна раскошне игре, хумора, песме, дијалога и музике, у којој главне улоге имају омиљени немачки старови као што су Георг Александер, Алберт Паулиг и Хајрих Георг.

Ремек дело овог режисера несумњиво је велики немачки тон филм „Хај Танг“, који је имао у целом свету огроман успех. Главне улоге играју прослављена Ана Ме Вонг и Франц Ледерер (познат из „Атлантиса“). Сензација је у том филму, да Ана Ме Вонг одлично пева, као што добро говори немачки. Филм ће за нас имати нарочите интересантности јер је садржај узет из чисто руског предатног живота.

Прва европска ревија врло весела и духовита, а донекле и у природним бојама излази такође из руку Босна филм. У њој играју сви познати старови, а такође и Ана Ме Вонг. За Југославију биће нарочито изненађење у овом комаду, јер је у припремању превод целог разговора тога комада на наш језик, те су закључени преговори са једним од најпознатијих и најмаркантнијих београдских писаца, који ће ових дана ићи у Берлин на тон филмско снимање за овај комад.

Е. А. Дион, који је за „Босна филм“ режирао незаборавни тон-филм „Атлантис“ управо завршава такође за „Босна филм“ један од највећих тонфилмова садашњости „Оток изгубљених“. Главне улоге у том комаду играју: Фриц Кортнер, Конрад Фајт, Хајрих Георг и Тала Бирел. Овом филму није потребан никакав коментар, јер како режија тако и глумци познати су сви и свакоме филмофилу.

Алфред Абел, Олга Чехова, Паул Грете. Лото Штајн Хелга Шалтер

учествују у најновијем Босна тон филму „Мери“ а под режијом познатог Алфреда Хичкога. Филм има врло узбудљиву игру из циркусског живота.

Позната певачица Кете Дорш која је до сада само суделовала у позоришту добивена је зато филм, те наступа у свом првом немачком 100% тон филму „Насмејана срца“. Поред ње играју главну улогу тенор Болман и певач Лео Шенцендорф, док режију води стручњак и нама добро познати Георг Јакоб. Филм има за подлогу један врло духовити весели сиксе као и ранији филм „Валцер за 2 срца“, а снимљен је у најлепшим деловима Рајне. „Деца-случаја“ немачки 100% тон филм са музиком и певањем, кога доноси Босна филм, а у коме играју главну улогу Дина Грал и Екерхард Аренд, који је између осталог и светски имитатор дама, што ће изазвати једну велику сензацију у овом тон-филму: а поред истих играју још и Курт Весперман, Хари Харт. Тон филм има један веома здрав хумор, врло је духовит, те ће заиста у сваком погледу задовољити велико задовољство публике.

Босна филм на крају припрема још једну велику сензацију а та је: да је добила први немачки говорели тон филм Хари Пила „Он или ја“. То ће бити заиста сензација у правом смислу речи, чути Хари Пила како говори, слушати пуцњаву, музику и све остале ствари, које смо до сада имали прилике само видети. Филм има ванредно лепих природних снимака, те ће се један део снимати и на нашем Јадрану.

„Босна филм“ има још на стоваришту познате кратке шале Мики Мауза и Флип — Жабе, које су постале код наше публике веома омиљене.

Ин.

Велика катедрала у Алба Јулији у којој ће се извршити крунисање румунског краља Карола.

недељне Цицештрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредник: Драг. М. Стојадиновић,
Зорина ул. 25.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 49. — Телефон 40-89.

За власништво листа и штампарiju:
Драг. Вучићевић, Бојанина ул. 13.

Уредништво и Администр.: Скопљанска 17/II
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Рукописи, писма, пакети, рев. обра-
чуни и сва остала пошта шаљу се
искључиво Уредништву:
Скопљанска ул. 17/II.

Огласи се плаћају искључиво ад-
министрацији листа. Ниједан скуп-
љач огласа није овлашћен да их на-
плаћује.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

Еlegantни сервиси
су понос сваке добре
домаћице

Свака штедљива домаћица, која
жели лепе и модерне разне сервисе
јевтино да купи, треба да посети
богата стоваришта

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Неготињска 27

МАЈКО

спасавај зубе свога детета

Стража против запуштености зуба!

Ти мајуси, млечно бели зубићи од којих
су они животног значаја и важности по здравље
и будућност вашег детета.

Када се прии зуби запусте, то ће често од-
вести озбиљним оболењима. — Права нега
зуба је од највећег значаја у детињству а заш-
титети саветују ово: посети зубономе лекару два
пута годишње и савесно чишћење најмање два
пута дневно. Водите строго рачуна о томе да
изаберете право средство за зубе. Избегавајте
јаке антисептичне препарате или грубе ствари
које вам могу повредити нежне десни и емаљ.
Употребљавајте ODIS пасту, јер је чиста, не-
шкодљива и дивна укуса. Израђује се по рецеп-
ту који су створили најбољи заштитети а ма-
тере целе земље увериће се да је ODIS паста
јединоствено средство за негу зуба.

ODIS
ПАСТА ЗА ЗУБЕ
МЕРИМ-1839

Из живота великих људи

Бизмарк беше у својој младости писар у неком надлештву, али се одмах показао тако умешан и окретан и да зна да занесе човека, па је шефа надлештва имао, како се каже, у цепу. Једном дође у надлештво неко, коме беше учињено нешто на жзо и поче викати и дизати вику. Бизмарк му на то рече:

— Мируј, или ћу те избацити напоље!

Ту се десно и шеф надлештва, који се овим речима нађе увређен, па му рече:

— Извини, али истерати га или не, то је мој посао!

Онај човек поче још више да виче по надлештву као помаман, а Бизмарк се тада развече:

— Или ћути, или ћу те помоћу овога господина овде избацити напоље из надлештва!...

Луј XIV. разговарао са кнезом де Гиш-а, како сваки краљ треба да има потпуну власт да располаже са својим поданицима.

— Има је донекле! — вели кнез.

— Није то истина — развече се краљ; — заповедам ти, скочи у море, ти си дужан да одмах скочиш!

Де Гиш се одмах диже и пође.

— Куда ћеш? — упита га краљ.

— Идем да учим пливати! — одговори му кнез.

Учили једног краљевића, да он увек има да говори »ми«, а не »ја«; затим »наше«, а не »моје«. Један дан заболи га зуби и почне да се тужи

Нови женски спорт: трке на двоколицама. На слици се види г-ђа Тоц, која је стазу од 1500 метара прешла за 1 минут и 8 секунди.

»Ах, јао, ови наши зуби!«....

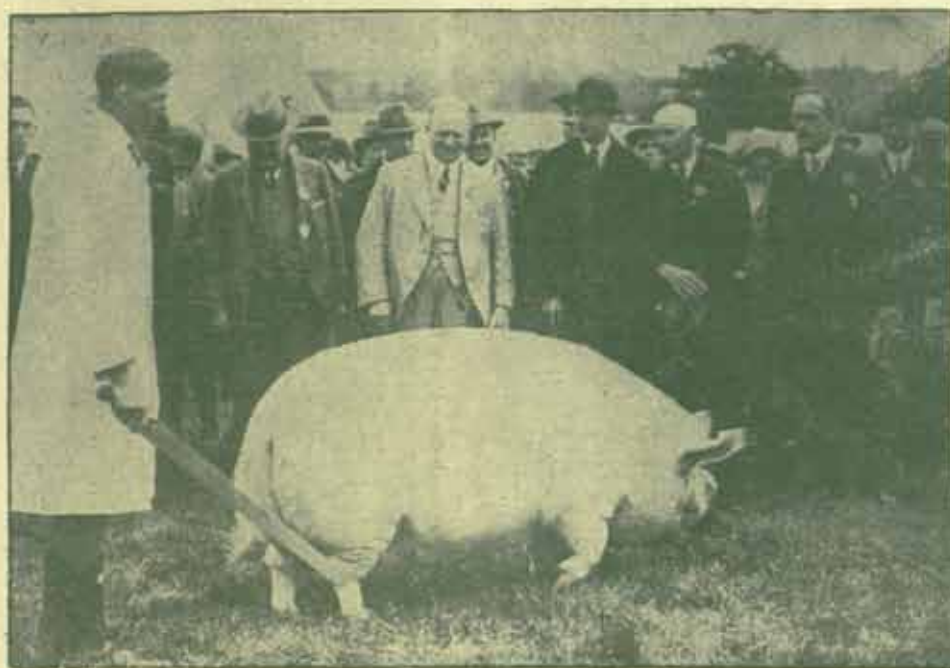
— Моји су заиста здрави! одговори му учитељ.

— Ах, сетим сам се већ, да све што је добро, све је »наше«, а зло свако не може него само »моје« бити!

Знаменити професор и научник Лихтенберг имао је по несрећи врло велике — уши, што му је ружно стојало. Он је то врло добро знао, али је спокојно подносио своју судбину, не жалећи се никоме на то. Људи, који су га познавали, избегавали су разговор о томе и чинили се невеш-

Браћа Јоргановић, љубитељи „Недељних Илустрација“ из Бора.

Изванредни примерак једне енглеске свиње која је на недавној пољопривредној изложби у Лондону добила прву награду.

ти. Једног дана дође му у посету један господин, који му упадљиво примети:

— Е, јесте чули, госп. професоре, уши су вам ужасно велике; нисам могао мислити, да су вам тако велике!...

Лихтенберг се насмеја и рече:

— Шта мислите, моје уши и Ваша памет да се саставе заједно... испао би красан магарац!...

— Б. М. Ш. —

Г. Бојд, амерички сликар у свом атеље-у у Сарајеву.

МОЈ ДНЕВНИК ИЗ БОСНЕ

САРАЈЕВСКА БАШ — ЧАРШИЈА И ЊЕН НИЛС АСТЕР

Овде ми се свиђа то, што нисам бачена у бању као у неку котлину опасану планина, из које не могу нигде да се макнем. Или ако хоћу треба да платим скупо ауто, па да проширим хоризонт... За девет динара одете и вратите се из Сарајева... И кад се осети једна нијанса бањске монотоније за час сте на корзо-у сарајевском, а одатле одмах у Баш-Чаршији, која је нешто најпривлачније и за нас и за странце... Ту је готово све у оним узаним сокачићима: и трговци, и роба, мачке,

странци, разне народности, које иду од дућанчета једног до другог... Само станете на сред улице и све видите шта има унутра. Све потсећа на Оријент: мирис динја и лубеница, који прати кроз целу чаршију, задах кожа, лушњава казаница, кување кафе, готово на улици... По изложима блистају се филиграмски радови и од бакра, филцани, цезве, вазне, и понека скупоцена стварчица од порцелана, нађена у некој беговској кући...

Шта света продефиљује кроз Баш-чаршију...

А ја тражим трговину Нилс Астера, оног лепог трговца о коме су ме запиткивале неке београдске госпођице, које су му се дивиле... Знам да је ту негде на ћошку, до џамије. А шта је тешко наћи у таквој чаршији...

Ушла сам прво као у предсобље дућана или како они кажу магазе, а из тог одељења у друго, мало у сенци, обложено оријенталским теписима, који су свуда по зидовима као тапети... У једном углу диван и ту седи једна дана и господин са изочарима америчким... А свуда унаоколо ормани са најразноврснијим златним и сребрним стварима, порцеланом и везом...

У тој полутами усправи се висока фигура једног лепог младића са брковима Нилс Астера, великих, округлих, источњачких очију, финог профила... Само још да стави турбан на главу, па прави јавански принц

Грете Гарбо... У Београду ми имамо више таквих младића, у Сарајеву је он један... Једна сарајевска гимназискиња каже: „Па мора се признати, Мустафа (тако се зове Нилс Астер) најлепши је младић у Сарајеву.

Иагледа да се сарајевске гимназискиње чиме одушевљавају, али у исто време и разочаравају, јер ако случајно почну да се хвале комплиментом, који им да лепи Мустафа, дознаду, да он свима једно исто каже... Па као сви лепи младићи, који увек имају исти језик љубави...

Збунио се мало Нилс Астер кад сам га тако назвала, после је отпочео конверзацију, и добила сам утисак да је интеллигентан младић... Не личи да је трговац из мале Баш-чаршије... Али његова трговина је као неки мали музеј... Показивао ми нож из Дамаска, украшен рубином и смарагдом, врло стари, којим је можда убијена нека неверна жена... Разгледала сам мпосуђе од енглеског порцулана и неке источњачке старе радове са емаљом на бакру... Највише ми се свидели стари брокати, који имају више од сто година, рађени у Турској у Бурсу, са чистим златом које никад не при, на дискретним бојама као боа де роз или прно... То су све Мустафа и његов отац куповали од беговских породица, где су се налазиле најскупоценије материје, донесене из Турске или Венеције... Персиски брокат и индијски шалови, тешки и са народним орнаментима, представљају врло скупоцене предмете, од којих понеко парче стаје двадесет хиља-

Енглеска композиторка г-ђа Јулија Четртон у друштву г. Мустафе Хасановића.

Мисис Бојд у босанском костиму позира своме мужу.

да... Наравно, то наш свет не купује, већ странци, највише Енглези, Немци и Чеси... Мустафа је проучио укус свију странаца... Енглез купује све тамне ствари, сребро и емаљ, а Немци и Чеси све што је светло и везове јасних боја...

У једном орману стајале су наслагане старе књиге. Замолех да ми их покаже. То је би скоро ни неке арапске књиге о теријетском праву, све на пергаменту. Коран је стар пет стотина година, а интересантни су орнаменти који уоквиравају сваку страницу, неких нежних боја, златно и плаво, које су и данас сачувале своју свежину, а сваки тај орнамент арапски има своју психологију... Млади Мустафа тако лепо објашњава као добар познавалац старина...

Он је много путовао. Сваке зиме креће се на пут. У Цариград одлази због Њилимова, којих имају велико стовариште... Посетио је Француску, Шпанију, Италију, Немачку, велики део Турске, и увек воли пут. На зиму се спрема опет за Цариград...

Дама, која је седела на дивану, проговори енглески, и Ниле Астер јој одговори једним перфектним енглеским... Он ме онда представи. То је била госпођа Бојд, и њен муж, познати амерички сликар, који је одушевљен лепотом Босне и варијацијом типова...

Мустафа нам је био тумач...

Она је врло мила Американка, онај младачки тип америчких жена које никад не старе, и у часу вам се учини девојчица, а час жена, уми-

љатих очију, округлих усана, са задовољством у очима, као жена коју сви мазе... Рекох јој, да амерички мужеви важе за најбоље мужеве на свету, и да су жене њихова размажена деца, што је врло одушевило господина Бојда, а госпођа је кроз смех тврдила, да није баш све тако како се прича о њима...

Онда су и господин и госпођа Бојд хвалили лепоту наше земље, где је толико интересности, и где се једно поред других виђа: швајцарски пејзажи и приморски. Дивили су се лепоти југословенских жена, њиховој виткости, а ја им рекох, да има сличности између америчких жена и југословенских, и да и једне и друге персонализирају лепоту младе и свежје расе.

Колико је љубави код тих Америчанаца за нашу земљу, јер они праве нама велику рекламу у Америци, не говорећи о томе. Господин Бојд приређује сликарске изложбе наших пејзажа, а госпођа Бојд изложбу наших везова и филиграмских радова, што прави сензацију у Америци... Госпођа Бојд је уметничка природа и уме да одабере најлепше класичне везове... И сад ми је показивала пуне руке разних огрлица, од камења интересантног облика, које она пренимаје.

Седела сам већ читав сат у тој пријатној атмосфери Мустафине магације, и док смо разговарали момак донесе кафу, јер у Баш-чаршији је такав обичај, да се послужи муштерија... То је лепа одлика босанског гостољубља...

И док сам ишла кроз Баш-чаршију, чинило ми се као да сам била у трговини, негде далеко на Истоку, и разговарала са неким шезком... кога су гледали зачараним очима и Америчанац и Американка... И једнога дана, негде на сликарској изложби у Њујорку, кокетне Американке дивиле се лепоти једног Југословена, због кога би можда учиниле хиљаду глупости... И сваки странац, који изађе из трговине лепог муслимана, мора да понесе пријатан утисак о том младићу лепе, расне спољашности и финих манира, који уме са сваким да разговара матерњим језиком...

Мир—Јам

АМЕРИЧКА РЕКЛАМА

Једне ноћи неки брачни пар буде пробуден из сна. Пред њима су стајала два човека са револвером у руци. Прозор је био широм отворен иако су га супружници увече били затворили. Јасно је било да су ови људи туда ушли. Изненађени и уплашени овом неочекиваном посетом, супружници су са спретњом очекивали уобичајено: »Паре или живот«. Међутим, »разбојници« су сасвим учтиво изјавили:

— Ми смо претставници Те и Те фирме за израду гвоздених шалона која вас обезбеђују против сваке провале. Пре неки дан наша фирма вам је понудила своју услугу, али ви сте одбили. Сад смо дошли да вам покажемо чему се излажете ако не послушате наш савет.

Лепоте наше народне ношње

Г-ђа Зага Сопар — Лозанић у Хрватској народној ношњи

Г-ђа Анчица Милојевић из Сарајева у народној ношњи

Г. Чеда Косић у босанској муслиманској ношњи из околине Требиња.

Панорама Боке Которске, гледана са Ловћена.

Па нашем Јадрану

Под јужним небом

Бока, половином августа

Бог није баш право урадио кад је допустио да се и јужно небо може никед наљутити и искалити гнев над овим мирним Јадранским морем, чији се таласи надимају по ваздан као лабудове груди. Она летња киша се спустила изненада и натерала сва жива бића под кров, под којим је у овим благословеним дањима тешко битисати, јер је у заклону сувише спарно. Говорити о нашој ривијери у јужном делу Далмације није баш тако лак задатак, или ако се управо о њој говори, онда треба рећи само ово: идите и видите!

Идете ли обалом од гаспарског Дубровника па до утоке реке Бојане, тако лепо опеване у нашим народним песмама, ви ћете ћутати и гледати та пуста жала, чије песковите обале, непосећене, вибрирају под јужним сунцем, и закључујете како су оне београдске плаже бедне према овоме, што је природа, конзеквентна самој себи, столетима стварала. И на тим бескрајним плажама, које се протежу као пустаре жарких региона, избијају вам на домак ваших заблуделих очију мали цбунови палми са оним јужним цвећем и мислите, да се налазите у средини Либије, па сте наишли изненада на оазе. Оставите ли домак мора и задрете у континент, пред вас ће се испречити један бескрајан црни масив, горд са својим прохујалим вековима. То је ланац Динарских планина, на чијем јужном делу назирете врх гордог Ловћена. Горд је, јер чува утробу једног великог Југословена. Огромне голе громаде, које се још увек истрајно боре са вековима, изгледа као да су се зарекле да једног дана ограде оба

лу Јадранског мора од неба, од осталог света. Ја им дајем за право.

Ја мислим да само један предео постоји на свету, чија је прошлост тако славна и лепа као ова раскош природе, као ово море, а тај крај то је наше море од Дубровника па јужно доле ка таласима Јонског мора. Некада гаспарски Дубровник привлачи вас у своје улице, чије су зграде најживљи доказ како је некад Дубровачка Република били понос овог ћутљивог мора. Осећате како је оно време Републике било славно за овај град, који је најбоље овековечен од најизразитијег потомка дубровачких гаспара пок. Иве Војновића у »Дубровачкој Трилогији«. Ове плесниве зграде најбитнији су доказ како је некад у овом граду на обалама јужног мо-

ра морало бити једно славно доба, у коме је цветао живот у свима правцима. Осећате колико су ти гаспари, за којима ове улице плчу, имали смисла за живот, осећате њихову високу културу. Пренесете се у оно доба када је она најдуховитија жена Дубровника Цвијета Зурећ — доминирала животом овог града. Име те мемене оидашњег духовног живота овог града сачувало се упркос прохујалих векова, те и данас бива да њен дух доминира у многим нашим уметничким салонима и ако нас дух данашњег доба одваја од њеног; до душе ми то нећемо да видимо, јер се, управо, плашимо. Ова колевка културе Јужних Словена биће опет оно што је била, јер оно што су заноси и опојност, неће никад нестати, а познија поколења умеће у њима, наћи све оно, што ми нисмо у стању. Она нам неће замерити, јер је наше доба — доба стварања, пошто смо од скоро подмлађени. Наш стваралач-

Пераст са Ловћеном.

ки полет ускраћује нам потребно време за узимања под овим палмама, чији је дебели хлад присут ми-рисима агава, нарциса и другог јужног цвећа. Одмарам се на обалама овог мора у купаћем костиму и завидим тим долазећим сретницима.

Пођите барком уз ове обале ка југу или аутом овим друмовима опет југу, морате се дивити, морате често застајати, јер не знате шта је величанственије или пучина овог мора, посута пурпуром сунца овог јужног неба или ове обале покривене бескрајно дугим сивим тепихом или друга страна црних планинских масива, чији су гребени у колико су ближи блажији или најзад само ово небо. Не знате шта је боље, лепше, јер нисте у стању да то одмах сазнате. Упијате све то у себе, ваше очи не могу се откинути од ових симфонија. Плашите се да нешто не остане што нисте видели. Осећате се немоћни према тим пешчаним жалима и осећате како је неодољив њихов зов. Ту је Херцег Нови, који личи на неки град у тропским пределима, јер његови вртови дају вам приказ жарких вегетација. Са својим вртovima преставља бисер Јадрана. Остављате га али носталгија за њим још дуго вас мучи. Ту је на домаку и Бока са својом обалом у чијим фјордовима осећате гнев тог тако мирног мора; ауто стиже на један брег са кога видите један величанствен залив опкољен планинама са свију страна. То је Котор са својим заливом. И одједном се баците за неколико векова у прошлост у доба када је бококорска заставица разносила славу и моћ овог народа свима морима. Видите славне поморце Бокељце, који су били сродници са овим морем. Тргне вас садашњост, јер се налазите у Зетској бановини и видите

Група београдских посетилаца у Дубровнику.

колико је она богата прошлосту: Дуоровник колевка културе, Бока господар мора и Ловћен најживава бранилац Балкана. Три елемента, које су нам претци оставили у аманет да их чувамо и гајимо. Устрајмо у њиховим жељама. Данас некадања Бока пружа вам само остатке своје моћи. Она је била пала, била је у једном дегенерисаном добу. Напуштени домови, који посрћу под тежином прошлости плачу због садашњости и траже обнову прошлости. Власници ових домова оставили су заставе, мора и одбили се у свет, у печалбу.

Своју обнову Бока ће добити; већ се назире она блискост када ће Котор бити опет центар поморског живота. Али када буде обновљена она ће бити далеко већа него што је некада била, јер ће бити везана са градовима у унутрашњости са континентом. Осећате када ће се

Бокељци, који су се отиснули у далеки и бели свет, у печалбу, вратити натраг и опет понети заставу нашег мора, али регенерирану, јачу, силнију, него што је дотле била. Котор ће бити најјача база нашег војног поморства. Она ће бити будни чувар нашег пловног Јадрана. Данас вам је потребно око 36 сати да би се спустили из Београда на обале Которског залива, али кроз коју годину продреће кроз сплет црногорских планина железница, која је данас већ продрла у срце Санџака и моћиће се за 18 часова стићи до ових фјордова нашег мора. То будуће време обећава овом вредном и поносном народу једно златно доба. Гледајући у врхове црногорског Чакора, откуда има да дође обнова, овај народ очекују тај давно жељени звиждук сирена огромних локомотива, јер оне ће му бити весник тога новог доба. Тада ће се печалбари, некад славни поморци, вратити својим напуштеним домовима, који вапију за њима.

Пођосмо Цетињу томе граду ових планина, који је поносито вековима бранио слободу и независност ових планинских гудура и овог црногорског народа. Овај пут Котор—Цетиње претставља нешто величанствено. Његове серпентине оовиле су се око ових планина као змија и на овом приморском сунцу њихова површина има један чудан сјај. Да ли је бесмртни књаз мислио сањати да ће за један век познатије ове планинске ноћи, које су некад биле узнемираване од орлова са Ловћена, бити проткане хуктањем луксузних лимузина. Цетиње некадањи град срдара народа ових планина, данас се центар Зетске бановине, која има један леп мозаик састављен од славне прошлости овог народа. Црна Гора то је једна јединствена планина, која је сачувала драж својих лепота, благодарећи томе што није имала железницу. Парадокс али ипак стварност. Планинске висоравни претстављају најбоље пашњаке на Балкану и људи ми кажу да су бољи него у швајцарским Алпима. Ту је Ловћен, понос овог краја, јер он чува мошти највећег Црногорца. На његовом врху, вечито обвиењеном оловним облацима почива Петровић-Његош, највећи песник нашег народа. Његов »Горски Вијенац« обесмртио га је и ставио га у ред најславнијих песника Балкана. Филозофија овог црногорског владике, којом је наведено дело проткано, преставља једно непроцењиво благо наше духовне културе. Кроз редове »Горског Вијенца« осећају се велика пророчанства за будућност

Котор, најромантичније место на нашој ривијери.

нашег народа. Ко хоће да их изђе, наћиће их. Нема дана када његов гроб на врх Ловћена не посети група пролазника кроз ове планине. Сматра се за грех проћи поред ловћенских планина, а не застати на његовом врху, не поклонити се пробу највећем сину ових планина, овог народа, јер је он био велики и духом и снагом. Његова видовитост је била тако велика да је преко ових недогледних врхова планина назро тамо доле у равнинама Шумадије један неодољив талас, који ће ослободити сав овај народ и ујединити га. Само по томе био би о-

пет велики, јер оно доба када смо били раја и ништа више било је тешко бити отимиста као овај бесмртни владика.

Остављамо Цетиње, сакривено у мраку ових планина, и спуштамо се на Которски залив. Кроз ту зедру ноћ, кад је небо раскошно посуто звездама, назиремо пучину нашег мора и на њему пловеће бродове, чије светиљке су једини доказ да неко живи ноћас на овом мору. Бледило месечевог сјаја осветљава ову величанствену серпентину, која нас води ипак поносној Боки.

М. В. Ив.

Г-ца Кетица Нагл из Београда једна од наших сталних читатељки.

Интересантни радови ђака основних школа из целе земље.

Г. др. Василије Зиндовић, први доктор права из Санџака. Докторат је положио на загребачком универзитету.

Г-ца Јелена Коцевић, која је на кермесу приређеном од стране Кола Срп. Сестара у Штипу изабрана за Мис Кермес.

Уз нашу насловну слику

У селу Орашцу и данас постоји кућа Анића, у чијој су непосредној близини, у шуми, наши усташе, под вођством Карађорђа, 1804. године подигли устанак против Турака. Западно од шуме је црква из тога доба, а источно од цркве Анићева кућа.

Када су Турци потражили наше устанике, најближе им је било да уђу у кућу Павловића, где су затекли 70-годишњу бабу Ану Павловић. Њу су запитали где се крију наши усташе са Карађорђем на челу, а када их она није хтела одати, Турци су је метнули између две ватре и постепено је пекли као на ражњу, не би ли је тим мучењем натерали да изда место где се крију наши устаници. Али, баба Ана је била од јуначкога српскога рода и издржала је храбро све муке злостављања, не одавши устанике, и није се ни за тренутак поколебала у својој вери за праведну победу Карађорђевог.

Њени потомци, којих има и сада у Орашцу, називају се од тада по њеном имену, — Анићи.

На насловној слици је баба Анина чукун-унука, г-ђица Миленија Анићева, чиновница једног нашег министарства у Београду, која је дошла да обиђе место својих јуначких предака, и одмах је обукла наше народно одело, које јој збиља лепо стоји.

Са славе петог коњичког пука

На преображење је у Смедеревској Паланци на спечан начин пети коњички пук Краљице Марије прославио своју славу као успомну на победу српске војске у боју на Иванковцу, 19 августа 1805. године. Домаћин славе био је командант пука г. Иван Цветков, а изасланик Њ. В. Краља дивизијски генерал и инспектор коњице г. Чолак-Антић. Сечење колача извршено је у десет часова пре подне у присуству великог броја угледних грађана. Чинодејствовали су свештеници православне, муслиманске и католичке вероисповести, а на јектеније је од-

говарао хор Ауто-команде из Београда. После црквеног верског обреда командант пука г. Цветков у свом говору подсетио је војнике на храброст и самопожртвовање њихових другова, који су извојевали сјајну победу на Иванковцу и дали изражаја својој националној свести. Потом је гостима приређена за-

куска за време које су прочитане депеше Њ. В. Краља и Краљице.

Поподне у пет часова приређен је конкурс у кругу касарне, а увече у хотелу „Централ“ официрско другарско вече.

На нашим сликама виде се неколико момената са прославе. У горњем реду, у средини, види се долазак дивизијског генерала г. Чолак-Антића, у пратњи команданта пука. Лево капетан г. Светозар Бошковић, десно капетан г. Сергије Перочков. У другом реду види се сечење колача, у средини г. Цветков држи говор војницима, десно вежба војника. Доле хор Ауто-команде из Београда.

(Фото Рад. Марковић, Београд)

Недељне Ширшице

Г-ца ОЛГА ЦАКИЋ, КОЈА ЈЕ НА НАШЕМ КОНКУРСУ ИЗАБРАНА ЗА МИС СОКО-БАЊА.

недељне Илустрације

Бр. 38.

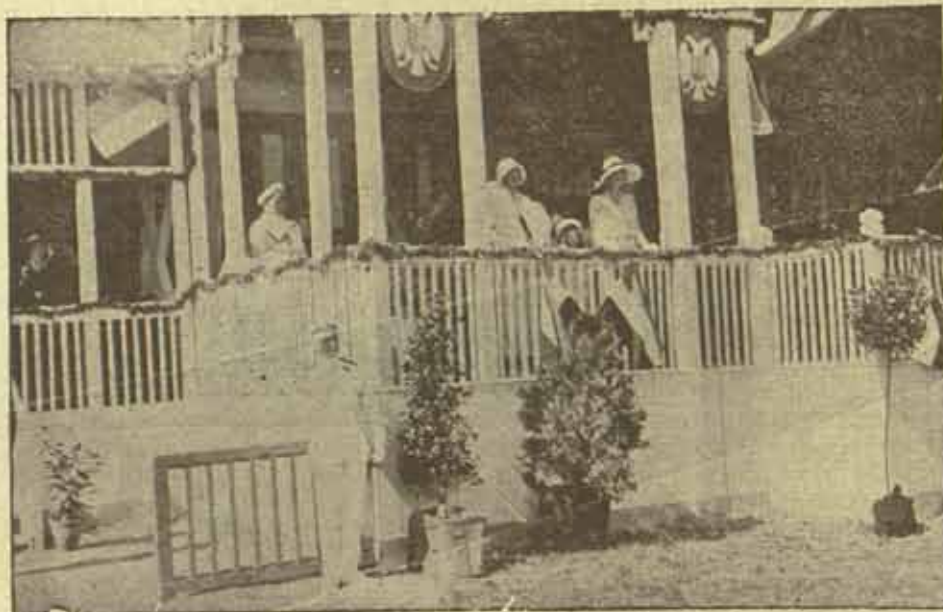
Дин. 3.-

САВИЈЕНЕ СУ РАТНЕ ЗАСТАВЕ..

Њ. В. Краљ посматра дефиле трупа.

Њ. В. Краљица Марија, Престолонаследник и Принцеза Олга на трибини за време дефилеа трупа.

Савијене су заставе под којима се наш народ борио за ослобођење и уједињење. Отишле су да бораве поред Карађорђа и Петра Великог, одакле ће будућим генерацијама југословенског народа говорити о својој слави и јунаштву славних армија које су се под њима бориле.

Ретко је у историји народа, наћи примера великих историских догађаја, који су се, у кратком времену, одиграли и над којима су се поносно увек виле заставе, као што су догађаји кроз које је прошао наш народ од 1911. године, када су ове заставе војсци предате, па до данас када су савијене. О њима ће будући

историчари нашег народа писати велика дела.

Истог момента на дан рођења Наследника Престола, када су ове победоносне заставе савијене и отишле да бораве у сени величанствене задужбине Великог Краља, нашој јуначкој војсци предате су нове — југословенске заставе —, са аманетом да их млада Југославија онако високо држи у својим рукама и гине под њима за Краља и Отаџбину, као што је гинула она генерација која се, за Уједињење и Ослобођење, борила.

Приликом ових великих свечаности, приређена је смотра наше вој-

ске. Опремљена свима тековинама војне технике, одлично обучена, наша млада југословенска војска пружила је слику своје велике способности да стане на браник Отаџбине и бори се против сваког непријатеља, који би хтео да угрози границе уједињене Државе.

По савршетку свечаности у Београду, освећена је 8. о. м. у Тополи величанствена задужбина Великог Краља, пренете кости Војводе Карађорђа и унете ратне заставе у задужбину, да ту почивају и за вечита времена буду највеће светиње југословенског народа.

Ескадра тенкова који су дефиловали по освећењу застава.

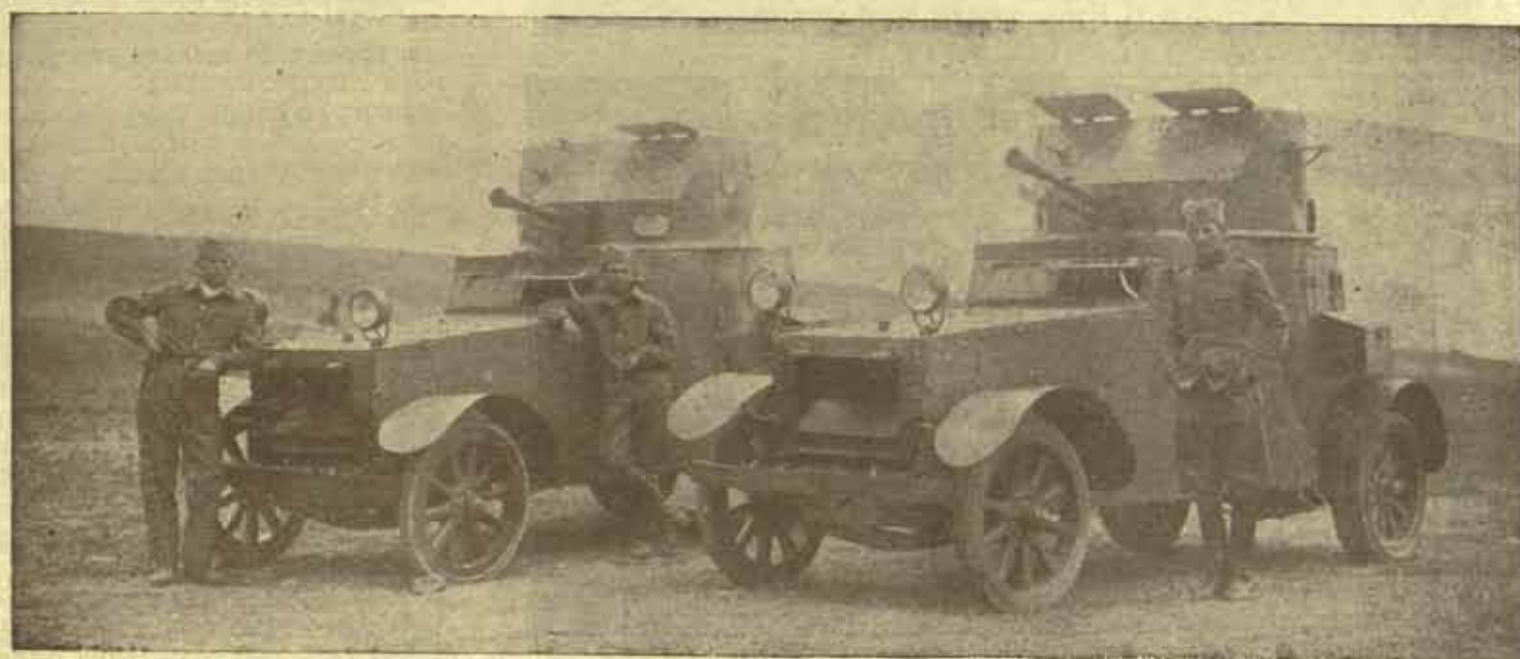
РАЗВИЈЕНЕ СУ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ

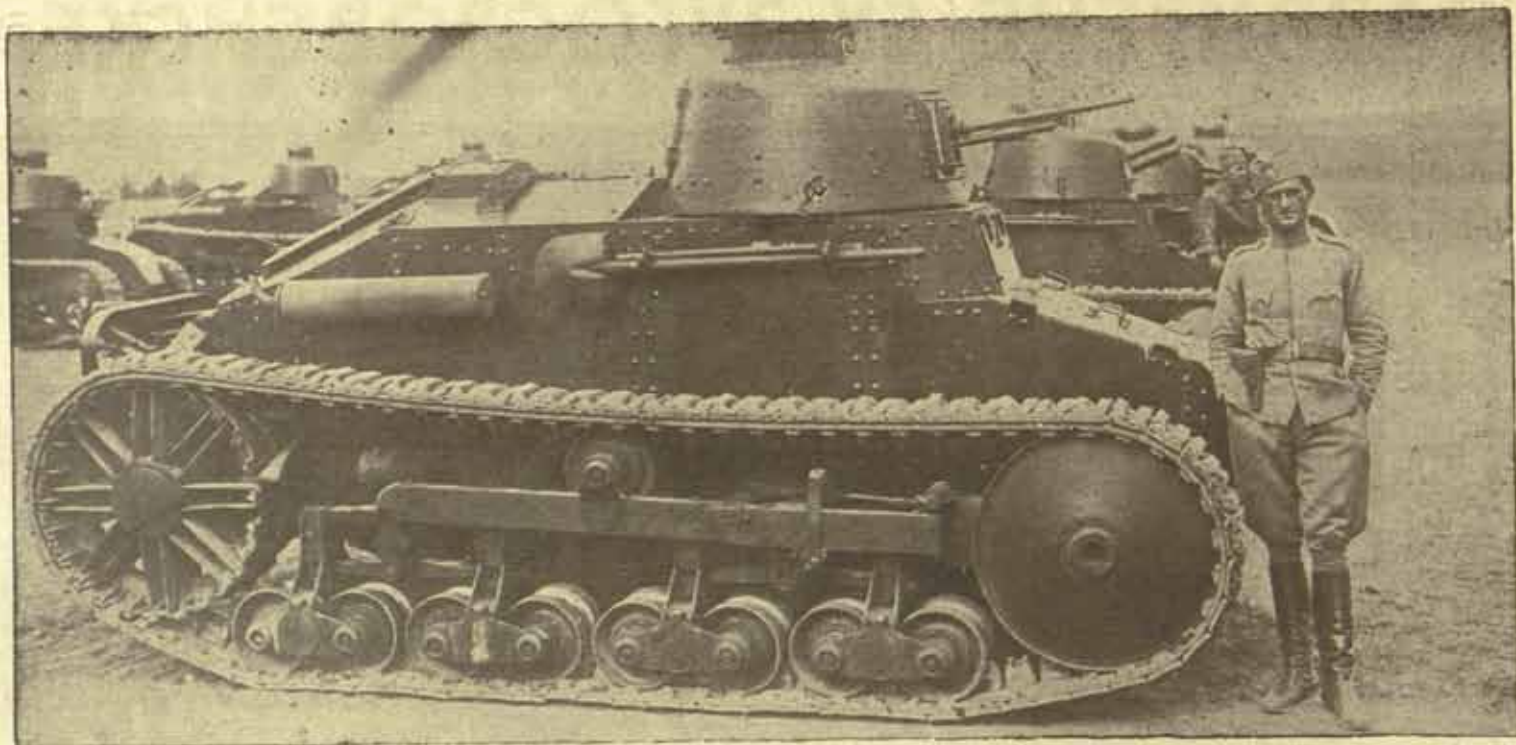
Њ. В. Краљ држи реч војсци. Десно: Њ. В. кнез Арсан — кнез Павле, Министар Војске и Морнарице генерал Хаџић и генералитет.

Пешадија на дефилеу.

Панцирни аутомобили који су учест вовали на дефилеу по освојењу застава.
Главни снимци: Фото Марковић, Београд.

Наша војска снабдевана је до данас најсавршенијим **танковима**.

Њ. В. Краљ предаје нове заставе.

Група наших млађих официра, које је предводио шеф нашег генералштаба Генерал Г. Миловановић, провела је у Чехословачкој извесно време ради упознавања чехословачке војске. Наша слика показује групу наших и чехословачких официра. Напред Генерал Г. Миловановић са шефом чехословачког генералштаба.

Изложба Мих. С. Петрова

У недељу отворена је, у Уметничком павиљону, колективна изложба нашег познатог уметника г. Мих. С. Петрова. Сала павиљона била је препуна уметника и пријатеља, који су се скупили да нашем уметнику изразе своје дивљење и честитају му на успеху.

Изложбу је отворио г. Др. Часлав Никитовић, изневши све особине талента Петрова. Он је рекао: »Михаило Петров је развио свој сликарски таленат до завидне висине. Његово сликарство има све одлике великих мајстора: пуно лиризма и ретке сензибилности. Ово симпатично и више другарско отварање изложбе било је бурно поздрављено од свих присутних, међу којима се налазио велики број сликара, књижевника и одабране публике. Настало је разгледање слика, већином пејзажа, који одиста носе карактеристику дубоке персоналности и лиризма. За каталог изложбе Мих. С. Петрова, на један карактеристичан и синтетичан начин, написао је кратак увод г. Раде Драинац.

»У времену кад се појединачно сваки сликар труди да дође до изражаја и стила кад сликарство оставља програме и принципе школа, јавља се у Београду једна фаланга сликара и пење наше сликарство на завидну европску висину. Та фаланга узрочно колективнише уметнике, сједињује их кроз личне изражаје у једну, свакако прворазредну епо-

Са изложбе Мих. С. Петрова

Пејсажи из Шумадије.

Супруга уметника.

Мотив из Палилуле.

ху развоја нашег сликарства.

Од рата па на овамо, Београд бележи низ изванредних узлета ове врсте. Појединачно, уметници стварају дела, која карактеришу стил времена и оквирују личности рамом дубоке спонтаности и мајсторске преданости. Таква уметност одсеца незнатну прошлост наше уметности уопште гигантским скоком, који необавештене и традиционалисте доводи у забуну, а нове потпуно везује са временским стремљењима у читавом свету. Кроника наше уметности актуелно бележи знатан број имена, која се позитивно дефинишу у свим гранама наше уметности. И име Мих. С. Петрова афирматив-

но означава значајну и једну од најинтересантнијих личности у констелацији савремене југословенске уметности. Његово сликарство, као одраз дубоке персоналности и лиризма, и као једно ново решење у низу проблема модерних стремљења, осведочава првокласни таленат, јединствен и нов у нашој ликовној уметности. Сви напори у пражу чисто сликарских проблема добијају уметнички карактер у овој сциентно сликарској природи, чија платна претстављају календоскоп боја и тонова његове из ванредне сензибилности и лирске егзалтираности.

Портре Г. Никитовића.

Шведска краљевска породица

Шведски краљ Густав пети.

Шведска краљевска породица типична је по својим врлинама. Моралним, интелектуалним и физичким, којима се одликује народ највише цивилизација.

Краљ Густав пети дошао је на престо 8 децембра 1907 г. и умео је кроз економски и социјални препорођај за последњих двадесет година да се покаже достојан свију тешкоћа, спољних и унутрашњих, а уз то је увек успео да очува поштовање круне од стране свију партија, најлибералнијих као и најконзервативнијих.

Индустријска еволуција у Швед-

Шведска престолонаследниковица Луџа.

ској за последњих четврт века и повећавање радничке масе, дали су партији левичара важније место, да је краљ, попуштајући пред демократизмом, године 1919 поверио састав владе социјалисти Брантингу.

Густав пети интересује се за све проблеме своје земље, за све манифестације уметности, и научне иницијативе, дајући свима своју великодушну помоћ. Он је помогао оснивање лабораторијума специјално за проучавање рака, и дао је свој велики прилог на дан свога седамдесетогодишњег рођендана. Следујући краљевом примеру, Швеђани, расути по целом свету, послали су своје прилоге, и за кратко време

Принцеза Ингебор.

било је сакупљено пет милиона круна, што чини око деведесет милиона динара. Краљева је жеља да отклони то зло од свога народа, и да га ојача спортом којим је и сам одушевљен, и покрај своје седамдесет друге године. Док у другим земљама у то доба сваки се повлачи у тишину и одмара, Краљ Густав игра тенис, и сматра се као најбољи играч у својој земљи. Лети краљ проводи на западној обали Шведске, у Сару, које је његово омиљено летовалиште. Зими на тениском игралишту у Штокхолму. Сем тога он је одличан коњаник и ловац, али више воли пецање од лова. За време лета, док се бави у свом

Принц Евген.

дворцу у Тилгартену, краљ се најradiје бави пецањем. Та уживања у природи алтернирају са државним пословима, и то ствара једну равнотежу и хармонију у животу суверена.

Густав пети оженио се принцем од Бадена, која је умрла, али је у народу оставила најлепшу успомену и назив Мајка народа, својим природним достојанством, љубављу према сиромашнима, и милосрђем својим, којим се трудила да олакша сваку беду свога народа. Из тог брака родила су се два сина: престолонаследник Густав-А-

Принц Гијом

долф, рођен 1882 г. и принц Гијом, рођен 1884 г.

Престолонаследник је као и његов отац страстан спортиста. Председник шведског удружења Олимпијске игре, он је на челу сваког спорта. Љубитељ је тениса, голфа, ски-а и шљингуања, за које спортове Шведска пружа најлепши терен. А као војник познат је због своје издржљивости.

Принц Сигвар, студент Универзитета у Успалу.

Престолонаследник има петоро деце из брака са принцезом Маргаретом Конаутт, која је умрла 1920 г. принца Густава Адолфа, принца Сигвара-принцезу Ингрид, принца Бертине и Шарла-Жака. Године 1923 оженио се по други пут принцезом Лујзом Мунтбатен.

Најстарији син престолонаследника, принц Густав Адолф, познат је као интелигентан војник и спортиста. То му не смета да се бави и политиком.

Он се најпре посветио војничкој каријери и био је у војној школи у Карлбергу. Ту је подносио строги, дисциплински живот, као остали академици, и с њима заједно поладао је испите. Упоредо са војничким васпитањем студирао је и на универзитету. Одушевљен и уметношћу и спортом, често се могао видети у опери или на концертима.

Други син престолонаследника, Сигвар, завршио је универзитет у Упсали. Трећи син, принц Бертал, спрема се за инжењера и механичара, и не само теориски, већ се може видети и међ радницима, који га обожавају због његове природности и предусретљивости.

Други син, краља Густава, Гијом, био је прво време марински официр а сад је напустио морину и посветио се авантуристичком животу у природи. Кроз централну Африку и кроз Јужну Америку приредио је неколико опасних експедиција на зверове. А као песник и журналиста, приредио је неколико кон-

ференција у Америци. Његов једини син, принц Ленар, завршио је студије на универзитету и познат је као песник, приповедач и беседник. А сад се посветио војничкој каријери. Желећи да буде коњички официр, служио је у кадру са простим војницима, спавао заједно с њима у касарни, устајао и легао кад и они, и тимарио коње. Врло је смео и неустрашив коњаник, који се не плаши никакве препоне. Он је љубимац шведског народа.

Краљ има и три брата: Оскара, ожењеног једном отменом Швеђанком; пријца Карла, ожењеног данском принцезом, Ингебором. Из тог брака дошла су четири детета. Принц Карло је душа Црвеног Крста, коме посвећује велики део своје активности. Трећи брат је принц Евген, који је уметник у краљевској породици. Још у младости посветио се сликарству, и одрекао се монденског живота, да би могао у тишину свога атеље-а да се посвети сликама.

У целој краљевској породици осећа се жеља за интелектуалним и уметничким развићем и радом.

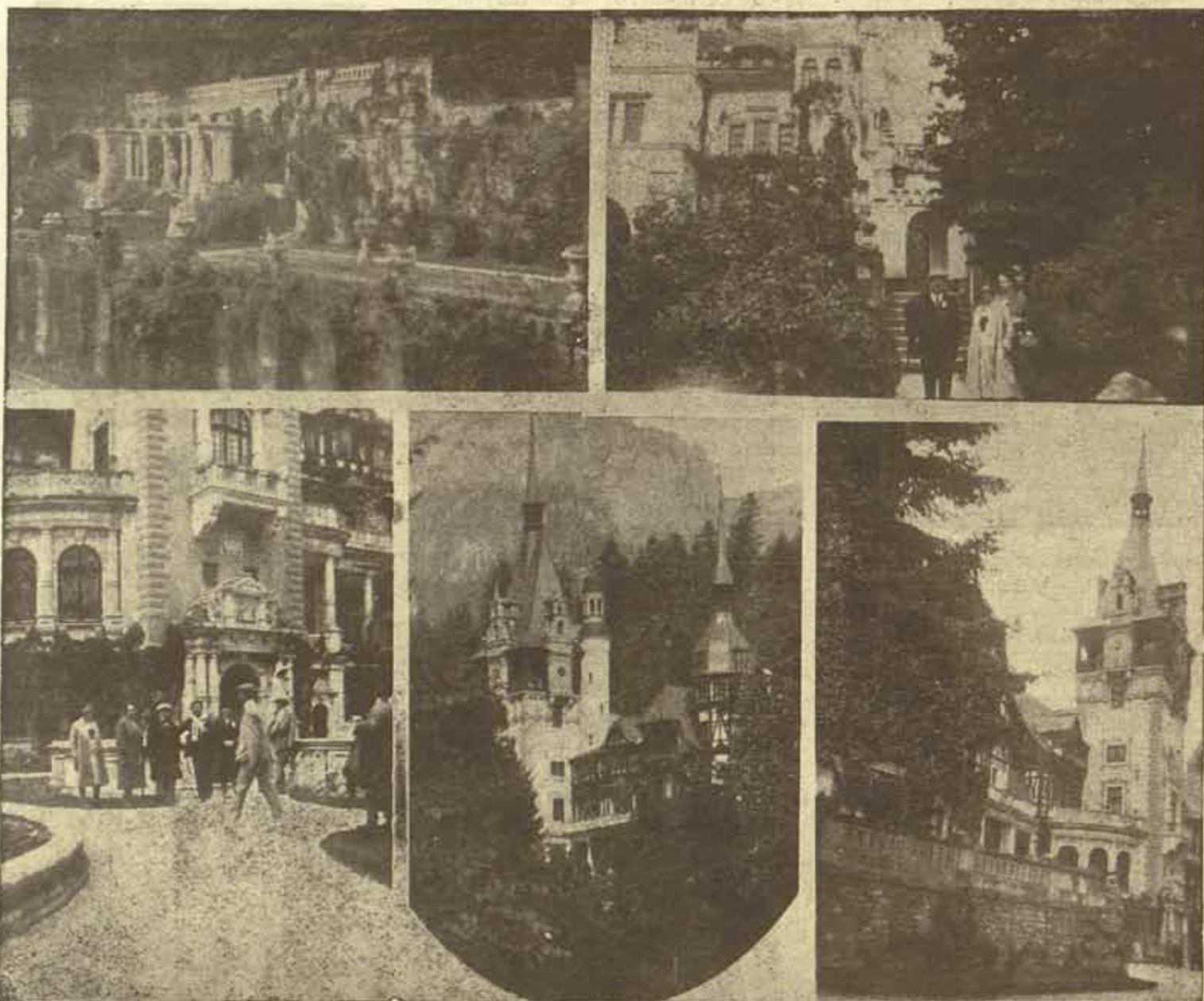

Холандска краљица Вилхелмина прославила је ових дана свој 50. рођендан.

У сако-у, наоружан кишобраном корача принц од Велса дужином фронта свог пука.

Синаја у Румунији

Снимци из Синаје у Румунији. Горњи ред с лева: 1) Каскаде у краљевском дворцу „Пелешу“ у Синаји, 2) Дворска интендантура у Синаји. Доњи с лева: 3) Улаз у Краљевски дворца „Пелеш“, 4) Први поглед краљев. дворца „Пелеша“ у Синаји, 5) Донжон краљ. двор. „Пелеша“. (Види чланак на 10 страни)

СВЕЧАНОСТ КОЈА СЕ ТРАГИЧНО ЗАВРШИЛА

У Довиљу, у луксузним салонима виле госпође Алисе Сотер, рођене Харингтон из Вашингтона, али која стално већ више година борави у Француској, приређена је ових дана весела свечаност. Под јаким сјајем безбројних светиљака званици су одлазили и долазили, а шампањац је текао на потоке. Око 6 сати у јутру један од званика, неки Јозеф Бенсон Росе, опростио се од домаћице и упутио низ степенице. Јамачио му глава није била сасвим на месту, јер се спотакао и пао, ударивши о мраморну плочу. Крикнуо је од бола и остао лежати онесвештен. Успркос

помоћи, која му је одмах пружена, Бенсон није могао да дође к свести, а крв му је непрестано извирала из ране на глави. Пренесен је тада на носилима у једну суседну вилу и ту је неколико сати лежао као мртав. Крса цело то време госпођа Алиса у својој соби горко је плакала. Гости су се један за другим брзо разишли.

Неки чудни мир обузео је тада госпођу Сотер. Повукла се у своју собу и легла на починак. Кад је у јутро доцкан собарица опазила да је њена госпођа не зове као обично, ушла је у њену собу. Стала ју је дозивати, али јој се нико није јављао. Кад се приближила кревету угледала је госпођу Алису како лежи уко-

чена, мртва. Позвала је полицију, која је могла да установи једино смрт. Могућност злочина одмах је отпала, јер се на мртвом телу нису могли наћи никакви трагови насиља. А било је јасно да се не ради ни о самоубиству, премда се у том смислу било почело већ и шапутати. Али ј лекар брзо установио да се ради о тровању алкохолом. Смрт је наступила као што је доцније установљено обдукацијом од прекомерног пића. Колико се је те ноћи испијло алкохола, најбоље ће се видети, ако се узме у обзир, да је у вили самога вискиа попијено за преко 3000 франака. Леш ће бити балзаман и отпремљен у Америку.

У последње време много се говори о болести папе Пија XI. И ако болест није опасна по папин живот, она ипак много забрињује његове поклонице.

Поглед на главни трг вароши Аренипе у Пери где је револт војске достигао врхунац.

Авијатичар

Изјутра док сунце још спава, и ми сви, он је горе, у зрачним висинама, и песма препелера над нашим крововима опомиње нас да горе, сам испод облака, лети човек, као тица, и пркоси својом снагом бесним елементима, облацима и струјама ваздуха...

Одоздо, ми сви подижемо главе, да га одгледамо, док он лети, сам, или са својим јатом, баш онако исто као јато тица. Један диван троугао, и песма њиховог пропелера доноси неку веселост, као да смо ми сви горе са њима...

Авијатичар увек изазива дивљење оних, што су доле на земљи. Сваки се диви његовој геустрашности с којом пркоси висини и оном понору испод њега; сваки би желео да осети ту сласт, горе на висини, али стрепи, и зато завиди ономе што се не плаши ничега у свом лету кроз тамну и опасну ноћ, изнад подмуклих планинских висока, или дању кроз море плаветног ваздуха...

Авијатичар ужива нарочиту љубав оних над којима лети... Има нечега романтичног и опасног у његовом лету, и та опасност, коју он сваког дана савлада, чини његов лет победом. Авијатичар је вечни победник и херој... Он не зна шта га очекује горе кад се испне, али он

мора увек да има самопоуздања у себи, веру у своју моћ и самопожртвовање... Кад човек сваког дана савлада по једну опасност, онда за њега више не постоје опасности. он им пркоси, и у томе је и једна драж, и двобој човека са природом, из које човек излази победник.

Авијатичар је наш национални понос. Док он лети са својим крилима изнад других земаља, милиони топлих жеља лете за њим, и колико молитва се можда дижу к небу, које се моле, да му његова сопствена онага да једну сугестивну моћ да све препроди, и да буде први. Нема можда ни једног детета, које не подиже очи к небу да види тог ваздушног хероја, и не ишчекује његову победу.

Небесне катастрофе су увек жалост целог народа. Трагедија на глечерима алпа, погодила је тешко сваког. Колико је суза проливано. Та херојска смрт, у леденој пустињи, у толико је узвишенија, јер сваки пада за част отаџбине.

Раније је било више катастрофа, а са развићем наше авијације, све ће их бити мање.

Утакмица Мале Антанте донела је радости целом народу. Као да смо сви летели горе, и сваки када прича сада, узвикне: »Ми, Југосло-

вени, први смо стигли...« Јер су то летеле и наше жеље за храбрим авијатичарима, мисли су за њима блуделе испод плавог неба, и љубав целог народа била је са њима, и вера у њихову победу.

Ми смо их гледали у мрачној ноћи, док су се уздизали све више и више, напрежући своју снагу да би показали колико има моћи и рутине један југословенски авијатичар... У том тренутку они нису мислили на своју личност. Они су морали мислити на своју земљу, која очекује од њих да их репрезентују са чашћу и поносом...

Зато је данас цео народ срећан, после ове утакмице, и извештаји се читају са сузама у очима, и њихова имена су на уснама у свакој кући, о њима се говори као о својим блиским и драгим, и нема ни једног човека, ни једне жене, девојчице и детета, који неће са љубављу и поносом изговарати име Златка и његових храбрих другова.

Мир—Јам

МОЗАИК

Анатол Франс лежао је тешко болестан. Грчио се од болова, а лекар га је забринуту тешио.

»Не бојим се смрти«, рече књижевник. »Само налазим да се привиђење рђаво бринуло о нама: било би пријатније, када би моју душу сахранили, а моје тело постало бесмртно.

СИНАЈА

Због краткоће времена, морали смо из Букурешта за Синају употребити аутобусе, које нам је туристичко друштво из Букурешта ставило на расположење.

Вредни и симпатични члан румунског туристичког клуба, адвокат г. Вентили Морцун, одређен је био од старе клуба, да нас на овом излету за Синају прати.

Пошли смо из Букурешта рано, јер нам је требало превалити преко сто осамдесет километара, видети уз пут Плојеште, Кампину, прегледати двор у Синаји и вратити се у Букурешт.

Остављамо последња предграђа Букурешта и пролазимо преко некадање линије форова букурешког утврђеног логора и хватамо се дивног пута за Плојешт.

Лево и десно виде се форови, а позади форова кружена железничка пруга, која је везивала све форове око Букурешта и која је требала за време опсаде да послужи за снабдевање форова храном и муницијом. План за утврђивање Букурешта дао је сам Бријалмон. Утрошено је много десетина предатних, златних, румунских леја. И Румунија, и сви војни стручњаци, сматрали су, да ће Букурешт за време рата бити неосвојим.

Међутим, и букурешки утврђени логор, као и многе савремене тврђаве, у светском рату показале су се ништавне. А било је и изузетака, где су и старе тврђаве играле велику улогу у савременој војни — Белфор.

Навлазимо на петролејска поља. С почетка по где која пумпа, а доцније све чешће и гушће. У даљини изгледају као гора.

Улазимо у Плојеште, велики румунски град. Жива трговина за петролејским производима. Концентрисане рафинерије свију околних предузећа; ту су им и резервоари и све то повезано колосецима са железничком станицом.

Идемо полако кроз град, а г. Морцун нам објашњава час из немачком, час из француском. Пролазимо великим булеваром поред споменика палих Плојештана у минулом рату; навлазимо на парк, на главну улицу, префектуру, излазимо из града и пуштамо опет брзину, по добром путу и остављамо за собом седа и засеке.

Навлазимо на други важан центар петролеских извора, на Кампину. По програму је било, да се један од тих извора обиђе. И док сви

излетници одоше са једним чичероном да обиђу и виде извор петролеја, мене је Кампина више интересовала са друге једне стране. Кампина је место рођења Јулије Хасде-у, велике румунке, песникиње, која је певала и на француском језику и коју су и Французи убројали у своје песнике. Била је феномен свога времена. Пропевала је у својој дзалајестој, њена анђeosка душица отишала је у рајска насеља, ошакана и ожаљена од целог румунског и француског народа.

Остављајући за собом Кампину улазимо у подножје Карпата. Дивни пејзажи мењају се један за другим, а ми у удобним седиштима у аутобuzu, у тишини, посматрамо и старамо се, да нам што јачи утисци остану на ове лепе и романтичне пределе.

Навлазимо на предграђе Синаје. Никакав утисак, али са уласком у праву Синају мишљење се мења и величанствене палате са чаробно лепим вилама у дивном подгорју горостасних Карпата, који се оцртавају на небу, све то даје нешто нарочито лепо, нарочито привлачно — очаравајуће.

Прва партија наших туриста која нам је измакла дочека нас пред „Казиниом“, где нам је био спремљен ручак. Журило се, јер је тачно било одређено време за обилазак двора Пелеша, а требало је вратити се зорана у Букурешт, јер смо сутра имали да продужимо пут за Констанцу.

За тренут ока облаци покрише врхове Карпата и спустише се до самога подгорја, а јака летња киша поче да лије као из кабла. Ово нас мало забрину, али нас метр д'отел умири. И збиља, после неколико минута сунце грау, киша постепено се стишаваше, а горе ка небу појави се дуга, која се спушташе и губљаше у топлим бојама четинарског зеленила.

Кренусмо се за Пелеш. Прођосмо поред манастира Синаја, који на брзу руку прегледасмо, па се за тим упутисмо једном стазом кроз четинаре на више. Није нам требало ни десетина корака да пређемо, а пред нама се указа као у бајкама вилински дворца, са кулама које се дизаху високо кроз зеленило, горе у небеска плаветнила, са терасама, верандама, балконима, у једном нарочитом стилу, али тако складном, тако привлачном, тако топлим да нас омијаше.

Што смо се више пењали слика је била све лепша и комплектнија. Пред нама се указа прво дворска интендантура, дивна палата, сва у цвећу и јапанским ружама. Према њој десно, сада се указа дворца Пе-

леш у свој својој величини и лепоти, а тамо мало даље, на једном пропланку, окружен са три стране дивном боровом шумом појављује се, не мање чаробан и не мање привлачан дворца Пелишор, поред кога протичаше жуборан поток Пелишор, који се на стотину корака уливаше у Пелеш. Док је дворца Пелеш и по спољашности импозантан и зваљичан, одређен за дворске церемонијале за време бављења краљевске породице у Синаји, дотле и место и положај и сам стил Пелишора показиваше нешто, истина лепо, али скромно, интимно. И у њему су проводили дане чланови династије, довучени у интимности, уживајући у благодети породичног живота, ослобођеног свију церемонијала и утиснутости.

Стајао сам пред Пелишором, јер ми он буђаше успомене на краљицу, песникињу — Кармен Силву, која је најрадије проводила дане у овоме дворцу, и у њему, на тераси, слупајући жубор Пелеша писала своје „Пелешове приче“ (Povești Peleșului); у њему је написала дивне приче, pune патриотизма и осећаја „Из давнина“, и најзад, гледајући врхове Карпата и дивљу лепоту његових кланаца и литица роман „Санду“, описујући крвну освету горштака, где се две честите породице ниште, извршујући законе крвне освете. Кармен Силва је и певала. Певала је природи, певала је своме народу у чију је душу ушла и са киме се саживела и сродила, нако је била туђе крви. Њене су и приче и песме једновремено се појављивале на румунском, немачком, енглеском и француском и у књижевним круговима Немачке, сматрана је као истакнути пример тадањег романтизма.

Вилинска је била душа крунисане песникиње Г Кармен Силва, којој је круна била тешка и која је сваку прилику користила, да је за тренут удала од себе и да се спусти у народ да опева његове болове и његове патње, а да у часовима ретким опева њихове радости и болне љубавне тугованке...

Један од дворског особља рече ми, соба за рад Кармен Силва са последњим њеним радовима. Али, на жалост, Пелишор се није могао прегледати, већ само Пелеш.

На тераси пред главним дворским улазом се прикуписмо и очекивасмо чиновника из дворске интендантуре, да нам покаже дворца.

Улазимо у хол. Сав је у дрворезу, од орахова дрвета. Статуете предака краљевске династије такође у дрворезу од првих немачких уметника. Највише привлаче степенице, које се из једнога угла у спирали уздижу

до трећег спрата, кроз које се ход протеже.

У моменту када разгледасмо појединости ове уметности, зачу се један потмуо звук који долазаше одозго што нам свима скрену пажњу. Плафон у стаклу, са тако исто уметничким сликама у боји, кретање се десно и постепено се изгуби. Одмах за овим отпоче кретање крова и над холем појави се азурно небо, а свеж планински ваздух, испуњен мирисом боровине испуни све околне просторије.

Из хола кренусмо десно у мермерну салу, вођа нам показује Рембрантову слику која претставља огромно имање — 300.000.000 леја. Идемо даље. Краљева канцеларија, биро за рад, апартман Кармен Силва, а тумач ређа показујући слике: Рубенс, Тицијан, Жерард, Ван Дика, Веронеза... Спаваћа соба Краља Карола где је и испустио своју племениту душу, и ређају се одељења једно за другим. Библиотека, а у њој удубљење у зиду, сто, столица а са прозора јединствен видик на целу долину потока Пелеша. На зиду слике Кармен Силве у народној ношњи рад сликара Јовановића.

Идемо даље: апартмани престолонаследника, коме по тестаменту краља Карола увек припада дворан Пелеш. Наилазимо после на гостинске апартмане крунисаних глава. Међу гостима који су ту одседали помиње се Франц Јосиф, а са нарочитим задовољством чиновник нам показује апартман, Југословенског Краља, када је био у гостима. Све је у првеној кацифи златом вежено. Одељења за тоалету сва у мермеру. Одмах за овим одељењем крунска дворана, а за тим се опет ређају одељења једно за другим.

Наилазимо на дивну салу у маварском стилу, у којој је била веридба нашег Краља са Краљицом Маријом што је нас југотуристе највише интересовало, пренашајући се у оне свечане тренутке, када је наш Владалац, по завршетку народне идеје ослобођења и уједињења, заснивао свој породични живот.

Из трипезарије и турског салона изађосмо на балкон, одакле нам се указа каскада у мермеру, сва у ружама и пвећу, чији жубор хладне воде освежаваше запарне летње вечери и ноћи.

Све је лепо, све је укусно, све је краљевски и човек се у овим просторијама губи, незнајући шта је привлачније, шта је лепше. А колико ли је још просторија тајанствених кутака остало невиђено од наших љубопитљивих очију?..

Време је било да се већ помишља на повратак у Букурешт. Једва смо

се извукли из двора, прикупили на тераси и кренули се за Синају где су нас чекали наши аутобизи. И све би се лепо свршило, да се мотор нашег аутобиза није узјогунно баш у Плојешту, где смо морали да проведемо читава два сата, у једној страшној дилеми, шта да се ради и како да се пређе просторија од 80 км. до Букурешта, одакле смо требали возом у 7 сати да се кренемо за Констанцу. Ова два сата била су испуњена изванредном грађом за један фељтон, у коме би се оцртали тридесет разних карактера са разним схватањем ситуације, почев од очајника, па до највећих флегматика, који све ово посматраху у највећем смеху и шали.

Срећом те се је мотор смиловао на нас, те се најзад, уместо воза, кренусмо аутобизом, који нас лепо доведе до Букурешта, где наши друвови из првог аутобиза увелико спаваху.

М. Марковић.

ХУМОР

У једном новчаном заводу долази једна лепа млада дама да подигне једно новчано писмо. Касир је веома услужан, али савесан човек. Он упита даму да нема случајно при себи некакав доказ да је то заиста она.

Зачуђена млада дама рече: »Новац сам свугде подизала без икаквих доказа! Зар вам је то заиста потребно?»

»Било би боље«, одврати касир.

Лепа, млада дама премислила један тренутак — затим одлучно изводи из деколтеа своје хаљине парче од роза свиленог комбинезона и показује монограм зацрвеном касиру.

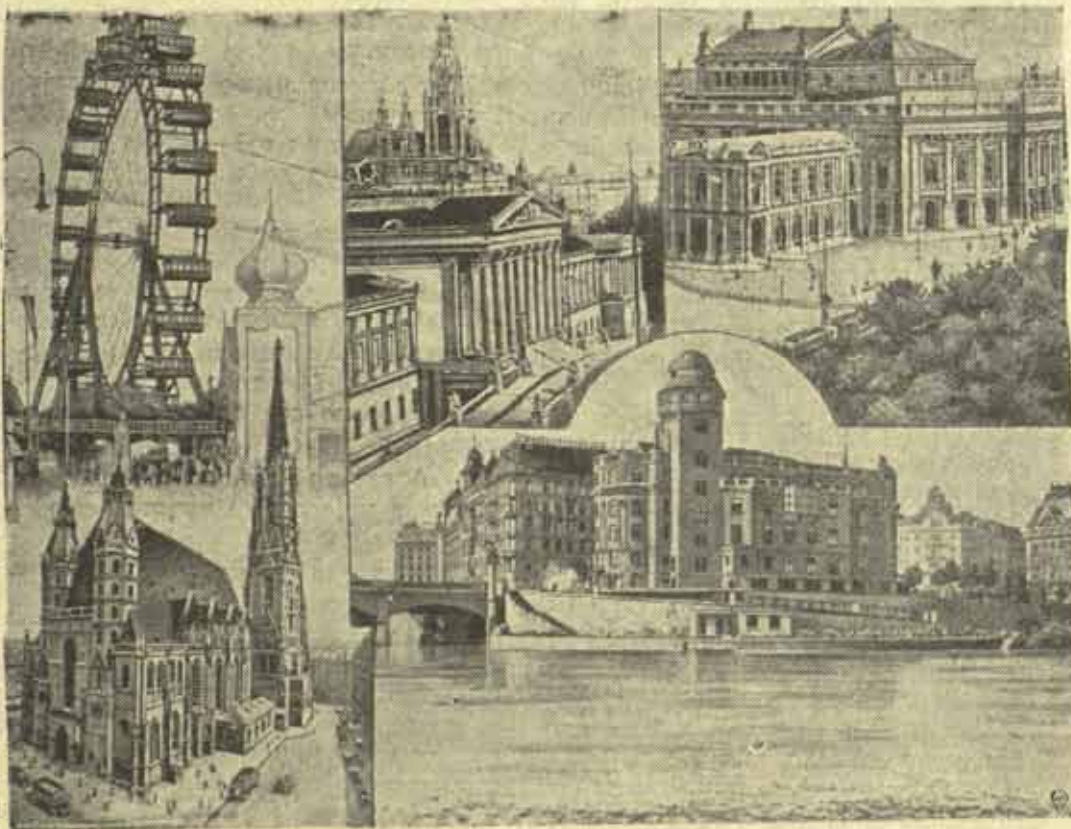
»Верујете ли ми сада?»

Новац је био одмах исплаћен.

—

Гост: Имате ли у соби текућу воду?

Келнер: Имали смо једну, господине, али је на њој сад кров оправљен!

ПРОСЛАВА 2000 ГОДИШ. БЕЧА.

Лепа варош на Дунаву слави ове године свој јубилеј. Она постоји већ 2000 година. Пре тога времена ово келтско место звало се Виндомина. Била је то тврђава коју су подигли Римљани, да би загосподарили Дунавом. Онда се назив вароши променио у Виндобону које је име задржала скоро хиљаду година. Тек 1030. год. добија назив Виена, како се и данас на латинском језику зове. Дакле, тачно је 900 година, како име Беч постоји.

Беч је био најпре познат због тога, што је тамо умро 180 година после Христа велики римски цар Марко Аурелије. У 1276 години долазе Хабсбурговци у Беч, и од тога доба па све до 1918 била је судбина Беча везана са овом династијом. Историја ове вароши је необично бурна. За последњих 500 година била је најмање осам пута освајана. Најпре од Турака, Швеђана и Мађара. Колера и куга носиле су становнике ове вароши. Па и поред свега тога Беч је остао културно средиште Аустрије.

Ризенрат у Пратеру (горе лево) Црква Св. Стефана (доле лево) Бургтеатер (десно горе) »Уранија« на дунавском каналу (десно доле) то су неколико видних знакова бурне прошлости ове много опеване вароши.

НАСЕДАЊЕ

— Ж. П. —

Цаз, који је дошао иза последњег чарлстона, умуче. Играчи и играчице ишли су у гонпама у правцу гардеробе или излаза. Само још један пар беше у дворници.

— Молим вас, — преклињала је млада жена, — да ми вратите мој прстен: Мој муж ће запазити да га нема, те ћу имати неприлика. То ми је венчани прстен; не смем остати без њега.

Она се издиже на врховима прстију и покуша да досегне руку младог човека на којој је био прстен а коју је он у шали тамо и овамо изнад главе померао. Најзад је испружи према вратима, тако да је обасја светлост.

— Да дивна, крупна бисера! И то у окову од платине! Ваш муж морао га је, свакако, папreno платити, зар не?... Волео вас је, према томе, зар не?

— Лоло једна! Воли ме још не престано.... Дакле, мали мој Ернесте, дајте ми моју ствар, јер ћу иначе жалити што сам допустила да се с мојом руком титрате...

Он јој тихо прошапута на уво:

— Дођите сутра између десет и једанаест у мој стан, па ћу вам га тамо дати. Станујем у Авни д' Шоазнелу, 48, други спрат, лева врата, 20, у дну ходника.

— Та ви сте полудели! Никада и нипошто! — викну она узбуђено. Али њега је већ било нестало. Као бесна ударала је она ногом о под. — Не, нећу тамо да идем! Чекаћу да ми га сам донесе! — рече за себе.

Када је изишла напоље, гнев јој се стиша. Била је помало заљубљена. Шта више, смешкала се због тога безазленог лукавства што га је њен обожававац употребљивао, и то јој је прилично ласкало.

— Обешенјак! — мислила је. — Не да да му се одолева. Мора бити да су га жене много размазиле. Али ја ћу га изиграти! До краја пустошине нећу да идем. Боже сачувај!

То је био први роман те мале жене, невин роман, мало превучен ружичастом бојом, лак флерт с помало осећања, почетак слабијег заноса. Једно по подне наврнула је она, у пролазу, на ту играчку, у друштву неке своје пријатељице. Један играч ангажовао ју је за танго, неки млад човек врло доброг изгледа, припураста лица, с очима које су биле у исти мах и сиве и зелене, ђаволасте и нежне. Умиљат глас, нека чудна мепавина од смелости и бојазни, нешто неизречно опојно. Један тан-

го, затим један фокстрот, и онда један чарлстон. Сутрадан је она дошла и опет, али сама. Зар није требало да научи разне модерне игре? Где је могла наћи боље прилике и бољег учитеља него што је био Ернест? Он ју је увео у област најлепшег уживања. Осећала је да се винула изнад земље, да је у облацима. Допустила му је да јој се помало поверава, да је се благо дотиче, да је милује и најзад, пустила му је своју руку, са чијега је прста он нежно скинуо њен венчани прстен...

Жанена Фресне обрела се пред вратима свога стана као у сну. Било је вече. Обузимала ју је стрепња. Када њен муж не би само то вече ништа запазио! Сутрадан, ако не отиде у Ернестов стан, он ће јој прстен и сам донети, и онда ће све бити у реду.

Жак Фресне чекао ју је, читајући новине.

— Шта значи то? — упита је. — Зар се до ово доба остаје по радњама?

— Била сам код моје пријатељице Марте.

И стала је да му прича о овоме и ономе. Била је прилично бледа на електричној светлости. Муж, изненађен њеном нервозом, посматраше је упорно све докле није заћутала.

— А где ти је венчани прстен? упита је наједанпут намрштена лица.

Помисли да је он све погодније, те прошапута:

— Да, одиста, због тога сам се овако касно и вратила. Данас по подне пила сам чај у једној радњи и, после, отишла сам да оперем руке... том приликом сам скинула прстен и тамо га заборавила.

Он је сурово нападе.

— Да ли је ко тако што икада чуо или видео! Двадесет и две хиљаде франка стао је мене тај прстен и ти си га тако лакомислено изгубила!

Жанена бризну у горак плач. Та луткица није могла поднети да је муж тако оштро кара. Међутим, он је био ужасно огорчен.

— Сутра у рану зору, штогод раније моћеш, отиди у ту радњу, и онда дођи к мени у фабрику, да ми кажеш шта је с прстеном... Ах! И онако имам на хиљаде брига и послова!

Целе ноћи није јалница могла ни ока склопити. Гоњена вољом

свога мужа, морала је да иде у Авни д' Шоазел. Зуби су јој цвекотали од грознице. Њена част вредела је, дакле, тричавих двадесет и две хиљаде франка! Како би било, мислила је, да сутрадан све повери Жаку? Не, не, неће му казати ништа. Мужеви се у таквом чему не разумеју. Отићи ће Ернесту и апеловати на његово витештво. Гледала га је, у машти, с оним страсним бледилом његовог лица, с оним ђаволастим и нежним осмехом на избријаним му уснама и с оним сјајним сивим очима. Чим буде отворила врата, он ће јој јурнути у сусрет раширених руку, и она ће онда бити изгубљена, изгубљена изгубљена...

Сутрадан изјутра, неиспавана, изнурена лица, Жанена се дотера како је најбоље знала и умела. Једним «таксијем» довезе се до угла Авни д' Шоазнела. Попе се на други спрат, притискујући руком узбуркано срце, да би утишала веома жестоке ударе. Ту се заустави пред левим вратима у дну ходника. Једна прљава стара жена отвори јој.

— Да ли је ту господин Ернест? — промрмља Жанена загушеним гласом.

— Ернест? Какав Ернест? Нема овде никаквог Ернеста! — зловољно одговори старица.

— Господин Ернест, учитељ играња. Он ме је позвао к себи између десет и једанаест. Нисам погрешила.

Старица се осмехну.

— Ха! ха! Кладила бих се да је то због каквог накита!

— Да, због једног прстена, — рече млада жена престрављено.

— Жестока шаловичина или управо ненадмашна варалица, јер тај ваш Ернест. Ви сте, отприлике, десета жена која од почетка ове године овамо долази да понешто грађи. Добро бисте учинили да о томе известите полицију или свога господина мужа, ако га уопште имате. Али, најзад, чините што од вам је драго... Шта се све то мене тиче!

Да извести полицију? Жанена на тако што и не помишљаше. Долуше, полиција понекада нађе варалицу, па чак и украдену ствар. Али да ли се може рећи украдено срце младих жена? Соце што га такав препредењак однесе? Да извести мужа, зар? После дужег прекоревљања, он би, можда, све предао забораву и уобразио да јој је опростио. Али да ли би то Жанени повратило њен душевни мир? Боже сачувај! Осетила је као да се сунце помрачило и цео свет се увио у таму. И скрханог срца и тешко рањене душе, упуту се она речитој обали.

ВРБИЦА

Богати банкар Стојановић баш је био префектуисао један сјајан посао, када телефон на његовом столу општро и испрекидано почне звјати, као да је болно јављао и нестрпљиво захтевао да се одмах одазове. У телефону чуо се узрујан глас његове супруге, иначе познате лепе и отмене престојничке даме.

— Јеси ли ти, Стојане?

— Ја сам, шта је ново?

— Баш сада је отишао лекар, била сам га позвала да види шта је малом Јовици? Не допада ми се стање здравља тога детета.

— Па како... па шта је рекао? Је ли констатовао што?

— Није дао одређен одговор. Колико сам приметила, био је веома озбиљан и запокчан. При поласку рекао ми је да још није сигуран, међутим постоји сумња да је дете заражено тифусом.

— Та шта говориш?

— Ја одмах долазим, а донде позови и друге лекаре.

— До виђења!

— Глас његов подрхтавао је када је последње речи тако рећи, несвесно изговарао. Његове мисли лебделе су тамо негде у дечијој соби његова јединца, који је, изгледа, озбиљно оболео.

Господин Стојановић, уважени финансијски капацитет, члан управе многих предузећа и директор једне од најотменијих новчаних институција престонице, у томе моменту осетио је јасно као што је јасно сунце, да смо и поред великих разлика по друштвеним класама које нас одвајају једне од других, ипак сви једнаки пред неумитношћу судбине и да смо сви у Божјој руци.

Колико се осећао моћан и задовољан мало час, док је водио преговоре са претставницима разних предузећа и финансијских група, толико се осећао ништавним и несретним сада под ударом судбине, која је, ето, у облику болести послала смрт, да својим кужним канџама уграби његово љубимче и да му разори срећу.

Срећа и успех, од како је избио на површину, допринеше да господин Стојановић никад није помишљао на то да све може и друкчије да буде. Да је човек у вртлогу живота исто што и зрно песка у пустињи и да су путеви провиђења недокучљиви.

Његово једино дете да пропадне!... Без којег би му живот, тако је сада осећао, бесциљан био. Одједном се сети целе своје младости и целог досадашњег живота. Сетио се тешкоћа које је у младости морао

да савлада, што му је на крају увек успело захваљујући упорности и здравом оптимизму који је наследио од родитеља. Други он евентуално поклекнуо и пао у борби, али он је до краја издржао, захваљујући по мало и срећи која га је у младости више пута насмешила. Морао је признати и то, да је многе своје другове који су способнији и заслужнији били од њега, далеко иза себе оставио. Јер, јако би се изменила слика овога лепог света, када би сваки оно место заузео које му по заслуги и способности припада! Никад није помислио: како смо сви мали и нејаки, како смо сви сићушне играчке у рукама судбине!

Његова млада и лепа супруга, позната са своје елеганције у најотменијим круговима, удала се за њега више због његовог положаја и удобног живота, који је овај брак обећавао. Она је такођер сада први пут осетила бригу коју мора свака мајка да осети када јој се дете разболи.

Она је од почетка свога брака, који свакако није био брак из љубави, већ брак на основу тачно израчунатог прихода њезиног мужа, живела тако рећи засебним животом и можда једина стварна веза која је између ње и њезиног мужа постојала, беше њихово дете. Уживала је све привилегије живота, које јој новац њезиног мужа обезбедио беше. Па и онда, сад је јасно осетила, да смо у болу сви једнаки.

*

— Како ти је, чедо моје? Кажми мами...

— Ох, слатка моја мамице, тешко ми је...

— Да ли те боли што, сине мој?

— Ох, ништа ме не боли, мамице...

Хоћу да умрем од врућине. Умрећу, мамице моја слатка...

— Не дам те, чедо моје, не смеш умрети. Па кога ћу ја тада имати? Оздравићеш, дете моје. Купићу ти нове хаљине и нове играчке.

— Лепе хаљине ћеш ми купити...

— Оздравићеш до Врбице... Ти ћеш бити најлепши.

— Ја ћу бити најлепши, мамице моја... Оздравићу, дакле, до Врбице...?

— Ох, муке су ово, мамице златна, како ћу их издржати?

— Ево чика-доктора, дете моје, он ће ти помоћи.

— Чика доктор ће ми помоћи, али тако се бојим, мамице. Тако страшно сам уснио, мамице моја... Видим чика-доктора, зашто се љуља од?... Мамице моја... Зашто посрће?... А тата зашто је тако забринут?...

— О, он се увек бринуо за тебе, чедо моје, ти си његово једино дете...

— Па зашто ме никад не милује?... Зашто никад није са мном?... Сад неће увек одлазити од куће?... Хоћете сада увек поред мене бити?

— Увек, чедо моје.

— Тако се бојим кад сам сам. Тако сам се увек бојао кад нисте били поред мене, а нисам смео никод да кажем то...

— Ох, мама, зашто «фрајлајн» има тако велике очи?

— Нема, сине мој. Њезине очи су као и обично, теби се само тако чини.

— Нису, мамице, ъезине очи су сада велике као прозорска окна, велике и црне. Тако страшно гледају у мене... Окрените ме на другу страну, да их не видим...

Дете је стално бунцало. Стање његово је из дана у дан све критичније постајало. Приметно је губило снагу и опадало, као да га је нека невидљива рука давила, не дајући да дође к себи, да се одупре, да се опорави.

Господин Стојановић је мислио да ће полудети, када је видео како немилосрдна смрт све више пружа своју кошћућаву руку да му отме једину срећу.

Господин Стојановић би сада можда све био жртвовао што је досада својим упорним радом, а и срећом, постигао, али изгледа да ће узалудни бити сви напори... свака жртва. Дете је тешко оболело и ко зна да ли ће моћи да савлада опасну заразу његов слабакки организам?

— Мамица каже да ћу до Врбице оздравити... да ћу ја имати најлепше хаљине... па сребрно звонце...

— Да, дете моје, оздравићеш...

— Је ли, татице, ја ћу онда смети са осталом децом да идем за врбицу... «Фрајлајн» ми неће забранити да се играм са осталом децом... И увек ћу од сада моћи да се играм... Је ли да ми нећете бранити?...

— Нећемо, сине мој, ништа ти нећемо бранити...

— Татице мој, слатки татице... ја већ чујем како се деца спремају за Врбицу... Обуците и мене у најлепше одело... донесите ми сребрно звонце... јер ја... татице мој, већ чујем звонцад, јасно чујем песму, татице мој, ја... одлазим...

И мали Јовица отишао је и оставио своје родитеље да га до века оплакују.

Нестало га је, а да није ни осетио топлину родитељске љубави, коју му ускратише нервозни живот наших дана и јурњава за уживањем, да се овај кратак век што боље искористи.

Игнотус.

Чудновата посета Христине Хрус

Христина Хрус, оперска певачица, сахрањена је седмог јануара хиљаду десет стотина други године. Сахрана је у три часа после подне обављена. Био је јак мраз, спустио се оно мрак када су мртвачки сандук изнели у двориште и ставили на одор од дасака да га освете, а након тога сместе у мртвачким колима. Нос пона био је првен од зиме као вишња. У устима осећао је још укус ручка и горку арому бадачоњског вина. У ваздуху видео је сада анђеле и руже. Укочен оје пошкропио мртвачки сандук светом водицом. Поред њега стајао је студент Бидор Таш, медицинар, љубавник девојчици, центар свеопштег интересовања. На себи имао је изанђало црно одело. Своју тугу је хладном елеганцијом успео да прикрије. Поред њега било је и неколико комендијаша, један озбиљан уметник и управник кабарета. Скоро сви су се дооросећали. Овде, уред опште жалости, мислили су на данашњи ручак. Пожудним и бујним осећањима је било проткало ово њихово озбиљно саучешће. Касније, када је завршен обред, када су коњи, машући својим црним китима перја на глави, окружени буктињама и фењерима, према гробљу повукли мртвачка кола, почела је да пада оловна киша, која је танким слојем леда била покрила мртвачки сандук, тако, да је изгледао као да је од стаклета. И на цилиндрима се танка кора леда била ухватила. Све је покрила ова хладна и сјајна поледица, све предмете је претворила у стаклене ствари и ушећерено кестење, тротоар у клизалиште; а после се жалосно почело све топити и претварати у водену кашу у којој су зимљиво тапкале ноге. Већ је уз брдо био кренуо спровод и студент је посматрао овај мрки, пламтећи спровод — као неку поворку са оног света. Више се чудно пошто је осећао жалост. Тако невероватно је изгледало све то. Христина је пре три дана била оболела од запаљења плућа. А сад је једноставно отеше од њега, брзо и брутално, као кад ноћу некоме вежу очи, зграбе га и баце у кола, а ујутру се на сасвим другом месту пробуди. После се чудно студент. Није много ни веровао у њезину смрт. Слушао је жалосно појање и латинско ридење, а при томе му се ужина од чоколаде врзла по глави. Зидари су зазидали гробницу. Бистар малтер су ударили о свеже цигље. После се сам вратио са косе. Махао је рукама. На девојку

је мислио. Мало је страховао у себи. Поново га болно обузе чуђење. Христину је тражио, и ње — да, ње — ње више није било.

II.

Али касније плакао је. На малим сто се беше спустио, који је поред мрачног прозора стојао, и горко и болно је плакао. Није се ни свлачио те ноћи. Три дана једва је спавао нешто. Слеше се пред очима његовим минути, часови, дани... Када је кроз завесе продирао светлост, није знао је то зора или вечерњи сутон?

— Кад би се вратила! — јецао је заваљен у јастуке.

Пред пролеће се мало стинао беше. Али лице његово постало је још блеђе. Сад већ није могао више ни да плаче, његове сузе текле су у унутрашњост његову. Умирио се привидно, али бол његов изгледао је још страшнији. Они, који га видеше и нехотице занемеше.

— Кад би се вратила! — уздисао је у себи.

Увече је преда се узео њезино одело, ципеле и жути шал који је тако грациозно умела да обвије око врата. Представио је себи да поред њега седне. Да поред ватре седи, на столицу, лицем окренута црвеној светлости ватре. Често ју је видео и у постељи својој. Чуо је глас њезин. Када је неко звонио, отрчао би и зачудно би се кад би видео да то није она. Тада би се вратио у собу и од тачке до тачке представио себи састанак. Христина улази унутра. Он јој помаже да скине капут, нуди је да седне, међутим, она му скаче у загрљај — кријући лице на његовим грудима — и смеје се. Све до зоре се играо тако с девојком, слушао је њезин смех, чудно се њезиним очима. А после ових мучних и смртних миловања, другога дана будио се бледа лица и горчином у устима.

Свакога дана је одлазио у кабарета. Њу је тражио, на малој, отрганој позорници, међу обојеним светилкама, и није ју нашао. Дочекао је поноћ. После је отишао кући. Код куће није имао мира. Преплашено је констатовао да време не лечи његове ране. Девојка је све лепша постала. Кроз вео година се у плавом и златном сјају појавише њезине пеге, те слатке, еротичне тачкице. Њезине усне црвениле су се као неки огроман рубин, а осећао је и млаку влажност њезине сребрнасте плувачке.

— Кад би се вратила!

Тај уздах је тако остао у њему као нека света жеља, као дестилирана есенција његове туге и жалости. Није се одрекао ње. И живот свој би дао, да је само на један тренутак могао да је види. У мислима је на милион делова поделио тренутак и тако је осећао да је у томе целу скалу уживања преживео. Из дана у дан му скромније постајаху жеље. Мислио је само сандук њезин да угледа једном, да бојажљиво погледа у прозор или у једно огледало и угледа сенку њезине хаљине, о којој се не би знало је ли облачак или је чипка. За то би годинама пешачио гологлав, кривим, босим ногама. У друштву, када је расположење достизало врхунац, за време игре, често су га прожимали жмарци од ове помисли. Узалуд је бежао од ње. Пратила га је. Студент се мирно покорно судбини. Постао је сенка покојнице. Блед и мршав је жудео за њом по месечини. Укочено је говорио. Хладно и сјајно се одевао. На грудима његовим, као хладна бела плоча на гробници, стално се цаклио непрекоран пластрон, а онај који га је угледао, помислио је на покојницу, на једну девојку, на тужну главу једне девојке, која испод овог белог пластрона, бледа лица, почива вечним сном.

— Кад би се вратила! — подрхтавало му је срце. И његово лице је то говорило. У то меко, воштано лице био је урезан бол. Још и после неколико година на лицу његовом опртао се први страх, опртавала се преплашеност, која се скаменила и уклонила на њему као нека хладна смртна маска.

III.

Али, једнога дана вратила се Христина.

IV.

После једног безбожног банчења се враћао кући студент, једно топло после подне у месецу мају.

Поред тротоара лудо су пуштали из себе жар багрен. Уздизали су се из асфалта, махали су, пружали су своје гране и према небу бацали свој тешки, бучни мирис.

У тој мирисавој атмосфери опнио се студент. Кувало му се у стомаку. Далеко на ивици неба појавише се жуте пруге, нека нејасна светлост, као када се неко у помрчини игра огледалом. Ишао је напред, према своме стану.

У предсобљу га је служавка чекала:

— Имате гошћу.

— Ко је то?

— Једна госпођица.

Видор Таш се чудно и није могао да замисли ко га то тражи, јер од како је умрла Христина није примао женске посете.

Уђе у собу.

Девојка је на постељи седела. Око врата имала је жут шал. Лице њезино беше благо, скоро насмејано.

— Христина, — рече мирно.

— Драги мој, — рече девојка припивши се уз њега.

Студент уопште није био изненађен. Потражио је жижице и упалио две свеће. Сад је јасно видео Христину. Смрт јој је неоспорно добро чинила. Много је здравија била него у животу. И угојила се нешто у ковчегу. Била је елегантна као да је из кутије изашла. — Њезина бела хаљина, иста она хаљина у којој је сахрањена, добро јој је стојала. Рубови су се мало излизали, на неким местима могао је да се примети и зеленкаст цвет мемле, али једва приметно. А по страни светлуцају су се бриљанти гробнице: салитра. Пружила му је руку.

— Погледај мој прстен.

— Стари прстен.

Студент је ипак љубопитљиво посматраше.

— Немој ништа питати — рече гушећи се девојка. — Овде сам, видиш ме свежу и сјајну. Немој помишљати на оне фантастичне новеле у којима се враћају духови. Ја нисам ни дух ни авет. Али немам времена за разговор. Само тридесет минута могу остати код тебе. После морам да се вратим. Извади сат. Сад је три сата. У три и тридесет већ нећу бити овде. Само тридесет минута — уз дахнуо је студент вештачким заносом.

Девојци се ово није свиђало.

— Немој глумити, драги мој — рече. — Сваки тренутак злата вреди.

— Гомилу злата! — узвикну студент. — Твој пољубац... твој пољубац... хиљаду пута више вреди...

— Ових осам година сваки дан си ме дозивао. Сад ти је испуњена жеља. Шта желиш?

Христина рашири руке. А њезине црвене, свеже усне отворише се, занесена је чекала пољубац.

Студент је пољуби.

После једног према другом седеше.

Студент на једну столицу а девојка на канабе. Једно време посматрали су уједно друго. Али као да их је разочарао пољубац. Обоје се снујдише и студент спусти главу. То је, дакле, то поновно виђење, о којем је толико сањао. Тако му је изгледало као да је мало брзо дошло. Шта сада да ради? На собу спустила се тештина, срце његово куцало је, а казальке сата су лагано милале. Тек

пет минута је прошло. Још двадесет и пет минута имају да прођу. Страшно дуго ми изгледаше то време. Ћутање је све мучније постајало.

Студент се накашља.

— Како си? — питаше. — Односно, шта је ново?

Девојка разрогачи очи. На крају карјева, неучтивост је таквим питањем обраћати се једном мртвацу.

— Да скувам чај? — рече брзо.

— Не треба, хвала.

— Знаш ли да се мали Херман оженио? Већ пре три године, имају сина. Снажно и здраво дете.

— интересантно, — одговори девојка не кријући досаду.

— После тога се још много шта догодило. Мој отац умро је од рака у стомаку. Сиромас, много се мучио.

— интересантно.

— Не интересује те? Ја сам од онда и до лекарске дипломе дошао. До године отворићу ординацију, овде у близини ћу узети стан. Са четири собе; собом за купање, кухињом, електричним осветљењем.

— интересантно.

— Нуши је пропала на позорници.

— интересантно.

— Међутим, Или је велики успех постигла. Публика лудује за њом.

— интересантно.

Грло студентово је грч стезало. Крадом је погледао на сат и видео је да је тек седам минута прошло од када је ту девојка. Смртно збуњен је тражио речи. Сваки тренутак изгледао му је као вечност. Прво је нешто весело хтео да прича, а после нешто озбиљно и тужно, али ни једно ни друго није нашао за погодно, па је радије ћутао. Цео минут је прошао а ни речи нису проговорили. Христина је обореним очима седела на канабету и посматрала шаре тешких.

У том је киша почела да пада.

— Пада киша, — рече студент тихо.

— Да, одговори девојка.

— А јуче увече је лепо време било.

— Да.

— Каква олуја?

— Да.

После је одједном на друго прешао.

— Није — смејаше се девојка.

Још неколико речи, неколико напора и обоје ућуташе.

Обоје су гледали преда се. Студент устане, као да је хтео да се отргне од ове збуњености. Тек је девет минута било прошло. Христина се изваљила беше на канабету. Студент је поред прозора стојао. А тада се нешто страшно догодило. Девојка је одједном неко стезање осетила у вилицама, хтела је да викне

како јој је досадно и да бежи, бежи из ове собе. Узалуд се напрезала. Мишићи јој раширише уста и она је као неки мали аутомат — и то не беше варка, — неодољиво, снажно зевнула. Први пут, други пут, па и трећи пут. После узе свој амрел са стола. Пошла је напоље. — Можда је још нешто хтела да каже, али кад је ухватила кључаоницу опет је спонаде грч зевања, и она без речи изађе.

Студент је сам остао. Неко олакшање, неку слободу је осетио. Једно време добовао је на столу. Посматрао је улицу, кишобране, олују, замагљена окна прозора. Слегнуо је раменима. И он је зевао. Погледао је свој цешни сат. Било је три сата и десет минута.

Још пуних двадесет минута су имали на расположењу.

К. А. Ц.

Хумор

Мој пријатељ и ја спавамо у једној соби. Недавно је дошао кући доцкан увече, кад сам ја већ спавао. »Слушај, др. Павле те је поздравио!« »Хвала« одвратић кроз сан. Таман сам опет заспао, а он ме снажно повуче и викну: »Слушај др. Павле те је поздравио!« Ја одговорих бесно: »Добро, добро, хвала!« и окренух се на другу страну. Није дуго потрајало, а он ме још снажније повуче и викну: »Др. Павле те поздравља«, заурлах скоро: »Рекао си ми већ десет пута!« — Да, рече он, »али он те је хиљаду пута поздравио!«.

—:—

Вереник: Реци драга, да ли би се ти удала за човека који има само једно око?

Вереница: шта ти паде на памет?

Вереник: Онда ми дозволи да ја носим твој кишобран!

—:—

У кући је све мирно.

На дивану седи Рамзес.

У хошку реже псето.

Неко закуца.

Псето бесно скочи према вратима.

»Слободно!« одазва се Рамзес.

»Уједа ли псето?« рече страшно гост.

»Уђите слободно. баш то и хоћу да испробам.

Псето сам јуче кушио.

—:—

Ханс Вернер носи хаљине по последњој моди, сасвим ниске крајне на кошуљи. Он носи и пижаму.

Пре неки дан прича у клубу: Дао сам направити пижаму од јапанске свиле. Најпре сам имао дугмета од камена у величини песнице, изгледало је дивно. Али Хела рече, да чине хрђав утисак на њу, те сам их морао променити.

Права љубав

— Матилда Серао —

Виђали би се покаткада само усред света расејано се поздрављали, седели подаље једно од другог. Између њих двоје не беше ни погледа ни осмеха. Познавали су се само по имену и нису имали ничега заједничког.

Он, Ренато, пореклом Немац, удаљен од својих милих и драги, кићен сећањем на недавно претурене болове, био је по природи суморан младина и на друштвене састанке долазио је само зато да би од себе отклонио прекор да је човек мрзац.

Она, Керубина, чедна и стидљива девојка коју је време убацило у друштво, која са стрепњом у срцу осећаше да ју је захватила и понела поамна светска матица, била је пуна непоуздања и просто заглушена. Њеној нежној природи, тајаној осетљивости њеног срца боље би одговарали мир и тишина њеног дома; али њене веселе и несташне сестре водиле су је свуда са собом, и она, пошто их је волела, није могла да им се противи. Те тако је она на балове, у позориште, на хучке забаве односила своје крупне зачуђене очи и лице које би и од најмањег узбуђења као крв поруменело.

Ренато није знао ништа о њој, она ништа није слутила о Ренату једно другом били су сасвим непознати. Пуки случај састављао их је у сјајним дворницама препуним цвећа и веселих парова, пуки случај доносио је да се овда онда срећу на улицама где је срећни свет развијао свој сјај и своју раскош, пуки случај наводио је стидљиву и младу девојку и суморног и озбиљног младина да седају једно према другом. Тражили се нису.

Па ипак, у највећој дубини свога срца Ренато је волео ту младу девојку. Његово срце које је толико пропатило, које су потресале буре страсти и честољубља, његово кукавно срце које је бољно подрхтавало и у осами тужило прикупљало је сву снагу свога жара, да би Керубину волело. Била је то љубав препуна свести, то јест љубав човека који је већ волео духом, чулима и душом и који је најзад, сва своја осећања у једно једино осећање слио. Али, што је најчудније, њега није обузимала жеља да јој каже шта му је у срцу, његову душу није испуњавала тежња да дозна да ли и она њега воли. Можда је знао да никада није могао изазвати слично осећање, можда је њему његова љубав била

милија од њеног предмета. Када би у дуге зимске вечери седео сам у својој соби, гледао пред собом умиљато лице те девојке; и тада би с њоме разговарао као са створењем које је његово. Али зорина светлост разгнала би ноћне сенке, сањалица би и опет постао човек, и када би Ренато наново угледао Керубину, истинску Керубину, могао је да без бола у души скрене поглед са ње, могао је да је погледа а да јој ни речи не рекне. Целе ноћи ју је обожавао, целе ноћи падио је тамњан љубави пред њоме. Нашто би му била стварност!? Његовим сновима није она могла дати ништа више, али могла је можда да их разори. Ведрост прилика његових ноћи била је сјајна слика без мрља и слабости, докле истинско створење беше можда једно обично и ограничено младо девојче.

Тој доброј младој девојци, која није знала ни за сањања ни за ноћне слике, која је са сестрама као јатње покорно ишла на играчке и вративши се са њих, механички цвеће вадила из својих плавих власи, мрмљајући своје детиње молитве, тој доброј девојци беше Ренато мило и драг. Завидела је сестрама на њиховој веселој отворености и била је рада да њему рекне једну једину слатку реч, али стидела се толико много, толико много! У ње је било неког тајанственог стида, као да се бојала да ће јој љубав открити тајну живота. Није више имала мајчице, оне миле мајчице на чије би уво могла да шапне сваку своју детињу жељу; мајчица је била од ње отишла, и Керубина није никоме ништа поверавала. Шта више, задрхтала би и при помисли да би он могао назрети њено осећање, те би села у који удаљенији кут, да би се склонила од опасности.

И време је пролазило! Једне вечери, на неком балу, Керубина је усправљала прапнике својих цветића који су на светлости и у оном вештачком мирису почињали венути, када иза својих леђа чу Ренатов глас.

— Знаш ли, — рече он једном свом пријатељу, — да одлазим на пут?

— А хоћеш ли се вратити ускоро?

— Можда и хоћу, али не верујем.

Млада девојка угризе усне и прогута своје сузе; није имала снаге да се осврне нити да настави своје титрање с цвећем; шта више, њу

је обузимала нека горка радост због њеног бола. Одиста, љубав је била грех, и она је морала да га покаје.

Ренато отпутова заједно са својом љубави у срцу. Једно другом не рекоше ни збогом. Девојка се молила Богу за њега; он је у својој души понео милу слику својих снова.

Два пута још видели су се, два пута су се растајали, и године су промицале. Младост обоје њих пролазила јед. дивни часови, часови веселих, жарких нада бежали су и припадали прошлости. Проводили су, једну за другом, ведре и мутне године, као и свако друго људско биће, живели су и њихова младост је поступно умирала. Њено лице већ је било изгубило своју свежину, њен живот је мало по мало измицао. Али, кад год би се срели, ни он ни она не би нашли да су се изменили, јер још у срцима беху очували младост и јер им је њихова нема љубав још била бујна и силна. Остали су једно другоме верни, иако се узајамно на то нису заклели, остали су верни својој мисли. Керубина, најпре као девојче, а затим као зрела девојка, имала је и очувала је једно и исто осећање, и то осећање давало је њеним очима некакав благ и тајанствен сјај, чинило да њено бледо лице добије такву прозирност да се готово могла видети њена чиста девојачка душа. У тој души носила је она читаво благо од одушевљења, нада и тежњи, и осећала је како јој се срце шири од љубави; и при свем том, уживала је у томе да и даље ћути, као и увек, да седи у каквом забаченом куту, привидно мирна, али испуњена буром свога унутарњег живота.

Ренато, занесен науком, испуњен честољубљем и жудњом за успесима, носио је у најнепознатијем му делу душе једну свежу и ведрост слику, слику једног сна од чијега је остварења презао... И дође један дан, један тренутак, када њих двоје стајаху једно према другом сами, слободни. На лицу им се изражавао мир, али мир којег није било у души, а љубав је навирала ка њиховим уснама као ка каквој одавно жељеној мети. Али и тога дана, и тога часа остадоше њих двоје хладни, неми, равнодушни. Не нађоше речи, погледа, не прискочи им у помоћ ни најмањи сунчани зрачак, ни најблажи мирис цвећа... природа им можда није хтела да помогне. Растадоше се и врагиче се својим сновима, одневши у душама кајање што су себи допуштали да у опасности доведу благо од својих осећања. Године протекоше и они умреше.

Њих двоје луди свет назива лудима и смеје се њиховој лудости; свако са тако званим здравим разумом оглашава их за будале и слеже раменим када је реч о њиховој љубави. Они су предмет сажаљења. И при свем том ја знам да су њих двоје били срећнији у своме ћутању, срећнији него многи други који су свој век провели у пијанству и заносу отворене и узајамне љубави, и да је један једини од њихових снова био драгоценiji него тисуће страних, ватрених јава. Знам да њих двоје свој живот нису завршили у борби са свакидашњицом и да, високо поштујући своја осећања, нису умрли од презасићености.

Јер песник је рекао да има про- страних, безграничних појмова који се не дају свести ни под какву људску форму. Можда је један од њих љубав, која је у толико већа у колико је неповреднија; и можда се тајна о умирању љубави састоји у томе што је људи стално повређују.

Велики новоселандски пароброд „Тахити“ чија је носивост 7896 тона утопио се идући за Сан-Франциско. Кроз мали отвор кога је посада покушавала да затвори, куљала је вода правећи све већи отвор. На позив брода стигла је једна америчка лђа која је примила 165 путника и 110 људи посаде, а сам брод потонуо је на очиглед путника и посаде.

Ухапшени претседник перуанске државе Ледига.

ЕЛИС АЈЛЕНД

Тако се назива мало острво близу Њу-Јорка, на коме се задржавају сви странци који желе да ступе на америчко земљиште. Од 1892 године, кад је установљен овај контролни биро, милиони европских емиграната су прошли тууда. Одмах по искрцавању емигранти се смештају по острву, очекујући да буду испитани и прегледани пре него што их пусте у Сједињене Државе или врате назад одакле су дошли. До сада је много протеста подизано противу ове установе и начина којим се третирају емигранти. Постоји и предлог да се овај контролни биро потпуно укине на овом месту, и да се оснује нов, у слободној ирекој држави. Ако би за емигранте била велика олакшица, јер би још пре прелаза Атлантског океана знали да ли ће бити примљени или не у Сједињеним Државама. Често се дешава да по неки бедни емигрант потроши сву своју уштеђевину за пут до Емис Ајленда, одакле га враћају назад.

У очекивању да се овај предлог прими, америчке власти су недавно почеле пре- правку постојећих зграда на овом острву.

Дивна бујна коса

је ретко када дар природе. Скоро свуда је она дело нарочите неге. Зато да би коса била мека као свила, очаравајући сјајна и нежног мириса — посветите нарочиту пажњу избору тога средства за негу косе. Ми Вам једино препоручујемо наш опробани

**SHAMPOING
'ALEM'
MERIMA-1839**

Батина инвазија у Немачкој

Чехословачки краљ ципела Бата намерава да се спусти у Немачку. Он хоће један терен величине 3000 јутара, који је сад под шумом, да раскрчи и да њему подигне једну фабрику ципела по примеру његових фабрика у Злину. На овом послу запослило би се неколико хиљада немачких раденина. Куповна цена Клодницерске шуме код Косел-Одерхавена, износи један милион и шестстотина хиљада марака. Немачка индустрија обуће имаће сада једног опасног конкурента.

Наша слика показује фабрику у Злину, а у овалу г. Бату.

Као Словени, ми се можемо радовати што имамо једног тако великог привредног организатора као што је г. Бата, који стоји у истом рангу највећих светских организатора — као што је Форд, Морган, Рокфелер, Рошилд.

Његови производи не само што су распрострањени по централној Европи, већ туку и американску обућарску индустрију. И поред високих америчких царина, Бата у огромним количинама извози обућу у Америку.

КАКО СУД ТРЕТИРА ПОЉУБАЦ У РАЗНИМ СЛУЧАЈЕВИМА

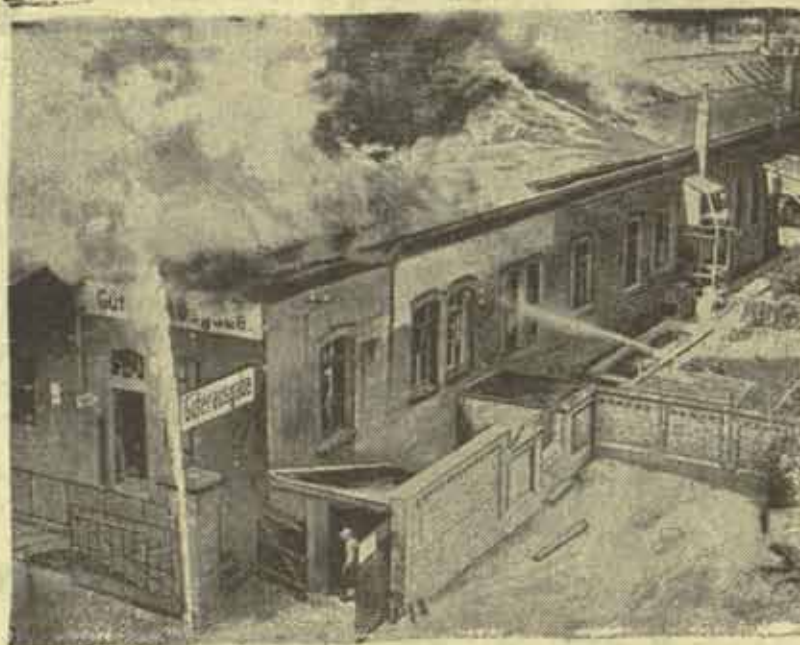
Госпођица Лили се је опет посвадила са својим вереником Леополдом. Из пркоса, пошла је на вече сама у шетњу, у очекивању да ће се њен вереник, тобоже као случајно, намерити на њу и мољити је за опроштај. Већ је било врло тамно, али се вереник није показивао. Место вереника сусрела је тек неког случајног познаника Егона. Овај је убрзо дознао о чему се ради и помислио, да је сада дошао ред на њега. Испочетка је он врло опрезно понудио себе као »вереничног заменика«, али је то девојка одлучно одбила. Пред самом девојчином кућом одлучио се Егон да изврши озбиљни јуриш. Обухватио је девојку око паса и хтео ју је пољубити у уста. Лили је почела дозивати мајку, али у тај час Егон је одлетео неколико метара далеко, погођен врућом шамарином. Њен вереник Леополд кад је била нужда највећа, изненада се помолио из таме и ослободио своју вереницу из невоље. Место да пређе преко ове бламаже и да је ућути, Егон је подигао тужбу због увреде. Пред судијом бранио се Леополд да је радио из нужде одбране, јер се је његова вереница налазила у великој опасности, да ће је пољубити један непознати човек. Судија је изјавио, да пољубац не би за девојку значао никакву опасност за живот и здравље и да се према томе може сматрати

само лаком сметњом. На основу таквог мишљења осуђен је вереник на врло малу новчану казну.

Изгледа, да је судска пракса у питању пољубца врло блага. Једнога дана пратио је неки муж у Берлину

своју младу жену на пијанцу. Код ме-ра догодило се следеће: Месар је упи-тао мужа, онако шаливо, сме ли по-љубити његову жену, и не чекајући одговора, загрлио ју је и дао јој ватрен пољубац. Жена је тужила ме-сара због увреде поштења, а месар се је бранио да он жену познаје још од њеног детињства, и да је од по-љупца хтео начинити само једну ша-лу. Пољубац је био само маркиран. Изгледа, да госпођа није ствар тако трагично узела, јер је изјавила, до-душе да је то био прави пољубац, али да је цео случај није сувише ср-дно. Тужбу је поднела само за вољу мужа. Суд се је утврдио, да се ради о додуше незгодној шали и зато је туженога решио кривице.

Као што се види казнено право даје пољубцу само мало значење, али је зато сасвим друга ствар у грађанским парницама. Поменућемо је дан пољубац и то међу брачним дру-говима, који иначе није никаква реткост, а кога грађанско-правна о-суда врло високо цени. Некога чове-ва који није сувише озбиљно схваћао брачну верност, тужила је жена за развод брака. Код развода оптужени је навео, да се његова жена с њиме помирила. После дуже свађе он јој је покајнички све признао и коначно и пољубио. То је на њу учинило та-кав утисак, да му је све опростила. Тужитељица је одговорила, да је по-љубац у оно време било мужевљево право, али да она на те њежности није одговорила. Према томе не мо-же бити ни говора о помирењу. Су-дија је одбио тужбу, са образложе-њем да и пољубац на који се не од-говара значи у практичном животу опроштаје.

200 НАТОВАРЕНИХ ЖЕЛЕЗ. ВАГОНА У ПЛАМЕНУ

На источној железничкој станици у ХанOVERу, избио је пожар у једном вагону напуњеном зејтином. Пожар је за тренутак захватио огромну масу вагона са зејти-ном, шпиртом и бензином и уз ужасну експлозију подигао их у ваздух. Па и две ку-ће биле су захваћене пожаром. Штета је огромна. Има једна људска жртва. Слика показује вагоне у пламену.

Америка и алкохол

Поред долара, берзе и зараде данас је прохибиција највише употребљавана реч у Америци. Не можда што би људи оаш тако страховито трпили зоог ње, него управо зато што је тај забрањени плод постао најјача карактеристика државе, друштва и појединаца. Нигде се и никада није о пићу толико говорило, писало и дебатовало као у Америци. Прохибиција је створила своју сопствену индустријску и саобраћајну организацију. Сваки бољи човек има свога «боотлегера», криумчара т. ј. ову важну особу која га снабдео са наводним, а каткада и са правим, алкохолом. Ако је човек приватно позван онда се гостопримци утркују да код гозбе буду заступане све најпознатије марке алкохолних пића, које ливирани лакеји сервирају у кристалним чашама, према правој европској дворској етикети.

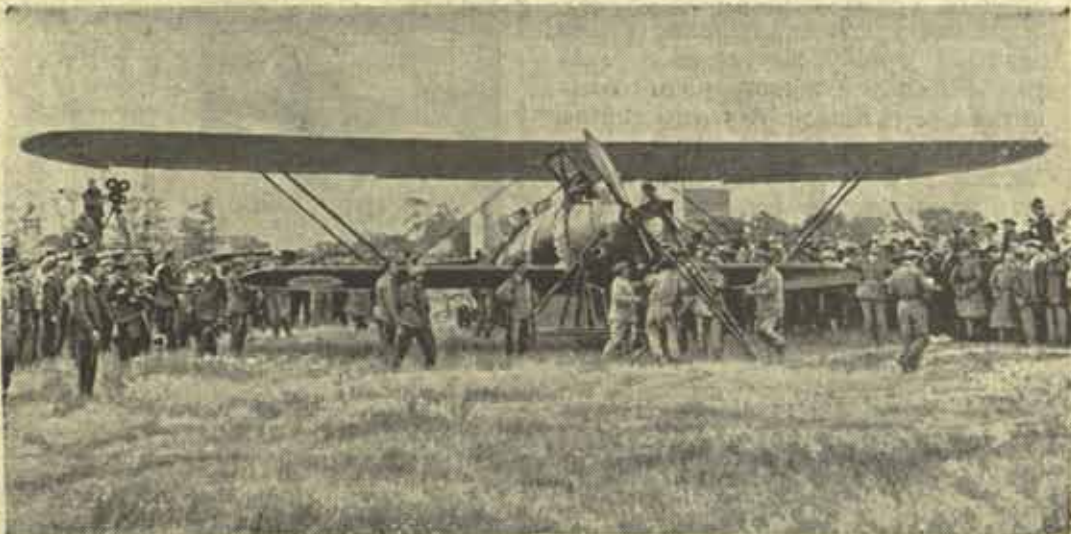
Преко дана човек брзо скочи у своју крчмцу под именом «Говоритихо». То су редовно прљаве крчмице и због ускоће, смрада, мрака, и тајновитости човеку пиће некако боље прија. У отменим ноћним клубовима сервира се алкохол оворено. Неупућени се чуде да многи гости једу тако много чорбе или пију црну каву у огромним количинама. Међутим у посућу за чорбу налази се вино, а у шољицама за каву виски. Медицинске бочице играју такође велику улогу. Да се спречи лом стакла организована је огромна нова индустрија, која продуцира металне бочице, плоснате и згодне за савијање, као код нас дозе за цигарете, које носе у џепу или у торбици за револвер и т. д. Ако се човек забуди у један локал где се збиља троше безалкохолна пића онда је приморан да извади то оружје и да се окрепи на властити рачун, ако неће да «скапа» од жеђи. За велике излете побринула се је кожна индустрија, која гради алкохолно посуће у облику торбица за далековид. ковчега са двоструким дном, аутомобилских потреба, које су пуне алкохола и т. д.

Сада да пређемо на саму алкохолну индустрију. У главном се вина, ракије и пивских врста и провенијенција «праве» у самој Америци. Једни специјалисти пеку пиће, други специјалисти производе «оригиналне» боце, а опет трећи прибављају «оригиналне» вигнете и «оригинални» папир за паковање. Власти су те индустрије у изложбама и кино представама публици често пута приказале, али узалуд: Упркос свих

Заиста знак питања

Као што је познато, Кост и Белонт покушали су пре неколико месеци да прелете Океан на своме апарату «Знак питања». Нису успели. Најзад су пре неколико дана прелетели Океан и добили награду 20.000 долара.

Апарат «знак питања» стартовао је на Л'Бурже аеродрому код Париза, преваливши свој преокеански лет просечном брзином од 200 км. на сат. Наша слика показује старт аероплана авијатичара Коста и Белонта на Л'Бурже аеродрому код Париза.

тенденциозних филмова и тенденциозних брошура и даље се пије, а често каква опасна мешавина, која може довести до тога, да човек ослепи или иначе тешко оболи, или умре. Наравски има и у Америци празог и најфнијег пића, али за то пиће обични смртник не сме ни да пита за цену.

Криумчарски саобраћај из Канаде и суседних држава употребио је све трикове, али због све очајније обра-не државе и строгог надзора кри-

јумчарење је све теже. Покушало се је ненападним начином директним путем импортирати. У вештим завојима биле су деклариране најнемогућније ствари, које су каткада, са срећом и огромним добитком дошле у руке адресата. Но ово подручје постаје све опасније и тако недавно са једног немачког пароброда нико није хтео да преузме робе за 100.000 долара, јер су власти наљушиле у томе алкохол, а власник није имао храбрости да ту робу дигне.

Читајте Недељне Илустрације

Најновија афера Долорес Дел Рио

Долорес дел Рио, дражесна мексиканска филмска звезда, удала се пре неколико недеља по други пут. Њезин први брак разрешен је помоћу адвоката Гунтер Лесинга. Ово име треба упамтити, јер Мр. Лесинг игра важну улогу у последњим аферама младе филмске звезде. Први муж Долорес дел Рио, Џим дел Рио умро је у Берлину. Долорес кад је примила вест о његовој смрти била је врло потресена, али то је није ништа ометало, да за неколико недеља крене на путовање са својим режисером Едвин Кареве. Међутим она се није удала за Кареве, који је стварно сматран њезиним будућим мужем, него је одабрала Кедриг Жиборса, који се сам назива »уметничким директором« и у Холивуду врши функцију сличну режисеру. Долорес је дакле постала госпођа Жиборс, а не госпођа Кареве и ради тога има у последње време много окапања јер Мр. Кареве настоји да јој баш огорчи живот ради тога, што га је оставила. А то постиже на тај начин, што се труди да лепу Мексиканку Лупе Велез предпостави Долорес. Осим тога удружио се с њеним бившим адвокатом Мр. Лесингом, и оба заједно труде се да јој учине што више неприлика.

А шта је Долорес учинила, да су јој оба њезина досадања пријатеља и савезника постала непријатељи? У случају Кареве је ствар јасна; Кареве је појмљиво бесан, и то не само што га је одбила као мужа, него што му је тим нашкодила и његовим пословним плановима, јер је предпоставила његовог конкурента Жиборса. Кареве зна врло добро где су жене најосетљивије, па је зато из освете почео да свим средствима протежира нову звезду на филском пољу, младу и талентирану Лупу Велез. Тако ће на пример највећи успех Долорес дел Рио, филм »Васкресење«, прерадити у том филм, у којим ће Лупе Велез играти главну улогу. Осим тога он покушава на све могуће начине да Лупе, која поседује много хумора и добру дозу злобе на свим приредбама и у читавом друштву што више извргне руглу Долорес. Нема прилике кад она не искористи ситуацију и не направи неку неугодност Долорес, карикирајући је и ругајући јој се. У том је до сад имала прилично успеха и читав Холивуд се забавља на рачун Долорес, која се повлачи из друштва и затвара сама у своју кућу, да би избегла свим неугоднос-

тима, које јој њена супарница приређује. Дала је демолтирати и телефон, да јој не би њени пријатељи јављали какве нове шале на њен рачун, које јој лепа Лупе приређује.

Али још неугодније је за њу држање њезиног бившег адвоката Мр. Лесинга, који је против Долорес подигао тужбу на одштету, тражећи од ње 30 хиљада долара, јер је Долорес разорила његову брачну срећу. Како смо рекли, Лесинг је провео њену бракоразводну парницу у првом браку и том приликом

се Долорес упознала и спријатељила са његовом женом. Лесинг је некад био млад, али да ли је баш био и леп, о томе је сад тешко рећи. Напротив г-ђа Лесинг је још увек млада и лепа. Адвокат тврди у тужби да је Долорес упозоравала његову жену на ову разлику у годинама и да је код ње побуђивала жељу за кићењем и забављањем, посуђујући јој тоалете и наките и позивајући је на приредбе, где је ова имала прилике да се упознаје са разним мушкарцима, који су јој се удварали. Долорес је у том била зао дух, који је г-ђу Лесинг наговарао да се упушта у љубавне авантуре и да се не брине за оног »старог магарца« како је она означивала Мр. Лесинга.

НЕ СМЕТЕ ЗАБОРАВИТИ

да при повратку из бање употребите за чишћење и дезинфекцију одлично сретство

TUT-TOX.

TUT-TOX
TUT-TOX
TUT-TOX

уништава све инсекте. је за домаћу хигијену оно што је сапун за одржавање тела. је течност која се специјалном пумпом у виду магле пушта у просторије и са ваздухом продире у сваки па и најмањи инсекат и уништава га.

TUT-TOX

главни депо за Југославију у трговини боја

НЕДЕЉКА К. САВИЋА.

Коларчева 5. БЕОГРАД Краља Милутина 35.

Као што је

$$2 + 2 = 4$$

тако је

гарантовано чист маслинов зејтин

SASSO

најбољи

ПРОБАЈТЕ ГА!!!

У Вашем је интересу.

Прва жртва тон филма

Готово сви велики филмски уметници имају своје раскошне виле окружене дивним парковима и водопадима на Беверли Хилу, крај Холивуда. Међутим један једини од тих великих уметника није имао тамо свој дом. Далеко код Пасалеме заиста велики уметник Лон Шанеј имао је своју сеоску кућу, окружену пространим пољима и густим воћњацима, где је могао дочекивати своје госте и до миле воље... грдити тон филм. »Човек са стотину лица, чију је велику уметност ценио милионски број људи, био је у својој души припрост, скроман и да се не каже готово једноставан човек. Волео је природу, волео је шпорт, али једно није никако волео нити желио: није хтео да се његов син посвети филму. Зато је свог сина послао на универзитет где је завршио права и данас је он један од уважених адвоката у Њу-Јорку. А већ путних десет година није Шанеј био у том милионском граду. И баш та чињеница дала је повода познатом америчком новинару Рандолфу Едгеворту да га посети на његовом лепом имању, који оставља утисак праве сеоске идиле. Занимиво је, како новинар прича о својим утисцима код Лон Шанеја.

— Када сам дошао, прича познати амерички новинар, нашао сам Шанеја, како седи у наслоњачи и пуши дугачку цигару. Био је љут. Не можда из позе или нарочито због тога, што је знао да ја долазим, па да се тако намести, већ просто због тога, што су му специјалисти саветовали да потражи у Њу Јорку неког специјалисту лекара који ће му повратити »добар глас« како би могао играти у тон филмовима. »Ти проклети дијалог филмови...« усевикују је Шанеј. И заиста он је имао право да се љути на њих, јер већ за 47 година, колико је Шанеј био стар, он је био сасвим сед, измучен и уморан. Још до пре неколико година Шанеј је имао дивну кестењасту косу. Међутим онда када је почео тон филм, тада је дошао преокрет и код Шанеја. И заиста може се казати да је он његова прва жртва. Шанеј се опирао да игра у тонфилмовима. А да је то био неко други, без сумње је да би већ другог дана био отпуштен. Али Шанеју био је драгоцен сила, коју се није могло тако лако отпустити. Па ипак за љубав филма, са којим се толико уживео, он је пристао да игра. Познато је како је Шанеј страдао. Он је наине одиграо улогу возовође и то не формално, већ стварно, јер је положио пре тога испит возовође. И приликом снимања он

се прехладио, добио запаљење плућа, тако да је одлежао неколико месеци у болници. После када је оздравио, морао је одиграти дијалог у једном филму, којег је већ пре одиграо као немог.

— Убиће ме тај тон филм... Те будале, тужио се Шанеј на режисере, никако не могу разумети, да ја више у дијалог филму не могу остати »мистериозан човек«... Јер није доста да ја у свакој улози морам играти другу улогу са другом маском, већ морам мењати и свој глас. А то ипак теже полази за руком у дијалог филму, док је то у немог филму сасвим могуће.

Он је имао право, јер ако је носио назив »човек са стотину лица« у дијалог филму он је морао имати и »стотину гласова« а, то је заиста немогуће.

Мора се нагласити, да није само шминка играла главну улогу. Врло често он је знао да помоћу својих мишића, посебне технике и тренаже за час промени израз, тако да га се неби могло нити познати. По читав сате Шанеј се вежбао у женском гласу, док је постао такође и одличан вентрилоквијста. Чак Шанеј је имао и четири папагаје, које је научио да имитирају сваки посебно по који његов глас. И уживао је у тим папагајима, слушајући их, када су му враћале јеку оног што их је он научио.

Остао сам, прича новинар Едворт, читав сат код Шанеја и он ми је на крају причао да се боји поћи специјалисти. Два дана од дана када сам био код Шанеја, испричао ми је Шарл Шаплин, да је Шанеју пукла вена у грлу. Одмах сам отишао поново Шанеју, али га тамо већ нисам нашао. Он је био отпутовао у Њу Јорк. И том приликом Шанеј је сазнао да је потребна не само хитна операција, већ је установљено тада да му се вратила поновно болест унеле плућа. Али овог пута у катастрофалном облику. Била је потребна и трансфузија крви и премда се јавило око 80 особа, све је било узалудно, јер је Шанеј подлегао. Умро је као прва жртва тонфилма, против којег се, као да је слутио своју трагедију, тако много борио.

За веранде и претсобље

гарнитуре од пружа, рогозе и шпанске трске. Кло и собни намештај, спаваће собе, трпезарије, салон гарнитуре, салон огледала, отомана, дивана. Све сопствена израда. Најјевтиније код ПЕТРА ДЕДИЋА, Београд, Кнез. Љубице 15а. Тел. 31-63.

ОДБЕГЛИ КАЖЊЕНИК ПИШЕ ПИСМО УПРАВИ КАЗНЕНОГ ЗАВОДА

У Лиону, у Француској, успело је прошле недеље једном казненнику да из тамошње тамнице побегне на оригинални начин. У двориште тамнице дошао је као обично теретни ауто који је довео животног намирнице. Разне вреће искрцавали су сами кажњеници под надзором страже, који ипак није био толики, да кажњенику Фурниру није успело, да се после завршеног искрцања сакрије неопажено у гомилу врећа. Тако да га је ауто повео из тамнице, и Фурнир се доскора осетио на жељеној слободи. Наравно да је он помислио на то, како да се склони на сигурно место, па се мисли да се склонио у Швајцарску. Но најинтересантније је писмо, које је Фурнир писао управитељу тамнице, пре него ће оставити Лион. Он је управитељу у једном пакету поштом послао натраг своје кажњеничко одело и попратио ту оригиналну пошиљку оваковим ироничним писмом: »Ваше ми одело више не треба. Баш су сада некако хладни дани, и оно може да послужи добро којем мом несретном другу. Опростите, да се пре одласка нисам с вама опростио, али стање мога здравља није ми допуштало, да и даље останем под вашим режимом. Иначе недостајао ми је ваздух. Ваш одани Фурнир«. Сва тражња које су власти досада предузеле, да одбеглом кажњенику уђе у траг, остале су без резултата.

АНЕГДОТЕ

Граф Сакура био је први јапански посланик на холандском двору, где је 1871. год. приспео. Његова лађа приспела је у Амстердам и када је он ступио на пристаниште неки дерани направише дугачак нос у правцу посланика. Један ритер — ван Сибонд добио је налог да отпрати посланика. У интересу земље, ритер одговори да та мимика значи највеће почастовање у Холандији. Граф Секура добро запамти ово објашњење и кад је дошао пред краља направи мимику дугог носа. Краљ је био врло зачуђен, али ритер ван Сибонд, да би се извукао из незгодне ситуације, шапну краљу да та мимика значи у Јапану највеће поштовање. То је била последица, те краљ учини посланику мимику дугог носа. Још химеристичнија била је слика кад су сви присутни аудијенцији — даме и господа — јапанском посланику правили мимике дугог носа. Штета само што није тада био неки новинарски репортер да ту сцену сними.

Буран почетак

— СЕНЗАЦИЈА У БЕОГРАДУ И НАПЕТЕ БОРБЕ У ЗАГРЕБУ И СПЛИТУ. —

Првенство је почело. Прве игре су свршене и очекивано и неочекивано. Било је и победа фаворита и нефаворита. Једно стоји: да су све победе биле сасвим заслужене. А то је баш оно, што ће даљим играма давати нарочиту драж. Може се слободно рећи, да ниједно првенство није почело овако бурно, као ово. Имајући на уму да се по јутру дан познаје, може се очекивати један прави лоптачки окршај, дар — мар, чији никакав исход неби изненадио. Ово коло је само још више потврдило моје раније мишљење, да у ствари постоје четири фаворита, Б.С.К., Југославија, Хајдук и Конкордија са подједнаким изгледима настављају борбе. Да ли сам оправдано свима претпоставио Б.С.К.-а и Хајдука, још је сувише рано тврдити и како изгледа, знаће се тек након завршетка.

Београд је био поприште највеће борбе, сусрета, који је можда пресудан по саму престоницу у овим играма. Никад то интересовање није било веће него овог пута. Оно је кулминирало. Досад се могло бар приближно говорити о форми обављало; овог пута је то било апсолутно немогуће. Док се о Југославији могло и говорити, о њеном ривалу се није знало ништа позитивно. Постојала је оправдан неизвесност за стање првакових играча а увези с тим наравно и за само дејство целине. Двомесечно заједничко неиграње, а затим напорне борбе његових играча, који су учествовали у разним комбинацијама, морали су имати рђаве последице. Додуше, било ј и таквих, који су наступ свог љубимца очекивали крајње оптимистички, очекујући ваљда неку нарочиту, уругвајску игру. Многи навијачи су већ имали пред очима разне невиђене трикове. Све је то, као што рекох, потенцијално утицало на драж овог догађаја и свет је врдио на игралиште Југославије као на хабу. Свугде се видела карактеристика великог лоптачког празни-

ка: аутомобили један за другим, са свију страна престонице, затим пуни аутобуси и трамваји возили су читаве гомиле света. О пешацима и да не говоримо. Укупно узев, утакмици је присуствовало око 10.000 посматрача, што доказује, да у Београду, наспрот хрватској метрополи, интересовање за фудбал није ни за длаку одпало.

Сам резултат игре значио је праву сензацију али, резимирајући све околности, можемо слободно рећи, да нас није могао разуверити од ранијег мишљења. Победа Југославије могла би лако значити пораз Београда у овим великим играма. Ко зна, можда ће Првени кроз све игре бити достојнији представник Београда. Они су овог пута однели једну сасвим убедљиву и сигурну победу, након једне очигледне теренске надмоћности и далеко више повољних ситуација пред циљем.

Црвена чета је била просто препорођена и тврдња, да је тукла мајстора са његовим сопственим начином, сасвим је оправдана.

Југославија је овог пута више никад пријатно изненадила Београд. Никад се код њених играча није видело онолико одушевљења, борбености, брзине и једноставности акција. Цео тим је одавао много свежине, једну идеалну целину, готову да са крајњим самоодрицањем истраје до краја. И одбрана и навала биле су потпуно на висини задатка. Одбрана, нарочито ужа и леви халф, били су прави бедем и да су нешто били слабији, ја тврдим, да би исход сасвим другачије гласио. Они носе највише заслуге да је противник имао тако мршав плен и што су њихови предњи другови могли у своје акције уносити крајњу офанзивност. Форвард је брзо освајао терен. У целој линији није било човека, који би се и за часак упуштао у индивидуалне, дриблерске бравуре. Ишло се напред и само напред. Жеље за пуцањем и шутева било је

доста. Набољи свако је Б. Николић, који се развио до једног изразитог крила. Њему престоји велика будућност. Деглингер до њега спада у најагилније играче; он је пун амбиције али још није довољно испекао занат. Често, а нарочито у одсудним моментима, губи главу, и чини друге, несхватљиве погрешке. Ст. Поповић, лукав и присебан, имао је добрих момената. Он свакако нема конструктивне способности једног Лубурица, није тако вешт вођа, али тактички ништа не заостаје. Можда би чак борбеношћу учинио и далеко више за игру стрелаца. Лева страна Милошевић — Вирић је просто изненадила једноставношћу акција. Од Милошевића, познатог дриблера и Вирића, за ког се мислило да никад неће моћи да се одвине бесциљног ношења лопте до саме аут-линије, није се очекивао такав преокрет.

Плави или „Уругвајци“, како се у последње време зову, нису показали не само неку жељену, уругвајску форму, већ ни своје уобичајено знање. Почели су ванредно. Прво четврт сата су неодољиво јуришали али благодарећи непоколебљивој противничкој одбрани, остали су празних шака. У доцнијим фазама игре, очигледно се могло констатирати:

да се мајстор бори без срца и ногу.

Види се амбиција, али она је знатно од максимума, док се запажа недостатак старта. Премореност тима је очигледна. Не види се она спремност за велику борбу, свежина. Насупрот томе, противник изненађује у позитивном смислу и... кастрофа је неминовна. Познате сигурности није било ни у једном делу тима. Одбрана је често киксирала и није била у стању да парира против-нападе. Напад је стижао доцкан. Енергична одбрана домаћих је била сувише тежак противник. Чак ни чувени ансамбл Б. Марјановић — Тирнанић, није могао да се истакне. Уопште узев, првак није задовољно и изгледа, да би одмор за њега био најсрећније решење. Наравно да је он за сад лишен ове повластице и сам Бог зна како ће се понети у даљним играма. Ово је први пут, да Б.С.К. почне државно првенство са поразом. Увек је он досад тучао свог ривала и имао уза се највеће шансе. Али наравно, никад није постигао циљ. Да ли ће се и сад збити нешто тако контрадикторно, тешко је погодити.

У Загребу је Конкордија тукла осечку Славију са 4 : 1. Резултат говори о великој снази домаћих. Међутим, очевидци тврде да је во-

ђена једна тешка, готово равноправна борба. Ово би ипак ишло у прилог Загребчанима.

3 : 1 успех Хајдука и то код куће, над сарајевском Славијом је нешто сасвим очекивано. Није очекивало једно, а то је велики отпор госта.

Благ. С. Ракић.

ЦРВЕНИ У ЗАГРЕБУ, ПЛАВИ У БЕОГРАДУ И ХАЈДУК У СПЛИТУ, НАСТАВЉАЈУ БОРБЕ.

Друго коло доноси Београду једну необично важну игру, а то је: сусрет Југославије са загребачком Конкордијом. Улога Црвених у овогодишњем такмичењу је далеко већа него последњих година, јер они у ствари, овог пута бране допличку част престонице. Они се налазе данас у том повољном положају, који би их могао одвести ка циљу а тиме аутоматски и престоници донети велику почаст. Зато Београд од њих оправдано тражи достојно репрезентовање. Њихов недељни противник се спремао нарочито за ове игре и наступи оран, свеж, ратнички расположен и наоружан свом потребном муницијом. Ако дакле Црвени понове само недељну игру, могу се напати успеху. У противном, пораз је неминован. Предложено бих, да се на полудесно стави Ст. Поповић а Лубурић да води фор.

У престоници Б.С.К. игра са сарајевским Славијом. Борба ће свакако бити интересантна двоструко: прво: Сарајлије ће унети велику дозу борбености и друго: Б.С.К. ће запети са крајњим силама ради побољшања своје позиције. Истина, ми се надамо, да гост неће моћи да доведе победу овдашњих у питање али ипак, од првака очекујемо рехабилитацију и за прошлонедељни неуспех. У осталом, голдиференција би могла играти пресудну улогу.

Хајдук ће сигурно испратити и другу Славију са поразом. Да ли се може нешто тако сигурно тврдити, кад се односи и на самог победника Хашку, видећемо.

Б. С. Р.

Трке

ПРВИ ЈЕСЕЊИ ДАН

Никада у овој сезони хиподром није сакупио лепшу масу љубитеља, као овог првог јесењег дана. Страсни гледаоци овог дивног спорта са нестрпљењем су очекивали да прође дуга летња пауза, која је трајала пуна два месеца. Хиподром је био пун, а врло укусне јесење дамске тоалете видно су падале у очи. Присутни су били и војни изасланици Чехословачке и Румуније на великим свечаностима на Бањици.

Овога дана била је и једна новост као шеста трка била је касачка трка, која се веома допала публици.

Трке су ишле овим редом:

1) *Трка сеоских двогодних грла.* Стартовало је шест грла. Хавари је повела трку и водила све до завршнице, али ту избија Фењшугар и долази први испред Хаварија, а иза овога је био Белавангир. Победа 24 : 10; награде 14, 13 : 10.

2) *Општа трка.* На старт је изашло седам грла. Фирге је на велико изненађење добио трку и то испред Борца и Клапеца. Јахач Фиргеа искористио је један кикс Клапецов и тако рећи улетео је као победник на циљ. Победа 83 : 10; награде 14, 14, 11 : 10.

3) *Трка „Вијор“.* Трчало је пет грла. И овде је следовало изненађење, али трку је добио сасвим заслужено Лелбахов Тирелем, напред Гуд Хаупа и Тип Топа. Врло леп ползак, Тирелем избија за њим Гуд и Тип у врло кратком одстојању, у завршници Тирелем дивним скоковима избија дефинитивно из групе остављају Гуда и Типа. Победа 41 : 10, награде 13, 13 : 10.

4) *Интернационалну трку* са десет такмичара добио је у врло лепој борби Флерт, за њим на нешто мање од пола дужине Дискобл, а за овим Флајер. Победа 185 : 10; награде 47, 20, 13 : 10.

5) *Официрска препсиска трка.* Од седам јављених такмичара, на старт се појавили свега два и то Друга и Аида. Друга је дошла прва за дужину и по испред Аиде.

6) *Касачка једнопрежна трка,* стартовала су сва уписана грла. Први стиже Реконпра II, друга Кнегиња и трећа Кока. Победа 35 : 10; награде 13, 16 : 10.

ВЕЛИКИ САЈАМ У СОЛУНУ.

Друштво „ПУТНИК“ приређује од 25. септембра до 1. октобра о. . друштвено путовање у Грчку са државњем у Скопљу. 28. и 29. септембра путници ће посетити ВЕЛИКИ САЈАМ У СОЛУНУ.

Ово је лепа прилика за наше привреднике, да разгледају Сајам и све знаменитости Скопља и Солуна. Сви трошкови за ово путовање, са храном и преноћиштима износе свега Динара 1.325 по особи.

На захтев интересаната „ПУТНИК“ шаље програме за ово путовање.

ЉУБАЗАН УПРАВИТЕЉ ТАМНИЦЕ

Без сумње је најљубазнији управитељ казненог завода у Бузеу у Румунији. Код њега су кажњеници били сматрани баш као гости. Пре неколико дана управитељ тамнице у Визеу пустио је из самца два позната злочинца, с којима је пошао у шетњу кроз варош. Посетили су неколико кафана, а затим се сва тројица зауставише у једној кавани да се мало поткрпе. Но ту су изазвали пажњу једног стражара, који је одмах обавестио полицију. Кад је у кафану дошао полицијски комесар са агентима и у пратњи истражног судије да ухапси ово лепо друштво, управитељ тамнице једнодушно подупрт својим пријатељима напао је ову комисију власти. Тешком муком успело је сву тројицу, који су били добро повукли, савладати и одвести у тамницу, куда се управитељ завода сада вратио као колача својих кажњеника.

СИГУРАН ЛЕК ЗА КОСУ!

За истинитост доде наведеног има и званих рецензија и захвалница Поред тога добио је ове године на изложби у ПАРИЗУ ПРВУ И НАЈВЕЋУ НАГРАДУ ГРАН ПРИ СА ЗЛАТНОМ МЕДАЉОМ.

То је ПОМАДА „MISHEL“ лек за косу, која ОБУСТАВИ ОПАДАЊЕ И СЕДЕЊЕ КОСЕ,

одстрану перут, сврабеш, крстаче и захајење као и косовосницу. Поврати и подгиза нову природну косу, излечи косу ткиво и „Жерм“.

Шаље поузањем за све баковине Депо за Југославију „МИШЕЛ“ КОСМАЈСКА 1. Београд. Продаје: Енглеска Дрогерија, Кнез Михаилова 35. Тел. 27-95. и Апотека Делина, Кнез Михаилова 41. Београд.

Дозе следеју од Динара 55—, 70—, 115—, 150—, 185— и 200. Дозе су савијене како је нека ова је и јача, јер како је коме оболево косно ткиво и „Жерм“. Која особа употреби дозу од 200— дина, а случајно и не буде потпуно задовољна, добије у Депоу бавила исту количину. Поштарина је о нашем тиошк сеп прве мале дозе.

Упутства за употребу следеју у сваком пакету, штампано.

недељне Цицешрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредник: Драг. М. Стојадиновић,
Зорина ул. 25.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 49. — Телефон 40-89.

За власништво листа и штампарију:
Драг. Вутићевих, Бојанина ул. 13.

Уредништво и Администр.: Скопљанска 17/II
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Рукописи, писма, пакети, рев. обра-
чуни и сва остала пошта шаљу се
искључиво Уредништву:
ПАШИЋЕВА УЛ. 17/II.

Огласи се плаћају искључиво ад-
министрацији листа. Ниједан скуп-
љач огласа није овлашћен да их на-
плаћује.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

Еlegantни сервизи
су понос сваке добре
домаћице

Свака штедљива домаћица, која
жели лепе и модерне разне сервизе
јевтиније да купи, треба да посети
богате стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА
БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

МАЈКО

спасавај зубе свога детета

Стража против запушености зуба!

Ти мајуси, млечно бели зубићи од којих
су они животног значаја и важности по здравље
и будућност вашег детета.

Када се први зуби запусте, то ће често од-
вести озбиљним оболењима. — Права нега
зубе је од највећег значаја у детињству а капа-
цитети саветују ово: посета зубноме лекару два
пута годишње и савесно чишћење најмање два
пута дневно. Водите строго рачуна о томе да
изаберете право средство за зубе. Избегавајте
јаке антисептичне препарате или грубе ствари
које вам могу повредити нежне десни и емаљ.
Употребљавајте ODIS пасту, јер је чиста, не-
шмадлива и дивна укуса. Израђује се по рецеп-
ту који су створили најбољи казистети а ма-
тере целе земље увериће се да је ODIS паста
јединоствено средство за негу зуба.

ODIS
ПАСТА ЗА ЗУБЕ.
MERIMA-1839

Сарајевске матуранткиње.

Мој дневник из Босне

„АХ ДОНА КЛАРА, ОДКАД САМ ГЛЕДАО ТВОЈ ПЛЕС...”

Кад се упали електрична светлост, све добија сценски ефекат... Хотели као замкови са стотину очију својих осветљених прозора; тераса нека велика, блистава палуба утонула у море зеленила, а свако дрво визири, кроз чије се гране провлачи ружичаста светлост сијалица као неки сторови од розе тила... И све је опојније у ноћи. Онај мирис бегонија из мраморних вазна, на стубовима доноси неку античку драж, и чисто се очекује, да се појави на тераси заносна матрона у дугој туници, са сакалама на ногама, и да се лагано спусти низ степенице... А матрона нема, ни богиња, већ витке силуете у муслину журе преко одужених сенки јела, промичу као камбојске играчице, са чежњом и сетом у о-

чима, и неком надом, да ће вече бити пријатно.

Ах, ја знам, чим су на њима муслинске хаљине, доћи ће сви они, њихови кавалери, у сјајним чизмама, са мамузама, као неки витези, и уз њихове плаве блузе боје лана, прилијаће се прозрачни муслин, плаз као море гледано са високих стена, или розе као небо у ишчекивању сунца...

Лепота природе и топлота сунца, појачава њихову свежину, и свима госпођицама блистају очи од неке радости живота... Али то је само намах, па опет нека туга превуче њихове плаве, црне или златне душице, и замагли им сјај ока... Ја одмах познам ту њихову сету и знам шта им је... Младост тражи љубав, провод, игру. Све нека је лепо око њих, и величанствени декор природе, ипак је тужно кад у том декору нема једног витеза њиховог срца...

Проучавала сам младе девојке и дошла до закључка, да између њихове психе и мушкараца мала је разлика. Нисам ни једну видела да је носила у себи туту и чежњу за неким далеко од ње, да је тражила самоћу да сања о њему, да је чувала успомену на њега... Ништа од тога. Млада девојка нашег доба воли у даном тренутку онога младића, који је пред њом... Кад он ишчезне његово место мора да заузме други. Она не може да живи са том празнином око срца, она неће илузију љубави, већ стварност. Можда је то и боље, јер онај, на кога би она мислила, и за ким би

туговала, сигурно исто тако заборавља њу, док их раздваја велика даљина... Млада девојка неће патњу, она воли провод. Зашто да тугује за неким удаљеним, кад ће вечерас доћи онај лепо младић на мејаних очију, и кроз заносни танго она ће се привијати уз њега, и смешити на његове усне, тако близу њених, само још неколико сантиметара, па да осети њихову топлоту...

Модерне игре су узрок тој површној осећања код младих девојака и мушкараца.

Месец дана, сваке вечери, посматрала сам игру... Лепоте ритма у динзипној игри нема, већ само еротика загрљаја... Целе вечери, по три сата, шетају загрљени парови... То је само једна шетња и разговор. Ономе, који само посматра, постане и досадно. Колико је било више смисла и лепоте у старим играма и разноликости. Мазурка, па-д'еспан, па-де-катр, котилон, кадрил, и оне романтичне игре осамнаестог века: менует и гавот... Колико би био интересантнији један менует... Данас се тражи једноставност ритма, као некад тоалете, а можда ће са компликованом модом романтичног тона доћи и сложенији ритам, јер овако игра је већ шаблон. Један пар игра и не мисли на ритам... Важнији је онај разговор, некада врло глуп, јер саме госпођице кажу: »За време фокстрота и танго-а увек разговарамо о глупостима«.

И онда ми причају о тим разговорима: »Ви имате дивне оклице... — Ја сам изгубила овле два три кила«, каже госпођица... »Чекајте, то ћу да се ја уверим«, каже господин, и хоће мало боље да опипа даму око стаса и ребара. Већ је почео консултацију, а госпођица љутито шапуће: »Сад ћу да вас оставим, ако ме само јаче стегнете...«

Оне и кавалери.

Сарајевска идила.

Уз звуке Дона Кларе испитује се темпо срца. »Ви ми дајете наде, а забављате се с другим. Знате ли да ћу му бацити рукавицу.« Госпођица је изненађена: »Како бацити рукавицу, шта то значи?« — »То значи, позваћу га на двобој«. А сутрадан грде је другарице: »Како ниси знала шта значи бацити рукавицу, па то ћеш наћи у сваком роману...«

Ритам модерних игара није интересантан. Сувише је једнолик. Али има нешто што је занимљиво. То је естетика и хармонија линија једног пара. За игру је само младост и витка линија. Кавалер треба да буде елегантан, витак и увек мало виши од своје даме... Ах, висока дама, а мали кавалер, па се чини као да ће она да га кључне у главу. Дама широких димензија није за игру... Кавалер се увек мучи да је обухвати око стаса, и никад не може чврсто да је држи, јер се она сва љуља. Девојчићи су дражесни у игри, још кад су им дуге хаљине личе на играчице са веловима.

Има појединости код игре, на које треба увек мислити. Нека играчица обеси се о врат кавалеру и пребаци му руку преко рамена. То није ни отмено ни елегантно. Тај гест је сувише еротичан и наметљив. Најлепше је кад рука стоји на рамену, у једном фином ритмичком ставу, лако, као да једва подирује раме кавалеру, као неко бело крилце. И мора бити врло изнегована рука, јер она привлачи погледе оних који посматрају... Став главе врло је важан... Једна мала, на пример, увек гледа публици преко рамена свог кавалера, и личи на неку белу, коју неко ложи у кревету, а она гледа преко рамена... Најлепше је кад дама гледа кавалера у очи, са једним лепим осмехом, који показује неке сјајне зубе... У игри увек треба имати осмех на лицу, као што и

На Требевићу.

балерина увек мора да показује умиљато лице... Дама са озбиљним или меланхоличним лицем није симпатична. Па шта је игра него веселост и забава, и зашто бити онда меланхолична? Једну госпођицу сам гледала и смејала се. Прозвала сам је апашкиња. Она преко рамена кавалера гледа тако озбиљно и попреко, као да вреба унаоколо оне што седе, и цео израз јој је апашкиње. Изгледа као да је увек нешто љута а ја мислим: Зашто онда игра?...

Сви кавалери нису били симпатични. Дансер, или како смо га још звали маршан де ба, био је одличан играч. Он је умео да изводи најинтересантније фигуре и свакој госпођици давао је понеку лекцију, и при том завитавању добро би их заморио... Кавалер, кога су госпођице звале »господин који се бави економијом«, јер више о њему ништа нису знале, играо је тако лепо и лако, као неки официр, и с њим није било нимало заморно играти... Имале су и једног романтичног кавалера, о коме се причало, као о неком чуду, да је у стању целог живота да воли само једну жену, и он је био врло елегантни кавалер, али са неким изразом патетичности на лицу, и изгледало је да увек даје при игри госпођицама лекције о владању и понашању. Важно је иначе као врло васпитан дечко...

А Шваба је био најпобожнији играч, јер је увек волео да ћути кад игра, њему је разговор сметао, и при том је имао побожан израз ли-

ца. Али, и покрај оне побожности, немилостиво је гледао госпођице по ногама, из невештине играња, да би се често чуло: »Јаој, ево га Швабо, мене ће да ангажује, све ће ме изгазити... по новим ципелама...« (а већ је познато колико госпођице полажу на лепу ципелу за време игре)...

Најсимпатичнији кавалери били су Луиђи и Владета... Госпођице су се сложиле, да Луиђи има најлепши осмех, а Владета најлепше очи, али нису могле рећи ко је симпатичнији од њих двојице... И то су биле најлепше вечери на тераси, кад би они долазили са својим друговима... Било је тада мало и љутње код госпођица на оне свакидашње кавалере, који би увек полетели да их први ангажују, и чуо се некад расрђени шепат: »Зашто они не пожуре,

Госпођица Мија.

На речној плажи Илиће.

него чекају, да нас ови отму. (То су се љутиле на Луиџи-а и његове другове).

Права отмица Сибињанки...

И све је весело, док нека мама не каже: Време је већ да идемо на спавање...

Ах, то што нису волеле госпођице... А маме, као бољи психолози, доказивале су: »Па не морате ви до краја да терате игру, отменије је раније да се повучете«...

И кад сигнал објави последњи одлазак воза у једанест, кавалери су сви одлазили, а кроз ходник се враћало јато госпођица, усплашених очица, раздрагано су ме хватале испод руке, насмејане и срећне, и ја сам им говорила: »Да, видим, да сте срећне, зато што су ту били »Ови« а не »оне«, који вам пишу, нисте се ни сетиле... и сад ћете заспати успављујући се мислима на »ове«.

Најзад, то је живот, па зашто да и оне не искористе сваки моменат...

...Муслинске хаљине леже преко фотеља, ципелице чувају још отиске неког невештог играча, а лепе »окице« се склапају и ритам Дона Кларе још струји кроз нерве и успављује у слаткај сани... А кроз отворене прозоре долази мирис четинара и бегоније, и неки тајанствени, сладуљави шепат природе, која лева стално вечну песму љубави.

Мир—Јам

Два интересантна бере-а.

Јесење боје: Црно, зелено, црвено

Париско лето је промашило, и мало је било сунца, зато се није ни могла видети права летња тоалета. због климе летњи Париз и летњи Београд не би могли да се пореде.

Често се чује кад неко дође из Париза: »Ах, тамо нигде не можете да видите голе руке на улици, Парижанка највише носи тајер и хаљину без деколте-а«. И кад бисмо

се по томе управљали, онда би требало да и ми лети носимо тајер. А представите себи наше жарко лето и рукаве. Колико је пријатности, кад се обуче хаљина нагих руку. Штета је што ми немамо неки модни журнал, специјално посвећен моди, који би аклиматизовао париску моду према нашем поднебљу, и преименавао париску моду према нашем поднебљу, и преименавао оно, што није, за нашу температуру.

Јесења мода боље ће се видети на париској улици, јер она је топлија и са крзном, што одговара Паризу.

Три боје већ се обележавају за костиме и јесење мантлове: црно, зелено, оно руско зелено, и црвено као цвет нара. Уз те три главне боје иде и беж и браон, нарочито браон, које ће се с љубављу носити и ове јесени и зиме... Као и летос, тако ће и сада бити компликоване тоалете и са много украса. На првом месту крзно, па после веза, перле, дугмад, ажур.

Једна врста веза, тако звана мозаик, биће врло ефектан украс на шеширу, хаљини, ташни и рукавици. Тај вез се ради као апликација, из ситних парчића, састављених помоћу златног концца.

Шешири ће бити као токе, врло тесни уз главу, да би се истакла што више лепота крајне на хаљини и велика машина, као лептир, украшаваће шешир. Сомотски шешир и сомотска ташна чине леп ансамбл.

Али још нешто, што ће вас изненадити, то су рукавице од сомота које ће се носити јесенас и зимус.

МОДА ЈЕСЕЊИХ КОСТИМА

Једна потпуно нова врста радиоцеви

Као што сазнајемо из поузданог извора, појавиће се на великој Берлинској радионаложби, која се отвара 22. августа једна сасвим нова радио цев за прикључак на мрежу, која се колико по унутрашњем саставу, толико и по спољашњој форми разликује принципно од до сада употребљаваних цеви. Колико је познато, код ове ће конструкције решетка, која се до сада налазила усред цеви, у вакууму, бити постављена **споља** на стаклену посуду у облику металног талога. Такве диспозиције покушане су додуше већ и раније по лабораторијумима, али нису донеле никакав практични резултат.

Тек проналазак једне нарочите конструкције, коју смо већ у стању да објавимо у приложеној слици, даје за праксу потребан капацитет уз изванредно високу стабилност. Плоснати и витки облик дао је породе „Телефункену“, у чијим је лабораторијума ова нова цев вишегодишњем радом створена, да јој надене име: „Телефункен штапић“.

Телефункен штапићи, о којима ћемо нашим читаоцима ускоро дати и ближе техничке појединости, нису створени зато, да досадашње цеви

заменеју. Оне шта више захваљују свој постанак систематском трагању нових могућности **појефтинјавања** малих пријемника за директан прикључак на мрежу; ове су справе наиме већ толико усавершене, да је обарање цене досадашњим путем и начином скоро искључено, а да квалитет услед тога не трпи. Телефункен штапићи не само да су јефтини-

Једна нова врста радио-цеви.

ји у производњи већ дозвољавају и услед својих нарочитих особина на пр. неосетљивост против **зујања код наизменичне струје (Нетзбрум)** конструкцију нових врста пријемника, квалитативно непрекорних и сразмерно јефтиних. Као што сазнајемо, Телефункен ће један такав апарат са Телефункен-штапићем донети већ на поменутој изложбу.

Изрично наглашујемо, да услед горњих чињеница даљи развитаك нормалних цеви остаје нетакнут и да ће се за нормалне цеви не само и даље градити орговарајући стројеви, већ да ће код већих радио-пријемника ове превлађивати.

Телефункен штапићи појавиће се на пијаци у 2 израде, под називом Типа „Аркоотрон 301“ односно „Аркоотрон 201“.

ДВА КОНКУРСА У АМЕРИЦИ: ЗА ЛЕПОТУ И ЗА РУГОБУ

Док чета европских и светских лепотица плови пут Рио де Жанеиро, дошли су Американи, који воле у свему екстремне, на идеју да распишу конкурс за ружноћу. Идеја је дакле овог чудног конкурса шкла делеко у Америци. Неке бразилске новине су организовале тај конкурс за грдобе, али су га наравно резервирале, из чувства галантерије — тек за мушкарце. На новинарски позив јавило се ништа мање него 378 кандидата, који су послали исто толико фотографија и портрета, од којих су тек 54 могли да буду задржани за коначни конкурс. Остали конкуренти морали су бити искључени, било из разлога, што им њихове године по правилнику конкурса нису дозвољавале да учествују, било због тога, што су многи настојали да жири преваре искезивши страховито своје лице пред фотографским објектом. Победник у овом заиста чудном натечању добио је награду од једнога милиона реиса. Тај сретник је удовец, а није нежења, како би се то на први мах могло мислити. Уосталом се приликом конкурса констатовало, да ожењени људи нису били у мањини међу кандидатима што доказује само о извесном високом духу жена, који не гледа искључиво на спољне лице и обличје.

Глумац Хари Валден био је љубимац младих дама. Једно вече играо је у комаду у коме су се, при зэршетку, сви играчи срећно оженили, сем њега. Кад је, по улози, гледајући у публику, изговорио »а ко ће мене узети«, једна млада девојка из ложе узвикнула је »ја«. Публика је приредила девојци такав аплауз какав се у позоришту није запамтио.

АДВОКАТ КОЈИ ЈЕ ОКРИВЉЕН ЗА УБИСТВО СВОЈЕ ЖЕНЕ.

Најпопуларнији човек у градињу Амарило у држави Тексас од неколико је дана новинар Џејмс Хове, уредник листа „Глобе“. Његовој сиретности има се захвалити да је, после дугих и узалудних трагања полиције, објашњено једно рафинирано убиство. Прошли месец пошла је г-ђа А. де Пајне, жена угледног адвоката, у аутомобилу свог мужа на излет. Ненадано се је у аутомобилу десила страшна експлозија, која је кола дословце разнела на комадиће. Госпођа је на месту убијена а њен 10-годишњи синчић рањен. Госпођа је по изричитој жељи свог мужа сама управљала колима, док је он сам остао под неким изговором у својој канцеларији, пославши жену и дете саме на излет. После трагичне смрти жене, адвокат се је показивао врло потиштеним и расписао је награду од пет хиљада долара, за онога који објасни овај загонетни атентат. Истовремено је адвокат раширио глас, да су паклену машину у аутомобил ставили његови политички противници и да је била управо њему намењена. Како полицијске власти нису биле у стању да пронађу убицу жене, обратио се адвокат своме пријатељу, споменутом уреднику, и замолио га, да сам преузме у руке мистериозни загонетни случај, јер је новинар Хове, у градињу био одавно познат као прави Шерлок Холмс. Недељу дана доцније када је новинар од свог пријатеља добио налог, да објасни мистериозну смрт његове жене, поднео је Хове полицији пријаву да је убица нико други него сам адвокат. Доказни материјал за ту тврдњу био је толико тежак, да је полиција одмах ухапсила адвоката. Новинар је започео своју истрагу са преслушивањем неке удове Томсон за коју је знао, да је стајала у односима са адвокатом. Он је жену спретно испитивао и тако јој је измамно признање, да јој је адвокат обећао женидбу, чим уклони са света своју жену. Уреднику је даље успео доказ да је адвокат два дана раније, код једног осигуравајућег друштва осигурао жену на тридесет хиљада долара а своје дете на 10.000 долара.

На темељу тих резултата преслушала је полиција адвокаторовог малог синчића. Дечак је причао, да је одмах на почетку вожње опазио неки сумњиви дим. Његова мајка је на то рекла: „Отац ми је препоручио, да пустим пуну снагу, ако се буде мотор димио“ — а неколико минута касније је дошло до експлозије. Убица своје жене одмах је после хапшења отпремљен у тамницу у други град,

Роберт Монтгомери поучава љупку Дороти Ђордан како се управља моторциклом

Демонстрација у Пешти, на којој је учествовао велики број комуниста, који су са полицајцима дошли у сукоб, завршила се крваво. Два учесника су мртва, 55 тешко и 300 лако рањена. У једној улици покушала је руља да постави барикаде, што је полиција спречила. Многе су радње опљачкане, редакција легитимистичког листа **Magyar-ság** демолирана је. Трамваји и аутобуси упрошћени су и поред тога што је војска била наоружана машинским пушкама и блиндираним аутомобилима. Стање је и даље непромењено. — Слика показује величанствену зграду мађар. парламента у Будапешти.

јер се полиција бојала да би га ста новништво градића линчовало. Занимљиво је грађанство хтело јуришати на тамницу и одустало је од своје

намере тек онда, кад се је уверило да адвоката нема у тамници. Цели градић сада слави новинара јунака дана.

ШАБАЦ ПОДИЖЕ ВЕЛИЧА- СТВЕН СПОМЕНИК

На конкурс за скицу споменика палим ратницима из Шапца, прву награду добио је наш познати вајар г. Фран Менегело—Динчић, коме је поверена и израда споменика.

Споменик биће висок 9 метара, и то :

Главна фигура претставља војника »Ослободноца« са заставом у руци, коракнувши до грба Југославије, навешта »Ослобођење«. Ова фигура биће висока 3 и по метра и изливена у бронзу.

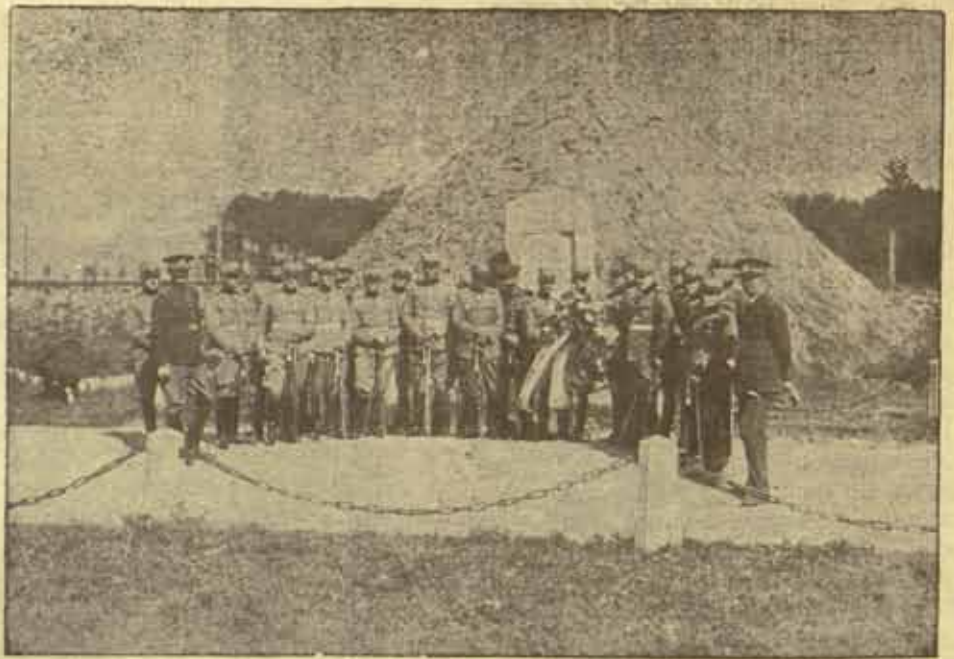
Постоље биће високо 5 и по метара а израђено у белом мермеру као и 2 доње фигуре.

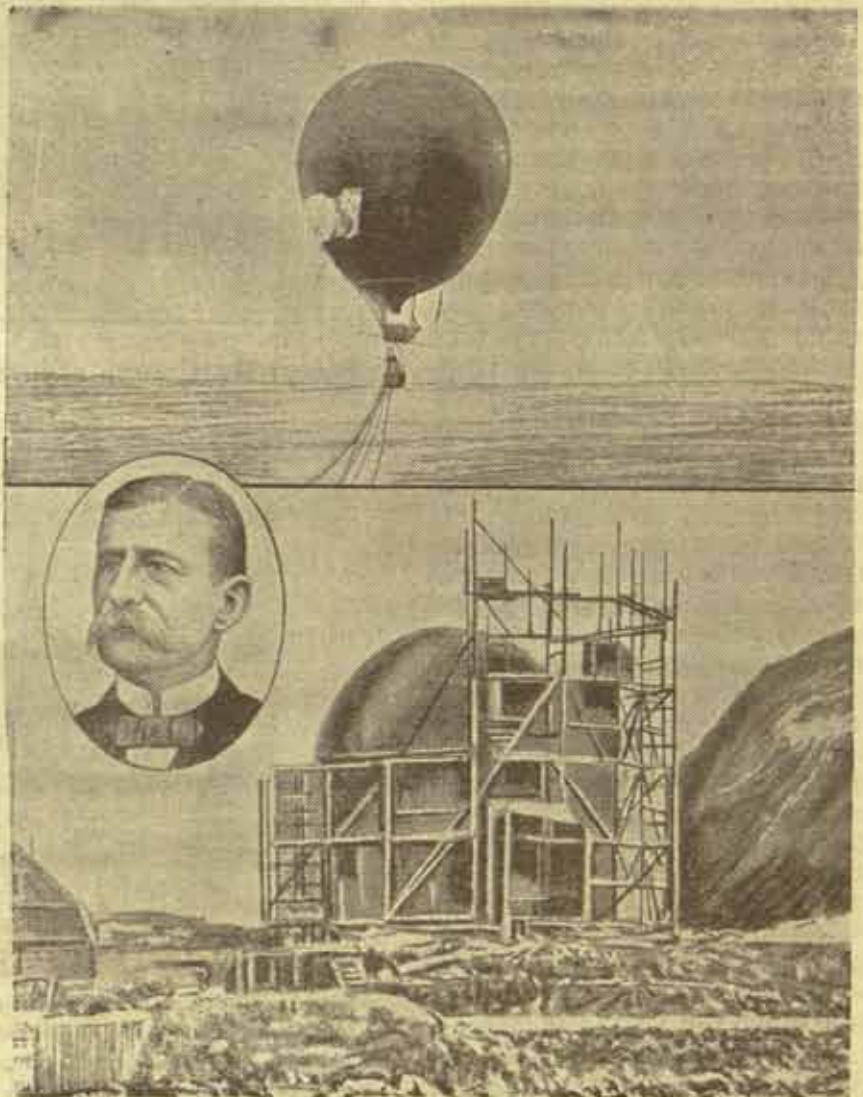
У једној од тих фигура уметник је описао све муке нашег народа из прошлих времена, а друга фигура приказује моћну и снажну Југославију као плод тих мука и патњи.

Постоље је обложено рељефним у бронзу у којима су приказани главни моменти из историје Шапца и Светског рата.

На челу агилног одбора за подизање споменика је г. Михаило шабачки епископ, као председник, и председник општине г. Љуба Павловић као подпредседник одбора.

Наши официри у Чехословачкој полажу венац на гроб незнаног јунака.

У поларном леду у земљи Франца-Јосифа, нашла је једна норвешка истраживачка експедиција леш шведског инжењера Андреа и његових пратиоца, који су пре 33 година тех. средствима оног времена, кренули на северни пол. И они су снабдевени свим могућим тазен. средствима оног времена, кренули на пут. Никада се ништа више о њима и балону »Оернен« није чуло — до данас. Лешеве унесрећених истраживача, покривен је танким слојем леда, и они су се на поларној хладноћи добро одржали. Нађен је и дневник Андреа, који је још читљив. Најзад 11. јула 1897. год. стартао је балон »Оернен« са инж. Андра, кандидатом Нилс Стринбергом и инж. Френклом близу Спитцберга. Циљ је био, прелетети балоном северни пол, застати на амер. страни.

ПРЕПРЕДЕНИ МЛАДОЖЕЊА

Један препредењак, специјалиста у женидбеним преварама, пао је у руке чехословачких власти. Као и увек, овакви мајстори, и он је до-
лијао, пошто га је пронашла једна од безбројних његових жртава, којој је после преваре био једини... жи-
вотни циљ, да тог варалицу пронађе и преда властима.

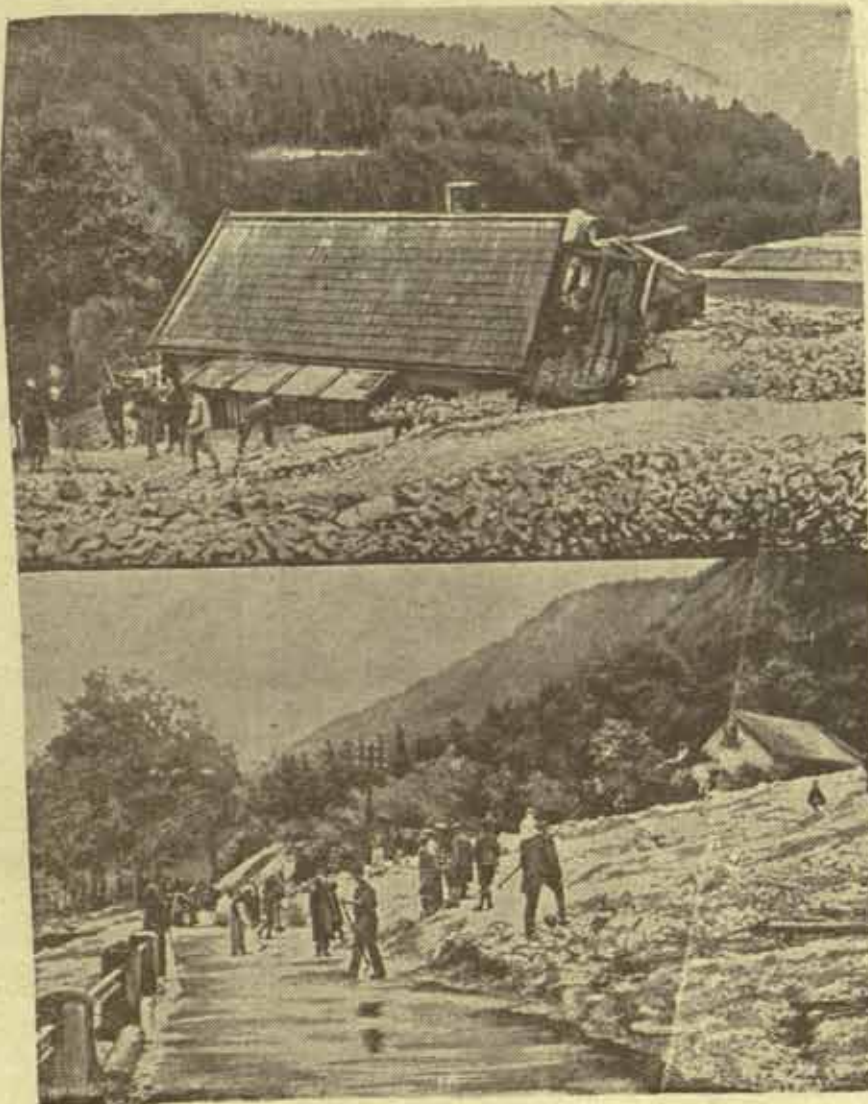
Историја, односно варијанта бес-
крајне историје о оваковим превара-
ма, је ова. Марија Чернек прочитала је у малом огласнику једног праш-
ког листа ласкаву женидбену пону-
ду једног богатог Аргентинца, по-
реклем Немца, који је вољан ступи-
ти у брак с једном старијом одлич-
ном госпоњом. Г-ђа Чернек, удовица с троје деце, одмах је одговорила на
понуду, и ускоро затим примила је
једно одушевљено писмо, које је пот-
писао поменути Иван Лајтнер. Он
је писао, да је управо одушевљен
понудом коју му је тако љубазно
и племенито поставила г-ђа Чернек,
те изјављује жељу да жели да је
упозна.

На састанку је Лајтнер направио
одличан утисак на г-ђу Чернек. Био
је то ванредно елегантан мушкарац,
центлменских манира. Осим тога он
је рекао, да је богати аргентински
поседник. Удовица је свакако била
у седмом небу, и ко се на њеном
месту не би обрадовао овако дивној
прилици? Тако је трајало неколико
недеља љубавних разговора, док на
крају Лајтнер није предложио удо-
вици, да купи једну вилу на Јадра-
ду, у Риционе, коју му је понудио
на продају директор једног тамош-
њег хотела. Разуме се, да је удови-
ца пристала на овај предлог, који је
Лајтнер знао да заслади својим до-
жуанским специјалностима. Г-ђа
Чернек дала му је одмах потребну
прву рату од 60.000 динара. Лајтнер
је одмах сео на воз, да закључи
уговор на лицу места. Наравно — он
се више није враћао, а ни удови-
чиних 60.000 динара није нашао за
потребно да врати.

Г-ђа Чернек писала је после тога
директору хотела у Риционе, који је
одмах одговорио да му ова ствар,
у опште није позната. Најзад га је
пронашла трагајући живо за њим,
и предала полицији.

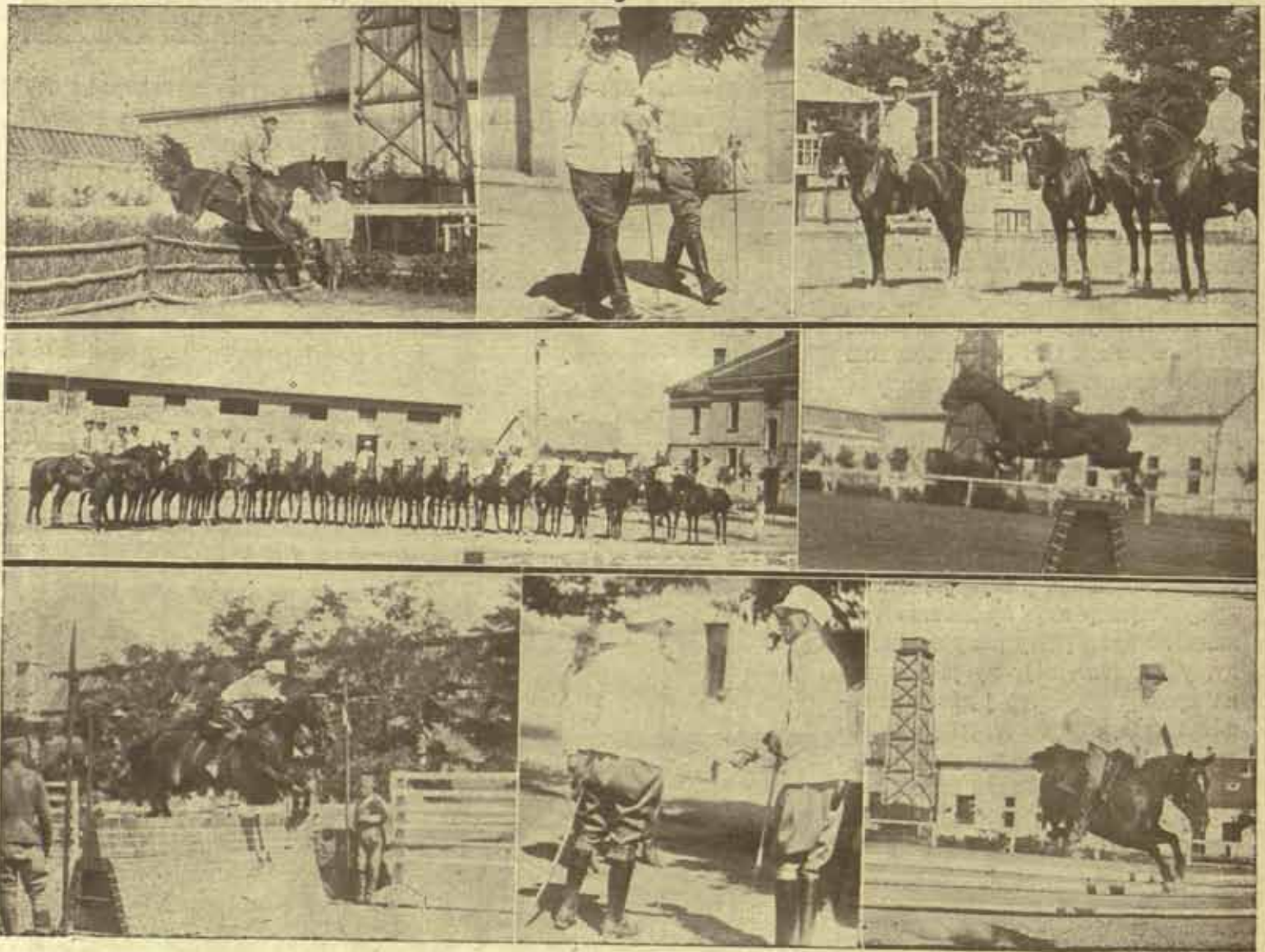
Нов немачки тон филм „Драјфус“ сцена приказује деградирање осуђеног капетана Драјфуса (Фриц Кортнер) у Паризу.

Код Митер вагда у горњој Баварској приликом последњих непогода, вода је учинила огромне штете. Неколико места потпуно су одсечена и неприступачна. Шине су разоре не и нађене затрпане два метра под земљом. Војска ради и дан и ноћ на успостављању саобраћаја.

Недељне Шцеширације

Коњичке утакмице у коњичкој школи у Земуну

29., 30. и 31. августа одржане су у Коњичкој Школи у Земуну интерне утакмице на којима су су засебним категоријама учествовали официри и подофицири Коњичке Школе.

Обавезно је било учествовање на комбинаваним утакмицама, које су се састојале из дресурског испита и вежбе у употреби оружја, теренског јахања и прескакања препона.

У официрској утакмици добили су награде: прву капетан Мирослав

Шлахер на кобили **»Меди«**, другу потпоручник Бранислав Поповић на коњу **»Брест«**, трећу поручник Милорад Ђорђевић на коњу **»Драган«**.

У подофицирској утакмици награђени су: први наредник Живан Росић, други поднаредник Хуберт Лузник и трећи поднаредник Бранко Грковић.

Како од коња тако и од јахача захтевале су ове утакмице велики напор и високи степен дресурске изражености и јахање вештине. Како уче-

сници припадају Коњичкој Школи — центру нашег коњичког живота — то што су показали било је близу савршенства.

Одржане су и на комбинаваних и специјалних утакмица у дресурном јахању и прескакању препона у којима је поручник Ђорђевић показао потпуни успех, који га квалификује да са најлешним шансама ступи у борбу у Општим Утакмицама које ће се одржати крајем октобра ог у Земуну

Поштарина плаћена у готову

недељне Илустрације

Бр. 39

Дин. 3.

МОДА ДУГАЧКИХ РУКАВИЦА

Госпођа Браун-Витан, дама њујоршког друштва страсна је поборница дугачких рукавица. Доле десно уљана слика из године 1885 која представља њену мајку.

Некада човек заиста не може да задржи осмејак. Није много времена протекло од оног дана када је лепа Сузана рекла гордо, уздигнуте главе и ирониичног погледа, своје пријатељу: »Никада, чујеш ли, никада ме нећеш видети у дугачким хаљинама!«. А данас су вечерње тоалете лепе Сизи тако бескрајно дугачке, да се њене мале ножице при игри, саплићу о дугачак шлеп.

Данашња мода бацила је у ззсе-лак кратку хаљину. Она је украсила дамску хаљину воланима, шлеповима, и малим кеповицама, па чак иде тако далеко, да не подноси голу руку, сјај драгог камења на прстеновима, као и блесак маникирних руку вређају је. Она их је обложила затугну-гом кожом, којој је дала назив рука-вица. Витка женска рука у рукавици

изванредно хармонира са дугачком хаљином. Ствараоци данашње обнов-љене рукавице, труде се свим могу-

За поподневну хаљину и за вечерњи дрес носи елегантна дама опет дугачке рукавице.

Мода дугачких рукавица .

ним, да јој даду што фантастичнији изглед. По неке од њих, затварају се са осамнајест дугмади, те на тај на-чин заклањају руку од љубопитљи-вих погледа. Праве се од беле меке шведске коже, гласе коже и др. Ове рукавице завршавају се штркосом, пелцом и др.

Има рукавица које су урађене од штампаног муселина и чипака. Рука-вице од чипака су изванредно интере-сантне јер се кроз фицу и мрежасту материју навише ружичаст тен плаве сирене. Од њих па до полукратких које је Поаре креирао у вези са при-

пијеним хаљинама и Кучер крагнама постоји само један корак који ће нас превести у епоху Реноар.

Омиљене су Пату-розе, дугачке рукавице од розе гласе коже које се допуњавају платним апликацијама од шевро коже. Завршна бордира на рукавицама је уметнички израђена. Водеће кројачке фирме препоручују за плаве хаљине, плаве рукавице са белом или пецкастом бордиром.

Може се мирне душе тврдити да су модерне дугачке рукавице понова почеле бивати уметничке стварице, сличне онима из расписног доба наших баба. Онда су оне биле везене златом, украшаване драгим камењем и скупоценим чипкама. Само што оне тада нису имале свој савршен изглед, као данас. Најзад је тежак проблем био решен на тај начин, што су оне израђиване без прстију или су имале само три четвртине прстију на рукавицама. Ови моду проносили су и наше мајке у својим младим годинама. Снежно бели врхови прстију са ружичастим ноктима који се помађају испод прне чипке наизглед и дан данас на симпатије као и пре 500 година.

Данас се не би могло применити она позната Шилерова: „И он јој баци рукавицу у лице...“

Ова апотеоза се у ствари не би могла данас применити, јер рукавице са 18 дугмади окупно стају а сунарнику би било непријатно да је подигне

ПРВА СТРАНА:

Мис „Јадранско Вече“ у Лесковцу
г-ца Вера Спирић.

Г-ца Марија Видић мис „Јадранско вече“ у Меленцима.

Из живота великих људи

Енглески краљ Карол II, једном приликом слепом песнику Милтону:

Бог вас је ослепио зато што сте онако оштро писали противу мога оца.

Ако је то Божја казна, онда је сгурно била божја казна и то што је ваш отац изгубио главу! одговори му песник.

Из историје је познато да једна Карло I, године 1649, био погубљен.

Аустријски цар Фердинанд у последњим годинама своје владавине мало се интересовао за државне прилике. На једној министарској седници, где је министар председник расправљао врло важно пита-

Г-ца Смиљана Малешева, друга почасна дама мис „Нови Бечеј“.

ње — цар је седео у сали поред отвореног прозора и гледао на улицу. Кад је говорник случајно направио почивку, цар се окрене и рече:

„Помислите само, да су кроз Хофбург за ова два последња сата прошла 425 фијакера и 180 омнибуса!“

Хенрик IV. Фрат. Краљ врати се једном приликом изненада из лова и одмах оде својој пријатељици. Она је била изненађена и узбуђена. Краљу се то учини необично и непријатно, те неприметно поче да разгледа по соби. Када је испод кревета спазио врхове неких чизама, беше му јасна збуњеност његове пријатељице. Претварајући се, да није ништа приметио, краљ изјави жељу да хоће код ње да вечера и то у истој овој соби. На све њене молбе краљ није попустио и морало се вечерати у истој соби. Пошто је вечера завршена, и краљ се одмо-

Смиљана Главашка ст. права, прва почасна дама мис „Нови Бечеј“

рио на постељи од напора, који је тога дана издржао у лову, он се поче спремати да пође. Али пре него што ће изићи, приђе столу, узме служавник, стави на њега мало колача, вина и воћа, све то спусти поред кревета и рече:

„Имаде и овај душу!“

После тих речи изиђе, праћен укоченим погледом своје пријатељице, која је до тога момента веровала, да краљ није ништа приметио.

Г-ца Даница Буњевачка, Мис „Нови Бечеј“.

ЖИВОТ У БЕЛОЈ КУЋИ У ВАШИНГТОНУ

Претседник Хувер са госпођом на своме имању у Виргинији.

Бела кућа у Вашингтону не личи на дворове у којима живе европски суверени. У младој, демократској Америци, уопште, не постоје замкови и дворови. И кад је требало подићи палату за председника републике, дошло се до закључка, да председник, као обичан грађанин, не треба ни у чему да се разликује по животу од осталих американаца.

Бела кућа је једна пространа зграда, али једноставних линија, без украса, бело обојена још 1814 године. Бело су је обојили да би скрили трагове једног пожара. И у тој кући, без изузетка, становали су сви амерички председници републике.

Њени становници који су наизменично долазили, приначили су тај стан и дали му мало интересантности. Њен данашњи становник, господин Хувер, није ништа мењао. Назив Бела кућа, као и Целисеј и Квиринал, показује једну институцију, у којој управља власт, слична величанству.

Пре тридесет година председник републике није имао више од шест апартмана за своју личност. На првом спрату био је председников кабинет за рад, његовог секретара, сала министарског савета, и два салона за чекаонице. Председник Рузвелт, који је имао шесторо деце, није могао толику породицу да смести у шест одељења. Он је добио одобрење од конгреса, да може на западној страни, на тераси, да по-

дигне још једно крило, везано са зградом једном покривеном галеријом, где би сместио канцеларије. То крило прошлог Божића уништио је пожар, али је наково подигнуто и увећано, да би господин Хувер сместио својих тридесет седам секретара и дактилографкиња.

Данашњи председник републике има на расположењу дванаест спаваћих соба, више салона, будоара, библиотека, исто онако као један европски владар.

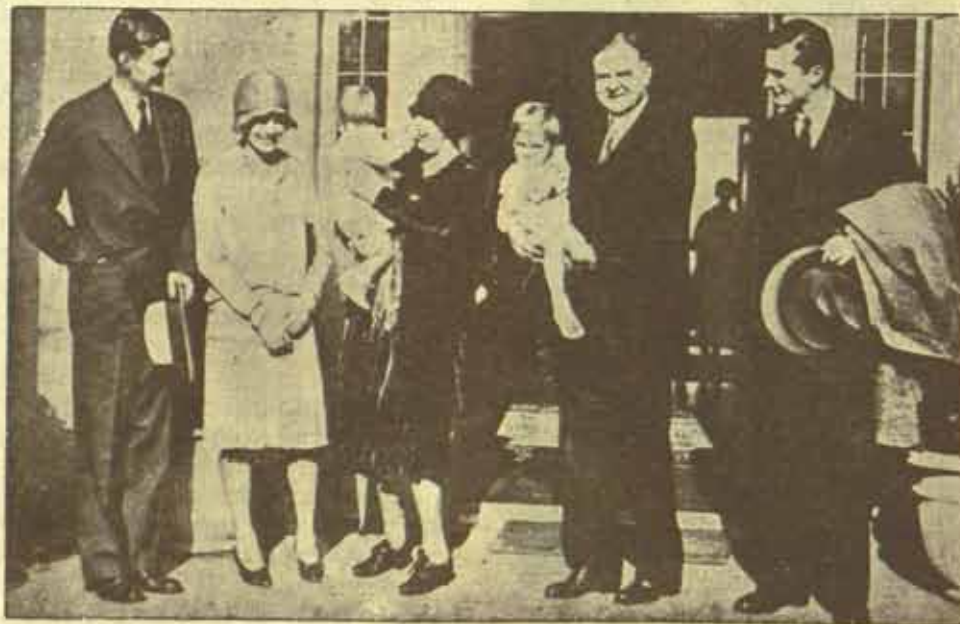
Живот у Белој кући је исти такав као у двору. Само је седамдесет седам слугу, који се налазе под

управом једног мајордома, и он о свему води бригу. Међ том послугом налази се један шеф, који има годишњу плату стот двадесет хиљада динара, две куварице, две помоћнице. Шеф кујне има шесторо слугу, који служе око стола. Баштован има 150000 динара годишње, и има два помоћника који му помажу да одржавају партер и стаклене баште из којих се носи цвеће за апартмане. Две праће перу рубље домаће и асталско.

Господин Хувер троши у својој кући око десет милиона динара, које му је волтирао конгрес, а има као своју апанажу пет милиона. Живот у Америци је скупљи и то није много, и познато је да Вилсон и Кулиџ нису се обогатили као председници. Што се тиче господина Хувера, он је још у младости, као инжењер, стекао лепо имање. Колико су велики издаци, види се по томе, што само рачун за електрику износи по седам хиљада динара месечно.

Ипак домаћи трошкови не упропашћују, колико примања у Белој кући, на које председник има годишње додатак милион и триста хиљада. Званични ручкови доста стају, као и интимни, који су сваког дана, и које председник приређује политичарима и својим пријатељима. Председник нема задовољство да ручава изван куће, јер по правилима Беле куће он може годишње да прими десет позива на ручак, од стране чланова владе и председника сената и скупштине.

Коњушница и коња нема више у Белој кући. То све је замењено са једним батаљоном аутомобила. Председник Тафт имао је само један ауто, а господин Хувер трнаест и дванаест шофера.

Господин и госпођа Хувер са ћерком, зетом и унучићима.

Шест интересантних поза једног нашег младог песника.

Полициске мере за безбедност личности председникове показују да он није обичан амерички грађанин. Четрдесет три агента чувају дању и ноћу Бели кућу. Неки врше дужност вратара, преко дана, мотрећи на туристе, који долазе да виде поједина одећења Беле куће, и сваки мора да остави у предсобљу фотографски апарат, штап и друге предмете, где се могла скрити нека паклена машина. Други агенти су вође, који показивају те апартмане. Тајна полиција мотри на личност председниковоу. Детективи увек прате г. Хувера. За време примања, увече, они су увек у близини председниковој, у фраку, на излету, и они су у спортском оделу, за време гарден — партија у фланелским панталонама. Они увек мотре, да ли онај који прилази председнику, нема штогод у рукама. Пуковник Старлинг увек прати г. Хувера кад путује, а у аутомобилу увек се налази по један детектив. Те мере предострожности објашњавају се тиме, што је једном извршено убиство председника Мак Кинлера.

Полиција помало ограничава интимности живота председнику, који необично воли пецање и пењање

по планинама. Прошле године приредио је пецање у Флориди, али и ту га нису оставили на миру његови верни пратиоци — детективи.

Г-ца Јелена Холечекова, концертна певачица из Прага.

Г-ђица Јелена Холечекова

Г-ца Холечекова је доктор словенске филологије и литературе а пре две године свршила је са одличним успехом и конзерваторију у Прагу. Неколико њених концерата у Чехословачкој и Немачкој праћени су вазда са успехом. Па и недавно на својој турнеји по Југославији г-ца Холечекова разносила је чехословачке песме живота са пуно живота и љубави испуњавајући не само своју родољубиву дужност већ и једну званичну мисију, коју јој је доделило Чехословачко Министарство Просвете у споразуму са Министарством Иностранних Дела у Прагу. Свој задатак: упознавање наших ширих слојева са душевном и живахном песмом своје домовине, г-ца Холечекова је вршила са пуно воље, успеха и љубави за југословенски народ без обзира на материјалне жртве.

Наша домаћа критика истакла је топлу и осећајну интерпретацију народних песама Чехословачке, високу музичку културу г-це Холечкове и одличне квалитете њеног сонорног и гипког сопрана.

Др. З-ћ.

Група девојака из Тополе за време свечаности.

Са Палићког језера: Три лепе Суботичанке.

Бечка глумица Фридел Хаерлин у модерном вечерњем дресу од шампањ креп-жоржета.

ЧУДНЕ ЛЕПОТЕ ПЕЙСАЖА У НОВОМ СЕЛАНДУ

За путника који, пошто је лутао месецима по Пацифику, пошто је провео неко време на острвима на југу искрцавши се најзад на Новом Селанду — њега очекују велика изненађења. Путник никако не очекује да ће у Антиподу, са главом пуном успомена, које је преживео и видео код примитивних племена Полинезије и Меланезије, наћи на земљу која тако личи на Европу.

Једно од највећих изненађења јесте, да се види поред знакова вулканских креација у пространим регионима, ланац Алпа, који образује

кичму овог острва и који има дужину од 350 к. м., а висину од 2000 до 3500 метара.

У Пацифику врло често говоре о овом планинском региону као о јужној Швајцарској. Па ипак, овде је велика разлика од Швајцарске, јер поред планинске, алпске климе, добија се једновременно и тропска, што чини да је врло богата.

Кантербири — источна страна Ново Селандских Алпа је потпуно гола, шума готово и нема. Велики фармови за гајење стоке су расејани по целокупној овој падини. Хи-

љаде и хиљаде оваца, чије је месо више, него вуна чувено, пасу преко целе године на богатим пашњацима, који се увек зелене.

Западна падина — „Цеспланд“, напротив, представља један контраст фрапантан. Од обала мора Тасманског, подижу се непрегледне шуме готово тропске, а што је чудновато, неколико ледених поља силазе до близу мора. Потпуно је могућа контраст, да човек једном ногом гази цветну ливаду, а другом глечер. Између ових Алпи и оних у Европи разлика је и по вечитом снегу, јер док се у Швајцарској вечити снег појављује на много већој висини, докле се у Новом Селанду вечити снег појављује на висини од 1800 метара. Температура је врло променљива, серија лепих дана је врло честа, али зато и нагла промена је страховита и изненадна.

Алпинизам није још развијен у Ново-селандским Алпима, и туристичка индустрија тек почиње да се развија. Али при свем том сваке године континентални алпинисти се нагло увећава. Треба само напоменути да данас постоји само један планински хотел „Ермитаж“ на 1000 метара висине, у подножју планине Кука на источној падини. Поред овог хотела има још 4 колебе за туристе. Данас тамо постоје вође — доведени из Швајцарске, међу којима је најглавнији Цурбриген.

Највећа драж код Ново-селандског алпинизма је та контраст, која се налази у подножју. Пролази се из једног света у други. Док је доле ваздух готово загушљив од мирисног цвећа, докле је горе оштар и хладан.

„Myrit“ на зајечарској плажи.

ЕНГЛЕСКИ СУВЕРЕНИ У COWES-Y

Тако звана »season« у Лондону са огромним је интересовањем ове године пропраћена, јер је била сезона утакмица регата у Cowes-y. И сам краљ је у Cowes-y остао две недеље, док обично, никада више не остаје од једне недеље.

Енглески суверен у Cowes-y поседује две јахте, од којих је една за утакмице »Британија«, а другу »Викторија и Алберт« за стоновање.

»Британија« је је била ове године поново реновирана: обојена је, промењени тапети, измењене завесе, као и фотеље. Јахта »Викторија и Алберт« није имала потреба за реновирањем, пошто је увек одржавана у стању, да је суверени могу употребити.

И ако је »Викторија и Алберт« један од најлепших бродова, он је ипак меблиран веома скромно. Када се на јахти налазе енглески суверени, уносе у њу веома прост и скроман живот, који им се јако допада. Они се овако вече повлаче у своје апартмане у 16 и по а у 9 часова јутра већ су на палуби. Краљица је готова да седне у моторни чамац и да изађе на Копно, да обиђе своје пријатеље, или радње са антиквитетима са острва Wight-a, или Hampshire.

Краљ се много занима лектиром. Велики део дана заузима у повлачењу у један кутак своје краљевске јахте, одакле може најбоље да посматра промет у Cowes-y и где може да пуши са задовољством.

Завален комотно у »шез-лон« у суверен чита књиге најновијих издања, одабирајући најрадије међу њима путописе и биографије.

Краљица већи део свога времена употреби на раду ничом, радећи разне ствари за њену синовницу, принцезу Јелисавету.

На свима тркама са јахтама, регатама и једрилицама суверени се појављују као ревносни посматраоци.

Коса биће сјајна као свила

ако је будете неговали са Елида Шампоном. Здрава коса, кад је чиста, имаде нарочити сјај. Ништа не може косу темељитије очистити од Елида Шампона, који јој даје сјај праве свиле. Свет се не диви уметном сјају него наравној лепоти. Шампони, који садржавају соду чине косу риђастом и тупом. Елида Шампон је зајамчен без соде.

Гипка као свила-мека као свила-сјајна као свила то је ефект Елида Шампона.

ЕЛИДА ШАМПОН

ШТА СЕ СВЕ ДОГАЂА У ТОКУ ЈЕДНОГ САТА

Људи не обраћају пажњу на време које представља 60 минута, или један сат. Међутим то је време у коме се многи важни догађаји дешавају и које тако, да се на њега не треба освртати.

Ево неколико статистичких података, који ће претставити вредност и важност овога дела времена.

У једном сату у Немачкој се урегиструју 180 рађања, 120 смртних случаја, 80 венчања, 4 развода брака. За тај исти сат у Немачкој се потроши 1 милион кгр. хлеба; 800.000

јаја, 115.000 кгр. рибе и поцуни 3.200.000 ц игара.

У једном сату људи на целој земљиној кугли попију 1.500.000 литара вина и око 20.000.000 кафа. Потроши се 22.000.000 кгр. кромпира и 2 милиона кгр. соли.

Свакога сата дешавају се по неколико пожара, који чине штете од 4.000.000 долара.

У целом свету за цео један сат конструишу се 7.000 аутомобила сваке врсте, и свакога часа умиру по два човека од аутомобилских несретних случајева. Сеизмографски апарати показују, да се свакога часа дешавају по 4 земљотреса.

Напон човечијег срца у једном сату, био би довољан да подигне једног човека на висину од 6 метара, на једном асансеру.

У Њујорку се конструишу по шест кућа за један сат. У штампарии американских емисионих банака свакога сата се општампа банкнота у вредности пола милиона долара.

У целом свету се за један сат експедирају 114.000 комада телеграма, а од ових само 60.000 пословних телеграма. За сат се прода у Америци за 2.000.000 долара поштанских марка.

У.

КОПЧА ОД ЧАРАПЕ

Ви не можете себи представити колико непријатности може да створи једна тако ситна и наивна на први поглед стварчица из женске тоалете, на пример копча за чарапу. — Ето тако, идете ви поштована читатељко, мирне душе са „фест“ затегнутим чарапама које се сијају и преливају на вапим дивним ножицама а она пакосна и злобна, на једном испусти из својих челичних или гумених жвала, горњи крај чарапе, који је дотле чврсто држала, и... о! ужаса, ви се нађете у безизлазном положају, нарочито ако нема у близини неко гостољубиве капије, а улица је пуна света. Такав ужасан случај десно се једној особи која је имала пуно право да претендује на место неке „мис“ и позвао за собом читав низ још страшнијих доживљаја.

Једно дивно пре подне Маргита, лепа студенткиња спремила се за шетњу. Био је један од првих пролетњих дана и топло сунце привукло је масу шетача на корзо. Маргита је имала одлични укус у бирању ствари које је облачила. Узела је најлепше ципелице, дивне чарапе боје бој-д-роз (увек женско облачење почиње с ногу) и елегантни чојани костим, натукла до врата мали шешир и а ла стрелац из XI века и упутила се достојанствено и грациозно кораком Грете Гарбо на поливену врелим зрацима улице. Осећала се дивно. Сви погледи беху управљени на њу, у оне њене ножице што тако пркосно корачаху међу толиким својим именакињама које не беху ни стоји део толико привлачне. Два три пута је прошла главном улицом љубазно одговарајући на поздраве и жудно гутајући у лету шапутање задивљених девојака. Та зна се! Маргита је арбитар женске моде и елегантије и у колико има више удварача у толико више непријатељица међу Евиним кћерима. То је стари барометар који подсећа на ону кућицу са двоје деце. Ако малишан стане пред вама довојчица инатљиво се повлачи и обрну-

то, али да се не удаљујем од самог догађаја.

Када је на крају корзоа спазила новог „лафа“ који је пре кратко време дошао из иностранства у Б. адвоката Милића, опазила је и његов ватрен поглед стидљиво оборен на доле ка њеним ножицама, задивљено је посматрао све оно што се видело испод лепршаве сукњице. Маргита је брзо окренула назад како би му пружила прилику за што дуже уживање у том призору.

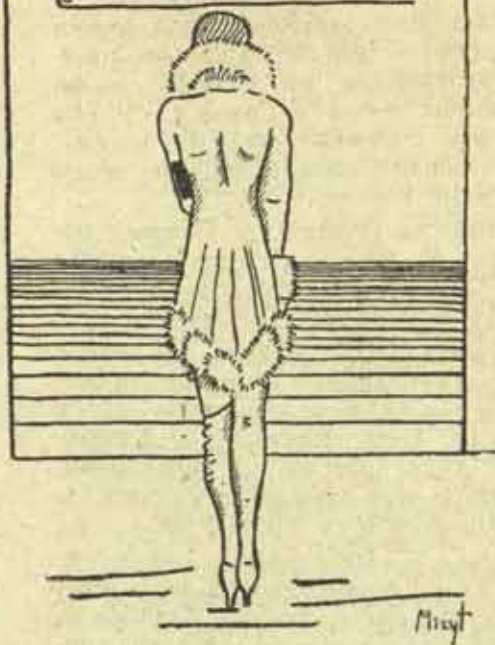
Јадно створење! Она није ни слутила каквог је грозног и подмуклог непријатеља имала у својој непосредној близини. Можете себи представити њен ужас и страх кад је њена рођена копча за чарапу, она симпатична и безазлена стварчица, на самој средини корзоа, а непосредно на два корака пред Милићем учини „шкљоц“ и упусти чарапу. Као обрадован ненадном слободом апсеник, овај свилени оклоп поче лагано да клизи на доле стварајући грдне

наборе и фалте. Маргита није стигла ни да узвикне (а шта би јој то и помогло). Положај је био страшнији него код руске војске на Мазурским језерима. Са свију страна је била опкољена шетачима а и Милић је сада био одмах поред ње. Нигде није било спасоносне капије а из свију радња су вирили беспослени помоћници. Ипак је требало нешто чинити. Брзо без и најмањег колебања улетела је у најближу трговину и затражила прво што јој је било пало пред очи међу шерпама, судовима и пеглама. Гвожђе за ондулацију. Док је трговац паковао тражену ствар брзо је се сагла да дохвати кривца и бегунца и да их опет споји али... авај! У радњу ушоше две њене пријатељице а за њима као сенка са глупим изразом заљубљеног — адвокат Милић.

— Маргито! Шта радиш ти? Како си „фест“ Запвркуталне ове злобне душе. Зар купујеш „бреншер“ а рекла си нам да имаш природно таласасту косу! Ха - ха! Јесте ли ви-

Зубни Атеље!
Др. Лучић.

ели Др. Милићу и то ти је нека природна ондулација. Ха-ха-ха!

Сваки даљи покушај наше јунакиње да намести чарапу био би узалудан. Адвокат није спуштао очију са њених ногу а чаврљање другарица довело је до беса. Без одговора на њихов заједљиви смех побегла је са места битке и ако би се у другој прилици достојно осветила. Са брен-шерном под мишком, оним гадним гвожђем које јој доиста није требало јер је добијала локне путем електрицитета, појурила је преко улице на другу страну проклињући Милића који је и даље пратио погледом.

Уф! одахнула је једном. Пред њом је био широко отворени улаз са таблом „Др. Лучић, зубни лекар“ а у ваздуху је висила оријашка разјапљена вилица пуна златних зуба. Ту је био њен спас, и она је шмугнула као миш у ладовину мрачног улаза. Веште ручице су брзо повукле чарапу на своје место а прстићи већ су напипали у чипкама комбинезона неверну копчу. Трешало је још само мало напора и... на улазу се појавио кицошки сјајан уважени правник. Друг пут Маргита је била сва сретна од таквог наглог успеха али сада... штампана не би могла поновити све те ни мало ласкаве епитете које је она у глави пребројала на адресу адвоката. Да је дошао који минут касније. Али сада витка прилика боје боа-д-роз као фурија узлетела је преко степеника на други спрат и ту застала у збуњености не знајући где ће сада. Кораци заинтересованог бегством пратиоца одјекиваху пауздано за њом. Боже мили! Десно су врата приватног стана а лево... зубни атеље Д-ра Лу-

чића. Где ће ако не овде! Врата су отворена а у чекаоници ни живе душе...

Чарапа је наменена а пуфна пуна мирисавог праха брише зној и узбуђеност са лица. Мислите ли да су Маргитине муке на томе свршене? Не! Бар за сада још не, јер... врата кабинета се отварају и у њима се појавио сам дентист.

— Мис Маргито! Особита част. Изволите унутра. Који ли вам то зубић смета да уживате у лепоти пролетњег сунца? Одмах ћемо га казнити.

Шта ће јадна жртва! Маргита не-сигурним кораком улази за лекарем и покорно седе у фотељу, у оно страшило, и дала прегледати своја усташца потврђујући лекарево опажање да само леви кутњак може да је боли. (јадни зубић), јер тек ваљда није могла да објасни разлог свог доласка у атеље. Те тако Маргита се препусти рукама крвожедног целата.

Кроз пола сата адвокат Милић ипак је дочекао на капији зубара своју Булијету. Ишла је посрћући, бледа у лицу, мутних уплаканих очију и са крвавом марамицом пред устима.

До познанства међу њима никад није дошло јер је Маргита смртно омрзнула сваког ко има ма какав докторат.

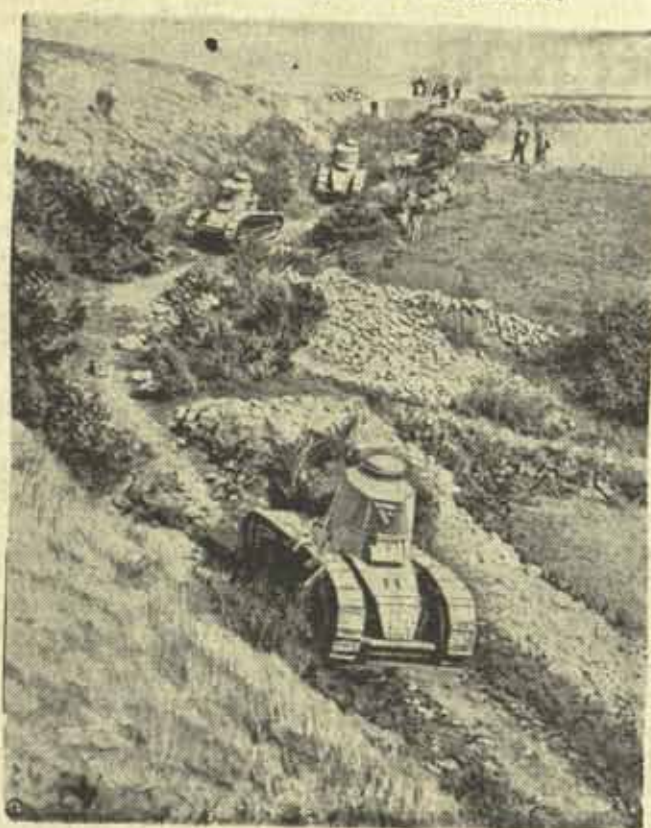
Препоручујем вам, госпођице и госпође, чувајте се од тих лицемерних и несавесних стварчица које се зову „копче за чарапе“.

Miryt!

Давид Албахари намерава ускоро предузети једно путовање по Европи у шумадијској нар. ношњи.

ВЕЛИКИ ФРАНЦУСКИ МАНЕВРИ

Ноћу између 3 и 4 септембра ов. год. почели су француски јесењи маневри у Лотрингену у коме су узели учешћа око 50.000 војника. Учествовало је 8000 коњаника и 500 аутомобила.

Слика показује танк у покрету.

САХРАНА ИСТРАЖИВАЧА СЕВЕРНОГ ПОЛА.

У Тремзи су стигли посмртни остаци норвешког истраживача Андреа. Ковчег је са пристаништа пренет у цркву, где ће се извршити опело.

Плава крв

Недалеко од малог местанца уба-
вог Хрватског Загорја, на једном
брежуљку, окружен густом боро-
вом шумом, дизао се старински
дворац — резиденција грофова Се-
геди. Грофови Сегеди доселили су
се из Мађарске још за владавине
Матије Корвина, који им је покло-
нио и дворац и огромна имање са
неких три хиљаде фамилија чив-
чија (хрв. кметова). Ма колико ра-
звратно живели и радили, нису
успели да упропасте огромно има-
ње и потроше тековину бедних се-
љака — чивчија. Сваки је чивчија
морао давати грофовији две тре-
ћине својих прихода, а са једном
трећином живео је он са читавом
својом породицом.

У доба ове приповетке, на двор-
цу је живела стара грофица Мар-
гит, удова иза грофа Золтана Сеге-
ди, хусарског капетана, који је
већ пре петнаест година погинуо
у једном двобоју. Имала је двоје
деце: сина Лајоша који је у Будим-
Пешти свршио официрску акаде-
мију, и ћерку Валерију.

Контеза Валерија била је лепа
двадесетогодишња плавуша, која
је својим обликом линијама и дебе-
лим испупченим уснама потсећала
на Рубенса. Њене обле чврсте гру-
ди изазивачки су стршиле и при-
влачиле појудне погледе мушка-
раца.

Свако јутро изјавила би на свом
враћу у шетњу, у пратњи стаси-
тог коњшара Јанка. Сви његови
претци служили су на мајур и би-
ли верне слуге грофова Сегеди.
Кад је Јанку било десет година,
ступио је код грофа у службу у
својству свињара, после је аванзо-
вао за говедара, и тако, мало по ма-
ло, док није постао други коњшар,
а онда је отишао у војску и
био коњаник у царској гарди.

Контеза Валерија сећала се њега
још као мала девојчица, била је
неке три године млађа од њега.
Сваке је године она на ферије до-
лазила кући и из досаде је посма-
трала живот на мајуру. Запуштен и
прљав, са торбом о рамену, пуцке-
тајући канџијом терао је Јанко сва-
ко вече стоку са паше. Једне вечери
а било јој је тада четрнаест година,
изваљена на тераси у шез-лонгу,
читајући »Балзака«, примети од-
једном, да је неко одоздо упорно
посматра. Баци поглед доле и у су-
мраку препозна Јанка. Разгађене
кошуље, куштраве црне косе, опа-
љеног лица, стајао је Јанко насло-

њен на један храст упирући пожу-
дан поглед у њу. У тим крупним
црним очима блеснуле су две вар-
нице, које су јој натерале крв у о-
бразе. Посматрала га збуњено ча-
сак-два, а онда устаде, добаци му
један презрив поглед и оде у салон.
Јанко се на тај поглед тек мало на-
смеши, гурне руке у џепове и ти-
хим гласом запеваши неку сеоску
песму. А кад је млада контеса лег-
ла на починак, сетила се Јанкових
црних очију и његовог лепог гара-
вог лица. Колико год се трудила да
отера те мисли, у њеној се фанта-
зији стално понављао приказ са те-
расе: два крупна црна ока појудно
су је гледала, а онај сладак осме-
јак лепог гаравог чобана голицао
је по читавом телу...

Супра дан устала је као и обично
раном зором и спремила се да из-
јаше у шетњу. Ситила је у двориш-
те, где ју је већ чекао коњшар,
држећи њеног ватреног вранца. Та-
ман кад је хтела да узјаше, поглед
јој запе за Јанка, који је стајао
пред шталом и пажљиво посма-
трао сваки њен покрет. Одевена у
елегантну оделу за јахање, у лако-
ваним чизмицама, са полуцилинде-
ром на глави испод којег су прови-
ривали њени златни увојци, била
је дивна, и Јанко је запањен зурно
у њу. Тај његов поглед, натерао је
младој контеси опет крв у образе.
Љута због тога на саму себе, а ув-
ређена ради дрскости тог простег
сеоског дерана, одгврну коњшар-
еву руку коју је био пружио да
јој помогне узјачати, и сва озаре-
на у лицу упуту се наглим кораци-
ма према Јанку. Кад му је пришла
на два корака, профиксира га љу-
тито, а онда му презирно добаци:

— Шта буљиш толико, сељачино
једна?!...

Јанко је и даље упирао свој по-
глед у њене зенице, не одговори-
ши ни речи. То је контеси још више
ражестило.

— Одговарај, шта буљиш, ти се-
љачки скоте!

И кад је Јанко и даље ћутао, кон-
теса замахну својим корбачем и у-
дари Јанка свом снагом по образу...

И ако је осетио ужасан бол од
контесиног удараца, није Јанко ни
оком тренуо. Стајао је нем пред
њом, упирући поглед у њене очи.
Контеза га часак посматрала, још
једном га презирно одмери од гла-
ве до пете, а онда му бахато до-
баци:

— Усуди се још један пут да ме
погледаш, па да видиш шта ће с
тобом бити, ушљивче прљави!

Затим се окрену и наглим кора-
цима приђе коњу. Кад је узјавала,
није се више обазрла на њега, већ
је поносно, уздигнуте главе изје-

хала на друм. Јанко је непомично
гледао за њом, а кад је исчезла иза
дворца, ћутећи је ушао у шталу.
Несигурним кораком, довукао се
до свог лежишта, бацио се потрбу-
шке на сено, и, подлактивши се о-
бим рукама, преживљавао је у себи
поновно цео догађај. У ушима му
брујаше речи младе контесе: »Шта
буљиш, сељачино једна!... Сељач-
ки скоте!... Ушљивче прљави!...
Усуди се још једном да ме погле-
даш!...« — Грудн му се надимаху,
нешто га гушило у грлу, очи му се
напунише сузама... Презрен, увре-
ђен и постиђен, Јанко је тихо пла-
као, а крупне сузе котрљале су се
низ његово лице и хладиле ону ма-
сницу, коју му је она задала својим
корбачем. Она, коју је он толико
љубио! Љубио је својом чистом и
жарком младићском љубави. Добо-
ме, она то није знала, али он, он је
био сав сретан кад је могао из при-
крајка, неопажан посматрати је.
»А сад, ето, ни то нећу смети!« —
говорио је у себи гушећи се у суза-
ма, а у ушима су му брујале речи:
»Сељачино једна! Сељачки скоте!
Ушљивче прљави! Зар сам ја крив,
— говорио је даље — што ме роди-
ла сељанка? Ах, кад би и она била
сељанка како бих био сретан! Он-
да ми не би забранила да је гледам,
али овако... ја сам сељачина, скот,
ушљивац, а она је грофица... — а
крупне сузе текле су низ његове
образе...

И Јанко никад није заборавио
тај догађај.

Прошло је од тада пуних шест
година. Кад се пре годину дана вра-
тио из војске, стара грофица поста-
вила га је за главног коњшара
њених штала, а Јанко је био сре-
тан, што је сада имао више прили-
ке, да буде уз контесу Валерију.
Свако јутро сачекао би је у двори-
шту и помагао јој да узјаше. Ах,
како је био сретан, кад је могао
том приликом дотаћи се њене мале
ручице. А онда виноо би се у седло
и пратио би је на одређеном расто-
јању. Елегантна и отмена, грци-
озних покрета а уз то врло добра
јахачица, изгледала је у седлу уп-
раво достојанствено. А кад би из-
јавали ван села, она би га позвала
да јаше поред ње. Тад је тек био
сретан, а кад би му она по који пут
добацила по коју пријатну реч, не
би се био мењао ни са самим царем.

Једног дивног мајског јутра из-
јавали су као и обично у шетњу.
Благо пролетње сунце тек се поја-
вило на хоризонту и својим злат-
ним трацима обасјавало читав крај.
Природа се већ била заоденула зе-
ленилом, птице су весело цвркта-
ле, а свежи горски ваздух ширио
је груди. Јашући упоредо, контеса

са је посматрала околину, уживајући у природи која ју је окружавала, и сва раздрагана, погледа одједном Јанка и предложи му да се утркују. Трчали би од првог километарског стуба до другог.

— На службу милостива госпојнице контеса, — одговори Јанко — али ја би молио, ако је дозвољено, да нешто предложим.

— Но, да чујемо, шта предлажеш — одговори контеса знатижељно.

— Ја би предложио да трчим цео километар, а милостигоспојница да трчи само од половине.

— Шта кажеш?! — презирно добаши контеса — Зар мислиш да ја не умен јахати! Ти да ми дајеш фора?! Јанко, ти ме омаловажујеш!

— Нека милостива госпојница опрости, али ја сам се утркивао и у гарди и нико ме није победио, а захваљујући вашем господству, мој Роланд је одличан тркач.

— Свеједно. Трчаћемо заједно, па да видимо.

У то су стигли до првог каменог стуба.

— Стани! — узвикну контеса и погледа на сат — Кад казаљка буде тачно на 7, ја ћу дати знак и ми ћемо подбости коње. Сада је тек и четрдесет, а ових двадесет минута нека коњи мало одахну.

— Разумем — одговори Јанко скромно.

Размишљао је шта да ради. Ако је пусти да га престигне, смејаће му се и омаловажавати га, а евенуално ће и приметити, да намерно заостаје, па ће се наљутити. Ако јој умакне, можда ће јој бити жао. Није знао шта да ради. Из тог тргну да Валеријин глас:

— Јанко, буди приправан! Још једну минуту и ја дајем знак за трку.

Јанко је мирно седео у свом седлу и чекао. У то Валерија пуцну корбачем и подбовши свог вранца, спусти се у пропњу низ цесту. Одмах за њом отисну се и Јанко. Добри коњи јурили су као бесни. Након неколико скокова Јанко је прстигао контесу и за часак-два оставио је далеко иза својих леђа. Кад је стигао до другог стуба, зауставио је коња и чекао. Валерија је јахала у галопу, а кад је дошла до Јанка, осмехнула му се и добацила му је поглед пун усхићења.

Сав сретан што је у контесиним очима приметио неки израз симпатије, јахао је Јанко хитећи поред своје лепе господарице... На његовом лицу одсјајивала је срећа и задовољство. Утегнут у елегантну коњушарску униформу украшену златним гајтенима, истицао се његов витки стас и широка рамена. Изгледао је на коњу као неки от-

мени хусарски официр. Валерија га је од времена на време испод ока пажљиво посматрала и успоређивала га са оним Јанком, којег је онда пре толико година онако немилосрдно ударила. Како се само развио у дивног младића, говорила је у себи. Па како има отмене црте лица и елегантно држање, као неки племић. Колика разлика од онда!...

И тако, јашући, скренуше у шуму према ловачком дворцу, којег је још Валеријин дед сазидао. Услед уске стазе по којој су јахали, коњи су ишли кораком тих један до другог, а од времена на време Јанково је колено додиривало Валеријано. Код тих би додира Јанко задрхтао, а Валерија би осетила неку слатку струју по читавом телу, која ју је опијала. Јанко је и даље јахао поред ње не пропуштајући је напред, а она му опет није то заповедила, јер јој је баш то годило. Обоје су ћутали. Кад су зашли дубље у шуму, услед ниских грана морали су сагнути главе тако, да су им се лица скоро додиривала. Валерија је осетила његову топлину и онај мушкарачки мирис, а Јанку је онај њен парфем натерао крв у очи. Кад су се тако јашући одједном лицима додигли, крв им се узбурка, њу захвати вртоглавица и она немоћно клону на његово раме. Јанко заустави коње и дршћућом руком подигне њену лепу главу... Она га погледа кроз полуотворене веће, а онда му тихо шапу:

— Јанко, мени је зло... Скини ме.

Он сав узрујан сјаше брзо с коњи и скине је са седла. Њено тело обамрло од страсти, лежало је трмо на његовим снажним рукама. Нека слатка језа голицала је обоје по читавом телу, срца су им нагло тукла а у ушима им шумило... Јанко коракну корак-два, поклекну и полако је спусти у маховину, не скидајући очију с њених сочних усана. Одједном њене се руке чврсто обавише око његовог врата и притегоше га к себи. Њихове се усне склопише у један дуг пољубац пун чежње и страсти...

Младост, снага и страст триумфисали су у њиховим љубавним загрљајима, пред којима се расплинуо понос лепе контесе Валерије.

Тако је започела љубав између једне грофице и плебејца, а стари и запуштени ловачки дворца, од тог дана опет је оживео...

Млада, лепа и весела шеснаестогодишња сељанка Барица била је већ годину дана у служби на дворцу. У последње време постала је

туробна и замашљена, а често и заплакана. Служинчад је ту промену коментарисала на разне начине, али прави разлог није нико знао. Једног дана кад је стара грофица Маргит ушла изненада у њену собу, Барица је лежала на свом кревету и плакала. Кад опази грофицу, Барица се тргну, обриса сузе и устаде не подижући очију. Стара грофица јој приђе лаганим кораком, поглади је по њеној бујној црној коси, а онда јој топлим материјским гласом рече:

— Знам ја шта је теби Барице, ти си заљубљена је ли?

—

— Но, но, не плачи! Ти си добра девојка, ниси баш ни ружна, а за мираз ја ћу се побринути. Јеси ли задовољна Барице?

— Хвала милостива госпођо грофице, — промуца кроз плач Барица — али шта ће ми мираз, кад ме овакву нико неће хтети. — и бризну у плач.

— Но, но, није то тако страшно. За новац ће те свако узети. Није то ништа нарочито. То се деси и девојкама из најотменијих фамилија. У осталом, ти си сама крива. Сви су млади настрљиви, али ти ниси смела попустити. Једна поштена девојка пази на своју част, а ти ниси пре мислила на последице.

— Али ја нисам крива — јецала је Барица — Млади господин гроф закључао ме у соби и...

— И, и?...

— И рекао, да ће ме заклати, ако му не попустим. Имао је нож у руци.

— А онда, а онда? Шта је даље било? — питала је са све већим зајимањем стара грофица.

(Свршиће се)

ЗА НЕГУ ЛИЦА И КОЖЕ
УПОТРЕБЉАВАЈТЕ САМО

Ко треба да буде благајник у браку

Како да се реши материјалистички проблем у браку, врло је важна ствар, јер од тога зависи хармонија. Није само оскудица узрок неслагања, већ негде има довољно средстава за живот, па ипак увек је нека свађа и препирка, кад дође онај момент, да жена тражи новац. У неким породицама свакодневне су свађе, чим жена изјутра устане и тражи за пијак. Човек зна, да мора дати новаца, али му се увек чини, да жена више тражи, и да не уме да купи. Око тога изроди се свађа, и некој жени цео брачни живот тако прође. А то долази услед тога, што човек не сме да повери жени своју плату, или бар онолику суму новца, која је потребна за месечни трошак око издржавања куће. Међутим жена је увек бољи домаћи финансијер од мушкараца, и она увек треба да држи код себе новац за домаће потребе.

У сваком браку је другојачије. Не где муж донесе целу плату жени и узима само свој депарак. Паметна жена се труди да распореди ту плату и задовољи све потребе, а по могућству да одвоји нешто на страну, и тако правилно доводи у склад своје расходе са приходима, да се не осети у кући никаква оскудица.

Има сад, жена, које тако присвоје мужевљеву плату, просто замишљају, да је то њихова својина, коју су оне зарадиле, и контролишу сваки издатак мужевљев, грде га због његовог депарка, и на крају испада тако, као да жена издржава мужа. То су обично некултурне жене, које не умеју да цене рад и зараду свога мужа, и труде се да га ставе под своју папучу, а то се онет догађа мужевима — шоњама.

Други је случај, кад муж задржава за себе велики депарак, или радо пије, коцка се, и увек је пред искушењем, кад има више новца код себе. Такви мужеви никад не треба да држе плату код себе. Ако само има ману: карте или алкохол, он лако може да направи погрешку, кад западне у лакомислено друштво. Многе жене то знају, па сачекују мужа кад излази са платом или надницом, и одмах му је одузимају.

Муж, свестан своје мане и њених последица, увек ће дати жени новац. Има људи, који не воле да мисле на те свакидашње ствари и дају жени месечни трошак. То је најбоље, а кад муж паметној жени да и целу плату, он је тиме узвисује, признаје јој вредност као домаћици, и верује да

је паметна жена и да неће лудо страћити оно, што он каткад с муком заради.

У браку је чак и потребно да муж жени допусти да води економију. Она постаје штедљивија, јер према целокупној месечној суми она прави дневне издатке, а труди се да и на тим дневним издацима уштеди нешто. Колико је жена које се одевају од домаћег трошка, а да то не иде нимало на штету хране, већ прави жену искуснијом и штедљивијом, уз то јој помаже и њена уметност, куварска вештина, да у кући све буде лепо и муж задовољан, а и она срећна што је могла себи нешто да купи.

Најгори су мужеви депидлаке, који банку по банку дају жени, и још их свако јутро муче и грде, како их оне упропашћују. Такве мужеве жене не воле, нису оне њима пријатељи, као што ни муж нема кавалерства за жену.

Најмилији је онај муж, који донесе жени целу плату. Али жена треба да заслужи то поверење мужевљево, да он сме да јој повери цео свој приход.

То је код бракова где само муж зарађује.

У породицама, где су две плате, често има чудних случајева.

Ја познајем неке учитељице, које никад нису имале у рукама своју плату, већ само потпису признаницу, а муж то узме и држи код себе, као своју рођену плату, и он дели жени колико хоће.

Кад се удруже две плате и жена је благајник, то је најбоље.

Жена, која већ зарађује, познаје боље вредност новца и труд и никад не може да буде распикућа. Ја сам више пута имада прилике да видим, да жена коју муж издржава, више ће дати за своју тоалету, него чиновница, којој је и муж чиновник. Уопште, може се рећи, да у нашем животу ретко се виђа распикућство у чиновничким породицама. Наша жена је чиста, вредна и штедљива. Она се лепо облачи, али јевтино, лепо се храни, јер смо ми земљорадничка земља, и труди да увек лето негде проведе.

Лукеуз и раскош само је у богатим породицама, где жене проводе век у беспослицењу и забавама.

Сад да се вратим на брак са две плате. Има и таквих бракова, где муж располаже са својом платом, а жена са својом. Они имају матери-

јалистички однос браће и сестара. Он плаћа његов део кирије, жена њен, изгледају као два самца у кући, наравно, у једној заједничкој соби, и никад не дође код њих сцена због новца. Догађа се онда, ако једно има већи приход. Онда она друга половина тражи, да он поднесе већи део кирије и других трошкова, што је потребно, јер жена улаже своју радну снагу у кућу, и удешава мужу као добра домаћица, па је потребно, да он њој укаже неку пажњу.

Жена врло цени у мужу кавалерство. Муж, који издржава жену, без роптања, и труди се да буде добар домаћин, представља већу вредност у очима жене. Таквом једном човеку жена често пута погледа кроз прсте неку погрешку, кад је у питању друга жена, јер она сама размишља: „Па ја имам све у кући, он ме облачи, удешава ми, најљив је, и нико ми га неће отети....“

Нека жена овако размишља: „Кад он мени донесе целу плату, после нека иде да се забавља....“ Јер жене се највише боје оног неверства мужевљевог које иде на рачун материјални. У првим годинама брака та патња жене сложенија је. Штогод брак више броји година, жена се више увлачи у кућу, воли угодност, пази на васпитање деце, па је мање интересује шта изван куће ради човек, и она осети његов живот изван куће тек тада, кад он лудо траћи новац на забаве и жене. Паметан човек је у том питању врло обазрив, и отклања сваку сумњу женину, али се, ипак, труди, да сакрије понеки хорар од жене, и употреби га за своје личне сврхе. Једном пажљивом мужу то се не може уписати у грех, нарочито онда, кад је он психолог да све сакрије од жене и да остане према њој кавалер.

Али сваки муж није кавалер и једно је питање: Ко је већи кавалер, жена или мушкарац, муж или жена.

Један је одговор: Жена је већи кавалер од мушкарца. То нећу сада објашњавати, јер ту је потребно читаву анализу, али ћу у другом чланку о томе писати....

Мир-Јам.

Важно за докторе и адвокате

Најбоље ће те украсити ваше чекаонице и предсобља са гарнитуром од пружа, рогозе и шпанске трске. Препоручује велики избор собног намештаја, трпезарија, спаваће собе, Гарнитуре од плећа и броката, Отомана све сопствене израде. Најфештиније — најсозијније код ПЕТРА ДЕДИЊА, Книгине Љуби-бике 15а. Телеф. 31-65.

У Поренту (Канада) пронађен је давно заборављени проо Јосипа Лендона, који није био нико други него „Стриц Тома“ истакнути јунак истоименог романа од Билер-Стуа. Тај роман — како је познато — много је допринео, да се у Америци укине — робство. Списатељица је описала судбину „Стрица Тома“ према истинским догађајима из живота. То су доживљаји сиротог Лендона које је проживео као роб на плантажама. Са својим прегарањем и повожношћу вршио је јак утицај на своје мучитеље. Само његов свршетак живота мало је другачије описан. У роману га муче до смрти, док је он напротив побегао у Канаду где је доживео дубоку старост. Још за његова живота изашао је роман „Колиба Стрица Тома“, којег је он сам читао. Сви познаници су га ценили и поштовали те називали „Стриц Тома“. Он је био у Енглеској, где га је срдечно дочекала краљица Викторија. Гроб овога јунака и мученика биће од сада пажљиво чуван.

—:—

На брежуљку Жижков у Прагу гради се огромни „Споменик Слободи“, који ће бити највећа грађевина у Чехословачкој! У згради ће бити пантеон и маузолеј, где ће почивати земни остаци људи, који створише самосталну Чехословачку. У њему ће бити такођер музеј у којем ће се чувати све истине и успомене на борбу за слободу. Зграда ће бити 30 метара висока; у средини ће бити велика дворана и у њој огромни споменик. У дворани ће бити такођер и споменик Јану Зизки.

—:—

Највећи храст на свету налази се у америчкој вароши Чике (Калифорнија). То је дрво високо 35 м., а стабло дебело 11 м., гране су силно дебеле и дугачке, те кад олиста, у хладу његову могу пријатно да се смести 10.000 људи. Храст је стар 600 година.

—:—

Један старац замоли Бизмарка, да му сина постави у дипломатску службу.

Какве су његове способности? — упита Бизмарк.

Говори седам језика! —

Е онда је лако да му се нађе служба; дозволите ви њему да буде — портир!.

Један енглески путник, који је врло дуго путовао у пределу Аира, пошав од Кано-а у Нигерији и пролазећи кроз Зиндер, констатовао је, да број дромедара — камила — једине животиње, која у овим пустињским крајевима толике услуге чини становништву, из дана у дан је све мањи. Њихове цене због овога природно да скачу, и данас је немогуће купити једног дромедара испод 250 шилинга, што за поседника камиле чини читаво једно мало имање, јер су становници у овим крајевима врло сиромашни.

Енглези примећује поводом овога, да је новац, ма чије монете, врло радо приман, ило то француски, или енглески. Међутим перадо имају банкноте. Ово се објашњава тиме, што урођенички богаташи могу спокојно сваку монету сакривати по кући и у земљи; док банкноте не могу, јер ако их мишеви не изгризу, прбопашиће од влаге.

Каријера мехари — дромедара је следећа. Цена од 250 шилинга за једног доброг дромедара није тако велика, када се зна услуге које он човеку даје. Дромедар се може употребити тек после осме године. Њихова храна не кошта много, али то је ипак за урођенике један имобилизован капитал. У последње време, урођеници — Туарези, почели су да употребљавају дромедаре и пре њихове осме године, — од четврте и пете године, највише с тога, што је

дромедар почео да бива све ређи и ређи. Али овај начин злоупотребе ове корисне животиње, учиниће још више, да ова животиња почиње брже да изумиरे.

За дромедара најбоље доба је између девет и петнајест година. Тада је он најотпорнији и може дати најбоље услуге. После шеснајест година, снага дромедарова опада тако, да у тридесетој години није ни за какву употребу. Међутим има и изузетака. Енглез који је вршио ова осматрања вели, да је видео дромедара од тридесет осам година, који је правио велике маршewe, са великим товаром.

У провинцији Аиру има дромедара шарених, али су обично отворено жућкасте боје, која личи на песак. Бели дромедари су ретки.

У овим крајевима је дромедар једино превозно средство у бескрајним пустињама. Једина животиња која може са врло мало хране, и са мало или ни мало воде, да издржи по неколико дана најтежег маршовања по пустињи. Зато је и назван од тамошњег становништва „пустињски брод“.

Дромедар је много благороднији него што изгледа. Он се брзо припитомљава уз новог господара, ако овај поде покаже бриге око хранења, појења и тимара, и тада дромедар према своме господару показује неосвичну верност и јури на прав његов позив.

Г.

КРВАВИ НЕМИРИ У ПЕШТИ.

Полиција је растурила демонстранте. За време борбе два су лица убијена и 350 које теже које лакше рањено.

Жарка љубав ПОСЛАСТИЧАРЕВЕ ЖЕНЕ

У сам почетак овога лета, један велики циркус, у околини Будимпеште разазео своје шаторе и кроз петнаестак дана забављао публику. Циркус дође, позабави народ, покупи паре, оде и — ником ништа. Али овога пута није било сасвим тако, јер ће боравак циркуса у околини мађарског главног града остати у... трајној успомени неким лицима.

Живели су крај трга, где се доцније расположио циркус, супрузи Блау, власници мале посластичарнице. Живели су мирно и како то и божји и људски закони заповедају. Као муж и жена они су се волели. Али једнога дана у њихов чедан локалитет ушла је судбина у особи једнога тореадора циркуса, који је имао да дође. Тореадор је наручио порцију сладоледа и учинио је предметом својих изражајних погледа присталу блондинку госпођу Блау, која је срамежљиво на то обарала очи, што је дакако за тореадора био само подстрек за даљње навале.

После тога тореадор је почео да разговара са супрузима Блау и рекао им је, да ће за две недеље доћи познати велики циркус, у коме и он суделује. Код тога је додао, да се већ борио у шпанолским аренама, где је покорно читава војска — женских срдаца. Али то му је досадило и хтео је сада да мало прође светом, па се понудио циркусу као тумач.

Причајући овако, тореадор је под столићем својим ногама додиривао о врхове ципелица гђе Блау, која је пак раздрагана оваквим знаком пажње и почастима са стране чувеног тореадора допустила ту игру. На крају је тореадор предложио супрузима Блау, да заједно с њиме у непосредној близини циркуса отворе подружницу своје посластичарнице.

Тако је и било. Кад је стигао циркус, Блау и тореадор, за кога се касније установило, да се зове Полачек, отворили су посластичарницу у близини циркуса. Послови су ишли пуном паром да не могу боље. Али ипак господину Блау-у нешта се није свидело: тореадор и његов пословни друг сувише се загледао у волуминозне форме његове законите жене. Настале су свађе међу супрузима који су до тога времена живели у љубави и брачној слози.

Најзад, дошао је дан, кад је циркус савио своје шаторе. Тореадор је саветовао супрузима Блау да пођу заједно с њим и циркусом у Шопрон, а доцније у Грац. Пошто су послови добро ишли господин Блау

је то прихватио. Он је својој жени ставио у бригу да прибави исправе како би могли прећи у Грац, а сам је с тореадором Полачком пошао с циркусом у Шопрон.

Госпођа Блау остала је у Будимпешти, где је међутим затражила исправе и визум само за себе. У Шопрону је госп. Блау дневно долазио на пошту да пита није ли за њ стигла путница. Али никад није ничега било. Наједном му сине мисао: Једног дана кад му је чиновник као обично на пошти рекао, да нема за њ никаквих писама ни пошљака, г. Блау упита, нема ли можда нешто за г. Полачека. Тада му чиновник даде један брзојав. Г. Блау га отвори и прочита ове речи:

„Драги тореадор, одлазим у понедељак у 7.25 и долазим у Грац у 16 сати. Чекам те у хотелу код станице. Много поздрава и пољубаца, твоја Елизабета.”

Блау се одмах снашао и сместа пошаље овакав телеграм својој жени:

„Циркус остаје овде до уторника, не путуј до мог поновног обавештења. Полачек.”

Затим одмах одјурн у Будимпешту, где је међутим сазнао, да му је жена већ кренула с једним великим ковчегом. Посластичар тада као луд појурн одмах у Шопрон, где је сместа прегледао све хотеле и у једном нашао гђу Блау, дакако, с тореадором Полачком. Скандал. Г. Блау истргне својој жени документа, да јој спречи бегство с љубавником, а тада се као разјарен бик баци на тореадора, који је овога пута рђаво одиграо своју улогу, јер је извукао много батина од посластичара.

После два дана Блау се враћа кући, где је већ била пошла његова жена. Дуго је време куцао на врата, док их је жена отворила.

— Зашто ми ниси одмах отворила врата? — пита бесно г. Блау своју жену.

— Јер сам се облачила...

— Где је Полачек? — прелази муж одмах на ствар.

Гђа Блау плаче и заклиње се свиме и свачим, да га није видела.

Посластичар не верује, и отворивши силом врата обичнице налази унутра у једном куту напола голог тореадора. Пет минута доцније аутомобил прве помоћи долази по Полачека. Блау међутим одлази свом адвокату, где тражи да се поведе поступак за развод брака.

А сад смо дошли до епилога. Ових дана адвокат г. Блауа примио је у посету гђу Блау:

Примам све услове за развод брака, које је поставио мој муж, али ја бих хтела, да ми он врати пре тога

бубањ, цазбанда, који ми је у своје време купио.

Госпођа Блау наиме некад је свирала у клавир и бубањ у једном ноћном бару. А како и тореадор Полачек... у цивилу нешто свира, оба би љубавника организирали дует, да свирком зарађују.

Господин Блау вољан је да даде својој неверној жени бубањ, — али тек пошто буде изречена осуда у бракоразводној парници.

— Јер, — рекао је г. Блау: — моја је жена способна да прими од мене бубањ и да касније не пристане на раставу.

НАВИКЕ РИХАРДА ВАГНЕРА

— По причању његове куварнице.

У Регенсбургу, у некој малој, тогво скривеној улици, с комплицираним именом „Хинтер дер пфаненшмиде“ пронашли су бившу куварницу Рихарда Вагнера; она се зове Катарина Валс, али у доба, кад је служила у Вагнеровој кући, од 1868 до 1870 године носила је своје девојачко име, Шудерер. Наравно да је ова жена данас стара већ осамдесет и три године али још увек има добро памћење и пуна је хумора као сви они људи, који су живећи повучено и скромно дочекали дубоку старост. Она живи од месечне пензије која износи 14.80 мар., а неко добротворно друштво у Регенсбургу даје јој засебну потпору тако, да старица добија месечно укупно 45 марака, што није много, кад се узме у обзир, да за саму собу плаћа 12 марака. Кад је ко упита од чега живи, одговара: „Од чорбе, хлеба и воде.”

Соба, у којој старица станује, налази се у кући број 3 у поменутој улици. И она радо прича о великом мајстору овакоме, ко је посети у њеном скромном стану. Рихарда Вагнера видела је први пут у Монакову 1867 године у кући грофа Ди Мутлен-Екарта. Госпођица Шудерер јачично је веома добро кувала, јер је њу Вагнер позвао да дође к њему у службу. Једна куварница код аристократске породице не одлучује се тако лако да промени место, па се зато и она хтела пре договорити са портиром, коме је рекла, да јој се „онај тамо” ни мало не допада. Вратар је настојао да је наговори, да оде у службу том човеку, јер је он чувен песник. Шудерерова је најзад пристала и ступила у службу код Вагнера уз месечну плату од 36 форинти. Било је тада тек 20 година, али је већ у тим годинама

имала ванредно добар дар опажања. Опазила је да мајстор нема много обожаваатељица и да девојке, које су се интересовале за његову уметност, нису за њега показивале никакво интересовање. Испрва се куvariца није могла да снађе крај необично строгог церемонијала у кући. Кад је разговарала с Вагнером морала га је увек називати екселенцијом, а у вече, кад би завршила посао у кухињи, морала је да пријави и да каже: „Част ми је зажелети laku ноћ вашој екселенцији.“ Морала се дубоко поклонити сваки пут, кад би прекорачила праг од собе. Тај поклон није много замарао, али јој се никако није свиђало такво понижење, јер то од ње није тражила ни висока баварска аристократија код које је пре тога служила. Ствари су кренуле на горе кад се Вагнер растао са својом првом женом, јер је друга увела у кућу још већу строгост. —

Свакидашњи интимни живот Вагнеров занимао је и оне, који према њему гађи неко свето поштовање, али ће се многи разочарати кад о њему чују целу истину. Рихард Вагнер устајао је у јутро кад му се свиђало. По правили је то требало да буде у 9 сати, али је он устајао и у 5, једнако као и у 10. Чим би устао, почео би жестоко звонити старом собару Паулу, који га редовно није никад чуо. Кад би касније био због тога укорењен, одговарао је не само другима, него једном приликом и самом Вагнеру: „Кад човек спава на оба ува, не може да чује“. Госпођица Шудерер трчала би напротив да приреди чај и бисквите. Око 10 сати Вагнер је обично узимао за доручак јетра или пак у сезони остриге.

Вечере су за јадну куvariцу биле права мора. Мајстор би јој обично јавио, да ће вечерати у 7 сати, па је она за то доба све припремила. Али часови су пролизили, откупало 8, па 9 и 10 сати, а често и пола ноћи, а Вагнер није долазио. Кад би се коначно појавио у 2 сата изјутра,

захтевао би, да јаја буду свежа, а кад би на соку нашао танку корицу, онда да Бог сачува.

У подне је Вагнер после јела пио црвено вино, с којим му је пунио подруме Лудвиг П. Пиво није готово никад ни окусно. Госте је примав најсвечаније и бивша његова куvariца сећа се и данас неколико њихових имена. Нарочито је добро упамтила краља Лудвига П. који је Вагнера често посећивао у кући на летовању у вили, која му је била поклоњена на језеру Стариберг. Вагнер је очекивао посету свога високога госта увек с неким узбуђењем и на свакога је викао. Али доцније кад би краљ дошао, није га дочекивао са никаквим нарочитим поштовањем. Обично су један и други шетали горе доле по соби држећи се испод руке, а често и преирући се. Једном приликом куvariца је чула, како је Вагнер рекао краљу, да ће партитуру послати пруском краљу, ако га буде и даље љутио.

Изјутра се Вагнер није одмах облачио него је по кући шетао у ноћној кошуљи, а на глави је увек имао штофану капу. На једној од многобројних својих капа имао је лаворов венац. Кад је мајстор компоновао, морала је у кући бити апсолутна тишина, јер га је и најмања ларма изабацивала из колосека. Једнога дана куvariца је имала сувише посла, јер је у кући било позвано много гостију. Да је одбровољи, Вагнер јој је тога дана обећао, да ће је пустити у оперу. Наравно доцније то је заборавио, па кад га је она потсетила, одговорио јој је:

— Како, зар би ти хтела да идеш у оперу? Особе које служе нису за оперу, већ само за кућни посао.

— Свакако — одговорила је куvariца увређено — опера постоји само за бољу господу.

Мало доцније упитао је Вагнер куvariцу је ли била у опери.

— Екселенцијо! — одговорила му је девојка саркастично — за мене нема опере.

А Вагнер је рекао бесно: Како да

нема. Видећемо. Сутра безусловно мораћ у оперу.

И тако је куvariца следић дана била на представи и уживала у једној опери свога господара.

Другом једном приликом чуо је Вагнер своју куvariцу како пева.

— Ти би — рекао јој је — требала да узмеш учитеља певања.

— Ја сам куvariца и таква остајем, тако ми је боље.

— Није истина. Пиј лимуну и сирову јаја, па да видиш какав ћеш глас имати.

— Ја пијем чашу пива, које ми још боље чисти грло.

Вагнер је био колерик. Док је читао новине, које, како је познато, нису према њему биле баш најљубазније, у бесу би их бацао и корицу, а мало доцније вадно, раширио и са најљом читао. Волео је каву и пио је увек праву.

Каква је била кампања против њега, најбоље то доказују да су његови рођаци уплашени због неких чланака у новинама, саветовали куvariци, да што пре напусти кућу, у којој је служила.

НЕСТАНАК АТЛАНТИДЕ

Сваки дан има више доказа да је некада постојала Атлантида. Геологија и остале науке показују према мишљењу неких, да је Атлантида, коју спомиње Платон, постојала управо на оном месту, које је означено грчки филозоф. Али за сада то нико није могао научно доказати, у које је доба нестало тог великог континента, кад су га прогутали таласи у једној бесприменој катастрофи. То је покушао да докаже научник Фелипов, који је прочитао рад у париској академији наука. Фелипов је пронашао да се у старом Египту стално чувала традиција о Атлантиди, како то спомиње Платон, а исто тако се Атлантида спомиње у предисторијском мексиканском царству. И баш се те две традиције сасвим подударају, нако су настале у удаљености од хиљаде и хиљаде километара. Према тим традицијама катаклизам који је прогутао Атлантиду догађао се кад се тачка коју астрономи зову „Венале“ налазила у знаку „Рака“ и то по египатској традицији, а тачније код звезде „Пи“ према мексиканској традицији. Фелипов је настојао да одреди, да ли је тачка „Венале“ заиста прошла кроз констелацију и кроз ту звезду, и у којој епохи. Рачун је показао, да се тај стичај збио 7256 година пре Христовог рођења. Атлантиду је дакле прогутало море око тога доба и то се прилично слаже с Платоном ознаком времена. О овом интересантном питању Фелипов ће обавити доцније једну књигу.

СИГУРАН ЛЕК ЗА КОСУ!

За истинитост дозе наведеног име и живих реклама и захвалница поред тога добио је ове године. Не изложби у ПАРИЗУ ПРВУ И НАЈВЕЋУ НАГРАДУ ГРАН ПРИ СА ЗЛАТНОМ МЕДАЉОМ.

То је ПОМАДА „MISHEL“ лек за косу, која ОБУСТАВИ ОПАДАЊЕ и СЕДЕЊЕ КОСЕ,

оастрани перут, сивањ, крастице и лимањске као и косионосницу. Поврати и подгаја нову природну косу, излечи косио ткиво и „Жерн“.

Шаље поузећем за све бановине Дено за Југославију „MISHEL“ КОСМАЈСКА 1. Београд. Продаје: Енгелска Дрогерија, Кнез Михаилова 33. Тел. 27-45, Апотека Делни, Кнез Михаилова ул. 1. Београд, и Парфимерија Михаиловић и Брат — Кн. Михаилова бр. 39.

Дозе следеју од Динара 70—, 115—, 150—, 185— и 290. Дозе су справљене како је исча она је и јача, јер како је коме обавезно косио ткиво и „Жерн“. Која особа употреби дозу од 290— дин. а случајно а не буде потпуно задовољна, добије у Деноу бацања исту количину. Поштарина је овишем твојоку сем прве мале дозе.

Упутства за употребу следеју у сваком пакету штампано.

Ноћна авантура

Крај њезиних ногу сам стајао те вечери. На ногама имала је нове ципеле, чак и ђон им сасвим бео беше као балска чипка. И чарапе јој беле беху, а бео беше и покров над којим је у њезиној плавој коси граница мирте била уплетена као у невесте. Можда је стварно то и била? Ја то нисам могао тачно да знам, јер за последње три године није ми било дозвољено да долазим у додир с њоме, па и сада кришом сам се дошуњао до мртвачнице на гробљу, одакле ће да је сахране су-тра.

Тамо сам стојао, крај њезиних ногу и нисам могао да разумем тај венац од мирте, дуго сам блеуо у две гореће свеће, које су као тврди, крути стражари стојале и којих је пламен сада дах вечности хранио. Тамо сам стојао, крај њезиног белог одра. Тежак мирис јужњачког цвећа опио ме је, моје суве очи гореле су, бол ми је доле вукао главу, према земљи. Последњи пут ми је ваљда пре сто година било тако тешко на срцу. То беше у Русији, када сам после изгубљене битке поред свога цара јахао. Жалост ми је и тада испунила била срце и вукла ми главу доле, тако, да сам брадом — добро се сећам — кљуцао у главу свога коња. И тада тако беше, али тада сам само рат изгубио, а сада њу; тада ме је само туга вукла према земљи, а сада бол.

Дуго сам стојао тако. После сам се полако, тихим корацима вукао поред одра, од ногу до главе. На кољенима сам требао тај пут да пређем (осећао сам), али нисам смео то да учиним. Стидео сам се ње. Бојао сам се да ће ме видети те последње ноћи, док је још овде над земљом... Када сам до њезине главе дошао, стао сам. Њезину косу сам посматрао чији се златни сјај још није био преломно и који је питоито блистао у светлости двеју огромних свећа. Мислио сам да у крадем један прамен те косе која је често требала на мојим грудима да почива. Али нисам смео.

— Кукавичлук би био — мислио сам — сада, када не може ни да се брани против тога.

Да ли би се и сада бранила?... Свакако! У своме животу ни на један тренутак није била одиста добра према мени. Њезино орце, сада већ хладном крвљу натопљено срце, можда је, можда је често куцало за мене (— ох, сигурно је само за мене куцало —) али она то никада није хтела да покаже; бојала

се себе, бојала се мене. И сада би ме презрела кад бих јој додирнуо косу. Нисам је дирнуо и мало даље сам стао од одра.

Погледао сам око себе... Свуда венци. Породица, њезине другарице, њезини обожаваоци, сви су послали венце, чак и страни принчеви. На тракама венаца били су натписи: на белим и црним свиленим тракама, златним словима исписане нежне речи, уздихаји, сузе, дрхћуће мисли које човек није био у стању у лице да јој каже док је жива била, али сада, када страховита перспектива смрти на један једини дан обори ограде људске придерије, мирно и без стида их поверава крвавим прстима продавалица цвећарских радња... Заправо и ја сам требао да донесем венац, велики венац од белих цветова са црном траком и златним натписом... Али шта сам могао да напишем на траци венца?... Ах, Боже мој, ја сам знао шта треба да напишем, али нисам могао због људи, а и због ње, јер исмејала би ме, исмејала би ме и овде на одру, иако би је у души болело то исмевање, па зашто бих јој задавао бол и овде на одру?... Зар није било доста у животу?

Минутима сам стојао тако и одједном сам велику досаду осетио. То је иста она досада коју сам осећао и раније, када сам сатима поред ње био, на клупи у долини, у колима или у којем углу сјајне балске сале, када ни једно од нас није могло да проговори ни једну реч... Међутим, толико смо имали да кажемо једно другом... Али није се могло. Није нам било дозвољено да говоримо... Смртно заљубљени немо смо седели једно поред другог и на концу омразили смо једно друго, постали смо досадни једно другом, а после смо се на дуго време растали. У последње време смо три године обилазили једно друго и она сада овде лежи, венчана копрена јој служи за покров, а моје срце је можда хладније него њено... Досадно ми беше поред одра и можда нисам ни требао, на сваки начин нисам требао долазити. Требао бих да идем, али поноћ је, поноћ је тачно... Нисам сигуран је ли гробар својом металном алабардом већ отерао натраг у гробље авети, и ја се бојим...

Остао сам. Не зато што ме је она задржавала, не зато, што сам желео још да останем поред ње, већ зато што сам се бојао авети. Само зато сам остао тамо. И пошто сам

умран био, и пошто у мртвачници не може да се седне, спустио сам се на колена. Клечати није тако тешко као стајати. Клечао сам, дакле, али још нисам плакао. Ох, нипошто. О индиферентним стварима сам пре мишљао великом амбицијом и топлим интересовањем. Крој њезиног одела сам испитивао и са радошћу сам констатовао, да је изврстан и уметнички. Њезина посмртна хаљина тако је дивна била, да је и на бал могла отићи у њој. Уопште, зашто није пре на бал отишла? Тамо би при церекању страних људи пре заборавила саму себе и пре би помислила на мене него овде у мртвачници гробља, куда сам крадом ушао, где је сада сама са мном и где јој је сада зазорио на мене да мисли... Натписе на тракама сам хтео да прочитам, али нисам смео... Ја сам човек слабих живота, па сам се бојао да ћу се заплакати када прочитам соначке речи жалости и саучешћа, тако гласно заплакати, да ће то својим сада за навек глумити ушима и она чути... После ми паде на памет оно што ми је дадиља причала када сам још дете био. Случај оне рђаве девојке која је на одру лежала затвореним очима, па јој се одједном отворило једно око кад јој се мајка појавила у великој црној марами и када се својим смежураним сељачким лицем нагнула над својом мртвом ћерком... Само једно око јој се отворило, десно око... Црквењак је једва могао поново да га затвори... Али то је свакако глупост била, банска прича и ја сам јастук посматрао на којем је глава моје мртве љубави почивала... Леп јастучић беше, од свиле, од индијске свиле, и само тиме нисам био задовољан што њезина златна коса није расплетена лежала по јастуку... Али, наравно, онда не би могла да се уплете граница мирте... Надам се да ће шест коња, шест белих коња бити упрегнути у њезина мртвачка кола, а хор да ће лепо појати... Надам се да чланови хора неће банчити целе ноћи и да ће им глас сутра при сахрани чист бити као звук кристала... Надам се да ће њихов глас тако чист бити при појању као њезин при говору... А надгробни натпис... Због тога је одиста могла да ми се обрати породица... Иако нисмо били у љубави, знају да сам ја велики песник... То је сигурно; а то је пак нарочито сигурно, да нико не би могао од мене нешто лепше написати... И зашто јој се не читају молитве сада овде?... Наравно, када би јој се читале молитве сада, онда ја не бих могао бити овде... Али зашто сам ја овде?...

Ништа нисмо марили једно за

друго, — рекох и гласно се запла-
ках.

Осећао сам да је кукавичлук пла-
кати, овде плакати, када она ни ле-
ђа не може да ми окрене нити са
мном заједно да плаче... Али нисам
могао да се уздржим, морао сам да
тако плачем. После сам речи изго-
варао. Отрцане речи, које су исто
тако јадне биле као и оне на трака-
ма венаца по земљи; глупе речи (за-
што ме је напустила?); будаласте
речи (зашто је била увек рђава пре-
ма мени?); припросте речи (зашто
је само двапут, у целога своје жи-
воту само двапут рекла да ме љу-
би?); бесмислене речи (да је увек
знала да је љубим, иако никад ни-
сам говорио о томе). И још много
бесмислених речи је изишло из мо-
га врелог и сузама натопљеног гр-
ла, речи нежности, мажења, плача,
кајања, заклинања, туге и бола. А
за то време сам стално лице њезино
посматрао, које сада бело беше као
снег, као испрано платно, као лед,
као ђурђевак, као иње и као усне
које од великог узбуђења пребле-
де... Такво јој бело беше лице, а
такво јој беше у животу када ми је
говорила што, када је ћутала од
скривене љубави, од хладне мрж-
ње... И ја сам говорио. Њезином
белом лицу сам био упутно ове јад-
не речи нежности, плача и прекли-
њања...

— Никад те нећу заборавити, јер
сам увек само тебе љубио и лагао
сам када сам рекао да те не љу-
бим.

А када сам ову глупост гласно из-
рекао, видео сам да је бело лице,
мртво бело лице моје обожаване
драгане поруменело.

Открављена крв јој је сва у лице
појурила, чак јој и чело као ружа
румено постаде. Њезине затворене
очи тако су изгледале као да су се
стиделе овог топлог жарког румени-
ла, али срце, њезино мртво срце те-
рало је, стално је терало крв горе у
лице, као да је знало да ми то ду-
гује, да у ових неколико тренутака
ове последње ноћи мора да ми от-
крије оно девичанско, стидљиво
руменило, које ми је за целог жи-
вота свога ускраћивала.

Све је можда само један минут
трајало, а можда и више. Шта ја
знам?... Плакао сам, дрхтао сам, бо-
јао сам се да ћу се онесвестити, да
ће ми срце пући и да ће ме сутра с
њоме заједно сахранити...

На коленима сам се отетурао из
мртвачнице. Дрхтао сам од стра-
ха, па сам и заборавио да пољубим
руку свога мртвог идеала.

К. А. Ц.

Њујоршки краљ подземног света Жак Диамон укрцао
се за Европу, свакако из разлога, што му је завичајно
тле горело под ногама. Полиција старог света показала
је и сувише мало разумевања за ово његово турне.
У Антверпну је приспео бродом „Белгенланд“ где су га
дочекале царинске власти, као што слика показује, и
одмах пребациле преко границе. Диамонт је покушавао
да се настани у Немачкој, али је ускоро ухапшен у
Ахену. Сад се наједном препречило питање да ли је
ухапшени Жак Диамонт, банкар или разбојник и краљ
подземног света. Сравнијени отисци прстију довели су
ствар на чисто. На име ради се о разбојнику Жаку
Диамонту, кога су немачке власти гостопримљиво
задржале и даље у притвору.

ЈЕДАН УСПЕЛИ ПРЕОКЕАНСКИ ЛЕТ.

Ових дана штампа је забележила још једно успешно преокеанско
летење. Апарат је прелетео океан са задржавањем на Исланду и
Гренланду и најзад се спустио у њујоршко пристаниште недалеко
од статуе слободе, где га је дочекала маса одушевљеног света,

Иако сваки коле музикалан циганин у Мађарској, сања о авантурама Рига и Радница; ипак може се рећи да националну музику у Мађарској у главном представљају цигани. Врло су инпресионисте и уживају и сами у својој музици. Сем Мађарске, они су преплавили готово цео свет и данас можете слушати мађарске циганске оркестре, по свима европским великим градовима, а има их и у Америци.

Међутим ма како да су музички, а донекле и уопште образовани, њихова крвна особина их не напушта. Особина дугачких прстију. И због те њихове урођене особине међу њима је увек неповерење. Причају, да код свију циганских музичких дружина установљено је, да онај који иде да купи бакшиш, има пре поласка да ухвати једну живу муву, да је држи за све време купљења бакшиша, и када се врати да покаже примашу Зими у недостатку муве, употребљавају се друге бубе.

За ту њихову особину, или ману, да немогу, да разликују туђе од свога, зна цео свет и због тога сваки једва чека да их се курталише са своје триторије. У овоме су нарочито осетљиви чувари поља, који морају да буду на великој опрези док не прођу њихов атар. У Мађарској сада има мало номада и сви су цигани настањени. Њихова је професија разна, али је таква, да се много не замарају и најдраже су им професије, где имају могућности да обману и преваре свет. Жене се баве враџином, а поред ње и крађом.

Порекло мађарских цигана уколико је то научно утврђено долази из Малабара из Азије, међу тим њихове физичке карактеристике не дају ову хипотезу, за коју други веле да је немогућа. Једна је ствар јасна, они су азијати. Можда припадају Хунима, чији је вођа био Атила. — Уосталом они имају свој језик и азбуку доста мистериозну.

Причају поводом овога један случај доста интересантан: Мађарски путник Стеван Вага, који је 1783 године прокрстарио све крајеве Малабара, написао је тамо један речник и научно је тамошњи урођенички језик. И како се је Вага напенадио, када се вратио у отаџбину, да мађарски цигани потпуно разумеју овај језик, који су некада говорили њихови претци. Тип цигана, уосталом се приближује Хиндуском типу, чак и боја маслинова и нарочите њихове очи.

Од 14 века када су се цигани први пут појавили у Европи, број ових Номада је порастао. Готово свуда — сем Мађарске, они су рђаво виђени и третирани.

Р.

ЗАНИМЉИВЕ МАЛЕНКОСТИ

Немачка полиција је у последње време снабдевена нарочитим справама за борбу против злочинаца и то шприцаљком са плином. Овим се намерава избећи сувишна крвопролића и укинути крај борби. Плин занесе злочинца тако да он постаје неспособан за борбу и полиција га може врло лако да савлада. Како Немачкој није допуштено — мировним уговорима — фабриковање отровних гасова, морали су се ради тога водити нарочити дипломатски преговори. Сад се праве практични покушаји и израђује правилник, који одређује када и по чијем налогу се сме употребити поменуто средство.

У Лењинграду отворена је нова „куфиња фабрика“ у којој ће се сваког дана давати 30.000 ручкова. Подизање те грандиозне кухиње је извршено као реализовање плана за завођење заједничке исхране и социјализације општег живота, прво у совјетским градовима, а доцније и у целом Совјетском савезу.

Научна експедиција Римског Библијског Друштва отишла је према Црном мору да истражује света места. У Зајордану открили су место које су прогласили за порушену Содому. Место је било основано он прилике 3000 година пре Христа, а уништено је великим пожаром око 2000 година пре Христа. Ископавањем се доказало, да је на томе месту владало велико благостање, јер су се нашли остаци млинова и велика спремишта за жито; затим много драгоцених предмета, посуђа и ножева од алабастра и другог. Развалине се налазе 6 км, далеко од обале Црног мора.

Ако се представи са каквом се строгању вршила растава католичких бракова у Ватикану кроз прошла столећа, онда изгледа као невероватно што то ватиканско судиште Санта Клара у том погледу није више тако строго. Лањске године судиште Санта Клара расправљало је 97 растава; између тих код 20 бракова суд је одредно раставу и признао неважност брака, — 37 жалби је одбијено, а за остале се воде још расправе. Разлози за раставу брака били су: несугласице једне стране за ступање у брак, присиљени бракови, затајене запреке и околности, које имају за последицу бесплодност у браку...

ГРАД БАЊА-ЛУКА

Краљевским историјским манифестом од 6. јануара и 3. октобра 1929. г. Бања-Лука је постала седиште Врбаске Бановине. Гледе тог потребно је поближе познавати Бања-Луку као и бановину, јер је Крајина играла видну улогу у нашој историји. У овој бановини је бановао и Кулин-бег, који је био у крвном сродству с Немањинима, а краљевао један од највећих наших краљева, краљ Твртко I, који је крунио и Немањина круном у Милошеву, који је радио да сав изаш народ уједини.

За непуних седам сати стиже се од Суње у Бања-Луку. Ова пруга је широкотрачница што је прва босанска пруга коју је саградила Турска. Бања-Лука је саобраћајна раскрсница у Бановини, седиште бана. Има неколико средњих и стручних школа, фабрику дувана. Најживахнији је северни део града. Ту су највеће и најукусније зграде. Седиште источно-православног владике, римокатоличког бискупа и мухамеданског муфтије. Најлепша грађевина јесте источно-православна црква, која је у византичком стилу саграђена. Осим тога има неколико свратишта као: »Хотел Босна«. У граду се налази и турска тврђава, која се броји међу најстарије босанске тврђаве. Уз тврђаву се налази и сајмнице. Највећи је духовски сајам, на источно-православне духове који траје по осам дана. Ту долазе трговци из Босне и Херцеговине као и из других наших крајева. Недалеко од пазарништа диже се најлепша бања-лука џамија »Ферхад-паша«.

Источно православна црква у Бања Луци.

Бања Лука — Ферхадџија џамија.

Паша. Када је Ферхад паша ратовао с босанским баном, победи га и зароби. На молбу банове мајке, пусти јој паша сина, али из обавезу, да сагради три камене цесте, које и данас постоје и зову се »калдрме« и једну џамију која е стајала силне новце. Када је била готова дође паша и нађе три радника пред џамијом, који му рекоше да је бан осиромашнио. »Када је тако«, рече »зашто нисте од мене тражили новац за градњу џамије?« »Баш ти обећа, па хтеде реч одржати, нити би се ико међу нама нашао, да би ти новац затражио: рекоше му сва тројица. Када је тако онда сте моји робови«, рече паша и закључа их у џамију. Они су га молили да их пусти, али паша не хтеде, а они се домислише и начине од летијанца с крова џамије крила и прхнуше из џамије. Један из најближих десни бријег, који се данас зове Петричевац, јер се је радник звао Петар, други Влајо на леви бријег, који се зове Влашки бријег, а трећи прхну високо, пребије ребро, а место где је пао, зове се Ребровац. С једне стране Ферхад-пашине џамије налази се врло укусно у арапском стилу саграђена кућа »муслиманско читалиште - кирастхана«. У дворишту Ферхад-пашине џамије налази се шадрван, где се муслимани пре молитве перу, као и два турбета, у којима су закопани Ферхад паша са сином и Али паша Сточевић. Недалеко од Ферхадџије уздиже се сахат-кула, која и данас показује време »а ла тирк«. На путу Ферхад-пашине џамије к старом граду налази се Сафикадин

гроб. На том месту се је убила сазнавши за смрт својег заручника, који је свако вече расветљен свећама, што их паде бањалучке девојке, за верност своје љубави.

Од Халил-пашине турбета почиње Горњи Шехер. Овај се стиснуо и с једне и с друге стране Врбаса, док над њим стрче високе романтичне клисуре обрасле зеленилом. Језа хвата човека кад погледа брзи зеленкасто сиви Врбас с ових клисура. Ту се налазе сумпорна купатила, која потичу из римског доба. Вода је у купатилима топла и чиста, а с успехом лечи реуматизам као и друге сличне болести, јер садржи у себи сумпора и других лековитих минерала.

Околина Бања Луке је врло лепа и занимљива. Недавно је Делибашино село, где се налази самостан траписта под именом »Марија Звијезда«, који је познат по пиву, сиру и маслацу. У близини се налази парна пилана за искоришћавање дрвета. Између Бања Луке и Парне пилане налази се бањалучко поље на којему се налази неколико римских гробова, а оно данас бањалучанима служи за развијање шпорта.

Мурат Чундовић

ИЗ ЖИВОТА ВЕЛИКИХ ЉУДИ

Књижевник Ласер био је уверен, да је својим делима такмац славном Корнеју, те је са самопоуздањем причао:

За време премијере једног мог комада била је толика навала да су у гужви пригњечена четири човека. Нећу признати Корнеја за већег књижевника него што сам ја, док год ми не докаже, да је приликом једног од његових комада пригњечено бар 5 људи.

—:—

Шампион тениса Лакост Рене беше заљубљен у једну девојку са којом је желео да се венча. Али како је био и сувише бојаљиве природе није се усудио да затражи њену руку. Неколико дана је размишљао о томе, како ће то да каже девојци. Коначно се реши.

Дозволите ми, госпођице да вам поставим едно питање.

Молим!

Да ли би вам било и сувише непријатно, кад ваша мајка постала мојом таштом?

Ни најмање!

Лакост је био необично срећан, али само за тренутак, јер обожава-на девојка одмах затим додаде:

Али то неће бити могуће, пошто ја немам ни једне сестре!

„Проблем“

ЈЕДНА НЕПОТРЕБНА АФЕРА НА ПОМОЛУ?

Повратак наше лоптачке експедиције из Јужне Америке, био је ни гори ни бољи но сви остали. Додуше, рђав епилог је учинио да дочек не буде тријумфалан, али тек, одушевљења је било изобилно, и квантитативно и квалитативно. Као после сваког великог путовања, полажу се рачуни о свему и свачему, дискутује се за и против. Свега је тог било и на седници нашег Савеза, што је било и нечега, што се ретко догађа изван граница наше државе.

Наиме, настало је питање око поделе суфицита и чак шта више, његова деоба је доведена у питање.

Истина, коначна одлука још није пала, али тек је главно да не постоји једнодушност и да су сви изгледи, да ће се из свега овога развити једна велика афера. Прашина се већ подигла — глас штампе се већ одавно чује, а и изјаве су изгледа на дневном реду. Г. др. Св. Живковић је почео први

Далеко сам од тога да се појављујем у улози браниоца било које стране, већ сам на полемису нагнан сасвим објективним мотивима. Не тичу се Б.С.К. ни Ј.Н.С., већ ме само интересује правда

Да ли Б.С.К. оправдано аспирира на свој део?

Једино је питање, које задаје главобољу. А то је по мом мишљењу, сувише тешка болест за једну овакву причарију. Наравно, с обзиром на све околности, које су јој кумовале још пре њена рођења. Из изјаве г. др. Живковића се види, да је Б.С.К. условно уступио своје играче Ј.Н.С.-у. Наиме, он је молио Савез, да му после завршетка светског првенства одобри одигравање неколико пријатељских утакмица у Јужној Америци за свој рачун. Његов тим би имали допуњавати поједини играчи наше репрезентације. Савез није имао ништа против, до промене питања око поделе прихода, тако да је створен компромис, по коме би се целокупан суфицит — како са утакмица светског првенства, тако и са пријатељских, — имао по доласку у Београд, поделити

ти половином између Савеза и Б.С.К.-а. Од 450.000 динара, колико је донесено из Америке, Б.С.К. би имао добити 250.000 динара, што представља замашно богатство.

Јели Б.С.К. заслужио ту суму и уопште, јели његово потраживање оправдано? Јесте. И на основу уговора и на основу лоптачких схватања. Он је поднео жртву и поред писања неких листова, да је она надокнађена проводом играча и — је код куће играо интернационалне и друге утакмице. Оваква тврђења су скоро неозбиљна. Шта је сва та „сатисфакција“ према ономе што би она била да је прваков први тим остао код куће? Не ништа, али свакако ни богзна шта. Играчи су једину користи могли имати од играња са јаким тимовима, од запажања разних лепих особина. Али ако нека господа провод играча сматрају неком коришћу клуба, онда је то прави апсурд! Нема говора, клуб би требао да се својим играчима одужује што достојанственије, па тако ни Б.С.К. не би требао бити изузетак. Али ми овде ствари посматрамо са сасвим другог гледишта, јер не можемо аконто предње комстације рећи, да би н. пр.: Б.С.К. имао неку корист од тога, ако су Марјановић, Тирнанић, Арсенијевић и др. његови играчи видели Монтевидео, Рио де Жанеиро, Буенос-Ајрес, возили се на „Флориди“, јели тамошње специјалитете и имали друга задовољства. Све то на игру Б.С.К.-а свакако неће имати никаквог, а најмање у позитивном смислу, значаја. О писању да је одсуство његових играча потпуно надокнађено играњем његове резерве, да је среће, не би се требало ни говорити, јер је оно без коментара. Мене само чуди да код нас има и таквих људи, и то на високим спортским положајима, који у одсудним моментима губе сваку присебност. Иначе, како би дошло до тога, да се изводи компарација између првог тима и резерве једног аматерског клуба! Резерва је само резерва а никако не може бити једнака првом тиму. Што

је она успешно пролазила против појединих реномираних противника, то ни издалека не значи, да је она тиме могла репрезентовати главну снагу Б.С.К.-а. Клуб је два месеца био лишен тог задовољства. Два месеца је он свој реноме морао стављати на коцку, бранећи га једино лавовским полетом и силном енергијом замене. Али, може ли клуб ранга Б.С.К. бити задовољан ако је упућен на живот једино од ових особина, својствених и почетницима, карактеристикама инфериорности?!? Сигурно да не може. Јер ако је резерва играла нерешен, ако је поражена минимално, онда би први тим сигурно бележио победу. А то значи доста. Уосталом ни сам интерес за игре није могао бити онакав, какав би био да је играо први тим..

Ја не знам како су стајале ствари пре одласка у Монтевидео, у колико се то не би могло ослонити на изјаву др. Живковића, али зато, без обзира на све околности, као баш и с обзиром на многе, имам лично своје мишљење.

Сама чињеница, да Б.С.К. под својим именом наступио у Бразилији и Аргентини, говори јасно у прилог њега. А кад један клуб игра утакмицу без икаквих предуслова нарочито неких изузетних, сигурно је, да главни приход са утакмице не може ићи неком другом но једино њему. Јер, његови играчи играју и његов реноме је у питању. Што се пак наводе мотивације да су у његовом тиму суделовали и играчи осталих клубова, није ништа друго, до једно обично хватање давленика за сламку. Господи, која се служе таквим, површним мотивацијама, требало би бити познато, да и остала велика лоптачка друштва на своје турнеје воде играче из осталих клубова. Наравно, претходно се споразуму око оштетне суме. Само што ово није у целости конкретан случај, пошто су „гости Б.С.К.-а“ играли готово аутоматски за њега, јер би иначе седели, с обзиром на околност да се и онако морало чекати на лађу...

Све ово, писао сам као одговор на писања у појединим листовима, а нарочито „Правди“. Још једном кажем, дефинитивна одлука Ј.Н.С.-а ми још није позната, те њега ово не може ни тангирати. Не знам мишљење ни једног од њих и зато о њима и не мислим говорити. Тек, скренуо бих меродавним пажњу, да донесу решење након свестраног, што детаљнијег разматрања чињеница. Питање је, у случају да му претходи уговор, веома лако решљиво, ма да ни без њега не би требало да се назива проблемом. Јер,

наштво дизати непотребну прашину над нашим учествовањем у првом светском првенству, кад унапред знамо, да би она могла бацити у таму наше иначе сјајне успехе. И зашто би смо допуштали "а иностранство испира уста са нама. Уосталом, мислим да ми имамо много важнијих ствари да свршавамо, него што је ова, по мом најобјективнијем схватању, ситница.

Благ. С. Ракић

Из фудбалског царства

— ЗАНИМЉИВ ПОЧЕТАК —

У Енглеској су већ почеле прве првенствене борбе. Као и увек, почетак је показао колебљиво стање многих momчади, помањкање шмунга, кондиције. Није то никакво чудо, с обзиром да тимови, односно управе клубова још лутају, не знајући какав би поредак чете био најбољи. А на расположењу имају доста играча. Има и таквих, који почињу одлично и самим тим доводе своје присталице до разних фантазија, Чак и оних најсмелијих. Наравно, да то важи само док се и остали не пробуде сасвим, а после све лепе жеље би могле отићи дођавола.

Лондон и ове године почиње оптимистички. Више но и једне, јер прво: заступљен је са три друштва, а затим, она сад заузимају 2, 5 и 6 место, што на једној огромној табели од 22 места значи много...

Арсенал је опет тај, који би енглеској престоници могао однећи највећу радост.

Сравнимо ли његов почетак са прошлогодишњим, налазимо да су потпуно исти. А свршетак прошле године није био ни мало завидан, јер је клуб био тек на 14 месту. А као што знамо, освојио је и куп. То би било довољно да створи код Лондона знатну резервисаност. Овог пута, тим најскупљег форварда на свету, отпратио је Лилса са 3:1. Игра није била ни са једне стране нарочита. Тек, код победника је бриљантна игра крила Холмеа и изврсно снажање фамозних стрелца Цека и Пемса одлучили игру. Присутно 48000 душа.

Велику наду Лондон полаже у бивше другоразредног Челзеа, клуб Шкођана, који данас игра сјајан ногомет.

Шест година је овај клуб морао провести у нижој класи, а то није много, кад се зна да је повратак из енглеске друге лиге у вишу невероватно тежак. Челзеа је и тамо играо изврсно али је био недовољно вешт пред циљем. Данас би у својој средини има фамозног стрелца Галаче-

ра, и ствари иду далеко боље, 55000 гледалаца је било усхићено сјајном игром овог играча и сви су сложни с тим

да је Галачер највише допринео сјајној, 6:2 победи над Манчестер Јунајтедом.

Победнички форвард, у ком нарочито вреди истаћи још Чејнеа-а и Вилсона играо је неодољиво, док се код одбране приметило извесно одсуство снаге. Побеђени су и поред пораза, нападали доста.

„Вестхен Јунајтед, енглеска сфинга“, трећи заступник Лондона, после првих успеха, морао је билансу додати 1:6 пораз по Астон Вилу! Он није био слаб, али је противнички вођа Варинг био незадржљив и сам пуцао 4 гола! Овај играч би могао надмастити и сам рекорд Дина (66 голова), јер је до сад од 12 голова свог клуба, сам дао 9!

Дерби града Шефилда је разочарао, јер ни мајстор Енглеске Вернедај ни његов противник Јунајтед нису задовољили. Цела игра је била досадна, пуна киксева, и резултат 1:1 је реалан. Ипак мајсторове присталице чекају боље дане, јер њихов љубимац мора доћи у швунг!

Њукастл Јунајтед је имао невероватну несрећу у игри са Гримзби Тауном, који је изгубио са 2:1. Наступио је са 3 замене а у току игре имао је два друга играча блесирани, који су само статирани. И поред тога, борио се жестоко.

Блакфурн Роверс је прочитао мајсторску лекцију бившем другоразредном Блакпулу, у виду једног 5:0 резултата. Он није ни мало потцењивао противника, који је цело време провео у одбрани и био толико немоћан, да је почео да употребљава грубост.

Санделанд и Портсмаут су били ексцентрични такмаци, јер док је један играо на дур, докле је други оперирао комбинацијама. Исход 1:1 је реалан.

Игра Хадерфилд Таун — Болтон Вандерерс донела је једну сензацију:

Џексон, најбоље десно крило света играо је центра и био одличан! Нарочито је маркантан био његов заједнички рад са левим крилом Келијем, носиоцем свију акција. Победа од 3:2 је извојевана мучно.

Лестер Сити је срећно савладао са 2:0 Манчестер Ситија. Он је давао голове баш онда, кад је противник био највише офанзивом. А до сала су ове две momчади показивале супротност у другом смислу. „Момчад летечих комбинација“ је играла растргано и неефикасно а Лестер, који иначе више игра естетски, служио се продорима!

Бл. С. Ракић

Трке

ДРУГИ ЈЕСЕЊИ ТРКАЧКИ И КАСАЧКИ САСТАНАК

Врло леп дан допринео је да се одржи програм у целости, састављен из тркачких и касачких грла. Ова последња изгледа да ће се сасвим одомаћити на нашем хиподрому, јер публика је веома радо прихваћа и са интересовањем прати. На овом састанку имали смо поред пет тачака тркачких и две касачке. Још једна новост била је овог дана. На официјерско-центлменској трци појавила се и једна дама као докљ, то је симпатична г-ца С. Дунђерски. Имала је и приличан успех — дошла је трећа.

Трке су се ређале овим редом:

1) Једнопрежна касачка трка са осам такмичара. Прва стиже Норма, за њом Никотин и Кнегиња. Реконтри се сломили сулке. Победа 102:10; награде 25, 38, 23:10.

2) Утешна трка, стартовало је седам грла, врло лепо је добио Персист, који је био ове до завршнице последњи, ту у неколико скокова избија и стиже први, за њим Хасан Агиница и Гази Местан.

3) „Бошко Југовић“ са девет грла на старту. На поласку избијају одмах Скопљанац и Соко, али Скопљанац попустила уступајући место Сегањдељу и Фрускину, тако су и дошли на циљ са Соколом као трећим. Победа 46:10; награде 13, 12, 30:10.

4) Општа трка, од шест грла за која се може с правом рећи да су грла друге категорије, био је као шести Борац, и на највеће запрепашћење није ушао ни у награду. Трку је добила Кити, други Напшугар, а трећи Ромео.

5) Интернационална трка града Београда са наградом београдске општине — стаза 3000 м.

Трку је добио Алхемист испред Гуд Хоупа и Тип Топа. Тип Топ прошлогодишњи победник са дербиа опет је дошао као и прошле недеље трећи, он је као и његов бивши италиски друг Борац почео да попусти, није више онај стари непобедни Тип. Гуд Хоуп је такође као и прошле године заузео друго место.

6) Официјер-центлменска трка са шест такмичара на старту. Први стиже Флајер — доклеј г. М. Петровић. Други Дискобл — доклеј г. В. Стенко и трећи Ризи Бизи са г-цом Дунђерски, која је била бурно поздрављена.

7) Двопрежна касачка трка, прва запрега Реконтра и Драгица, друга: Коса и Кнегиња, трећа Никотин и Норма.

М—Д.

ИНТЕРЕСАНТАН ПРОРАЧУН

Један амерички статистичар, који је истраживао неке податке, одвело га је то на друге резултате, који су врло интересантни. Тако он је пронашао, да је један костим, добар, коштао у Америци 1913 године 25 долара. Једна гума за аутомобиле, фабрикована за 2.500 километара, коштала је те исте године 25 долара.

Данас, један добар костим кошта 50 долара, а једна гума за аутомобил за 15000 км. данас се може купити за 10 долара. Цена једног мушког доброг одела била је еквивалентна цени једне гуме, која је могла да издржи 2500 км. у години 1913. Данас пак кореспондира цени једне гуме која би могла да издржи 75000 км. што износи пораст од 50 пута.

Закључак из овога, кога изводи г. Цилма Цибанс јесте, да је рационализација рада ишла много брже, него што се је кретала фабрикација одела, а то је неприродно.

недељне Цицешрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредник: Драг. М. Стојадиновић,
Зорина ул. 25.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 49. — Телефон 40-89.

За власништво листа и штампарију:
Драг. Вучићевић, Бојанина ул. 13.

Уредништво и Администр.: Пашићева 17.
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Рукописи, писма, пакети, рев. обрачуни и сва остала пошта шаљу се искључиво Уредништву:
ПАШИЋЕВА УЛ. 17/II.

Огласи се плаћају искључиво администрацији листа. Ниједан скупљач огласа није овлашћен да их наплаћује.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

НЕ СМЕТЕ ЗАБОРАВИТИ

да при повратку из бање употребите за чишћење и дезинфекцију одлично сретство

TUT-TOX.

TUT-TOX
TUT-TOX
TUT-TOX

TUT-TOX

уништава све инсекте.
је за домаћу хигијену оно што је сапун за одржавање тела.
је течност која се специјалном пумпом у виду магле пушта у просторије и са ваздухом продире у сваки па и најмањи инсекат и уништава га.

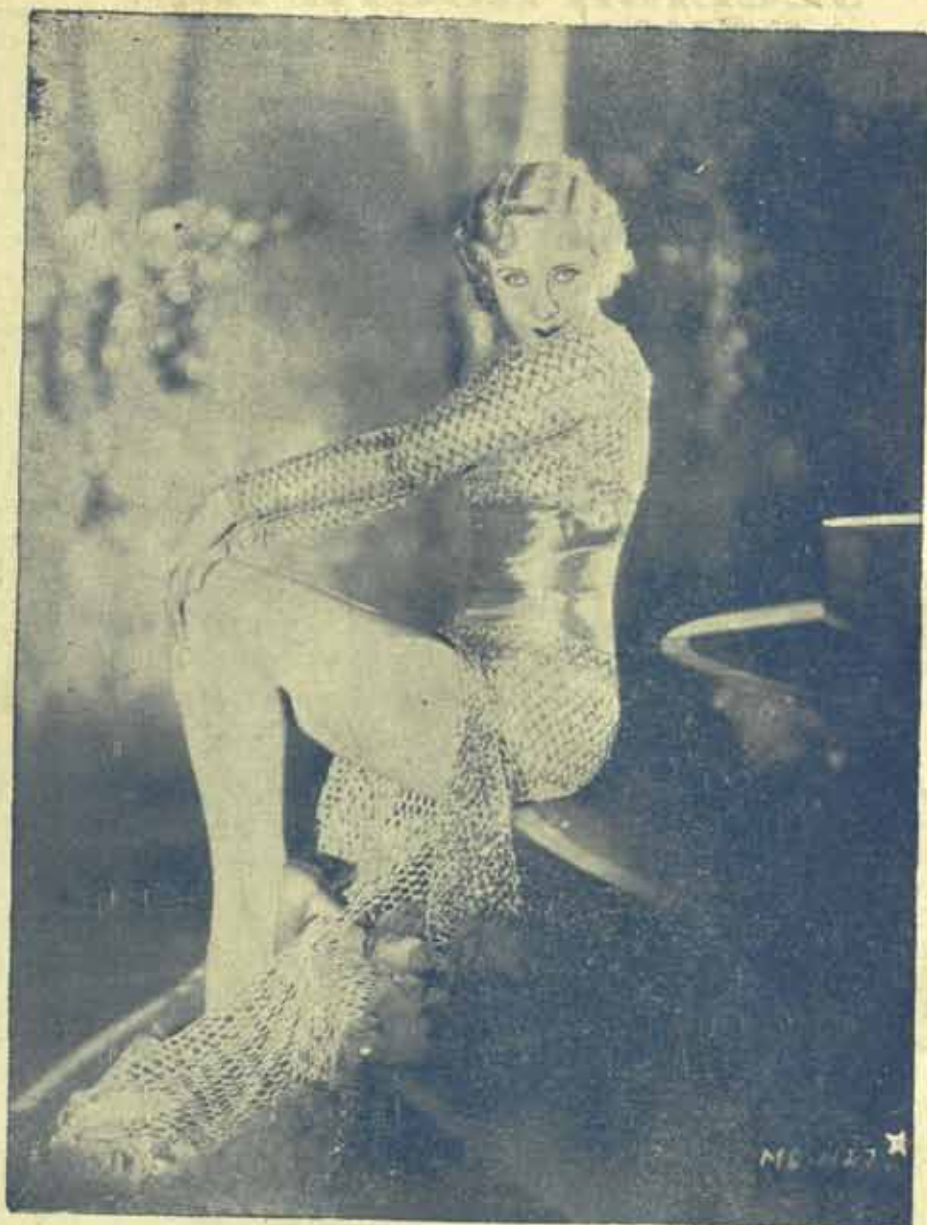
главни депо за Југославију у трговини боја
НЕДЕЉКА К. САВИЋА,
Коларчева 5. БЕОГРАД Краља Милутина 35.

КУЛИЦ

Једна американска јавна корпорација обратила се на бившег претседника Сједињених Држава Калвина са молбом, да у **500 речи напише историју** Сједињених Држава од збацивања енглеског господства све до данас. Та скраћена историја ће се уклесати у стену над Мисисипијем. Кулиц је међутим потукао захтеван рекорд и у неколика прегантних реченица је описао америчку историју са 76 речи.

Приправност америчког историчара изазвала је велику пажњу светске штампе и том приликом су споменути разни други рекорди, који су постигли у краткој стилизацији. Првенство је добила Европа, где је млади Антон Чехов почео своју књижевничку каријеру са новелом, која је имала само 16 реди; од којих је још шефредактор листа избрисао 4 са напоменом, да писац увек мора бити кратак.

Али рекорд у краткој стилизацији однео је онај персиски научењак, кога је према античкој бајци његов краљ замолио, да му у кратким изводима напише историју целог света. Кад су краљу после дугогодишњег тешког рада донети историски описи из историје целог света замолио је свога научењака, да историју целог света обухвати у једном опису. Опет се неколико година радило и краљ је био већ врло стар скоро на самртној постељи добио је дебелу свеску историје света. Он је заплакао и замолио научењака, да му сасвим кратко опише историју

Гвин Ли једна од најлепших заводница на платну.

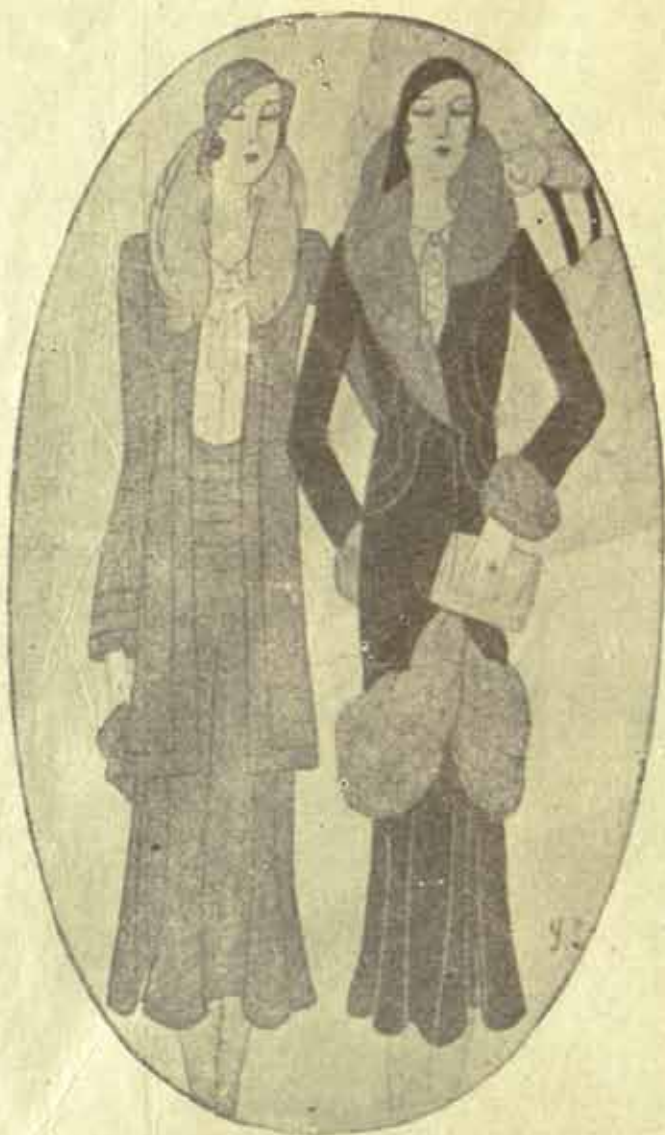
Група ексцентричних костима за купање у једном париском купатилу.

целог света. Научењак му је после краћег размишљања одговорио „Људи се рађају, пате и умиру!“

Тај рекорд ипак потукао ни прет-Кулиц са својом историјом од 76 речи!...

Енглески хералдички уред је доделио старим и познатим новинама „Тајмсу“ право да може носити грб. Тим је изванредним одликовањем награђен тај лист, за велике услуге, које је учинио своме народу. Грб, који су заједно израдили хералдички уред и издавач листа симболизира рад листа: из једног бедема стреми рука, која држи сноп муња, осим тога су на грбу два крилата коња са храстовом гранчицом и Меркуровим штапом. Боје грба су: златна, сребрна и црна, а девиза, Време беше, јест и биће.

ЈЕСЕЊИ КОСТИМИ, САКО и БОЛЕРО

Костими три четвртине.

Јесењи сако.

Кокетна блуза: марон са беж-
пецама.

Модни париски журнари доносе права изненађења. Јесења мода има врло много варијација. Костим три четвртине даје елeгaнције високој фигури. Али се покрај њега виђа и сако, кратак, и прилијен, да са халмином чини једноставну линију, и пре би се рекло да је то неки роб-мајто. Сем сако-а и болеро ће парадирати јесенас, украшен крзном око врата и на рукавима. Па како су лепе јесење боје, крепела као смарагд, марокен као лаванда, хавани и кестен. Врло су слатки болеро-и од крзна. Како мора лепо изгледати један мали болеро од кртичне коже, модно-плаве, а у том истом тону и сукња. Ништа мање није ефектан и болеро од рагондена са сукњом од велура браон боје.

Костими три четвртине модерни су од црног велура са велурском сукњом. На таквом костиму крзно је од грао лисице.

Мантилови су врло често од велура са црном лисицом. Твед проширан беж и марон, употребљава се за мантилове. Али кокетан је и мантил боје нара са крзном од кастор-каша црна удружује се са астраганом.

Вечерње тоалете су до земље, свуда равне. Шта се све не виђа у колекцијама париских салона. Вечерња тоалета, од белог органзидина оперважена при дну ламе-ом. Бели муслин врло је омиљен за вечери.

Тоалета од зеленог крепдешина, са воланом који се спирално обмотава око силуете, даје дражи младој особи. Жута боја опет је мо-

дерна и ништа лепше од тафте жу-те боје са инкрустацијама од тила истог тона. Напоменули смо раније да је тил врло модеран. За младу девојку дивна је хаљина од белог тила извезена белом свилом и златним концем.

Салон Дује — Дусе лансира и за после подне дугу хаљину. Неки салони се задржавају на краћим.

На поподневним тоалетама виђају се материје са пецкама. Тако је врло модерна хаљина од зеленог сомота са жутим пецкама. Исто тако је лепо браон и беле пецке. На боји марон виђају се беж — пецке. Твед беж са плавим пецкама даје могућности да се добије нежна тоалета.

Блузе су и ове јесени врло дражесне. На пример блуза марон боје са беж пецкама и крагницом плисираним у истом тону.

Хајнеова жена која је са њим живела само 24 сата

Ових дана успело се, да се реконструира личност једне жене, именом Матилде, прво метресе, а затим жене Хенриха Хајнеа.

У књизи коју је Камил Моклер публиковао о Хенриху Хајнеу, налазимо описан живот ове оригиналне жене, коју је испричао до прецизних детаља, почев од дана када је се упознала са славним песником па до његове смрти. Али нигде нису се могли наћи подаци о рођењу ове жене, као ни о њеном пореклу, иако је Матилда често тврдила, да је белгијанка.

Када је Хајне упознао Матилду, имао је 33 године; то бејаше 1833 године. Он ју је упознао случајно, када ју у једном магазину, преко пута Министарства правде, пробао пар ципела. Она је имала 17 година.

Бејаше прионамаста, једра, са изванредно белим зубима, и њена појава освоји славнога песника. Не чекајући формалности у општини, они су живели заједнички и то је трајало 9 година. Било је у њиховом животу бурних дана, врло општрих свађа, а кадикад и туче. Хајне је делио мишљење Ничеа: жене су као и котлети, да би били пријатни и слатки треба да буду добро тучени.

Хајне ју је често и шамарао, варала га често, али она није протествовала и Хајне је писао:

— Она зна, да кад би подигла руку на мене, ја би је ту приковао.

Матилда је са своје стране викала, плакала, али је врло добро водила кућу и домаћинство песника. Он је, најзад, одведе у општину на склапање брака. После тога он писао својој сестри 1 августа 1841 г.: „Ја се венчах са Матилдом са којом се тучем већ девет година“.

Хенрих Хајне, по рођењу јеврејин, прешао је доцније у протестанте, али Матилда је католикиња, и не сматра да је довољно венчање код општинског бележника, док то и и свештеник не благослови. Они одлазе у цркву и чекају службу, све се свршава у реду, са нешто задоцнења.

Матилда има доста својих недостатака и грешака, а има само једну пасију: свог папагаја. Животиња ларма целог дана, и испуњава кућу дреком. Он је толико досађивао Хајнеу, да се он реши и отрова га. Матилда после много проливених суза за својим папагајем, откри истину и настане страшна сцена између ње и Хајнеа. Она је од тога створила читаву аферу и одлучно му је рекла да она са „убицом“ неће више делити брачну постељу. Сиромаш Хајне, само мира ради, морао је купити новог папагаја али то није могло.

Фебруара 17. 1856 године после дуге и тешке болести, немачки песник Хенрих Хајне умре. Треба читати о овим последњим моментима славнога песника, у књизи Камил Моклера; то је једна страна од самога песника. Он је поверен нези једне дантрљиве чуварке, јер се Матилда није више бринула о њему, а када је једна јака криза савлада-ла болесника она је узвикнула:

— Хајне, не умири, не чини то!! Ја сам већ изгубила мога папагаја, то би било и сувише за мене.

Као удова, Матилда се повуче у Паси, у Париз, где и умре 1883 године 20 фебруара у беди и сиротињи.

Клара Бов на плажи.

живота, испусти своју напашену душу 18 година после Христовог рођења, да би овековечио мочваре и баруштине старога Поист — Еузну-уса.

Тужна историја песника Овидија за моменат је поколебала нашу туристичку веселост, која нам се поврати у моменту, када са терасе општинске палате бацисмо поглед на пристаниште и морску пучину. Одатле се упутисмо мору, где нам се у дивном парку и дивним цветним алејама, на једној истакнутој морској стени указа „Казино“. Величанствена зграда се дивно пројектоваше према морској пучини, која се тамо, у неглед спајаше са азурином небом.

Одмах у близини „Казина“, а на самој морској обали наиђосмо на палату румунске марине.

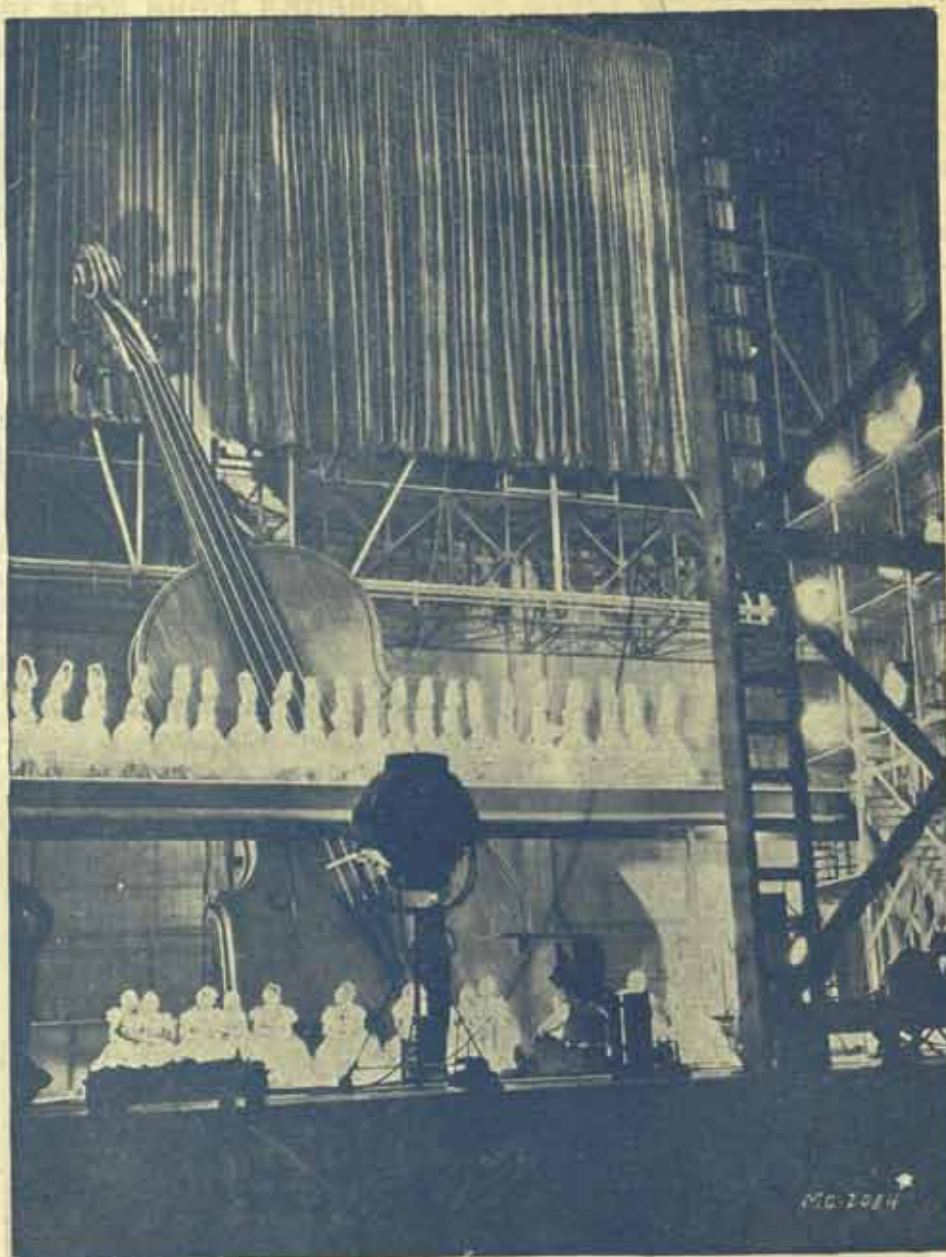
Најзад, било је време да се помишља и на ручак. Као и увек, и овде нам је вредни претседник југотуриста г. Банић приредио дивно изненађење. На покривеној тераси француског ресторана, одакле је диван поглед на јужну и северну црноморску обалу, сирвиран нам је диван ручак. Ручајући и уживајући у лепотама тихог Црног мора, пратисмо погледом један пароброд, који се удаљаваше од Констанце у правцу Одесе.

По подне, подељени у три групе разиђосмо се: једна је — највећа група отишла за Мамају, дивну плажу Констанце, друга група је обилазила установе пристаништа и силосе, а трећа група, изабрала је најлепши објект — „Казино“, и како смо доцније сазнали, наше је туристе послужила добра срећа, јер су на рулету исплатили цео пут и остало им је нешто и за идући туристички излет, а што нам је потврдио и сам наш пратилац, г. Винтили Морцул. —

Вечера нам је служена у другом ресторану, на отвореној тераси, према пристаништу, одакле је диван изглед, нарочито ноћу, када је пристаниште поред фарова осветљено са хиљадама сијалица.

У 9 сати кренусмо сви за пристаниште и у 10 се украсмо у „Дацију“, која нас је требала транспортовати за Цариград. А када је лентер подигнут и када је Дација напуштала Констанцу, југословенски туристи у луксузним кабинама пре класе туристички уморни, спаваху блаженим сном, јер бејаху необичне среће — Црно море је било тихо и мирно, да су то, по причању самога капетана са брода, врло врло ретки дани.

М. Марковић.

Иза тонфилмских кулиса: поглед на Метро-Голдвин-Мејеров атеље за време снимања једне сцене са љупким герлама.

Ледена партија брица у једном америчком женском пливачком клубу.

Југотуристи окупљени око Овидијевог споменика у Констанци.

Један од силоса у пристаништу Констанце за пријем и експорт царепапија.

КОСТАНЦА

Букурешт — Костанца, је једнолика и монотона равнина. Непрегледне просторије засејане житом и кукурузом. Мало промене за око нађосмо у близини Черневоде, где се налази монументална грађевина мост преко Дунава, најдужи у Европи. Нешто мало променљивији терен настаје у Добруци, али ипак, бесплодан и сиромашан.

Воз је јурио остављајући станицу за станицом и око 11 сати угледамо Црно Море, а одмах затим појави нам се Констанца. Најлепше и највеће црноморско пристаниште Румуније, Констанца — варош подигнута је на једном платоу, који се у виду лука пружа у море, а пристаниште, докови, силози, петролејска рафинерија са резервоарима и уређајем за утовар у нарочите бродове, налази се на 25 метара ниже у заливу који доста дубоко залази у копно између Констанце и Мамаје.

Са жељезничке станице која је у самој вароши пођосмо за нашим вођом г. Винтилем, разгледајући уз пут град и радње. Изађосмо на Овидијев трг, на коме се подиже монументална грађевина — општинска палата, са дивном фасадом криво на трг, тако и са фасадом на море и пристаниште. Према њој, модерне, вишеспратне куће са лепим модерним радњама кафанама и ресторанима. У дну Овидијевог трга, на почетку улице која води за Касино, подиже се цамија у маварском стилу, за коју нам рекоше, да је поклон покојног Краља Карола, муслиманском становништву Констанце.

На сред овога пространог трга Овидијев је споменик. Г. Винтили нас прикупио и прича нам историју овога славног, римског песника:

Публицијус Овидијус Насо, рим-

ски песник, рођен у Сулмони. Савременик и друг Виргилија и Хораса. Врло виђен у тадањим највишим римским круговима. Из највеће царске милости Овидије је пао у крајњу немилост и то из мистериозних узрока, који су за вечита времена остала тајна. Ко зна? — Можда је као песник имао друге погледе на принципе државне управе, а можда је и која сатира, на какву утицајну политичку личност, или још боље,

Подгорје Домогледа у Касино-у Херкупес-бањи.

Гранд хотел Кр. Фердинанд Херкупес — бања.

на коју од царевих метерса, учинила да падне у немилост, јер само у овом случају она је могла бити тако грозна и свирепа...

И Овидије је био кажњен, и то страшно кажњен. Прогнан је у тада најдивљачнију римску колонију — у Дацију. А колико је несретни Овидије узуредио Рим, види се и по томе, што му је и у овој дивљачкој римској колонији било ограничено кретање, био је интерниран. А гувернатор колоније Дације, слепи извршилац заповести свога цезара из Рима, изабрао је у најдивљачнијој колонији, најдивљачнији кутак: у сред дацких пиштољина, мочвари и језера. Изабрао је у близини Констанце, у језеру Сујтголу, једно пусто острво, на коме је догле пирило царство пузаваца, због чега су га звали још и „змијско острво“.

На овом острву је испевао своје „Метаморфозе“, које су га овековечиле.

Тужан је дане проводио Овидије на овом пустом острву. Девет година је певао тужне елегije и илињао их Риму, да му се смилује, да му поврате живот, кога је страшно волео. Али Рим је био неумољив, без самлости, без милосрђа. Он је требао да испашта своје грехе према Риму; али који су то греси били, то славни, римски песник није знао. Његове елегije, његове тугованке самилостивиле су и становнике његовог острва — пузавце и гмизавце, и растиње. Његове песме чежње, туге и вапаја излетаху са дрхтајем из његових груди, отрованих отровом маларије и блуђих у васионама до богова његових... И богови се смилувахе на несретног Овидија; али и они бејаху слаби и немоћни према свемоћном и силном Риму.

И славни, римски песник, Публицијус Овидије Насо, после девет година тешког и мучног изгнаничког

Са Палића. Три лепе Суботичанке.

На растанку са Јадраном. Последње купање у Краљевици.

МИСТЕРИОЗНИ ЖИВОТ АМЕРИЧКИХ КИНЕЗА

У Европи слабо знају за тонге и њихову непомирљиву мржњу. То је једно тајно удружење кинеско у Америци, какво не постоји у Кини, јер су Тонги само у Сједињеним државама у великим градовима, где Кинези имају читаве своје квартове и непрекидно су у трговачком односу са белима, али воде свој мистериозни живот, који обилује крвавим драмама. Први Тонги били су кинески емигранти, који су побегли испред тираније својих земљама и дошли у Америку. Ти емигранти убрзо су изгубили смисао и љубав према својим земљацима, који су са њима емигрирали, и постали су непријатељи. Злочини између њих створили су узајамну мржњу, и они су почели да се тамане до истребљења. То је била једна непрекидна крвна освета, много страшнија него на Корзици, а све је било обавијено мистеријом, да и саме америчке власти нису имале тачних података о том тајанственом животу Кинеза.

Велики кинески кварт, Чинатов, у Сан-Франциску, представља мистериозан део града, где бели пролазе покрај жутих, где трговци нуде интересантне кинеске продукте, и нико не би помислио да се иза тих фасада, спокојних на изглед, скрива тајанствени живот, пун крвавих драма, о коме је издао књигу Кинез Енг-Јанг-Конг, и бацио мало светлости на ту организацију. Често пута, кад је полиција у Њујорку и Бостону запрепашћена и збуњена пред серијом убиства, и почну пахуљави, прави кравац седи мирно и нико на њега не сумња. Тек се сада дознало за право име онога, који је био познат под називом „научни убица“ због ђаволске вештине с којом је вршио злочине.

То је Синг Док, један од дванаест

Тонга, који су извршили толика крвопролића. Тонги су решавали свађе по коцкарницама, крили криумчаре опиума, вршили отмице Кинескиња, имали су разне врсте убица, оне страшне Бу-Хов-Дој, који су са једним ударцем могли да отсеку главу, употребљавајући у случају потребе и револвер и бомбу.

Први рат између Тонга ојо је објављен због ленах очију Кумехо; други рат букуио је у Сан-Франциску 1909 године због уопштења Бове Ким, „Слатког цветића“, која је плаћена три хиљаде долара на пијаци робинја, (нарочито, то није била јавна пијаца, већ тајна) и једног дана украли су је од њеног сопственика. Због те отмице више од сто Кинеза платило је главом, а било је више стотина рањених. У Њујорку је била непрекидна омраза и убиства између Тонга. Године 1917 у једној правој битци изгинуло је седамдесет Кинеза, а било је толико и рањених, али све се то догађало у изакулином кинеском животу, и полиција

американска није ништа знала. Рат између Тонга отпочео је поново 1924 године у Бостону и Њујорку. Због крађе неког прокријумчареног опиума. Ту крађу нису извршили Кинези, већ бели, али то их није спречило да они искале гнев једни на друге. Једне вечери, за време пуцање у кварту Чинатов, сви преслазници су се разбегли, и они који су дошли да седе у кинеским ресторанима.

У почетку та омраза имала је вистешки карактер. Ако су две организације или породице биле у непријатељству, излазили су јавно да се дуелирају. Али времена су се изменила, и утицај америчког живота направио је од Тонга зликовце, који су мучки убијали.

Убиства из љубоморе нису тако честа, али кад се неко увреди, он убија без милосрђа.

Кинески песник Хунг-Ан-Кеј, био је заљубљен у једну Кинескињу. Њена фамилија хтела је да је силом уда за једног богатог Кинеза и она се због тога убила, јер је волела песника. Овај је после постао убица

Кинески кварт у Сан Франциску и лепотице Кити Винг и Фуг-Јет.

и осветио се њеној породици, и није обешен, зато што је убио једног супарника, који је хтео да му отме жену.

Најинтересантије је, да Кинези не смеју да се жале полицији, бојећи се освете, и нико не зна, како да се учини крај тој крвавој омрази.

Лепота шеснаестогодишње Чунг-Јет изазвала је многа крвопро-
Г. Бабин и ако веома млад, свога својих осамнаест година, притиснут туберкулозом живота назрео је и нај-
црње његове дубине као и чежњиве ружичасте крајачке што лебде над њим.

Г. Бабин намерава да приреди изложбу својих уметничких радова у Загребу (где је већ позват као и у Скопљу, Љубљани, и другим њеним местима).

Била би најжалоснија чињеница да прва оригинална изложба остане незаинтересована за наше старије уметнике као и за то меродавне факторе.

Нови стил зграда у Паризу. Скоро је у Паризу изграђена улица у којој су куће саграђене од бетона. Свака кућа има врт на крову, широка врата и прозоре. Куће су без украса.

ПРВА ИЗЛОЖБА ПЕСАМА У ЈУГОСЛАВИЈИ?!

У последње време више су нас пута изненађивали нови реални и надреални гестови у уметничком стварању наших уметника. Али можда све то не оставља тако дубоке и снажне утиске као гест младог песника **г. Стевана Бабина**.

Идеју коју је већ дуго и дуго гајио, успео је нам данас у својој потпуној савршености прикаже као једино издато дело, које заслужује свестрану похвалу.

Г. Стеван Бабин син богатих Ба-

натских равница и топлих сањарија, пун младићских чежњи и племенитих идеја, дуго се заносио минутама, да нам једног дана привреди једно ретко изненађење.

У просторијама редакције „Јужнословенске Искре“ отворио је прву изложбу песама у Југославији. Песме су изложене у оквиру украсних рамова а обилазу појсакним цртежима, што све скупа чини једну непрекорну уметничку целину. Умко више да се заустави са злоч-

Г. Стеван Бабин, песник, седи крај својих песама.

Једна песма г. Ст. Бабина.

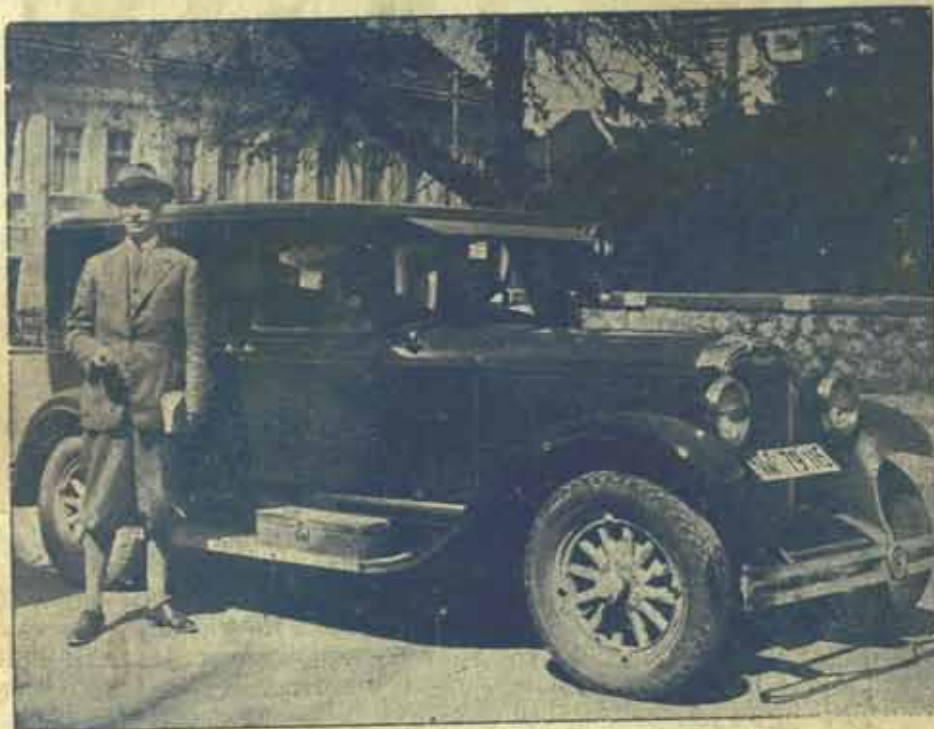

Поводом петогодишњице оснивања удружења милионера продаваца листова у Детроа (у Америци) откривен је споменик продавцу новина. Приликом откривања присуствовао је велики број милионера, које је продаја новина обогатила.

Недељне Шетњице

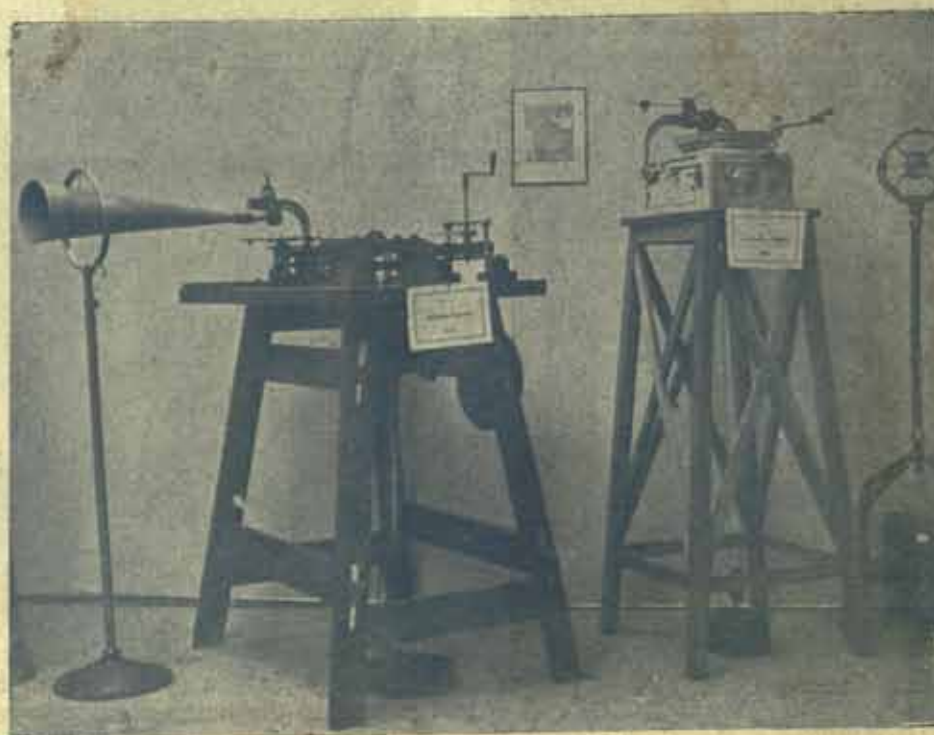
Једна лепа загребчанка.

У Београд је из Пољске допутовао Вигенски Војвода Ракчевић.

Г-ца Труде Бартокоф, уметница,
гостује у Београду.

Приликом изложбе грамофонске и радио индустрије у Берлину, изложени су стари модели 1909 год. апарата за репродукцију гласа као и најмодернији микрофони.

недељне Илустрације

Бр. 41

Дил. 3.

ГОСПОДИН СА ЦРНИМ НАОЧАРИМА

Романтична лепота Мостара.

моја прва забавна је кад станах постоје подне крај прозора. Од четири сата, непрекидно, чигава река се блица Сарајлија од станице до парка. Ја гледам ону малу, која често долази, дугих локни, које се као свилене ресе спуштају низ врат и преко рамена. И жао ми дође, кад њене фране локне почну да се отпуштају, предвече, док се топли ваздух расхлађује са хладнијим струјама са Гресвића и Игмана...

Ту, међу чистачицама, свако после подне посматрам и господина са црним наочарима. Он се лагано спусти низ степенце Краљевог двора, и са штапом упуту се главном кругу. Његова висока, елегантна фигура, привлачи погледе пролазника. Он шета сам, обиђе круг, упуту се продавници новина, онда се краћа, оде до ресторације, седе и поручује кафу... У тој својој шетњи застане каткад, поразговара са познаницима, окреће главу лево и десно, прича са осмехом, и при том се укажу два реда белих зуба... Његова беспрекорна тоалета показује господина који воли лепо да се облачи и уме да бира лепе и модерне боје... Зато га пишарице све радо гледају, и често у разговору даду му комплименте...

Али он никада не може да види те лепе очи управљене на њега, јер тај господин са црним наочарима, то је слепи инвалид.

Гледајући га тако сваког дана са мог прозора, никад нисам могла да замислим да је слеп. Његови по-

крети су тако лаки, он корача еластично, окреће главу на једну и другу страну, прича, смеје се, хода сам по целом парку, и сваки ко га види, мисли да је неки господин, који носи црне наочари због летњег сунца.

Весела група београдских и загребачких глумаца у њиховој вили у Новом.

Виђала сам следе инвалиде, али се код њих одмах осетило слешило, због укрупњеног држања, несигурног хода, и видело се, да немају свој самостални правац у кретању. Код овог слепог инвалида ни по чему се не би рекло, да он живи у вечној ноћи...

Он је познат, и о њему се раније писало, о оном добровољцу из Невесиња, Спасоју Ковачевићу, који је пребегло к нама 1915 године, а с њим заједно ваљада око тридесет мушкараца из његове огромне породице, сви ватрени Срби, патриоте, надахнути идејом за ослобођење, и храбри, да би могли трипети да се боре противу Срба у аустријским региментама. Само у једној чети било је осамнаест добровољаца из његове породице...

Али нека зла коб лебдела је над судбином двадесетогодишњег омладинца Спасоја... Поносит и срећан, он је стао у редове српске војске да се бори са њима, и после три дана борбе, код Власине, буде контузован, и његове очи повређене, те лепе очи, које су из детињства биле управљене према Србији, те очи у којима је пламтео национални понос.... —

Са рањеним очима он се повлачи кроз Албанију, подноси страшне муке и болове, али младо срце његово не пати, он је снажан и весео, и пун наде, да ће опет повратити свој вид...

Али, авај, Албанија, српска Голгота, била је гробница наших рањеника, а младом добровољцу из Невесиња угасила је вид. Дуг је пут био док је он могао да дође до болнице у Француској, и узалудне су биле све операције...

Вечна ноћ је била око њега. Млад и интелигентан, он се сав сконцентрисава на свој психички живот, његово чуло слуха отвара се и он учи језике... Два три језика савлађује тако брзо, Француски научи перфектно, и кад су се се 1919 године враћали сви инвалиди у своју земљу, он је био тумач на броду, и враћао се радостан, да чује глас слободе у свом Невесињу...

И ту, на броду, отпочиње један роман.

Међ путницима се налазила једна млада Францускиња, која је пријела жртву Отаџбини, свог мужа, и са тугом се кренула у Србију, јер је толико сањала и слушала о тој земљи. Знала је, да су све трговине пропале, да су Српкиње жељне одећа, пешира, и других ситница, и уложила је свој мали иметак у робу, купила пешира, чарапа, рукавица, и других стварчица, све оно чега су

Босанка у народном костиму.

биле лишене српске жене, и кренула се на пут...

Ту, на броду, рекоше јој, да се налазе и српски инвалиди, и она се одмах заинтересовала за њих, са болошћивости једне Францускиње, које су умеле да буду у светском рату оне нежне марене, и да блаже патње и нашим војницима својом се стринском и материнском љубављу.

Слепи инвалид Спасоје перфектно је говорио француски, и њу је то пријатно изненадило, и с њим је проводила часове на палуби... Иако слепа, он је имао своју привлачну физичку лепоту и интелигенцију, која се морала допасти Францускињи, и ту, на лађи, вероватно, раз-

вила се прва наклоност између њих...

Једног дана, новине су објавиле, да се слепа инвалид Спасоје Ковачевић венчао са једном Францускињом...

Десет година је прошло од тог догађаја, и данас они живе на Илци као врло срећан пар, ту у Краљевом дворцу, где је слепа инвалид домоуправитељ двора. И кадгод се појави Краљ, у оној свити која очекује Његово Величанство, налази се и слепа инвалид, срећан, што се остварио његов сан, да у својој Босни дочекује југословенског владара...

Више пута разговарала сам са

Мици Крен, деветогодишња филмска звезда.

г. Ковачевићем. Интересовао ме је духовни живот слепог, његово расположење, осећања... И изненадила ме ведрина и веселост његове природе...

„Ја не патим нимало, што сам слеп. Зашто да патим?... Мој идеал је био ослобођење и уједињење српства, и моје очи су мала жртва за ту велику идеју уједињења... Мој идеал је светлост моје душе, која даје радости мом животу... Сваки мисли да слепи живи у вечној ноћи. Не, ја видим, све још видим што сам гледао у младости, и ноћу сањам, као да су моје очи здраве, гледам људе, природу, куће, градове, села... Памћење је код мене врло снажно, и ништа ми не ишчезава из свести што сам видео... Чак видим и све боје и сећам их се... Сад ми је чуло слуха врло развијено. По ходу и гласу познам личности. Ето, и Вас сам познао, кад сте дошли. Био сам код вратара, кад сте ви допutoвали, и чим сте проговорили знао сам ко сте, јер сам и прошле године

чуо ваш глас... Неке личности знам по кораку. А у кући мојој кренем се као да видим. Мене нико не услужује. Сам идем по свима одељенима, облачим се сам, једем, чак се сам и бријем.

И пред њим је, заиста, стајала чезвица и филдан и он је сам сипао кафу.

А што је најинтересантније, допала ми се код г. Ковачевића његова ведрина духа. Нимало туге, ни апатије... Он сам каже:

„Ја сам увек расположен. Често се догађа, да се моја жена нешто растужи, или је нерасположена, а ја је својим шалама тако расположим да она пева. У сваком друштву ја сам највеселији... Музику врло волим. Кад је овде један кафеџија инсталирао радио, сваког дана, преко зиме, ишао сам да слушам музику... Моја жена свира на клавиру и тако имам то задовољство да је слушам зими, кад не може да се излази... Жена је мој добри друг, и ја сам врло срећан с њом“.

Та пажња симпатичне Францускиње могла се видети на слепом инвалиду по брижљивости, чистоћи и елеганцији, коју она уноси у његово одело... Она је његов анђео чувар, и то мора бити жена велике душе, која је оставила чак своју домовину, да би удружила свој живот са нашим инвалидом...

Недостатак вида развио је интелигенцију код инвалида... Он је врло логичан човек, одличан козер, уме да мисли, о свему да разговара, интересује се за сва питања нашег културног и националног живота, води чак и трговину, даје савете својој браћи, која увек долазе код њега да га питају кад хоће да предузму неки посао...

А кад хоће да се забавља, игра доминне... Јесен и зима можда су мало тежи и суморнији, јер често не излази из собе, а госпођа је унослена и не може увек да му чита... Али они опет имају своје лепе часове лектире и музике, док ветар фијуче и снежне пахуљице падају латким шумом...

А кад гране пролеће, тад се светлост увуче у душу слепог инвалида... Ленота природе, коју осећа по мирису и свежини, разведри његову душу... А после долазе редом бањски гости, и он слуша њихов говор, и срет се са познаницима, и сваки погледа тог елегантног господина са приим наочарима једним умиљатим погледом, а шипарице се одушевљавају: „Баш је диван овај слепи инвалид...“ И док се губи јато веселих девојчица, он и даље шета ведре осмејке и угашених очију, које је жртвовао он, као и многи други, да би Босна пропевала, да би се држава наша звала данас Југославијом.

ЧУДАН ТЕСТАМЕНАТ ЛЕПЕ ЖЕНЕ.

Како јављају из Будимпеште, отворен је тестамент Лоле Беретвас, која је уживала неоспорни глас кас најлепша жена у Будимпешти и која је постала славна по начину свога живота. За њу су тврдили, да је била у стању да за неколико сати потроши читав милион. Она је пре неког времена умрла на трагичан начин. Кад је отворена њен тестамент, видело се, да је три четвртине свога имања, које се састојало од скупоцених накита, хаљина и крзна, оставила последњем свом пријатељу неком Полару, који данас живи у Америци, а један део своје адвокату. Лола у тестаменту моли, нека би та два човека међусобно поделили имање без свађе.

Један Француски геолог — Др. Робер Шовело, извршио је једно научно испитивање у Азорском архипелагу. После три месеца истраживања и посматрања, дошао је до закључка, да Азори — вулканска острва сачињавају са осталим групама Канарских острва и Зеленим ртом, највеће врхове једнога континента, који се данас одмара на океанском дну, а о коме су писали најстарији светски писци. Реч је о «Атлантиди». Континент који је некада био у вези са Америком, Африком и Европом.

Азори — каже Шовело — образувају ланац вулкана. Вулкан Пурнас са острва Св. Михаила јесте један од најактивнијих и најстрашнијих, који се до сада знају. Године 1631. мало је требало да потоне цео архипелаг. Принц од Монака познати научник океанографије, који је студирао и испитивао подморске дубине, пронашао је један кратер у ерупцији на великој дубини и у пуној активности.

»Било географским положајем, било студијом остатка, Азори су остаци старе Атлантиде, која је потонула у времену тако далеко да ни човечији мозак није могао о њој задржати памћење, а људска раса Атлантиде требала је да се је давно угасила.

»Они можда долазе од Атлантиде из Мексике, или од Инкс из Перувије? Верујем и држим да су од ових последњих. Зар се не чудимо савршенству технике египатских пирамида са данашњим американским облакодерима. А зар титулисање фараона: Inc ad'ia seb што треба да значи: живот, здравље, снага, иако је једна чулна фраза и као балистичка, не почиње са 4 слова i, n, k, а које састављају реч Inka?

Противно тврђењу Француза Шовелоа, португалски чувени научник — геолог Гонзало Велко, тврди, да у времену откривања архипелага, на тим острвима не беше ни трага от живота, сем тига грабљивица (Acores) по којима је архителаг и добио име Азорска острва. Ово је било 1431. год.

Да ли је могуће да на овим острвима не буде ни једног фосила од мамифера? Можда их нема јер су то врхови највећих планина, које нису имале живота. Научна палеонтологија, која се занима са старинама, има потребе за једном Атлантидом, да би објаснила американски фосил, назват *hippomerium*, један удаљени предак нашега коња, који није могао да преплива Атлантски океан, па да се насели на старим континентима.

Г.

Учесници на банкету: 1. Принц Дон Алфонзо; 2. Кап. г. Владимир Лорин; 3. Адмирал г. Викирлаузер; 4. Ађутант шпанског Краља, мајор г. Гаљарска, и 5. г. Чолак-Антић.

ЛИПИК: Наши интелектуалци у часовима одмора.

ЛИПИК: Наши интелектуалци у часовима одмора.

Румунски краљ Карол са принцем Николом држи говор спортистима у Предеалу.

Интервју са шпанским принцем Дон Алфонсом Орлеанским

Шпански принц Дон Алфонсо, теча наше Краљице, враћајући се авионом из Букурешта, где је као гост Краља Карола учествовао на авионским утакмицама, спустио се на Београдском аеродрому, и продужио у нашем авиону а у пратњи нашег pilota, пут до Бледа, куда је отишао у посету Њ. В. Краљици Марији.

На повратку са Бледа принц је одсео у хотелу «Српски Краљ», где је у његову част шпански посланик на нашем Двору, гроф г. де Торихос приредио свечани банкет. Сем принца на банкету су били: ордонач-официр Њ. В. Краљице кап. г. Мундорфер, ађутант шпанског краља мајор-pилот г. Гаљарса, шпански војни аташе мајор г. Бара, адмирал г. Викерхаузер, п. пук г. Томић, наш посланик у Букурешту г. Чолак-Антић, саветник румунског посланства г. Пабинић, кап. г. Лорин, г. Илија Новаковић и г. Мирослав Јанковић виши чиновник Мин. спољних послова, секретар шпанског посланства г. Каменсф, кап. г. Радонић, г. Клинар, г. Мартићевић и шпански посланик гроф г. де Торихос као домаћин.

За време банкета принц је био врло добро расположен разговарајући са г. Чолак-Антићем и г. Томићем.

У 11 сати принц је поздравивши се са присутнима, отишао у свој апартаман.

Гроф г. де Торихос и наш сарадник отпустили су принца у његове

одаје где их је принц најљубазније примио, и у једном пријатном разговору рекао нашем сараднику:

— Био сам на авионским свечаностима у Букурешту као гост румунског Краља Карола. Организација митинга била је одлична, а ваши авијатичари задивили су својим акробацијама све присутне. Као стари авијатичар, морам признати да имате врло добре и одважне pilote.

— Ви сте, Величанство, сада били и у посети Њ. В. Краљице Марији?

— Да. Већ осам година нисам видео Њ. В. Краљицу, а исто тако нисам још видео ваше мале принчеве, па сам сада израдио прилику и посетио Их. Њ. В. Краљица врло добро изгледа, а о принчевима да вам и не говорим — то су дивна деца! Престолонаследник Петар је за своје године толико бистар и интелигентан, да човека фрапира. Кад сам јуче ишао у шетњу са Њ. В. Краљицом и Престолонаследником, занимао нас је цело време причајући о свему и свачему. Успут је наравно трчао и скакао. Златно је то дете, много сам га заволео, — рекао је принц заневши се у мисли.

— Да ли сте, Височанство, били на Бледу и са Њ. В. Принцом Павлом и принцезом Олгом?

— Дабоме. Јуче смо сви вечерали на Бохињском језеру са Њ. В. Краљицом Маријом. У разговору нам је време тако брзо протекло, да смо се сви зачудили, кад сам погледао на сат и видео да је већ пола два.

— Који од наших pilota, Височанство, Вас је пратио до Бледа и натраг?

— Капетан г. Владимир Лорин, који је врло способан пилот и Југославија може се поносити да има тако добре авијатичаре.

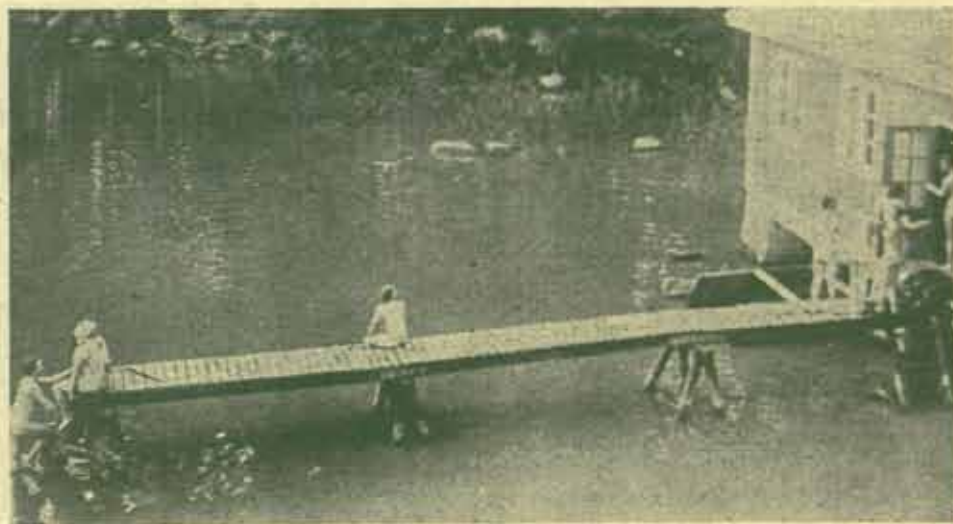
На растајку наш сарадник захваљујући се принцу на љубазности, рекао му је:

— Ви сте, Височанство, најсимпатичнији принц од свију принчева, које сам до данас имао част упознати.

— Није могуће! А смем ли знати, које сте још принчеве упознали?

— Ни једнога сем Вас. Височанство, — олговорио је наш сарадник након мале паузе одговарајући се са принцем који се грехотом смејао.

О. Борчић

У Финској, као и у Русији, позната су купатила, која се у Финској зову Сауна — т.ј. парна купатила, где се пара добија сипањем воде на усијано камење. Купачи се извесно време, задрже у овом парном купатилу, а затим иду у хладну воду. — Наша слика показује женску хладну суану.

Купање у отвореном језеру
у Финској.

Из земље тридесет хиљада језера. Један поглед из авиона на језера
и острва једног предела у Финској.

Човек у магли

Новеле С. М. Палежанског
издање «Мале Књижнице»

Ових дана изишла је из штампе
укусно опремљена књижница «Човек

у магли» од г. Палежанског као прва свеска «Мале Књижнице». Читалачка публика је већ пре неколико година упознала име г. Палежанског и његов изванредно редак таленат, а ова књига прича је лобро дошла онима који су у његовом роману «Опорука» осетили онај етично социјални тон и скоро мистично понижање, у периферију и мрачне кутеве живота и личности. Г. Палежански је мајстор у налажењу

Једна идила у финском селу.

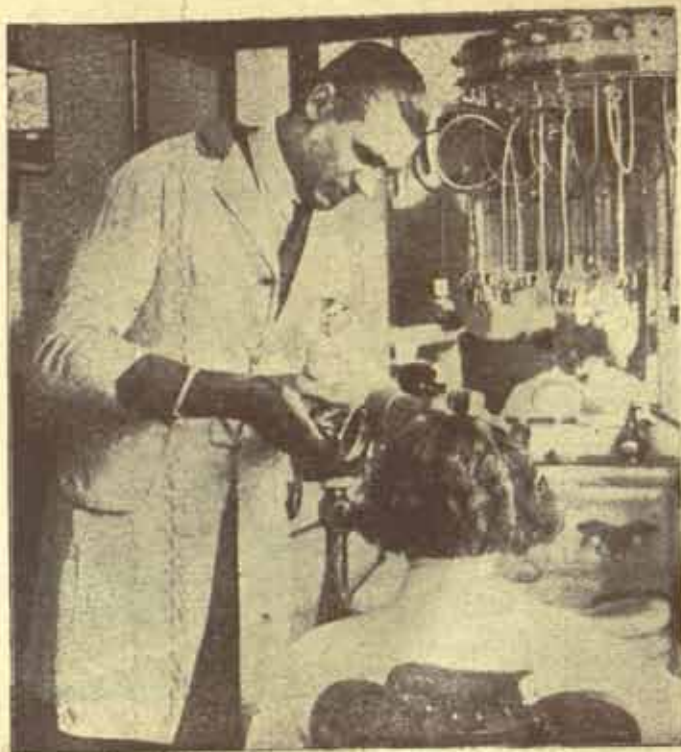
фабула и ретко ко код нас уме тако занимљиво и пластично да прича. На неким местима, могло би се рећи, да су приче сувише фељтонске али то је у суштини намера аутора да пружи лаку лектуру тешких и тмурних збивања човека. Новела «Човек у магли» и ако по свом замаху и свом снижеу, по самој психологији лица, изгледа невероватна и чудна, зато је писана течним и језгровитим стилем да импресионира од почетка до краја. Такве су више мање и остале приче «Странац», «Конгрес разлога» и друге.

Покретање овако добро опремљене мале библиотеке одавно се

очекивало код наше публике. Уз то још веома јефтине библиотеке, која ће настојати да објављује искључиво домаће писце. Ова прва књига «Мале Књижнице» продаје се по цени од 20 динара, а за тај новац добиће се до конца ове године још две књиге. Као друга књига изићи ће збирка одабраних прича наших најбољих савремених приповедача. Књига се за сад добија једино у претплати и код уредништва Југ Богданова 22, у дворишту.

О. Борчић

ПРВА СТРАНА: Л. Хајмс

Фил Скот енглески боксер тешке категорије (кога је ту скоро дотукао Американец Штриблинг) отворио је у Лондону фризерски салон и салонза лепоту.

Пет демона Кинеске

Пред једним аудиторијумом, врло одушевљеним, од 3.000 студената Народног универзитета у Пекингу, славни кинески филозоф Ху-Шин, одржао је један говор о ситуацији у Кини.

Опоменуо је студенте да се резултати не постижу са викањем: доле ово! доле оно!... »Ја тврдим, казао је он искрено, да стварни противник националне еволуције, није страни империјализам: већ Кина издише под притиском пет рђавих духова. А да се ових пет демона изгнају из земље, нема наде. Ево их:

1. — **Страховита сиротиња.** — Где, на пример, на целој кугли земљиној могу се наћи огласи као у Тирагину? »За један долар можете бити обавештени о опасности канибализма«, или: »Три долара спасавају живот једног човека«.

Ми смо дужни радити, да дођемо до сазнања, да би се могли борити противу страховитог сиромаштва.

2. — **Болести свију врста** јесте други демон Кине. Или. Да ли у свету има сличних примера као што је грозна ситуација у Шензи, где поред сваке куће је ископан један бунар, где се бацају мртви људи и жене, или чак бића која тек умиру?... Маларија и венеричне болести се и данас невероватно шире.

3. — **Готово опште незнање.** О овој стварности не треба губити речи.

Када им џунгла постане досадна. Посета мајмуна једној индијској железничкој станици.

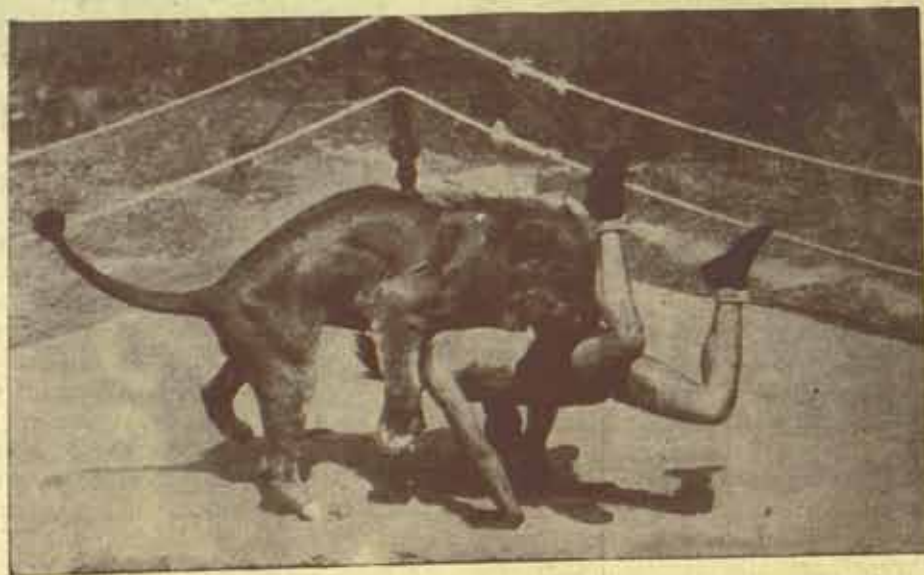
4. — **Изуђивање, корупција, јавна отимачина.** За што се поштеним чиновницима даје извесно признање и одликовање? Зар је поштење врлина, а не дужност човека?...

5. — **Пети и последњи и најопаснији демон јесте Цивилни рат.** Њега треба прво и пре свију осталих

уништити, и тек на тој основи продужити енергичан рад на борби са осталим демонима.

Ми смо апсолутно дужни да се асимилирамо у границама могућности, са прогресима западне цивилизације.

П.

Борба са лавом, је најновија сензација у Лунопарку у Лос Анђелосу.

Један мистериозан злочин

Полиција у Паризу труди се да објасни један злочин, чија је жртва, како по свему изгледа, неки власник рудника. Према околностима изгледа да се ради о једној великој загонетки, чије ће решење намучити и највештије детективе париске полиције. Засада је и личност жртве мистериозна, исто толико и начин на који је нађен његов леш. Све што се о евентуалним злочинцима зна, тек су пука нагађања без икакве реалне базе.

Власник једног модног дућана Вислериц послао је пре два дана своју девојку у подрум, да донесе неколико боца вина. Неколико минута доцније дошла је млада девојка ужаснута, бледа и сва изван себе и саопштила, да у подруму лежи неки го човек. Она га испрва није ни видела, али је изненадно према светлости свеће била на њега упозорена и мисли да је човек мртав. Вратар куће и његов син сишли су у подрум, узевши са собом револвере. Вратар је најпре мислио да се ради о каквом пијанцу, који је хтео да у подруму преспава свој мамурлук и стао је викати на тог пијанца да устане. Овај се међутим није мицао и тек сада су приметили помоћу светлости дешне лампе, да је наги човек мртав. Одмах је обавештена полиција и започела је истрага.

На први поглед било је јасно да се не ради о каквом бескућнику, који је дошао у подрум да онде проспава ноћ. Поред мртваца било је и његово одело. У џепу прслука нађен је драгоцен златан часовник, златна оловка и много ситница. На претима била су два драгоцене прстена. Медицинска истрага није могла установити како је наступила смрт. Изгледа међутим ипак, да се ради о злочину и да човека није изненада ударила капља, како се то могло испочетка мислити. У џепу одела нађена је једна мала бележница, а на првој страници било је написано име Доминико Акватели. Мишљење да је то име мртваца убрзо се утврдило, јер распитивањем у хотелима, дознало се, да је у једном отменом хотелу на Монтмартру становао већ четири месеца човек тога имена. Био је тамо пријављен као власник рудника и као претседник једног синдиката, који се бави ископавањем дијаманата у јужној Африци. Да ли ти подаци одговарају правом стању ствари, то хотелски персонал није могао испитивати и полиција

ће морати тек да те личне податке провери.

Доминико Акватели за време свог четворомесечног боравка у хотелу живео је врло раскошно и уживао је глас веселог бонвивана. Нешто око осам дана пре него што је нађен леш, посетиле су га две младе даме, које је он пред хотелским персоналом назвао својим ћеркама. Следећи дан пошао је он са обе девојке у шетњу са које се више није вратио. Те његове ћерке такође се више нису појављивале у хотелу. Где се Акватела у том међувремену задржавао то је загонетка коју по-

Зодровече

улейшаће Вас

ELIDA

CREME DE CHAQUE HEURE

Овај крем загасите боје даје лицу изглед алабастра. Он је тајна сваке краљице лепоте. Употреби га сваки час, јер је стално невидљив, а делује увек.

Не сјаји се и није мастан.

Elida Creme de Chaque Heure

лицу има да објасни. Трагична смрт утврдила се тек шест или седам дана после његовог нестанка. Према констатацији полицијског лекара, леш је највише 24 сата лежао у подруму. Како је мртво тело власника рудника дошло у подрум поменутог трговца, то је друга тајна коју ће имати да објасни полиција. Исто је тако мистериозно, зашто су злочинци леш свукли, а нису уклонили одело и тако онемогућили идентификацију жртве. Полиција трага сада за оним двома девојкама које су, како се по свему чини, активно уплетене у тај злочин.

Удате жене и њихова психа

Г-ђа Мила г-ђи Нати

»Ти ме питаш како сам се прове-
ла у бањи. Па о неком проводу овде
и не може бити говора јер то и ни-
је бања за забављање, већ само
за одмор. Наодмарала сам се као
никад код куће... Кад само немаш
оно јутарње питање: Шта да се
кува? Е, то ми је најгоре. А овде,
одеш у кафану, па јеловник, и би-
раш шта хоћеш. Само сам опет и-
мала и овде секирације. Ова два
моја мала окачењака, несташна су
да бог сачува. Девојчица ми је пра-
ви аићео, не миче се од мене, а за
њима морам да трчим и ја и гу-
вернанта. А ти знаш како сам ја
луда за децом, сва трептим за њи-
ма. Знам да не ваља то, али не мо-
гу другојачије. Гледам неке мајке,
пусте децу, па цело пре подне и
не питају где су. А ја, ако их не
видим пола сата, јурим као луда и
тражим их... На гувернанту не смем
да се ослобим, И она ми је задала
јед. Замисли само. — заљубила се,
и то у кога? У келнера. Те су ти
странкиње чудне, сваки може да
им заврти памет. Чим сам дошла
кући експедирала сам је... Ваљда
да је трпим, да ми и идуће године
у бањи келнер стоји више главе и
кибицује се с њом...

Иначе је дивна бања, али гдегод
погледаш само маме са децом. О,
што сам се нагледала батина. Где-
год се окренеш чујеш дреку деце
и видиш мајке како их туку. Ја не
могу с батинама да се помирим.
Ево, ови моји несташци, баш заслу-
же неки пут, а мени жао... А гле-
дам, у бањи, једног дана, малишан
пао и разбио главу. Кад ти излете
његова мама као фурија, па кад
поче да га туче, мени се смрче...
Детету цело лице обливиено крвљу,
а она као нека бесна тигрица бије
га и не мисли да ли је дете озбиљ-
но повређено... А другог дана, о-
пет, једна девојчица тера колица
са бебом, па се девојчица загледа-
ла, а беба испале из колица и удари
у плач... Мама на ту вриску дотрча,
па уместо да избије девојчицу, што
није пазила, дочепи ти ону бебу, па
удри, удри... Јадно дете, дође ми
да га отргнем из руку оне распо-
мамљене мајке и да јој викнем.
»Жено, јеси ли полудела...?« Да је
то моје дете, ја бих се престравила
да није далеко било, сломило ки-
чму, а она се нервираше и криво јој
што се узнемирило, па на бебу да
искали гњев...

Ето, то ми је био провод у бањи:

посматрала сам како мајке туку
децу. Једна отмена дама, жена ви-
шег чиновника, усред парка амре-
лом је тукла свог синчића, као кад,
таљигаши туче кљусе... Да се тако
нешто деси у Француској. Францу-
зи би наред улице линчовали так-
ву мајку... Ја сам мајка, наљутим
се, казним дете, али благо, и не мо-
гу да се помирим, да једна отмена
жена бије дете тако јавно, пред
светом и распали се као зверка. За
мене је то ординарна глупача, и
може она бити елегантна и отмена,
и лепа, у очима целог света она из-
губи, кад тако туче децу.

Сад сам опет брижна: Боба је ис-
кварио стомак, има неку инфекци-
ју у цревима, и добио температуру.
Целе ноћи нисам тренула, сваки
час сам га обилазила... Одмах сам
звала лекара, он каже није ништа
опасно. Ах, срце моје, само да он
устане. Он је увек здрав, несташан,
и кад он легне у кревет, значи да
је баш слаб... Кад су они здрави ја
сам најсретнија, а кад њима нешто
фали, просто не марим за живот.

Г-ђа Мира г-ђи Ради.

»Остала сам ти, драга моја, увек
глупа, као и раније, и покрај тво-
јих савета које си ми слала: »Луда
си што се не проводиш, твој муж
се забавља, а ти тако, увек мелан-
холична, затворена у својој души,
без радости живота. Кајаћеш, се,
кад ти прође младост и лепота...«

Сећам се, тако си ми писала, и
ја знам да ћу се кајати, али друго-
јачија не могу да будем.

Па, ето, видиш, ја сам те послу-
шала, и заљубила се, јесте, заљуби-
ла се толико, да сам била готова на
све... А није било ништа, и неће ни-
када бити... Писала сам ти и томе
младићу, то је тај исти, јер код ме-
не нема промена... Мењати, знаш —
флертовати, а ја нисам способна за
флерт. Ја само могу да волим, да
будем равнодушна, или да прези-
рем... Њега сам волела, али сам у-
век била далеко од њега, трдила се
да га проучим. Као оно на клазија-
тури кад тражим неки тон, тако сам
и ја по његовој души тражила онај
најлепши тон љубави али нисам
нашла ништа... Код данашњег мла-
дића љубав се изражава само у же-
љи, али он може да има сваког дана,
једну такву жељу у очима, за дру-
гом женом. Ја сам се трудила да
дознам, да ли ја заузимам неко на-
рочито место у његовој души, али
ништа, ништа нисам дознала. Да ли

у опште данашњи младић има ср-
ца?... Био ми је неки пут интере-
сantan, загонетан, чинило ми се кат-
кад да је у њему рубок унутрашњи
живот, а некада ми је био саврше-
но празан. И како да се приближим
једном таквом младићу, како да се
упустиш у авантуру, не знајући с
ким идеш, и шта ће ти то дојети.
Свака жена није способна за аван-
туру, а данашње љубави су само
такви догађаји, обични, каприци-
озни, површни, моментани... Ја чу-
вам свој душевни живот, и носим
око себе као неки панцир гордости,
и више волим празнину живота
него понижење од човека кога
волим... Видиш, ја се плашим по-
нижења, плашим тих комичних
ситуација у које може да
западне удата жена. Кад девојка
воли, за њу нема таквих комичних
ситуација... То се догађа удатим
женама. Девојци припадају сви мла-
дићи, а она никоме. Удата жена је
везана за једног човека, и сваки
њен смели корак мора да буде
оправдан. Она увек тражи оно, што
нема у браку, тражи љубав, топлину,
дубоку... А ако је не нађе, зашто да
излаже себе понижењу? Јер данаш-
њи мушкарац није осећајна, скру-
пулозна природа... Он иронише
жену, јер је лако добија, он не воли
да се мучи да осваја, јер му се жене
на сваком кораку нуде, и ако нешто
лако може да добије, иде у сусрет
жени, ако је то теже освајање, за
њег нема интересности и он иде
даље... Жена је данас најјевтинија
роба... Некад је мушкарац сањао о
удатој жени, данас се деведесет про-
цента девојака удаје без венчања.
И оне не траже дубину осећања,
оне траже оно исто што и мушка-
рац. А кад се једног дана удају, кад
дође разочарење и прве мужевљеве
превапе, у њима се пробуди психа,
она увређена, рањена психа, која
тражи нежности, топлине и освете...
И кад је та чежња у жени која није
живела као девојка, којој је муж
први љубавник, онда има бола у тој
чежњи, страха пред опасности новог
разочарења... Нисам се разоча-
рала, то могу рећи, јер нисам ништа
ни осетила у души тог младића...
Осетила сам, да ме је волео, али ме
није волео, по оној психологији мен-
талитета данашњих младића. Није
он крив, што не може да воли, а ја
сам крива што умем да волим... Али
ја умем и да се успавам, да се скри-
јем у себе, да се удалим... И кад си

ти, драга моја, очекивала, да ћу ти писати о неком дивном роману на мом летовању, ја ти могу рећи: роман је завршен на првој страни. Ми смо се удалили једно од другог... Он се удалио што је је, можда, сувише желео, а није ме добио и његова мушка суета је тиме увређена. А ја сам отишла, што сам га сувише волела и желела да чујем његову реч љубави, а нисам је никад чула.. Видиш, у томе лежи један неспоразум, који карактерише две психе... Ја сам сва љубав и нежност, а он не разуме љубав као ја што је схватам, ни пријатељство, ни другарство жене, он је само — мужјак. Па шта онда да тражим даље?... Сачувала сам свој психички мир, и сад ми је у души тихо, тако тихо, као увече у порти сеоске цркве, кад се не лељуја ни трава, ни лишће, већ неки мир, бескрајан, дубок и пул туге... Кад ја идем са својим болним миром, прођем покрај њега, видим га са другим женама, и оне исте желе да њима у његовим отима, и ја се удалим равнодушно, и све оно лепо што сам мислила о њему, претворило се у успомене... Да, та љубав је сада само моја успомена, увек са неком свежином, као цвет мимозе, који и сасушен чува своју пролетње успомене, насмешим се и говорим: Тај човек није знао, да је био прва љубав у мом браку. А видиш, драга моја, понеким женама је доцвћено, да остану верне неверним мужевима и та њихова гордост, и дубока психа, подижу белем верности око њих, преко кога оне не могу да пређу...

Ти ћутиш сада, и можда ми се смејеш, јер ти другојачије схваташ живот...

А сад слушај даље... Са мојом успаваном, болном душом, седим на обали живота... И на пучини ничега нема... све празно... А пре кратког времена појавила су се опет два нова ока се истом жељом...

И сад се нешто дивљачко буди у мени. Цело моје биће тражи освету. Отиснути су ми зуби, стегнуте руке, и ја полазим тој жељи у сусрет... Али са мржњом, да заријем ноже у то друго срце, да га ишчупам и бацити оном првом...

А ко зна, да ли ћу то учинити?... Можда ћу увек остати иста, чувајући своје мимозе и сећање на те лепе очи, које су ми сада тако далеке, туђе и непознате... јер нисам у њима ништа могла прочитати..."

Мир—Јам

ОГЛАШУЈТЕ

У

НЕДЕЉНИМ ИЛУСТРАЦИЈАМА

Одби се бисер грана Удала се лепа Јања...

По венчању вели лепа Јања:
»Мили Јово да Ти нешто кажем;
Сад и увек; докле год смо живи
Без АЛБУСА нема драги прања».

И МЛАДЕНЦИМА задаје велику бригу прање новог рубља и постељине. ВРЛО ЈЕ ВАЖНО, да се рубље већ први пут опере танким средством, које никако неће шкодити скупом платну, ткиву и жицама. За ту сврху већ десетинама година је најбоље средство

Албус - терпентин - сапун

Најоригиналнија капија

Врло скромна пошта у Брагеру, на шкотлајанском острву Левису, најсевернијем острву у Хебридима, може са правом да се подици да има најоригиналнију капију на улазу од свога дворишта.

На кљуну једног свода чисто готскога стилa виси једна врста светилника. Ова капија је сазидана од костију горње вилице једног кита, које су учвршћене гвозденим кланфама. У дворишни зид, а светилник који је висио начињен је од Харпона, који је био и проузроковао смрт кита.

Кит је се године 1922 појавио недалеко од Брагера, али већ као лешица. На штету, нису га мерили, али по његовим вилицама може се претпоставити да је био димензија, које се ретко појављују. Вертикална линија од свода ове чудне капије до земље износи 6.33 метра, а

ако се мере кости по својим кривинама, онда износе 7.62 м. Према о-воме овај кит требао је да има у дужини најмање 30 метара.

Али ту се не свршава историја овога кита и ове оригиналне капије. Када је кит већ полумртав избачен на обалу острва Левиса, он је имао у левом боку заривен харпон (справа за ловљење китова). Харпон је био потпуно модеран и избачен из нарочитог топа, а који је и задао смрт киту. Харпон је још вукао конопца од неколико стотина метара. На харпону су била Јапанска слова. Међутим зна се, да јапанци лове китове само у леденим пределима Тихог океана.

Колики и како мучан пут је гребао овај кит да пређе из Тихог океана до у воде Северног мора.

М.

ВРАШКИ ДИПЛОМАТА

Мала женица гласно јецала заваљена у наслоњачи са лицем сакривеним под белим рупцем. Мушкрац је стајао окренут њој леђима око прозора правећи се равнодушан и гледајући како капљице јесењске кише добују по прозору. По који пут крадимице ипак би погледао у њу онако јадну и слабу у пози тури скрханог очајања али плашећи се да она тај поглед не примети брзо се трзао и опет се усуђивао у посматрање кише и кишом оквашеног асфалта улице тужно празне у ово вечерње доба.

Женица се померила испружила ноге и спустила театрално трагичним гестом ручице у крило. Лице њено било је сво уплакано, у пругама и избрисане шминке али тим привlačније и наивније. Уздахнула је тешко и погледала у леђа човеку.

— „...Збиља, зар је све свршено Гералде?“ —

Онај коме се она обратила брзо се окренуо на петама и крочио корак напред.

— „Лори! Зашто плачеш! Зашто је ова сцена? Зашто си уопште дошла овамо после мог писма. Зар га ниси разумела. — Ово твоје плакање отегло се у бескрај и само ме секира и једи. Не верујем у искреност твојих суза, ти си велики дипломата и одлично знаш да глумиш — не скачи не нервирај се. Не исколачуј тако страшно твоје очи. Мораш ме саслушати.

Moј striц od кога зависи моја будућност захтева од мене женидбу, женидбу која би одговарала његовој амби-

цији и мом друштvenом плочају. — Моје личне финансије су већ одавна исцрпљене. Да бих са правом се надао његовом иметку морам да задовољим ту његову жељу. — Понављам ти да сам пред пропашћу. — Не окривљујем ја тебе! То не! — Немој да се љутиш, чак напротив била си доста скромна, морамо дати теби то признање, али мој живот, издржавање штала, аутомобиле па... наш „свадебни пут“ у Монтекарло... сама ти то добро знаш.... Јевише нисам у стању да одговарам својим обавезама. Знај да чак и то све што имаш на себи ја још нисам платио. — Једини излаз је женидба извршена тачно по рецепту мог уваженог стрица, да бих се спасио бруке. — Да није свега тога ја те неби никад напустио моја мала Лори! Ти си врло пријатан сапутник у лаком животу. Паметна си, довитљива, имаш красно срце... не плачи... обриши твоје очице, де! Наћихеш и бољу срећу од мене.

Лепо сам ти све разложио сада а суштину си знала и из мог писма из Шербурга.

Морамо кидати јер ми више није могуће да примам посете у мом стану. Мој стриц откад сам се са њим помирио често свраћа овамо. Исто тако моја вереница и њен брат. Нема смисла да те затекну овде. Како би се ја оправдао?—“

— „Гералд!“ женица се дигла и пружила очајно руке љубавнику.

— „Гералде! В-о-о-о-лим те! Само бар да будем у твојој близини! — И ја сам много што шта жртвовала тебе ради. Изгубила сам сва пријатељства и познанства и сада... ова твоја женидба. Ох! Па то је ужасно!!!!“ — и мало сторење опет се сручило у насљоначу заливајући се горким сузама.

Гералд очајно је потресао стегнутим песницама у ваздуху и закорачао по соби. Горки јецаји одјекивали су у његовим ушима и он се нагло зауставио пред фотељом.

— „Лорена! Буди присебна. Најбоље је да прекинемо за данас тај тугаљиви разговор и наставићемо њега сутра код тебе. Дођи ђу код тебе на чај после подне. Сетићемо се оног доброг времена... скоро је 9 сати... морам да идем у клуб. Буди разумна слатка мала Љори!“

Убедљиви глас Гералда изгледа имао је дејство. Лице у кестењастим увојцима опет се указало иза марамице и уплакане очице лукаво се засмешиле.

— „Бравос Гери! Вел, тако можемо да се споразумемо. Ако ми одиста обећаш за сутра посету, пристајем да осушим сузе. Молим те дај ми мало да се смирим и пошљи слугу да доведе такси.

Гери сав сретан успехом Ђипио као

скавац и притиснуо је енергично електрично звонце. У рукама Лорене одмах се појавио кармин и пудер и она поче живахно да се дотерује.

...Врата се нечујно отворила. — „Доведи један такси Шмит“ — викнуо је Гери сипајући у чашице коктел али кад се окренуо, остао је у руци с флашом као скамењен — на вратима је стајао његов стриц у цилиндру и огртачу држећи под руку младу девојку у раскошном кепу изпод којег су вирили крајеви вечерње тоалете.

— „Kakvi taksi Gerađe“ zabrujaо је старчев глас. Дошли смо на Флорин-ом Хилано Суиса да те водимо у Џо-кеј клуб на вечеру а после мало у Палас! — Како ти се свиђа та идеја? — А ?“

Душа је пала у пете младићу и он и даље остао као укочени кип гледајући нетремице у неочекиване госте.

„Гери, шта је вама?“ девојка је упитно погледала у вереника „Ах“! — и она устукнула уплашено. — „Ви! — имате... госта!“ —

Овај узвик траго је и домаћина и стрица. Сви су се окренули овалном огледалу око којег је стајала Лоренз уплакана сјајно рашчупана и неуређена трапајући у ташну козметичке артикле.

— „Госта?...“ — као ехо поновио
стриц.

— „Госта...!!!“ — прошапутао је збуњени Гералд.

Нек ме спасава сад сам Господ Бог и Лоренина дипломатија, мишљаше он очајно, ја, Бога ми неznam ни да бекнем. — Али мучну тишину прекинуо је плачни глас пун суза.

„Имам срећу видети сера Рандолфа, сестрића уваженог домаћина!? — А госпођица је свакако његова драга вереница? Немојте замерити господину Гералду његову збуњеност...“ — дух умирења пролетео је по соби и разредио тешку атмосферу. Осећајући поузданост гласа пријатељице, Гери је за-

узео комотнији став, Флора је дигла свој поглед а стриц са великим интересањем слушао и гледао. Лори пак трагично подигла обрве повукла неколико пута на нос и покрила лице рубцем.

— „Ја сам сестра најбољег друга вашег синовца и вереника. Мој брат (једнаји постају бучнији) мој јадни брат... Џими Ралтон... погинуо је у Индији у сукобу са Гандијевим присталицама. Зато ме видите у црнини вечито ожалашћену и неутешну“... (гест на коме би позавидела и Сара Бернар, указивајући на сјајни деколте елегантне црне креп-сатенске хаљине.

— „Остала сам сама самцита на свету... и сада... немам никога... никога ко би ме прихватио. Сетила сам се сера Гералда јер је он много волео мог Џимија и били су другови по Оксфрду... (горки плач који изазива ганутљивост код присутних)... Дошла сам да бих замолила племенитог друга мог драгог покојника... да ми помогне наћи неку службу... Зато сте ме затекли овде сву уплакану јер свака успомена раскрваљује моју душевну рану...“

Сузе саучешћа заблестале су у очима Геријеве веренице. Старац ганут и разнежен избрисао нос великом марамом и пришао Лорени.

„Мис Ралтон... јадно дете... мени ће

Опште молбе одобривољнише на крају неутешну и ожалашћену се стру и Лори за моменат утешена под руку са старим центлменом изашла из стана свог љубавника.

...Врашки дипломата је ова Лори рече сам себи Гералд кад се вратио пред зору кући. Спасла ме је из незгодне ситуације и очарала више свега оног матог идиота. Упалио се изгледа ми стари пањ...

Јесте ли читали у новинама да после венчања младог Гералда Строма са леди Флором Уртинг, његов седамдесет годишњи стриц Рандолф верио свог љупког секретара Лорену Ралтон.

Ако се ово бистро створење са урођеном дипломатском жицом потруди да створи и законитог наследника старом мужу изгубљени су за Гириа стричеви милиони...

Miry.

ЈЕДНА РИМСКА ФАБРИКА СТАКЛА ОТКРИВЕНА У КЕЛНУ.

У најстаријем кварту Келна приликом зидања темеља једне куће, открили су стакла и разне објекте у кристалу, које датира из другог века пре Христа. Поједини објекти, сретним случајем су потпуно очувани, високи су 30—40 сантиметара висине; други су обојени, изрезамитологије.

Предмет најдрагоценији јесте једина купа, на којој су изванредно изгравиране пет фигуре. Претпоставља се да у овој епоси, Кели поседоваше индустрију стакларије, и то најсавршенију у целом римском царству.

Ова скупочена колекција, цени се на више стотина хиљада немачких марака. Ова је колекција ласкирана у Римској секцији, музеја Вајлраф — Рикарц.

ГЕТЕ И АМАТЕРСКО ПОЗОРИШТЕ

Генерални интендант Вајмарског, народног позоришта, доктор Улрих, открио је скоро у парку Грос Хохберга — имање фамилије Штајн, једно нарочито позориште, које допира из XVIII века, а које нико не познаје.

Карлота фон Штајн, као што се зна била је пријатељица и инспираторка Гетеа, у првим годинама овога бивљења у Вајмару — од 1775—1785 године.

Овај парк је подигнут од Гетеа, из чега излази, да је и позориште које је ту скоро откривено, било конструисано по индикацијама великог песника, за најстаријег сина Карлотиног. Овај је у овом позоришту играо са сељацима. Између жена које су желели Гетеову пажњу, била је Карлота фон Штајн, ауторка драме: *Завера противу љубави*.

Овај комад је био представљан приликом отварања позоришта а под дирекцијом доктода Улриха.

Доцније, под старањем *«друштва Гете»* из Вајмара, даће се читав, серија представа.

Г.

СРЕТНА СУДБИНА «БОХЕРА», ЈЕДНОГ ВЕТЕРАНА БРИТАНСКИХ РУДНИКА.

Многи од британских рудника, нарочито они који раде данас, употребљавају коње малог раста, за вучу вагонета у рудничким галеријама. Ови су коњи сви до сада импортирани, због повољних цена, са Исланда. Међутим, они се сада гаје у Великој Британији, где је ова раса претрпела удар, због страшне ситуације услед суперпродукције енглеског угљена.

Врло строг надзор се врши над овим коњима у рудницама, да се што боље гаје и негују него ли ма где на свету. Али једна је ствар по њих непријатна. Они не виде светлост дана, сем кад угину од старости, или што је рађе — кад угину од каквог несретног случаја.

Међутим и међу њима влада судбина. Има их — истинита ретко — који су сретним случајем дошли у господарство душевних људи, који овим коњима, што цео свој живот проводе у мрачним подземним галеријама, после извесног броја година службе, дају пензију. Такав се један случај десио и пониу *«Бохеру»*, старом 36 година. Који је као и један обичан радник после тридесет година, добио инвалиду и пензију.

Добро се храни, добро се тимари, шета по светлости дана, и чека суђени дан.

С.

примите код мене службу секретарице. Не чудите се наглости моје понуде али ја одавно већ требах једну савесну и марљиву чиновницу. Ваше пријатно присуство красиће мој суморни дом а уједно одужићу се славној сени (?) вашег покојног брата.

— ? О, mi s Lory, «радносно је дрекнео Гери» прихватите понуду мог стрица. Видите како се све дивно свршило! Ситуација је спасена (сик!) Ви ћете бити у добрим рукама а покојни. Џони, Пардон, Џими радоваће се на небу. Убришите ваше сузе и будите данас наш гост на вечери у клубу!»

Тајна цокеја Северна

Трке су се врло интересно завршиле.

Пошто је Цим све до 200 метара пред циљем предводио, па је изгледало, да ће сигурно победити, наједанпут је Енеида, која је била на четвртном месту, као да је гони нека тајна сила, поскочила и појурила као стрела напред, тако да је прстигла Цима за три главе и као прва дотрчала на циљ.

Настало је силно узбуђење и одушевљење.

Свет је журио са свих страна, коњушари притрчаваху победнику, али пре но што је цокеј Севери, који је седео на Енеиди могао сићи с коња био је бачен у вис, па се затим нашао на земљи.

Пао је тако несретно, да му неки дрвени колац зарии у прса, и он се онесвестио.

Сви су викали и дозивали лекара.

Напоследку су дошла кола, и Северна су пренели у клинику.

Неколико недеља борио се цокеј са боловима и смрћу.

Плућа су му била тешко рањена.

Цљувао је крв.

Дан и ноћ чувале су га две болничарке, јер се у ватри стално претурао по постељи.

А за време високе температуре почео бунцати и непрестано се чула једна иста реч, најпре тихо и болно, нежно и молећиво, а затим све јаче и јаче „Тили“!

Лекари су опрезно покушавали, да би од болесника сазнали, ко је та особа, али им то није успело, јер болесник није никако био при пуној свести.

— Можда је то његова вереница? — рече професор.

Али нико није ни чуо да је он био верен.

— Можда је то његова пријатељица? — рекао је млади асистент, смешкајући се лукаво.

Али нико још није видео Северна

у друштву какве девојке или даме из полусвета.

Назад су се сви сложили у томе, да је та Тили, коју је он тако са чежњом дозивао, по свој прилици била његова тајна љубав.

Али зашто се та девојка није јавила, када је бe зсумње морала дознати за несрећу, која је задесила њеног драгог? Па већ су све новине писале о трагичном свршетку ових трка!...

Можда је та тајна љубав била каква дама из највиших друштвених кругова, која се сада није смела или није хтела компромитовати?

Све снажније и тужније долазила је та једина реч — Тили! са његових бледих усана.

Његови другови давали су огласе у новине, у којима су дозивали ту Тили.

Тили се није јавила.

Једног јутра, када му је болничарка помоћу цеви давала млеко у уста, Севери скочи, и пре но што га је ико могао задржати, нашао се код прозора, и блед слаб почео је дирљивим гласом дозивати: Тили! Тили!...

Доле на улици зарзао је неки коњ.

Болничарке су јавиле тај случај професору.

Сада се све разјаснило:

Северн је чеизуо за коњем, који се звао Тили.

Тога коња пронађоше још истог дана у стаји Енеидиног господара.

То је била она иста Енеида, с којом је Северн као први дошао на циљ.

Он је тог коња назвао Тили, а то до сада није нико знао.

— Приредићемо му то весеље, рекао је професор. Та и онако неће више дуго да живи; само још неколико дана...

И следећег јутра однесоше га, заматаног у топле покриваче, у дворште.

Небо је било мутно, а лишће старих липа подрхтавало је на хладном ветрићу.

Неколико болесника шетало се по сивим стазама.

Наједанпут се отворише велика гвоздена врата и коњушар уведе Северновог коња.

Коњ је весело поскакивао, гледајући у сунце и ударајући репом.

Цокеј је лежао затворених очију.

Када је чуо топот копита и коњско рзање, радосно рашири руке.

И Тили је сада сасвим мирно стајала покрај цокеја.

Северн је плакао и гладно главу свога коња.

И он пољуби лепо, племениту главу.

— Тили!

И сменкао се сретно.

Професор даде знак, да се коњ опет одведе из дворишта.

Али пре но што су се људи могли снаћи, Тили се ритне и погоди цокеја копитом право у чело.

Северн је остао на месту мртав.

— Лепа смрт... рече стари професор. — Његова драга спремила га је на други свет!...

И асистент написа посмртницу.

Домаћице!

Тражите свуда изрично

Колинску цигуру

наш прави домаћи производ!

РУФ

БОНБОНА

ЧОКОЛАДА

Венчање принцезе де Брогли и принца Луја Орлеан - Бурбонског.

Скандал са 73-годишњом принцесом Амедеем Брогли и њеним љубавником принцом Луисом Фердинандом Орлеанским довршен је коначно тако, да се је, успркос свих протеста, принцеса венчала са 42-годишњим принцем пред лондонским уредом. Сада се принц нада, да ће за неко време доћи и до црквеног венчања у Шпанији и то у присутности шпањолског краља, који је братић младожење. Дотле је млади пар пошао на брачно путо-

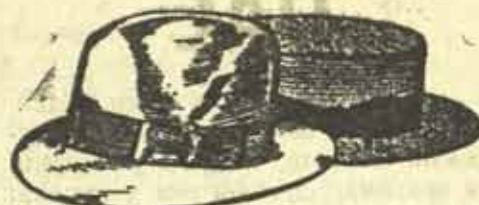
Принц од Орлеана, коме је 41 година венчао се прошлог месеца са 73-годишњом херцогинјом Броми.

вање у Швајцарску а оданде ће аутомобилом поћи у Сан Ремо, где принц има кућу, коју му је даровала његова мајка, тетка краља Алфонса, инфанкиња Еулалија.

За време венчане церемоније у Лондону била је 73-годишња «млада» нервозна и у неприлици и трудила се да своје лице сакрије пред фотографима, подиравши оковратник од свог огртача и натиснувши шешир на чело тако да је изгледала као старовременска муслиманка у фереци. — Принц Луис међутим је био врло добро расположен и изјавио да ће после церемоније дати новинарима жељене информације.

— То је једно поглавље из романтичне историје старе љубави — рекао је принц новинарима. Нисам ја пустилов. Имам и сам велико имање и богат сам и већ 20 година љубим принцесу. — Из његових даљњих изјава видело се да је пар дошао у Енглеску, јер је увидео да се неће моћи венчати ни у Француској, ни у Шпанији ни у Италији, јер су с једне стране принцезини рођаци дигли протест против те везе, а с друге стране опет принчеви родитељи нису хтели да даду потребно одобрење. У Италији он је додуше добио одобрење своје мајке, али његов отац, инфант Дон Антонио војвода од Калерије, био је на путу и нису га могли пронаћи. Веренички пар који се разликује само за 30 година и који је већ 20 година «верно» чекао један на другог, нису хтели да одложе остварење «искрене» жеље да у браку буду везани, па су затражили помоћ најзад лондонског адвоката. — Пред 20 година, кад су се заљубили — закључио је принц своје изјаве није нико имао ништа против ове разлике у старости. Зашто да то сада буде камен спотицања. Зар је тако нешто страшно, да сам се венчао са женом, којој сам већ 20 година одан у искреној љубави?

Принц се је затим оборио на оне који су се скандализирали кад су дознали за ту везу. Принцезини рођаци обратили су се суду и покушали су, да спрече то венчање, са образложењем, да је разлика у годинама међу њима тако велика, да принцеса није више убројива. Алармирали су и шпањолски краљевски двор и тај је спречио венчање у Италији. Принцеса је на прекоре својих рођака одговорила, да она није луда, зато што љуби. Она није више луда сентиментална девојка и познаје добро своје срце. Додата је, да се њеним рођацима не свиђа ова веза не ради ње, него ради њеног новца. Принцеса је ћерка једног америчког шећерног магната и као девојка звала се је Констанце Си и према томе је једна од најбогатијих жена Француске. Њој припада историјски дворца Шамонд и накит у вредности од 72 милиона динара. Врло је образована и била је једна од најпознатијих појава отменог париског друштва. У старости од 18 година венчала се је са пријомом де Брогли, док је њена сестра Жана 11 година доцније пошла за маркиза де Бриса. У процесу пред француским судом навео је ад-

Само 35 Дин.

мужски дечачки шешир!

Само 58 Дин.

мужски шешир у свим бојама!

Само 29 Дин.

мужски шпорт-капа од сунала!

Пражска

Трговински дом

Stermecki, Celje br. 79.

Што не одговара, може се променити или врати се новац.

Илустровани ценовник са више хиљада слика шаље се свакоме посве бесплатно.

вокат војводе де Бриса, да принцеса од неког времена расипа свој новац и да је недавно покушала већи део својих драгоцености поклонити принцу Луису. За принца се говори да се год. 1924. верио са г-ђом Мадел Кори, растављеном женом једног америчког оцјелног мандата и нећаком Карнегиевим, а која је пре била реви-гирл у једном кабареу. Годину дана касније био је принц заплетен у једну непријатну аферу париског подземља, па је морао да напусти Француску и да одговара шпањолском краљу, који му је због тога одузео ранг, части и наслове.

ГОСТИОНИЦЕ ЗА МЛАДЕЖ

Ових је дана освећена у Француској прва кафана за младеж у Бијервилу (Сен и Оас). У Немачкој ове институције постоје још од пре 20 година. Њихов број прелази сада 2.000 и рачуна се, да је потребно 4.000, да би се сместили сви млади путници. Број који су преноћили у овим гостионицама износи 1911 године — 3.000, а у 1913. години 12.000. У години 1920 број се попео на 120.000, и за ових десет година је стално растао, да је прошле, 1929. године достигао број 380.000.

Прошлог месеца Немачка федерација гостионица за младеж, организовало је у Берлину један дан за пропаганду, да би се дошло до нових фондова, за подизање нових гостионица.

У Лимбургу (Ренанија) један фонд који је имао за циљ: успомену погинуле у рату, посвећен је за подизање једне гостионице за младеж, који ће коштати 1.000 фунти стерлинга. На овај начин освежиће се успомене на изгинуле у рату, на једној корисној установи.

Г.

ПАС

— Шта држиш то у руци, Жанета, ако бога знаш? упита Џон, долазећи из врта. Жанета је стајала на вратима, држећи пса у рукама: био је то један од оних малих паса, који и немају права на назив пса.

— То је, рече Жанета, Принцеса!

Пас као да је само чекао на ту реч, скочи из њених руку и навали на Џона.

— Губи се! викну Џон љутито и одгурну пса ногом. Драга Жанета, да си бар набавила правог пса, вучјака или рецимо фокса, но то... то кудраво клупче...

— То није кудраво клупче, него мали, дражесни пас, одговори Жанета. Уосталом — он и не припада мени, него учитељевој жени, госпођи Вилкинс, узела сам га само на неколико дана код себе, јер је она отпутовала.

— Али нека ђаво однесе и њу и тог пса! А сада хајде да те пољубим, Жанета! Сваки пут, када се враћам из канцеларије кући, чиниш ми се све лепшом...

— Драги... насмеја се млада жена а нежно поцрвени. А сад уђи; вечера те већ чека. Ја сам већ сама вечерала. Па ти и сам знаш, да морам да завршим онај ручни рад...

Џон нешто прогунђа. Већ три вечери мучила се Жанета са тим глупим радом. — Па зар збиља мораш данас опет радити? Па ја те читав дан нисам видео! Како би било да с мало прошећемо? Време је врло лепо.

— То не могу, одговори Жанета. Обећала сад госпођи Вилкинс да ћу рад за добротворни базар довршити... а то је у петак!... Преко дана сам тако запослена, да збиља само увече доспем да радим. Но тако је пријатно, седиш поред тебе.

— То није исто љутио се Џон, нећеш слушати, што ја будем говорио и пазићеш само на тај свој ручни рад...

— Изгледа ми да си рђаво расположен данас.

— Не, заиста не, али ја мислим, да би ипак могла да се мало више бринеш за свог мужа, него за овакве одвратне псе и којекакве ручне радове!

— С тобом се данас не може говорити, драги Џоне, све ти је криво. Ако се збиља желиш мало прошећати, зашто не поведеш и Принцезу са собом?

— Зар тог мало гада?! узвикну Џон љутито.

— Видиш, сад и у мом присуству изговараш такве речи! — одговори

Жанета плачљивим гласом. Да сам знала, да је живот у браку тако тежак, никада се не бих...

Џон устаде. Хтео је да приђе Жанети да је загрли, али као да је данас нестрепна сталном са њим, нехотице је ногом згазио малу Принцезу, која је страховито почела лајати.

— И сада мучиш још и ту малу животињу! Јадна Принцеза моја, да ли много боли?

Џон немоћно слегну раменима. Па наравно, да он није нарочито ударио тај гадни створ!... Шта му је друго преостало, него да сам пође у шетњу.

Када се вратио, Жанета као да је већ спава. Следећег јутра била је ситуација још увек замршена, и Жанета се врло хладно опростила са Џоном у соби, није га чак ни испратила до излаза. А Џон би је најрадије загрлио и сву изљубио. Ако је данпут муж попусти, када жена нема права, онда — пропаде његов углед! Не! Он је морао остати непоколебљив, све док Жанета сама не увиди своју погрешку. Но за време вожње из Кондонског предграђа у Сити, тај осећај, да се сад први пут налазио у завади са својом женом, непрестано га је мучио.

Брокс, Џонов компанион, приметио је његову расејаност. Када су њих двоје седели у оближњем ресторану при ручку, није се могао савладати, а да га не упита — шта је то са њим?

— Ништа, ништа, прогунђа Џон.

— Треба послушали савет искусног мужа, који је већ петнаест година сретно ожењен! Моја жена и ја никада се више не свађамо! А зашто не? Јер се разумемо. Јер сам у почетку брака умео очувати своја права. У почетку свог брака имао сам и ја једну свађу, но само једну једину. Радило се, ако се не варам, о једу. Свакако је моја жена била тврдоглава и није хтела да попусти.

— То се исто управа догађа сада и мени! промрмља Џон.

— Но дакле! настави Брокс важна лица. Када сам оног јутра пошао у канцеларију, одлучно сам чврсто да се не вратим кући, пре но што се она не опамети. И зато сам јој послао телеграм — становали смо, наравно у то време изван града — и јавио јој, да ћу остати код својих познаника у граду, све док се она не буде опаметила. И то је деловало! Одмах ми је брзојавила, да се вратим кући. И од тог дана се никада више нисмо посвађали!

Џон је пуштао густе димове из своје луле. — И ви збиља мислите, да ће то помоћи? упита он најзад свог компаниона.

— Неминовно! одговори Брокс. Пошаљите телеграм, да ћете остати у граду, и ви ћете се сами уверити, како ће вам она брзо одговорити!

Џон послуша тај савет.

Но чим је предао телеграм, осетио је грижу савести, и таква комедија учинила му се недостојном једног мушкарца. Било је то брутално! — Како ће се јадница растужити.

Најзад није више могао да издржи у канцеларији. Погледао је сат. За десет минута имао је да крене воз. Он је морао кући и замолити Жанету за опроштај. Нека набави још десет паса и сто ручних радова.

Најзад је стигао кући. Жанета је уплакана седела у салону.

Он је загрли и прошапта: опрости ми, Жанета. Од сада се никада нећемо свађати!

— Па и ја сам крива! јецала је Жанета. Мислила сам, да морам остати јака. Но веруј ми, да бих пре...

Он је нежно пољуби: — Мала, моја Жанета! Од сада можеш имати колико год хоћеш паса...

— Не, Џон, драги мој! Нећу више ни једну минуту да жртвујем од свог времена, ни за добротворне сврхе, ни за оног пса. Радије су купити неколико готових ствари за тај добротворни базар.

— Али ако хоћеш ти задржи тог пса?

— Не! одговори Жанета одлучним гласом. Одмах ћемо га вратити. Нека се за њега брине Вилкинсова служавка. Буди тако добар па отиди у врт по њега. Већ читаво поподне лаје, но мени је било тако рђаво, да нисам могла ни ићи да видим, шта му је.

Чим је Џон ушао у врт, допро је до њега лавек тога пса. Стајао је пред малом сеницом, чија су врата била затворена. А из хладњака допирало је јецање. Џон ухвати пса, онда отвори мала врата. Угледа малу, уплакану девојчицу.

— Молим... промуца она кроз плач... донела сам телеграм од свог оца... Отац је поштар... Када сам добра, смем каткада доставити телеграме. Али ваш ме је пас дотерао овамо... хтео ме је ујести... и тако сам се ту сакрила...

Џон је брже боље узео телеграм и дао малој један шилинг.

— Но, јеси ли га најзад нашао? дочека га Жанета, сада опет већ насмејано као и увек.

— Да, одговори Џон и нежно пољуби своју жену. И ми ћемо малог пса задржати докле год буде потребно. Принцеза је најпаметнији пасји створ, којег сам икад видео!

МАРКИЗ де САД

Човек који је дао име најгорем виду полне развратности, који је увео у љубав елемент мучитељства, градоначелник и оснивач садизма. Пре једног и по века, у доба енциклопедиста и доцније, после велике револуције он је уживао у Француској славу најразвратнијег човека. Он је у Фонтенблоу, близу Париза, установио т. зв. »ђавоље миса«.

На тим мисама, где је »службу« вршио сам маркиз, догађале се страховите ствари. Љубав се изопачавала у мучитељство. У »храму љубави«, како је називао де Сад салу у којој се вршила »ђавоља миса«, били су припремљени танки прутини, кнуте, канџије и друга оруђа љубавног мучења. Присутни су били чланови готово искључиво из највиших друштвених редова, мушки и женски. Мушкарци различитог узраста, али женске су могле бити најстарије до 25 године, а било је и сасвим младих девојака, готово девојчица. Наравно, родитељи девојака и мужеви младих жена, сазнав о томе, узбунили су се и привели га више пута на суд, а неки ближи двору жалили су се на њега самоме Краљу Лују XIV. Шта више и сама Мајрија Антонета јако се заинтересовала овим мисама и добила могућност да им присуствује. Глас о овим саблазнима прошао је целом Европом. Чувена је афера са младом женом по имену Роза Келер.

Оптужница утврђује да је маркиз де Сад привукао њу обманом на једну од својих миса и тамо, заједно са неким помагачима, подвргао је мучењима, а најпре јој запушили уста, да не би могла викати. По другој верзији, Маркиз заједно са неколико другова, међу којима је био и један хирург, одвели су Розу Келер позно у ноћ у анатомски институт, положили Розу на оперативни сто и спремили се да је живу секцирају. Видевши шта ће с њом бити, она од страха добије надчовечанску силу, истргне се, одгурне своје мучитеље и притом изгребе лице де Саду. Дојурила је до затворених врата института, и свом снагом почела вући уже од звона. На звонаву дојурио је вратар и млада жена је била спасена.

У то време маркиз де Сад је био ожењен ћерком председника Краљеве посете, младом лепотицом, нежном и заносном Рене. У њеним очима био је он необичан човек, готово полубог, коме се она молила. Он пак није обраћао на њу никакве пажње, и оженно се њом ради њених милиона. Проста, нормална љу-

бав била је њему неприступачна. Тако Рене, потпуно напуштена од њега, била је врло несрећна и чак се спремала да се закалуђери. Родитељи њени су најалост сувише доцкан сазнали за живот њихова зета, и брижљиво су сакривали од своје кћери истину. Тек кад се рашчула афера са Розом Келер, више се није могло крити. Младој жени се отворише очи. Али уместо да се гнушањем напусти тог развратника, као што су јој саветовали родитељи, она га заволи још више. Био је осуђен на две године тамнице, коју је као бивши официр издржавао у Велесенској тврђави, близу Париза. Рене му је одлазила на виђење и нежно се о њему старала. За то време, њен отац, мимо њене воље, добио је од Краља њен развод брака од де Сада.

Кад је овај издржао казну, послат је на молбу таста, далеко од Париза, да живи на имању Ла Коспа, у околини Марсеља. Рене је хтела поћи за њим, и било је потребно да се и Крак умеша, да би је од тога одвратили. Она се покорила, али стегнув срце, безумно је туговала за мужем.

Маркиз де Сад, у своме прогонству, трудио се да живи довољно весело. Долазили су му пријатељи и уз то не сами већ у пратњи младих жена, и то најчешће из најбољих аристократских породица: афера са Розом Келер изазивала је нарочито код жена особиту радозналост према главном јунаку те афере, и многе младе лепотице имале су ту високу част да се с њиме упознаду. У старом замку Ла Коспа готове посвеношћу су бивале необичне оргије. А кад је ова хука-бука прошла, де Сад је стао писати своје порнографске романе, чији су главни јунаци дегенерисани људи и жене, оболели страху.

Покашто, де Сад је одлазио у Марсељ и ту приређивао бесне лумпераје. У једном таквом бекријању извршио је једно ново дело, које је имало за њега озбиљне последице. Ствар је у томе што је он пронашао нарочиту специју за успављивање учасника, управо учасница својих ђавољих миса (хлорофори и друга успављива средства још нису била позната). Ту специју је мешао у слаткише и њиме служио девојке Марсељских бурдеља. Свакако је доза била сувише велика јер је једна девојка умрла а остале мање више озбиљно оболеле.

Маркиз де Сад би затворен и предан суду. Ствар је тако узбудила

јавно мњење, да су га у суд спровели са особитом предострожношћу, иначе би га гомила растргла. Али пред последњим заседањем, маркиз де Сад, поткупивши стражу, побегне и другог дана стигне у Пијемонт, у Италију. Суд га је, у одсуству, осудио на смрт. Он је побегао још јужније, у Сардинију. Француска влада тражила је његово издавање, али је добила толико, да је он затворен у тврђаву Св. Николаја, где је он живео угоднио, играо карте са официрима и примао даме које су му долазиле у походу.

Тако је прошло више од две године. Макако да је угоднио живео у тврђавини, ипак је чезнуо и желео Париз. Кад га је жена посетила, замолио је да га ослободи из ове јама. Она пожурни да му испуни жељу. Најмивши петнаест људи и наоружавши их до зуба, пришла је у чулу под тврђаву и избавила отуда свога мужа, који је био обавештен о томе, и поткупио неке стражаре тврђаве.

Рене га одвезе у Неапољ, али ту је живео кратко време па је отишао у жуђени Париз иако с ризиком за своју главу. Већ првог дана јавио се државном тужиоцу и тражио поново разматрање свога дела. Та дрскост је необично импоновала Французима. Дело је било разматрано, маркиз осуђен за нехотице убиство на три године затвора.

По издржаном затвору, он је још многе године био затворен, већином у Бастиљи, јер су га сматрали врло опасним човеком да би га оставили у слободи. Револуција 1789 ослободила га је, али Наполеон га је поново затворио на пуних осам година. Кад је изишао на слободу, то је био већ оронули старац, који је искупио своје грехоте.

Тај опасни психопат, коме је место било не у затвору него у болници, умро је 1814 године, у 74 години старости, оставив за собом жалосну успомену и ушав у историју са гласом великог развратника који се богохулно наругао љубави.

ДЕСЕТ ОДЛИЧНИХ РОМАНА

Тургењев, Руђин Дин. 20; — Тургењев, Пролетње воде. 20; — Хамсун, Викторија. 15; — Алфонс Доде, Сафо. 25; — Мирбо, Врт мучења. 15; — Верга, Грешница. 7.50; — Краков, Кроз буру. 25; — Никодеми, Златна Дора. 20; — Пол Ервје, Новац. 25; — Тосић, Врзино коло. 20. — Издање књижаре С. Б. Цвијановића — Београд (Палата Академије Наука).

Ратна морнарица

Код поморских држава ратне морнарице постојале су и у најстаријим временима. Упоредо са развојем трговачког бродарства развијало се и ратно бродарство. Испочетка ратни бродови, као и остали бродови, били су сасвим једноставни, са разликом што су били наоружани са убојним оружјем сврга времена.

Ратни бродови, као и трговачки, били су терани на једра путем ветра и путем весала, и то на један или на оба начина. Употреба весала код ратних лађа ишчезла је раније од употребе једара, која су се задржала до проналаaska парних стројева за бродове (првом половином прошлог века). По проналаску парног строја, који одмах није био потпуно усавршен, бродови су поред строја задржали и једра, ради обезбеђења пловљења у случају кvara код строја. У почетку парни бродови били су терани точковима с лопатама, који су се налазили по један на сваку страну брода. Када су парни стројеви код бродова потпуно усавршени и када је изумљен вијак (пропелер), који путем стројева тера брод, употреба једара код пароброда потпуно је престала.

Ратна морнарица, од најстаријих времена до данас, развијала се је постепено, са напретком културе и технике. До времена када је изумљено ватрено оружје, ратне морнарице бориле су се на сасвим други начин него данас. Ратни бродови били су дрвени, а надмоћност у поморском рату, поред боље способности и храбрости војника — морнара, добијала се је већим бројем лађа и људства и већом брзином лађа, (што данас увек није случај). Исход борбе зависио је у многом и од погодног ветра, који је терао лађе, зато су весла играла главну улогу. Лађа са више весала имала је и већу брзину. Најобичнији вид ратне лађе била је т. зв. „Галија“, са једним или више редова весела са оба бока брода. За веслање које је изискивало велики напор у кретању тешких и дугих весала, употребљавали су се већином ратни заробљеници, купљени робови и сопствени кажњеници. Ови јадници били су смештени унутр брода, везани ланцем за своје место поред весла. Веслали су стојећи, или седећи на клупама које су биле смештене поред бокова брода. Дрвена клупа била им је лежиште и трпеза. Сви репни надгледници бичевали су ове јадне људе при најманем знаку негодовања или изнемоглости. По галији називали су се „галиоти-

ма“. Ове људе чекала је страшна смрт, јер су до задњег часа били приковани на својим местима, тако да су тонили заједно са лађом која је страдала.

Док се данас ратни бродови не приближују један другоме, већ се борба врши из даљине, ватреним оружјем, у старо време било је обротно. Како није било ватреног оружја, борба међу непријатељским ратним бродовима свршавала се је борбом из близине. Бродови су налетали свом силом један на другог, и који је био чвршћи ломно је слабијег и топио га. Сем овог начина, главни начин борбе био је, да би се бродови приближили један другоме и закачили, потом би био пребачен мост од једног брода на други. Војници би прешли на непријатељски брод, где би се заметнуо бој прса у прса са ладним оружјем, до коначне победе. После победе непријатељски брод био би од победника присвојен, а преостали војници заробљени. У више случајева када брод не би могао бити освојен борбом, био би запален. Ватром су се уништавали бродови и на тај начин, што би се на противнички брод бацале ватрене стреле од горуће смоле, које би се у великом броју забадале у трупло лађе.

У доба када је ступило у употребу ватрено оружје, ратни бродови су добили топове. Услед разорног дејства топа, ратни брод од дрвета је постао неупотребљив. Док је домет топа био мали, а разорно дејство слабо, отпорна моћ ратног брода повећана је тиме што су преко дрвеног трупа причвршћене гвоздене плоче. После све већег усавршавања ватреног оружја дрвени ратни брод потпуно је изнемио, а на његово место дошло је ратни брод грађен од гвожђа и челика.

Не може се ни замислити напредак и сигурност једне поморске државе без ратне морнарице. Свака поморска држава мора имати своју ратну морнарицу; разлози су двојаки:

1. У миру, ратна морнарица представља снагу своје државе. Ако је она у стању да одговара задатку којему је намењена, онда ће она бити и важан чинилац, на којег свака друга нација треба да рачуна, пак била она пријатељски или непријатељски расположена. Ни једно средство нема могућности да прикаже своју нацију, као што то може ратна

морнарица, са својом ратном заставом.

2. У рату, ратна морнарица игра веома важну улогу у одбрани своје земље. Поред непосредне одбране државне обале, она је у стању да учини непроцењиве услуге своме народу, а непријатељу да нанесе тешке губитке и велике сметње.

Поред главне улоге ратне морнарице, да штити своју обалу од напада непријатељског ратног бродовља, и да спречава искрцавање непријатељских трупа на сопственој обали, једна од важних улога јесте и осигурање опстанка и пловљења своје трговачке морнарице. Сигурност трговачке морнарице, у рату, немогућа је без јаке ратне морнарице. Ратна морнарица и у миру упливише на развој трговачке морнарице своје државе. Приватни ће капитали без бојазни, за своје бродове у случају рата, улагати свој новац у бродоградње, када буду видели да за собом имају јаку ратну морнарицу, као заштиту својих бродова.

Ратна морнарица у рату имаће и задатак да прати и осигура морским путем, транспорте војника, ратног материјала и осталих намирница за војску и пучанство, било из савезничких и неутралних земаља, било из једног на друго место своје сопствене обале.

Ипак ратној морнарици није само циљ да брани и штити, т. ј. дефанзивно дејство, већ она мора да буде и офанзивна. За ратну морнарицу важи исто као и за копнену војску: одбрана треба да произлази из намере за нападање. Дефанзива не треба да искључује офанзиву. Ратни бродови треба да нападају непријатељске бродове и да гледају да им нанесу што осетније губитке. Само на овај начин ратна морнарица одговараће у потпуности сврси којој је намењена.

Савремена ратна техника има великог удела у развоју ратне морнарице. Услед савршенства и различитости ратне технике, ратни бродови нису јединолики и једноставни као некада; већ има разних типова и категорија бродова, који у рату добијају засебне улоге. Од прилике могло би се рећи да као што савремена копнена војска има неколико главних и помоћних родова војске, тако исто их има и ратна морнарица, по врсти бродова.

Да ли се добио појам о данашњој ратној морнарици, потребно је знати каквих све ратних бродова има, као и њихову употребу.

Једна модерна ратна флота има следеће врсте јединица:

Војни брод (Дреднот) јесте највећа ратна лађа и представља највећу борбену моћ. Има тонажу 35.000—45.000 т. (Вашингтонском конференцијом ограничена је тонажа за ову врсту бродова на 35.000 т.) Има најсавршеније артиљеријско наоружање топова тешког калибра: 10—12 топова од 28—42 см. Има пажир (оклоп) од челика дебљине до 460 мм. Брзина 25—32 м.

Крстарица, (велика и лака). Употребљава се за крстаричке борбе. Сам назив показује задатак који има у рату. Овај мањи бојни брод крстари по мору, узманирава непријатељску флоту и уништава непријатељске трговачке лађе. Најмодернији тип крстарице саграђен је у циљу ступања у борбу са бојним бродовима, што је омогућено постизањем велике брзине брода.

Лаке крстарице врше извидничку службу.

Најмодернији тип крстарице има данас тонажу од 10.000 т. Наоружање: 6—12 топова калибра 203 м/м. Торпедо наоружање састоји се из 2—4 троструке торпедне цеви од 550 м/м. За извиђање крстарица има 2—3 хидроавијона, који се спуштају средством катапулта. брзина 31—35 Мм.

Немачка поседује најсавршеније крстарице, типа малог бојног брода. Главно им је наоружање 6 топова по 280 м/м и 8 топова по 150 м/м. Брзина 26 Мм. Овакав ратни брод назива се данас и бојни крсташ.

Разарачи (или торпедо-разарачи), конструисани су за борбу против торпедњача (носиоца торпеда). Имају јачу артиљерију од торпедњача. Имају тонажу од 1500—2500 т. Они су наоружани са 4 топа од 120 м/м или 130 м/м, те са 3—6 торпеда од 550 м/м. Брзина 38 Мм.

Торпедњаче (Торпиљарке), данас се више не граде. Ове замењују разарачи. У употреби су данас торпиљерске преостале из рата. Одликују се великом брзином. Задатак им је патролна служба и заштита већим ратним бродовима, као и напад на ове са торпедима. Тонажа им је 200—400 т. Наоружане су са 4 до 6 торпедних цеви и малим топовима. Брзина 25—32 Мм.

Топовњаче су мали бродови наоружани са 1—2 топа. Употребљавају се за обалну службу.

Миноносци, који носе, прикупљају и полажу мине у море. Тонажа им је 500—1500 т. Роне до 100 м. у дубину. Наоружане се са по једним топом од 100 м/м и са 6 торпедних цеви. Брзина им је 10—15 Мм.

Носачи авијона јасу ратни бродови, који носе авијоне и хидроавијоне. У себи имају радионице за оправку летећих апарата. Енглези имају највеће носаче авијона, који могу да носе преко 100 авијона.

Хидроавијони се спуштају и дижу на брод средством катапулта. Са великих носача авијона, авијони могу да узлете и да се на истим спуште.

Борни чамци употребљавају се за одбрану обале и патролну службу. У масама могу се одлично употребити и као борбено-нападно средство. Најпрво су их почели градити и употребљавати Италијани, који их називају М А С-овима (мотоскафо). Наоружани су са по 2 торпеда, топом 37 м/м и митраљезом (за одбрану од авиоплана). Имају огромну брзину 36—40 Мм (око 74 км), те према томе представљају најбржи ратни брод. Тонажа им је од 6 до 20 т.

Сем наведених ратних бродова, ратне морнарице имају и разне помоћне (специјалне) бродове, као: бродове за ношење угља и нафте, за воду, радионичке, санитетске (за пренос рањеника и болесника), школске, командантске (јахте), драгере за истраживање мина, ремонтне, шлепове и друге бродове.

За време рата у служби ратне морнарице, употребљавају се и трговачки бродови. Овде долазе у обзир особито брзи путнички бродови, који се употребљавају за пренос трупа, материјала и живежа; као санитетски бродови, па и као помоћне крстарице, за извидничку службу. Наоружавају се са топовима лаког калибра и са митраљезима.

Напоследку још једно од најмодернијих ратних средстава јесте моринска авијација и то хидроавијони, којих има више врста: школски, извиђачки, бомбордерски и у најновије време торпедни (носиоци торпеда).

Ратна морнарица са самим пловелим јединицама које, како смо видели, представљају веће или мање пловеће тврђаве, не би могла у потпуности одговорати сврси којој је намењена. Ратној морнарици потребно је сигурно заклонаште, одакле ће у zgodном моменту моћи вршити своје операције. Заклонашта у којима могу да се склоне читаве флоте називају се ратним лукама. Мања заклонашта називају се морнаричким базама: крстаричким, подморничким, хидроавијонским и томе слично.

Ратне луке и базе морају бити јако утврђене. Оне се граде уз обалу на погодним местима, првенствено у великим природним лукама, теснацама и заливима. Где ових нема, гра-

де се потпуно вештачке ратне луке и базе. Ратне луке граде се по принципу сталне фортификације, слично скопшеним утврђењима, а имајући једну предност више: море, као најглавнију препреку да се дође до њих. Док се копнене тврђаве даду освојити, код поморских тврђава је то са морске стране скоро немогуће. Нема тог ратног брода који би смео да дође под мету тврђавских топова; још прије него би успео да дође до утврђења, или да се провуче у луку, био би потопљен. Поморској тврђави могу нашкодити једино бојни бродови са топовима тешког калибра и великог домета, подлежаћим опасности истих топова из тврђава.

Тврђавама прети опасност и из ваздуха од авијона који бацају бомбе. За одбрану од авијона тврђаве имају противавијонске топове.

Ради веће сигурности и унутрашњости ратних лука налазе се бродоградилница, арсенали, радионице, магацини остале разне моринске установе.

Да би се непријатељском ратном и осталом бродовљу онемогућено приступ ка обали, на zgodним местима постављају се и обалске батерије.

Без добрих ратних лука немогућа је сигурност ратне морнарице. Ратна лука за флоту јесте место одакле ће одлазити у напад и где ће у случају неуспеха или напада јачег непријатеља дати сигуран заклон.

Југословенска ратна морнарица налази се у своме почетном развоју. Послератне прилике, слабо финансијско и економско стање, које после рата проживљују све државе, пак и наша, није дозволило да се наша ратна морнарица развије ни издалека до оне мере коју изискује сигурност наше Отаџбине. Ратна морнарица јесте један од најскупљих средстава народне одбране. За изградњу флоте која би и приближно одговарала нашој потреби, потребне су огромне суме новца које је немогуће кроз кратко време смочити.

Да би се добио појам колике су суме потребне и за једну малу ратну морнарицу од неколико десетина бродова, навешћу приближну цену појединих бродова. Цене једне крстарице од 10.000 т. без наоружања износи 410 милиона динара, а са наоружањем 550 милиона динара; једна торпедњача 9 милиона динара; једна подморница за високо море 12 милиона динара; једна обалска подморница 8 милиона динара.

Јурај А. Занини.

Мм = морска миља (чвор 1852 м.).

(Свршиће се)

Употреба купатила код источњачких народа

Употреба купатила код народа који имају источњачку цивилизацију, потиче из религиозних осећаја и једног урођеног инстинкта за чистотом тела. Једина Кина чини у овоме изузетак и поред огромних количина морске воде, као и велике и разгранате речне мреже, као и великог броја језера. У главном сви ово источњачки народи траже у води поред чистоте тела и чистоту душе. Неки су народи прихватили воду као своју богињу. Хиндуси са обала реке Гангеса, говоре побожно води: »ти имаш за нас мајчину љубав, ти ћеш имати за нас и осећаје мајчине«.

Не треба се чудити, ако код ових разних народа има и сујеверја према води, пише Др. Жан Селије, у једном свом чланку у »Débats«. Код Персијанаца на пр. ако ко умре, сва вода у кући треба да се баци, јер ко употреби ту воду, може да добије исту болест и да умре; а вода заштићена ноћу између уторника и среде, служи да се отклоне несреће. Код многих народа на истоку, као и код Финлијана верује се, да је болесник изгубљен ако га купање не излечи.

Као у старој Грчкој, тако и у Риму, и свуда на истоку, инсталације јавних купатила, као и приватних, биле су, па и сада су врло богате. Свуда се употребљавају оделења зној, пре него се уђе у купатило. Код персијанаца због реткости горива, купатила су грејана, травом, ђуориштем и свима могућим отпаццима, а овакво загревање чини купачима непријатности у смраду дима. Да би се овај смрад избегао, пале се разни мириси да ублаже атмосферу.

Оделење за знојење није било једино у састав оријенталских купатила. Била су оделења за масажу и оделења за уклањање непотребних

длака. Масер положи пацијента главом на своја колена, и масира мускуле са таквом ретком уметношћу, да поједини делови тела постају гипки, и после ове масаже купање тако благотворно утиче на цео човечији организам. Купање се завршава употребом разних миришљавих препарата којима се цело тело намаже.

Уклањање длака врши се помоћу разних препарата. Догађа се често, у Египту нарочито, да купачице врше епилаж усред највеселијих разговора. Жена — усталом — уноси у своју тоалету, после купања нарочито искуство. Она бојадише нокте, дланове и табане. У Кини где се жена изузетно купа само код своје куће, све остале оријенталске жене налазе у купатилима прилике, да се нађу у друштву, у слободи, и да нађу своје највеће задовољство у разговору и ћаскању поред сваковрсних ђоконија које се собом понесу. Интересантно је забележити, да у Персији, жена улазећи у купатило, има обичај да ломи орасе помоћу гвоздене потковице својих папуча, а које јој служе и као оружје, када се међусобно посвађају.

Оба пола не купају се заједно. У Персији људи се купају пре подне, а жене после подне. Уопште купатилима су добро одржавана. Али у Персији, где је вода реткост, базени за купање и каде, обнављају се сваких осам дана. И да би се друга партија могла да купа, потребно је покупити са површине воде сву ону нечистоту; али ипак, увек остаје много од овога, по зидовима и дну базена. Богати персијанци купају се само код својих кућа.

У Јапану поред чистоте, купатила имају и друге карактеристике. Купатила се често узимају и са једном нарочитом слободом. Сваки има једну врсту каде и купа се без обзира

да ли га ко посматра. Голотиња никога не вређа, нити женира, као да су на западу. Јапан је земља која има највише купатила. Токијо броји осамстотина јавних купатила на 900.000 становника, у Техерану — Персија, упркос немања воде, у XVIII веку било је 125 купатила. Код Турака, где су хидротерапијне установе биле увек савршене; пација за водом је отишла далеко, да ју је и религија морала адоптирати. Још у 1680. години, један путник писао је, да у Стамбулу има 5.935 чесама. Разна племена у Алжиру и Мароку имају ове исте обичаје као и Турци. У центру Африке, тако исто поштују воду и осећају њену потребу, у колико је она ређа.

Мириси играју велику улогу у купатилима код оријенталских народа. Потсетимо се на легенду Мускахама: Овај султан купао се у купатилу од ружине воде, као и жена цара Нерона што је употребљавала млеко од магарице. Најзад г-ђа Талијан употребљаваше купатила са соком од јагода и малина. Једнога дана када је жарко сунце угрејало купатило Муска-Хама, поче да се развија врло јак мирис; том приликом је откривено уље које се налази у петелјкама цвећа, и то даде повода развоју вештине и индустрије мириса и уља.

У свима готово оријенталским земљама има и термалних извора. У Алжиру ове термалне воде сакупале су и до данашњих дана својеноме; нарочито термалне воде Хамам-Мескутин, чија топлота досеже до 85 гради. Ова топлота је везана са једном легендом. Један богати Арабљани хтеде, и противу коранских прописа, узети за жену своју сестру, која је била врло лепа. Пошто се је опростио свију препрека, које су му стајале на путу, да ту своју жељу оствари, он приреди величанствену свадбу. Али у моменту када су се младенци хтели удаљити од сватова, небо се наоблачило, громови почеше да пуцају. Земља се отвори а из земље поче да лиже пламен. Сви сватови и младенци претворише се у каменове и од тада, па све до данашњих дана, кључала вода кува брата и сестру који су се хтели да огреше о реч Мухамедову, а са њима и све оне који су тај грех одобравали.

Р.

ЧИТАЈТЕ

„НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ“

СИГУРАН ЛЕК ЗА КОСУ!

За истинитост дозе наведеног има и јавних рецензија и захвалница поред тога добио је ове године на изложби у ПАРИЗУ ПРВУ И НАЈВЕЋУ НАГРАДУ ГРАН ПРИ СА ЗЛАТНОМ МЕДАЉОМ.

То је ПОМАДА „MISHEL“ лек за косу, која ОБУСТАВИ ОПАДАЊЕ И СЕДЕЊЕ КОСЕ,

одстрању перут, сврабеш, крастине и лшпајене као и косопосицу. Поврати и подији нову природну косу, излечи косно ткиво и „Жерм“.

Шаље поузећем за сас баковине Дено за Југославију „МИШЕЛ“ КОСМАЈСКА 1. Београд. Продаје: Енглеска Дрогерија, Кнез Михаилова 33. Тел. 27-95., Апотека Делани, Кнез Михаилова ул. 1. Београд и Парфенија Миловановић и Брат — Кн. Миладинова бр. 39.

Дозе следеју од Динара 70—, 115—, 150—, 185— и 290. Дозе су сирвањена како је већа она је и јача, јер како је коса оболела косно ткиво и „Жерм“. Која особа употреба дозу од 290— дна, а случајко а не буде потпуно задовољна, добије у Деноу бакова исту количину. Поштарина је о нашем тшошу сен врне мале дозе.

Упутста за употребу следеју у сваком пакету штампано.

Папагај који за мало није покварио веридбу

Мр. Џон Шалкер, шеф једног индустријског предузећа у Чикагу верио се са неком лепом али сиромашном девојком. Вереница се хтела одужити за веренички прстен и остале дарове, па је одлучила да за ручнику даде највреднију ствар, коју је имала: добро дресираног папагаја. Рано ујутро дошла је девојчина служавка и однела веренику папагаја. Сретни вереник ставио је кавез на балкон и отишао у канцеларију. Кад се у подне вратио кући нашао је пред кућом два полицајца, који су га позвали да птицу уклони са балкона. Док је наиме он био одсутан папагај је почео да говори и то толико просте речи, да су се суседи побунили. Мр. Шалкер је то са ужасом слушао, нарочито кад му је вереница тврдила, да је сама папагаја научила на говори. Зато је папагаја послао назад и раскинуо веридбу. Неутешна девојка се заклињала да птица није могла од ње чути такве речи. И зато је ствар предала детективу. Тај је установио, да се служавка, носећи птицу, путем забрљала и да јој једно папагаја украо. У очају купио је другог папагаја и ставила га у кавез. Та она није ни мислила, до каквих компликација то може да доведе. Млади пар налази се сада на брачном путовању.

Нове књиге

Дечји лист. Изашао је из штампе «Дечји лист» за септембар (бр. 1. год. IV), лепо технички опремљен, обилато илустрован и са овом интересантном садржином:

Св. Р. Милосављевић: Престолонаследник на крми. — Радул Вељић: Огњени цветићи. — Рикард Каталинић Јеретов: Позив у школу. — С. Радојчић: Судије. — Чика-Перо: Како је Риста постао спортиста. — Мале поуке: Како се сгвара вештачки лед. Пловна острва. Брашно од кикирики. Кинеске гљиве. — Стјепан Вуксан: Дијете враголанче. — Хрват. нар. пјесма: Врбиче над морем. — Бран. Д. Тодоровић: У пољу. — Чика-Перо: Морнар и Црнац. — Задачи за решавање. — Примери за углед.

«Дечји лист» излази једанпут месечно. Годишња претплата 20 динара. Поједини број 2 динара. Работ 30%. Чековни рачун 55041. Комплет за прошлу годину по истој цени. Адреса: Уредништво «Дечји лист», Београд, Краља Александра, 107.

Као што је

$$2 + 2 = 4$$

тако је

гарантовано чист маслинов зејтин

SASSO

најбољи

ПРОБАЈТЕ ГА!!!

У Вашем је интересу.

Дивна
бујна
коса

је ретко када дар природе. Скоро свуда је она дело нарочите неге. Зато да би коса била мека као свила, очаравајући сјајна и нежног мириса — посветите нарочиту пажњу избору тога средства за негу косе. Ми Вам једино препоручујемо наш опробани

SHAMPOING
'ALEM'
MERIMA-1839

БРАВО ПЛАВИ!

Триумф срца, максималног самопоуздања и гвоздених живаца. — Узбудљива игра. — Ружичасте перспективе престонице.

За сусрет Б.С.К.-а и Хајдука владало је огромно интересовање, јер се над њим као облак наднела ова славна неизвесност. Ко ће победити: Б.С.К или Хајдук? говорило се са страхом целе недеље. Ниједном такмацу се нису давале шансе официјелно, изузев, наравно, оних најскривенијих нада, крајње резервисаности верних кибицера. Овдашњи свет је са доста скепсе очекивао догађај. И то сасвим оправдано, јер је досадашње држање престоничког првака било колебљиво, лично на индисциплираност. Додуше, ни Хајдук није почео славно, победивши минималном разликом обе Славије, али је најзад дошао сусрет са Конкордијом, који је 5:1 победом афирмирао Хајдука као најозбиљнијег такмаца. Ето то су били разлози, који су допринели огромном интересовању спортског света, прикупивши на игралишту Б.С.К.-а преко 10.000 душа.

Ретка игра.

Сусрет Б.С.К — Хајдук, задржаће се веома дуго у успомени сваког гледаоца и играча обеју momчади. То је била сјајна демонстрација фудбалске ексцентричности и најбољи докуменат о његовој великој мистериозности. Ова игра је доказала да је у фудбалу све могуће и да је зато резервисаност једна сасвим облигатна ствар. Ето, на пример, Хајдук је за четири минута водио са 2:0 и кад се очекивала можда и брука овдашњег тима, ситуација је нагло променила ток, бројеви су почели чудновато да се крећу и... исход је гласио 5:2 на штету Хајдука. Наравно да је овдје стање, као и велики број голова, држало публику у највећој напетости и сигурно, морало задовољити њен гурмански укус. Зато је ова игра, с обзиром на успех овдашњег мајстора и поменуте особине, као и рекордну посету, најуспелија фут-

балска приредба у Београду, најбоља демонстрација фудбала.

Наде Београда

До овог сусрета, Београд је с уверљивим поносом, разочаран «Уругвајцима», очекивао крај. Надао се, ати веома мало. Међутим, после 5:2 победе, ситуација је знатно измењена, ствари су узеле позитиван ток. Сам исход игре, да је постигнут под истим околностима као онај над сарајевском Славијом, чеби могао умирити живце овдашњег света. Али оно, што је отворило велики оптимизам, то је свакако убедљивост победе и манир у ком је извојевана. Те две чињенице наговештавају Београду, да је његов представник дошао у замах и да су сви изгледи, да ће, за разлику од ранијих година, сачувати потребну свежину за финал.

Херојски подвиг Плавих.

Ништа друго но дупликат игре бечким Вацом. И Бечлије су онда водиле са 2:0 па је ипак исход гласио 4:2 за Плаве. А за такве подвиге, мислим, да су у држави једино они способни. Добити два гола у прва четири минута игре, значи неминован пораз, а поготово код сусрета равноправних противника. То је огроман хендикеп, који несрећну страну избацује сасвим из концепта, лишавајући је сигурности, амбиције. Такво стање деморализује. Б.С.К. је одржао присебност, и са јуначким срцем, огромним самопоуздањем и гвозденом енергијом наставио борбу, спасавајући се последица случаја. Зато и заслужују да им се каже: браво плави.

Првак је у форми!

Колебљиво стање Б.С.К.-а, које је свакако било последица великог пута и нетренирања, и које је видно избацивало на површину слабост нејединаца, изгледа да је у Осеку имало завршну фазу. У игри противу Хајдука видела се изврсна телесна кондиција, стара свежина, хармонија целине и као круна свега: доследност традицији, пароли: сви за једног један за све!

Одбрана је била бедем.

Задњи делови првака су били сигуран ослонац. Једине грешке Стојановића и Бекова су скупо и прескупо стајале али је зато током игре све исправљено. Тактичка грешка Бекова да стоје у правој линији донела је први гол, док рђаво цењење вратара: други. Иначе, код свију је запажена велика брзина, гipкост, сигурност и благовремена интервенција. На лопту су просто летели и главни ослон налазили у девизи: не дати противнику да дође до шута! Тиме је противнички напад био разбијен и ретко кад могао да заврши своје акције како треба. Сви су били изврсни али је ипак

Тошић био најбољи бек на терену.

Стил овог играча је величанствен. Може се слободно рећи, да је код нас мало Бекова такве вредности. Брзина, присебност, сигуран и јак шут а изнад свега математички срачуната игра особине су овог играча. Његови одбојни удари садрже офанзивност, јер су намењени форварду и потпуно идентични додавању најбољих халфова. Михајловић му је достојно секундирао, истичући се снажним стартом и изврсном игром главом. У средњем реду је Ђорђевић био најбољи, излазивши лако на крај са меким и физичким слабим Бенчићем. Арсенијевић се враћа у форму. Јовановић такође.

Напад је имао пех!

За онога, који није гледао игру, ово би можда изгледало чудновато. Забити Хајдуку пет голова и имати пех, изгледа мало смешно. Али фактички, то гледаоца никад неби зачудило. Форвард домаћих је играо далеко више пред гостинским голом и испустио неколико веома ретких згода. Двапут је и празан гол промашен!

Плави мозаик.

Б. Марјановић је најзаслужнији за успех прве линије. Он је био гај, који је уносио полет и код оног несрећног 0:2 стања, продирао, гурао своје у ватру, стварајући ситуације, које су његовим друговима истицале могућност успеха и уливале им вољу. Наравно да његов брат није много изостајао али ипак по рад стрелаца није био толико користан. Вујадиновић је био трећи играч, који је знао да помогне и одбрани, уосталом, наше би спојке требале знати, да им је то дужност. Тирнанић је био по игри одмах за Марјановићем. Најдановићев продори су такође користили. Сва петорица су се одликовала брзином акција и великом амбицијом.

Хајдук је изврсно почео...

Или боље речено: срећно. Два не-

очекивана згодитка су у његове редове унела велико самопоуздање и он је свом силом запео да се користи невољом домаћина. Слао је дуге лопте на крила, проигравао кроз трно али то је све било шака запаљене сламе, пред једним разјареним противником, кога голови нису збунили већ само створили му већу опрезност у одбрани и амбицију у форварду.

... Али слабо наставио и завршио.

Током игре његова немоћ је расла, тако да се велики део времена играло пред његовим вратима..

Слаба халф-линија

Најважнија формација сваког тима, халф-линија, није била на висици задатка и тиме је Хајдук био лишен једне потребне потпоре и у дефанзиви и офанзиви. Са снагом халфова расте и опада моћ једне момчади, па је тако било и код Сплитана. Док је средњи Дешковић и могао нешто учинити, дотле су Подује П и Марушић теже излазили на коњу са противничким форвардом, те је сав рад пао на иначе

Сигурне бекове.

Родин и Микачић су урадили све што су могли; чистили су сигурно, дејствовали брзо, снажно, имонтирајући али је све било узалуд, јер они сигурно нису могли сами спречити раздраганих пет стрелаца противничких. А посете ових, услед слабе препрека од стране Хајдукових халфова, биле су веома честе. Вратар Чулић је оставио добар утисак, тек би му се могло пребацити за трећи гол.

Спољ и разбијен напад

Навала Хајдука изгледа да је на прекретници, пред дилемом: коме ће се приволети царству? Зато код ње, изгледа, нема одређеног система. Маркантни су моментални потези, дуги форови Боначића на крила, али нема ту оне сигурности, брзине а поготово после преокрета ситуације. Они нису могли одолевати брзом и пожртвованом раду противничке одбране. А затим, од халфова нису имали користи. Крагић, Боначић и Лемешин су најбољи. Изненађује спора и малодушна игра нашег тикадашњег најбољег играча и солисте, интернационала Бенчића. Иначе, Хајдуков форвард располаже опасним шутерима, који кад би се пустили да пуцају, могли би урадити веома много за свој тим.

Ауторитативан судија.

Г. Фабрис је своју дужност извршио на свеопште задовољство и играча и публике и ми би смо га радо препоручили за важније игре. Сигурне одлуке, одсечне, не упуштање у објашњавања, све то овог нашег најбољег судију удиже над многе из иностранства. И на што ојда

подцењивати наше судије и убијати им вољу.

Рекапитулација.

Победила је стварно боља момчад; момчад, са бољом халфлинијом првенствено, а затим и момчад чији су и остали делови тима били бољи и чији је сваки појединац засенио одговарајућег противничког. Победнички тим је био једна хармонијска целина, један скуп у коме није било солиста и у коме је владала пуна сагласност. Али, мача је срчаност о-

диграла најглавнију улогу, ипак се на Б. С. К. неби могло применити у целости она позната: »Бој не бије свијетло оружје, већ бој бије срце у јунака«, јер он није располагао само срцем, већ и светлим оружјем, разумевањем игре и у техничком и тактичком погледу... Посета је такође задовољила, што значи, да интересовање за овом игром у престоници нагло расте.

Благ. С. Ракић

Последњи дан

Тркачка сезона на хиподрому Дунав. Кола Јахача завршена је. Велики одмор од преко шест месеци отпочео је. Грла су се повукла на зимовање, а празне трибине изгледаће тако тужне када настану јесењи кишни досадни дани.

Последњи дан је био јединствен. Изгледало је као да је то летњи састанак, а не последњи јесењи. Љубитеља прилично много, ма да је фудбалска деби утакмица привукла већи број посетиоца, ипак су прави љубитељи овога спорта дошли на овај опроштајни дан. Пехар је добио г. Лелбах са својим Напшугаром, а критеријум Власника г. В. Илића. Последња препонска трка није трчана, јер је свега један такмичар изашао на старт.

Трке су се ређале овим редом:

1) **Једнопрежна касачка трка** са 7 сулки на старту. Прва долази Мирјана, за њом Победа и Реконтра. Хендикеп је оптеретио Реконтру дајући јој дужину од 2.300 м. док је Мирјана имала свега 1950 м.

2) **Утешна двогодачка трка**, на старт је изашло 11 такмичара. Трку води Скопљанац, али одмах уступа место Мементу, но ова попусти и даје места Видри и Челопеку, који у веома живој борби долазе заједно на циљ, за њима је била Панама. Победа 16, 34:10; награде 34, 15, 22:10;

3) **Јесењи критеријум**, било је 9 грла на полазиште. Штала г. Илића је овде потпуно доказала да је њено грло Власина првокласно. Трку води Ротунде, док је за њим Власина, али у последњем моменту Власина у одличном финишу изле-

ће на чело поздрављена од публике. Други Ротунде, а за њим Зенит из »Љубичева«. Победа 50:10; награде 20, 15, 43:10; време 1.36.

4) **Опроштајни хендикеп** са 11 грла на старту. Веома жива трка. Ко је посматрао Ризна према реци свако би рекао да ће он бити први на циљу, али у завршници се јед сасвим мења. Ризи заостаје нагло, за њим и Барац. На чело се ставља Дивља Јарушица и Пласт са Патрицијусом. Пред сам циљ Пласт избија напред, остављајући Дивљу Јарушицу иза своје главе. Као другу, а на читаве две дужине као трећи стиже Патрицијус. Победа 25:10; Награде 16, 15, 50:10; време 1.56.

5) **Трка за пехар Д. К. Ј.** На старт је изашло девет такмичара. Захваљујући хендикепу Напшутр добија трку, јер је био оптерећен са свега 48,5 кила. Трку води Дискобл и Бачка, али ова друга испада из првог реда јер је код фабрике шећера нагло шенула у лево. Одатле почињу да се боре за прво место Дискобл и Напшугар, које је стално био иза овог првог. Али пред циљем излеће и долази први. Трећи је био Гази Местан. Победа 34:10; награде 13, 14, 30:10; време 3.58.

ИЗ. Борац у четвртој трци олет није ушао ни у награду, чиме је доказао да је са свим завршио своју каријеру, која је требала да буде славна.

Дунавско Коло Јахача обећва нам да ће идуће године уз сваки састанак тркачки, приредити и по две касачке трке.

М—Д.

РОЂАК ИСУСА ХРИСТА

Млади лорд Актон јесте потомак једне од најстаријих породица у Енглеској, која по својој старости досеже до Исуса Христа.

Његови претци били су рођаци са немачким војводом од Далберга а породица овога доказује, да си-лази од Кајуса Маркуса, за кога се говори, да је био рођак Христов.

Далберзи бејаху из простарих времена изборни шамбелани града Вормса и њихова фамилија је то-лико била цењена, да је увек при церемонијама крунисања римских царева један Херолд обраћао се при купљеном народу са питањем: Не-ма ли кога од Далберга овде.

Наравно да је увек био ко од Далберга присутан, а који је имао за дужност, да први загрли новог римског цара.

На све ово могло би се додати: Свашта као на вашару.

Р.

недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредник: Драг. М. Стојадиновић,
Зорина ул. 25.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 49. — Телефон 40-89.

За власништво листа и штампарију:
Драг. Вукићевић, Бојанина ул. 13.

Уредништво и Администр.: Пашићева 17.
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Рукописи, писма, пакети, рев. обра-
чуни и сва остала пошта шаљу се
искључиво Уредништву:
ПАШИЋЕВА УЛ. 17/II.

Огласи се плаћају искључиво ад-
министрацији листа. Ниједан скуп-
љач огласа није овлашћен да их на-
плаћује.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

Важно за докторе и адвокате

Најбоље ће те украсити ваше чекаонице и предсобља се гарнитура од пружа, рогозе и шпанске трске. Препоручује велики избор собног намештаја. Трпезарија, Спаваће собе, Гарнитура од плоче и брочета, Отомана са сопственом из-
раде. Најлепшије — најскупљије код ПЕТРА ДЕ-
ДИЋА, Книгарице Љубице 15а. Техеф. 31-63.

НЕ СМЕТЕ ЗАБОРАВИТИ

да при повратку
из бање употре-
бите за чишћење
и дезинфекцију
одлично сретство

TUT-TOX

TUT-TOX.

TUT-TOX
TUT-TOX
TUT-TOX

уништава све инсекте.
је за домаћу хигијену оно што је сапун за
одржавање тела.
је течност која се специјалном пумпом у виду
магле пушта у просторије и са ваздухом продире
у сваки па и најмањи инсекат и уништава га

TUT-TOX

главни депо за Југославију у трговини боја
НЕДЕЉКА К. САВИЋА.

Коларчева 5. БЕОГРАД Краља Милутина 35.

У вароши Тремзу једна велика кућа са играчкама изложила је испуњене беле медведе испред радње, као рекламу. За децу изванредна сензација.

Освета авијатичара

Путници који су дошли да присуствују авијатичким утакмицама за првенство, бејаху за ручком у једном ресторану у кварту Лун, у Чикагу, кад г. Џорџ Диксон, авијатичар из Питсбурга уђе у трпезарију. Било је 21. ч. 30 м.

On se namesti za jednim stolom ali ga gazda od restorana. Berike upozori, da je kućna zatvorena, i da on ne služi posle 21 sata.

— А шта раде ови људи овде? —

Зар они не једу? — Упита га звјатичар, показујући на пун ресторан гостију.

— Не, господине — одговори му ресторатер — али они су дошли на време.

— Кад ја не могу да ручам, неће га ни они ручати — викну авијатичар.

И вадећи из свога цѣпа један мали инструменат, као стило, он обави све госте из ресторана једним

облаком од гаса лакриможена, који
изазива сузе у очима.

Гости у паничном страху, са марамама на нос и очи, побегоше напоље из ресторана.

Диксона су ухапсили.

0.

ВЕЛИКЕ БУРЕ НА КАНАЛУ.

На каналу бесне велике буре, многи бродови траже хитну помоћ. Велики брод чија је носивост 4950 тона, откинуо се са лангера и отиснуо се на море. Многе једрачаче су уништене. Један француски авион једва је достигао мету услед буре. Слика показује енглески брод „Трепорт“, који се потопио на ушћу Темзе. Тешком муком спашена је посада са брода, јер је море било јако узбуркано. Лево се види енглески брод који тоне, десно: моторни брод са спашеном посадом.

У Немачкој је ту скоро приспео апарат израђен по Бердовом систему, помоћу кога се може телефонирати и уједно видети лице са којим се говори.

ПОВРАТАК ГРОНАУСА.

Немачки, авијатичари пл Гронау, Цимер, Хак и Албрехт стигли су у домовину. Одушевљена публика приредила им је свечан дочек. Слика показује прекоокеанског авијатичара (стоји пл. Гронау), у кругу одушевљене светине.

ЖУАН-ЛЕ-ПЕН

До пре рата, па и за време рата, најмирнији кутак француског азурног приморја; кутак у сваком погледу смирен и скроман, где су наше избеглице проводиле лето бежећи из Нице и Кана због скупине; данас тај мирни кутак ври од живота и луксуза, јер је данас Жуан-ле-Пен најлуксузнија плажа јужног француског приморја. Данас је Жуан-ле-Пен не само француска него и светска плажа, јер су је прекрилили Американци.

Жуан-ле-Пен су пронашли Американци. За њих је било ово место идеално због њихове ексцентричности, због њихових виолетних укуса, јер они су за све што је изрочито, необично, чудно.

Жуан-ле Пен је изванредна плажа између Нице и Кана на чувеној Cot d' Azure, толико популарисана сликама, картама и маштом оних који је нису видели. Ту у Жуану исказали су своју експанзију американци, обожаваоци љутих кокта са чудним именима и чудним бојама. Велики богаташи новог света, који долазе преко океана у луксузним прекоморским бродовима, носећи са собом поред силних куфера са небројаним оделом и аутомобиле своје најлуксузнијих марака, да проведу неколико недеља под азурним небом француске ривијере, у Жуан-ле-Пену.

Ова навала или боље рећи талас амерички који показује једну силну моћ живота, силну физичку моћ са жудњом и жељом без краја, без граница. Ови људи, прави атлети, првокласни спортисти, дивне жене, високе, скројене по моделу Венере Калипиже, лепоте, која се овде у Европи налази — долазе у остарелу Европу да унесу један дах живота, здравља и веселости.

Они се облаче за плажу у најчудније костиме, које немају никакве

везе са модом. Мале маринске капе енглеске на врх главе, или огромни шешири Cowboy-а, апашке капе везане око врата, костим од свице у дречећим бојама, а на ногама сандале.

А жене?!.. Један маскен бал не би био у стању довољно јасно да представи Американке у Жуан-ле-Пену. Обучена у матроском оделу са широким, белим панталонама са огромним слојним шеширом, са варварским накитима на врату и рукама, са нарочитим сандалама са ђоновима од дрвета једином кожном пантљиком за држање — нануле — а са једном разузданом веселошћу.

Они живе, играју, рачунају уживају у овим истим костимима. И наравно, пошто је човек постао од мајмуна — и остали паметан свет почео их је копирати у Жуану. И овај дар-мар од костима, далеко од бонтонa, сликари из целог света, труде се да ставе на платно.

Кад настане ноћ све се мења. Ова харда самовољаца, вади из огромних кофера најмодерније париске и њујоршке костиме, навлачи их, меће читава доларска имања од накита на себе, и постају веома коректни, свечани, заједно са господом утегнутим у смокингима, фино очешљаним и избрижаним.

М.

ПОВОЗНИЦЕ

и спреме за бебе и све друге потребне ствари добићете најлепше и најјефтиније код

МАЛЕ ОЛГЕ

Скопљанска ул. бр. 17.
БЕОГРАД

НАМИРНИЦЕ ЗА РАЗОРЕНУ ВАРОШ САН ДОМИНГО.

Слика показује истоваривање животних намирница за преостале у животу становнике вароши Сан Доминго, коју је уништила непогода.

Венчање у присуству полиције.
„Краљ париских отмених попова“
Рош венчао се, по одобрењу и у
присуству полиције. После венчања
„краљ попова“ морао је отићи по-
ново у затвор.

Подземни Берлин. У последње време чести су случајеви уморства и
пљачке, које чини подземни Берлин. Наша слика показује моменат када
полиција упада у једну крчму подземног Берлина, у којој се махом
састају злочинци.

Са приједорске плаже.

Острво Хаити које припада Великим Антилима, претрпело је читав низ ат-
мосферских неприлика. Главно место доминиканске републике Сан Доминго
нарочито је оштећено. Испод рушевина нашли су смрт око 4000 душа.
Штета износи преко 120 милиона марака.

На изложби у Бечу изложени су најновији модели шешира за зимску сезону 1930.

Модне ревије париских кућа

У колекцијама **Жана Пату-а** води се велика варијација модела. Јутарње тоалете, од енглеских тканина, замењују жерсеј и свитер, који је већ сувише злоупотребљаван. Тајер три четвртине и мантил заузимају најважније место у јесењој колекцији, а уз њих долази мали муф, као тапна, што представља новост у овој сезони. Вечерње тоалете су од ламе-а и свиле, и уз сваку долази и огртач од исте материје. Жан Пату се одушевљава крзном и ставља га и на мантилове, хаљине и огртаче. Три материје он истиче у својим колекцијама: велур, жоржет и креп.

Пол Поаре је имао врло много успеха са својом ревијом тоалета. Запажено је у његовом салону нежно плаво са грао астраганом, затим зелено и грао.

Августа Бернар уме да пронађе такве линије, које дају чаробну лепоту жени. Њени мантилови од кестењастог велура са коврчавим јагњетом остављају незаборављени утисак. Розе хаљина од велура има нарочите дражи и даје вилински изглед младој девојци. На тоалетама загасите боје ставља Августа Бернар ешарпу од розе велура, а панови њени падају у кокетној не-

марности низ леђа. Она додаје и ешарпе од крзна. На тоалети сијамско беж ставља ешарпу од хермелина. Комбинација та два тона, загасито и светло, онажа се на многим тоалетама.

У салону **Итеба** осећа се елитна атмосфера. Ту се облачи аристократски свет Париза. Како је ефектан само онај тајер боје ушећерених марона са крајном од рагондена. И сва тоалета има свој назив. „Елегија“ је хаљина од црног тила са чипкама. „Разочарана“ се комбинује од црног марокена са једним тоном боје липе. „Марија Делорм“ је моаре боје бегоније са шлепом врло карактеристичног облика.

Ирена Дана приказала је у свом салону ливне колекције приних тоалета. Газ, тил и пан, имају свој триумф на вечерњим хаљинама. Муселин са жутом основом и зеленим претовима дивна је тоалета за младе девојке.

Код тајера се могла видети оваква комбинација: костим од загаситог главог сомота, а блуза од розе претована са перлама. Мантилови од браон сомота украшени беж крзном врло су модерни. Сем браон мантилова виђају се и прих са дисном кастором и хермелином.

Преподневни постими су ансамбли и израђују се од жерсеја, твида и чоје. Сукња је при дну широка, док је на боковима исто као и капут, припијена. Поподневни мантилови су од сомота или вунених сомотских штофова. Раглан се ове сезоне појављује као новост у погледу кроја. Силуета је усле кроја раглан проширена у плећима, струк је сузеш и јако наглашен употребом кајиша. Ови се мантили богато украшавају крзном. Нарочито крајне. На рукавима крзно долази око лактова или на месту где се рукавице закрпавају. Вечерња хаљина јако је дугачка, широка великом употребом материјала. Висок и узак струк још је јако наглашен него до сада. Рукавица је као допуна ових дубоко деколтованих вечерњих хаљина, нужно потребна.

СТИЛ КРАЉИЦЕ ЛУЈЗЕ

„Сомот и чипка — велика модна новост“.

Разне историјске епохе делују осетно на данашњу моду. У метежу форми чини нам се ампир линија нарочито лепа и племенита. Тако, како се облачила краљица Луиза: висок струк наглашен траком која је везана испод бисте, хаљина је

Мода 1930-31

Три карактеристична типа, која показују промену силуете и модни стил.

опртава струк и одмах испод струка почиње да се проширује падајући у благим наборима чак до земље. Богати набори сукње, као и дубоки деколте на овој племенитој жени ни мало нису изгледали деценти. Дабогме, да су овакве хаљине као створене за вече, али и не у опште узев, јер је карактер моде разноврсан и не трпи униформисање. Ово се нарочито односи на „стилске хаљине“. Свакако ће се хаљине ове врсте ретко виђати. У толико ће пријатније бити видети лепу жену у хаљини стила краљице Лујзе. Најзгоднији материјал за овакве хаљине је танак свиласти сомот или свила без јаког сјаја. Историјски деколте опрважује се чипком, фризура може бити стилска.

Примећује се руски утицај. Наилазимо на сва карактеристична обележја руских сјајних костима од крзна. Не само по начину украшавања са крзном, већ и по кроју. Тако ћемо ове сезоне виђати оне уске и у струк припијене крзнене бундице и крзнена болеро-а. Са њима иду шешири и капе од сасвим танког и меког крзна.

Виђаћемо тунике, казак, све са много нових детаља, много чоје, много сомота. Нове боје су зелено и сви тонови махагони-а. Крзна се израђују у сасвим новим фармама. Носиће се широки директоар ревери.

Још једна модна новост су — мали муфови.

Влази се ове сезоне указује пажња као никад до сада. Израђују се од жерсеја и танког ламе-а који су најподеснији материјал за њих. Хаљине од крпа богато се украшавају правом чипком.

Копе, бере-а и токе су модни сезонски шешири. Оштре линије су исчезле. Све је меко драпирано, више увијено по шивено, са наборима, карнирима и везаним шлајф-нама. Свилени и меки сомот је као створен за израду оваквих шешира. Он се повинује изради сваке форме. Изванредан утисак чине шешири од две боје сомота; црно-бело, браун-беж, зелено-браун и грау-црвено.

Г. потпуковник Томић (у средини са госпођом) очекује полазак путничког авиона, који ће га одвести на париску међународну авијатичарску изложбу.

Интересантне ситнице јесење моде

Кад је у питању тоалета треба бити практична. То је потреба, нарочито пред крај једне сезоне, кад се још нико не усуђује да шије нешто ново, јер нов тон у моди није још објављен. Познато је, да свака жена може да носи у новој сезони хаљину из претпоследње, само је мало замара та тоалета, јер је сувише виђена и довољно изношена.

У том случају жене прибегавају малим преправкама, који не мењају нимало линију, већ уносе неки детаљ, тако омиљен женама.

Најлакше је преправити хаљину жилетом. Један нови жилет или пластрон, друге боје, например сада плава или кајсија боја, наместо розе или зеленог, на некој тегет хаљини, даје илузију нечег новог и лепши сјај лицу. Бар тако се чини свакој жени. Колико још промена може да се изведе са фиши-ом и крагницама, јер ми сад улазимо у сезону њихову. Какве све комбинације могу да се изводе. Ако имате тегет хаљину, метните крагну, фиши или пластрон беле боје са црвеним пецкама. И на црној хаљини исти такав фиши.

За старије и озбиљније даме врло је отмен жабо од чипака боје окр. Спортскињи дивно ће стајати једна плисирана крагна и такав исти пластиран са дугмадима. За девојчице фиши од крепдешина и креп жорета прави леп ефекат, кад се крајеви вежу као машина.

Та потреба за освежавањем не осећа се само код тоалета, већ и код костима, који су још сувише пролетњи за јесење дане. Оставите вашу златну и сребрну лисицу, па ставите једну крагну од брајшванца и белан крај провучите кроз

други. Па после направите и ташну од истог крзна. Никада до сада то није било да се носе ташне од кожица, а јесен и зима донеће и ту новост. Ништа лакше. Имате ли какво старо крзно, направте ташну, па ако баш није у истом тону са јаком, она има тон модерног.

На костиму браон боје метните крагну од беж јагњета. И нека је један увек дужи. А кад имате такав костим додајте само и бере, па ћете у том ансамблу изгледати врло кокетно и врло млади.

КРЗНА И КРЗЕНЕ ГАРНИТУРЕ

Персијанер, астрахан и бизам предњаче а

црно, браун и беж

су њихове боје. На свима крзеним мантилима виђају се кратке од лисичине, која подиже мантил и чини га богатијим, а то је тон крзене моде, која је ове сезоне ушла у нови стадијум. Богатство крзна на мантиловима има скоро руски карактер. То се опажа на крзеним украсима којима се гарнирају штофани мантили. Једва да се укаже по какав мантил са скромном гарнитуром. Велике мараме, шалови од крзна који се спреда везују у чвор, кра-

ЈУБИЛАРНА ПРОСЛАВА У ЛИВЕРПУЛУ.

15. септембра навршило се 100 година од дана када је установљена редовна железничка веза Ливерпул—Манчестар. Слика показује амер. посланика у Лондону генерала Давса, који је присуствовао овој прослави. Он је организовао ову свечаност. Ово је локомотива која је превалила прва одређен пут. Даме које су присуствовале овој свечаности биле су у тоалетама по моди од пре 100 г.

Лиа Ниако у једној балетској улози.

Персиска играчица Лиа Ниако ангажована је, као прима балерина на двору абисинског цара Адис Абеба.

вате, провучене кроз штоф на рамену, а манжетне су некад тако високе да достижу до лаката, највише ће се виђати. Крзном се оперважују звонасте бундице и ивице гелерина. Али ни са овим није крзнена мода исцрпљена. Најкарактеристичнија је крзнена гарнитура; независни

шалоуи и stole

који се носе преко капута и хаљина просто изненађују својом лепотом и ефектом. Они дају женама пикантну драж. Ову новост је већ у неколико нагласила велика мода лисица, коју су жене тако обимно и са симпатијама прихватиле. Даље долази наставак у форми.

малих кравата

од црног асхрахана и хермелина, или оних са двоструким лицем од црно-белог крзна, сасвим истоветних као што су се носиле 1909—10 год.

а муф

опет пробија себи пут. Чампо је годинама и стрпљиво чекао свој час. Израђује се у форми ташне, као куверат или у облику дугуљастих лубеница. Са обе старне висе декоративно по два до три репића. Можемо већ замислити како ће жена, која ће понети овакву једину гарнитуру у њој дивно изгледати. Не само да су овакве гарнитуре лепе, оне су и

практичне. Оваква се гарнитура носи са капутом, костимом и хаљином. Нарочито браун боја у свима тоновима лепо хармонира са асграханом.

Пелерине од крзна

понова се појављује као модерна новост. И ако она нема изгледа на велику будућност ипак су оно неколико примерака амизантни, 1895 године носиле су се сличне пелерине па и крагна је потпуно слична од пре 55 година.

Крзно као комплетан мантил

Обично се боја хаљине подешава према боји крзна. Постава на мантилу је од исте материје од које је и хаљина. Кратке бундице носе се преко штофаних хаљина.

Кратке крзнене бундице и болеро-и

Кратки крзнени мантили носе се за пре подне. Оваквим мантиловима припадају појаси од асхрахана, персијанера и коже др. дивљачи. Болеро лепо пристаје уз пренес хаљине.

Револуционарне крагне

на кратним капутима као и на хаљинама изванредно су привлачне и лепо изгледају. Нарочито хаљине показује наклоност оваквим крагнама.

Крзнени украси на хаљинама

је поглавље за себе. Зимске хаљине израђују се од вунених штофова и ове ће зиме заиста имати зимски тон. Овакве хаљине украшене крзлом заиста постижу хармонију. Астраханом се обрубљују хаљине и тунике.

Недељне Шпешрације

Једном у години, за време отварања велике сезоне борбе са биковима у Шпанији, воде бикове кроз варошке улице које су са стране осигуране оградама. Свет се сакупља на балконима и прозорима, а омладина иде испред бикова. Саобраћај је за све време овог пролаза укочен. Бикове дражи омладина машући шареним марамама. Овако раздражене животиње уводе у арене и борбе одмах започињу.

ДАНСКИ КРАЉ ХРИСТИЈАН X.
СЛАВИ СВОЈ 60-ГОДИШЊИ
РОЂЕНДАН.

26. септ. ов. год. навршио је дански краљ 60 год. Родио се у Шарлотенсунду. Он се трудио свим силама да за време светског рата Данска остане неутрална. Његов министар Цале свесрдно га је у томе потпомагао. Краљ Христијан оженио се је 1878 год. ћерком бив. немачке престолонаследнице Александре од Мекленбурга. Има два сина, престолонаследника Фредрика и принца Кнута.

КУПАЛИШНИ РАЈ ПРЕТВАРА СЕ У ИНДУСТРИЈСКИ ЦЕНТАР.
Као преконоћ, појавиле су се на дивној плажи Вениси (Калифорнија) небројене петролеумске инсталације. Држи се да јужна Калифорнија обилује изворима петролеума. Гости су се разбегли, а на место њихово појавила се читава војска раденика.

СЛИКА ЛЕВО:

Ова необична зграда у форми лађе, саграђена у Умниден (Холандија) ускоро ће бити предата употреби. Ово је највећа зграда те врсте на свету. На торњу зграде инсталисаће се метеоролошка станица.